

Buitengewone Provinsiale Koerant

Provincial Gazette Extraordinary

6181

6181

Vrydag, 22 Oktober 2004

Friday, 22 October 2004

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

Registered at the Post Office as a Newspaper

INHOUD

CONTENTS

(*Herdrukke is verkrygbaar by Kamer 9-06, Provinsiale-gebou, Dorpsstraat 4, Kaapstad 8001.)

(*Reprints are obtainable at Room 9-06, Provincial Building, 4 Dorp Street, Cape Town 8001.)

No.	Bladsy
Plaaslike Owerhede	
1/2004	Munisipaliteit Cederberg: Herroepingsverordening (10863)..... 2
2/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake die Aanhou van Honde (10864)..... 6
3/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake Buitereklame en Advertensietekens (10865)..... 9
4/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake die Adviesraad vir Natuurreservate (10866)..... 29
5/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake die Beheer oor Begraafplase (10867)..... 31
6/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake die Beheer oor en Gebruik van Bote en Bootvaart te Clanwilliam Dam (10868)..... 40
7/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake die Beheer oor Stortingsterreine (10869)..... 51
8/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening vir die Beheer van die Strand en See binne en aangrensend aan die Regsgebied van die Munisipaliteit van Cederberg (10870)..... 53
9/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake Brandveiligheid (10871)..... 59
10/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake Dorpsgronde (10872)..... 88
11/2004	Munisipaliteit Cederberg: Elektrisiteitsvoorsieningsverordening (10873)..... 90
12/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake Kampeergebiede (10874)..... 109
13/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake Natuurreservate (10875)..... 114
14/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake Openbare Geriewe (10876)..... 116
15/2004	Munisipaliteit Cederberg: Openbare Oorlaste en die Aanhou van Diere, Pluimvee, Duiwe en Bye (10877).... 120
16/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening vir Straathandel (10878)..... 126
17/004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake die Skut van Diere (10879)..... 135
18/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening insake Strate (10880)..... 141
19/2004	Munisipaliteit Cederberg: Swembadverordening (10881)..... 153
20/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening Insake Vullisverwydering (10882)..... 156
21/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening Rakende Watervoorsiening, Sanitasiedienste en Nywerheidsuitvloeisel (10883)..... 161
22/2004	Munisipaliteit Cederberg: Verordening Insake Parke vir Woonwaens en Mobiele Woning (10884)..... 197

No.	Page
Local Authorities	
1/2004	Cederberg Municipality: Repeal By-law (10863)..... 2
2/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to the Keeping of Dogs (10864)..... 6
3/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to Outdoor Advertising and Signage (10865)..... 9
4/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to the Advisory Board for Nature Reserves (10866)..... 29
5/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to the Control of Cemeteries (10867)..... 31
6/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to the Control of Boats and Boating on the Clanwilliam Dam (10868)..... 40
7/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to the Control of Disposal Sites (10869)..... 51
8/2004	Cederberg Municipality: By-law for the Control of the Seashore and the Sea situated within or adjoining the Area of Jurisdiction of the Municipality of Cederberg (10870)..... 53
9/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to Fire Safety (10871)..... 59
10/2004	Cederberg Municipality: Commonage By-law (10872)..... 88
11/2004	Cederberg Municipality: Electricity Supply By-law (10873)..... 90
12/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to Camping Areas (10874)..... 109
13/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to Nature Reserves (10875)..... 114
14/2004	Cederberg Municipality: Public Amenities By-law (10876)..... 116
15/2004	Cederberg Municipality: By-law for the Prevention of Public Nuisances and the Keeping of Animals, Poultry, Pigeons and Bees (10877)..... 120
16/2004	Cederberg Municipality: Street Trading By-law (10878)..... 126
17/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to the Impoundment of Animals (10879)..... 135
18/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to Streets (10880)..... 141
19/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to Swimming Pools (10881)..... 153
20/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to Refuse Removal (10882)..... 156
21/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to Water Supply, Sanitation Services and Industrial Effluent (10883)..... 161
22/2004	Cederberg Municipality: By-law relating to Parks for Caravans and Mobile Homes Removal (10884)..... 197

TENDERS

L.W. Tenders vir kommoditeite/dienste waarvan die beraamde waarde meer as R20 000 beloop, word in die Staatstenderbulletin gepubliseer wat by die Staatsdrukker, Privaatsak X85, Pretoria, teen betaling van 'n intekengeld verkrygbaar is.

KENNISGEWINGS DEUR PLAASLIKE OWERHEDE**MUNISIPALITEIT CEDERBERG****HERROEPINGSVERORDENING****(1/2004)****Doel van verordening**

- Om die verordeninge van die afgeskafte munisipaliteite van Clanwilliam, Lambertsbaai, Citrusdal en Graafwater te herroep; en
- om die verordeninge van die voormalige Afdelingsrade van Cederberg en Clanwilliam te herroep vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, welke magtiging afgekondig is per Goewermmentskennisgewing 43 van 3 Januarie 2003; en

Herroeping van verordeninge

1. Die verordeninge in Bylae A hiertoe word herroep in die mate in die derde kolom daarvan uiteengesit.

Kort titel en Inwerkingtreeding

2. Hierdie verordening heet die Herroepingsverordening en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

BYLAE A

<i>CLANWILLIAM MUNISIPALITEIT</i>		
PK No	Kort Titel	Omvang van herroeping
576/1901	Algemene Reeks	Die geheel
110/1939	Algemene Reeks	Die geheel
299/1944	Stopstrate	Die geheel
380/1945	Slaghuisse en inspeksie van vleis	Die geheel
83/1946	Strate en Verkeer	Die geheel
816/1950	Visvang in Olifantsrivierdam	Die geheel
192/1951	Aanhou van Diere	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
528/1951	Venters en Smouse	Die geheel
769/1951	Verkeerstekens	Die geheel
865/1953	Addisionele Water	Die geheel
866/1953	Aanhou van Pluimvee	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
866/1953	Water Boueregulasies	Die geheel
744/1955	Dorpsgronde	Die geheel
210/1958	Addisionele water	Die geheel
544/1958	Pluimvee	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.

TENDERS

N.B. Tenders for commodities/services, the estimated value of which exceeds R20 000, are published in the Government Tender Bulletin, which is obtainable from the Government Printer, Private Bag X85, Pretoria, on payment of a subscription.

NOTICES BY LOCAL AUTHORITIES**CEDERBERG MUNICIPALITY****REPEAL BY-LAW****(1/2004)****Purpose of by-law**

- To repeal the by-laws of the disestablished municipalities of Clanwilliam, Lambert's Bay, Citrusdal and Graafwater; and
- to repeal the by-laws of the former Divisional Councils of Cederberg and Clanwilliam in so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, which authorisation was published per government Notice 43 dated 3 January 2003; and

Repeal of by-laws

1. The by-laws listed in Annexure A hereto are repealed to the extent mentioned in the third column thereof.

Short Title and Commencement

2. This by-law shall be known as the Repeal By-law and shall come into operation on the date of publication thereof in the provincial Gazette.

ANNEXURE A

<i>CLANWILLIAM MUNICIPALITY</i>		
PN No.	Short Title	Extent of repeal
576/1901	General Series	The whole
110/1939	General Series	The whole
299/1944	Stop Streets	The whole
83/1946	Streets and Traffic	The whole
816/1950	Fishing in Olifantsriver dam	The whole
192/1951	Keeping of Animals	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
528/1951	Hawkers and Peddlers	The whole
769/1951	Traffic Signs	The whole
865/1953	Additional Water	The whole
866/1953	Water Building regulations	The whole
866/1953	Keeping of Poultry	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
744/1955	Commonage	The whole
210/1958	Additional water	The whole
544/1958	Poultry	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998

544/1958	Straatname Water Parke Sanitasie Bouregulasies	Die geheel
722/1963	Aanhou van diere	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
1333/1966	Bedrading van persele	Die geheel
317/1968	Aanhou van honde	Die geheel
3/1969	Inligting aan publiek	Die geheel
326/1969	Advertensietekens	Die geheel
355/1969	Deur-tot-deur kollektes	Die geheel
211/1972	Adviesraad Ramskop Natuurreservaat	Die geheel
1134/1974	Elektrisiteit	Die geheel
861/1975	Antennestelsels	Die geheel
1081/1976	Addisionele water	Die geheel
1095/1976	Begraafplaas	Die geheel
543/1978	Elektrisiteit	Die geheel
367/1979	Openbare oorde	Die geheel
824/1979	Ramskop Natuurreservaat	Die geheel
825/79	Parking van swaar voertuie en karavane	Die geheel
826/1979	Brandweer	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998
530/1980	Vloeibare petroleumgas	Die geheel
729/1982	Brandweer	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998
423/1989	Mobiele wonings & karavane	Die geheel
35/1984	Riolering en dreinerings	Die geheel
493/1984	Addisionele gesondheid	Die geheel
494/1984	Addisionele bouregulasies	Die geheel
733/1984	Beskikbaarheidsgelde	Die geheel
70/1991	Openbare geriewe- Eie & algemene Sake	Die geheel
410/1992	Aanhou van Bye	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
184/1997	Strate	Die geheel
192/1997	Voorkoming van oorlaste	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
164/1999	Bote en bootvaart op dam	Die geheel
395/1999	Beheer oor straathandel en smouse	Die geheel
LAMBERTSBAAI MUNISIPALITEIT		
PK No.	Kort Titel	Omvang van herroeping
8/1935	Algemene Reeks	Die geheel

544/1958	Naming of streets Water Parks Procedures at meetings Sanitation Building regulations	The whole
722/1963	Keeping of animals	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
1333/1966	Wiring of premises	The whole
317/1968	Keeping of dogs	The whole
3/1969	Information to public	The whole
326/1969	Advertising signs	The whole
355/1969	Door-to-door collections	The whole
211/1972	Advisory Board Ramskop Reserve	The whole
1134/1974	Electricity	The whole
861/1975	Antenna systems	The whole
1081/1976	Additional water	The whole
1095/1976	Cemetery	The whole
543/1978	Electricity	The whole
367/1979	Public resorts	The whole
824/1979	Ramskop Nature reserve	The whole
825/79	Parking of heavy vehicles and caravans	The whole
826/1979	Fire brigade	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
530/1980	Liquefied petroleum gas	The whole
729/1982	Fire brigade	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
423/1989	Mobile homes & caravans	The whole
35/1984	Sewage & drainage	The whole
494/1984	Additional building regulations	The whole
733/1984	Availability charges	The whole
70/1991	Public Amenities Own & General Affairs	The whole
410/1992	Keeping of Bees	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
184/1997	Streets	The whole
192/1997	Prevention of nuisances	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
164/1999	Boats and boating on dam	The whole
395/1999	Control over Street trading and hawkers	The whole
LAMBERTSBAY MUNICIPALITY		
PN No.	Short Title	Extent of repeal
8/1935	General Series	The whole

750/1950	Stopstrate	Die geheel
187/1954	Verkeerstekens	Die geheel
354/1954	Venters en Marskramers Water	Die geheel
472/1955	Begraafplase Sanitasie	Die geheel
472/1955	Aanhou van diere	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
729/1959	Bedrading van Persele	Die geheel
1008/1966	Adviesraad vir die Lambertsbaai Natuurtuin	Die geheel
785/1967	Lambertsbaai Natuurtuin	Die geheel
559/1968	Aanhou van Pluimvee	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
1001/1972	Bouregulasies	Die geheel
648/1975	Antennestelsels	Die geheel
215/1977	Water	Die geheel
270/1977	Elektrisiteit	Die geheel
723/1981	Kampering	Die geheel
644/1987	Verstrekking van Inligting aan Publiek	Die geheel
57/1988	Elektrisiteit Strate	Die geheel
Raadskennisgewing 30/1989	Beheer oor die Strand en See	Die geheel
742/1990	Openbare Geriewe	Die geheel
257/1993	Aanhou van Honde	Die geheel
134/1995	Voorkoming van Oorlaste	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
CITRUSDAL MUNISIPALITEIT		
PK No	Kort Titel	Omvang van herroeping
406/1925	Lokasie en Adviesraad	Die geheel
20/1943	Algemene Reeks	Die geheel
358/1943	Water	Die geheel
26/1953	Verkeerstekens	Die geheel
670/1958	Toekenning van Straatname Water Venters en Marskramers Strate Parke Vergaderingsprosedures Sanitasie	Die geheel
670/1958	Aanhou van Pluimvee Aanhou van Diere	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
59/1959	Bedrading van Persele	Die geheel
822/1961	Bantoe Hostel	Die geheel
596/1962	Begraafplaas	Die geheel
618/1962	Addisionele Begraafplaas	Die geheel
180/1967	Addisionele Elektrisiteit	Die geheel
918/1968	Inligting aan die Publiek	Die geheel
407/1969	Addisionele Bouregulasies	Die geheel
506/1971	Bouregulasies	Die geheel

750/1950	Stop Streets	The whole
187/1954	Traffic Signs	The whole
354/1954	Hawkers & Peddlers Water	The whole
472/1955	Cemeteries Sanitation	The whole
472/1955	Keeping of Animals	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
729/1959	Wiring of Premises	The whole
1008/1966	Advisory Board for the Lambert's Bay Nature Reserve	The whole
785/1967	Lambert's Bay Nature Reserve	The whole
559/1968	Keeping of Poultry	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
1001/1972	Building Regulations	The whole
648/1975	Antenna Systems	The whole
215/1977	Water	The whole
270/1977	Electricity	The whole
723/1981	Camping	The whole
644/1987	Provision of information	The whole
57/1988	Electricity Streets	The whole
Board Notice 30/1989	Control over the Sea-shore and Sea	The whole
742/1990	Public Amenities	The whole
257/1993	Keeping of dogs	The whole
134/1995	Prevention of Nuisances	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
CITRUSDAL MUNICIPALITY		
PN No	Short Title	Extent of repeal
406/1925	Location and Advisory Board	The whole
20/1943	General Series	The whole
358/1943	Water	The whole
26/1953	Traffic Signs	The whole
670/1958	Allocation of street names Water Hawkers & Peddlers Streets Parks Sanitation	The whole
670/1958	Keeping of Animals Keeping of Animals	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
59/1959	Wiring of Premises	The whole
822/1961	Native Hostel	The whole
596/1962	Cemetery	The whole
618/1962	Additional Cemetery	The whole
180/1967	Additional Electricity	The whole
918/1968	Information to the Public	The whole
407/1969	Additional Building regulations	The whole
506/1971	Building regulations	The whole

947/1975	Karavaanparke	Die geheel
631/1976	Antennestelsels	Die geheel
719/1978	Elektrisiteit	Die geheel
276/1983	Aanhou van Honde	Die geheel
277/1983	Omheining van Swembaddens	Die geheel
490/1986	Voorkoming van Oorlaste	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
107/1999	Beheer oor Straathandelaars en Smouse	Die geheel
GRAAFWATER MUNISIPALITEIT		
PK No	Kort Titel	Omvang van herroeping
459/1952	Sanitasie	Die geheel
260/1952	Bouregulasies	Die geheel
443/1954	Inligting aan die Publiek Trapfietsse Venters en Smouse Strate Verkeerstekens Begraafplaas Prosedures vir Vergaderings	Die geheel
443/1954	Aanhou van Diere	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
94/1956	Dorpsgronde	Die geheel
433/1960	Water	Die geheel
436/1961	Melkerie	Die geheel
704/1970	Addisionele Begraafplaas	Die geheel
59/1971	Elektrisiteit	Die geheel
432/1971	Trapfietsse	Die geheel
32/1982	Addisionele Elektrisiteit	Die geheel
33/1982	Addisionele Water	Die geheel
47/1996	Voorkoming van oorlaste	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
167/1996	Aanhou van Diere	Vir sover dit van toepassing gemaak is op Cederberg Munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van funksies en bevoegdhede in terme van artikel 84(3) van die Munisipale Strukturewet, 1998.
169/1996	Aanhou van Honde	Die geheel
CLANWILLIAM AFDELINGSRAAD		
846/1973	Woonwaparke	Die geheel
CEDERBERG AFDELINGSRAAD		
31/1935	Besoedeling van drinkwater	Die geheel
532/1959	Jagverordening	Die geheel
598/1969	Bouwerordening	Die geheel

10863

947/1975	Caravan Parks	The whole
631/1976	Antenna Systems	The whole
719/1978	Electricity	The whole
276/1983	Keeping of Dogs	The whole
277/1983	Fencing of Swimming Pools	The whole
490/1986	Prevention of Nuisances	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
107/1999	Control over Street Traders and Hawkers	The whole
GRAAFWATER MUNICIPALITY		
PN No	Short Title	Extent of repeal
459/1952	Sanitation	The whole
260/1952	Building Regulations	The whole
443/1954	Information to the Public Pedal Cycles Hawkers & Peddlers Streets Traffic Signs Cemetery	The whole
443/1954	Keeping of animals	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
94/1956	Commonage	The whole
433/1960	Water	The whole
704/1970	Additional Cemetery	The whole
59/1971	Wiring of premises	The whole
432/1971	Pedal Cycles	The whole
32/1982	Additional Electricity	The whole
33/1982	Additional Water	The whole
47/1996	Prevention of nuisances	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
167/1996	Keeping of Animals	In so far as it has been made applicable to Cederberg Municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Municipal Structures Act, 1998
169/1996	Keeping of Dogs	The whole
CLANWILLIAM DIVISIONAL COUNCIL		
846/1973	Caravan parks	The whole
CEDERBERG DIVISIONAL COUNCIL		
31/1959	Pollution of drinking water	The whole
523/1952	Hunting by-law	The whole
598/1969	Building by-law	The whole

10863

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE DIE AANHOU VAN HONDE**

(2/2004)

Doel van Verordening

- Om voorsiening te maak vir beheer oor die getal honde wat aangehou mag word, die teel met honde, die beheer oor honde deur hulle eienaars, beslaglegging op rondloperhonde en die voorkoming van oorlaste deur die aanhouding van honde.

Woordbepaling

1. In hierdie Verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken: —

“aanhou” met betrekking tot 'n hond, om toesig of beheer daaroor te hê of om dit in bewaring te hê of om skuilplek te bied aan sodanige hond;

“eienaar”, met betrekking tot 'n hond, iemand wat 'n hond aanhou en omvat dit enige persoon aan wie 'n hond toevertrou is of wat beheer oor 'n hond het ten opsigte van enige terrein binne die regsgebied van die munisipaliteit waar sodanige hond aangehou word of toegelaat word om te lewe of te bly;

“hond” vir doeleindes van artikels 4 en 5, 'n hond bo die ouderdom van 6 maande;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“openbare oorlas” enige handeling, versuim of toestand op 'n perseel met inbegrip van enige gebou, struktuur of gewas daarop wat na die mening van die munisipaliteit die veiligheid van 'n persoon of eiendom in gevaar stel of wat onooglik, hinderlik, aanstootlik of rusversteurend is vir die algemene publiek of inwoners van die omgewing van sodanige perseel;

“openbare plek” enige plein, park, ontspanningsterrein, sportterrein, steeg, oopruimte of omheinde plek wat by die munisipaliteit of ander staatsgesag berus of as sulks op die Landmeter-Generaal se rekords aangetoon word of deur die publiek gebruik of wat as sulks ingevolge die toepaslike soneringskema gesoneer is of wat te enige tyd deur die munisipaliteit of enige ander bevoegde owerheid tot sodanige gemaak of verklaar is;

“openbare pad” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek wat gewoonlik deur die publiek of 'n deel daarvan gebruik word of waartoe die publiek of 'n deel daarvan die reg van toegang het en ook —

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, sypaadjie of soortgelyke voetganger gedeelte van 'n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif waarvoor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) enige ander werk of voorwerp wat 'n deel uitmaak van of verbind is met of behoort tot daardie pad, straat, deurgang, voetpad of sypaadjie, en
- (e) enige perseel, met of sonder geboue of strukture daarop, wat gebruik word of daargestel is as 'n openbare parkeerarea of openbare parkeerplek vir die parkering van motorvoertuie ongeag of toegang tot sodanige parkeerplek of parkeerarea gratis is al dan nie.

“perseel” enige stuk grond wat as deel van 'n dorpsuitleg in 'n aktesregistrasiekantoor geregistreer is as 'n erf, perseel, hoewe of standplaas, en ook 'n standplaas of perseel wat deel uitmaak van 'n

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO THE KEEPING OF DOGS**

(2/2004)

Purpose of By-Law

- To provide for the control over the amount of dogs that may be kept, the breeding with dogs, control over dogs by their owners, pounding of stray dogs and the prevention of nuisances through the keeping of dogs.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“dog” for the purpose of sections 3 and 4 means a dog over the age of six months;

“keep” in relation to a dog, includes to have such dog in possession, under control or in custody or to harbour such dog;

“owner”, in relation to a dog, means any person who keeps a dog and includes any person to whom a dog has been entrusted or who has control of a dog in respect of any site within the area of jurisdiction of the Municipality where such dog is kept or is permitted to live or remain;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“premises” means any piece of land registered in a deeds registry as an erf, lot, plot, or stand as part of a township, and includes a stand or lot forming part of a piece of land laid out as a township, but not yet registered, or a portion of such erf, stand or lot and includes residential sites outside townships provided by government departments, semi-government institutions or industries.

“public nuisance” means any act, omission or condition on any premises, including any building, structure or growth thereon, which in the opinion of the municipality is offensive or dangerous, or which materially interferes with the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of the occupiers of property in the neighbourhood or which adversely affects the safety of the public;

“public place” means any square, park, recreation ground, sports ground, lane, open space or enclosed place vested in the Municipality or other state authority or indicated as such on the Surveyor General's records or utilized by the public or zoned as such in terms of the applicable zoning scheme or at any time declared or rendered such by the municipality or any other competent authority.

“public road” means any road, street or thoroughfare or any other place which is commonly used by the public or any section thereof or to which the public or any section thereof has a right of access, and includes—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other work or object belonging to such road, street or thoroughfare, footpath or sidewalk, and
- (e) any premises with or without structures thereon, used or set aside as a public parking area or public parking place for the

stuk grond wat uitgelê is as 'n dorp, maar nog nie geregistreer is nie, of 'n deel van sodanige erf, standplaas of perseel en sluit ook in woonpersele buite dorpsgebiede voorsien deur staatsdepartemente, semi-staatsinstellings of nywerhede;

“verantwoordelike owerheid” die owerheid of munisipaliteit verantwoordelik vir die uitvoering van omgewingsgesondheidsfunksies en brandweersfunksies binne die regsgebied van Cederberg Munisipaliteit;

Toepassing van verordening

2. Die bepalings van artikels 4, 5 en 10 sal nie op persele wat vir landboudoeleindes gesoneer is, van toepassing wees nie, met dien verstande dat 'n persoon wat honde aanhou op 'n perseel wat vir landboudoeleindes gesoneer is, nie vrygestel word van die bepalings van enige ander verordeninge van die munisipaliteit of wetgewing met betrekking tot die ontstaan of veroorsaking van 'n openbare oorlas nie.
3. Die bepalings van artikel 13 sal nie van toepassing wees op 'n gidshond wat aangewend word vir die begeleiding van 'n blinde persoon nie.

Getal honde

4. Behoudens die bepalings van artikel 5, mag niemand meer as twee honde op enige erf of perseel aanhou sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit nie.

Telers

5. 'n Teler van honde wat meer as twee honde wil aanhou moet vooraf skriftelike toestemming van die munisipaliteit verkry.
6. 'n Aansoek vir die toestemming van die munisipaliteit ingevolge artikel 5 moet vergesel word van 'n gedetailleerde terreinplan waarop alle bestaande en voorgestelde strukture en heinings op die perseel aangedui word.
7. Gedetailleerde planne en spesifikasies ten opsigte van alle strukture waarin honde gehuisves gaan word, moet die aansoek in artikel 5 vergesel en goedgekeur word deur die munisipaliteit.
8. 'n Uiteensetting van die getal, ras en geslag van honde moet die plan in artikel 7 vergesel.
9. Die munisipaliteit se toestemming ingevolge artikel 5, om meer as twee honde op 'n perseel aan te hou, sal toegestaan word onderhewig aan sodanige voorwaardes en beperkings as wat die munisipaliteit in oorleg met die verantwoordelike owerheid mag nodig ag om op te lê.
10. Die munisipaliteit mag te enige tyd die toestemming wat ingevolge artikel 5 toegestaan is, terugtrek.

Beheer oor honde

11. Niemand mag—
 - (a) toelaat dat enige hitsige teef waarvan hy of sy die eienaar is of wat deur hom of haar aangehou word, sonder toesig in enige openbare pad of openbare plek is nie;
 - (b) enige hond aanspoor om enige persoon of dier aan te val, lastig te val of bang te maak nie, behalwe waar dit nodig is vir die verdediging van sodanige eersgenoemde persoon of sy of haar eiendom of van enige ander persoon;
 - (c) enige hond aanhou wat—
 - (i) deur te blaf, te kef, te tjank of te huil;
 - (ii) in die gewoonte geraak het om af te storm op enige voertuie, diere, pluimvee, duiwe of persone buite enige perseel waar die hond aangehou word, of
 - (iii) deur hom op enige ander wyse te gedra, die gewone gemak, gerief, vrede of rus van bure wesenlik versteur nie, of
 - (d) toelaat dat enige hond waarvan hy die eienaar is of wat deur sodanige persoon aangehou word—
 - (i) in enige openbare pad of openbare plek is terwyl sodanige hond aan skurftie of enige ander besmetlike of aansteeklike siekte ly nie;

parking of motor vehicles whether or not access to such a parking area or place is free of charge.

“responsible authority” the authority or municipality responsible for the execution of environmental health and fire-fighting functions within the area of jurisdiction of Cederberg Municipality.

Application of by-law

2. The provisions of sections 4, 5 and 10 of this by-law shall not apply to premises which is zoned for agricultural purposes, provided that a person keeping dogs on premises zoned for agricultural purposes shall not be exempt from the provisions of any other by-laws or legislation with regard to the inception or bringing about of a nuisance.
3. The provisions of section 13 shall not apply to a guide dog which is utilised to accompany a blind person.

Number of dogs

4. Subject to the provisions of section 5, no person shall keep more than two dogs on any erf or premises without the prior written consent of the municipality.

Breeders

5. A breeder of dogs who wishes to keep more than two dogs must obtain the prior written permission of the municipality.
6. An application for permission in terms of section 5 must be accompanied by a detailed site plan indicating all existing or proposed structures and fences on the property for which the permit is required.
7. Detailed plans and specifications of structures in which it is proposed to keep the dogs must accompany the application in section 5 and such plans must be approved by the municipality.
8. An exposition of the numbers, breed and gender of the dogs must accompany the plans in section 7.
9. The municipality's consent in terms of section 5 to keep more than two dogs on premises, shall be granted subject to such conditions and restrictions as the municipality, in consultation with the responsible authority, may deem fit to impose.
10. The municipality may at any time revoke a consent granted in terms of section 5.

Control of dogs

11. No person shall—
 - (a) permit any bitch on heat owned or kept by him or her to be in any public road or public place without supervision;
 - (b) urge any dog to attack, worry or frighten any person or animal, except where necessary for the defence of such first-mentioned person or his or her property or of any other person;
 - (c) keep any dog which—
 - (i) by barking, yelping, howling or whining;
 - (ii) by having acquired the habit of charging any vehicles, animals, poultry, pigeons or persons outside any premises where it is kept, or
 - (iii) by behaving in any other manner, interferes materially with the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of neighbours, or
 - (d) permit any dog owned or kept by such person—
 - (i) to be in any public road or public place while suffering from mange or any other infectious or contagious disease;

- (ii) wat wild, kwaai of gevaarlik is, in enige openbare pad of openbare plek is nie tensy sodanige hond gemuilband is en aan 'n leiriem gehou word en onder beheer van 'n verantwoordelike persoon is;
- (iii) op private eiendom oortree nie;
- (iv) 'n gevaar uitmaak vir verkeer wat enige openbare pad gebruik nie;
- (v) 'n bron van gevaar of besering uitmaak of na sy wete waarskynlik 'n bron van gevaar of besering sal uitmaak vir enige persoon buite die perseel waarop sodanige hond aangehou word nie, of
- (vi) in enige openbare pad of openbare plek is nie behalwe as sodanige hond aan 'n leiriem gehou word en onder beheer van 'n verantwoordelike persoon is.

Omheining van eiendom

12. Niemand mag 'n hond aanhou indien die perseel waarop die hond aangehou word nie behoorlik en voldoende omhein is om sodanige hond binne te hou wanneer dit nie aan 'n leiband is nie.

Honde mag nie 'n bron van gevaar wees nie

13. Iedereen wat 'n hond op enige perseel aanhou, moet sodanige hond op so 'n wyse aanhou dat dit nie 'n bron van gevaar is vir die munisipaliteit se werknemers wat sodanige perseel betree met die doel om hul pligte uit te voer nie. 'n Kennisgewing ten effekte dat 'n hond op sodanige perseel aangehou word, moet op 'n opvallende plek vertoon word.

Verwydering van aanstootlike stowwe

14. Indien enige hond hom in enige openbare pad of openbare plek ontlaas, moet enige persoon wat in beheer is van sodanige hond onmiddellik die ontlasting verwyder, dit in 'n plastiek of papiersak plaas of toedraai en dit wegdoen deur dit in 'n houder te plaas wat vir die wegdoen van rommel of vullis voorsien is.

Honde op persele waar voedsel verkoop word

15. Iedereen wat die eienaar of persoon in beheer is van enige winkel of ander plek waar voedsel voorberei, verkoop of te koop uitgestal word, mag nie toelaat dat enige hond in sodanige winkel of op sodanige plek is of bly nie.

Inbeslagneming, skut en afmaak van honde

16. Enige hond wat in 'n openbare pad of openbare plek aangetref word en wat aan skurfte of 'n ander besmetlike of aansteeklike siekte ly of wat kwaai, wild of gevaarlik is of ernstig beseer is, kan deur die munisipaliteit in beslag geneem en van kant gemaak word.
17. Die munisipaliteit kan op enige hond wat in 'n openbare pad of openbare plek gevind word strydig met die bepalings van hierdie verordening, beslag lê en skut op 'n plek deur die munisipaliteit bepaal.
18. 'n Hond wat kragtens artikel 15 geskud is, kan aan die eienaar van so 'n hond vrygestel word teen betaling van 'n bedrag soos deur die munisipaliteit bepaal, bykomend tot enige kostes, boetes of belasting wat ten opsigte van so 'n hond uitstaande mag wees.

Aanspreeklikheid

19. Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige besering of siekte opgedoen deur, of skade aangerig aan enige hond as gevolg van of gedurende die inbeslagneming, skut, aanhouding of afmaak daarvan kragtens hierdie verordening.

Strafbepaling

20. Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met—
- (1) 'n boete of gevangenisstraf, of sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
 - (2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en
 - (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10864

- (ii) which is ferocious, vicious or dangerous to be in any public road or public place, unless it is muzzled and held on a leash and under control of some responsible person;
- (iii) to trespass on private property;
- (iv) to constitute a hazard to traffic using any public road;
- (v) to constitute or to his knowledge be likely to constitute a source of danger or injury to any person outside the premises on which such dog is kept, or
- (vi) to be in any public road or public place except on a leash and under control of some responsible person.

Fencing of property

12. No person shall keep a dog if the premises where such a dog is kept, is not properly and adequately fenced to keep such dog inside when it is not on a leash.

Dogs shall not be a source of danger

13. Any person who keeps a dog on any premises shall keep such dog in such manner as not to be a source of danger to employees of the municipality entering upon such premises for the purpose of carrying out their duties. A notice to the effect that a dog is being kept on such premises shall be displayed in a conspicuous place.

Removal of offensive matter

14. If any dog defecates in any public road or public place, any person in charge of such dog shall forthwith remove the excrement, place it in a plastic or paper bag or wrapper and dispose of it in a receptacle provided for the deposit of litter or refuse.

Dogs on premises where food is sold

15. Any person being the owner or person in control of any shop or other place where food is prepared, sold or exposed for sale, shall not permit any dog to be or remain in or on such shop or place.

Seizure, impounding and destruction of dogs

16. Any dog, found in any public road or public place suffering from mange or any other infectious or contagious disease, or which is ferocious, vicious or dangerous, or which is badly injured, may be seized and destroyed by the municipality.
17. The municipality may seize and impound at a place designated by the municipality, any dog which is found in any public road or public place in contravention with the provisions of this by-law.
18. A dog impounded in terms of section 15 may be released to the owner of such dog upon payment of a fee determined by the municipality in addition to any costs, fines or taxes which may be outstanding in respect of such dog.

Liability

19. The municipality shall not be liable for any injury suffered or disease contracted by or damage caused to any dog as a result of or during its seizure, impounding, detention or destruction in terms of this by-law.

Penalty clause

20. Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to a penalty not exceeding—
- (1) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,
 - (2) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
 - (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure. 10864

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE BUITERKLAME EN
ADVERTENSIE TEKENS****(3/2004)****Doel van Verordening**

- Om die netheid van die omgewing asook die veiligheid van inwoners te bevorder; en
- om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke vir die gebruik van grond en geboue vir buiterekame en advertensietekens en aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

Inhoudsopgawe

- 1. Woordbepaling**
Artikel 1
- 2. Ontsiering**
Artikel 2
- 3. Indiening van aansoek**
Artikel 3
- 4. Voldoening van bestaande tekens**
Artikel 4
- 5. Toepassing**
Artikel 5
- 6. Inhoud van tekens**
Artikel 6
- 7. Tekens aan geboue**
Artikel 7
- 8. Plat tekens**
Artikel 8
- 9. Tekens wat uitsteek**
Artikel 9
- 10. Lugtekens**
Artikel 10
- 11. Tekens aan stoepe en balkonne**
Artikel 11
- 12. Tekens oor voetpaaie en ryvlak**
Artikel 12
- 13. Verbode tekens**
Artikel 13
- 14. Tekens aan mure, heinings en skuttings**
Artikel 14
- 15. Tekens aan pale en ander structure**
Artikel 15
- 16. Tekens aan voertuie en tekens wat in die straat gedra word**
Artikel 16
- 17. Verligte tekens**
Artikel 17
- 18. Struktuurvereistes**
Artikel 18
- 19. Gebruik van glas**
Artikel 19
- 20. Voorsorgmaatreëls teen brand**
Artikel 20
- 21. Elektrisiteitsvereistes**
Artikel 21

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO OUTDOOR ADVERTISING AND
SIGNAGE****(3/2004)****Purpose of By-Law**

- To promote the tidiness of the environment and the safety of residents; and
- to provide for procedures, methods and practices for the use of land and buildings for the purposes of outdoor advertising and signage and matters incidental thereto.

Table of contents

- 1. Definitions**
Section 1
- 2. Disfigurement**
Section 2
- 3. Submission of application**
Section 3
- 4. Compliance of existing signs**
Section 4
- 5. Enforcement**
Section 5
- 6. Contents of signs**
Section 6
- 7. Signs on buildings**
Section 7
- 8. Flat signs**
Section 8
- 9. Projecting signs**
Section 9
- 10. Sky-signs**
Section 10
- 11. Signs on verandah and balconies**
Section 11
- 12. Signs over footways and roadways**
Section 12
- 13. Prohibited signs**
Section 13
- 14. Signs on walls, fences and hoardings**
Section 14
- 15. Signs on poles and other structures**
Section 15
- 16. Signs on vehicles and signs carried in streets**
Section 16
- 17. Illuminated signs**
Section 17
- 18. Structural requirements**
Section 18
- 19. Use of glass**
Section 19
- 20. Precautions against fire**
Section 20
- 21. Electricity requirements**
Section 21

22. **Vrystellings**
Artikel 22
23. **Tekens vrygestel van goedkeuring onderhewig aan sekere vereistes**
Artikel 23
24. **Faktore wat met spesifieke tekens verband hou**
Artikel 24
25. **Voorbehoud**
Artikel 25
26. **Afstandoening**
Artikel 26
27. **Strafbepalings**
Artikel 27

BYLAES

Bylae 1: Eiendomsagenttekens

Bylae 2: Los draagbare tekens

Bylae 3: Transito-reklame

Woordbepaling

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken: —

“diepte” van 'n teken beteken die vertikale afstand tussen die hoogste en laagste rande van so 'n teken.

“dikte” van 'n teken wat uitsteek beteken die horisontale afmeting van sodanige teken, gemeet ewewydig met die vlak van die hoofmuur waaraan sodanige teken aangebring is.

“eiendomsagentskap” 'n persoon wat eiendomme bemark en/of verkoop met of sonder geboue wat daarop opererig is en

“eiendomsagent” het 'n ooreenstemmende betekenis;

“flitstekens” beteken enige verligte tekens waarvan die uitgestraalde lig nie in alle opsigte konstant bly nie.

“hoofmuur” van 'n gebou beteken enige buitemuur van sodanige gebou, maar omvat nie 'n borswering, balustrade of reling van 'n veranda of 'n balkon nie.

“lopende lig” beteken 'n deel van 'n advertensie in die vorm van 'n verligte strook, waarvan die verligting periodiek sodanig wissel dat dit die indruk wek van 'n patroon van liggies wat voortdurend langs sodanige strook beweeg.

“lugteken” beteken enige teken wat bokant die dak van 'n gebou, uitgesonderd 'n dak van 'n veranda of 'n balkon bevestig is en omvat enige sodanige teken wat uit 'n enkel reël vrystaande, afsonderlike, uitgesnyde silhoeëtletters, simbole of embleme bestaan.

“munisipaliteit” die Munisipaliteit van Cederberg ingestel kragtens artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000, en sluit dit ook in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, munisipaliteit of gevolmagtigde of werknemer daarvan wat in verband met hierdie verordening handel ingevolge 'n bevoegdheid wat in die munisipaliteit setel en by wyse van delegasie of sub-delegasie aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, munisipaliteit of gevolmagtigde of werknemer opgedra is;

“nuwe teken” beteken enige teken wat vir die eerste maal na die afkondiging van hierdie verordening vertoon word.

22. **Exemptions**
Section 22
23. **Signs exempted from approval subject to certain conditions**
Section 23
24. **Factors relating to specific signs and commercially sponsored signs**
Section 24
25. **Savings**
Section 25
26. **Waiver of regulations**
Section 26
27. **Offences**
Section 27

SCHEDULES

Schedule 1: Estate Agent Signs

Schedule 2: Loose Portable Signs

Schedule 3: Transit Advertising

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“aerial sign” shall mean any sign attached to a kite, balloon, aircraft or any other device whereby it is suspended in the air over any part of the area under the jurisdiction of the municipality.

“clear height” of a sign shall mean the vertical distance between the lowest edge of such sign and the natural or the finished level of the ground, footway or roadway immediately below such sign.

“depth” of a sign shall mean the vertical distance between the uppermost and lowest edges of such sign.

“development board” means a sign displayed at premises upon which building operations are currently in progress and relating to any services being provided, work being done or goods being supplied in connection with such building operations. This excludes contract boards for building and civil engineering projects as required in terms of the National Building Regulations and Control Act, 103 of 1977 as amended from time to time and defined in terms of the General Conditions of Contract and/or Specifications of the appropriate institutions.

“display of a sign” shall include the erection of any structure if such structure is intended solely or primarily for the support of such sign; and the expression “to display a sign” shall have a corresponding meaning.

“estate agency” means a person who markets and/or sells properties with or without buildings erected thereon and “estate agent” has a corresponding meaning.

“flashing sign” shall mean any illuminated sign, the light emitted from which does not remain constant in all respects.

“flat sign” shall mean any sign which is affixed to or painted directly on a main wall and which at no point projects more than 250 mm in front of the surface of such wall, but does not include a poster; provided, however, that a poster affixed to a main wall shall be deemed to be a flat sign if such poster is—

- (a) not less than 0,80 m² in area;
- (b) bordered by a permanent frame fixed to such main wall; and
- (c) maintained at all times in an unutilated and clean condition.

“onbelemmerde hoogte” van ’n teken beteken die vertikale afstand tussen die laagste rand van sodanige teken en die vlak van die grond, voetpad of ryweg onmiddellik onderkant sodanige teken;

“ontwikkelingsbord” ’n advertensie wat op ’n perseel vertoon word waar boubedrywighede huidige aan die gang is en wat met enige dienste verskaf, werk onderneem, of goedere wat in verband met sodanige boubedrywighede voorsien word, verband hou. Dit sluit egter nie kontrakborde vir gebou- en siviele ingenieursprojekte soos vereis ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977) soos van tyd tot tyd gewysig en omskryf ingevolge die Algemene Kontrak- en/of Spesifikasievoorwaardes van die paslike instellings in nie;

“openbare pad” beteken enige pad, straat of deurgang of enige ander plek wat gewoonlik deur die publiek of ’n deel daarvan gebruik word of waartoe die publiek of ’n deel daarvan die reg van toegang het en ook —

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, sypaadjie of soortgelyke voetganger gedeelte van ’n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif waarvoor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) enige ander werk of voorwerp wat ’n deel uitmaak van of verbind is met of behoort tot daardie pad, straat, deurgang, voetpad of sypaadjie, en
- (e) enige perseel, met of sonder geboue of strukture daarop, wat gebruik word of daargestel is as ’n openbare parkeerarea of openbare parkeerplek vir die parkering van motorvoertuie ongeag of toegang tot sodanige parkeerplek of parkeerarea gratis is al dan nie.

“persoon”, met betrekking tot die vertoning of verandering van of die toevoeging tot ’n teken, of met betrekking tot die voorgenome of gepoogde vertoning of verandering van of toevoeging tot ’n teken, omvat die persoon op wie se versoek sodanige teken vertoon, verander of daaraan toegevoeg word, of op wie se versoek dit die voorneme is of gepoog word om sodanige teken te vertoon, te verander of daaraan toe te voeg, na gelang van die geval; en die persoon na wie, of na wie se goedere, produkte, dienste, bedrywighede, eiendom of perseel in sodanige teken verwys word, word geag sodanige persoon te wees tensy sodanige persoon die teendeel bewys.

“plakkaat” beteken enige aanplakbiljet of dergelyke middel wat aan die een of ander vaste voorwerp bevestig is en waardeur enige advertensie of kennisgewing in die openbaar vertoon word.

“plat teken” beteken ’n teken wat aan ’n hoofmuur bevestig of regstreeks daarop geveerf is, en wat nêrens meer as 250 mm voor die oppervlakte van sodanige muur uitsteek nie, maar omvat nie ’n plakkaat nie; met dien verstande egter dat ’n plakkaat wat aan ’n hoofmuur bevestig is, as ’n plat teken beskou word as sodanige plakkaat —

- (a) ’n oppervlakte van minstens 0,80 m² het;
- (b) omrand is deur ’n permanente omlysting wat aan sodanige hoofmuur bevestig is; en
- (c) te alle tye in ’n ongeskonde en sindelike toestand gehou word.

“sekuriteitsteken” ’n buite-advertensie vir buurtwag- en soortgelyke skemas, en ’n advertensie wat die naam, logo, adres en telefoonnommer van ’n sekuriteitsmaatskappy bevat wat gekontrakteer, of sekuriteitstelsel wat geïnstalleer is om die perseel waarop die teken vertoon word, te beskerm;

“sweefteken” beteken enige teken wat aan ’n vlieër, ballon, vliegtuig of enige ander toestel bevestig is waardeur dit in die lug hang bokant enige deel van die gebied onder die jurisdiksie van die munisipaliteit.

“main wall” of a building shall mean any external wall of such building but shall not include a parapet wall, balustrade or railing of a verandah or a balcony.

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“new sign” shall mean any sign first displayed after the promulgation of this by-law.

“overall height” of a sign shall mean the vertical distance between the uppermost edge of such sign and the level of the ground, footway or roadway immediately below such sign.

“person” in relation to the display or alteration of or the addition to a sign, or in relation to the intended or attempted display or alteration of, or addition to a sign, shall include the person at whose instance such sign is displayed, altered or added to, or at whose instance such sign is intended or attempted to be displayed, altered or added to, as the case may be; and the person who or whose goods, products, services, activities, property or premises, is or are referred to in such sign shall be deemed to be such person unless he proves the contrary.

“poster” shall mean any placard or similar device attached to some fixed object whereby any advertisement or notice is publicly displayed.

“projecting sign” shall mean any sign which is affixed to a main wall and which at some point projects more than 250 mm in front of the surface of such wall.

“public road” means any road, street or thoroughfare or any other place which is commonly used by the public or any section thereof or to which the public or any section thereof has a right of access, and includes—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other work or object belonging to such road, street or thoroughfare, footpath or sidewalk, and
- (e) any premises with or without structures thereon, used or set aside as a public parking area or public parking place for the parking of motor vehicles whether or not access to such a parking area or place is free of charge.

“running light” means a portion of a sign in the form of an illuminated strip, the illumination of which varies periodically in such a way as to convey the impression of a pattern of lights moving steadily along such strip.

“security sign” means an outdoor sign for neighborhood watch and similar schemes, and a sign containing the name, logo, address and telephone number of a security company contracted to protect, or security system installed to protect, the premises on which the sign is displayed.

“teken” beteken enige teken, uithangbord, skerm, private lamp, blinding of ander toestel deur middel waarvan ’n advertensie of kennisgewing in die openbaar vertoon word.

“teken wat uitsteek” beteken enige teken wat aan ’n hoofmuur bevestig is en wat op die een of ander punt meer as 250 mm voor die oppervlakte van sodanige muur uitsteek.

“totale hoogte” van ’n teken beteken die vertikale afstand tussen die heel boonste rand van sodanige teken en die natuurlike of afgewerkte vlak van die grond, voetpad of ryweg onmiddellik onderkant sodanige teken.

“transito-reklame” reklame deur middel van ’n beweegbare advertensie wat padlangs op of tesame met ’n gemotoriseerde voertuig vervoer kan word, insluitende sleepwaens wat hoofsaaklik vir reklame gebruik word;

“tydelik” beteken geheg by wyse van plak- of kleefmiddel en wat nie ’n aaneenlopende tydperk van dertig dae oorskry nie;

“vertoning van ’n teken” omvat die oprigting van enige struktuur indien sodanige struktuur uitsluitend of hoofsaaklik bedoel is om sodanige teken te dra; en die uitdrukking “om ’n teken te vertoon” het ’n ooreenstemmende betekenis.

Ontsiering

2. (a) Niemand mag deur middel van plakkate of ander tekens die voorkant of front van enige pad, openbare pad, muur, heining, grond, rots, boom of ander natuurvoorwerp, of die voorkant of front of dak van enige gebou op enige ander wyse ontsier as dié waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word nie, en iedereen wat die bepaling van hierdie artikel oortree, is skuldig aan ’n misdryf.
- (b) ’n Munisipaliteit kan, onderworpe aan die voorwaardes wat hy goeddink, toestemming daaraan toe te voeg (hierna die “aansoeker” genoem), skriftelik op die wyse soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit voorgeskryf word, by die munisipaliteit aansoek doen en daarmee planne indien wat in ooreenstemming met die volgende vereistes geteken is:—

Indiening van aansoek

3. (1) Uitgesonderd soos in artikel 22(2) bepaal, moet iedereen wat voornemens is om ’n nuwe teken te vertoon of om ’n bestaande teken te verander of daaraan toe te voeg (hierna die “aansoeker” genoem), skriftelik op die wyse soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit voorgeskryf word, by die munisipaliteit aansoek doen en daarmee planne indien wat in ooreenstemming met die volgende vereistes geteken is:—
 - (i) Die planne moet met swart ink op natreklinne of stewige duursame tekenpapier geteken wees, of hulle moet linne-afdrukke met swart strepe op ’n wit agtergrond wees, of ’n rekenaarontwerpte druk op duursame papier. Bedoelde vorm en planne moet in duplo wees (waarvan een stel die eiendom van die munisipaliteit word) en moet deur die aansoeker, of deur iemand wat skriftelik deur die aansoeker gemagtig is om namens die aansoeker te teken, met ink gedateer en onderteken wees, en alle wysigings en verbeterings aan sodanige vorm en planne moet op dergelike wyse gedateer en onderteken wees.
 - (ii) Waar die teken aan ’n gebou bevestig moet word, moet die planne ’n vertikale aansig en ’n deursnee van die fasade en, waar nodig, van die dak van die gebou insluit, geteken volgens ’n skaal van 1:100, waarop die teken, enige ander tekens wat aan sodanige fasade of dak bevestig is, en genoeg van die vernaamste boukundige eienskappe van bedoelde fasade of dak geteken is om die posisie van die teken met betrekking tot sodanige ander tekens en eienskappe aan te dui. Die posisie van die teken in verhouding tot die grondhoogte en, waar nodig, die randsteenlyn moet ook op sodanige vertikale aansig en deursnee aangetoon word.

“sign” shall mean any sign, signboard, screen, private lamp, blind or other device by means whereof any advertisement or notice is publicly displayed.

“sky sign” shall mean any sign that is fixed above the roof of a building other than a roof of a verandah or a balcony and shall include any such sign consisting of a single line of free standing, individual, cut-out, silhouette letters, symbols or emblems.

“temporary” means fixed by means of paste or adhesive and which does not exceed a continuous period of thirty days;

“thickness” of a projecting sign shall mean the horizontal dimension of such sign measured parallel to the plane of the main wall to which such sign is affixed.

“transit advertising” means advertising by means of a movable sign which is capable of being transported by road either on or in conjunction with a motorized vehicle, including trailers primarily used for advertising.

DisfigUREMENT

2. (a) No person shall by means of posters or other signs disfigure the front or frontage of any public road, wall, fence, land, rock, tree or other natural feature, or the front or frontage or roof of any building otherwise than is provided in this by-law and any person who contravenes the provisions of this section shall be guilty of an offence.
- (b) A municipality may, subject to such conditions as it may deem fit, grant permission for the display of posters on special occasions such as elections, festivities, university rag processions, etc.

Submission of Application

3. (1) Save as in provided in section 22(2), every person intending to display a new sign or to alter or to add to an existing sign (hereinafter referred to as the “applicant”) shall make written application to the municipality in the form prescribed by the municipality from time to time, submitting therewith plans drawn in accordance with the following requirements:—
 - (i) The plans shall be drawn in black ink on tracing linen or stout durable drawing paper or shall be linen prints with black lines on a white background or a computer designed print on durable paper. Such form and plans shall be in duplicate (one set of which shall become the property of the municipality) and shall be dated and signed in ink by the applicant or by a person authorised by such a person in writing to sign on his behalf, and all alterations and corrections to such form and plans shall be similarly dated and signed.
 - (ii) Where the sign is to be affixed to a building the plans shall include an elevation and a section of the façade and, where necessary of the roof of the building, drawn to a scale of 1:100 upon which shall be depicted the sign, any other signs affixed to such façade or roof and enough of the main architectural features of such façade or roof to show the position of the sign in relation to such other signs and features. The location of the sign relative to the ground level and, where necessary, the kerb line shall also be shown on such elevation and section.

- (iii) Waar die teken nie aan 'n gebou bevestig gaan word nie, moet die posisie van die teken in verhouding tot die grondhoogte en, waar nodig, die randsteenlyn aangetoon word op 'n vertikale aansig, plan en deursnee wat volgens 'n skaal van 1:100 geteken is.
 - (iv) Vertikale aansigte, insluitende volledige besonderhede van die inhoud soos in artikel 6 omskryf, planne en deursnee van die teken self, soos wat nodig is om aan te dui of dit aan hierdie verordeninge voldoen, akkuraat geteken volgens 'n skaal wat groot genoeg is (maar in geen geval minder as 1:50 nie), moet ook ingesluit word.
 - (v) Die planne moet ook volledige besonderhede van die struktuurstutte van die teken aantoon, geteken volgens 'n skaal van 1:20.
 - (vi) Die planne moet ook 'n terreinplan insluit, geteken volgens 'n skaal van 1:200 waarop die posisie van die teken en die gebou, indien daar is, waaraan dit bevestig gaan word, duidelik en akkuraat aangetoon word in verhouding tot enige van die grense van die erf wat deur sodanige posisie geraak word en waarop die naam van die aangrensende straat en die afstand na en die naam van die naaste dwarsstraat waaraan 'n naam toegewys is, vermeld word, en die rigting van die geografiese noorde aangedui word.
 - (vii) Op die planne moet aangedui word die materiaal waaruit die teken vervaardig gaan word, die wyse waarop die belettering daarop uitgevoer gaan word, die kleure wat gebruik gaan word, en of die teken verlig gaan wees al dan nie; en in laasgenoemde geval moet die planne aandui of die teken 'n flitsteken is of nie, en indien die teken 'n flitsteken is, moet volledige besonderhede van die periodisiteit daarvan en wisselings of veranderings in voorkoms verstrek word.
- (2) (a) Ondanks die bepalings van subartikel (1) is dit wettig, onderworpe aan die bepalings van artikel 6(1), om sonder die toestemming van die munisipaliteit enige plakkaat te vertoon en om 'n plakkaat deur 'n ander plakkaat van dieselfde grootte te vervang indien sodanige plakkaat soos voornoem, vertoon word by 'n bioskoop of skouburg, of ander openbare vermaaklikeheidsplek, of op 'n skutting waarvan die oprigting en gebruik vir hierdie doel deur die munisipaliteit gemagtig is, of as dit 'n plakkaat is wat ingevolge artikel 1 as 'n plat teken beskou word.
- (b) 'n munisipaliteit kan, onderworpe aan die voorwaardes wat hy goed dink, toestemming daartoe verleen dat plakkate tydens spesiale geleenthede soos verkiesings, feesvierings, universiteite en jooloptogte, ens. vertoon word.
- (3) Die munisipaliteit moet, binne 30 dae na ontvangs van die vorm en planne waarna in subartikel (1) verwys word, aan die aansoeker besonderhede verstrek van die bepalings, indien daar is, van hierdie verordeninge of van enige ander wette wat die munisipaliteit gelas of gemagtig is om toe te pas, en waaraan sodanige vorm of planne nie voldoen nie; en die munisipaliteit moet, indien hy dit nodig ag, die vorm en planne aan die aansoeker terugstuur.
- (4) As die vorm en planne aan hierdie verordening en enige ander wette soos voornoem, voldoen, moet die munisipaliteit hulle goedkeur en een stel daarvan aan die aansoeker stuur.
- (5) Goedkeuring wat ooreenkomstig subartikel (4) toegestaan word, is van nul en gener waarde indien die teken nie binne twaalf maande van die datum van sodanige goedkeuring ooreenkomstig die goedgekeurde vorm en planne voltooi is nie.

Voldoening van bestaande tekens

4. (1) Elke teken wat op die datum van afkondiging van hierdie verordening bestaan, moet in alle opsigte daarmee in ooreenstemming gebring word binne 'n tydperk van een jaar

- (iii) Where the sign is not to be affixed to a building, the location of the sign relative to the ground level and, where necessary, the kerb line shall be shown on an elevation, plan and section drawn to a scale of 1:100.
- (iv) Elevations, including full particulars of the subject matter as defined in section 6, plans and sections of the sign itself as may be necessary to show whether it complies with this by-law, accurately drawn to a large enough scale (but in no event less than 1:50) shall also be included.
- (v) The plans shall also depict full details of the structural supports of the sign, drawn to a scale of 1:20.
- (vi) The plans shall also include a site plan, drawn to a scale of 1:200, showing clearly and accurately the position of the sign and the building, if any, to which it is to be attached, in relation to such of the boundaries of the erf as may be affected by such position, and giving the name of the abutting street and the distance to and the name of the nearest named cross-street, and showing the direction of true north.
- (vii) The plans shall indicate the materials of which the sign is to be constructed, the manner in which the lettering thereon is to be executed, the colours to be used, and whether or not the sign is to be illuminated; and in the latter event the plans shall indicate whether or not the sign is a flashing sign, and if the sign is a flashing sign, full details of its periodicity and variations or changes in appearance shall be furnished.

- (2) (a) Notwithstanding the provisions of sub-section (1), it shall be lawful, subject to the provisions of section 6(1), to display any poster and to replace any poster by another poster of the same size without the consent of the municipality, if any such poster as aforesaid is displayed at a cinema or theatre, or other place of public amusement, or on a hoarding, the erection and use of which for this purpose have been authorised by the municipality, or is a poster which in terms of section 1 is deemed to be a flat sign.

- (b) A municipality may, subject to such conditions as it may deem fit, grant permission for the display of posters on special occasions such as elections, festivities, university rag processions, etc.

- (3) The municipality shall, within 30 days after receiving the form and plans referred to in sub-section (1), specify to the applicant the provisions, if any, of this by-law, or of any other laws that the municipality is required or empowered to administer, with which such form or plans do not comply; and the municipality shall, if it deems it necessary, return the form and plans to the applicant.

- (4) Where the form and plans comply with this by-law and any other laws as aforesaid, the municipality shall approve them and shall forward one set thereof to the applicant.

- (5) Approval granted in terms of sub-section (4) shall become null and void if the sign has not been completed in accordance with the approved form and plans within twelve months of the date of such approval.

Compliance of existing signs

4. (1) Every sign existing at the date of the promulgation of this by-law shall be made to comply therewith in all respects within a period of one year from the date of such promulgation. Where

van die datum van sodanige afkondiging. Waar enige teken na voornoemde tydperk van een jaar nie aldus daaraan voldoen nie, moet dit onverwyld verwyder word.

- (2) Waar 'n teken wat nie aan die bepalings van hierdie verordening voldoen nie, nie binne bovermelde tydperk van een jaar daarmee in ooreenstemming gebring is nie, of waar 'n teken opgerig is wat nie daarmee in ooreenstemming is nie, kan die munisipaliteit die eienaar daarvan gelas om sodanige teken te verwyder. By versuim om aan gemelde lasgewing te voldoen kan die munisipaliteit self die teken verwyder en die koste daaraan verbonde van die persoon wat dit opgerig of laat oprig het, verhaal.
- (3) Wanneer ook al 'n nuwe teken weens verandering van eiendomsreg of okkupasie of verandering in die aard van die besigheid, nywerheid, bedryf of beroep wat op 'n perseel uitgeoefen word of weens die oprigting van nuwe verkeersinligte of weens 'n veranderig in die hoogte of posisie van enige straat, voetpad of randsteen, of weens enige ander rede hoegenaamd, ophou om aan hierdie verordening te voldoen, moet sodanige teken onmiddellik deur die persoon wat sodanige teken vertoon, verwyder, uitgewis of verander word om aan hierdie verordening te voldoen.

Toepassing

5. (1) Iedereen wat sonder die voorafverkreë goedkeuring van die munisipaliteit, verleen ingevolge artikel 3, waar sodanige goedkeuring ingevolge genoemde artikel 3 vereis word, 'n nuwe teken vertoon of probeer vertoon, of 'n bestaande teken verander of daaraan toevoeg of probeer om dit te verander of daaraan toe te voeg, is skuldig aan 'n misdryf.
- (2) Enige sodanige persoon moet, nadat 'n skriftelike lasgewing te dien effekte van die munisipaliteit op hom gedien is, onmiddellik alle werk in verband met die vertoning van sodanige nuwe teken staak of laat staak, of enige verandering aan of toevoeging tot sodanige bestaande teken staak of laat staak, na gelang van die geval, en enige sodanige persoon wat in gebreke bly om sodanige lasgewing na te kom, is skuldig aan 'n misdryf.
- (3) Iedereen wat, nadat so 'n persoon sodanige goedkeuring verkry het, enigets in verband met 'n teken doen wat afwyk van enige vorm of plan wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, is skuldig aan 'n misdryf.
- (4) Enige sodanige persoon moet, nadat 'n skriftelike lasgewing te dien effekte gegee onder die hand van die gemagtigde werknemer van die munisipaliteit op sodanige persoon gedien is, onmiddellik sodanige afwyking staak of laat staak, en iedereen wat in gebreke bly om sodanige lasgewing na te kom, is skuldig aan 'n misdryf.
- (5) Ongeag of sodanige lasgewing waarna in subartikels (2) en (4) verwys word, op enige sodanige persoon gedien is of nie, kan die munisipaliteit op so iemand 'n skriftelike lasgewing dien, waarin van so iemand vereis word om onmiddellik 'n begin te maak met die verwydering of uitwissing van sodanige teken of enigets waarna in subartikel (3) verwys word, en om sodanige verwydering of uitwissing te voltooi voor of op 'n datum wat in sodanige lasgewing bepaal word, en wat deur die munisipaliteit verleng kan word al na hy goed dink.
- (6) Waar iemand wat 'n teken vertoon, 'n bepaling van hierdie verordening, uitgesonderd dié met betrekking tot die sake waarna in subartikels (1) en (3) verwys word, oortree, kan die munisipaliteit 'n skriftelike kennisgewing op sodanige persoon dien, en in sodanige kennisgewing moet hy die bepalings aanhaal, wat oortree is en in besonderhede die dinge vermeld wat gedoen moet word ten einde aan sodanige bepalings te voldoen.
- (7) Iedereen wat in gebreke bly om 'n lasgewing waarna in subartikel (5) verwys word, of die bepalings van 'n kennisgewing waarna in subartikel (7) verwys word, na te kom, is skuldig aan 'n misdryf, en daarbenewens kan die munisipaliteit self op koste van sodanige persoon gevolg gee aan sodanige lasgewing of kennisgewing.

any sign does not so comply after the said period of one year, it shall forthwith be removed.

- (2) Where any sign not complying with the provisions of this by-law has not been made to comply therewith within the aforementioned period of one year, or where any sign has been erected which is not in conformity therewith, the municipality may order the owner thereof to remove such sign. Upon failure to do so the municipality may remove the sign and recover the cost from the person who erected the sign or permitted the erection thereof.
- (3) Whenever, through change of ownership or occupancy or change in the nature of the business, industry, trade or profession conducted on any premises or through the erection of new traffic signal lights or through an alteration in the level or position of any street, footway or kerb, or through any other cause whatsoever, a new sign ceases to comply with this by-law, such sign shall be forthwith removed, obliterated or altered by the person displaying such sign so as to comply with this by-law.

Enforcement

5. (1) Any person who displays or attempts to display a new sign or who alters or adds to, or attempts to alter or add to, an existing sign without the prior approval of the municipality given in terms of section 3, where such approval is required by the said section 3, shall be guilty of an offence.
- (2) Any such person shall forthwith, after an order in writing to that effect by the municipality, cease or cause to cease all work on the display of such new sign, or shall cease or cause to cease any alteration or addition to such existing sign, as the case may be, and any such person who fails to comply with such order shall be guilty of an offence.
- (3) Any person who, having obtained such approval, does anything in relation to any sign which is a departure from any form or plan approved by the municipality shall be guilty of an offence.
- (4) Any such person shall forthwith, after an order in writing to that effect by the municipality, discontinue or cause to be discontinued such departure, and any person who fails to comply with such order shall be guilty of an offence.
- (5) Whether or not any such order as is referred to in sub-sections (2) and (4) has been served on any such person, the municipality may serve upon such person an order in writing requiring such person forthwith to begin to remove or obliterate such sign or anything referred to in sub-section (3) and to complete such removal or obliteration by a date to be specified in such order, which date may be extended by the municipality as it may deem fit.
- (6) Where any person displaying a sign contravenes any of the provisions of this by-law other than those relating to the matters referred to in sub-section (1) and (3), the municipality may serve a notice in writing upon such person, and in such notice shall cite the provisions contravened and shall specify the things to be done in order that such provisions may be complied with.
- (7) Any person who fails to comply with any order referred to in sub-section (5) or with the terms of any notice referred to in sub-section (7) shall be guilty of an offence, and in addition the municipality itself may give effect to such order or notice at the expense of such person.

Inhoud van tekens

6. (1) Geen teken op enige perseel mag enige woorde, letters, syfers, simbole, prente of ander middels (hierna die "inhoud" genoem) bevat nie, tensy elke deel van sodanige inhoud in een of meer van die volgende kategorieë val—
- (a) Die naam, adres en telefoonnommer van sodanige perseel of gedeelte daarvan.
 - (b) Die naam van die okkuperder van sodanige perseel of gedeelte daarvan.
 - (c) 'n Algemene beskrywing van die soort handel, nywerheid, besigheid of beroep wat wettiglik op sodanige perseel of gedeelte daarvan deur die okkuperder daarvan bedryf of uitgeoefen word.
 - (d) Enige inligting, aanbeveling of aanprysing in verband met, of enige naam, beskrywing, besonderhede of ander aanduiding van—
 - (i) enige goedere wat nie monsters is nie en wat gereeld en wettiglik op sodanige perseel vervaardig, gehou en verkoop word, of vir verkoop gehou en aangebied word; of
 - (ii) enige dienste wat gereeld en wettiglik op sodanige perseel gelewer of aangebied word; of
 - (iii) enige verversingsdiens of enige onthaal of vermaaklikheid of enige kulturele, opvoedkundige, ontspannings-, sosiale of dergelike geriewe wat wettig op sodanige perseel verskaf of beskikbaar gestel word, of enige vergadering, byeenkoms of samekoms wat wettig op sodanige perseel plaasvind;
- met dien verstande dat hierdie paragraaf nie vertolk moet word as sou dit enige inhoud toelaat wat na die mening van die munisipaliteit 'n ontwyking van of nie in ooreenstemming met die bedoeling van hierdie paragraaf is nie.
- (2) Ondanks die bepalings van subartikel (1), in die geval van 'n perseel wat gedeeltelik of geheel en al vir woondoeleindes gebruik word, mag geen teken behalwe die naam van sodanige perseel vertoon word op die deel van sodanige perseel wat vir woondoeleindes gebruik word nie tensy sodanige perseel vir sakedoeleindes gesoneer is in terme van die munisipaliteit se dorpsaanleskema-regulasies.
- (3) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing op enige teken waarna in paragraaf (i), (ii), (iv), (vi), (vii), (viii), (ix), (x), (xi), (xv) of (xvi) van artikel 22(2) verwys word nie.
- (4) Waar 'n teken vertoon word deur middel van 'n toestel waardeur 'n reeks opeenvolgende tekens op een plek vertoon word, is die bepalings van subartikel (1), onderworpe aan die volgende voorwaardes, nie van toepassing op enige sodanige teken wat aldus vertoon word nie:—
- (a) Geen teken in sodanige reeks, uitgesonderd 'n teken wat kragtens subartikel (1) toegelaat word, mag vir 'n tydperk van langer as twintig sekondes op 'n keer vertoon word nie.
 - (b) Die afsonderlike tekens wat agtereenvolgens binne enige bepaalde tydperk van 10 minute vertoon word, moet almal geheel en al van mekaar verskil vir sover dit inhoud betref; met dien verstande dat hierdie paragraaf nie van toepassing is op enige teken wat kragtens subartikel (1) toegelaat word nie.
 - (c) Waar sodanige toestel in staat is om nuus te vertoon of om vermaaklikheid te verskaf, mag dit nie in werking gestel word in 'n posisie of plek waar sodanige werking, na die mening van die munisipaliteit, ophoping van voertuig- of voetgangerverkeer kan veroorsaak of vererger nie.

Contents of Signs

6. (1) No sign on any premises shall contain any words, letters, figures, symbols, pictures or devices (hereinafter called "subject matter") unless every part of such subject matter falls into one or more of the following categories:—
- (a) The name, address and telephone number of such premises or part thereof.
 - (b) The name of the occupier of such premises or part thereof.
 - (c) A general description of the type of trade, industry, business or profession lawfully conducted on such premises or part thereof by the occupier thereof.
 - (d) Any information, recommendation or exhortation concerning, or any name, description, particulars or other indication of—
 - (i) any goods, not being samples, regularly and lawfully manufactured, kept and sold or kept and offered for sale on such premises; or
 - (ii) any services regularly and lawfully rendered or offered on such premises; or
 - (iii) any catering or any entertainment or amusement or any cultural, educational, recreational, social or similar facilities lawfully provided or made available on such premises, or any meeting, gathering or function lawfully held on such premises;
- provided that this paragraph shall not be construed as permitting any subject matter which, in the opinion of the municipality is an evasion of or not in accordance with the intent of this paragraph.
- (2) Notwithstanding the provisions of sub-section (1), in the case of any premises partly or wholly used for residential purposes, no sign other than the name of such premises shall be displayed on the part of such premises used for residential purposes unless the premises is zoned for business purposes in terms of the municipality's town planning scheme regulations.
- (3) The provisions of this section shall not apply to any sign referred to in paragraph (i), (ii), (iv), (vi), (vii), (viii), (ix), (x), (xi), (xv) or (xvi) of section 22(2).
- (4) Where a sign is displayed by means of a device whereby a series of consecutive signs is displayed at one place, the provisions of sub-section (1) shall, subject to the following conditions, not apply to any such sign so displayed:—
- (a) No sign in such series, other than a sign permitted in terms of sub-section (1), shall be displayed on any one occasion for a longer period than twenty seconds.
 - (b) The individual signs consecutively displayed within any particular 10-minute period shall all be completely different from one another in so far as their subject matter is concerned; provided that this paragraph shall not apply to any sign permitted in terms of sub-section (1).
 - (c) Where such device is capable of displaying news or of providing entertainment it shall not be operated in any position or place where in the opinion of the municipality such operation is calculated to bring about or to aggravate congestion of vehicular or pedestrian traffic.

- (d) Ongeag of sodanige toestel in staat is om nuus te vertoon of vermaaklikheid te verskaf of nie, mag dit nie in werking gestel word in 'n posisie of plek waar sodanige werking of enige samekoms van persone wat daardeur veroorsaak word, na die mening van die munisipaliteit, afbreuk kan doen aan die geriewe van die omgewing of die waarde van eiendom kan laat verminder of 'n openbare oorlas kan veroorsaak nie.
- (e) Geen sodanige teken mag 'n onbelemmerde hoogte van minder as 5 m hê nie.
- (f) Ondanks die feit dat die munisipaliteit goedkeuring verleen het vir die vertoning van die tekens waarna in hierdie subartikel verwys word, besit die munisipaliteit die reg om te eniger tyd daarna sodanige goedkeuring in te trek as hy oortuig is dat die vertoning van sodanige tekens in stryd is met paragraaf (a), (b) of (e) of die oorsaak is dat die toestande waarna in paragraaf (c) of (d) verwys word, ontstaan of ontstaan het.
- (5) (a) Waar die munisipaliteit, deur middel van 'n skriftelike kennisgewing, enige persoon wat die tekens vermeld in subartikel (4) vertoon, in kennis stel dat sy goedkeuring van sodanige vertoning ingetrek is, moet sodanige persoon onmiddellik ophou om sodanige tekens te vertoon en die toestel deur middel waarvan sodanige tekens vertoon word, verwyder voor of op 'n datum wat in sodanige kennisgewing bepaal moet word, en sodanige datum kan deur die munisipaliteit na goeddunke verleng word.
- (b) Iedereen wat in gebreke bly om aan 'n kennisgewing waarna in paragraaf (a) verwys word, te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf en daarbenewens kan die munisipaliteit self op koste van sodanige persoon aan sodanige kennisgewing uitvoering gee.

Tekens aan geboue

7. Die volgende tekens en geen ander nie kan aan geboue bevestig of daarop gevef word; met dien verstande dat die munisipaliteit die oprigting van enige van of al die onderstaande tekens of die gebruik van sekere kleure daarin kan verbied:—
- (a) Plat tekens.
- (b) Tekens wat uitsteek.
- (c) Lugtekens.
- (d) Tekens wat aan verandas of balkonne bevestig of daarop gevef is.
- (e) Tekens gevef op sonblindings wat aan geboue bevestig is.
- (f) Enige teken waarna in paragrawe (i), (ii), (iv), (vii), (viii), (ix), (x), (xi), (xii), (xiii), (xiv), (xv) en (xvi) van artikel 22(2) verwys word, mits al die voorwaardes van toepassing op sodanige teken nagekom word.

Plat tekens

8. (1) Die totale oppervlakte van plat tekens mag hoogstens 40 m² wees of een-kwart van die totale oppervlakte van die hoofmuur waaraan hulle bevestig of waarop hulle gevef is, watter ook al die kleinste oppervlakte is; met dien verstande dat die munisipaliteit 'n kleiner totale oppervlakte vir enige plat teken kan vasstel.
- (2) Geen plat teken mag bokant sodanige hoofmuur of verby enige ent van sodanige hoofmuur uitsteek nie.
- (3) (a) Waar 'n gebou wat aan 'n ander gebou grens en wat uitsteek oor die grenslyn van die toekomstige breedte van 'n geproklameerde pad of openbare pad, óf geheel en al óf gedeeltelik gesloop word en op so 'n wyse herbou word dat dit nie meer oor voornoemde grenslyn uitsteek nie, word geen plat teken toegelaat op die symuur van sodanige ander gebou wat uitsien op die gebou wat aldus

- (d) No such device whether or not it is capable of displaying news or of providing entertainment shall be operated in any position or place where in the opinion of the municipality such operation or any gathering of persons brought about thereby is calculated to detract from the amenities of the neighbourhood or to depreciate property or to cause a public nuisance.
- (e) No such sign shall have a clear height of less than 5 m.
- (f) Notwithstanding the granting of approval by the municipality for the display of signs referred to in this sub-section, the municipality shall be entitled at any time thereafter to revoke such approval if it is satisfied that the display of such signs is in contravention of paragraph (a), (b) or (e) or is bringing or has brought into existence the conditions referred to in paragraph (c) or (d).
- (5) (a) Where the municipality, by notice in writing informs any person displaying signs referred to in sub-section (4) of the revocation of its approval for such display, such person shall forthwith cease to display such signs and shall remove the device by means whereof such signs are displayed by a date to be specified in such notice, which date may be extended by the municipality as it may deem fit.
- (b) Any person who fails to comply with any notice referred to in paragraph (a) shall be guilty of an offence, and in addition the municipality itself may give effect to such notice at the expense of such person.

Signs on Buildings

7. The following signs and no others may be affixed to or painted on buildings; provided that the municipality may prohibit the erection of certain or all of the under mentioned signs or the use of certain colours therein:—
- (a) Flat signs.
- (b) Projecting signs.
- (c) Sky signs.
- (d) Signs affixed to or painted on verandah or balconies.
- (e) Signs painted on sun blinds affixed to buildings.
- (f) Any sign referred to in paragraphs (i), (ii), (iv), (vi), (vii), (viii), (ix), (x), (xi), (xii), (xiii), (xiv), (xv) and (xvi) of section 22(2); provided that all the conditions applicable to such sign are complied with.

Flat Signs

8. (1) Flat signs shall not exceed, in aggregate area, 40 m² or one-quarter of the overall area of the main wall to which they are affixed or on which they are painted, whichever of these figures is the lesser; provided that the municipality may fix a lesser aggregate area for any flat sign.
- (2) No flat sign shall extend above the top of such main wall or beyond either end of such main wall.
- (3) (a) Where a building which is adjacent to another building, and which extends over the boundary line of the prospective width of a proclaimed road or public street, is demolished either wholly or partially and is reconstructed in such a manner that it no longer extends over the aforementioned boundary line, no flat sign will be permitted on the sidewall of such other building facing the building so re-constructed, in so far as the said sidewall

herbou is, vir sover genoemde symuur oor die voor-noemde grenslyn uitsteek nie.

(b) Vir sover dit hierdie artikel betref, beteken—

- (i) “toekomstige breedte”, met betrekking tot ’n geproklameerde pad, die wetlike breedte soos beoog by enige wetgewing afgekondig deur enige wetgewende liggaam wat die bevoegdheid het om sodanige wetgewing oor sodanige saak te maak, en met betrekking tot ’n openbare pad beteken dit die breedte waartoe dit verbreed gaan word in ooreenstemming met ’n dorpsaanlegskema, ongeag of dit opgestel word, op goedkeuring wag of in werking is;
- (ii) “aangrensend” of “grens aan” ’n afstand van 6 m of minder.

Tekens wat uitsteek

9. (1) Geen deel van ’n teken wat uitsteek, mag voor die hoofmuur waaraan sodanige teken bevestig is, verder uitsteek nie as —

- (i) 1,5 m in die geval van ’n teken wat ’n onbelemmerde hoogte van minstens 5 m het; of
- (ii) 1 m in die geval van enige ander teken;

met dien verstande egter dat waar ’n teken ’n onbelemmerde hoogte van minder as 5 m het—

- (a) enige deel van sodanige teken wat nie meer as 600 mm in diepte is nie, meer as 1 m maar nie meer as 1,5 m nie kan uitsteek soos voormeld; met dien verstande dat daar ’n onbelemmerde vertikale afstand van minstens 3,6 m moet wees tussen enige twee agtereenvolgende dele, indien daar is, wat aldus uitsteek; en
- (b) enige sodanige teken wat nie meer as 600 mm in diepte is nie, meer as 1 m maar nie meer as 1,5 m nie kan uitsteek soos voormeld; met dien verstande dat daar ’n onbelemmerde vertikale afstand van minstens 3,6 m moet wees tussen enige twee sodanige tekens, indien daar is, wat in dieselfde vertikale vlak is.

(2) Geen teken wat uitsteek, mag bokant die bopunt van die hoofmuur waaraan dit bevestig is, uitsteek nie.

(3) Die diepte van ’n teken wat uitsteek, mag nie een-en-’n-kwart maal die onbelemmerde hoogte van sodanige teken oorskry nie.

(4) ’n Teken wat uitsteek, mag nie ’n dikte van meer as 600 mm hê nie.

Lugtekens

10. (1) Die diepte van ’n lugteken mag nie meer wees as een-sesde van die onbelemmerde hoogte van sodanige lugteken nie.

(2) Geen lugteken mag voor ’n hoofmuur van ’n gebou uitsteek sodat dit, volgens bo-aansig, verby die dak van sodanige gebou in enige rigting uitsteek nie.

(3) Die lengte van ’n lugteken mag nie meer wees as —

- (i) 14 m as die diepte van sodanige lugteken nie meer as 4,5 m is nie, of
- (ii) 18 m as die diepte van sodanige lugteken meer as 4,5 m is nie.

(4) Onderworpe aan die voorafgaande bepalings van hierdie artikel kan die munisipaliteit ’n lugteken van langer as 18 m toelaat as die straatfront van ’n perseel 55 m oorskry; met dien verstande dat—

extends over the aforementioned boundary line.

(b) For the purposes of this section —

- (i) “prospective width” in relation to a proclaimed road shall mean the statutory width as contemplated by any enactment promulgated by any legislative body which has competency to pass legislation on such a matter and in relation to a public road shall mean the width whereto it is to be widened in accordance with a town planning scheme whether in the course of preparation, awaiting approval or in operation;
- (ii) “adjacent” shall mean a distance of 6 m or less.

Projecting Signs

9. (1) No part of any projecting sign shall project in front of the main wall to which such sign is affixed to a greater extent than —

- (i) 1,5 m in the case of a sign which has a clear height of not less than 7,5 m; or
- (ii) 1m in the case of any other sign;

provided, however, that where such a sign has a clear height of less than 5 m—

(a) any portion of such sign which is not more than 600 mm in depth may project as aforesaid to an extent of more than 1 m but not more than 1,5 m; provided that there shall be a clear vertical distance of not less than 3,6 m between any two successive portions, if any, so projecting; and

(b) any such sign which is not more than 600 mm in depth may project as aforesaid to an extent of more than 1 m but not more than 1,5 m; provided that there shall be a clear vertical distance of not less than 3,6 m between any two such signs, if any, which are in the same vertical plane.

(2) No projecting sign shall extend above the top of the main wall to which it is affixed.

(3) The depth of a projecting sign shall not exceed one-and-a-quarter times the clear height of such sign.

(4) A projecting sign shall not exceed 600 mm in thickness.

Sky-signs

10. (1) The depth of a sky-sign shall not exceed one-sixth of the clear height of such sky-sign.

(2) No sky-sign shall project in front of a main wall of a building so as to extend, in plan, beyond the roof of such building in any direction.

(3) The length of a sky-sign shall not exceed:—

- (i) 14 m, if the depth of such sky-sign does not exceed 4,5 m, or
- (ii) 18 m, if the depth of such sky-sign exceeds 4,5 m.

(4) Subject to the preceding provisions of this section a municipality may allow a sky-sign in excess of 18 m in length whenever the street frontage of a site exceeds 55 m, provided that—

- (i) sodanige lugteken uit 'n enkele reël vrystaande, afsonderlike, uitgesnyde silhoeët-letters, simbole of embleme moet bestaan, en
- (ii) die lengte van sodanige lugteken hoogstens een-derde van die lengte van die padfront van so 'n perseel mag wees, en
- (iii) sodanige lugteken parallel met die padfront van sodanige perseel opgerig moet word, en
- (iv) as sodanige lugteken nie langer voldoen aan die voorafgaande bepalings van hierdie artikel nie weens die vermindering van die lengte van die padfront van sodanige perseel, die eienaar van sodanige perseel onverwyld sodanige lugteken moet verwyder of dit moet verander sodat dit aan sodanige bepalings voldoen.

Tekens op verandas en balkonne

11. (1) Die volgende tekens en geen ander nie mag aan verandas en balkonne bevestig of daarop geveerf word:—
- (i) Tekens wat plat bevestig is aan of geveerf is op 'n borswering, balustrade of reling van 'n veranda of 'n balkon.
 - (ii) Tekens wat plat bevestig is aan of geveerf is op 'n balk of fassie van 'n veranda of 'n balkon.
 - (iii) Tekens wat onderkant die dak van 'n veranda of die vloer van 'n balkon hang.
- (2) Geen teken wat aan 'n borswering, balustrade of reling van 'n veranda of 'n balkon bevestig is, mag meer as 1 m in diepte wees, of bokant of onderkant of verby enige ent van sodanige borswering, balustrade of reling uitsteek of meer as 250 mm voor sodanige borswering, balustrade of reling uitsteek nie.
- (3) Geen teken wat aan 'n balk of fassie van 'n veranda of balkon bevestig is, mag meer as 600 mm in diepte wees, of bokant of onderkant of verby enige ent van sodanige balk of fassie uitsteek, of meer as 250 mm voor sodanige balk of fassie uitsteek nie. Waar enige sodanige teken bevestig is aan 'n balk wat reghoekig met die boulyn en onderkant die dak van 'n veranda of die vloer van 'n balkon is, mag sodanige teken nie langer as 1,8 m wees nie.
- (4) Geen teken wat onderkant die dak van 'n veranda of die vloer van 'n balkon hang, mag meer as 1,8 m in lengte of 600 mm in diepte wees nie. Elk sodanige teken moet reghoekig met die boulyn wees.
- (5) Ondanks die voorafgaande is dit toelaatbaar om 'n teken op die dak van 'n veranda of balkon op te rig, onderworpe aan die volgende voorwaardes:—
- (i) Sodanige teken moet uit 'n enkele reël afsonderlike, alleenstaande, uitgesnyde silhoeëtletters bestaan.
 - (ii) Sodanige teken moet geplaas word in die vertikale vlak wat deur die voorste rand van sodanige dak gaan, naamlik 'n rand parallel met die randsteenlyn.
 - (iii) Die inhoud van sodanige teken moet beperk wees tot dié waarna in paragrawe (a), (b) en (c) van artikel 6(1) verwys word.
 - (iv) Die diepte van sodanige teken mag hoogstens 600 mm wees.
- (6) Ondanks die bepalings van artikel 17(1) is dit toelaatbaar dat 'n advertensie wat onderkant die dak van 'n veranda of die vloer van 'n balkon hang, van 'n rand bestaande uit lopende lig voorsien kan wees; met dien verstande dat sodanige lopende ligrand hoogstens 75 mm breed mag wees.

- (i) such sky-sign shall consist of a single line of free standing, individual, cut-out, silhouette letters, symbols or emblems, and
- (ii) the length of such sky-sign shall not exceed one-third of the length of the road frontage of such site, and
- (iii) such sky-sign shall be erected parallel to the road frontage of such site, and
- (iv) if as a result of the road frontage of such site being reduced such sky-sign ceases to comply with the preceding provisions of this section, the owner of such site shall forthwith remove such sky-sign or alter it so as to comply with such provisions.

Signs on Verandah and Balconies

11. (1) The following signs and no others may be affixed to or painted on verandah and balconies:—
- (i) Signs affixed flat on to or painted on a parapet wall, balustrade or railing of a verandah or a balcony.
 - (ii) Signs affixed flat on to or painted on a beam or fascia of a verandah or a balcony.
 - (iii) Signs suspended below the roof of a verandah or the floor of a balcony.
- (2) No sign affixed to a parapet wall, balustrade or railing of a verandah or a balcony shall exceed 1 m in depth, or project above or below or beyond either end of such parapet wall, balustrade or railing, or project more than 250 mm in front of such parapet wall, balustrade or railing.
- (3) No sign affixed to a beam or fascia of a verandah or balcony shall exceed 600 mm in depth, or project above or below or beyond either end of such beam or fascia, or project more than 250 mm in front of such beam or fascia. Where any such sign is affixed to a beam which is at right angles to the building line and which is below the roof of a verandah or the floor of a balcony, such sign shall not exceed 1,8 m in length.
- (4) No sign suspended below the roof of a verandah or the floor of a balcony shall exceed 1,8 m in length or 600 mm in depth. Every such sign shall be at right angles to the building line.
- (5) Notwithstanding the foregoing, it shall be permissible to erect a sign on the roof of a verandah or balcony, subject to the following conditions:—
- (i) Such sign shall be composed of a single line of free-standing, individual, cut-out silhouette letters.
 - (ii) Such sign shall lie in the vertical plane passing through the foremost edge of such roof, being an edge parallel to the kerb line.
 - (iii) The subject matter of such sign shall be limited to that referred to in paragraphs (a), (b) and (c) of section 6(1).
 - (iv) The depth of such sign shall not exceed 600 mm.
- (6) Notwithstanding the provisions of section 18(1) it shall be permissible for a sign suspended below the roof of a verandah or the floor of a balcony to be bordered by a running light, provided that such running light border shall be not more than 75 mm in width.

Tekens oor voetpaaie en ryvlak

12. (1) Enige teken wat uitsteek oor 'n voetpad wat deel van 'n openbare pad uitmaak moet 'n onbelemmerde hoogte van minstens 2,4 m hê; met dien verstande dat 'n plat teken in die vorm van 'n uitstaltas vir die vertoning van goedere hoogstens 50 mm bo sodanige voetpad mag uitsteek indien sodanige voetpad minstens 1,5 m breed is, ongeag die onbelemmerde hoogte van sodanige uitstaltas.
- (2) Enige teken wat meer as 150 mm uitsteek oor enige plek waar mense kan loop, indien sodanige plek nie 'n voetpad is wat deel van 'n openbare pad uitmaak nie, moet 'n onbelemmerde hoogte van minstens 2,1 m hê.
- (3) Geen deel van 'n teken wat uitsteek oor 'n voetpad wat deel van 'n openbare pad uitmaak, mag nader as 300 mm aan 'n vertikale vlak deur die randsteenlyn van sodanige voetpad wees nie.
- (4) Waar 'n openbare pad geen voetpad het nie, kan tekens oor die ryvlak van sodanige openbare pad uitsteek as sodanige tekens 'n onbelemmerde hoogte van minstens 6 m het.

Verbode tekens

13. (1) Ondanks enigiets in hierdie verordening vervat, word die volgende soorte tekens verbied:—
- (a) Swaaitekens, los draagbare tekens (uitgesonderd tekens wat ontwerp is vir die doel om deur die strate gedra te word en tekens op draagbare rame of ander voorwerpe om goedere te bevat en te vertoon), sweeftekens en ander tekens wat nie onbeweeglik bevestig is nie.
- (b) Plakkate, uitgesonderd—
- (i) enige plakkaat waarna in artikel 3(2) van hierdie verordening verwys word;
- (ii) enige plakkaat wat 'n teken behels waarna in paragraaf (i), (ii), (iii), (iv), (v), (vi), (vii), (x), (xv) of (xvi) van artikel 22(2) van hierdie verordening verwys word.
- (c) Enige teken wat so geplaas is dat dit die doeltreffende werking van enige verkeerstekens versper, onduidelik maak, belemmer of andersins moontlike verwarring daarin kan veroorsaak.
- (2) Niemand mag enige advertensie, aanplakbiljet, plakkaat, gravure, prent, tekening, afdruk of foto van 'n onbetaamlike, onsedelike, weersinwekkende, walglike of aanstootlike aard of van 'n aard wat 'n skadelike of verderflike invloed op die publiek of 'n bepaalde klas persone kan hê, vertoon op 'n plek waartoe die publiek toegang het of dit blootstel op 'n plek waar die publiek dit kan sien nie.
- (3) Iedereen wat die bepalings van subartikel (2) oortree, is skuldig aan 'n misdryf.

Tekens aan mure, heinings en skuttings

14. (1) Uitgesonderd soos in artikel 22 bepaal, mag geen teken aan 'n muur (behalwe 'n muur van 'n gebou), 'n heining of 'n skutting bevestig of daarop gevef word nie, tensy sodanige muur, heining of skutting na die mening van die munisipaliteit in die eerste plaas daartoe dien om 'n toestand of eienskap van die eiendom waarop sodanige muur, heining of skutting opgerig is, te verberg, waar sodanige toestand of eienskap onooglik is as gevolg van die doeleindes waarvoor sodanige eiendom wettig gebruik word, of tensy sodanige muur, heining of skutting 'n tydelike maatreef is om die publiek in die omgewing van bou- of slopingswerk of dergelike bedrywighede te beskerm.
- (2) By die verlening van die munisipaliteit se goedkeuring ooreenkomstig artikel 3 vir die bevestiging of verf van enige sodanige teken, kan die munisipaliteit sodanige goedkeuring net vir 'n beperkte tydperk verleen, en die bepalings van artikel 6 is nie op sodanige teken van toepassing nie.

Signs over footways and roadways

12. (1) Any sign projecting over a footway forming part of a public road shall be not less than 2,4 m in clear height, provided that a flat sign in the form of a showcase for the display of goods may project not more than 50 mm over such footway if such footway is not less than 1,5 m wide, irrespective of the clear height of such showcase.
- (2) Any sign projecting more than 150 mm over any place where persons may walk, if such place is not a footway forming part of a public road, shall be not less than 2,1 m in clear height.
- (3) No part of a sign projecting over a footway forming part of a public road shall be nearer than 300 mm to a vertical plane through the kerb line of such footway.
- (4) Where a public road has no footway, signs may project over the carriageway of such public road if such signs are not less than 6 m in clear height.

Prohibited signs

13. (1) Notwithstanding anything in this by-law contained; the following types of sign are prohibited:—
- (a) Swinging signs, loose portable signs (other than signs designed for the purpose of being carried through the streets and signs on portable racks or other articles for containing and displaying goods), aerial signs and other signs not rigidly fixed.
- (b) Posters, except:—
- (i) any poster referred to in section 3(2) of this by-law;
- (ii) any poster comprising any such sign as is referred to in paragraph (i), (ii), (iii), (iv), (v), (vi), (vii), (x), (xv) or (xvi) of section 22(2) of this by-law.
- (c) Any sign which is so placed as to obstruct, obscure, interfere with, or otherwise be likely to introduce confusion into the effective working of any traffic sign.
- (2) No person shall exhibit in any place to which the public has access or shall expose to public view, any advertisement, placard, poster, engraving, picture, drawing, print or photograph of an indecent, obscene, repulsive, revolting or objectionable character, or of a nature calculated to produce a pernicious or injurious effect on the public or any particular class of persons.
- (3) Any person contravening the provisions of sub-section (2) shall be guilty of an offence.

Signs on walls, fences and hoardings

14. (1) Except as provided in section 22, no sign shall be affixed to or painted on a wall (other than a wall of a building), a fence or a hoarding, unless in the opinion of the municipality such wall, fence or hoarding serves primarily either to conceal a condition or attribute of the property on which such wall, fence or hoarding is erected, which condition or attribute is unsightly by reason of the use to which such property is lawfully being put, or unless such wall, fence or hoarding is a temporary measure to protect the public in the neighbourhood of building, demolition or similar operations.
- (2) In granting its approval in terms of section 3 for the affixing or painting of any such sign, the municipality may grant such approval for a limited period only, and the provisions of section 6 shall not apply to such sign.

(3) Elk sodanige teken wat ooreenkomstig hierdie artikel bevestig of geveerf is, moet aan die volgende vereistes voldoen:—

- (i) Geen sodanige teken mag meer as 3 m in diepte of 4,2 m in totale hoogte wees nie.
- (ii) Plakkaattekens moet in bepaalde panele wat eenvormig van grootte en vlak moet wees, omsluit wees.

Advertensies aan pale en ander strukture

15. (1) Behalwe soos in artikel 22 bepaal, mag geen advertensie bevestig word aan of geveerf word op 'n paal of enige ander struktuur wat nie 'n gebou, muur, heining of skutting is nie, tensy—

(i) sodanige advertensie onontbeerlik is vir die doeltreffende bestuur van die bedrywigheid in verband waarmee dit vertoon word, en

(ii) óf—

(a) dit ondoenlik is om 'n advertensie doeltreffend op die betrokke perseel te vertoon behalwe deur 'n advertensie aan 'n paal of ander struktuur soos voornoem, te bevestig of 'n advertensie daarop te verf, óf

(b) na die mening van die munisipaliteit 'n bepaalde advertensie wat bedoel is om aan 'n paal of ander struktuur soos voornoem, bevestig of daarop geveerf te word, nie afbreuk sal doen aan die aantreklikheid van die omgewing of die waarde van aangrensende eiendomme in 'n groter mate sal verminder as wat 'n advertensie wat op die perseel vertoon kan word ooreenkomstig enige ander artikel van hierdie verordening, sou doen nie.

(2) Waar, na die mening van die munisipaliteit, ernstige moeilikheid deur die publiek ondervind word om die weg na 'n fabriek in 'n nywerheidsone te vind, kan die munisipaliteit toelaat dat 'n advertensiebord aan 'n paal op 'n onbeboude erf in sodanige sone opgerig word met die doel om die rigting na sodanige fabriek aan te dui, onderworpe aan die volgende voorwaardes:—

(i) Hoogstens een sodanige advertensiebord mag op een enkele erf opgerig word; maar dit is toelaatbaar om die rigting na meer as een fabriek op enige sodanige advertensiebord aan te dui.

(ii) Die inhoud van die advertensies op sodanige advertensiebord moet tot die name van die betrokke fabriek, die name van hul okkupeerders, en noodsaaklike rigtingsinligtinge beperk wees; en die letters wat gebruik word, mag nie meer as 100 mm hoog wees nie.

(3) Waar dit na die munisipaliteit se mening redelikerwys vereis word, kan die munisipaliteit die oprigting van 'n advertensiebord aan 'n paal op 'n onbeboude erf in 'n dorpsgebied toelaat met die doel om 'n kaart daarop te vertoon wat die straatname en ernommers van sodanige dorpsgebied aantoon, tesame met die naam en adres van die eienaar van of agent vir sodanige dorpsgebied en die naam van die dorpsgebied. Sodanige advertensiebord mag nie 3,6 m² in oppervlakte oorskry nie, en die letters wat daarop gebruik word, mag nie 100 mm in hoogte oorskry nie.

(4) Wanneer die munisipaliteit sy goedkeuring kragtens artikel 3 verleen vir die vertoning van enige advertensie waarna in subartikel (1), (2) of (3) van hierdie artikel verwys word, kan hy sodanige goedkeuring net vir 'n beperkte tydperk verleen; by die verstryking van sodanige tydperk moet die persoon wat sodanige advertensie vertoon, dit onmiddellik verwyder.

(3) Every such sign affixed or painted in terms of this section shall comply with the following requirements:—

(i) No such sign shall exceed 3 m in depth or 4,2 m in overall height.

(ii) Poster signs shall be enclosed with definite panels, which shall be uniform in size and level.

Signs on poles and other structures

15. (1) Except as provided in section 22, no sign shall be affixed to or painted on a pole or any other structure which is not a building, wall, fence or hoarding unless—

(i) such sign is indispensable for the effectual conduct of the activity in connection with which it is displayed and

(ii) either—

(a) it is impracticable to display a sign effectually at the premises concerned except by affixing a sign to or painting a sign on a pole or other structure as aforesaid, or

(b) in the opinion of the Municipality a particular sign intended to be affixed to or painted on a pole or other structure as aforesaid would not detract from the amenities of the neighbourhood or depreciate neighbouring property to a greater extent than a sign capable of being displayed at the premises in conformity with any other section of this by-law would do.

(2) Where in the opinion of the municipality serious difficulty is experienced by the public in finding the way to a factory in an industrial zone the Municipality may permit the erection of a signboard on a pole on a vacant erf in such zone for purposes of indicating the direction to such factory, subject to the following conditions:—

(i) Not more than one such signboard shall be erected on any one erf; but it shall be permissible to indicate the direction to more than one factory on any such signboard.

(ii) The subject matter of the signs on such signboard shall be limited to the names of the factories concerned, the names of their occupiers, and essential directional information; and the lettering employed shall not exceed 100 mm in height.

(3) Where in its opinion this is reasonably required, the municipality may permit the erection of a signboard on a pole on a vacant erf in a township for the purposes of displaying thereon a map showing the street names and erf numbers of such township, together with the name and address of the owner of or agent for such township and the name of the township. Such signboard shall not exceed 3,6 m in area, and the lettering employed thereon shall not exceed 100 mm in height.

(4) In granting its approval in terms of section 3 for the display of any sign referred to in sub-section (1), (2) or (3) of this section the municipality may grant such approval for a limited period only; on the expiry of such period the person displaying such sign shall forthwith remove it.

Tekens op voertuie en tekens wat deur die straat gedra word

16. (1) Niemand mag 'n plakkaatbord, lantern, vlag, banier, skerm of ander beweegbare advertensiemiddel in 'n openbare pad dra of laat dra indien sodanige bord, lantern, vlag, banier, skerm of ander middel die verkeer in sodanige pad hinder of versper of dit waarskynlik kan doen nie.
- (2) Niemand mag 'n advertensiebestelwa of ander beweegbare advertensietoestel in 'n openbare pad bestuur of aandryf of laat bestuur of aandryf indien sodanige bestelwa of toestel die verkeer in sodanige pad hinder of versper of dit waarskynlik kan doen nie.
- (3) Iedereen wat die bepalings van subartikels (1) of (2) oortree, is skuldig aan 'n misdryf.

Verligte tekens

17. (1) Geen flitstekens mag 'n onbelemmerde hoogte van minder as 5 m hê nie, en geen verligte teken mag in so 'n posisie vertoon word dat dit 'n gevaar vir die verkeer is of waarskynlik kan wees of verwarring met die verkeerstekens kan veroorsaak nie.
- (2) Geen teken wat so skerp verlig is dat dit 'n oorlas veroorsaak, mag vertoon word nie.

Struktuurvereistes

18. (1) Elke teken wat aan 'n gebou of struktuur bevestig is, moet stewig daaraan vasgemaak wees. Elke teken wat aan die grond bevestig is en elke struktuur wat 'n teken stut en wat aan die grond bevestig is, moet onbeweeglik aan die grond geanker wees. Elke teken en die stutte en verankerings daarvan, en die gebou of struktuur, indien daar is, waaraan dit bevestig is, moet sterk genoeg wees om, met 'n veiligheidsfaktor van 4, die rustende belasting van die teken en 'n opgelegde horisontale winddruk van 1.5 kPa te kan weerstaan.
- (2) Alle tekens en die stutte daarvan wat aan messel- of klipwerk bevestig is, moet daaraan bevestig wees deur middel van uitydboute of deur middel van boue wat deur sodanige messel- of klipwerk loop en aan die teenoorgestelde kant daarvan bevestig is. Sodanige boue moet minstens 12 mm in diameter wees.
- (3) Elke teken wat aan 'n gebou of 'n muur bevestig is, moet gestut wees deur minstens vier onafhanklike stutte wat op so 'n wyse ontwerp en geplaas is dat enige twee van sodanige stutte die teken veilig sal stut met 'n veiligheidsfaktor van 2.
- (4) Alle oop metaalwerk in 'n teken of die stutte daarvan moet geverf of op 'n ander wyse behandel word om korrosie te voorkom, en alle houtwerk in 'n teken of die stutte daarvan moet met kreosoot of 'n ander bewaarmiddel behandel word om verwerking te voorkom.
- (5) Iedereen wat 'n teken vertoon, moet sodanige teken en die stutte daarvan te alle tye in 'n veilige toestand laat onderhou, en iedereen wat die bepalings van hierdie subartikel oortree, is skuldig aan 'n misdryf.

Gebruik van glas

19. Alle glas wat in tekens gebruik word (uitgesonderd glasbuis wat in neon- en dergelike tekens gebruik word) moet spieëlglas wees wat minstens 5 mm dik is.

Voorsorgmaatsreëls teen brand

20. Uitgesonderd soos in artikel 22 bepaal, moet alle verligte tekens en die stutte daarvan van onbrandbare materiaal wees; met dien verstande dat die munisipaliteit kan toelaat dat enige teken wat kragtens artikels 14 en 15 goedgekeur is en enige stut vir enige sodanige teken van brandbare materiaal mag wees.

Elektrisiteitsvereistes

21. (1) Geen teken mag verlig word nie behalwe deur middel van elektrisiteit van die munisipaliteit se hoofleiding waar sodanige toevoer beskikbaar is.

Signs on vehicles and signs carried in streets

16. (1) No person shall carry or cause to be carried in any public road any sandwich board, lantern, flag, banner, screen or other movable advertising device if such board, lantern, flag, banner, screen or other device hinders or obstructs traffic in such road, or is likely to do so.
- (2) No person shall drive or propel or cause to be driven or propelled in any public road any advertising van or other movable advertising device if such van or device hinders or obstructs traffic in such road, or is likely to do so.
- (3) Any person who contravenes the provisions of sub-sections (1) or (2) shall be guilty of an offence.

Illuminated Signs

17. (1) No flashing sign shall be less than 5 m in clear height, and no illuminated sign shall be displayed in such a position that it is or is likely to be a danger to traffic or to cause confusion with traffic signals.
- (2) No sign that is so intensely illuminated as to create a nuisance, shall be displayed.

Structural requirements

18. (1) Every sign affixed to a building or structure shall be rigidly attached thereto. Every sign which is affixed to the ground and every structure supporting a sign, which structure is affixed to the ground, shall be rigidly anchored to the ground. Every sign and its supports and anchorages, and the building or structure, if any, to which it is affixed, shall be of adequate strength to resist, with a safety factor of 4, the dead load of the sign and a superimposed horizontal wind pressure of 1,5 kPa.
- (2) All signs and supports thereof which are attached to brickwork or masonry shall be attached thereto by means of expansion bolts or by means of bolts passing through such brickwork or masonry and secured on the opposite side thereof. Such bolts shall be not less than 12 mm in diameter.
- (3) Every sign affixed to a building or a wall shall be supported by at least four independent supports so designed and disposed that any two of such supports will safely support the sign with a safety factor of 2.
- (4) All exposed metalwork in a sign or its supports shall be painted or otherwise treated to prevent corrosion and all timber in a sign or its supports shall be treated with creosote or other preservative to prevent decay.
- (5) Every person displaying a sign shall cause such sign and its supports to be maintained in a safe condition at all times and any person who contravenes the provisions of this sub-section shall be guilty of an offence.

Use of glass

19. All glass used in signs (other than glass tubing used in neon and similar signs) shall be plate glass at least 5 mm thick.

Precautions against fire

20. Except as provided in section 22, all illuminated signs and supports thereof shall be of incombustible material; provided that the municipality may allow any sign approved in terms of sections 14 and 15 and any support for any such sign to be of combustible material.

Electrical requirements

21. (1) No sign shall be illuminated except by electricity from the municipality's mains where such supply is available.

- (2) Elke teken in verband waarmee elektriese stroom gebruik word, moet voorsien wees van 'n buite-skakelaar in 'n posisie wat deur die munisipaliteit vasgestel moet word, deur middel waarvan die elektrisiteitstoevoer na sodanige teken afgeskakel kan word.

Vrystellings

22. (1) Die bepalings van hierdie regulasies is nie op enige teken binne 'n gebou, uitgesonderd verligte tekens in winkelvensters, van toepassing nie.
- (2) Enige teken wat onder die een of ander van die volgende kategorieë ressorteer, word van die bepalings van artikels 3, 14, 15 en 20 vrygestel:
- (i) Enige teken wat deur die munisipaliteit of deur enige bus- of tremmaatskappy wat wettig gemagtig is om 'n vervoerstelsel vir gebruik deur die publiek te bestuur, vertoon word, en enige teken wat met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit aan 'n straatpaal bevestig is.
 - (ii) Enige tydelike teken binne 'n winkelvenster.
 - (iii) Enige advertensie wat in 'n koerant of tydskrif wat in die strate verkoop word, verskyn, en enige plakkaat in verband daarmee.
 - (iv) Enige teken wat tydelik vertoon word by geleentheid van—
 - (a) enige openbare danksegging, vreugde- of roubetoning, of
 - (b) enige ander openbare plegtigheid of geleentheid waarop die munisipaliteit die bepalings van hierdie paragraaf van toepassing maak.
 - (v) Enige teken wat vertoon word op 'n voertuig wat gewoonlik op die openbare paaie beweeg, en enige teken wat daardeur gedra word, uitgesonderd 'n voertuig of sleepwa wat gesleep word met die uitsluitlike doel om 'n advertensie te vertoon.
 - (vi) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 0,60 m² in oppervlakte is, wat alleenlik bekend maak dat die perseel waaraan dit bevestig is, verkoop gaan word op 'n datum in sodanige teken vermeld, of dat 'n verkoping van meubels of huisraad daarin gaan plaasvind op 'n datum in sodanige teken vermeld (geeneen van sodanige datums mag meer as een maand wees na die datum waarop die teken vir die eerste maal vertoon word nie); met dien verstande dat net een sodanige teken op enige openbare pad-front van sodanige perseel vertoon word en dat dit verwyder word binne sewe dae na genoemde datum wat vermeld moet word.
 - (vii) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 0,20 m² in oppervlakte is, wat alleenlik bekend maak dat die perseel waaraan dit bevestig is, te koop of te huur is of dat loseerders en kosgangers daarin opgeneem kan word; met dien verstande dat net een sodanige teken op enige openbare pad-front van sodanige perseel vertoon word.
 - (viii) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 1,2 m² in oppervlakte is, wat net die naam, adres en telefoonnommer bevat van 'n gebou of perseel wat nie vir nywerheids- of bedryfsdoeleindes gebruik word nie, en wat aan sodanige perseel bevestig is; met dien verstande dat net een sodanige teken op enige openbare pad-front van sodanige perseel vertoon word.
 - (ix) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 0,20 m² in oppervlakte is, wat alleenlik die soort bedryf, besigheid, nywerheid of beroep bekend maak wat wettiglik deur enige

- (2) Every sign in connection with which electric current is used shall be provided with an external switch in a position to be determined by the municipality whereby the electricity supply to such sign may be switched off.

Exemptions

22. (1) The provisions of these regulations shall not apply to any sign inside a building, except illuminated signs in shop windows.
- (2) There shall be exempted from the provisions of sections 3, 14, 15 and 20 any sign that falls into one or other of the following categories:—
- (i) Any sign displayed by the municipality or by any omnibus or tramway company lawfully authorised to conduct a system of transport for use by the public, and any sign affixed to a street pole with the written permission of the municipality.
 - (ii) Any sign inside a shop window.
 - (iii) Any advertisement appearing in a newspaper or periodical sold in the streets, and any poster in connection therewith.
 - (iv) Any sign temporarily displayed on the occasion of—
 - (a) any public thanksgiving, rejoicing or mourning, or
 - (b) any other public function or occasion to which the municipality may apply the provisions of this paragraph.
 - (v) Any sign displayed on any vehicle ordinarily in motion upon, and any sign carried in public roads, excluding a vehicle or trailer which is towed for the exclusive purpose of displaying an advertisement.
 - (vi) Any unilluminated sign not projecting over a public road and not exceeding 0,60 m² in area, notifying only that the premises to which it is attached are to be sold on a date specified in such sign, or that a sale of furniture or household goods is to take place therein on a date specified in such sign (neither of which dates shall be more than one month after the date when the sign is first displayed); provided that only one such sign is displayed on any public road frontage of such premises and that it is removed within seven days after the said specified date.
 - (vii) Any unilluminated sign not projecting over a public road and not exceeding 0,20 m² in area, notifying only that the premises to which it is attached are for sale or to let or that lodgers and boarders may be received therein; provided that only one such sign is displayed on any public road frontage of such premises.
 - (viii) Any unilluminated sign not projecting over a public road and not exceeding 1,2 m² in area, comprising only the name, address and telephone number of any building or premises not used for purposes of industry or trade, and attached to such premises; provided that only one such sign is displayed on any public road frontage of such premises.
 - (ix) Any unilluminated sign not projecting over a public road and not exceeding 0,20 m² in area, notifying only the types of trade, business, industry or profession lawfully conducted by any occupant of the premises to

okkupeerder van die perseel waaraan dit bevestig is, gedryf of uitgeoefen word, die naam van sodanige okkupeerder, die adres en telefoonnommer van sodanige perseel en die spreekure (indien daar is); met dien verstande dat net een sodanige teken deur 'n okkupeerder op enige openbare pad-front van sodanige perseel vertoon word.

- (x) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en hoogstens 0,60 m² in oppervlakte is, wat 'n byeenkoms adverteer wat op 'n datum in sodanige teken bepaal en op die perseel waaraan dit bevestig is, gaan plaasvind; met dien verstande dat sodanige byeenkoms nie vir eie rekening van enige persoon plaasvind nie; voorts met dien verstande dat sodanige datum nie later is as een maand na die datum waarop sodanige teken vir die eerste keer vertoon word nie; en ten slotte met dien verstande dat net een sodanige teken op enige openbare pad-front van sodanige perseel vertoon word en dat dit binne sewe dae na genoemde bepaalde datum verwyder word.
- (xi) Enige onverligte teken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie, wat alleenlik bedoel is as 'n waarskuwing of aanduiding van rigting met betrekking tot die perseel waaraan sodanige teken bevestig is, en wat nie groter of hoër is as wat redelik nodig is vir die doeltreffende werkverrigting daarvan nie.
- (xii) Enige teken wat op die glas van 'n venster gevef of op 'n ander wyse daarop uitgewerk is.
- (xiii) Enige teken wat ingevolge die wet vertoon moet word.
- (xiv) Enige teken wat op 'n perseel waarop bouwerkzaamhede plaasvind, vertoon word in verband met enige dienste wat gelewer word, of enige werk wat verrig word, of enige goedere wat verskaf word in verband met sodanige werksaamhede; met dien verstande dat enige sodanige teken onmiddellik verwyder moet word sodra die lewering van sodanige dienste of die verrigting van sodanige werk of die verskaffing van sodanige goedere, na gelang van die geval, opgehou het.

Advertensietekens vrygestel van goedkeuring onderhewig aan sekere voorwaardes

- 23 (1) Indien enige teken nie aan die voorwaardes met betrekking tot elke advertensietipe wat hieronder gelys word, voldoen nie, word 'n aansoek ingevolge artikel 3 vereis.
- (2) Onderhewig aan die voorwaardes met betrekking tot elke tipe advertensie wat hieronder gelys word, en enige ander toepaslike wetgewing, of voorwaarde wat deur die munisipaliteit opgelê word, word geen aansoek om goedkeuring ingevolge hierdie verordening ten opsigte van die volgende vereis nie:
- (a) Ontwikkelingsborde
 - (i) ontwikkelingsborde moet onmiddellik verwyder word wanneer boubedryghede voltooi is of onmiddellik verwyder word wanneer boubedryghede beëindig word, of wanneer die verskaffing van die dienste, die doen van die werk of die voorsiening van die goedere waarop die teken betrekking het, opgehou het;
 - (ii) die munisipaliteit kan die verwydering van enige sodanige teken gelas indien die boubedryghede naasteby voltooi of beëindig is of 'n bewoningsertifikaat deur die munisipaliteit uitgereik is, of die verskaffing van die dienste, die doen van die werk of die voorsiening van die goedere waarop dit betrekking het, vir alle praktiese doeleindes opgehou het, of waarvoor regte nog nie goedgekeur is nie, en sodanige tekens moet dan onmiddellik verwyder word maar nie later nie as 5 dae na die datum van die opdrag om dit te verwyder;

which it is attached, the name of such occupant, the address and telephone number of such premises and the hours of attendance (if any); provided that only one such sign is displayed by any occupant on any public road frontage of such premises.

- (x) Any unilluminated sign not projecting over a public road and not exceeding 0,60 m² in area, advertising a function to be conducted on a date specified in such sign on the premises to which it is attached; provided that such function is not conducted for the private gain of any individual; provided further that such date is not more than one month after the date when such sign is first displayed; and provided lastly that only one such sign is displayed on any public road frontage of such premises and that it is removed within seven days after the said specified date.
- (xi) Any unilluminated sign not projecting over a public road, which serves only for purposes of warning or indication of direction in relation to the premises to which such sign is attached, and which is no bigger or higher than is reasonably necessary for the effectual performance of its functions.
- (xii) Any sign painted or otherwise executed on the glass of any window.
- (xiii) Any sign required to be displayed by law.
- (xiv) Any sign displayed at premises upon which building operations are taking place relating to any services being provided, or any work being done, or any goods being supplied in connection with such operations; provided that any such sign shall be forthwith removed when the provision of such services or the doing of such work or the supply of such goods, as the case may be, has ceased.

Signs exempted from approval subject to certain conditions and requirements

23. (1) Should any sign not comply with the conditions relative to each sign type listed below, an application in terms of section 3 shall be required.
- (2) Subject to compliance with the conditions relative to each sign type listed herein below, and any other applicable legislation, or condition imposed by the municipality, no application for approval is required in terms of this by-law in respect of:
- (a) Development Boards
 - (i) development boards shall be removed forthwith when the building operations are complete or forthwith if the building operations are discontinued, or when the provisions of the services, the doing of the work, or the supply of the goods to which the sign relates has ceased;
 - (ii) the municipality may order the removal of any such sign if the building operations have been substantially completed or discontinued or an Occupancy Certificate has been issued by the municipality, or the provision of the services, the doing of the work or the supply of the goods to which it relates, has for all practical purposes ceased, and such signs shall thereupon be forthwith removed but no later than 5 days after the date of the order for removal thereof;

(iii) indien die perseel waarop boubedrywighede aan die gang is, heeltemal of gedeeltelik vir woondoeleindes gebruik gaan word, mag slegs een ontwikkelingsbord vertoon word en sodanige ontwikkelingsbord mag nie 3 m² in totale oppervlakte oorskry nie; (iv) indien die perseel nie heeltemal of gedeeltelik vir woondoeleindes gebruik gaan word nie, mag nie meer as twee ontwikkelingsborde vertoon word nie en die gesamentlike oppervlakte van beide ontwikkelingsborde mag nie 5 m² in totale oppervlakte oorskry nie, en indien enige afwykings van die bogenoemde vrystelling voorgestel word, moet daar skriftelik om sodanige afwykings aansoek gedoen word; (b) Te Huur-/Te Koop-tekens Dit sluit enige teken in wat nie 400 mm x 500 mm in totale oppervlakte vertoon by die bestaande perseel of op eiendomme waarop 'n nuwe gebou opgerig word, oorskry nie en wat met huisvesting wat te huur of te koop in die gebou aangebied word, verband hou, op voorwaarde dat enige op voorwaarde dat enige sodanige advertensie binne 60 dae na die datum waarop die huisvesting waarop dit betrekking het vir bewoning gereed is, verwyder word; (c) Besigheidsadvertensies op die perseel Hierdie advertensies sluit enige verligte teken in wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en nie 0,4 m² in totale oppervlakte oorskry nie en slegs die tipe handel, besigheid, nywerheid of beroep wat wettig onderneem word deur enige bewoner of permanente inwoner van die perseel waarop dit aangebring word, die naam van sodanige bewoner, die tipe aktiwiteit, die adres en telefoonnommer van sodanige perseel en die diensure (indien enige) bekend maak; met dien verstande dat slegs een sodanige teken per bewoner vertoon mag word. (d) Advertensies op sportvelde Behalwe wanneer dit vanaf uitsigpaaie sigbaar is, sal enige advertensie wat om die perimeter van 'n sportveld opgerig word, tot 'n maksimum grootte van 2 x 1 m elk; verder met dien verstande dat groter advertensies waarvan die voorkant op die veld uitkyk en nie van enige ander openbare plek sigbaar is nie, ook toegelaat word. (e) Sekuriteitstekens Enige sekuriteitsteken wat nie oor 'n openbare pad uitsteek nie en nie 0,2 m² in totale oppervlakte oorskry nie en wat aandui dat 'n sekuriteitswagskema in werking is of dat 'n sekuriteitsmaatskappy gekontrakteer is om die perseel waarop die teken vertoon word, te beskerm, op voorwaarde dat: (i) slegs een sodanige advertensie op enige openbare pad of elke straatvoorkant van sodanige perseel vertoon word; en (ii) die genoemde advertensies slegs die naam, logo, adres en telefoonnommer van 'n sekuriteitsmaatskappy vertoon wat gekontrakteer is om die perseel waarop die advertensie vertoon word, te beskerm. (f) Advertensies op vlae Reklamevlae mag slegs op vlagpale vertoon word, met dien verstande dat nie meer as 3 vlagpale van 3 m elk in totale hoogte op enige enkele eiendom waarop dit vertoon word, toegelaat sal word.	(iii) if the premises on which building operations are in progress, are to be used wholly for residential purposes, only one development board shall be displayed and such development board shall not exceed 3 m² in total area; (iv) if the premises are not to be used wholly for residential purposes, no more than two development boards shall be displayed and the aggregate area of both development boards shall not exceed 5 m² in total area; (b) To Let/For Sale Signs These include any sign not exceeding 400 mm x 500 mm in total area displayed at existing premises or at properties upon which a new building is being erected and relating to accommodation being offered to rent or purchase in the building, on condition that any such sign shall be removed within 60 days after the date upon which the accommodation to which it relates is capable of occupation; (c) On Premises Business Signs These include any unilluminated sign not projecting over a public road and not exceeding 0,4 m² in total area notifying only the types of trade, business, industry or profession lawfully conducted by any occupant or permanent resident of the premises to which it is attached, the name of such occupant, the type of activity, the address and telephone number of such premises and the hours of attendance (if any); provided that only one such sign per occupant may be displayed. (d) Signs on Sports Fields Except when visible from scenic drives, any sign erected around the perimeter of a sports field, to a maximum size of 2 x 1m each, provided further that larger signs which face inwards onto the field and are not visible from any other public place, shall also be permitted. (e) Security Signs Any security sign not projecting over a public road and not exceeding 0,2 m² in total area indicating either that a security watch scheme is in operation or that a security company has been contracted to protect the premises on which the sign is displayed, on condition that: (i) only one such sign is displayed on any public road or each street frontage of such premises and; (ii) the said sign displays only the name, logo, address and telephone number of a security company contracted to protect the premises on which the sign is displayed. (f) Advertising on Flags Advertising flags shall only be displayed on flag poles, provided that no more than 3 flag poles of 3 m each in total height, shall be permitted on any one property on which they are displayed.

Faktore wat met spesifieke advertensies verband hou

24. (1) Die munisipaliteit moet, benewens die faktore wat hierbo uiteengesit word, sekere minimum standaarde op sekere spesifieke advertensietipes en voorgestelde liggings toepas wanneer 'n aansoek om goedkeuring ten opsigte daarvan gedoen word. Hierdie spesifieke standaarde en kriteria word as bylaes 1 tot 3 tot hierdie verordening uiteengesit.
- (2) Die munisipaliteit kan 'n vrystelling van die voorwaardes van hierdie verordening toestaan ten opsigte van die soorte advertensies uiteengesit in Bylaes 1 tot 3 hiervan met betrekking tot:
- die gebied van beheer waar die advertensie(s) vertoon gaan word;
 - die aard van die byeenkoms;
 - die duur van die oprigting/vertoning van die advertensie;
 - die grootte van die voorgestelde advertensie;
 - enige verkeers- en/of veiligheids- en/of omgewings- of erfenisimpakbeoordeling
 - die uitkomst van enige openbare deelnameproses.

Voorbehoud

25. Geen bepaling van hierdie verordening moet vertolk word as sou dit op enige wyse enige regte wat behoort aan, of pligte wat opgelê is aan, die munisipaliteit as die liggaam by wie die eiendomsreg op, of die beheer oor, enige openbare pad of ander plek of ding wat ook al binne sy regsgebied wettiglik berus, raak nie.

Afstanddoening

26. (1) Die munisipaliteit kan, indien hy dit wenslik ag, afstand doen van voldoening aan die bepalings van hierdie verordening of sodanige bepalings verslap: Met dien verstande dat enigeen wie se regte nadelig geraak word deur sodanige afstanddoening of verslapping nie daardeur gebind is nie.
- (2) In elk geval waar sodanige afstand of verslapping aan 'n persoon toegestaan is moet die munisipaliteit 'n skriftelike kennisgewing aan sodanige persoon beteken, waarin die betrokke bepaling waarvan afstand gedoen is of wat verslap is en die mate waarin daar van sodanige bepaling afstand gedoen is, aangegee word. Daarbenewens moet die munisipaliteit 'n register met 'n identiese afskrif van elk sodanige kennisgewing hou wat op die kantoor van die munisipaliteit vir lede van die publiek ter insae beskikbaar moet wees.

Strafbepaling

27. Iedereen wat:
- enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen;
 - 'n vereiste wat in 'n kennisgewing ingevolge hierdie verordening gestel is oortree of versuim om daaraan te voldoen;
 - 'n voorwaarde opgelê ingevolge hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen;
 - bewustelik 'n valse verklaring maak ten opsigte van enige aansoek ingevolge hierdie verordening,
- is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met:
- 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
 - in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, of beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en

Factors relating to specific signs

24. (1) The municipality shall, in addition to the factors set out hereinabove, apply certain minimum standards to certain specific sign types and proposed localities when an application for approval is made in respect thereof. These specific standards and criteria are set out as schedules 1 to 3 to this by-law.
- (2) The municipality may grant an exemption from the terms of this by-law in respect of the sign types set out in schedules 1 to 3 hereto having regard to:
- the area of control where it is proposed to display the sign/s;
 - nature of the event;
 - duration of the erection/display of the sign;
 - size of the proposed sign;
 - any traffic and/or safety and/or environmental or heritage impact assessment;
 - the outcome of any public participation process

Savings

25. Nothing in this by-law contained shall be construed as affecting in any way rights belonging to, or duties imposed upon, the municipality as the body in whom is lawfully vested the ownership of, or the control over, any public road or other place or thing whatsoever within its area of jurisdiction.

Waiver of Regulations

26. (1) The municipality may, if it deems it desirable to do so, waive compliance with or relax the provisions of this by-law: Provided that any person whose rights are adversely affected by such waiver or relaxation shall not be bounded thereby.
- (2) In each case in which such waiver or relaxation has been granted to any person, the municipality shall serve a written notice upon such person citing the relevant provision waived or relaxed and the extent to which such provision has been waived. In addition, the municipality shall keep a record containing an identical copy of each such notice, which record shall be available for inspection by members of the public at the offices of the municipality.

Offences

27. Any person who:
- contravenes or fails to comply with any provision of this by-law; or
 - contravenes or fails to comply with any requirement set out in a notice served on him in terms of this by-law; or
 - contravenes or fails to comply with any condition imposed in terms of this by-law; or
 - knowingly makes a false statement in respect of any application in terms of this by-law,
- shall be guilty of an offence and upon conviction be liable to:
- a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
 - in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and

- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

BYLAE 1

Eiendomsagenttekens

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting en/of vertoning van eiendomsagenttekens in alle gebiede toegelaat. Daarbenewens:

1. Mag "Op Skou" tekens slegs van 08:00 tot 20:00 op Saterdag, Sondag en Openbare Vakansiedae vertoon word;
2. Mag eiendomsagenttekens nie aan bome, verkeerseinpale, elektriese liggale of ander pale wat verkeerstekens dra, mure, heinings, rotse, ander natuurlike verskynsels of verfraaide gebiede, straatuitrusting of ander munisipale eiendom bevestig word tensy sodanige ander vertoning skriftelik deur die munisipaliteit gemagtig word nie;
3. Moet die bewoording " Op Skou" , "Toonhuis, Toonwoonstel of Toonerf" met die agentskap se naam en rigtingspyltjie op elke teken vertoon word (rigtingsaanwyser);
4. Tekens mag op penne vertoon word deur 'n ontwerp te gebruik wat deur die munisipaliteit goedgekeur is. Eiendomsagenttekens mag nie op beton-, voormengsel- of geplaveide oppervlaktes vertoon word nie. Die penne mag nie dieper as 15 cm in die grond ingedryf word nie;
5. Mag eiendomsagenttekens nie 0,3 m² in totale oppervlakte oorskry nie;
6. Word nie meer as ses eiendomsagentrigtingsaanwysers per toonhuis, toonerf of woonstelblok waarin 'n toonwoonstel vertoon word, toegelaat nie. Die definisie van een teken sluit die vertoning van twee uithangborde in slegs wanneer sodanige borde met hulle rugkante teenmekaar rondom 'n elektriese ligpaal bevestig is;
7. Mag eiendomsagenttekens nie langs uitsigpaaie, toegangsroetes en/of op enige brug, in 'n openbare park of openbare oop ruimte vertoon word nie of in gebiede waar dit afbreuk doen aan die straatuitleg of die omgewing nie.
8. Mag slegs een rigtingsteken per toonhuis/-woonstel/-erf langs enige geproklameerde pad vertoon word, met uitsluiting van paaie bedoel in 7 hierbo;
9. Mag geen eiendomsagentteken 'n padverkeersteken belemmer nie;
10. Mag geen eiendomsagentteken op middeleilande vertoon word nie;
11. Mag geen eiendomsagentteken op so 'n wyse opgerig word dat enige gedeelte daarvan nader as 1,5 m van 'n straatrand is nie;
12. Moet rigtingsaanwysers slegs langs roetes vertoon word wat die kortste roete van 'n hoofweg na die eiendom is;
13. Mag geen eiendomsagenttekens op enige geteerde of geplaveide gedeeltes van sypaadjies opgerig word nie;
14. Eiendomsagenttekens word slegs op persele toegelaat en nie op sypaadjies nie. Indien die betrokke eiendom met 'n muur omhein is, mag dit plat, teen die muur op die sypaadjie vertoon word.
15. Eiendomsagenttekens sal beperk word tot die totaal van ses advertensietekens per erf en een advertensieteken per agentskap.
16. Moet "Verkoop"/"Te Koop"/"Te Huur"-tekens gelykvlakkig teen die heining/muur van die eiendom opgerig word. Op vakante erwe mag tekens, waarvan die ontwerp deur die munisipaliteit goedgekeur is, op penne vertoon word en mag dit slegs op die perseel vertoon word, nie op die sypaadjie nie.
17. Kan "Verkoop"-tekens gelykvlakkig teen die heining/muur van die eiendom vir 'n maksimum tydperk van slegs twee weke vertoon word;

- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention.

SCHEDULE 1

Estate Agent Signs

Subject to approval in terms of this by-law, the erection and/or display of estate agent signs is permitted in all areas. In addition:

1. "On Show" signs may be displayed only from 08h00 on Saturday to 20h00 on Saturdays, Sundays and Public Holidays.
2. Estate Agent signs may not be affixed to trees, traffic signal poles, electric light poles or other poles which carry road traffic signs, walls, fences, rocks, other natural features or landscaped areas, street furniture or other municipal property unless such other display is authorised by the municipality in writing.
3. On each sign, the wording "on show" "Show house, Show flat or Show plot" with the Agency's name and directional arrow must be displayed.
4. Signs may be displayed on stakes making use of a design approved by the municipality. Estate Agent signs may not be displayed on concrete, premix or paved surfaces. It is not permissible for stakes to penetrate the ground deeper than 15 cm.
5. Estate agent signs may not exceed 0,3 m² in total area.
6. Not more than six estate agent directional signs will be permitted in total per show house, show plot or block of flats in which a show flat is on display. The definition of one sign shall include the display of two signboards only when such boards are sandwiched back to back.
7. Estate agent signs may not be displayed along scenic drives or access routes and/or on any bridge, public park, public open space or in areas where it will detract from the amenities of the streetscape or environment.
8. Only one directional sign per Show house/flat/plot may be displayed along any proclaimed road, excluding roads referred to in 7 above.
9. No Estate agent sign shall obscure a road traffic sign.
10. No Estate agent sign shall be erected on centre islands.
11. No Estate agent sign shall be erected in such a way that any part of it is closer than 1,5 m from a road verge.
12. Directional signs shall be displayed along main routes only, being the shortest route from a main road to the property.
13. No Estate agent signs may be erected on any tarred or paved areas of pavements.
14. Estate Agent signs are only allowed within the boundaries of premises and not on any sidewalk. Where such property is fenced with a wall, such sign may be affixed flat against the wall on a sidewalk.
15. Estate Agent signs shall be limited to six signs per premises and one sign per agency.
16. "Sold"/"For Sale"/"To let" signs must be erected flush against the fence/wall of the property. On vacant stands such signs must be displayed on stakes making use of a design approved by the municipality and only be placed on the said stand or stands, not on the sidewalk.
17. "Sold" signs may be displayed flush against the fence/wall of the property for a maximum of two weeks only.

18. Mag geen tekens wat enigiets anders behalwe eiendom te koop of verkoop aandui, deur eiendomsagente of -agentskappe opgerig of vertoon word nie;
19. Moet elke eiendomsagentskap op 'n jaarlikse grondslag aansoek doen om toestemming om eiendomsagenttekens te vertoon en goedkeuring is onderhewig aan betaling van 'n jaarlikse geld ooreenkomstig die munisipaliteit se Tariefbeleid.
20. Is enige eiendomsagentteken wat onwettig of in stryd met die bepalings van hierdie Bylae opgerig word, onderhewig aan 'n koste deur die munisipaliteit wat ooreenkomstig munisipaliteit se Tariefbeleid gehef word ongeag of sodanige teken deur die munisipaliteit verwyder word al dan nie. In die geval waar die genoemde teken nie deur die munisipaliteit verwyder word nie sal fotografiese bewys van die onwettige teken deur die munisipaliteit verkry word voordat die genoemde koste gehef word.

BYLAE 2

Los draagbare advertensietekens

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting en/of vertoning van los draagbare advertensies toegelaat. Daarbenewens:

1. Word los draagbare advertensies wat in die padreservaat of in 'n openbare oop ruimte sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit geplaas word, nie ingevolge die verordening toegelaat nie;
2. Kan die munisipaliteit daardie los draagbare advertensies wat sonder die munisipaliteit se goedkeuring in die padreservaat of op eiendom in die munisipaliteit se besit geplaas word, sonder meer verwyder. Die munisipaliteit sal op hierdie advertensies beslag lê. Eienaars kan hulle eiendom by betaling van R100,00 aan die Munisipaliteit terugkry, welke bedrag gebruik sal word om die koste van verwydering, bewaring en vervoer te dek;
3. Sal die munisipaliteit aansoek om die plasing van sekere los draagbare advertensies binne 'n padreservaat of op eiendom in munisipale besit toe te laat, oorweeg indien dit aan die volgende vereistes voldoen:
 - (a) Dat die los draagbare advertensie nie 'n gevaar ten opsigte van veiligheid vir die publiek inhou nie en in hierdie verband van 'n paslike struktuur en grootte is;
 - (b) Dat die los draagbare advertensie nie die publiek weens die fisiese grootte of die ligging van die advertensie, belemmer of verontrief nie;
 - (c) Dat die los draagbare advertensie nie ander handelaars onregverdig benadeel nie;
 - (d) Dat die los draagbare advertensie of die voorgestelde aantal daarvan nie aan die gerief van die plaaslike straatlandskap of plaaslike omgewing afbreuk doen nie;
 - (e) Dat die los draagbare advertensie alleenlik gebruik word om die naam van die besigheid, goedere en/of dienste te koop vanaf die adverteerder se perseel, te adverteer;
 - (f) Die maksimum afmetings van die voorgestelde los draagbare advertensie 1,20 m (hoog) x 0,6 m (wyd) is;
 - (g) Die los draagbare advertensie moet direk voor die adverteerder se perseel geplaas word, met dien verstande dat daar aan die bogenoemde kriteria voldoen word;
 - (h) 'n Minimum onbelemmerde looppadwydte van 1,2 m aangrensend aan die advertensie, moet oopgehou word.
4. Sal 'n afgebakende gebied in die padreservaat of op munisipale eiendom sal vir los draagbare tekens toegewys word, waar aansoekers dan die goedgekeurde los draagbare teken gedurende die gewone handelsure kan plaas. Die genoemde los draagbare advertensie moet buite die gewone handelsure verwyder word en bewaar word waar dit nie deur die publiek gesien kan word nie;

18. No signs indicating anything other than property for sale may be erected or displayed by Estate agents or agencies.
19. Application by each estate agency on an annual basis must be made for permission to display Estate agent signs and approval shall be subject to payment of an annual fee in accordance with the municipality's Tariff Policy.
20. Any Estate agent sign unlawfully erected, or in contravention of the provisions of this Schedule, will be subject to a charge by the municipality, in accordance with its Tariff Policy irrespective of whether such sign is removed by the municipality or not. In the event of the said sign not being removed by the municipality; photographic evidence of the unlawful sign will be obtained by the municipality prior to levying the said charge.

SCHEDULE 2

Loose Portable Signs

Subject to approval in terms of this by-law, the erection and/or display of loose portable signs is permitted. In addition:

1. Such signs placed in any road reserve or in a public open space without the written permission of the municipality is not permitted in terms of the by-law.
2. The municipality may remove those loose portable signs placed without its permission in any road reserve or municipal property. The municipality will impound these signs. Owners can recover their property on payment of the fees determined by the municipality from time to time which will be used to defray the cost of removal, storage and transportation.
3. The municipality will consider applications to permit the placement, within any road reserve or on municipal property of certain loose portable signs which comply with the following requirements:
 - (a) that signs do not pose a hazard in terms of safety to the public and are, in this regard, of appropriate structure and size.
 - (b) that signs do not obstruct or inconvenience the public either by its physical size or location.
 - (c) that signs do not unfairly prejudice other traders.
 - (d) that the signs, or proposed number thereof do not detract from the amenity of the local streetscape or local environment.
 - (e) that signs are solely to advertise the name of the business, goods and/or services for sale from the advertiser's premises.
 - (f) the maximum dimensions of the proposed signs shall be 1,20 m (height) x 0,6 m (width).
 - (g) that the signs be placed directly in front of the advertisers' premises, provided that the above criteria are met.
 - (h) A minimum clear footway width of 1,2 m adjacent to the sign be kept clear.
4. Approved loose portable signs will be allocated to a demarcated area within any road reserve or on municipal property where, during the normal trading hours, applicants may then place the sign. The said sign must be removed outside normal trading hours and stored away from public view.

5. Sal die afgebakende gebied vir die vertoning van los draagbare advertensies aan 'n aansoeker verhuur word teen 'n tarief wat van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal sal word, vooruit betaalbaar vir 'n maksimum tydperk van ses maande;
6. Moet aansoekers die munisipaliteit teen enige eise vir derde partye wat weens die plasing van los draagbare advertensies in die padreservaat of op munisipale eiendom mag ontstaan, vrywaar en moet derdepartyversekering uitneem;
7. Ondanks die bogenoemde, kan die munisipaliteit die verwydering of beslaglegging van die los draagbare teken(s) veroorsaak indien die aansoeker enige van die bogenoemde voorwaardes oortree;

BYLAE 3

TRANSITO-REKLAME

Onderhewig aan goedkeuring ingevolge hierdie verordening, word die oprigting en/of vertoning van transito-reklame toegelaat. Daarbenewens:

1. Word die parkering van 'n transito-advertensietekens wat van 'n openbare pad of 'n openbare plek vir die doel van derdepartyreklame sigbaar is, verbied behalwe indien dit op 'n aangewese reklameterrein vertoon word wat ingevolge hierdie Verordening goedgekeur is;
2. Moet transito-advertensietekens wat op private eiendom vir stoordoeleindes geparkeer word, so geplaas word dat dit nie van 'n straat of openbare plek sigbaar is nie;
3. Mag die advertensiepaneel of gedeelte van die voertuig wat vir transito-reklame gebruik word nie 'n kumulatiewe totaal van 18 m² in gebiede van gedeeltelike beheer oorskry nie, welke grootte tot 'n maksimum grootte van 36 m² in gebiede van minimum beheer verhoog kan word;
4. Kan die munisipaliteit terreine in gebiede van gedeeltelike en minimum beheer vir transito-reklame aanwys en sodanige terreine van tyd tot tyd adverteer;
5. Ondanks enige bepalinge van hierdie verordening, kan die munisipaliteit sonder vooraf kennisgewing enige ongemagtigde transito-advertensietekens van munisipale eiendom verwyder, en in die geval van ongemagtigde transito-reklame op private eiendom, kan die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening 'n kennisgewing vir die verwydering beteken;
6. Moet transito-advertensietekens op die grond by die plek waar dit geparkeer word, vasgemaak word;
7. Moet alle sodanige sleepwaens as mobiele transito-reklamesleepwaens by die munisipaliteit geregistreer word om wetstoepassing te vergemaklik. 10865

5. The demarcated area for displaying loose portable signs, will be leased to an applicant at a rate to be set by the municipality from time to time.
6. Applicants will be required to indemnify the municipality against any claims for third parties that may arise, due to the placement of loose portable signs within any road reserve or on municipal property and shall take out third party insurance.
7. Notwithstanding the above the municipality may cause the removal or impoundment of loose portable signs should the applicant contravene any of the above conditions.

SCHEDULE 3

Transit Advertising

Subject to approval in terms of this by-law, the erection and/or display of transit advertising signs is permitted. In addition:

1. The parking of a transit advertising sign which is visible from a public road or a public place for the purpose of third-party advertising is prohibited, except if it is displayed on a designated display site approved in terms of this by-law.
2. Transit advertising signs parked on private property for the purposes of storage shall be positioned in such a manner as not to be visible from a street or public place.
3. The advertising panel or portion of the vehicle used for transit advertising shall not exceed a cumulative total of 18 m² in areas of partial control, which size may be increased to a maximum size of 36 m² in areas of minimum control.
4. The municipality may designate sites in areas of partial and minimum control for transit advertising and shall publish such sites from time to time.
5. Notwithstanding any provisions of this by-law, the municipality or its authorised agent may without prior notice carry out the removal of any unauthorised transit advertising sign from municipal property, and, in the case of unauthorised transit advertising on private property, the municipality or its authorised agent may serve a notice calling for removal in terms of this by-law.
6. Transit advertising signs must be fixed to the ground at the parking location.
7. All such trailers should be registered as mobile transit advertising trailers with the municipality for ease of law enforcement. 10865

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE DIE ADVIESRAAD
VIR NATUURRESERVATE**

(4/2004)

Woordomskrifings

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“eerste vergadering” die eerste vergadering nadat al die lede van die raad aangestel is, ongeag of sodanige aanstelling die eerste aanstelling van lede van 'n raad is of 'n aanstelling kragtens artikel 3 (2);

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“raad” die adviesraad wat deur die munisipaliteit ingevolge artikel 8 (1) van die Ordonnansie op Natuurbewaring, 19 van 1974, aangestel is;

Samestelling van Adviesraad

2. Die raad bestaan uit ses lede waarvan drie deur die Premier van die Wes-Kaap provinsie, en drie deur die munisipale raad aangestel word.

Ampstermyn van raadslede

3. (1) Lede van die raad beklee hul amp vir 'n tydperk van drie jaar. 'n Vakature wat gedurende sodanige tydperk in die raad ontstaan, word gevul—
- (a) deur die aanstelling van 'n opvolger deur die Premier, indien die lid wat die amp ontruim het deur die Premier aangestel is, of
- (b) deur die aanstelling van 'n opvolger deur die munisipaliteit, indien die lid wat die amp ontruim het deur die munisipaliteit aangestel is, en die persoon aldus aangestel, beklee sy amp vir die onverstreke gedeelte van sy voorganger se ampstermyn.
- (2) Die Premier en die munisipaliteit moet binne drie maande vanaf die verstryking van die dienstermyn van lede van die raad nuwe lede aanstel op die wyse voorgeskryf by artikel 2.

Verkieping van Voorsitter

4. (1) Die raad kies 'n voorsitter en 'n ondervoorsitter vir die dienstermyn van die lede van die raad op die eerste vergadering van die raad nadat hy ingevolge artikel 2 behoorlik saam gestel is en so dikwels as wat die amp van voorsitter of onder-voorsitter vakant word. Indien sowel die voorsitter as die ondervoorsitter van die raad nie op 'n vergadering teenwoordig is nie, kies die lede van die raad een uit hul geledere om as voorsitter vir die vergadering op te tree.
- (2) Die munisipaliteit kan 'n persoon tot sekretaris van die raad aanstel. Indien die munisipaliteit teen die tyd dat die eerste vergadering van die raad gehou word, nie 'n sekretaris aangestel het nie, stel die raad op die vergadering 'n sekretaris uit sy geledere aan. Die sekretaris beklee sy amp tot die verstryking van die dienstermyn van die lede van die raad. Indien die sekretaris van die raad nie op 'n vergadering teenwoordig is nie, kies die teenwoordige lede van die raad een uit hul geledere om as sekretaris vir die vergadering op te tree.

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO THE ADVISORY BOARD
FOR NATURE RESERVES**

(4/2004)

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“Board” means the Advisory Board appointed by the municipality in terms of section 8 (1) of the Nature Conservation Ordinance, 19 of 1974;

“first meeting” means the first meeting after all the members of the board have been appointed, whether such appointment be the first appointment of members to a board or an appointment in terms of section 3(2).

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, municipality or, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, municipality or, agent or employee;

Composition of Board

2. The Board shall consist of six members, three of whom shall be appointed by the Premier of the Western Cape Province, and three by the municipality.

Term of office

3. (1) Members of the board shall hold office for a period of three years. A vacancy occurring on the board during such period shall be filled—
- (a) by the appointment of a successor by the Premier, if the member who has vacated the office was appointed by the Premier, or
- (b) by the appointment of a successor by the municipality, if the member who has vacated the office was appointed by the municipality, and the person so appointed shall hold office for the unexpired period of office of his predecessor.
- (2) The Premier and municipality shall within three months of the expiration of the term of office of members of the board appoint new members in the manner prescribed by section 2.

Election of Chairperson

4. (1) The board shall elect a chairperson and a vice-chairperson for the term of office of the members of the board at the first meeting of the board after being duly constituted in terms of section 2 and as often as the office of chairperson or vice-chairperson shall become vacant. If both the chairperson and vice-chairperson of the board are not present at any meeting, the members of the board shall elect one of their number to act as chairperson for that meeting.
- (2) The municipality may appoint a person, not being a member of the board to be secretary to the board. Failing the appointment of a secretary by the municipality by the time the first meeting of the board is held, the board shall at that meeting appoint a secretary from amongst its members. The secretary shall hold office until the expiration of the term of office of the members of the board. If the secretary of the board is not present at any meeting, the members of the board present shall elect one of their own members to act as secretary for that meeting.

- (3) Indien die amp van sekretaris te eniger tyd voor die verstryking van die sekretaris se dienstermyn vakant raak, stel die raad of munisipaliteit, watter ook al die vorige bekleër van die amp aangestel het, binne een maand 'n sekretaris aan wat die amp beklee vir die onverstreke gedeelte van sy voorganger se ampstermyn.

Notules van Vergaderings

5. Die sekretaris moet die notule van elke vergadering van die raad in 'n boek hou wat vir die doel afgesonder word, en sodanige notule moet deur die sekretaris op die volgende raadsvergadering vir bekragtiging voorgelê word en, indien bekragtig, onderteken word deur die persoon wat as voorsitter daarvan optree.

Vergaderings

6. (1) Die raad hou die vergaderings wat hy goed dink en kan 'n vergadering van tyd tot tyd verdaag met dien verstande dat hy minstens een keer al om die drie maande moet vergader. Die raad beheer en reël sy vergaderings op die wyse wat hy goed dink.
- (2) Alle sake op 'n vergadering van die raad word besleg deur 'n meerderheid van die lede wat daarop stem en by 'n staking van stemme het die voorsitter benewens sy gewone stem ook 'n beslissende stem.
- (3) Die eerste vergadering van die raad word gehou op 'n datum deur die munisipaliteit bepaal, maar nie later nie as een maand na die aanstelling van al die lede van die raad. Die plek en tyd van die vergadering moet ook deur die munisipaliteit bepaal word.
- (4) Die sekretaris moet minstens sewe dae voor 'n vergadering van die raad alle lede verwittig van die plek, datum en tyd van sodanige vergadering; met dien verstande dat die munisipaliteit die lede van die eerste vergadering moet verwittig as die sekretaris nog nie aangestel is nie.
- (5) Op die eerste vergadering en alle daaropvolgende vergaderings, moet die raad die datum, plek en tyd van die volgende vergadering van die raad vasstel, by gebreke waarvan die voorsitter of ondervoorsitter dit moet doen.

Kworum

7. (1) Drie lede van die raad maak 'n kworum uit en geen besigheid word afgehandel nie, tensy 'n kworum teenwoordig is.
- (2) Wanneer ook al daar na die mening van die munisipaliteit dringende sake is wat die aandag van die raad vereis, kan die munisipaliteit aan die sekretaris opdrag gee om 'n spesiale vergadering van die raad te belê en die getal lede van die raad, wat op sodanige vergadering teenwoordig is, word beskou as 'n kworum vir die vergadering.

Ontruiming van amp

8. 'n Lid van die raad wat sonder verlof van die raad van drie agtereenvolgende vergaderings van die raad afwesig is, hou op om 'n lid van die raad te wees tensy die raad op die volgende vergadering sodanige afwesigheid verskoon, wat daarna as afwesigheid met verlof van die raad beskou word.
9. 'n Lid van die raad wat ook 'n munisipale raadslid is, hou op om lid van die raad te wees sodra by ophou om 'n munisipale raadslid te wees; met dien verstande dat sodanige persoon tot lid van die raad heraan gestel kan word.
10. 'n Lid van die raad wat daaruit wil bedank, moet sy bedanking skriftelik by die sekretaris van die raad indien.

Komitees

11. Die raad is daarop geregtig om uit sy geledere enige komitees aan te stel wat hy wenslik ag om hom by te staan.

Vergoeding

12. Die gelde aan lede van die raad betaalbaar vir reis- en verblyftoelae word deur die munisipaliteit vasgestel.

Where the office of secretary becomes vacant at any time before the expiration of the secretary's term of office the board or municipality, whichever appointed the previous incumbent of the office, shall within one month appoint a secretary who shall hold office for the unexpired period of office of his predecessor.

Minutes

5. The secretary shall keep the minutes of every meeting of the board in a book set aside for that purpose and such minutes shall be submitted by the secretary for confirmation at the next board meeting and if confirmed, shall be signed by the person presiding thereat.

Meetings

6. (1) The board shall hold such meetings as it may deem fit and may adjourn a meeting from time to time; provided that it shall meet at least once every three months. The board shall control and regulate its meetings in such manner as it may deem fit.
- (2) All questions before a meeting of the board shall be decided by a majority of the members voting thereat and in the event of an equality of votes the chairperson shall have a casting vote in addition to his deliberative vote.
- (3) The first meeting of the board shall be held on a date fixed by the municipality but not later than one month after the appointment of all members of the board. The place and hour of the meeting shall also be fixed by the municipality.
- (4) The secretary shall at least seven days before a meeting of the board notify all members of the place, date and hour of such meeting; provided that the municipality shall notify members of the first meeting if the secretary has not been appointed.
- (5) At the first meeting and all subsequent meetings, the board shall decide the date, place and hour of the next meeting of the board, failing which the chairperson or vice-chairperson shall so decide.

Quorum

7. (1) Three members of the board shall form a quorum and no business shall be transacted unless a quorum is present.
- (2) Whenever the municipality is of the opinion that there are urgent matters which require the attention of the board, the municipality may instruct the secretary to convene a special meeting of the board and the number of members of the board present at such meeting shall be reckoned as a quorum for that meeting.

Vacation of Office

8. A member of the board who is absent without leave of the board from three consecutive meetings of the board shall cease to be a member of the board unless the board at the following meeting condones such absence, which shall there upon be deemed to be absence with leave of the board.
9. A member of the board who is also a municipal councillor shall on ceasing to be a municipal councillor cease to be a member of the board; provided that such person may be reappointed a member of the board.
10. A member of the board who desires to resign therefrom shall lodge his resignation in writing with the secretary of the board.

Committees

11. The board shall be entitled to appoint from amongst its members such committees as it may deem to be desirable to assist it.

Compensation

12. The fees payable to members of the board for travelling and subsistence allowance shall be determined by the municipality.

Funksies en Bevoegdhede

13. Sonder om enigsins afbreuk te doen aan die algemeenheid van die bevoegdhede van die raad ingevolge artikel 8 (1) van die Ordonnansie op Natuurbewaring, 19 van 1974, om die munisipaliteit van raad te bedien en aanbevelings te doen in verband met die bestuur, beheer en ontwikkeling van die reservaat, moet die raad—
- (a) jaarliks voor 31 Oktober 'n konsepbegroting aan die munisipaliteit voorlê met betrekking tot die beraamde uitgawe en inkomste wat gedurende die volgende jaar ten opsigte van die natuureservaat aangegaan en ontvang sal word;
- (b) van tyd tot tyd die munisipaliteit van aanbevelings voorsien insake die toegangsgelde, toegangstye en tyd van verblyf binne die natuureservaat, tydelike sluiting van die natuur reservaat, toegangsplekke, beperking van toegang van persone en voertuie en alle ander aangeleenthede wat onderworpe is aan die beslissing van die Direkteur van Natuurbewaring ingevolge die Natuurbewaringsregulasies afgekondig by Provinsiale Kennisgewing 955 van 29 Augustus 1975 en in die Offisiële Koerant van 1 September 1975 gepubliseer of enige wysigings daarvan;
- (c) van tyd tot tyd die munisipaliteit van aanbevelings voorsien insake voorregte wat net aan lede van erkende verenigings toegestaan behoort te word;
- (e) ondersoek instel en aanbevelings aan die munisipaliteit voorlê insake klagtes wat van eienaars en/of okkupeerdes van aangrensende eiendom ontvang is. 10866

Powers and Functions

13. Without in any way detracting from the generality of the powers of the board in terms of section 8 (1) of the Nature Conservation Ordinance, 19 of 1974, to advise the municipality and make recommendations to the municipality in connection with the management, control and development of the reserve, the board shall—
- (a) submit to the municipality annually before 31 October a draft estimate of the approximate expenditure and income which will be incurred and accrued during the following year in respect of the nature reserve;
- (b) from time to time furnish the municipality with recommendations regarding the admission fees, times of admission and stay in the nature reserve, temporary closing of the nature reserve, points of access, restriction of access of persons and vehicles and all other matters which are subject to the decision of the Director of Nature Conservation in terms of the Nature Conservation Regulations promulgated under Provincial Notice 955 dated 29 August 1975 and published in the Official Gazette dated 1 September 1975, or any amendments thereof;
- (c) from time to time furnish the municipality with recommendations regarding privileges which should be granted to members of recognized associations only;
- (e) investigate and submit recommendations to the municipality regarding complaints received from owners and/or occupiers of adjacent property. 10866

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE DIE BEHEER OOR BEGRAAFPLASE****(5/2004)****Doel van Verordening**

- Om voorsiening te maak vir die daargestelling van begraaflase vir die teraardebestelling van lyke;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die teraardebestelling en opgraving van lyke, die voorsiening van grafpersele en die instandhouding daarvan te reguleer.

Woordbepaling

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“begraaflaas” ’n begraaflaas wat, soos in artikel 3 bedoel, behoorlik deur die munisipaliteit afgesonder is vir die teraardebestelling of wegdoening van lyke binne die munisipale gebied van Cederberg;

“begravnisorder” ’n order wat kragtens die Wet op Registrasie van Geboortes en Sterfgevallen, 1992 (Wet 51 van 1992), uitgereik is;

“berm” ’n betonstrook deur die Munisipaliteit op ’n grafperseel gelê, waarop ’n gedenksteen, indien daar een gaan wees, opgerig moet word;

“houer van ’n reserveringsertifikaat” iemand aan wie ’n sertifikaat ingevolge artikel 10 uitgereik of ingevolge artikel 11 oorgedra is;

“lyk” die liggaam van ’n dooie mens, met inbegrip van die liggaam van ’n doodgebore kind;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO THE CONTROL OF CEMETERIES****(5/2004)****Purpose of By-Law**

- To provide for cemeteries for the burial of dead bodies;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate the burial and exhumation of dead bodies, the provision of grave plots and the maintenance thereof.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“berm” means a concrete strip laid by the Municipality on a grave plot, on which a memorial stone, if any, is to be erected;

“body” shall mean any dead human body, including the body of any stillborn child;

“burial” means burial in the earth or some other form of interment and shall include any other mode of disposal of a body;

“burial order” means an order issued in terms of the Births and Deaths Registration Act, 1992 (Act 51 of 1992);

“cemetery” means any burialplace which, as contemplated in section 3, has been duly set apart by the Municipality for the burial or disposal of bodies within the municipal area of Cederberg;

“holder of reservation certificate” means a person to whom a certificate has been issued in terms of section 10 or transferred to in terms of section 11;

“municipal area” means the area described in Clause 2(1) of the

gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“munisipale gebied” die gebied soos beskryf in klousule 2(1) van die Instellingskennisgewing gepubliseer per Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000;

“naam” ook 'n identifiserende beskrywing van 'n afgestorwe mens wat geen naam gehad het nie of wie se naam onbekend is;

“teraardebewording” begraving onder die grond of 'n ander vorm van graflegging, en omvat dit enige ander manier van wegdoening van 'n lyk.

Toepassing

2. Hierdie verordening is van toepassing in die munisipale gebied van Cederberg.

Aanleg

3. Die munisipaliteit kan enige gebied as 'n begraafplaas afsonder vir die teraardebewording van die oorledenes van enige kerkgenootskap of ander liggaam of gemeenskap; met dien verstande dat sodanige afsondering aan niemand die reg verleen om in 'n bepaalde plek in 'n begraafplaas begrawe te word nie.

Beheer

4. Begraafplase staan onder beheer van die munisipaliteit.

Magtiging vir teraardebewording

5. (1) Niemand mag 'n lyk binne die munisipale gebied elders as in 'n begraafplaas deur begraving ter aarde bestel of laat bestel nie.
- (2) (a) Geen lyk mag sonder die munisipaliteit se toestemming in 'n begraafplaas binne die munisipale gebied deur begraving ter aarde bestel word nie.
- (b) Sodanige toestemming word nie gegee nie tensy 'n begrafnisorder wat sodanige teraardebewording magtig deur die munisipaliteit uitgereik is en die betrokke gelde, soos deur die munisipaliteit bepaal, betaal is. Indien die grafperseel ingevolge artikel 10 gereserveer is, moet die betrokke sertifikaat vertoon word in plek daarvan dat die betrokke gelde betaal word.
- (3) Die munisipaliteit kan na goeddunke, op 'n manier wat hy geskik ag, die kostelose teraardebewording van 'n lyk toelaat in dié gedeelte van 'n begraafplaas wat vir die doel bestem is.

Ure van teraardebewording

6. Uitgesonderd met die toestemming van die gemagtigde beampte wat die omstandighede aanteken waarin sodanige toestemming verleen word, mag niemand 'n lyk gedurende die ure tussen sonder en sonop in 'n begraafplaas ter aarde bestel nie.

Register van teraardebewordings

7. (1) Die munisipaliteit moet 'n register van teraardebewordings en grafte hou.
- (2) Sodanige register moet sover moontlik onmiddellik nadat 'n teraardebewording plaasgevind het, ingevul word.

Afbakening van grafpersele

8. Die munisipaliteit moet grafpersele ooreenkomstig 'n goedgekeurde uitlegplan afbaken.

Algemene bepalinge insake begraafplase en teraardebewordings

9. (1) Niemand onder die ouderdom van 12 jaar mag 'n begraafplaas binnegaan nie tensy hy onder die sorg van 'n volwassene is nie.

Establishment Notice published under Provincial Notice 482 dated 22 September 2000;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“name” includes any identifying description of a deceased human being who possessed no name or whose name is unknown.

Application

2. This by-law shall be applicable in the municipal area of Cederberg.

Establishment

3. The Municipality may set apart any area as a cemetery for the burial of the dead of any religious denomination or other body or community; provided that such setting apart shall not entitle any person to be buried in any particular place in a cemetery.

Control

4. Cemeteries shall be under the control of the Municipality.

Authority for burial

5. (1) No person shall bury any body in the earth or cause such body to be so buried within the municipal area other than in a cemetery.
- (2) (a) No body shall be buried in the earth in a cemetery within the municipal area without permission of the municipality.
- (b) Such permission shall not be given without a burial order authorising such burial, and payment of the fees determined by the municipality. If the grave plot has been reserved in terms of section 10, the certificate concerned shall be produced in lieu of payment of the relevant fees.
- (3) The municipality may at its discretion, in such manner as it may deem fit, allow the burial of any body without charge in that portion of a cemetery set apart for such purpose.

Hours of burial

6. Except with the permission of the municipality, who shall record the circumstances under which such permission is granted, no person shall bury a body in a cemetery during the hours between sunset and sunrise.

Register of burials

7. (1) The municipality shall keep a register of burials and of graves.
- (2) Such register shall be completed as far as possible immediately after a burial has taken place.

Demarcation of grave plots

8. The municipality shall demarcate grave plots in accordance with an approved layout plan.

General provisions relating to cemeteries and burials

9. (1) No person under the age of 12 years shall enter any cemetery unless he is in the care of an adult or he does so with the approval of the municipality.

- (2) Niemand mag 'n begraafplaas binnegaan of verlaat nie behalwe deur die hekke wat daarvoor verskaf is; ook mag niemand 'n kantoor of geslote ruimte in 'n begraafplaas binnegaan nie behalwe om sake te doen.
- (3) Niemand mag enige beroep uitoefen of bestellings werf met die doel om sake te doen, of enige sakekaart of advertensie binne 'n begraafplaas tentoonstel, versprei of laat nie, behalwe op persele wat spesifiek vir sodanige doeleindes bepaal en afgesonderd is.
- (4) Niemand mag op enige graf, grafsteen, werk, hek, muur, heining of gebou in 'n begraafplaas sit staan of daaroor klim nie.
- (5) Niemand mag enige dier in 'n begraafplaas inbring of laat inbring sonder die toestemming van die gemagtigde beampte nie.
- (6) Niemand mag enige werknemer van die munisipaliteit in die uitoefening van sy plig hinder, weerstaan of teenwerk, of weier om enige bevel of versoek wat sodanige werknemer kragtens hierdie verordening kan gee of rig, na te kom nie.
- (7) Niemand mag enige graf, grafsteen, monument, muur, gebou, heining, traliewerk of ander bouwerk of enige pad in 'n begraafplaas vernietig of beskadig, of laat beskadig, of merke daarop maak of daarop teken, of enige advertensie, plakkaat of aanpakbiljet daarop aanbring of oprig, of dit op enige ander manier skend nie.
- (8) Behalwe waar dit uitdruklik by hierdie verordening toegelaat word, mag niemand in 'n begraafplaas die grond verstoer, of enige plant, struik of blomplant plant of ontwortel, of op enige manier met enige graf of bouwerk peuter nie.
- (9) Niemand mag in 'n begraafplaas enige spel speel of aan enige sport deelneem, of enige wapen afvuur of enige windbuks of rekker afskiet, of enige persoon hinder of lastig val nie.

Reservering van grafpersele

10. (1) (a) Uitgesonderd in geval van graf-persele wat kragtens subartikel (2) gereserveer is, moet elke grafperseel ten opsigte waarvan 'n teraardebestelling ingevolge hierdie verordening gemagtig is, op naam van die naasbestaande gereserveer word en ingeval daar geen bekende naasbestaande is nie, op naam van die persoon wat om die graf aansoek doen.
- (b) Waar 'n teraardebestelling op aansoek van 'n liggaam, vereniging of inrigting of die Staat gemagtig is, word die perseel wat vir sodanige teraardebestelling toegestaan is, op naam van sodanige liggaam, vereniging of inrigting of die Staat, na gelang van die geval, gereserveer.
- (2) 'n Grafperseel vir 'n persoon van nege jaar of ouer, soos in artikel 15 (1) gespesifiseer, kan na goedgevondenheid van die munisipaliteit vooruit gereserveer word op aansoek van die gemagtigde beampte en teen betaling van die onderskeie grafperseelgelde soos deur die munisipaliteit bepaal; met dien verstande dat geen reservering wat kragtens hierdie subartikel teweeggebring is, die reg verleen op teraardebestelling in die grafperseel ten opsigte waarvan sodanige reservering teweeggebring is, van die liggaam van 'n persoon wat ten tyde van sy afsterwe aanspreeklik was vir die betaling van die bykomende gelde soos deur die munisipaliteit bepaal nie, tensy sodanige bykomende tariewe betaal word.
- (3) 'n Reserveringsertifikaat in die vorm wat in die Eerste Bylae van hierdie verordening voorgeskryf word, word uitgereik ten opsigte van elke grafperseel wat ingevolge hierdie verordening gereserveer word.

Bepalings betreffende die oordrag van reserveringsertifikaat

11. (1) 'n Reserveringsertifikaat ten opsigte van 'n grafperseel kan met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit in die vorm voorgeskryf in die Tweede Bylae van hierdie verordening oorgedra, oorgemaak of vervreem word.

- (2) No person shall enter or leave any cemetery except by the gates provided for that purpose, nor shall any person enter any office or enclosed place in any cemetery except on business.
- (3) No person shall carry on any trade or solicit any business, or exhibit, distribute or leave any business card or advertisement, within any cemetery, except on sites specifically determined and set apart for such purposes.
- (4) No person shall sit, stand or climb upon any grave, tombstone, work, gate, wall, fence or building in any cemetery.
- (5) No person shall bring or cause to be brought any animal into any cemetery without the permission of the municipality.
- (6) No person shall obstruct, resist or oppose the municipality or any employee of the municipality in the course of his duty, or refuse to comply with any order or request which the municipality may give or make under this by-law.
- (7) No person shall destroy or do or cause to be done any damage to, or shall mark or draw or erect any advertisement, bill or placard upon, or in any other way deface any grave, tombstone, monument, wall, building, fence, railing or other structure or any road in any cemetery.
- (8) Except where it is expressly permitted by this by-law or the consent of the municipality has been obtained, no person shall disturb the soil, or plant or uproot any plant, shrub or flowering plant, or in any way interfere with any grave or structure in any cemetery.
- (9) No person shall play any game or take part in any sport or fire any firearm or discharge any airgun or catapult, or disturb or interfere with any person in any cemetery.

Reservation of grave plots

10. (1) (a) Except in the case of grave plots reserved in terms of subsection (2), every grave plot in respect of which a burial has been authorised in terms of this by-law shall be reserved in the name of the next of kin, and, in the event of there being no known next of kin, in the name of the person applying for the grave.
- (b) Where a burial has been authorised upon application received from a body or an association or institution or the government, the plot allotted for such burial shall be reserved in the name of such body, association or institution or the Government, as the case may be.
- (2) A grave plot for a person of the age of nine years or over as specified in section 15(1) may in the discretion of the municipality be reserved in advance upon application submitted to the municipality and upon payment of the respective grave plot charges as determined by the municipality, provided that no reservation effected in terms of this subsection shall confer the right for the body of a person who at the time of his death was liable for the payment of the additional charges, as determined by the municipality, to be buried in the grave plot in respect of which such reservation was effected, unless such additional charges shall have been paid.
- (3) A certificate of reservation in the form prescribed in the First Schedule to this by-law shall be issued in respect of every grave plot reserved in terms of this by-law.

Provisions relating to the transfer of certificates of reservation

11. (1) A certificate of reservation in respect of any grave plot may be transferred, assigned or alienated with the written consent of the municipality in the form prescribed in the Second Schedule to this by-law.

- (2) Alle besonderhede met betrekking tot elke reservering en oordrag ingevolge artikel 10 en subartikel (1) van die artikel moet in die register van teraardebestellings en grafte ingeskryf en weergegee word.
- (3) Op versoek van enige kerkgenootskap kan die munisipaliteit, op 'n manier wat hy goedvind, in 'n begraafplaas 'n stuk grond wat die munisipaliteit nodig ag, afsonder vir die teraardebestelling van die lyke van persone wat tot sodanige kerkgenootskap behoort en vir die gebruik van persone wat tot sodanige genootskap behoort vir enige ander doeleindes wat na goeëdunke van die munisipaliteit met die doeleindes van die begraafplaas in verband staan; met dien verstande dat die munisipaliteit na goeëdunke die grond wat aldus afgesonder is, vir ander doeleindes kan gebruik.
- (4) Niemand verkry enige titel of eiendomsreg ten opsigte van enige grafperseel wat ingevolge artikel 10 gereserveer is of ten opsigte van enige grond wat kragtens sub-artikel (3) afgesonder is nie, en niemand verkry enige reg op of belang in enige sodanige grafperseel of grond in 'n begraafplaas nie, behalwe die regte of belange wat kragtens hierdie verordening toegelaat word.

Begrafnisorders: Nommer van grafte

12. (1) 'n Kennisgewing van elke teraardebestelling in die vorm wat in die Derde Bylae van hierdie verordening voorgeskryf word, moet saam met die betrokke begrafnisorder minstens agt werksure voordat die teraardebestelling moet plaasvind, by die munisipaliteit afgelewer word, met dien verstande dat waar 'n graf vir 'n tweede teraardebestelling heropen of 'n nuwe graf gegrawe moet word, genoemde kennisgewing minstens 24 uur voordat sodanige teraardebestelling moet plaasvind, afgelewer moet word tensy teraardebestelling van die lyk na die mening van die munisipaliteit spoedeisend is, in welke geval die tydsebeperking wat in hierdie subartikel bepaal word, nie geld nie.
- (2) Elke sodanige kennisgewing moet vergesel gaan van die gelde wat deur die munisipaliteit bepaal is, en, in die geval van die voorafgaande reservering van 'n grafperseel, ook van die betrokke reservering- of oordragsetifikaat, na gelang van die geval.
- (3) Die gemagtigde beampte reik so gou moontlik die nodige magtiging vir sodanige teraardebestelling uit.

Verwydering van monumente of strukture

13. Indien daar 'n monument of ander struktuur vir die doel van 'n teraardebestelling verwyder moet word, moet dit deur die houër van die reserveringsertifikaat ten opsigte van sodanige perseel of deur sy behoorlike gemagtigde verteenwoordigers minstens agt werksure voor die teraardebestelling moet plaasvind, verwyder word.

Graf moet geïdentifiseer word

14. In elke geval waar 'n teraardebestelling ingevolge Artikel 12 gemagtig is word die graf deur die munisipaliteit genommer en niemand mag 'n lyk in enige ander graf as dié wat die munisipaliteit vir sodanige doel toegewys het, begrawe nie.

Afmetings van grafte

15. (1) Die uitgraving vir 'n enkelgraf vir 'n oorledene van nege jaar of ouer moet minstens 1 800 mm diep, 2 200 mm lank en 750 mm breed wees.
- (2) Die uitgraving vir 'n enkel graf vir 'n oorledene onder die ouderdom van nege jaar moet minstens 1 300 mm diep, 1 200 mm lank en 750 mm breed wees.

Bepalings betreffende grafpersele

16. (1) Die grootte van 'n grafperseel vir 'n oorledene van nege jaar of ouer moet 2 500 mm by 1 500 mm wees; met dien verstande dat in die geval van 'n grafperseel wat van 'n berm voorsien is, die breedte met 300 mm verminder moet word.
- (2) Die grootte van 'n grafperseel vir 'n oorledene onder die ouderdom van nege jaar moet 1 500 mm by 1 000 mm wees.

- (2) All particulars in regard to every reservation and transfer in terms of section 10 and subsection (1) of this section shall be entered and shown in the register of burial and graves.

- (3) At the request of any religious denomination, the municipality may in such manner as the municipality may deem fit, set apart within a cemetery such area of land as the municipality may deem necessary for the burial of the bodies of persons belonging to such denomination and for the use of persons belonging to such denomination for such other purpose as may in the discretion of the municipality be incidental to the purpose of the cemetery; provided that the municipality may at its discretion utilise the land so set apart for other purposes.

- (4) No persons shall acquire any title to or ownership of any grave plot reserved in terms of section 10 or any land set apart in terms of subsection (3), and no person shall acquire any right to or interest in any such grave plot or land in any cemetery other than such rights or interest as may be permitted under this by-law.

Burial orders: Numbering of graves

12. (1) A notice of every burial in the form prescribed in the Third Schedule of this by-law shall, together with the burial order concerned, be delivered at the office of the municipality not less than eight working hours before any burial is to take place; provided that where a grave is to be re-opened for a second burial or where a new grave is to be dug, the said notice shall be delivered not less than 24 hours before such burial is to take place unless, in the opinion of the municipality, the burial of the body is a matter of urgency, in which case the time limit specified in this subsection shall not apply.

- (2) Every such notice shall be accompanied by the fees determined by the municipality and, in the case of the prior reservation of a grave plot, also by the certificate of reservation or transfer concerned, as the case may be.

- (3) The municipality shall, as soon as possible, issue the necessary authority for such burial.

Removal of monuments or structures

13. If it is necessary to remove a monument or other structure for the purpose of a burial, it shall be removed by the holder of the certificate of reservation in respect of such plot or by his duly authorised representatives not less than eight working hours before the burial is to take place.

Grave to be identified

14. In every case where a burial has been authorised in terms of section 12, the municipality shall number the plot allotted for such burial and no person shall bury any body in any grave other than that allotted by the municipality for such purpose.

Dimensions of graves

15. (1) The excavation for a single grave for a deceased person of the age of nine years or over shall be at least 1 800 mm deep, 2 200 mm long and 750 mm wide.
- (2) The excavation for a single grave for a deceased person under the age of nine years shall be at least 1 300 mm deep, 1 200 mm long and 750 mm wide.

Provisions relating to grave plots

16. (1) The extent of a grave plot for a deceased person of the age of nine years or over shall be 2 500 mm by 1 500 mm; provided that in the case of a grave plot which is supplied with a berm, the width shall be reduced by 300 mm.
- (2) The extent of a grave plot for a deceased person under the age of nine years shall be 1 500 mm by 1 000 mm.

- (3) Die breedte van 'n randsteen op 'n grafperseel moet 150 mm wees.
- (4) Die grootte van 'n dubbelgrafperseel is dubbel die grootte van 'n enkelgrafperseel.
- (5) Waar daar 'n dieper, langer of breër graf as die voormelde verlang word, moet daar by kennisgewing van teraardebestelling daarom aansoek gedoen word en 'n addisionele bedrag soos deur die munisipaliteit bepaal, betaal word.
- (6) Die munisipaliteit laat alle grafte voorberei uitgesonderd grafte wat met bakstene of beton uitgevoer word, in welke geval die messelwerk of betonwerk deur die ondernemer volgens die spesifikasies wat vir gewone grafte geld, verrig moet word.

Teraardebestellings in een graf

17. In die geval van 'n gesin kan daar meer as twee lyke in een enkelgraf ter aarde bestel word; met dien verstande dat daar nie meer as twee doodkiste gebruik word nie; voorts met dien verstande dat die deksel van die tweede doodkis wat in die graf geplaas word, in geen geval minder as 900 mm van die oppervlakte af is nie, dat ingeval die graf vir die teraardebestelling van nog 'n lyk heropen word, 'n laag grond van minstens 150 mm dik onverstoord boop die doodkis wat tevore in die graf geplaas is, gelaat moet word, en dat, as daar by die heropening van 'n graf bevind word dat die grond afstootlik is, daar nie met die heropening voortgegaan word nie, maar dat die graf weer opgevolg word.

Voorbereiding van grafte en doodkiste

18. (1) Alle grafte moet volgens die munisipaliteit se voorskrifte voorberei word.
- (2) Lyke moet in doodkiste geplaas word vir teraardebestelling.
- (3) 'n Doodkis wat nie van bederfbare materiaal gemaak is nie, mag nie in 'n graf geplaas of laat plaas word nie.

Bepalings betreffende begrafnisse

19. (1) Niemand mag sonder die voorafverkreë toestemming van die munisipaliteit enige godsdienstige plegtigheid of diens volgens die gebruike van enige kerkgenootskap in enige gedeelte van 'n begraafplaas wat deur die munisipaliteit ingevolge artikel 11(3) vir die gebruik van 'n ander kerkgenootskap afgesonderd is, hou nie.
- (2) Niemand mag 'n lykwa, terwyl dit in 'n begraafplaas is, van die paaie af laat loop nie, en elke lykwa moet die begraafplaas so gou moontlik na die begrafnis waarvoor dit gebruik is, verlaat.
- (3) Iedereen wat aan enige begrafnisstoet of plegtigheid deelneem, moet voldoen aan die voorskrifte van die munisipaliteit ten opsigte van die roete wat binne die begraafplaas gevolg moet word.

Bepalings betreffende opgrawings

20. (1) Niemand mag 'n lyk opgrawe of laat of laat opgrawe nie, tensy hy by wyse van 'n skriftelike magtiging deur die toepaslike owerheidsinstelling daartoe gemagtig is.
- (2) Iedereen wat ingevolge subartikel (1) behoorlik daartoe gemagtig is om 'n lyk op te grawe, moet die magtiging daarvoor aan die munisipaliteit oorhandig en minstens agt werksure vooraf aan die munisipaliteit kennis gee van die voorgenome dag en tyd vir die opgraving van sodanige lyk en terselfdertyd die gelde betaal soos deur die munisipaliteit bepaal.
- (3) Niemand mag 'n lyk opgrawe of verwyder nie, tensy die werknemer van die munisipaliteit wie in beheer van begraafplase is, teenwoordig is.
- (4) Indien die munisipaliteit dit vereis, moet die graf waaruit 'n lyk verwyder moet word, tydens die opgraving doeltreffende afgeskerm word sodat dit uit die gesig is.

- (3) The width of a kerb on any grave plot shall be 150 mm.
- (4) The extent of any double grave plot shall be double the extent of any single grave plot.
- (5) Where a grave of a greater depth, length or width than that specified is required, application in respect thereof, together with payment of an extra fee, as determined by the municipality, shall be made when notice of burial is given.
- (6) All graves shall be prepared by the municipality with the exception of bricklined or concretelined graves, in which case the brick work or concrete work shall be carried out by the undertaker under the supervision of the municipality and in conformity with the specifications applicable to ordinary graves.

Burials in one grave

17. In the case of a family, more than two bodies may be buried in one single grave at the discretion of the municipality; provided that not more than two coffins shall be used; provided further that the lid of the second coffin placed in the grave under no circumstances be less than 900 mm from the surface, that, in the event of the reopening of the grave for the purpose of the burial of a further body, a layer of soil not less than 150 mm thick shall be left undisturbed above the coffin previously placed in the grave and that, if on the reopening of any grave the soil is found to be offensive, the reopening shall not be proceeded with and the grave shall be refilled.

Preparation of graves, and coffins

18. (1) All graves shall be prepared under the supervision of the municipality.
- (2) Bodies shall be placed in coffins for burials.
- (3) A coffin not constructed of perishable material shall not be placed or caused to be placed in a grave.

Provisions relating to funerals

19. (1) No person shall, without prior permission of the municipality, conduct any religious ceremony or service according to the rites of any denomination in any portion of any cemetery which in terms of section 11 (3) has been set apart by the municipality for the use of any other denomination.
- (2) No person shall cause any hearse, while a cemetery, to leave the roads, and every hearse shall leave the cemetery as soon as possible after the funeral for which it was engaged.
- (3) Every person taking part in any funeral procession or ceremony shall comply with the directions of the municipality as to the route to be taken within the cemetery.

Provisions relating to exhumations

20. (1) No person shall, unless authorised thereto by written order by the appropriate authority, exhume or cause to be exhumed any body.
- (2) Any person duly authorised to exhume a body in terms of subsection (1) shall hand the order in respect thereof to the municipality and shall give him not less than eight working hours' notice of the date and time proposed for the exhumation of such body and shall at the same time pay the fees determined by the municipality.
- (3) No person shall exhume or remove any body unless the employee of the municipality who is responsible for cemeteries is present.
- (4) The grave from which any body is to be removed shall, if the municipality so requires, be effectively screened from view during the exhumation.

Bepalings betreffende werk in verband met gedenkstone of monumente

21. (1) Niemand mag enige materiaal in 'n begraafplaas inbring of laat inbring met die doel om enige werk in verband met 'n gedenksteen of steen- of klipwerk op enige graf uit te voer nie, en niemand mag enige grafsteen, randsteen, monument of enige soort bouwerk hoegenaamd op 'n graf oprig of aanbring nie, tensy en totdat—
- (a) die grafperseel ingevolge artikel 10(1) gereserveer is op naam van die persoon wat sodanige werk magtig;
 - (b) daar minstens drie werkdade voordat die werk 'n aanvang neem aan die munisipaliteit 'n tekening wat die afmetings en die posisie van die voorgestelde werk aandui, tesame met 'n spesifikasie van die materiaal wat gebruik sal word, en 'n afskrif van die voorgestelde grafskrif of versiering oorhandig is;
 - (c) alle gelde deur die munisipaliteit bepaal, wat ten opsigte van sodanige werk verskuldig is, betaal is;
 - (d) die munisipaliteit se skriftelike toestemming vir die voorgestelde werk aan die houër van die reserveringsertifikaat of sy gemagtigde verteenwoordiger oorhandig is.
- (2) Die munisipaliteit kan weier om toestemming te verleen vir enige voorgestelde werk in verband met 'n gedenksteen of monument waarvan die plan en spesifikasie aan die lig bring dat dit die begraafplaas moontlik sal ontsier, of wat 'n grafskrif daarop het wat aanstootlik kan wees vir gebruikers van die begraafplaas of besoekers daaraan.
- (3) Niemand mag enige klip- of steenwerk of monumente of enige gedeelte daarvan binne 'n begraafplaas vervoer met enige voertuig of vragwa wat nie van wiele met lugbande voorsien is nie en wat van 'n soort is wat moontlik die paaie en terrein van sodanige begraafplaas sal beskadig nie.
- (4) Niemand wat besig is met werk in verband met 'n gedenksteen of monumente mag te eniger tyd 'n aangrensende grafperseel versteur of die grafperseel by voltooiing van die werk verlaat voordat dit in 'n skoon en netjiese toestand is nie.
- (5) Alle werk in verband met 'n monument wat binne enige begraafplaas gedoen word, moet volgens die tekening en spesifikasie wat ingevolge subartikel (1) goedgekeur is, voltooi word.
- (6) Iedereen wat enige werk in verband met gedenkstone of monumente verrig, moet aan die volgende bepalings voldoen:
- (a) Alle afsonderlike dele van enige gedenksteen of monument, behalwe messelwerk, moet vasgeheg word met koper- of sinkystertappene wat lank en dik genoeg is om die permanente stewigheid van die werk te verseker;
 - (b) Enige deel van sodanige werk wat op enige klip- of ander fundamente rus, moet heeltemal haaks afgewerk en gevoeg word;
 - (c) Die onderkant van elke plat klip-gedenksteen en die voetstuk of fondament van elke monument of kopsteen moet minstens 50mm onderkant die natuurlike vlak van die grond wees;
 - (d) Elke kopsteen moet stewig aan die voetstuk vasgeheg wees;
 - (e) In die geval van 'n enkelgrafperseel moet die voetstuk uit een soliede stuk bestaan;
 - (f) Alle randstone of monumente op enkelgrafpersele moet op betonfondamente minstens 610mm breed en 205mm diep oor die hele breedte opgerig word;

Provisions relating to memorial stones or monuments

21. (1) No person shall bring or cause to be brought any material into any cemetery for the purpose of carrying out any work in connection with a memorial stone or brickwork or stonework upon any grave, and no person shall erect or place in position any tombstone, kerbing, or monument or any structure whatsoever on any grave, unless and until—
- (a) the grave plot shall have been reserved in terms of section 10(1) in the name of the person authorising such work;
 - (b) a drawing with dimensions and figures thereon showing the position of the proposed work together with a specification of the material to be used, and a copy of any proposed epitaph or ornamentation have been handed to the municipality not less than three working days before it is intended to bring such material into the cemetery;
 - (c) all fees, determined by the municipality, which are due in respect of such work shall have been paid;
 - (d) the municipality's written approval of the proposed work shall have been given to the holder of the certificate of reservation or his authorised representative.
- (2) The municipality may refuse to approve any proposed work with regard to a memorial stone or monument, the plan and specification of which reveals that it will disfigure any cemetery, or which bears any epitaph which may cause offence to users of the cemetery or visitors to it.
- (3) No person shall convey any stonework or brickwork or monuments or any portion thereof within any cemetery upon any vehicle or truck which is not fitted with wheels having pneumatic tyres and which is of a kind likely to cause damage to the roads and grounds of such cemetery.
- (4) No person engaged in work in connection with any memorial stone or monument shall at any time disturb any adjacent grave plot or, on completion of the work, leave the grave plot before it is in a clean and tidy condition.
- (5) All work in connection with a monument which is carried out within any cemetery shall be completed in accordance with the drawing and specification approved in terms of subsection (1).
- (6) Any person carrying out any work in connection with any memorial stones or monuments shall comply with the following provisions:
- (a) The various parts of any memorial stone or monument, other than masonry, shall be affixed by copper or galvanised iron dowel pins of a length and thickness sufficient to ensure the permanent stability of the work;
 - (b) any part of such work which rests upon any stone or other foundation shall be fairly squared and pointed;
 - (c) the underside of every flat memorial stone made of stone and the base or foundation of every monument or headstone shall be set at least 50 mm below the natural level of the ground;
 - (d) every headstone shall be securely attached to the base;
 - (e) the base shall consist of one solid piece in the case of a single grave plot;
 - (f) all kerbing or monuments on single grave plots shall be erected on concrete foundation at least 610 mm wide and 205 mm deep over the full width;

- (g) Alle randstene of persele groter as enkelgrafpersele moet aan soliede betonlae by die vier hoeke en oral waar daar lasse is, geheg word;
- (h) Die munisipaliteit kan eis dat enige betonfondament op enige grafperseel versterk word waar dit ten gevolge van die massa van die monument of kopsteen in die belang van veiligheid nodig is.
- (7) (a) Niemand mag enige gedenksteen binne 'n begraafplaas oprig nie, tensy die nommer en seksieletter van die perseel waarop sodanige steen geplaas moet word, onuitwisbaar daarop gegraveer is op 'n plek waar dit te alle tye van 'n voetpad af leesbaar is.
- (b) Met die toestemming van die geregistreerde sertifikaathouer kan slegs die naam van die maker van sodanige gedenksteen op die voetstuk aangebring word.
- (8) Niemand mag, sonder die toestemming van die munisipaliteit, van twaalfuur middag op 'n Saterdag tot die openingsuur die volgende Maandag enige gedenksteen of materiaal binne 'n begraafplaas bring of enige werk in verband met gedenkstene of monumente binne 'n begraafplaas onderneem nie.
- (9) Iedereen wat werk binne 'n begraafplaas onderneem, moet in alle opsigte voldoen aan die opdragte van die munisipaliteit.

Grafpersele wat van 'n berm voorsien is

- 22. 'n Grafperseel wat van 'n berm voorsien is, is ondanks andersluidende bepalings in hierdie verordening vervat, onderworpe aan die volgende voorwaardes.
 - (a) Geen randsteen mag op 'n perseel aangebring word nie.
 - (b) Die voetstuk van 'n gedenksteen mag nie groter as 610 mm by 260 mm wees nie; met dien verstande dat die voetstuk van 'n gedenksteen wat oor twee aangrensende grafpersele opgerig word, 1 220 mm by 260 mm kan wees.
 - (c) 'n Gedenksteen wat opgerig word, mag nie oor die voetstuk uitsteek nie en moet minstens 120 mm van die voorrand van die berm af wees.

Instandhouding van grafte

- 23. (1) (a) Enige gedenksteen of monument wat op 'n graf opgerig is, moet te alle tye deur die houer van 'n reserveringsertifikaat ten opsigte van sodanige graf in goeie orde en in 'n goeie toestand gehou word.
- (b) Indien enige sodanige gedenksteen of monument toegelaat word om te verval of om gevaarlik te word of die begraafplaas te ontsier, kan die munisipaliteit by wyse van 'n skriftelike kennisgewing per geregistreerde pos wat aan die houer van die reserveringsertifikaat by sy jongs bekende posadres gerig is, vereis dat hy die herstelwerk wat nodig is, moet doen.
- (c) Versuim van die houer van die reserveringsertifikaat om die vereiste herstelwerk binne een maand na die datum van sodanige kennisgewing te doen, is 'n oortreding van hierdie verordening en die munisipaliteit kan die herstelwerk laat doen, of hy kan die gedenksteen of monument laat verwyder, na gelang hy dit goed ag, en die uitgawe van sodanige herstelwerk of verwydering op die houer van die reserveringsertifikaat verhaal.
- (2) (a) Enige gedenksteen of monument wat vir die doel van 'n verdere teraardebestelling afgebreek is, moet deur die houer van die reserveringsertifikaat binne twee maande na die datum van sodanige afbreking of heroprig uit die begraafplaas verwyder word.
- (b) Versuim om dit te doen is 'n oortreding van hierdie verordening.

- (g) all kerbing on plots larger than single grave plots shall be fixed to a solid concrete surface at the four corners and wherever joints occur;
- (h) the municipality may require any concrete foundation on any grave plot to be reinforced where, owing to the mass of the monument or headstone, it is necessary in the interests of safety.
- (7) (a) No person shall erect any memorial stone within any cemetery unless the number and section letter of the plot upon which such work is to be placed are indelibly engraved thereon in such a position as to be legible at all times from a pathway.
- (b) With the consent of the registered certificate holder, the name only of the maker of such memorial stone may appear on the base.
- (8) No person shall, without municipality's permission, bring any memorial stone or material into a cemetery nor do any work in connection with any memorial stones or monuments within any cemetery from twelve noon on a Saturday until the opening hour on the following Monday.
- (9) Any person carrying out work within any cemetery shall in all matters comply with the directions of the municipality.

Grave plots supplied with a berm

- 22. Notwithstanding anything to the contrary contained in this by-law, a grave plot which is supplied with a berm shall be subject to the following conditions:
 - (a) No kerbing shall be erected on such a plot.
 - (b) The base of a memorial stone shall not be larger than 610 mm by 260 mm; provided that the base of a memorial stone which is erected over two adjoining grave plots may be 1 220 mm by 260 mm.
 - (c) A memorial stone which is erected shall not protrude beyond the base and shall be at least 120 mm from the front edge of the berm.

Maintenance of graves

- 23. (1) (a) Any memorial stone or monument erected upon any grave shall at all times be maintained in good order and condition by the holder of the reservation certificate in respect of such grave.
- (b) If any such memorial stone or monument is allowed to fall into a state of disrepair or to constitute a danger or to disfigure the cemetery, the municipality may, by written notice sent by registered post to the holder of the reservation certificate at his last-known postal address, require him to effect such repairs as may be necessary.
- (c) Failure on the part of the holder of the reservation certificate to effect the required repairs within one month of the date of such notice shall be a breach of this by-law and the municipality may have the repairs effected or may have the memorial stone or monument removed, as it deems fit, and may recover the expense of such repairs or removal from the holder of the reservation certificate.
- (2) (a) Any memorial stone or monument dismantled for the purpose of a further burial shall be either re-erected or removed from the cemetery by the holder of the reservation certificate within two months of date of such dismantling.
- (b) Failure to do so shall constitute a breach of this by-law.

(c) In geval van sodanige versuim is die munisipaliteit geregtig om sonder verdere kennisgewing aan die houer van die reserveringsertifikaat enige sodanige afgebreekte gedenksteen of monument van die begraafplaas te verwyder en die koste van sodanige verwydering op hom te verhaal.

(3) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige verlies van of skade aan enige gedenksteen of monument of enige voorwerp wat op enige grafperseel geplaas is, wat te eniger tyd weens enige oorsaak hoegenaamd voorkom nie, en ook nie vir enige vergoeding ten opsigte van enige gedenksteen of monument wat kragtens subartikels (1) en (2) herstel of verwyder is nie.

(4) (a) Niemand mag sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige boom, struik, bos of enige ander plant op enige grafperseel, plant nie; ook mag sodanige boom, struik, bos of plant nie in enige ander gedeelte van sodanige perseel as die wat deur die munisipaliteit aangewys is, geplant word nie.

(b) Geen houer van 'n reserveringsertifikaat mag enige struik, bos of plant oor die grense van sodanige grafperseel laat oorhang of uitstrek nie.

(5) Die munisipaliteit het die reg om enige plant wat oor die grense van die grafperseel waarop dit geplant is, strek of wat slordig is, te verwyder, te knip of te snoei.

Bepalings betreffende persone wat buite die munisipale gebied te sterwe kom

24. (1) Die bepalings van hierdie verordening is *mutatis mutandis* van toepassing op enige teraardebestelling binne die munisipale gebied van die menslike oorskot van iemand wat buite sodanige gebied oorlede is.

(2) Elke aansoek en elke stuk wat betrekking het op enige teraardebestelling, moet voorsien word van 'n nommer wat ooreenstem met die nommer in die register in artikel 7 gemeld, en dit moet in volgorde geliasseer word en deur die munisipaliteit vir 'n tydperk van minstens 10 jaar bewaar word.

Gelde betaalbaar

25. Alle gelde ten opsigte van teraardebestellings word van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal.

Misdrywe en strafbepalings

26. Iedereen wat die bepalings van hierdie verordening oortree, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met—

(1) 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;

(2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, of beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en

(3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

(c) In the event of such failure, the municipality shall be entitled to remove any such dismantled memorial stone or monument from the cemetery without further notice to the holder of the reservation certificate and recover from him the cost of such removal.

(3) The municipality shall not be liable for any loss of or damage to any memorial stone, monument or any article placed upon any grave plot which may occur at any time from any cause whatsoever, nor for any compensation in respect of any memorial stone or monument repaired or removed in terms of subsections (1) and (2).

(4) (a) No person shall without the prior permission in writing of the municipality plant any tree, shrub, bush or any other plant on any grave plot, nor shall any such tree, shrub, bush or plant be planted upon any portion of such plot other than that indicated by the municipality.

(b) No holder of a reservation certificate shall allow any shrub, bush or plant to overhang or extend beyond the boundaries of such grave plot.

(5) The municipality shall have the right to remove, trim or prune any plant which extends beyond the boundaries of the grave plot upon which it is planted or which is untidy.

Provisions relating to persons dying outside the municipal area

24. (1) The provisions of this by-law shall apply *mutatis mutandis* to any burial within the municipal area of the human remains of any person who has died outside such area.

(2) Every application and every document relating to any burial shall be marked with a number which corresponds with the number in the register referred to in section 7 and shall be filed in order and kept by the Municipality for a period of not less than 10 years.

Fees payable

25. All fees payable in respect of burials shall be determined by the municipality from time to time.

Offences and penalties

26. Any person contravening the provisions of this by-law shall be guilty of an offence and liable on conviction to—

(1) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;

(2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and

(3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention.

EERSTE BYLAE
MUNISIPALITEIT CEDERBERG
BEGRAAFPLASE

Reserveringsertifikaatnr.
 (Uitgereik ingevolge artikel 10)
 Hierby word gesertifiseer dat
 van
 die voorgeskrewe geld van R betaal het en geregtig is om die
 perseel/persele wat hieronder beskryf word, vir die doeleiendes van
 teraardebestelling te gebruik:
 Grafperseelnr. Seksie
 Grootte
 Begraafplaas
 Gedateer te hede die dag van
 20

 Gemagtigde Beampte

FIRST SCHEDULE
CEDERBERG MUNICIPALITY
CEMETERIES

Certificate of Reservation no
 (Issued in terms of section 10)
 This serves to certify that
 of
 having paid the prescribed fees of R, is entitled to use the
 site(s) described below for the purposes of burial:
 Grave plot no. Section
 Measuring
 Cemetery
 Dated at this day of
 20

 Municipality

TWEEDE BYLAE
MUNISIPALITEIT CEDERBERG
BEGRAAFPLASE

Oordrag van Reserveringsertifikaatnr.
 (Uitgereik ingevolge artikel 11)
 Hierby word gesertifiseer dat Reservering Nr. ten opsigte van
 grafperseelnr. oorgedra is van
 Adres
 Aan
 Adres

 Oordraer
 Namens die Munisipaliteit bevestig hede die dag van
 20

 Gemagtigde Beampte

SECOND SCHEDULE
CEDERBERG MUNICIPALITY
CEMETERIES

Transfer of Certificate of Reservation no.
 (Issued in terms of section 11)
 This serves to certify that Certificate of reservation No in
 respect of grave plot no has been transferred from
 Address
 To
 Address

 Transferor
 Confirmed on behalf of the Municipality on this day of
 20

 Municipality

DERDE BYLAE**MUNISIPALITEIT CEDERBERG**

Aansoek om teraardebestellingnr.

Aan die Gemagtigde Beampte van Begraafplase

..... 20

Verskaf asseblief 'n graf in

.....

Kerkgenootskap

Grootte van deksel van doodkis

Tyd by hek

Vir wyle (vermeld volle naam en van)

.....

Nasionaliteit

Geslag

Ouderdom

(1) Adres waar oorlede

.....

(2) Adres waar woonagtig

.....

Datum waarop oorlede

Oorsaak van dood

Naam van naasbestaande

Naam van aansoeker

.....

Ondernemer

Opmerking — Moet by begrafnisorder aangeheg en by die kantoor van die munisipaliteit ingedien word voordat die teraardebestelling ooreenkomstig artikel 12 kan plaasvind. 10867

THIRD SCHEDULE**CEDERBERG MUNICIPALITY**

Application for burial no

To the Municipality of Cemeteries

..... 20

Please supply grave in

.....

Denomination

Size of coffin lid

Time at gate

For the late (state name and surname in full)

.....

Nationality

Sex

Age

(1) Address where death occurred

.....

(2) Residential address

.....

Date of death

Cause of death

Name of next of kin

Name of applicant

.....

Undertaker

Note—To be attached to burial order and presented at the office of the Municipality before burial can take place in accordance with section 12. 10867

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE DIE BEHEER OOR EN GEBRUIK VAN BOTE EN BOOTVAART TE CLANWILLIAM DAM****(6/2004)****Doel van verordening**

- Om die verwesenliking van 'n veilige en gesonde omgewing te bevorder tot voordeel van die inwoners in die regsgebied van die munisipaliteit; en
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die gebruik van bote en bootvaart op die Clanwilliam dam te bestuur.

Woordoms krywing

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO THE CONTROL OF BOATS AND BOATING ON THE CLANWILLIAM DAM****(6/2004)****Purpose of by-law**

- To promote the achievement of a safe and healthy environment for the benefit of residents within the area of jurisdiction of the municipality; and
- To provide for procedures, methods and practices to manage the use of boats and boating on the Clanwilliam dam.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“agterstewe” die agterste gedeelte van ’n vaartuig;

“aankooplyn” die boonste limiet van die uitgekoopte area deur die staat (Departement van Waterwese en Bosbou) rondom die dam;

“bakboord” die linkerkant van die boot soos van agter gesien;

“boeg” die voorste gedeelte van ’n vaartuig;

“boot” of “vaartuig” enige vervoermiddel wat in staat is om op of in water te dryf of wat ontwerp is vir navigasie op of in water en sluit in, maar is nie daartoe beperk nie, ’n motorboot, seilboot, skiroei, kano, kragboot, stralerboot, hengelboot, platboomskuit, veerboot, huisboot, waterfiets en vlot;

“binnelandse water” sodanige deel van die dam binne die regsgebied van die Cederberg munisipaliteit;

“dam” die gedeelte van die Clanwilliam dam onder jurisdiksie van die Cederberg munisipaliteit;

“geregistreerde boot” ’n boot waarvoor ’n identifikasienommer kragtens artikel 6 van hierdie verordening uitgereik is;

“gemagtigde beampte” enige persoon wat deur die munisipaliteit gemagtig is om die funksies van ’n gemagtigde beampte kragtens hierdie verordening te vervul of ’n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie Diens;

“hanteer” of “beheer” of enige soortgelyke uitdrukking met betrekking tot ’n boot, om ’n boot te water te laat, te gebruik, te seil, te navigeer of vas te meer of om toe te laat dat ’n boot te water gelaat, gebruik, geseil, genavigeer of vasgemeer word op die dam of om ’n boot op die dam te hê of daarop toe te laat;

“huisboot” enige vaartuig, wat deur eie kragbron aangedryf word of nie, waarop geriewe vir dag- of nagverblyf of vir enige vorm van voedselbereiding voorsien is, of ’n vaartuig waarop enige toilet of wasgeriewe aangebring is;

“ontspanningsaktiwiteite” enige aktiwiteit uitgevoer in of op die water in die dam met of sonder die gebruik van ’n boot of voertuig;

“kano” ’n vaartuig wat ontwerp is om deur middel van roeispane sonder enige meganiese hulp aangedryf te word;

“motorboot” ’n vaartuig wat deur middel van ’n masjien of ander meganiese apparaat, hetsy binneboords of buiteboords geïnstalleer, aangedryf word, ongeag of sodanige masjien of apparaat die hoofkragbron is, al dan nie;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, agent of werknemer;

“onderweg” of “vaart” die toestand waarin ’n vaartuig verkeer as dit nie geanker of vasgemeer is of op droë grond is nie;

“omgewing van die dam” die eiendom aangrensend aan of in die onmiddellike omgewing van die dam;

“roeiboort” ’n vaartuig wat ontwerp is om deur middel van roeispane sonder enige meganiese hulp aangedryf te word;

“seilboot” elke boot of vaartuig onder seil wat nie deur meganiese krag aangedryf word nie;

“sigbaar” sigbaar deur iemand met redelike gesigsvermoë gedurende ’n donker nag met ’n helder atmosfeer;

“soneringsplan” ’n plan van die oop water gebied van die Clanwilliam dam wat opgedeel is in ’n aantal spesifieke sones of sektore vir die uitoefening van ’n spesifieke aktiwiteit of aktiwiteite, of wat enige aktiwiteit verbied en moontlik vir bewatingsdoeleindes geoormerk is;

“authorised officer” means any person authorised by the municipality to perform the functions of an authorised officer under this by-law or a member of the South African Police Service;

“boat” or “vessel” means any conveyance capable of floating on or in water or designed to navigate on or in water and includes, but is not restricted to a motor boat, sailing boat, rowing boat, canoe, paddle-ski, power boat, fishing boat, flat-bottomed boat, jet driven boat ferry, houseboat, water cycle and raft;

“bow” means the front part of a vessel;

“canoe” means a vessel designed to be propelled by means of paddles without any mechanical assistance;

“dam” means the area within the Clanwilliam dam under jurisdiction of the Cederberg municipality;

“due date” means 30 June of every year or such other date as may be determined by the municipality;

“helmsman” means a person who steers or controls a vessel;

“houseboat” includes any vessel, irrespective of whether or not it is propelled under its own power, upon which facilities for day or night accommodation or for any kind of food preparation have been provided, or a vessel upon which any kind of toilet or washing facilities have been provided;

“inland waters” means that part of the dam which falls within the jurisdiction of the Cederberg municipality;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, municipality, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, municipality, councillor, agent or employee;

“neighbourhood of dam” includes the properties adjacent to or in the immediate vicinity of the dam;

“operate” or “control” or any like expression, in relation to a boat, means to launch, use, sail, navigate or moor a boat or to permit a boat to be launched, used, sailed, navigated or moored on the dam, or to have a boat, or to permit a boat to be, on the dam;

“permission” means the written permission of the municipality;

“port” means the left side of the boat as seen from the stern;

“power boat” means a vessel propelled by means of an engine or other mechanical apparatus, either in- or outboard, irrespective of whether or not such engine or apparatus is the main source of power;

“purchase line” means the upper limit of the area expropriated by the state (Department of Water Affairs and Forestry) around the perimeter of the dam;

“recreation activities” means any activity practised in or on the water of the dam with or without the use of a boat or vessel;

“registered boat” a boat issued with an identification number in accordance with section 6 of this by-law;

“rowing boat” means a vessel designed to be propelled by means of oars without any mechanical assistance;

“sail” or “under way” means the situation of a vessel when it is not anchored or moored or on dry land;

“sailing boat” includes every boat which is under sail and is not propelled by mechanical power;

“starboard” means the right side of the boat as seen from the stern;

“stern” means the back part of a vessel;

“sones” onderskeie sektore en sones aangedui deur gekleurde boeie;

“stuurboord” die regterkant van die boot, soos van agter gesien;

“stuurman” die persoon wat die boot stuur of beheer;

“toestemming” die skriftelike toestemming van die munisipaliteit;

“vervaldatum” 30 Junie van elke jaar of enige ander datum soos deur die munisipaliteit bepaal;

“watergebied” die oop watergebied oorkant die aankooplyn;

“waterski” om op of in die water te ski of skaats met of sander die hulp van enige vorm van skaatstoestel en waar die waterskiër deur middel van ’n sleeptou deur ’n vaartuig getrek word, en

“waterskiër” of “skiër” ’n persoon wat besig is om te waterski.

Hanteer of beheer van bote op die dam

2. (1) Geen persoon mag op die dam enige boot of vaartuig uitgesonderd ’n kano hanteer of beheer nie, tensy sodanige boot by die munisipaliteit geregistreer is en ’n lisensie vir sodanige boot ingevolge hierdie verordening uitgereik is en die identifikasienommer toegewys deur die munisipaliteit, ingevolge die bepalings van hierdie verordening daarop vertoon word nie.
- (2) Geen persoon onder die ouderdom van sestien jaar mag ’n boot met ’n enjin van 4,5 kW of meer hanteer of beheer nie, tensy hy vergesel word van ’n persoon ouer as sestien jaar. Waar enige lisensiehouer van ’n boot enige persoon, wat na die mening van ’n gemagtigde beampte nie bevoeg is om sodanige boot te hanteer of te beheer nie, toelaat om dit te doen, kan sodanige beampte die lisensiehouer aansê om nie sodanige persoon toe te laat om sodanige boot te hanteer of te beheer nie, by versuim waarvan die lisensiehouer skuldig sal wees an ’n misdryf.
- (3) Geen persoon sal ’n boot op die dam hanteer—
- op ’n roekelose of nalatige wyse nie;
 - terwyl hy onder die invloed van drank of ’n dwelmmiddel is nie, of terwyl die persentasie alkohol in sy bloed, uitgedruk in gram per honderd milliliter bloed, 0,04 of meer is;
 - terwyl hy aan ’n gebrek ly wat hom ongeskik maak om dit te doen nie;
 - op ’n wyse wat gevaarlik is vir die publiek of vir die insittendes van sodanige boot of op ’n wyse wat daarop bereken is om enige eiendom of gerief aan gevaar bloot te stel of te beskadig nie;
 - op ’n wyse wat ’n oorlas uitmaak nie;
 - sonder redelike inagneming van die regte van ander persone wat die dam gebruik;
 - terwyl dit olie, petrol of ’n giftige of skadelike stof lek nie;
 - indien meer persone of ’n groter vrag aan boord is as waarvoor die vaartuig ontwerp en gebou is of wat op die lisensie aangetoon is nie;

Toerusting van vaartuie

3. (1) Niemand mag ’n vaartuig, uitgesonderd ’n kano en skiroei met betrekking tot subartikel (1)(c) en ’n seilplank met betrekking tot subartikels (1)(b) en (c) op die dam gebruik nie, tensy die volgende toerusting aan boord is:

“visible” means visible by somebody with reasonable eyesight during a dark night when the atmosphere is clear;

“water area” means the area of open water below the purchase line;

“water-ski” means to ski or skate on or in the water with or without the assistance of any kind of skating apparatus and where the water-skier is towed by a vessel by means of a towing-rope;

“water-skier” or “skier” means a person who is water-skiing;

“zoning map” means the map of the surface area of the Clanwilliam Dam which has been divided into a number of specific sectors or zones for the exercising of a particular activity or activities, or for the prohibition of any activity and which may possibly be zoned for conservation purposes; and

“zone” means various sectors or zones demarcated with coloured buoys.

Operation or control of boats on the dam

2. (1) No person shall operate or control any boat or vessel on the dam, excluding a canoe, unless such boat has been registered and licensed by the municipality in terms of this by-law and the identification number allocated by the municipality is displayed according to the provisions of this by-law.
- (2) No person under the age of sixteen years shall operate a boat equipped with a motor of 4,5 kW or more, unless such person is accompanied by a person over the age of sixteen years. Where any licensee of a boat allows any person who, in the opinion of an authorised officer, is not competent to operate or control such boat efficiently, such officer may direct the licensee not to allow such person to operate or control such boat, and if the licensee thereafter continues to allow such person to operate or control such boat, he shall be guilty of an offence.
- (3) No person shall operate a boat on the dam—
- in a reckless or negligent manner;
 - while under the influence of intoxicating liquor or a narcotic drug, or while the percentage of alcohol in his blood is 0,04 or more, expressed in grams per hundred millilitres of blood;
 - while suffering from an infirmity which renders him unfit to do so;
 - in a manner dangerous to the public or to the occupants of such boat or in a manner calculated to endanger or damage any property or facility;
 - in a manner which constitutes a nuisance;
 - without reasonable consideration of the rights of other persons using such dam;
 - while it is leaking oil, petrol or any toxic or noxious substance;
 - if it has more persons or a bigger load on board than the vessel was designed or built to carry or stated on the licence;
 - if the boat is not registered and licensed by the municipality and the identification number issued in respect of the boat is not affixed so that the number is clearly visible thereon.

Equipment of vessels

3. (1) No person shall use any vessel, excluding a canoe and paddle-ski with regard to the provisions of subsection (1)(c) and a sailing board with regard to the provisions of subsection (1)(b) and (c) on the dam, unless the following equipment is on board:

- (a) 'n doeltreffende reddingsgordel, vlotband of ander dryfmiddel vir elke persoon aan boord;
 - (b) voldoende en geskikte roeispane, skepspane of 'n paal om die vaartuig aan wal te bring;
 - (c) 'n pomp of ander geskikte skeptoestel, tensy die vaartuig ontwerp is om met die maksimum toegelate aantal persone aan boord te dryf selfs as dit vol water is;
 - (d) in die geval van 'n motorboot wat gebruik word om 'n waterskiër te trek, 'n geskikte waterski-truspieël en 'n rooi vlag van 300 mm by 300 mm;
 - (e) in die geval van 'n motorboot, 'n doeltreffende fluit of sirene wat gebruik kan word om botsings te voorkom;
 - (f) in die geval van 'n motorboot, 'n doeltreffende brandblusser;
 - (g) 'n doeltreffende vlamstuiters vir elke vergasser van 'n petrolmasjien aan die vaartuig, behalwe 'n buite-boordmasjien;
 - (h) 'n doeltreffende knaldemper aan die uitlaatpyp van 'n motoraangedrewe vaartuig;
 - (i) wanneer 'n vaartuig tussen sonder en sonop gebruik word, die volgende ligte, wat sigbaar moet wees oor 'n afstand van minstens 200 meter:
 - (i) in die geval van 'n motorboot of seilboot, 'n wit lig wat uit alle rigtings sigbaar is;
 - (ii) in die geval van vaartuie soos 'n seilboot of kano, of seilplank en skiroei, 'n lantern of 'n flitslig om te vertoon ten einde 'n botsing te voorkom;
 - (j) 'n geskikte vullishouer;
 - (k) 'n geskikte anker met 'n voldoende ankertou.
- (2) Alle reddingstoerusting aan boord van 'n vaartuig in die water moet in goeie werkende toestand en maklik bekombaar wees vir onmiddellike en effektiewe gebruik.

Reëls vir bootvaart

4. (1) Niemand mag 'n vaartuig in die dam onbewaak laat nie, tensy dit deeglik geanker, vasgemeer of tot 'n veilige hoogte op droë grond bo die watervlak vervoer is.
- (2) Geen vaartuig mag op 'n ander plek vasgemeer of te water gelaat word nie as wat vir die doel aangewys of goedgekeur is deur die munisipaliteit, en 'n gemagtigde beampte van die munisipaliteit mag sonder die toestemming van die eienaar enige vaartuig verskuif of op 'n ander plek vasmeer as hy dit in die openbare belang nodig ag.
- (3) Geen vaartuig mag aan 'n ander vaartuig of 'n merker, boei of ander navigasiehulpmiddel vasgemeer word nie.
- (4) Die stuurman van enige vaartuig moet sorg dat hy deurgaans terwyl die vaartuig onderweg is in so 'n posisie verkeer dat hy volle beheer oor die vaartuig kan uitoefen.
- (5) Die stuurman van enige vaartuig wat 'n lyn, kabel of tou vir watter doel ook al sleep, moet sorg dra dat hy niemand anders daardeur in gevaar stel of ongerief veroorsaak nie.
- (6) Niemand mag 'n vaartuig so hanteer of toelaat dat dit so hanteer word dat dit 'n gevaar skep of 'n ergenis veroorsaak vir enige ander vaartuig of insittendes daarvan of vir ander persone of eiendom of installasies in of langs die kant van die water me.
- (7) Geen motorboot wat onderweg is en geen persoon wat waterski beoefen in die dam, mag nader as 50 meter van 'n plek waar mense swem of nader as 50 meter van die kant van die water of nader as 10 meter van 'n ander vaartuig beweeg nie, tensy—

- (a) an effective life-belt, life-buoy or other floating device for each person on board;
 - (b) sufficient and suitable oars, paddles or a pole to land the vessel;
 - (c) a pump or other suitable bailer, unless the vessel has been designed to float with the maximum permissible number of persons on board even if it is waterlogged;
 - (d) in the case of a power boat which is used to tow a water-skier, a suitable water-skiing rear mirror and a red flag of 300 mm by 300 mm;
 - (e) in the case of a power boat, and effective whistle or siren which can be employed to prevent collisions;
 - (f) in the case of a power boat, an effective fire-extinguisher;
 - (g) an effective flame-arrester for each carburettor of any petrol engine on the vessel except an outboard engine;
 - (h) an effective silencer on the exhaust of an engine-driven vessel;
 - (i) the following lights, which must be visible at a distance of at least 200 meters, when the vessel is used between sunset and sunrise:
 - (i) in the case of a power boat or sailing boat, a white light visible from all directions;
 - (ii) in the case of vessels such as a sailing boat, canoe, sailing board and a paddle-ski, a lantern or a flashlight which may be shown in order to prevent collisions;
 - (j) a suitable container for refuse;
 - (k) a suitable anchor with a sufficient anchor line.
- (2) All life-saving apparatus on board a vessel in the water must be in good working condition and within easy reach for immediate and effective use.

Rules for boating

4. (1) No person shall leave a vessel unattended on the dam area unless it has been properly anchored, moored or removed to dry land a safe height above the water level.
- (2) No vessel shall be moored or launched at any place other than that indicated or approved by the municipality and an authorised officer of the municipality may move any vessel or moor it at any other place without the consent of the owner if he deems this to be in the public interest.
- (3) No vessel shall be moored to any other vessel or to a marker, buoy or other navigational aid.
- (4) The helmsman of any vessel must ensure that he can at all times exercise full control over the vessel while it is under way.
- (5) The helmsman of any vessel towing a line, cable or rope for any purpose whatsoever, must ensure that he does not thereby endanger any other person or cause any inconvenience.
- (6) No person shall operate a vessel or allow it to be operated in such a manner that it endangers or creates a nuisance to any other vessel or the occupants thereof or to other persons or property or installations in the water or at the water's edge.
- (7) No power boat which is under way and no person practising water-skiing in the water area, shall approach closer than 50 meters from any spot where people are swimming or closer than 50 meters from the side of the water or closer than 10 meters from any other vessel, unless—

- (a) omstandighede sodanig is dat sulke afstande nie gehandhaaf kan word nie;
- (b) hulp in 'n noodtoestand verleen word; of
- (c) die motorboot of 'n waterskiër wat daardeur gesleep word aan wal gaan of van die wal vertrek; met dien verstande dat wanneer die voorgeskrewe afstande nie gehandhaaf word nie, die motorboot onmiddellik spoed moet verminder tot minder as 10 km per uur.
- (8) Niemand mag op die boeg, voordek of boordwand van 'n motorboot wat onderweg is, wees nie, tensy voldoende veiligheids- of skutmaatreëls aangebring is en niemand mag van 'n motorboot wat onderweg is, spring of duik nie behalwe wanneer hulp in 'n noodtoestand verleen word of wanneer dit nodig is om die motorboot vas te meer of aan wal te bring.
- (9) Waar moontlik sal 'n vaartuig so gestuur word dat die middellyn van die vaargebied altyd aan die bakboordkant van die vaartuig is, met ander woorde alle motorbote moet in 'n antiklokgewyse rigting beweeg.
- (10) Wanneer twee vaartuie mekaar van voor of naastenby van voor nader, moet elkeen so gestuur word dat hy die ander aan sy eie bakboordkant verbygaan en, behoudens die bepalings van subartikel (7), op so 'n afstand en teen so 'n snelheid dat die volgstroom van enigeen van die vaartuie nie die ander in gevaar stel nie.
- (11) (a) Geen vaartuig mag 'n ander vaartuig wat in dieselfde rigting vaar, verbystek nie, tensy dit veilig is om dit te doen, en sodanige vaartuig moet, wanneer hy dit doen, aan die bakboordkant van die ander vaartuig verbygaan en, behoudens die bepalings van subartikel (7), op so 'n afstand en teen so 'n snelheid dat sy volgstroom nie die ander vaartuig in gevaar stel nie.
- (b) 'n Vaartuig wat verbygesteek word, sal sy snelheid en rigting handhaaf totdat die verbystekende vaartuig veilig verby is.
- (12) Wanneer twee seilbote mekaar nader op 'n ander wyse as in subartikels (10) en (11) bedoel, sal die vaartuig wat die ander aan sy bakboordkant het, sy snelheid en rigting handhaaf en die vaartuig wat die ander aan sy stuurboordkant het, moet uit daardie ander vaartuig se pad bly deur sy rigting na stuurboord te verander sodat hy agter die ander vaartuig verbygaan, en hy moet indien nodig ten einde 'n botsing te vermy, stilhou of agteruit vaar.
- (13) (a) Wanneer twee seilbote mekaar so nader dat dit die gevaar van 'n botsing inhou, moet hulle, ondanks die bepalings van subartikels (10), (11) en (12), soos volg uit mekaar se pad bly:
- (i) wanneer elkeen die wind aan 'n ander kant het, moet die vaartuig wat die wind aan die bakboordkant het, uit die pad van die ander bly;
- (ii) wanneer albei die wind aan dieselfde kant het, moet die vaartuig aan die loefkant uit die pad van die vaartuig aan die lykant bly.
- (b) Vir die doel van hierdie subartikel, word die loefkant beskou as die kant teenoor die kant wat die hoofseil dra.
- (14) Niteenstaande die bepalings van subartikels (9), (10), (11), (12) en (13), moet, waar omstandighede dit vereis ten einde 'n botsing tussen vaartuie te vermy, 'n motorboot vaarreg gee aan alle ander vaartuie en 'n roeiboort of 'n kano vaarreg gee aan 'n seilboot; met dien verstande dat hierdie verordening nie aan die stuurman van enige vaartuig die reg gee om die vaart van 'n ander vaartuig onnodig te versper of belemmer nie.
- (15) Die stuurman van enige vaartuig moet 'n veilige en versigtige snelheid handhaaf in 'n gebied waar vaartuie vasgemeer is, waar vis gevang word of waar boeie aangebring is en moet, wanneer die uitsig belemmer is weens mistigheid of ander
- (a) circumstances are such that the said distances cannot be maintained;
- (b) assistance is being given in an emergency situation; or
- (c) the power boat or any water-skier towed by it is landing or leaving the shore; provided that when the prescribed distances are not maintained, the power boat must immediately reduce its speed to less than 10 km per hour.
- (8) No person shall be on the bow, forward deck or gunwale of any power boat which is under way unless sufficient safety rails or guard rails have been installed, and no person shall jump or dive from any power boat which is under way, except when assistance is being given in an emergency or when it is necessary to moor or to land the power boat.
- (9) Where it is possible, a vessel shall be piloted in such a manner that the median line of the sailing area shall always be on the port side of the vessel, in other words all power boats must move in an anticlockwise direction.
- (10) Whenever two vessels approach each other head-on or approximately head-on, each must be piloted in such a manner that it passes the other on its own port side and, subject to the provisions of subsection (7) at such a distance and at such a speed that the wake of either of the vessels shall not endanger the other.
- (11) (a) No vessel shall pass another vessel which is proceeding in the same direction, unless it is safe to do so and such vessel shall, when it does so, pass the other vessel on its port side and, subject to the provisions of subsection (7), at such a distance and at such a speed that its wake shall not endanger the other vessel.
- (b) A vessel which is passed shall maintain its speed and direction until the passing vessel is safely past.
- (12) Whenever two vessels approach each other in a manner other than referred to in subsections (10) and (11), the vessel which finds the other on its port side shall maintain its speed and direction and the vessel which finds the other on its starboard side shall stay out of the way of the other vessel by changing its direction to starboard so as to pass the other vessel from the stern and shall if necessary stop or reverse to avoid a collision.
- (13) (a) Whenever two sailing boats are approaching one another in such a way as to involve risk of collision, notwithstanding the provisions of subsections (10), (11) and (12), they shall keep out of one another's way as follows:
- (i) When each has the wind on a different side, the vessel which has the wind on the port side shall keep out of the way of the other;
- (ii) when both have the wind on the same side, the vessel which is to the windward shall keep out of the way of the vessel which is to leeward.
- (b) For the purpose of this subsection, the windward side shall be deemed to be the side opposite to that on which the mainsail is carried.
- (14) To avoid a collision between vessels, a power boat shall give way to all other vessels, and a rowing boat or a canoe shall give way to a sailing boat when circumstances require it, notwithstanding the provisions of subsections (9), (10), (11), (12) and (13); provided that this by-law shall not give the right to the helmsman of any vessel to unnecessarily obstruct or interfere with the course of any other vessel.
- (15) The helmsman of any vessel shall maintain a safe and cautious speed in the area where vessels are moored, where angling is taking place or where buoys are placed, and whenever visibility is obstructed due to fog or other causes he shall pilot

oorsake, die vaartuig onder sy beheer so bestuur dat persone, ander vaartuie of ander eiendom nie in gevaar gestel word nie.

- (16) Geen vaartuig mag nader as 100 meter in die volgstroom van 'n waterskiër vaar nie.
- (17) Geen vaartuig of vervoermiddel wat deur middel van 'n skroef bo die water aangedryf word, mag in die watergebied gebruik word nie.
- (18) Geen vliegtuig mag neerstryk of opstyg binne die watergebied nie, behalwe in geval van nood.
- (19) Geen boot mag op enige boothelling gelaat word nie, behalwe vir doeleindes van herstelwerk.
- (20) Alleenlik amptelike bote word toegelaat om verby die boeie voor die damval te beweeg.

Waterski

5. (1) Niemand mag op die dam waterski beoefen nie tensy 'n doeltreffende reddingsgordel of ander dryfmiddel aan sy liggaam vasgemaak is.
- (2) Geen staal- of metaalkabel of staaldraad mag gebruik word om 'n waterskiër te trek nie.
- (3) Die stuurman van enige vaartuig wat 'n waterskiër trek, moet voordat sodanige waterskiër getrek word, toesien dat die waterskiër vertrou is met die noodsein vir waterskiërs, dit wil sê deur met die hand oor die keel te trek.
- (4) Geen waterski mag tussen sonder en sonop beoefen word nie en die munisipaliteit kan waterski ook gedurende ander tye belet.
- (5) Geen vaartuig mag 'n waterskiër trek nie, tensy 'n tweede persoon ouer as 14 jaar in die vaartuig teenwoordig is om die waterskiër dop te hou.
- (6) Geen waterskiër mag 'n waterski uitskop nie, tensy dit gedoen word op 'n plek waar die uitgeskopte waterski nie 'n gevaar vir 'n ander waterskiër of vaartuig skep nie.
- (7) Sodra 'n waterskiër die sleeptou los, moet die stuurman van die vaartuig wat die waterskiër gesleep het die sleeptou onmiddellik op die vaartuig intrek en indien 'n waterskiër die sleeptou per abuis laat val, moet genoemde stuurman die vaartuig onmiddellik omdraai en die waterskiër weer op sleeptou of aan boord van die vaartuig neem.
- (8) Wanneer 'n skiër val, moet 'n rooi vlag met 'n minimum mate van 300 mm x 300 mm opgehou word totdat die skiër aan boord klim of weer begin ski.
- (9) Waterski word slegs toegelaat binne die sones of sektore wat daarvoor uitgewys is en aangedui is op die soneringsplan.
- (10) Geen bote behalwe daardie bote wat van plan is om waterskiërs te sleep word toegelaat in die sones wat vir waterski aangewys is indien daar reeds binne die sones geski word.

Registrasie en lisensiering van bote

6. (1) Enige persoon wat van voorneme is om 'n boot op die dam te hanteer, moet skriftelik op die voorgeskrewe vorm by die munisipaliteit om 'n registrasie en lisensie vir die boot aansoek doen.
- (2) Enige sodanige aansoek moet vergesel wees van die gelde, soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal, wat terugbetaalbaar is indien die aansoek nie goedgekeur word nie.
- (3) 'n Boot ten opsigte waarvan aansoek om 'n lisensie gedoen is moet, indien 'n gemagtigde beampte dit vereis, beskikbaar gestel word vir 'n ondersoek deur homself op 'n datum, plek en tyd soos deur hom vasgestel.

the vessel under his control in such a manner that people, other vessels or other property are not endangered.

- (16) No vessel shall follow closer than 100 meters in the wake of a water-skier.
- (17) No vessel or vehicle which is propelled by means of a propeller above the water, shall be used in the water area.
- (18) Except in the case of an emergency, no aeroplane shall land in or take off from the water area.
- (19) No boat shall be left on any slip-way except for purposes of repair.
- (20) No boats, except those on official business, may proceed beyond the buoys in front of the dam wall.

Water-skiing—where allowed

5. (1) No person shall practice water-skiing on the dam unless an effective life-belt or other floating device is attached to his body.
- (2) No steel or metal cable or steel wire shall be used to tow a water-skier.
- (3) The helmsman of any vessel which tows a water-skier shall, before such water skier is taken in tow, ensure that the water-skier is familiar with the distress signal for water skiers, namely drawing the hand across the throat.
- (4) No water-skiing shall be practised between sunset and sunrise and the municipality may also prohibit water-skiing at other times.
- (5) No vessel shall tow a water-skier unless a second person older than 14 years is present in the vessel to observe the water-skier.
- (6) No water-skier shall drop a water-ski except at a spot where the discarded water-ski does not constitute a danger to any other water-skier or vessel.
- (7) As soon as a water-skier drops the towing-line, the helmsman of the vessel towing the water-skier shall pull in the towing line immediately and if the water-skier has dropped the towing line by accident, the said helmsman shall turn the vessel immediately and take the water-skier in tow again or take him aboard.
- (8) When a skier drops the towing-line, a red flag measuring a minimum of 300 mm x 300 mm shall be held up and kept up until the skier boards the boat or resume skiing.
- (9) Water-skiing shall only be permitted within the zones or sectors designated for water-skiing on the zoning map.
- (10) No boats, except those wanting to pull water-skiers, are allowed into the zones specifically designated for water-skiing when water-skiing is in progress.

Registration and licensing of boats

6. (1) Any person intending to operate a boat on the dam shall apply in writing on the prescribed form to the municipality for a registration and licence for such boat.
- (2) Any such application shall be accompanied by the fees, as determined from time to time by the municipality, which shall be refundable if the application is not approved.
- (3) A boat in respect of which an application for a licence has been made, shall be submitted for examination by an authorised officer of the municipality at a date, place and time appointed by the authorised officer unless such applicant is advised by the authorised employee that such examination is not required.

- (4) Wanneer aansoek om lisensiëring oorweeg word kan die munisipaliteit onderskeid tref tussen oewereienaars en nie-oewereienaars, bote wat behoort aan grondeienaars; huiseienaars of inwoners of lede van geregistreerde klubs wat gemagtig is om op die water in die dam te wees en bote wat behoort aan nie-grondeienaars, nie-huiseienaars, of nie-inwoners, of nie-lede ten einde die getal bote wat gelisensieer kan word, te beperk.
- (5) Die munisipaliteit kan sodanige aansoek goedkeur of weier om dit goed te keur en kan, wanneer hy dit goedkeur, die voorwaardes opleë met betrekking tot die wyse van hantering van die boot, herstelwerk of veranderinge daaraan, wat hy in die belang van veiligheid of ter nakoming van hierdie verordening nodig ag.
- (6) Die munisipaliteit weier om 'n aansoek goed te keur indien hy daarvan oortuig is dat die hantering van sodanige boot—
- 'n bron van besoedeling in die dam of die omgewing van die dam sal wees;
 - 'n oorlas sal veroorsaak; of
 - gevaar sal inhou vir persone wat dit gebruik of vir die publiek of enige deel van die publiek.
- (7) Die registrasie van 'n boot is nie oordraagbaar van een persoon na 'n ander of van een boot na 'n ander nie, behalwe waar 'n eienaar van 'n geregistreerde boot ingevolge hierdie verordening sy registrasienommer en lisensie oordra na 'n ander boot wat aan hom behoort, met skriftelike toestemming van die munisipaliteit.
- (8) Die registrasie spesifiseer die naam van die persoon aan wie dit uitgereik is asook die maksimum aantal persone wat in die boot vervoer mag word, die tipe en algehele lengte van die boot, die maksimum krag van die enjin en die identifikasienommer aan die boot toegewys.
- (9) Registrasie en lisensiëring geskied uitsluitlik na goeddunke van die munisipaliteit en redes word verstrek indien die registrasie of lisensiëring van 'n boot nie toegestaan word nie.
- (10) Die munisipaliteit behou die reg voor om die aantal registrasies per persoon te beperk.

Geldigheid van lisensies en vertoning van tekens

7. (1) Die lisensie van 'n boot verval op 30 Junie van elke jaar en bly vir 'n tydperk van hoogstens twaalf maande of korter tydperk wat die munisipaliteit bepaal, geldig.
- (2) Die lisensiehouer van 'n boot moet die lisensie onverwyld op sodanige boot aanbring of laat aanbring op 'n wyse wat vir die munisipaliteit aanvaarbaar is.

Outomatiese verval of intrekking van lisensies

8. (1) 'n Lisensie verval outomaties indien 'n boot deur of op gesag van die munisipaliteit ingevolge artikel 14(4) verwyder is omrede besoedeling veroorsaak is in die dam.
- (2) Indien die munisipaliteit van mening is dat 'n boot nie meer vir lisensiëring kwalifiseer ingevolge hierdie verordening of ingevolge enige voorwaardes waarop die lisensie uitgereik is nie, kan die lisensie ingetrek word nadat kennis van dertig dae te dien effekte aan die lisensiehouer gegee is, by die adres aangetoon op die lisensie.

Intrekking van lisensie

9. (1) Die munisipaliteit kan enige lisensie intrek indien—
- hy daarvan oortuig is dat die boot ten opsigte waarvan die lisensie uitgereik is, nie meer veilig of seewaardig is nie, of 'n bron van besoedeling in die omgewing van die dam is, of op so 'n wyse gehanteer word dat dit 'n oorlas of gevaar vir ander bote of die publiek of enige deel van die publiek uitmaak;

- (4) When considering applications for licensing, the municipality may distinguish between riparian and non-riparian owners, boats belonging to land-owners, house-owners or residents, or club members of registered clubs and boats belonging to non-land-owners, non-residents, or non-club members so as to limit the number of boats which may be licensed.
- (5) The municipality may approve or refuse to approve such application and may, in approving it, impose such conditions as to the manner of operation of or repairs or alterations to such boat as it may deem necessary, in the interests of safety or to ensure compliance with this by-law.
- (6) The municipality shall refuse to approve an application if it is satisfied that the operation of such boat will—
- be a source of pollution in the dam or the vicinity of the dam;
 - cause a nuisance; or
 - constitute a danger to persons using it or to the public or any section of the public.
- (7) The registration of a boat is not transferable from any person to another or from one boat to another except where an owner of a registered boat in terms of this by-law transfers his registration number and license to another boat belonging to him with the written permission of the municipality.
- (8) The registration shall specify the name of the person to whom it is issued, the maximum number of persons permitted to be carried in the boat, the type and overall length of the boat, the maximum power of the engine and the identification number allocated to the boat.
- (9) Registration and licensing will solely be at the discretion of the municipality and reasons will be given if it refuses to register or license a boat.
- (10) The municipality reserves the right to limit the number of registrations issued per person.

Validity of licences and displaying of tokens

7. (1) The licence of a boat expires on the 30th of June every year and remains valid for a period of a maximum of twelve months or such shorter period as may be determined by the municipality.
- (2) The licensee of a boat shall forthwith affix the licence or cause it to be affixed to such boat in a manner acceptable to the municipality.

Automatic lapsing or cancellation of licences

8. (1) A licence shall lapse automatically if a boat has been removed by or on the authority of the municipality in terms of section 14(4) on account of pollution being caused in the dam.
- (2) If the municipality is of the opinion that a boat no longer qualifies for licensing in terms of this by-law or in terms of any conditions on which the licence was issued, the licence may be cancelled after notice of thirty days to that effect has been given to the licensee, at the address on the licence.

Cancellation of licence

9. (1) The municipality may cancel any licence if—
- it is satisfied that the boat in respect of which such licence was issued is no longer safe or seaworthy, or is a source of pollution in the vicinity of the dam, or is operated in a manner which constitutes a nuisance or danger to other boats or to the public or any section of the public;

(b) die boot oorgedra, verkoop of weggedoen word of indien die munisipaliteit daarvan oortuig is dat die lisensiehouer opgehou het om beheer oor genoemde boot uit te oefen of toesig daaroor te hou; of

(c) die lisensiehouer skuldig bevind is aan 'n misdryf met betrekking tot die hantering of beheer van 'n boot ingevolge hierdie verordening.

(2) Indien die munisipaliteit enige lisensie ingevolge hierdie verordening intrek, moet die gemagtigde beampte onverwyld die lisensiehouer van sodanige intrekking verwittig by die adres aangetoon op die lisensie.

Vasstelling van tariewe, gelde en heffings

10. (1) Die munisipaliteit kan tariewe, gelde en heffings vasstel vir die registrasie en lisensiering van bote en die verskaffing van skyfies en tekens.

(2) By die vasstelling van tariewe, gelde en heffings ingevolge subartikel (1) kan die munisipaliteit onderskei tussen verskillende klasse bote wat van die dam of enige geriewe gebruik maak, of ten opsigte van die grootte, aandrywing of gebruik daarvan, of enige ander onderskeid tref wat volgens die mening van die munisipaliteit tersaaklik is by die vasstelling van sodanige tariewe of geld.

(3) Enige aansoek om die lisensiering van 'n boot en die gebruik van enige geriewe deur enige boot moet vergesel wees van die voorgeskrewe gelde wat die munisipaliteit bepaal.

Besoedeling van die dam

11. (1) Niemand mag, terwyl hy in die watergebied is—

(a) onweloweglike, aanstootlike of onfatsoenlike taal besig nie;

(b) hom aanstootlik, onbehoorlik of wanordelik gedra nie;

(c) nakend of onweloweglik geklee, vertoef, baai of 'n sonbad neem nie, of dit op 'n vaartuig is al dan nie;

(d) opsetlik of nalatiglik enigiets doen wat ongerief aan 'n ander persoon wat van die watergebied gebruik maak, kan veroorsaak of wat moontlik die vrede kan versteur nie.

(2) Uitgesonderd met die toestemming van die munisipaliteit mag geen persoon enige rioolvoer of tenk in die dam laat afvoer of enige vuilwater van enige ander bron daarin laat afvoer nie.

(3) Geen stof soos petrol, olie of enige giftige of skadelike stof mag in die dam gestort of weggedoen word nie.

(4) Geen bottels, blikke, afval of vullis van watter aard ook al mag in die dam gegooi of op die aangrensende grond of enige gerief gestort word nie, behalwe in houe wat vir die doel voorsien word.

(5) Geen persoon mag deur enige handeling of versuim, hetsy regstreeks of onregstreeks 'n oorlas of die skepping of voortsetting van 'n bron van gevaar toelaat, of toelaat dat ingemeng word met die gerief of gemak van persone in die omgewing van die dam nie.

(6) Enige persoon wat die dam, enige grond wat daaraan grens of enige gerief in verband daarmee bevuil of besoedel, is skuldig aan 'n misdryf.

Bevoegdhede van gemagtigde beamptes

12. (1) Enige persoon wat 'n ongelisensieerde boot op die dam hanteer of wat enige bepaling van hierdie verordening oortree, kan deur 'n gemagtigde beampte aangesê word om sodanige boot onverwyld van die dam te verwyder of om sodanige oortreding te staak en die nie-nakoming van so 'n opdrag is 'n misdryf.

(b) the boat is transferred, sold or disposed of or if the municipality is satisfied that the licensee has ceased to exercise control over the said boat or to supervise it, or

(c) the licensee has been convicted of an offence relating to the operation or control of a boat in terms of this by-law.

(2) If the municipality cancels any license in terms of this by-law the authorised officer shall forthwith notify the licensee of such cancellation, at the address on the licence.

Fixing of tariffs, fees and levies

10. (1) The municipality may determine- tariffs, fees and levies for the registration and licensing of boats and the provision of discs and tokens.

(2) In fixing tariffs, fees and levies in terms of subsection (1), the municipality may distinguish between various classes of boats making use of the dam or any facilities, or in respect of their size, method of propulsion or use, or may make any other distinctions which, in the opinion of the municipality, are relevant in fixing such tariffs or fees.

(3) Any application for the licensing of a boat and the use of any facilities by any boat shall be accompanied by the prescribed fees as determined by the municipality.

Pollution of the dam

11. (1) No person shall, while he is in the water area—

(a) use indecent, offensive or improper language;

(b) behave in an offensive, improper or disorderly manner;

(c) stay, bathe or sunbathe in the nude or not properly clothed, whether on a vessel or not;

(d) wilfully or negligently do anything which will cause inconvenience to any other person using the water area, or which may disturb the peace.

(2) No person, except with the permission of the municipality, shall allow any sewer pipe or tank to discharge into the dam or allow any other waste water from any other source to drain into the dam.

(3) No substance such as petrol, oil or any toxic or noxious substance shall be deposited or disposed of in the dam.

(4) No bottles, cans, garbage or refuse of any kind whatsoever shall be thrown into the dam or onto abutting land or any facility except in receptacles furnished for that purpose.

(5) No person shall by any act or omission, whether directly or indirectly, allow a nuisance or the creation or continuation of a source of danger, or allow any interference with the convenience or comfort of persons in the vicinity of the dam.

(6) Any person fouling or polluting the dam, any land adjacent thereto or any facility in connection therewith shall be guilty of an offence.

Powers of authorised officers

12. (1) Any person who operates an unlicensed boat on the dam or contravenes any provision of this by-law, may be ordered by an authorised officer to remove such boat forthwith from the dam or to cease such contravention, and non-compliance with such order shall constitute an offence.

- (2) Enige gemagtigde beampte het die reg om te eniger tyd aan boord van 'n boot te gaan en dit te inspekteer ten einde nakoming van die bepalings van hierdie verordening te verseker.
- (3) 'n Gemagtigde beampte of iemand wat deur die munisipaliteit skriftelik daartoe gemagtig is, kan in die watergebied:—
- (a) enige vaartuig of gedeelte daarvan of enige toerusting daarop of daarin ondersoek en toets ten einde te bepaal of die vaartuig geskik is vir navigasie op of in water en of daar aan enige spesifieke bepaling van hierdie verordening voldoen word;
- (b) van die stuurman van 'n vaartuig enige inligting aangaande die vaartuig vereis en kan, indien die stuurman nie in staat is om die inligting te voorsien nie, hom gelas om die vaartuig onverwyld uit die watergebied te verwyder tot tyd en wyl daar aan die versoek voldoen kan word;
- (c) van die stuurman vereis om sy naam en adres of die naam en adres van die eienaar van die vaartuig en enige ander inligting wat vir identifikasiedoeleindes nodig is, te verstrek;
- (d) van enige ander persoon in die vaartuig as die stuurman, vereis om sy naam en adres te verstrek asook enige ander inligting wat benodig word vir die identifisering van die stuurman of die eienaar van die vaartuig;
- (e) indien dit vir hom voorkom of die stuurman van enige vaartuig weens fisiese of geestelike toestand, hoe dit ook al ontstaan het, nie in staat is om die vaartuig te bestuur of in beheer daarvan te wees nie, tydelik die stuurman belet om voort te gaan om die vaartuig te bestuur of in beheer daarvan te wees en enige reëlings tref wat na sy mening nodig of wenslik is vir die veilige beskikking oor die vaartuig;
- (f) indien dit vir hom voorkom of die vrag of aantal persone wat in enige vaartuig vervoer word, meer is as waarvoor die vaartuig ontwerp en gebou is of meer is as wat met inagneming van heersende omstandighede met redelike veiligheid in die vaartuig vervoer kan word, die stuurman van sodanige vaartuig belet om voort te vaar tot tyd en wyl die vrag of aantal persone verminder is op die wyse wat hy nodig of wenslik ag;
- (g) indien dit vir hom voorkom of enige vaartuig of gedeelte daarvan nie geskik is vir navigasie op of in die water nie, die stuurman gelas om die vaartuig onverwyld uit die watergebied te verwyder tot tyd en wyl die vaartuig of die gedeelte daarvan geskik gemaak is vir navigasie op of in die water;
- (h) indien dit vir hom voorkom of enige van die toerusting soos voorgeskryf by hierdie verordening nie aan boord van 'n vaartuig is nie of nie in 'n goeie werkende toestand is nie of nie maklik aan boord bekombaar is vir onmiddellike gebruik nie, die stuurman gelas om die vaartuig onverwyld uit die watergebied te verwyder tot tyd en wyl voldoen is aan al die voorskrifte van hierdie verordening met betrekking tot toerusting;
- (i) enige onbewaakte visstok of lyn van die dam verwyder indien die stok of lyn, na sy mening 'n gevaar inhou vir die veiligheid van ander.
- (4) (a) Geen persoon mag enige gemagtigde beampte tydens die uitvoering van sy pligte dwarsboom of met hom inmeng nie, en
- (b) geen persoon mag weier om sy/haar juiste naam en adres te verstrek wanneer 'n gemagtigde beampte dit versoek nie.

Delegering van bevoegdhede

13. Die munisipaliteit kan enige bevoegdheid by hierdie verordening aan hom verleen, uitgesonderd die bevoegdheid om gelde te hef of te bepaal, aan enige persoon of persone of organisasie deleger en/of oordra en sodanige persoon of persone of organisasie het na sodanige delegering of oordrag dieselfde bevoegdhede as wat die munisipaliteit ingevolge die bepalings van hierdie verordening sou gehad het.

- (2) Any authorised officer shall have the right to board a boat at any time and to inspect it for the purposes of ensuring compliance with the provisions of this by-law.
- (3) Any authorised officer or person who is authorised in writing by the municipality may, in the water area:—
- (a) investigate and test any vessel or part thereof or any equipment thereon in order to determine whether the vessel is suitable for navigation on or in the water and whether any particular provision of this by-law has been complied with;
- (b) call for any information regarding the vessel from the helmsman and may, if the helmsman is unable to furnish the information, order him to remove the vessel forthwith from the water area until such time as the request can be complied with;
- (c) require the helmsman to furnish his name and address or the name and address of the owner of the vessel and any other information required for identification purposes;
- (d) require any other person in the vessel other than the helmsman, to furnish his name and address as well as any other information required for the identification of the helmsman or the owner of the vessel;
- (e) if it appears to him that the helmsman of any vessel, owing to his physical or mental condition, irrespective of how this originated, is not capable of steering the vessel or of being in control of it, forbid the helmsman temporarily from continuing to steer or being in control of the vessel and may make any arrangements which in his opinion are necessary or advisable for the safe disposal of the vessel;
- (f) if it appears to him that the load or number of persons transported in any vessel is more than the vessel was designed or built to carry or more than can be transported in reasonable safety under prevailing conditions, forbid the helmsman of such a vessel to proceed until the load or the number of persons has been reduced in the manner he considers necessary or advisable;
- (g) if it appears to him that any vessel or part thereof is not navigable in or on the water, order the helmsman to remove the vessel forthwith from the water area until such time as the vessel or the part thereof has been made navigable in or on the water;
- (h) if it appears to him that any of the equipment prescribed by this by-law is not on board the vessel or in a good working condition or easily available for immediate use on board, order the helmsman to remove the vessel forthwith from the water area until such time as all the provisions of this by-law regarding equipment have been complied with;
- (i) remove any fishing rod or line that has been left unattended from the dam if in his opinion the rod or line constitutes a threat to the safety of others,
- (4) (a) No person shall obstruct or interfere with any authorised officer whilst the latter is engaged in the execution of his duties, and
- (b) no person shall refuse to furnish his/her correct name and address when requested to do so by an authorised officer.

Delegation of power

13. The municipality may delegate and/or transfer any powers conferred on it under this by-law, with the exception of the power to levy or determine fees, to any person or persons or organisation and such person or persons or organisation shall after such delegation or transfer have the same power as the municipality would have had in terms of the provisions of this by-law.

Verwydering van bote van die dam

14. (1) Indien die eienaar van 'n ongelisensieerde boot versuim om sodanige boot van die dam te verwyder nadat hy deur die munisipaliteit of enige gemagtigde beampte versoek is om dit te doen, kan die munisipaliteit sodanige boot onverwyld verwyder.
- (2) (a) Ingeval die munisipaliteit enige lisensie intrek of indien enige lisensie ingevolge hierdie verordening verstryk of verval, moet die eienaar van die boot waarvan die lisensie verstryk of verval het of ingetrek is, sodanige boot onmiddellik van die dam verwyder.
- (b) Indien die eienaar van 'n boot waarvan die lisensie verstryk of verval het of ingetrek is, in gebreke bly om sodanige boot van die dam te verwyder binne dertig dae na die verstryking of verval van die lisensie of nadat kennis van gemelde intrekking aan hom gegee is, is hy skuldig aan 'n misdryf en kan die munisipaliteit sodanige boot onverwyld verwyder.
- (3) Enige boot in of op die dam ten opsigte waarvan die gelde wat deur die munisipaliteit voorgeskryf word, vir meer as dertig dae agterstallig is, kan deur die munisipaliteit van die dam verwyder word nadat daar skriftelik aan die eienaar of lisensiehouer kennis van die munisipaliteit se voorneme gegee is.
- (4) Indien die munisipaliteit van mening is dat enige boot 'n gevaar in die dam uitmaak of besoedeling veroorsaak, deur die storting van petrol of olie, kan sodanige boot onverwyld deur die munisipaliteit verwyder word.
- (5) Waar die munisipaliteit gemagtig is om 'n boot te verwyder, kan 'n gemagtigde beampte enige reëlins tref wat hy nodig ag om die verwydering van sodanige boot te verseker, en die munisipaliteit kan die koste van sodanige verwydering van die eienaar verhaal.
- (6) Indien bote wat ingevolge die bepalinge van subartikels (1), (2)(b) of (4) van die dam verwyder is, nie binne negentig dae na sodanige verwydering, of in die geval van bote wat in subartikel I(3) vermeld word, binne negentig dae nadat daar skriftelik aan die eienaar of lisensiehouer kennis gegee is, en alle agterstallige gelde betaal is, opgeëis word nie, kan die munisipaliteit op die boot of bote beslag lê by wyse van 'n hofbevel vir die verhaal van alle agterstallige gelde.

Crystelling van aanspreeklikheid ten opsigte van besering en/of skade

15. (1) Die munisipaliteit aanvaar geen aanspreeklikheid vir enige besering wat opgedoen word deur enige persoon wat van die dam of enige gerief gebruik maak, of vir skade aan enige eiendom daarop nie, wat die oorsaak ookal is.
- (2) Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige verlies of skade aan eiendom wat veroorsaak word deur, of voortspruit uit, of in verband staan met enigiets wat te goeder trou gedoen of uitgevoer word in die uitoefening of nakoming van 'n bevoegdheid verleen of plig opgelê ingevolge hierdie verordening nie, uitgesonderd in die geval van enige opsetlike optrede of versuim van die kant van die munisipaliteit.

Algemeen

16. (1) Niemand mag, sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit, in die watergebied—
- (a) vir beloning of wins 'n vertoning, vermaaklikheid, besigheid of handel van watter aard ookal hou of dryf nie;
- (b) enige huisboot gebruik of aanhou nie;
- (c) enige vaartuig waarop passasiers of goedere teen betaling of vergoeding vervoer word, aanhou of gebruik nie;
- (d) enige visvangkompetisie hou nie; of

Removal of boats from the dam

14. (1) If the owner of an unlicensed boat fails to remove such boat from the dam after having been requested to do so by the municipality or any authorised officer, the municipality may remove such boat forthwith.
- (2) (a) In the event of the municipality cancelling any licence, or if any licence expires or lapses in terms of this by-law, the owner of the boat, the licence of which has expired or lapsed or has been cancelled, shall immediately remove such boat from the dam.
- (b) If the owner of a boat, the licence of which has expired or lapsed or has been cancelled, fails to remove such boat from the dam within thirty days after such licence has expired or lapsed or after notification to him of the said cancellation, he shall be guilty of an offence and the municipality may remove such boat forthwith.
- (3) Any boat in or on the dam for which the fees as prescribed by the municipality are in arrears for more than thirty days, may be removed from the dam by the municipality after written notice of the municipality's intention has been given to the owner or licensee.
- (4) If, in the opinion of the municipality, any boat constitutes a danger in the dam or causes pollution by the discharge of petrol or oil, such boat may be removed forthwith by the municipality.
- (5) Where the municipality is entitled to remove a boat, an authorised officer may make any arrangements considered necessary by him to ensure the removal of such boat and the municipality may recover the cost of such removal from the owner.
- (6) If boats removed from the dam in terms of the provisions of subsections (1), (2)(b) or (4) are not claimed within ninety days after such removal, or in the case of boats referred to in subsection (3), within ninety days after the said written notice has been given and all fees in arrears have been paid, the municipality may confiscate such boat or boats by court order to claim fees in arrears.

Exception from liability in respect of injury and/or damage

15. (1) The municipality shall not be liable for any injury which is sustained by any person using the dam or any facility, or for damage to any property thereon, whatever the cause may be.
- (2) The municipality shall not, except in the event of any wilful act or omission on the part of the municipality, be liable for any loss or damage to property which is caused by or arises out of or in connection with anything which is done or performed in good faith in the exercise or performance of a power or duty conferred or imposed in terms of this by-law.

General

16. (1) No person shall in the water area, without the prior written consent of the municipality—
- (a) offer for reward or profit any show or entertainment or conduct any business or trade;
- (b) keep or use any house boat;
- (c) keep or use any vessel for the transport of passengers or goods for payment or reward;
- (d) hold any fishing competition, or

(e) enige wedren, byeenkoms of regatta hou nie.

(2) Wanneer die munisipaliteit sy toestemming ingevolge subartike1 (1) verleen, kan die munisipaliteit na goeddunke die voorwaardes stel om die veiligheid van die publiek te verseker.

(3) Geen persoon mag:

(a) van enige brug of damwal in die watergebied visvang nie;

(b) in die dam duik met kunsmatige asemhalingsapparaat, aan spiesvisserij deelneem of visnette waarvoor hy nie 'n permit het nie, behalwe 'n skepnet, gebruik nie;

(c) visvang sonder 'n lisensie nie;

(d) 'n vuurwapen afvuur in die watergebied nie, behalwe 'n gemagtigde beampte tydens die uitvoering van sy amptelike pligte of vir die afvuur van knaldoppies tydens georganiseerde byeenkomste of om 'n noodsein te gee;

(e) oornag of kamp in die waterarea of op enige eiland in die waterarea nie;

(f) 'n kennisgewingbord, kenteken, boei of merker deur die munisipaliteit aangebring, geplaas of opgeplak, skend, beskadig, verskuif of daarmee peuter nie;

(g) enige watervoëls of ander wilde dier in die watergebied steur, beseer, of voer nie of probeer steur, beseer of voer nie, of

(h) enige plant of boom wat in die watergebied groei, pluk, ontwortel, beskadig of afkap nie of op enige wyse probeer pluk, ontwortel, beskadig of afkap nie.

Strafbepaling

17. Iedereen wat 'n bepaling van hierdie verordening oortree of in gebreke bly om daaraan te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met—

(1) 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;

(2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, of beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en

(3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10868

(e) hold any race, meeting or regatta.

(2) When the municipality grants its authority in terms of subsection (1), the municipality may set the conditions which it sees fit in the circumstances in any particular case, to ensure the safety of the public.

(3) No person is allowed:

(a) to fish from any bridge or dam wall in the water area;

(b) to scuba dive, spearfish or use fish nets other than a landing net without a permit;

(c) to catch fish without a licence;

(d) to discharge a fire arm in the water area except an authorised officer in the performance of his duties or for the firing of blank cartridge during authorised organised events or to signal distress;

(e) to overnight or camp in the water area on any island within the water area;

(f) to deface or otherwise interfere with any notice board, notice, sign, buoy or marker erected, posted or placed in the water area by the municipality;

(g) to disturb, injure, feed or attempt to disturb or feed any waterfowl or other wild animal in the water area, or

(h) to pick, uproot, fell or damage or attempt to pick, uproot, fell or damage in any way any plant or tree growing in the dam area.

Penalty

17. Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—

(1) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;

(2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and

(3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention. 10868

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE DIE BEHEER OOR STORTINGSTERREINE**

(7/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van 'n veilige en gesonde omgewing te bevorder tot voordeel van inwoners binne die regsgebied van die munisipaliteit;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die storting van vullis en die bestuur van stortingsterreine te reguleer.

Woordbepaling

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“hinderlike stowwe”, enige sodanige stowwe, insluitende vloeistowwe, wat van tyd tot tyd as sulks deur die munisipaliteit geklassifiseer word;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“opsigter” enige werknemer van die munisipaliteit of agent van die munisipaliteit wat behoorlik gemagtig is om beheer uit te oefen oor die stortingsterrein;

“stortingsterrein” enige terrein wat vir dié doel deur die munisipaliteit afgesonder is en wat as sulks geïdentifiseer kan word deur middel van 'n kennisgewing te dien effekte by of naby die ingang van die terrein.

Beheer oor stortingsterrein

2. Die munisipaliteit kan 'n stortingsterrein beheer of mag enige ander persoon of liggaam kontrakteer om 'n stortingsterrein namens hom ooreenkomstig die bepaling van hierdie verordening en die bepaling van enige ander wetgewing wat toepaslik mag wees, te beheer, te bestuur en te bedryf.

Toegang tot stortingsterrein

3. (1) Geen persoon mag 'n stortingsterrein binnegaan of op so 'n terrein wees nie, behalwe op die dae en tye wat van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal mag word. 'n Kennisgewing wat die dae en tye vermeld wanneer 'n stortingsterrein gewoonlik oop sal wees vir die storting van vullis, sal deur die munisipaliteit op 'n duidelike sigbare plek by of naby die ingang van die stortingsterrein, vertoon word.
- (2) Slegs persone wat vullis wil stort en wat die voorgeskrewe tariewe betaal het of wat in besit is van 'n toestemmingsbrief uitgereik deur die munisipaliteit wat toestemming aan hul verleen om sodanige vullis by 'n stortingsterrein te stort en persone wat skriftelike toestemming van die munisipaliteit verkry het om enige materiaal of voorwerpe op so 'n terrein te herwin, sal geregtig wees om die stortingsterrein binne te gaan of daarop te wees.
- (3) Nieteenstaande enigiets andersduidends vervat in hierdie verordening, mag 'n werknemer van die munisipaliteit of enigiemand wat namens die munisipaliteit optree en behoorlik aldus gemagtig is, 'n stortingsterrein te eniger tyd binnegaan ter uitvoering van sy of haar pligte.
- (4) Enige persoon wat van die stortingsterrein gebruik maak of die

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO THE CONTROL OF DISPOSAL SITES**

(7/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of a safe and healthy environment for the benefit of residents within the area of jurisdiction of the municipality;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate the dumping of refuse and the management of disposal sites.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“attendant”, means an employee of the municipality or agent of the municipality duly authorised to be in charge of the disposal site;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“disposal site” means any site set aside by the municipality for this purpose and which can be identified as such by means of a notice to this effect at or near to the entrance of the site, and;

“offensive matter” means such matter, including fluids, that may be classified as such by the municipality from time to time.

Control of disposal site

2. The municipality may control a disposal site, or may appoint agents or may contract some other person or body to control, manage and operate a disposal site on behalf of the municipality in accordance with the provisions of this by-law and the provisions of any other legislation that may be applicable.

Access to disposal site

3. (1) No person shall enter the disposal site or shall be on such a site except on such days and at such times as shall be fixed by the municipality from time to time. A notice setting forth the days and hours during which a disposal site will normally be open for the dumping of refuse, shall be displayed by the municipality in a clearly visible place at or near the entrance to the disposal site.
- (2) Only persons wishing to dump refuse who have paid the prescribed fees or who are in possession of a written permission issued by the municipality which permits them to dump such refuse at a disposal site and persons having obtained the written consent of the municipality to recycle any materials or objects on such a site, shall be entitled to enter the disposal site or to be on the site.
- (3) Notwithstanding anything to the contrary contained in this by-law, any employee of the municipality or anybody acting on behalf of the municipality and duly authorised thereto, may enter a disposal site at any time in exercising his or her duties.
- (4) Any person making use of the disposal site or entering the

stortingsterrein binnegaan doen dit op sy of haar eie risiko en die munisipaliteit aanvaar geen aanspreeklikheid vir die veiligheid van so 'n persoon of enige skade of verliese wat so 'n persoon mag opdoen nie.

- (5) Iedereen wat 'n stortingsterrein binnegaan of op so 'n terrein aangetref word, strydig met die bepalings van hierdie artikel, sal skuldig wees aan 'n misdryf.

Aflaai van vullis, rommel, ens.

4. Enige persoon wat vullis of rommel of enige ander uitgediende voorwerp of ding van welke aard ook al by 'n stortingsterrein wil stort, moet sodanige vullis of rommel of uitgediende voorwerp of ding op sodanige plek binne die grense van die stortingsterrein aflaai soos wat die opsigter mag aandui. Enige persoon wat die redelike opdragte van die opsigter verontagsaam, sal skuldig wees aan 'n misdryf.

Verbod op die storting van hinderlike stowwe

5. Die munisipaliteit behou die reg voor om die storting van enige hinderlike of toksiese stowwe by 'n stortingsterrein te verbied.

Eiendomsreg op vullis

6. Vullis, rommel, uitgediende voorwerpe of enige ander materiaal of afval wat by 'n stortingsterrein gestort word, word die eiendom van die munisipaliteit en niemand wat nie behoorlik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig is nie, mag sodanige vullis, rommel, uitgediende voorwerp of enige ander materiaal of afval verwyder of hom of haar daarmee bemoei nie.

Gelde

7. Die munisipaliteit mag van tyd tot tyd die gelde vasstel wat aan die munisipaliteit betaalbaar is vir die storting van vullis, rommel, uitgediende voorwerpe of enige ander materiaal of afval by enige stortingsterrein onder beheer van die munisipaliteit.

Strafbepaling

8. Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met—
- (1) 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
 - (2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
 - (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10869

disposal site, do so at his or her own risk and the municipality accepts no responsibility for the safety of such person or any damages or losses sustained by such person.

- (5) Anybody who enters a disposal site or who is found on such a site in contravention of the provisions of this section shall be guilty of an offence.

Off-loading of refuse and rubbish etc.

4. Any person who wishes to dump refuse or rubbish or any other obsolete object or thing of whatsoever nature, at a disposal site, shall off-load such refuse or rubbish or obsolete object or thing at such a place within the borders of the disposal site as the attendant may direct. Any person who disregards the reasonable instructions of the attendant shall be guilty of an offence.

Prohibition on dumping of offensive matter

5. The municipality reserves the right to prohibit the dumping of any offensive or toxic matter at a disposal site.

Ownership of refuse

6. Refuse, rubbish, obsolete objects or any other material or waste of whatsoever nature, dumped at a disposal site, becomes the property of the municipality and no person who is not duly authorised by the municipality to do so shall remove or interfere with such refuse, rubbish, objects or any other material or waste.

Charges

7. The municipality may from time to time fix the charges payable to the municipality for the dumping of any refuse, rubbish, obsolete objects or any other material or waste at any disposal site under the control of the municipality.

Penalties

8. Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—
- (1) a fine or imprisonment or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
 - (2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
 - (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as a result of such contravention or failure. 10869

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING VIR DIE BEHEER VAN DIE STRAND EN SEE BINNE EN AANGRENSEND AAN DIE REGSGEBIED VAN DIE MUNISIPALITEIT VAN CEDERBERG**

(8/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van veilige en gesonde omgewing tot nut van besoekers aan en inwoners binne die regsgebied van die munisipaliteit, te bevorder;
- Om prosedures, metodes en praktyke te voorsien ten einde die benutting en bestuur van baai- en strandgebiede te reguleer.

Woordomsrywings

1. In hierdie verordening het enige woord of uitdrukking waaraan 'betekenis in die Wet toegewys is', daardie betekenis, en woorde wat in die manlike geslag uitgedruk is, sluit ook die vroulike in, die enkelvoudige beteken ook die meervoudige en die Afrikaanse weergawe geld in gevalle waar daar teenstrydighede tussen die verskillende weergawes bestaan, en, tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“baaigebied” daardie gedeelte van die strandgebied wat gewoonlik deur lede van die publiek vir baaidoeleindes gebruik word, met insluiting van enige gebied wat ingevolge artikel 14 as ‘baaigebied’ verklaar is;

“bad” ’n swemdam of swembad wat voorsien is deur die munisipaliteit en aan die munisipaliteit behoort of onder beheer van die munisipaliteit staan;

“bekendmaking deur die media” dieselfde as die betekenis daaraan toegewys deur artikel 21 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

“boot” enige bevaarbare watertuig van watter aard of beskrywing ook en ongeag of dit selfaangedrewe is al dan nie;

“branderplank ry” die ry van golwe op ’n branderplank of soortgelyke toestel wat, wanneer dit in beweging verkeer, ’n mens kan dra en sluit dit ook in die ry van ’n seilplank wat deur die wind gedryf of aangedryf word of deur middel van ’n seil aan die gang gehou word;

“drank” dieselfde as die betekenis daaraan toegewys deur paragrawe (a), (b), (c) en (d) van die woordomsywing van “drank”, soos vervat in artikel 2 van die Drankwet, 1989 (Wet 27 van 1989);

“fasiliteit” ook ’n swemplek, bootskuur, baaihokkie, kleedkamer, swembad, pawiljoen, speelterrein, aantrekhoek, stort of toilet;

“kennisgewingbord” ’n skriftelike kennisgewing deur die munisipaliteit opgerig en sluit dit ook ’n deur die munisipaliteit goedgekeurde piktogram in;

“gemotoriseerde vaartuig” enige boot wat regstreeks of onregstreeks in of op die water gedryf of aangedryf word of geskik is om deur middel van meganiese of elektriese krag gedryf of aangedryf te word;

“munisipaliteit” die Munisipaliteit van Cederberg ingestel kragtens artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998), Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000, en sluit dit ook in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, munisipaliteit of gevormagtigde of werknemer daarvan wat in verband met hierdie verordening handel ingevolge ’n bevoegdheid wat in die munisipaliteit setel en by wyse van delegasie of sub-delegasie aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleër, munisipaliteit of gevormagtigde of werknemer opgedra is;

“rommel” enige voorwerp of stof wat deur ’n persoon onder wie se beheer dit was, agtergelaat of gestrooi is;

“steurnis” enige handeling of gedrag wat ’n oorsaak van gevaar, ongemak of ergernis of ’n wesenlike inmenging met die gewone

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW FOR THE CONTROL OF THE SEASHORE AND THE SEA SITUATED WITHIN OR ADJOINING THE AREA OF JURISDICTION OF THE MUNICIPALITY OF CEDERBERG**

(8/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of a safe and healthy environment for the benefit of visitors and the residents in the area of jurisdiction of the municipality;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate the use and management of bathing and beach areas.

Definitions

1. In this by-law, any word or expression to which a meaning has been assigned in the Act shall have the meaning so assigned and words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“Act” means the Seashore Act, 1935 (Act 21 of 1935);

“bathing area” means that portion of a beach area habitually used by members of the public for bathing purposes and includes an area declared to be a bathing area in terms of section 14;

“beach area” means the sea, seashore and any land owned by the municipality above the high water mark and adjoining or abutting the seashore and used or capable of being used by the public for recreational purposes, including any facility, promenade, walkway, sand dune, car park or lawn;

“boat” means any water-navigable craft of whatsoever nature, whether self-propelled or not;

“facility” includes a bathing enclosure, boat shed, bathing box, change room, pool, pavilion, playground, cubicle, shower or toilet;

“litter” means any object or matter discarded or left behind by a person in whose possession or control it was;

“liquor” shall bear the meaning as assigned thereto in paragraphs (a), (b), (c) and (d) of the definition of “liquor” contained in section 2 of the Liquor Act, 1989 (Act No. 27 of 1989);

“motorised craft” means any boat driven or propelled or capable of being driven or propelled directly or indirectly on or in water by mechanical or electrical power;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, municipality or, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, municipality or, agent or employee;

“nuisance” means any conduct or behaviour which constitutes or may constitute a source of danger, inconvenience or annoyance to or a material interference with the ordinary comfort or convenience of other persons;

“pool” means a bathing or swimming pool provided by, belonging to or under the control of the municipality;

“publish in the press” shall have the meaning assigned thereto in section 21 of the Local Government: Municipal Systems Act, 32 of 2000;

“sign” means a written notice erected by the municipality and includes a pictogram as approved by the municipality; and

“surf” means riding waves on a board or similar contrivance

gemak of gerief van ander persone behels of kan behels;

“strandgebied” die see, die seestrand en enige grond bokant die hoogwatermerk wat aan die munisipaliteit behoort en aangrensend of belendend aan die seestrand is en gebruik word of geskik is vir gebruik deur lede van die publiek vir vermaak- of ontspanningsdoeleindes, met insluiting van enige fasiliteit, wandeldek, loopgang, sandduin, parkeerterrein of grasperk; en

“Wet” die Strandwet, 1935 (Wet 21 van 1935).

Toegang tot, gebruik en toemaak van fasiliteite

2. (1) Die munisipaliteit is by magte om—
 - (a) van tyd tot tyd die tye wanneer en ure waartydens 'n fasiliteit gebruik mag word of gesluit sal wees, te bepaal en by wyse van 'n kennisgewingsbord aan te dui;
 - (b) die aantal persone wat 'n strandgebied gebruik, te reguleer;
 - (c) teen betaling van 'n heffing deur die munisipaliteit voorgeskryf vir die gebruik van enige strandgebied of 'n fasiliteit of eiendom wat aan die munisipaliteit behoort of onder die munisipaliteit se beheer is, 'n permit of kaartjie aan die gebruiker daarvan uit te reik;
 - (d) toegang tot enige fasiliteit te weier aan enige persoon wat 'n steurnis veroorsaak, of enige persoon wat 'n steurnis veroorsaak, te gelas om die fasiliteit summier te verlaat;
 - (e) enige persoon wat versuim om 'n opdrag ingevolge subartikel (1)(d) gegee, te gehoorsaam, vanuit of vanaf enige fasiliteit te verwyder.
- (2) Die houder van 'n permit of kaartjie in subartikel 1(d) bedoel, moet sodanige permit of kaartjie bewaar en, indien daarom deur 'n werknemer van die munisipaliteit versoek, dit toon.
- (3) Geen persoon mag—
 - (a) terwyl hy of sy op toegang tot enige fasiliteit wag, in enige ander gedeelte van daardie fasiliteit as die gedeelte wat as wagarea aangewys is, vertoef nie;
 - (b) enige strandgebied betree of poog om dit te betree nadat 'n werknemer van die munisipaliteit daardie persoon meegedeel het dat die maksimum aantal persone wat toegelaat is om daardie gebied te betree, reeds daarop of daarin toegelaat is nie;
 - (c) opsetlik enige ander fasiliteit as die fasiliteit wat op sy of haar toegangskaartjie aangedui is, betree of gebruik nie;
 - (d) enige baaihokkie of ander kamer wat deur 'n ander persoon beset of gebruik word, sonder die toestemming van daardie persoon betree of poog om dit te betree nie, of, tensy daartoe toegelaat deur die munisipaliteit of die persoon wat dit in daardie stadium gebruik, enige kas of houder oopmaak of poog om dit oop te maak nie;
 - (e) nadat enige fasiliteit verlaat is, in enige gang wat vanaf of na die fasiliteit lei, vertoef of drentel nie;
 - (f) buite die tye wanneer en ure waartydens 'n fasiliteit gebruik mag word, daardie fasiliteit betree, daarin of daarop vertoef of die fasiliteit gebruik nie.

Skeiding van geslagte

3. Geen manlike of vroulike persoon ouer as sewe jaar mag 'n fasiliteit betree wat by wyse van kennisgewing vir lede van die teenoorgestelde geslag gereserveer is nie.

Kleding

4. Geen persoon mag baai of enige fasiliteit betree nie tensy sodanige persoon in 'n baaikostuum of kleding wat aan die vereistes van welvoeglikheid voldoen, geklee is.

capable, when in motion, of sustaining a person, and includes riding a sailboard propelled or driven by wind power or operating on a sail.

Entry to, use and closing of facilities

2. (1) The municipality may—
 - (a) from time to time determine and indicate by means of a sign the times when and the hours during which a facility may be used or during which a facility shall be closed;
 - (b) regulate the number of persons using a beach area;
 - (c) upon payment of the fee fixed by the municipality for the use of any beach area or facility or property owned by or under the control of the municipality, issue a permit or ticket to the user thereof;
 - (d) refuse any person causing a nuisance admission to any facility or order any person causing a nuisance to leave any facility without delay;
 - (e) remove from any facility any person who fails to obey an order given in terms of section 2 (1)(d).
- (2) The holder of a permit or ticket as contemplated in subsection (1)(d) shall retain such permit or ticket and produce it if required by an employee of the municipality to do so.
- (3) No person shall—
 - (a) while waiting for admission to any facility, remain in any part other than that part of any premises set aside as a waiting area;
 - (b) enter or attempt to enter any beach area after having been advised by an employee of the municipality that it is occupied by the maximum number of persons authorised to be therein;
 - (c) wilfully enter or make use of any facility other than that indicated on his ticket of admission;
 - (d) enter or seek access to any cubicle or other accommodation occupied or in use by any other person without the consent of such other person, or open or attempt to open any cupboard or container unless authorised to do so by the municipality or the person using it;
 - (e) after leaving any facility, loiter or remain in any passage leading to or from it; or,
 - (f) enter or remain in or use any facility outside the times when and the hours during which such facility may be used.

Segregation of sexes

3. No male or female over the age of seven shall enter any facility reserved by a sign for the exclusive use of the opposite sex.

Clothing

4. No person shall bathe or appear in any facility unless wearing a bathing costume or clothing complying with the requirements of decency.

Veiligheidstoerusting

5. Geen persoon sal die veiligheidstou of ander toerusting wat vir hulpverlening aan baaiers in nood voorsien is, hanteer, verskuif, verwyder of daaraan peuter nie.

Gevaarlike voorwerpe

6. Geen persoon mag—
- (a) 'n glasbottel of ander glashouer binne enige baaigebied of bad inbring of in sy of haar besit hê nie; of
- (b) (i) enige glasbottel of ander glashouer; of
- (ii) enige voorwerp of stof wat waarskynlik gevaar vir gesondheid inhou, die gemak of gerief van ander persone waarskynlik sal versteur of waarskynlik 'n bron van gevaar vir of besering van ander persone inhou,
- in enige bad of op of binne enige strandgebied gooi of laat nie.

Strooi van rommel

7. Geen persoon mag enige rommel op of binne enige strandgebied weggooi, stort of agterlaat of toelaat dat dit weggegooi, gestort of agtergelaat word nie, behalwe in 'n houer of op 'n plek wat vir daardie doel voorsien is.

Ongewensde gedrag

8. Geen persoon mag—
- (a) hom of haar wanordelik of onbehoorlik gedra nie;
- (b) 'n steurnis wees nie;
- (c) enige werknemer van die munisipaliteit in die uitvoering van sy pligte hinder, dwarsboom of pla of in beledigende en onwelvoeglike taal aanspreek nie;
- (d) nalaat of versuim om 'n wettige opdrag van 'n werknemer van die munisipaliteit uit te voer nie;
- (e) nadat die munisipaliteit 'n baaigebied omskryf het as 'n gebied waarheen geen drank ingebring mag word nie, of waarbinne niemand enige drank in sy of haar besit mag hê of mag verbruik nie, en 'n kennisgewing van sodanige verbod deur die media bekend gemaak is en 'n kennisgewingbord opgerig is binne of by sodanige baaigebied om aan te dui dat die inbring of die besit of die verbruik van drank na of binne daardie baaigebied verbode is, drank na daardie baaigebied bring, of binne daardie baaigebied in sy of haar besit hê of binne daardie baaigebied verbruik nie.

Honde en ander diere

9. (1) Geen persoon mag veroorsaak of toelaat dat enige hond wat aan hom of haar behoort of onder sy of haar beheer verkeer—
- (a) vir ander persone 'n bron van gevaar daarstel, hulle steur, pla of weselik met hul gewone gemak of gerief inmeng in 'n area waarbinne honde ingevolge hierdie voorskrifte toegelaat word nie;
- (b) 'n fasiliteit binnegaan of daar vertoef nie;
- (c) nadat die munisipaliteit 'n bepaalde strandgebied omskryf het as 'n gebied waarop of waarbinne geen honde toegelaat word nie en 'n kennisgewing van sodanige verbod deur die media bekend gemaak is en 'n kennisgewingbord binne of by sodanige strandgebied opgerig is om aan te dui dat honde nie daarop of daarbinne toegelaat word nie, binne sodanige strandgebied kom nie; of
- (d) nadat die munisipaliteit 'n bepaalde strandgebied omskryf het as 'n gebied waarop of waarbinne honde aan 'n leiriem geheg moet wees en 'n kennisgewing van sodanige

Safety appliances

5. No person shall handle, interfere with, disturb or remove any safety rope or other appliance provided for the assistance of distressed bathers, except for the purpose of rendering assistance to any such bather.

Dangerous articles

6. No person shall—
- (a) bring onto or into any bathing area or into any pool or have in his possession in or on such bathing area or in such pool any glass bottle or other container made of glass; or
- (b) throw or deposit into any pool or into or onto a beach area—
- (i) any glass bottle or other container made of glass; or
- (ii) any object or matter likely to be dangerous to health or likely to disturb the convenience or comfort of or likely to be a source of danger or injury to any person.

Littering

7. No person shall in or on any beach area discard, dump or leave or cause to be discarded, dumped or left any litter except in a container or at a place provided for that purpose.

Undesirable conduct

8. No person shall—
- (a) behave in a disorderly or improper manner;
- (b) commit a nuisance;
- (c) hinder, interfere with, obstruct or use insulting or obscene language towards any employee of the municipality in the execution of his duty;
- (d) refuse or fail to obey a lawful order given by an employee of the municipality in the execution of his duty; or
- (e) introduce into or possess or consume on or in any bathing area any liquor after the municipality has defined such bathing area as an area into which the introduction of liquor or in which the possession or consumption of liquor is prohibited and a notice has been published in the press of such prohibition and a sign erected on or at such bathing area indicating that the introduction into or the possession or consumption on or in such bathing area of liquor is prohibited.

Dogs and animals

9. (1) No person shall cause or permit any dog belonging to him or in his charge—
- (a) while in an area in which dogs are permitted in terms of these regulations, to constitute a source of danger or to inconvenience, annoy or materially interfere with the ordinary comfort or convenience of other persons;
- (b) to enter or remain in any facility;
- (c) to be in or on any beach area after the municipality has defined such beach area as an area in or on which no dogs are permitted and a notice has been published in the press of such prohibition, and a sign erected at such beach area specifying that dogs are prohibited; or
- (d) to be in or on any beach area except on a leash after the municipality has defined such beach area as an area in or on which dogs must be kept on a leash and a notice has

omskrywing deur die media bekend gemaak is en 'n kennisgewingbord by sodanige strandgebied opgerig is om aan te dui dat honde daarop of daarbinne aan 'n leiriem vasgeheg moet wees, binne of op sodanige strangegebied kom, behalwe indien die hond aan 'n leiriem geheg is.

- (2) Enige kennisgewingbord deur subartikel (1)(c) en (d) beoog, kan die ure aandui waartydens sodanige verbod sal geld.
- (3) Indien 'n hond in omstandighede aangetref word wat 'n oortreding van die bepalings van subartikel (1) daarstel, kan die munisipaliteit die hond in beslag neem of laat in beslag neem ten einde daarmee te handel in ooreenstemming met die voorskrifte van die verordening van toepassing op die aanhou van honde, ongeag of die hond onder die beheer van of vergesel van die eienaar daarvan of van 'n ander persoon verkeer.
- (4) Geen persoon mag toelaat dat 'n perd, ponie of ander dier wat aan daardie persoon behoort of onder sy of haar beheer verkeer, 'n baaigebied binnegaan nadat die munisipaliteit sodanige baaigebied omskryf het as 'n gebied waarbinne geen perde, ponies of ander diere toegelaat word nie en 'n kennisgewing van sodanige verbod deur die media bekend gemaak is en 'n kennisgewingbord by sodanige baaigebied opgerig is om aan te dui dat perde, ponies en ander diere verbied is.
- (5) Enige kennisgewingbord deur subartikel (4) beoog, kan die ure aandui waartydens sodanige verbod sal geld.

Watersport en speletjies

10. Geen persoon mag—
 - (a) binne of op enige strandgebied enige swemwedren, watersport of enige ander sport of opleiding ten opsigte van enige water- of ander sport organiseer of daaraan deelneem nie, behalwe met die toestemming van die munisipaliteit en dan slegs op sodanige plek en tyd as wat die munisipaliteit mag bepaal;
 - (b) in enige swemplek of swembad in die water duik nie, behalwe vanaf die kant daarvan of vanaf 'n duikverhoog wat vir daardie doeleindes aangebring is;
 - (c) baai, 'n branderplank, ski-roei of vlieër-ski ry of in enige soortgelyke bedrywigheid betrokke wees waar baai, die ry van 'n branderplank, ski-roei, vlieër-ski of enige soortgelyke bedrywigheid deur 'n kennisgewingbord verbied is nie; of
 - (d) binne of op enige baaigebied aan enige speletjie deelneem waar die speel van speletjies deur 'n kennisgewingbord verbied is nie.

Hengel

11. Geen persoon mag—
 - (a) in enige swemplek, swembad of baaigebied hengel of enige net of vislyn daarin gooi of strooi nie tensy—
 - (i) sodanige persoon, voor die afkondiging van hierdie verordening, die reg verwerf het om vanaf enige gedeelte van die strand wat 'n baaigebied is, te hengel; of
 - (ii) sodanige gebied deur die munisipaliteit vir hengeldoelindes uitgesonder is en dienooreenskomstig deur 'n kennisgewingbord aangedui is;
 - (b) enige boot tewaterlaat waar tewaterlating deur 'n kennisgewingbord verbied word nie.

Algemeen

12. Geen persoon mag—
 - (a) enige fasiliteit betree of gebruik terwyl hy of sy bewustelik aan enige huidsiekte of oordraagbare siekte ly nie;
 - (b) enige eiendom van die munisipaliteit as 'n aantrekhoek vir

been published in the press of such definition, and a sign erected at such beach area specifying that dogs must be on a leash therein or thereon.

- (2) Any sign contemplated by sub section (1)(c) and (d) may specify the hours during which such prohibition shall apply.
- (3) The municipality may, if a dog is found under circumstances which constitute a contravention of subsection (1), seize such dog or cause it to be seized and deal with it in the manner prescribed by the by-law relating to the keeping of dogs of the municipality, whether or not such dog is in the charge of or accompanying its owner or any other person.
- (4) No person shall cause or allow any horse, pony or other beast belonging to him or in his charge to enter or remain in or on the bathing area after the municipality has defined such beach area as an area in which no horses, ponies or other beasts are permitted and a notice has been published in the press of such prohibition and a sign erected at such beach area specifying that horses, ponies or other beasts are prohibited.
- (5) Any sign contemplated by subsection (4) may specify the hours during which such prohibition shall apply.

Aquatic sports and games

10. No person shall—
 - (a) in or on any beach area organise or compete in any swimming race or aquatic sport, or organise training in respect of such water- or any other sport, except with the consent of the municipality and at such time and place as the municipality may have determined;
 - (b) dive into the water in any bathing enclosure or pool except from the side thereof or from a diving platform provided for that purpose;
 - (c) bathe, surf, paddle ski, kite ski or engage in any similar activity where bathing, surfing, paddle skiing, kite skiing or any similar activity has been prohibited by a sign; or
 - (d) in or on any beach area play any game where the playing of games has been prohibited by a sign.

Fishing

11. No person shall—
 - (a) fish from or throw or cast any net or fishing line in or into any bathing enclosure, pool or bathing area unless—
 - (i) such person has, prior to the promulgation of this by-law, acquired the right to fish from any part of the seashore which is a bathing area; or
 - (ii) such area has been set aside by municipality for fishing purposes and indicated by a sign to that effect;
 - (b) launch any boat where launching is prohibited by a sign.

General

12. No person shall—
 - (a) enter or use any facility while knowingly suffering from any cutaneous or communicable disease;
 - (b) use as a bathing cubicle any property of the municipality not intended to be so used;

- baaidoeleindes gebruik as die eiendom nie daarvoor bestem is nie;
- (c) kampeer, 'n vuur aansteek of kos kook in enige gebied wat nie vir daardie doeleindes uitgesonder is nie;
- (d) binne of op enige baaigebied sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van, en onderhewig aan die voorwaardes opgelê deur, die munisipaliteit—
- (i) enige konstruksie wat vir doeleindes van vermaak ontwerp is, oprig nie;
- (ii) enige opvoering lewer of vermaaklikheid verskaf nie;
- (iii) met enige goedere smous of dit uitstal of enige ander besigheid voer nie;
- (iv) enige luidspreker, klankversterker of soortgelyke toerusting gebruik nie; of
- (v) enige gebou of struktuur van watter aard ookal, bou, oprig of monter of 'n tent of iets dergelyks opslaan nie;
- (e) enige plantegroei, sand, strandgruis, rots of klip verwyder nie, tensy die persoon 'n werknemer van die munisipaliteit in die uitvoering van sy pligte is;
- (f) enige fasiliteit gebruik wanneer die munisipaliteit sodanige fasiliteit vir die uitsluitlike gebruik van kinders onder 'n bepaalde ouderdom uitgesonder het en die betrokke persoon ouer is as sodanige ouderdom nie;
- (g) in enige swemplek of swembad enige paddavoete, duikbrille of ander onderwater swem- of spieshengel-toerusting sonder die toestemming van die munisipaliteit gebruik nie;
- (h) enige boom, struik, gebou of struktuur, met insluiting van enige sitbank, deur, meublement of toerusting, of enige aantreklike, spoellatrine, stort, toilet of urinaal opsetlik of op nalatige wyse beskadig, ontsier of besmet nie;
- (i) veroorsaak dat enige gemotoriseerde vaartuig binne 100 meter vanaf enige baaier of binne 100 meter vanaf die laagwatermerk binne enige baaigebied kom nie, behalwe by hulpverlening in 'n noodgeval, of in die wettige uitvoering van bestaande hengelregte, of in die loop van wetstoepassing, of waar skriftelike toestemming van die munisipaliteit bekom is;
- (j) op of by enige loopgang sit, lê of enige versperring daarvan veroorsaak nie;
- (k) enige voertuig bestuur of ry of enige dier dryf binne of op enige strandgebied nie, tensy hy of sy 'n werknemer van die munisipaliteit in die loop van die uitvoering van sy of haar pligte is, of 'n persoon is wat deur die munisipaliteit daartoe gemagtig is, of 'n polisiebeampte in die loop van sy of haar pligte is;
- (l) enige voertuig of sleepwa op enige skeepshelling wat vir die tewaterlating van bote gebruik word, parkeer nie;
- (m) fietse, rolskaatse, skaatse of enige soortgelyke ontwerpe gebruik waar sodanige gebruik by wyse van 'n kennisgewingbord verbied is nie;
- (n) in weerwil van enige kennisgewingbord wat dit verbied, rook nie;
- (o) enige vuurwerk ontlai of vuurwapen aftrek nie, behalwe binne of vanaf 'n gebied wat in 'n kennisgewing deur middel van die media bekend gestel is as 'n gebied waarbinne of vanwaar vuurwerk ontlai of vuurwapens afgetrek mag word.

Heffings

13. Die munisipaliteit mag van tyd tot tyd heffings of heffingstariewe vasstel vir die gebruik van enige fasiliteit of eiendom wat deur die munisipaliteit besit word.

- (c) camp, light a fire, or cook any food other than in place set aside for that purpose;
- (d) without the prior written consent of and subject to the conditions imposed by the municipality in or on any beach area—
- (i) erect any construction designed for amusement;
- (ii) give any performance or provide any entertainment;
- (iii) hawk or exhibit any goods or carry on any other business;
- (iv) use any loudspeaker, amplifier or similar equipment; or
- (v) construct, erect or fix any building or structure of whatsoever nature, or pitch any tent of the like;
- (e) remove any vegetation, sand, shingle, rock or stone unless he is an employee of the municipality in the course of his duties;
- (f) use any facility set aside by the municipality for the exclusive use of children under a particular age if such person is older than such age;
- (g) without the consent of the municipality in any bathing enclosure or pool use any flippers, goggles or other underwater swimming or spear-fishing equipment;
- (h) wilfully or negligently damage, deface or defile in any way whatsoever any tree, shrub, building or structure including any bench, door, furniture or equipment, or any cubicle, water closet, shower, toilet or urinal;
- (i) cause any motorised craft to approach within 100 metres of any bather or within 100 metres from the low-water mark in any bathing area save for the purpose of rendering assistance in an emergency, in the lawful exercise of existing fishing rights, in the course of law enforcement or if written permission has been obtained from the municipality;
- (j) sit, lie or cause any obstruction whatsoever on or at any walkway;
- (k) drive or ride any vehicle or animal in or on any beach area unless he is an employee of the municipality acting in the course of his employment, a person authorised by the municipality to do so or a law enforcement officer in the course of his duties;
- (l) park any vehicle or trailer on any ramp used for launching of boats;
- (m) cycle, roller-skate, skate or use any similar contrivance where such conduct is prohibited by a sign;
- (n) smoke in disregard of any sign prohibiting smoking; or
- (o) discharge any fireworks or fire arm except in or from an area defined in a notice published in the press as an area in which or from where fireworks or fire arms may be discharged.

Fees

13. The municipality may from time to time fix fees or tariffs of fees for the use of any facility or property owned by the municipality.

Verklaring van baaigebiede

14. Die munisipaliteit kan by wyse van bekendstelling deur middel van die media en deur die oprigting van 'n kennisgewingbord by of op 'n strandgebied, daardie strandgebied as 'n baaigebied verklaar.

Kennisgewingborde

15. (1) Behalwe waar daar uitdruklik daarvoor voorsiening gemaak is, kan enige verbod of opdrag ingevolge hierdie verordening by wyse van 'n kennisgewingbord aangedui word.
- (2) Vir die verbod op enige handeling ingevolge hierdie verordening, kan die munisipaliteit op 'n kennisgewing soos in artikel 15(1) bedoel die tye en ure waartydens sodanige handeling streng verbode sal wees, aanstip.

Deursoeking, beslaglegging en verwydering

16. 'n Werknemer van die munisipaliteit is in die uitvoering van sy pligte by magte om enige persoon in ooreenstemming met die bepalings van die Strafproseswet, 1977 (Wet 51 van 1977) te deursoek vir enigiets—

- (i) wat betrokke is by 'n oortreding of nie-nakoming van enige voorskrif van hierdie verordening, of ten opsigte waarvan daar op redelike gronde vermoed word dat dit aldus betrokke is;
- (ii) wat getuienis mag bied van sodanige oortreding of nie-nakoming;
- (iii) wat beoog staan gebruik te word by sodanige oortreding of versuim of ten opsigte waarvan daar op redelike gronde vermoed word dat dit aldus aangewend sal word,

en beslag te lê op dit wat aldus by die persoon wat deursoek is, gevind word, en dit te verwyder of daarmee weg te doen.

Toepassing

17. Hierdie verordening is op die strandgebiede binne of aangrensend aan die regsgebied van die munisipaliteit van toepassing.

Strawwe

18. Enige persoon wat strydig met 'n bepaling van hierdie verordening handel, of versuim om aan 'n bepaling daarvan te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf en sal by skuldigbevinding strafbaar wees—
- (1) 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
- (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10870

Declaration of bathing areas

14. The municipality may by notice published in the press and the erection of a sign at or on a beach area, declare such beach area to be a bathing area.

Signs

15. (1) Except where expressly provided, any prohibition or instruction in terms of this by-law may be indicated by means of a sign.
- (2) The municipality may, in prohibiting any activity in terms of this by-law, specify on a sign referred to in subsection (1) the times and or hours during which such activity shall be prohibited.

Searching, seizure and disposal

16. An employee of the municipality in the execution of his duties, may in accordance with the provisions of the Criminal Procedure Act (Act No. 51 of 1977) search any person for and seize and dispose of anything—

- (i) which is concerned in or is on reasonable grounds believed to be concerned in a contravention of or failure to comply with any provision of this by-law;
- (ii) which may afford evidence of such contravention or failure; or
- (iii) which is intended to be used or is on reasonable grounds believed to be intended to be used in such contravention or failure.

Application

17. This by-law shall apply to the beach areas situated within or adjoining the area of jurisdiction of the municipality.

Penalties

18. Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—
- (1) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
- (2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
- (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention. 10870

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE BRANDVEILIGHEID****(9/2004)****Doel van Verordening**

- Om die verwesenliking van 'n brandveilige omgewing te bevorder tot voordeel van alle persone binne die regsgebied van die munisipaliteit;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om brandveiligheid binne die regsgebied van die munisipaliteit te reguleer.

Toepassing van hierdie Verordening

Hierdie verordening is van toepassing op alle persone binne die regsgebied van die munisipaliteit.

WOORDOMSKRYWING

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken—

“afskortingskeidingsselement” ’n bou-element of komponent wat een area in ’n gebou van ’n ander skei en ’n brandweerstand het van minstens dié wat deur die Nasionale Bouregulasies (T1), gelees met SABS 0400, vereis word;

“beheerowerheid” ’n brandweerhoof, ’n munisipale bestuurder of hulle onderskeie afgevaardigdes soos in artikels 2 en 3 van hierdie Verordening bedoel;

“bevolking” die bevolking wat ingevolge die Nasionale Bouregulasies (A21) bepaal is;

“bewaarplek vir vlambare stowwe” ’n bewaarplek wat vir die opberging van vlambare vloeistowwe gebruik word en wat voldoen aan die maatstawwe uiteengesit in artikel 49 van hierdie Verordening;

“bogronde opgaartenk” ’n tenk wat bo die grond geleë is vir die opgaring van ’n vlambare vloeistof;

“brandbare afval” brandbare afvalmateriaal wat herwin, behou of versamel kan word as afval of vir herverwerking en kan insluit alle brandbare vesels, hooi, strooi, hare, vere, dons, houtskaafsels, afdraaisels, alle tipes papierprodukte, vuil materiaalafsnysels en -afval, rubberafsnysels en -skuursels, metaalfynggoed en enige mengsel van bogenoemde items, of enige ander herwinbare brandbare afvalmateriaal;

“brandbare materiaal” brandbare afval, brandbare vullis of enige ander materiaal wat kan ontbrand;

“brandbare vullis” brandbare vullis, vuilgoed of materiaal wat weggegooi, geweier, verwerp of as waardeloos beskou word;

“brandbeskermingstelsel” enige toestel of stelsel wat ontwerp en geïnstalleer is om—

- (a) ’n brand op te spoor, te bestry of te blus; of
- (b) okkupeerders of die brandweerdienste, of albei, van ’n brand bewus te maak,

maar uitgesonderd draagbare en mobiele brandblussers;

“brandblusser” ’n draagbare of mobiele herlaaibare houër wat ’n brandblusstof bevat wat uitspuit deur die werking van interne druk met die doel om ’n brand te blus;

“branddemper” ’n outomatiese demper en sy samestel wat voldoen aan die vereistes vervat in SABS 193;

“branddeur” ’n outomatiese of selfsluitende deur of luiksamestel wat spesiaal gebou is om die deurgang van vuur vir ’n bepaalde tydperk te voorkom;

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO FIRE SAFETY****(9/2004)****Purpose of By-Law**

- to promote the achievement of a fire-safe environment for the benefit of all persons within the area of jurisdiction of the Municipality;
- to provide for procedures, methods and practices to regulate fire safety within the area of jurisdiction of the Municipality.

Application of this By-Law

This by-law is applicable to all persons within the area of jurisdiction of the Municipality.

DEFINITIONS

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates—

“above ground storage tank” means a tank situated above ground for the storage of a flammable liquid;

“automatic releasing hold-open device” means a device used to hold open a fire door and operates on the detection of a fire to close the fire door;

“boundary” means any lateral or street boundary of a site;

“building” means—

- (a) any structure, whether of a temporary or permanent nature and irrespective of the materials used in the construction thereof, erected or used for or in connection with—
 - (i) the accommodation or convenience of human beings or animals;
 - (ii) the manufacture, processing, storage or sale of any goods;
 - (iii) the rendering of any service;
 - (iv) the destruction or treatment of combustible refuse or combustible waste;
 - (v) the cultivation or growing of any plant or crop;
- (b) any wall, swimming pool, reservoir or bridge or any other structure connected therewith;
- (c) any fuel pump or any tank used in connection therewith;
- (d) any part of a building, including a building as defined in paragraph (a), (b) or (c);
- (e) any facilities or system, or part or portion thereof, within or outside but incidental to a building, for the provision of a water supply, drainage, sewerage, storm water disposal, electricity supply or other similar service in respect of the building;

“bund wall” means a containment wall surrounding an above ground storage tank, constructed of an impervious material and designed to contain 110% of the contents of the tank;

“chief fire officer” means the person in charge of a service, or the acting chief officer, as contemplated in the Fire Brigade Services Act;

“combustible material” means combustible refuse, combustible waste or any other material capable of igniting;

“combustible refuse” means combustible rubbish, litter or material that is discarded, refused, rejected, or considered worthless;

“brandgang” die pad, roete of ander deurgang wat gebou of aangewys is om toegang vir noodvoertuie te bied;

“brandgevaar” enige situasie, proses, materiaal of toestand wat ’n brand of ontploffing kan veroorsaak of ’n geredelike brandstofvoevoer kan verskaf om die verspreiding of intensiteit van die brand of ontploffing te vergroot en wat ’n bedreiging vir lewe of eiendom inhou;

“brandmuur” ’n muur wat die gevolge van brand vir ’n spesifieke tydperk kan weerstaan soos bedoel in die Nasionale Bouregulasies (T1), gelees met SABS 0400;

“brandweerderhoof” die persoon in beheer van ’n diens, of die waarnemende hoof, soos in die Wet op Brandweerdienste bedoel;

“diens” ’n brandweerdienst soos in die Wet op Brandweerdienste omskryf;

“eienaar”—

(a) met betrekking tot ’n perseel, uitgesonderd ’n gebou, ’n natuurlike of regspersoon wie se identiteit deur regswerking bepaal word;

(b) met betrekking tot ’n gebou, ’n natuurlike of regspersoon op wie se naam die grond waarop sodanige gebou opgerig is of word of sodanige grond, na gelang van die geval, in die onderhawige aktekantoor geregistreer is;

(c) met betrekking tot ’n installasie, ’n natuurlike of regspersoon op wie se naam ’n kontrak aangegaan is met betrekking tot die goedkeuring, oprigting en instandhouding van die installasie: Met dien verstande dat so ’n persoon nie die eienaar in (b) genoem is nie; en

(d) indien die beheerowerheid nie in staat is om die identiteit van ’n persoon in (a), (b) en (c) bedoel te bepaal nie, enige persoon wat geregtig is op die voordeel van die gebruik van sodanige perseel, gebou of installasie of wat sodanige voordeel geniet;

“gebou”—

(a) enige struktuur, hetsy van ’n tydelike of permanente aard en ongeag die materiaal wat by die bou daarvan gebruik is, wat opgerig is of gebruik word vir of in verband met—

(i) die akkommodasie of gerief van mense of diere;

(ii) die vervaardiging, verwerking, opberging of verkoop van enige goedere;

(iii) die lewering van enige diens;

(iv) die vernietiging of behandeling van brandbare afval of brandbare vullis;

(v) die kweek of verbouing van enige plant of gewas;

(b) enige muur, swembad, swemdam, reservoir of brug of enige ander struktuur wat daarmee verband hou;

(c) enige brandstofpomp of enige tenk wat in verband daarmee gebruik word;

(d) enige deel van ’n gebou, insluitende ’n gebou soos omskryf in paragraaf (a), (b) of (c);

(e) enige fasiliteite of stelsel, of ’n deel of ’n gedeelte daarvan, binne of buite maar gepaardgaande met ’n gebou, vir die voorsiening van ’n watertoevoer, dreinerings, riolering, stormwaterwegdoening, elektrisiteitsvoorsiening of ander soortgelyke diens ten opsigte van die gebou;

“gevaarhoudende goedere” ’n vlambare gas, vloeistof of vaste stof soos in SABS 0228 beoog;

“grens” enige laterale of straatgrens van ’n terrein;

“Grondwet” die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 109 van 1996);

“combustible waste” means combustible waste material which is salvageable, retained or collected for scrap or reprocessing and may include all combustible fibres, hay, straw, hair, feathers, down, wood shavings, turnings, all types of paper products, soiled cloth trimmings and cuttings, rubber trimmings and buffing, metal fines, and any mixture of the above items, or any other salvageable combustible waste material;

“Constitution” means the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 (Act 108 of 1996);

“controlling authority” means either a chief fire officer, a municipal manager or their respective delegates as contemplated in sections 2 and 3 of this by-law;

“dangerous goods” means a flammable gas, liquid or solid as contemplated in SABS 0228;

“division separating element” means a building element or component which separates one area in a building from another and has a fire resistance of not less than that required by the National Building Regulations (T1) read with the SABS 0400;

“emergency evacuation plan” means a plan specifically designed to aid in the evacuation of occupants from a building in the event of a fire or other threatening danger and assigns responsibility to various staff, indicates escape routes to be used and provides for general contingencies for a safe and quick evacuation from a building;

“emergency route” means that part of an escape route that provides fire protection to the occupants of any building and which leads to an escape door;

“emergency vehicle” means any fire, rescue or other vehicle intended for use at fires and other threatening dangers;

“entertainment and public assembly occupancy” means a place where people gather to eat, drink, dance or participate in other recreation;

“escape door” means the door in an escape route, which at ground level leads directly to a street or public place or to any approved open space which leads to a street or public place;

“escape route” means the entire path of travel from the furthest point in any room in a building to the nearest escape door and may include an emergency route;

“escape route plan” means a diagram indicating the floor layout, the occupant’s current position and the route of travel to the nearest primary and secondary escape routes in the building, as well as the action to be taken in the event of a fire or other threatening danger;

“Fire Brigade Services Act” means the Fire Brigade Services Act, 1987 (Act 99 of 1987);

“fire damper” means an automatic damper and its assembly that complies with the requirements contained in SABS 193;

“fire door” means an automatic or self-closing door or shutter assembly especially constructed to prevent the passage of fire for a specific length of time;

“fire extinguisher” means a portable or mobile rechargeable container which has a fire extinguishing substance that is expelled by the action of internal pressure for the purposes of extinguishing a fire;

“fire hazard” means any situation, process, material or condition which may cause a fire or explosion or provide a ready fuel supply to increase the spread or intensity of the fire or explosion and which poses a threat to life or property;

“fire lanes” means the road, path or other passageway constructed or designated to allow access for emergency vehicles;

“fire protection system” means any device or system designed and installed to—

“hierdie verordening” ook die bylaes wat kragtens hierdie Verordening gepubliseer is;

“keermuur” ’n stuitmuur rondom ’n bogronde opgaartenk, wat gebou is van ’n ondeurlatende materiaal en ontwerp is om 110% van die inhoud van die tenk te bevat;

“Munisipale Bestuurder” ’n persoon aangestel ingevolge artikel 82 van die Munisipale Strukturewet of sy gedelegeerde;

“Munisipale Stelselswet” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000);

“Munisipale Strukturewet” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998);

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“Nasionale Bouregulasies” die regulasies afgekondig kragtens artikel 17(1) van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet 103 van 1977), en beteken—

- (a) Nasionale Bouregulasies (A2) die bepalings rakende die voorlegging van bouplanne en besonderhede aan die Munisipaliteit;
- (b) Nasionale Bouregulasies (A20) die bepalings rakende die klassifikasie en aanwysing van okkupasies;
- (c) Nasionale Bouregulasies (A21) die bepalings rakende die bevolking van ’n gebou;
- (d) Nasionale Bouregulasies (T1) die bepalings rakende algemene vereistes vir brandbeskerming van ’n gebou; en
- (e) Nasionale Bouregulasies (T2) die bepalings rakende die misdrywe vir nie-nakoming van die Nasionale Bouregulasies (T1);

“Nasionale Padverkeerswet” die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“nie-brandbaar” ’n stof of materiaal geklassifiseer as nie-brandbaar wanneer dit ooreenkomstig SABS 0177: Deel 5 getoets word;

“noodontruimingsplan” ’n plan wat spesifiek ontwerp is om te help met die ontruiming van okkupeerders uit ’n gebou in geval van ’n brand of ander dreigende gevaar en wat verantwoordelikheid aan verskeie personeellede toewys, ontsnaproetes aandui wat gebruik moet word en voorsiening maak vir algemene gebeurlikhede vir die veilige en vinnige ontruiming van ’n gebou;

“noodroete” die deel van ’n ontsnaproete wat brandbeskerming bied aan die okkupeerders van ’n gebou en wat na ’n ontsnapdeur lei;

“noodvoertuig” enige brandweer-, reddings- of ander voertuig wat bedoel is vir gebruik by brande en ander dreigende gevare;

“okkupasie” die bepaalde gebruik of tipe gebruik waarvoor ’n gebou of deel daarvan normaalweg aangewend word of bedoel is om aangewend te word soos in die Nasionale Bouregulasies (A20) bepaal;

“okkupasieskeidingselement” ’n bou-element of komponent wat een okkupasie in ’n gebou skei van ’n ander en wat ’n brandweerstand het van minstens dié vereis by die Nasionale Bouregulasies (T1), gelees met SABS 0400;

“okkupasie vir vermaak en openbare byeenkoms” ’n plek waar mense bymekaarkom om te eet, te drink, te dans of aan ander ontspanning deel te neem;

(a) detect, control or extinguish a fire, or

(b) alert occupants or the fire service, or both, to a fire,

but excludes portable and mobile fire extinguishers;

“fire wall” means a wall that is able to withstand the effects of fire for a specific period of time as contemplated in the National Building Regulations (T1) read with SABS 0400;

“flammable gas” as contemplated in SABS 0228, means a gas that at 20 °C and at a standard pressure of 101,3 kilopascals—

(a) is ignitable when in a mixture of 13% or less (by volume) with air, or

(b) has a flammable range with air of at least 12 percentage points, regardless of the lower flammable limit;

“flammable liquid” means a liquid, or mixtures of liquids, or a liquid containing solids in solution or in suspension that give off a flammable vapour at or below 60,5 °C and also includes a liquid within the danger groups as determined in SABS 0228: See Schedule 1;

“flammable solid” as contemplated in SABS 0228, means a solid that is easily ignited by external sources, such as sparks and flames, solids that are readily combustible, solids that are liable to cause, or contribute to, a fire through friction or solids that are desensitised (wetted) explosives; that can explode if not diluted sufficiently;

“flammable substance” means a flammable liquid or a flammable gas;

“flammable store” means a store that is used for the storage of flammable liquids and complies with the criteria set out in section 49 of this By-law;

“Hazardous Substances Act” means the Hazardous Substances Act, 1973 (Act 15 of 1973);

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“Municipal Manager” means a person appointed in terms of section 82 of the Municipal Structures Act or his nominee;

“Municipal Structures Act” means the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“Municipal Systems Act” means the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000);

“National Building Regulations” means the regulations promulgated in terms section 17(1) of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act 103 of 1977), and—

(a) National Building Regulations (A2) means the provisions regulating the submission of building plans and particulars to the Municipality;

(b) National Building Regulations (A20) means the provisions regulating the classification and designation of occupancies;

(c) National Building Regulations (A21) means the provisions regulating the population of a building;

(d) National Building Regulations (T1) means the provisions regulating general requirements for fire protection of a building, and

(e) National Building Regulations (T2) means the provisions regulating the offences for non-compliance with the National Building Regulations (T1);

“ondergrondse tenk” ’n tenk gebruik word of bedoel is om gebruik te word vir die opberging van vlambare vloeistof en wat heeltemal in die grond versink is en onder die oppervlak van die grond is;

“ontsnapdeur” die deur in ’n ontsnaproete wat op grondvlak regstreeks na ’n straat of openbare plek lei, of na ’n goedgekeurde oop ruimte wat na ’n straat of openbare plek lei;

“ontsnaproete” die hele roete van die verste punt in enige kamer in ’n gebou tot by die naaste ontsnapdeur en kan dit ’n noodroete insluit;

“ontsnaproeteplan” ’n diagram wat die vloeruiteg, die okkupeerder se huidige posisie en die roete na die naaste primêre en sekondêre ontsnaproetes in die gebou toon, asook die stappe wat gedoen moet word in die geval van ’n brand of ander dreigende gevaar;

“openbare pad” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek wat gewoonlik deur die publiek of ’n deel daarvan gebruik word of waartoe die publiek of ’n deel daarvan die reg van toegang het en tensy onbestaanbaar met die sinsverband, sluit dit ook in—

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, syaapdjie of soortgelyke voetganger gedeelte van ’n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif waarvoor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) enige ander voorwerp wat ’n deel uitmaak van sodanige pad, straat of deurgang;

“openbare plek” enige plein, park, ontspanningsgrond of oop terrein wat—

- (a) by die munisipaliteit berus;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik, of
- (c) getoon word op ’n algemene plan van ’n dorpsgebied in ’n akteregistrasiekantoor of die kantoor van ’n landmeter-generaal en wat verskaf is vir of gereserveer is vir die gebruik van die publiek of die eienaars van erwe in sodanige dorpsgebied;

“operateur” die persoon verantwoordelik vir die gebruik van ’n motorvoertuig en wat geregistreer is as die operateur van so ’n voertuig ingevolge die Nasionale Padverkeerswet;

“opgaarhouer” ’n drukhouer soos omskryf in die regulasies vir drukhouers afgekondig kragtens die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid;

“outomatiese oophou-en-los toestel” ’n toestel wat gebruik word om ’n branddeur oop te hou en die branddeur toemaak wanneer ’n brand bespeur word;

“perseel” enige gebou, strand, grond, terrein, pad of voertuig en kan dit ’n vaartuig, trein of vliegtuig insluit;

“persoon in beheer”—

- (a) met betrekking tot ’n perseel, ’n natuurlike of regs persoon wat permanent of tydelik verantwoordelik is vir die bestuur, instandhouding of benutting van die perseel;
- (b) met betrekking tot ’n gebou, ’n natuurlike of regs persoon wat permanent of tydelik verantwoordelik is vir die bestuur, instandhouding of benutting van die gebou;
- (c) met betrekking tot ’n installasie, ’n natuurlike of regs persoon wat permanent of tydelik verantwoordelik is vir die bestuur of benutting van die installasie: Met dien verstande dat so ’n persoon nie die persoon in (a) bedoel is nie; en
- (d) indien die beheerowerheid nie in staat is om die identiteit van ’n persoon in (a), (b) en (c) bedoel te bepaal nie, enige persoon wat na die mening van die beheerowerheid geag word in beheer van sodanige perseel, gebou of installasie te wees;

“National Road Traffic Act” means the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“non-combustible” means a substance or material classified as non-combustible when tested in accordance with SABS 0177: Part 5;

“occupancy” means the particular use or type of use to which a building or portion thereof, is normally put or intended to be put as provided for in the National Building Regulations (A20);

“occupancy separating element” means a building element or component which separates one occupancy in a building from another and has a fire resistance of not less than that required by the National Building Regulations (T1) read with the SABS 0400;

“Occupational Health and Safety Act” means the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993);

“operator” means the person responsible for the use of a motor vehicle and who has been registered as the operator of such a vehicle in terms of the National Road Traffic Act;

“owner” means—

- (a) in relation to premises, other than a building, either a natural or juristic person whose identity is determined by operation of law;
- (b) in relation to a building, either a natural or juristic person in whose name the land on which such building was or is erected or such land, as the case may be, is registered in the deeds office in question;
- (c) in relation to an installation, either a natural or juristic person in whose name a contract is entered into regarding approval, erection and maintenance of the installation; provided that such a person is not the owner mentioned in (b), and
- (d) in the event of the controlling authority being unable to determine the identity of a person mentioned in (a), (b) and (c), any person who is entitled to the benefit of the use of such premises, building or installation or who enjoys such benefit;

“person in charge” means—

- (a) in relation to premises, either a natural or juristic person who is permanently or temporarily responsible for the management, maintenance or utilisation of the premises;
- (b) in relation to a building, either a natural or juristic person who is permanently or temporarily responsible for the management, maintenance or utilisation of the building;
- (c) in relation to an installation, either a natural or juristic person who is permanently or temporarily responsible for the management or utilisation of the installation; provided that such a person is not the person mentioned in (a), and
- (d) in the event of the controlling authority being unable to determine the identity of a person mentioned in (a), (b) and (c), any person who is in the opinion of the controlling authority deemed to be in charge of such premises, building or installation;

“population” means the population determined in accordance with the National Building Regulations (A21);

“premises” means any building, beach, land, terrain, road, vehicle and can include a vessel, train or aircraft;

“public place” means any square, park, recreation ground or open space which—

- (a) is vested in the Municipality;
- (b) the public has the right to use, or

“SABS-kodes” die Suid-Afrikaanse Buro vir Standaarde se SABS-praktykkodes en Spesifikasies uitgereik ingevolge die Wet op Standaarde;

“Staat”:

- (a) enige departement van die staat of administrasie in die nasionale, provinsiale of plaaslike sfeer van regering, of
- (b) enige ander ampsbekleër of instansie wat—
 - (i) ’n gesag uitoefen of ’n funksie ingevolge die Grondwet of ’n provinsiale konstitusie verrig, of
 - (ii) ’n publieke gesag uitoefen of ’n publieke funksie ingevolge enige wetgewing verrig, maar ’n hof- of regterlike amptenaar word nie hierby ingesluit nie;

“summiere bedwinging” om ’n toestand onmiddellik te evalueer as ’n brandgevaar of ander dreigende gevaar vir lewe of eiendom en om te gelas dat sodanige toestand onmiddellik reggestel word;

“tenk”, vir die doeleindes van Hoofstuk 9 van hierdie verordening, ’n houer wat permanent of tydelik op ’n voertuig gemonteer is of daarin ingebou is en wat so gebou is dat dit geskik is om vlambare vloeistof of gas as vrag te bevat;

“terrein” enige erf, lot, kleinhoeve, standplaas of enige ander stuk grond waarop ’n gebou opgerig is, word of gaan word;

“vlambare gas”, soos in SABS 0228 bedoel, ’n gas wat by 20 °C en teen ’n standaard druk van 101,3 kilopascal—

- (a) kan ontsteek in ’n mengsel van 13% of minder (per volume) met lug, of
- (b) ’n vlambare bestek met lug van minstens 12 persentasiepunte het, ongeag die laagste vlamperk;

“vlambare stof” ’n vlambare vloeistof of ’n vlambare gas;

“vlambare vaste stof”, soos in SABS 0228 beoog, ’n vaste stof wat maklik ontsteek word deur eksterne bronne soos vonke en vlamme, vaste stowwe wat geredelik brandbaar is, vaste stowwe wat ’n brand kan veroorsaak of daartoe kan bydra deur wrywing, of vaste stowwe wat gedesensitiseerde (benatte) plofstowwe is wat kan ontplof as dit nie voldoende verdun word nie;

“vlambare vloeistof” ’n vloeistof, of mengsel van vloeistowwe, of ’n vloeistof wat vaste stowwe in oplossing of in suspensie bevat, wat ’n vlambare damp afgee by of onder 60,5 °C en ook ’n vloeistof binne die gevaargroepe soos in SABS 0228 bepaal: **Sien Bylae 1**;

“voertuig” ’n voertuig soos omskryf in die Nasionale Padverkeerswet, en ook die volgende:

- (a) “padtenkvoertuig” ’n tenkvrugmotor, tenksleepwa of ’n kombinasie van ’n voorspanmotor en ’n tenkleunwa;
- (b) “tenkleunwa” ’n voertuig met ’n tenk daarop gemonteer of gebou as ’n integrale deel daarvan en so gebou dat, wanneer die leunwa deur ’n voorspanmotor of ander sleepwa gesleep word, deur ’n vyfdewielverbinding, ’n deel van die las op die sleepvoertuig rus;
- (c) “tenksleepwa” ’n voertuig met ’n tenk daarop gemonteer of gebou as ’n integrale deel daarvan en so gebou dat wanneer die tenksleepwa deur ’n tenkvrugmotor gesleep word, feitlik sy hele las op sy eie wiele rus;
- (d) “tenkvrugmotor” ’n enkele, selfaangedrewe voertuig met ’n tenk daarop gemonteer;
- (e) “voorspanwa” ’n selfaangedrewe voertuig wat gebruik word om ’n tenkleunwa te sleep, en
- (f) enige ander voertuig wat na die mening van die beheerowerheid ’n voertuig is soos in Hoofstuk 9 van hierdie Verordening bedoel;

- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“public road” means any road, street or thoroughfare or any other place (whether a thoroughfare or not) which is commonly used by the public or any section thereof or to which the public or any section thereof has a right of access, and includes—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare, and
- (c) any other work or object forming part of or connected with or belonging to such road, street or thoroughfare;

“SABS Codes” means South African Bureau of Standards SABS Codes of Practice and Specifications issued in terms of the Standards Act;

“service” means a fire brigade service as defined in the Fire Brigade Services Act;

“site” means any erf, lot, plot, stand or other piece of land on which a building has been, is being or is to be erected;

“Standards Act” means the Standards Act, 1993 (Act 29 of 1993);

“State” means—

- (a) any department of state or administration in the national, provincial or local sphere of government, or
- (b) any other functionary or institution—
 - (i) exercising a power or performing a function in terms of the Constitution or a provincial constitution, or
 - (ii) exercising a public power or performing a public function in terms of any legislation, but does not include a court or judicial officer;

“storage vessel” means a pressure vessel as defined in the regulations for pressure vessels promulgated in terms of the Occupational Health and Safety Act;

“summary abatement” means to immediately judge a condition to be a fire hazard or other threatening danger to life or property and to order immediate correction of such condition;

“tank” for purposes of chapter 9 of this by-law, means a container mounted permanently or temporarily on or embodied in a vehicle and so constructed to be suitable for the containment of flammable liquid or gas cargo;

“this By-law” includes the Schedules published in terms of this by-law;

“underground tank” means a tank used or intended to be used for the storage of flammable liquid wholly sunk into and below the surface of the ground;

“vehicle” means a vehicle as defined in the National Road Traffic Act and includes the following—

- (a) “road tank vehicle” means a tank truck, tank trailer, or truck-tractor and tank-semi-trailer combination;
- (b) “tank-semi-trailer” means a vehicle with a tank mounted on it or built as an integral part of it, and so constructed that, the semi-trailer is drawn by a truck-tractor or another trailer, through a fifth wheel connection part of the load rest on the towing vehicle;
- (c) “tank trailer” means a vehicle with a tank mounted on it or built as an integral part of it, and so constructed that, when the tank trailer is drawn by a tank truck, practically all of its load rests on its own wheels;

“Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid” die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993);

“Wet op Brandweerdienste” die Wet op Brandweerdienste, 1987 (Wet 99 van 1987);

“Wet op Gevaarhoudende Stowwe” die Wet op Gevaarhoudende Stowwe, 1973 (Wet 15 van 1973);

“Wet op Standaard” die Wet op Standaard, 1993 (Wet 29 van 1993).

ADMINISTRATIEWE BEPALINGS

Administrasie en afdwinging

2. (1) Die brandweerhoof is verantwoordelik vir die administrasie en afdwinging van hierdie verordening.
- (2) Waar daar nie ’n brandweerhoof ingevolge die Wet op Brandweerdienste aangestel is nie, is die munisipale bestuurder verantwoordelik vir die administrasie en afdwinging van hierdie verordening.
- (3) Waar daar nie ’n diens in die regsgebied van die munisipaliteit ingestel is nie, is die munisipale bestuurder verantwoordelik vir die administrasie en afdwinging van hierdie verordening.

Delegering

3. (1) ’n Brandweerhoof kan enige bevoegdheid wat ingevolge hierdie verordening aan hom verleen is, deleger in ooreenstemming met artikel 19 van die Wet op Brandweerdienste.
- (2) ’n Munisipale bestuurder kan enige bevoegdheid wat ingevolge hierdie verordening aan hom verleen is, deleger in ooreenstemming met die delegeringstelsel van die munisipaliteit wat ingevolge artikel 59 van die Munisipale Stelselwet ontwikkel is.

Afdwingingsbepalings

4. (1) ’n Beheerowerheid kan, wanneer hy dit nodig of dienstig ag om dit te doen, enige perseel op enige redelike tyd betree om nakoming van hierdie verordening te verseker.
- (2) ’n Beheerowerheid het die gesag om enige toestand wat ’n skending van enige bepaling van hierdie verordening is en wat ’n onmiddellike brandgevaar of ander dreigende gevaar inhou, summier te bedwing.
- (3) ’n Beheerowerheid moet enige skending in subartikel (2) bedoel, regstel deur enige daad te verrig, en kan ook—
 - (a) versoek dat die perseel onmiddellik ontruim word;
 - (b) gelas dat die perseel gesluit word tot tyd en wyl die skending reggestel is;
 - (c) gelas dat enige aktiwiteit gestaak word; en
 - (d) gelas dat die onmiddellike bedreiging verwyder word.
- (4) Enige koste van sodanige daad moet gedra word deur die persoon wat deur ’n beheerowerheid geag word vir die bestaan van sodanige toestand verantwoordelik te wees.

Gesag om te ondersoek

5. Ondanks enige andersluidende bepalinge vervat in enige ander wet, het ’n beheerowerheid die gesag om die oorsaak, oorsprong en omstandighede van enige brand of ander dreigende gevaar te ondersoek.

Versuim om aan bepalinge te voldoen

6. (1) Wanneer ’n beheerowerheid bevind dat daar nie-nakoming van die bepalinge van hierdie verordening is, uitgesonderd die

(d) “tank truck” means a single, self-propelled vehicle with a tank mounted on it;

(e) “truck-tractor” means a self-propelled vehicle used to pull a tank-semi-trailer, and

(f) any other vehicle, which in the opinion of the controlling authority, is a vehicle contemplated in chapter 9 of this by-law.

ADMINISTRATIVE PROVISIONS

Administration and enforcement

2. (1) The chief fire officer is responsible for the administration and enforcement of this by-law.
- (2) Where no chief fire officer has been appointed in terms of the Fire Brigade Services Act, the municipal manager is responsible for the administration and enforcement of this by-law.
- (3) Where there is no service established in the area of jurisdiction of the municipality, the municipal manager is responsible for the administration and enforcement of this by-law.

Delegation

3. (1) A chief fire officer may delegate any power granted to him in terms of this by-law in accordance with section 19 of the Fire Brigade Services Act.
- (2) A municipal manager may delegate any power granted to him in terms of this by-law in accordance with the system of delegations of the municipality.

Enforcement provisions

4. (1) A controlling authority may, whenever he regards it necessary or expedient to do so, enter any premises at any reasonable time to ensure compliance with this by-law.
- (2) A controlling authority has the authority to summarily abate any condition which is in violation of any provision of this by-law and which presents an immediate fire hazard or other threatening danger.
- (3) A controlling authority must remedy any violation mentioned in subsection (2), by performing any act, and may also—
 - (a) call for the immediate evacuation of the premises;
 - (b) order the closure of the premises until such time as the violation has been rectified;
 - (c) order the cessation of any activity, and
 - (d) order the removal of the immediate threat.
- (4) Any costs of such action must be borne by the person deemed by a controlling authority to be responsible for the existence of such condition.

Authority to investigate

5. Notwithstanding anything to the contrary contained in any other law, a controlling authority has the authority to investigate the cause, origin and circumstances of any fire or other threatening danger.

Failure to comply with provisions

6. (1) When a controlling authority finds that there is non-compliance with the provisions of this by-law, excluding the situation in

situasie in artikel 4(2) bedoel, moet 'n skriftelike kennisgewing uitgereik word en dit moet die volgende insluit:

- (a) bevestiging van die bevindings;
 - (b) die bepalings van hierdie verordening wat oortree word;
 - (c) die regstellende stappe wat vereis word, en
 - (d) 'n datum vir nakoming.
- (2) 'n Lasgewing of kennisgewing wat ingevolge hierdie verordening uitgereik word, moet beteken word deur persoonlike aflewering of per geregistreerde pos aan 'n persoon wat na die mening van die beheerowerheid geag word die geskikte persoon te wees.
- (3) Vir onbewaakte of verlate persele moet 'n afskrif van sodanige lasgewing of kennisgewing op 'n opvallende plek by of naby die ingang tot sodanige perseel opgeplak word en moet die lasgewing of kennisgewing per geregistreerde pos gepos word na die laaste bekende adres van die eienaar, die persoon in beheer van die perseel of albei.

Weiering, opskorting of intrekking van 'n goedkeuring of 'n sertifikaat

7. 'n Beheerowerheid kan 'n goedkeuring of 'n sertifikaat wat by hierdie verordening vereis word, weier, opskort of intrek vir—
- (a) versuim om aan die bepalings van hierdie verordening vir die uitreiking van die goedkeuring of sertifikaat te voldoen; of
 - (b) nie-nakoming van die bepalings van die goedkeuring of sertifikaat.

Rekords benodig

8. Die veilige bewaring van alle tersaaklike rekords en dokumente is die veantwoordelikheid van die beheerowerheid.

Hefings

9. (1) Die munisipaliteit kan die gelde bepaal wat betaalbaar is deur 'n persoon namens wie die beheerowerheid 'n diens gelewer het soos in artikel 10 van die Wet op Brandweerdienste bedoel.
- (2) Die munisipaliteit kan gelde hef vir die verskaffing van 'n inspeksie, herinspeksie of enige ander diens asook die uitreiking van permitte, goedkeurings of sertifikate in ooreenstemming met die toepaslike plaaslike regerings-wetgewing wat die hef van gelde reël.

Aanmelding van brandgevaar en ander dreigende gevaar

10. 'n Eienaar of die persoon in beheer van die perseel moet, by ontdekking van enige bewyse van 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar waarop hierdie verordening betrekking het, die beheerowerheid onmiddellik in kennis stel.

BRANDBESKERMING VAN GEBOUE

Algemeen

11. Die beheerowerheid moet ingevolge artikel 4(3) of artikel 6(1) van hierdie verordening 'n oortreding van die Nasionale Bouregulasies rakende brand en die veiligheid van geboue bedwing.

Toegang vir noodvoertuie

12. (1) Wanneer 'n perseel na die mening van die beheerowerheid nie geredelik vanaf openbare paaie toeganklik is nie, moet dit voorsien word van toegang vir noodvoertuie en kan daar ondanks die bepalings van die Nasionale Bouregulasies (T1) vereis word dat dit aan die volgende voldoen:
- (a) 'n Toegangspad moet gebou word sodat dit die massa van die swaarste noodvoertuig kan dra wat nodig is om vir die risiko van die perseel voorsiening te maak.

section 4(2), a written notice must be issued and include the following—

- (a) confirmation of the findings;
 - (b) provisions of this by-law that are being contravened;
 - (c) the remedial action required, and
 - (d) set forth a time for compliance.
- (2) An order or notice issued under this by-law must be served either by personal delivery or registered mail upon a person who is in the opinion of the controlling authority, deemed to be the appropriate person.
- (3) For unattended or abandoned premises, a copy of such order or notice must be posted on the premises in a conspicuous place at or near the entrance to such premises and the order or notice must be mailed by registered mail, to the last known address of the owner, the person in charge of the premises or both.

Denial, suspension or revocation of an approval or a certificate

7. A controlling authority may refuse, suspend or revoke an approval or a certificate required by this by-law for—
- (a) failure to meet the provisions of this by-law for the issuance of the approval or certificate, or
 - (b) non-compliance with the provisions of the approval or certificate.

Records required

8. The safekeeping of all relevant records and documents is the responsibility of the controlling authority.

Charges

9. (1) The municipality may determine the fees payable by a person on whose behalf, the controlling authority rendered a service as contemplated in section 10 of the Fire Brigade Services Act.
- (2) The municipality may charge a fee for the provision of an inspection, re-inspection or any other service as well as the issuing of permits, approvals or certificates in accordance with the applicable local government legislation regulating the charging of fees.

Reporting a fire hazard and other threatening danger

10. An owner or the person in charge of the premises, upon discovering any evidence of a fire hazard or other threatening danger pertaining to this by-law, must immediately notify the controlling authority.

FIRE PROTECTION OF BUILDINGS

General

11. The controlling authority in terms of section 4(3) or section 6(1) of this by-law must abate a contravention of the National Building Regulations relating to fire and safety of buildings.

Access for emergency vehicles

12. (1) When, in the opinion of the controlling authority, premises are not readily accessible from public roads it must be provided with emergency vehicle access and, notwithstanding the provisions in the National Building Regulations (T1), may be required to comply with the following—
- (a) An access road must be constructed so that it is capable of supporting the mass of the heaviest emergency vehicle required to cater for the risk of the premises.

- (b) 'n Gemotoriseerde of elektronies beheerde hek moet op so 'n wyse toegerus word dat toegang tot die perseel verkry kan word sonder die gebruik van 'n motor of enige ander elektroniese toestel.
 - (c) Brandgange moet verskaf word vir alle persele wat meer as 45 meter van 'n openbare pad is of hoër as nege meter is en meer as 15 meter van 'n openbare pad is.
 - (d) Brandgange moet minstens vier meter breed wees, en die ligging van die brandgange moet beslis word na oorleg met die beheerowerheid, en die gebied van grondvlak tot 'n hoogte van vier meter bo die brandgang moet vry van obstrukties gehou word.
 - (e) 'n Doodloopstraat wat langer as 90 meter is, moet voorsien word van 'n draaisirkel aan die doodlooppunt van die straat wat groot genoeg is vir die grootste noodvoertuig wat nodig om vir die risiko van die perseel voorsiening te maak.
- (2) Die ontwerp, merke, gebruik en instandhouding van brandgange wat nie deel van 'n openbare pad uitmaak nie, moet aan die vereistes van die beheerowerheid voldoen.
- (3) Dit is onwettig om 'n voertuig in 'n brandgang te parkeer of om 'n brandgang andersins te blokkeer.

Afskorting- en okkupasieskeidingselemente

13. 'n Eienaar of persoon in beheer van 'n gebou mag nie 'n afskorting- of okkupasieskeidingselement verander op 'n wyse wat dit minder doeltreffend sal maak of toelaat dat vlamme, hitte of verbrandingsprodukte na die aanliggende kompartement of struktuur deurdring nie.

Branddeure en -samestelle

14. (1) Behoudens die bepalings van SABS 1253 moet 'n branddeur en -samestel so in stand gehou word dat dit in geval van 'n brand sy integriteit, isolasie en stabiliteit sal behou vir die tydperk wat vir daardie bepaalde klas deur vereis word.
- (2) 'n Branddeur mag oop gehou word slegs wanneer dit toegerus is met 'n outomatiese oophou-en-lostoestel wat deur die munisipaliteit goedgekeur is.
- (3) 'n Branddeur en -samestel mag nie minder doeltreffend gemaak word deur die volgende dade nie:
- (a) die integriteit, isolasie of stabiliteit van 'n bepaalde klas deur verander;
 - (b) die selfsluitemeganisme ontkoppel;
 - (c) die deur vaswig, blokkeer of versper sodat dit nie kan toemaak nie;
 - (d) die smeltbare skakelaansitmeganisme van 'n deur verf;
 - (e) 'n elektriese of elektroniese ontkoppelmeganisme diskonnekteer of minder doeltreffend maak;
 - (f) enige ander daad wat 'n branddeur of -samestel minder doeltreffend maak.

Ontsnaproetes

15. (1) 'n Komponent wat deel van 'n ontsnaproete uitmaak, soos die toevoerroetes, toegangsdeure, noodroetes en ontsnapdeure, mag op geen manier versper of minder doeltreffend gemaak word wat enige persoon kan hinder of verhinder om in die geval van 'n brand of enige ander noodgeval uit die gebou te ontsnap nie.
- (2) 'n Sluittoestel wat aan 'n toegangsdeur of 'n ontsnapdeur aangebring is, moet van 'n tipe wees wat deur die munisipaliteit goedgekeur is.

- (b) A motorised or electronically operated gate must be equipped in such a manner that access to the premises can be gained without the use of a motor or any other electronic device.
 - (c) Fire lanes must be provided for all premises which are set back more than 45 metres from a public road or exceed nine metres in height and are set back over 15 metres from a public road.
 - (d) Fire lanes must be at least four metres in width, the position of which must be decided upon after consultation with the controlling authority, and the area from ground level to a clearance height of four metres above the fire lane must remain unobstructed.
 - (e) A cul-de-sac that is more than 90 metres in length, must be provided with a turning circle at the closed end of the road capable of accommodating the largest emergency vehicle which is required to cater for the risk of the premises.
- (2) The design, marking, use and maintenance of fire lanes not forming part of a public road must comply with the requirements of the controlling authority.
- (3) It is unlawful for a person to park a vehicle in or otherwise obstruct a fire lane.

Division and occupancy separating elements

13. An owner or person in charge of a building may not alter a division or occupancy separating element in any way that would render it less effective or to allow flame, heat or combustion products from penetrating into the adjacent compartment or structure.

Fire doors and assemblies

14. (1) Subject to the provisions of SABS 1253, a fire door and assembly must be maintained in such a manner that in the event of a fire it retains its integrity, insulation and stability for the time period required for that particular class of door.
- (2) A fire door may be kept open, only when it is equipped with an automatic releasing hold-open device approved by the municipality.
- (3) A fire door and assembly may not be rendered less effective through the following actions—
- (a) altering the integrity, insulation or stability of a particular class of door;
 - (b) disconnecting the self-closing mechanism;
 - (c) wedging, blocking or obstructing the door so that it cannot close;
 - (d) painting the fusible link actuating mechanism of a door;
 - (e) disconnecting or rendering less effective an electric or electronic release mechanism, or
 - (f) any other action that renders a fire door or assembly less effective.

Escape Routes

15. (1) A component which forms part of an escape route such as the feeder routes, access doors, emergency routes and escape doors must not be obstructed or rendered less effective in any way, which could hinder or prevent the escape of any person from a building in the case of fire or any other emergency.
- (2) A locking device, which is fitted to an access or escape door in an escape route, must be of a type approved by the municipality.

- (3) Waar die beheerowerheid dit vereis, moet 'n ontsnaproete duidelik aangedui word met tekens wat aan SABS 1186 voldoen en die rigting aandui waarin daar in die geval van 'n brand of enige ander noodgeval beweeg moet word.

Tente

16. (1) Voordat 'n tent opgerig en gebruik word as 'n okkupasie in die Nasionale Bouregulasies (A20) beoog, moet 'n aansoeker—
- (a) 'n aansoek ingevolge die Nasionale Bouregulasies (A2) vir die oprigting en gebruik van die tent aan die munisipaliteit voorlê, en
- (b) 'n aansoek vir 'n tydelike bevolkingsertifikaat ingevolge artikel 21 van hierdie verordening aan die beheerowerheid voorlê.
- (2) Die aansoek wat ingevolge subartikel (1)(a) voorgelê word, moet aan die volgende voldoen—
- (a) Die tent moet minstens 4,5 meter van 'n grens, bewaarplek vir brandbare stowwe of brandbare materiaal opgerig word, en die beheerowerheid kan vereis dat hierdie afstand vergroot word indien die situasie dit vereis.
- (b) Waar tente langs mekaar opgeslaan word, moet 'n onversperde minimum afstand van 4,5 meter tussen hulle verskaf word en waar van toepassing tussen die tentpenne en tentoue van die naasliggende tente, ten einde toegang vir noodvoertuie te verskaf.
- (c) Die vereistes uiteengesit in die Nasionale Bouregulasies (T1), moet in die volgende gevalle nagekom word:
- (i) waar die bevolking van 'n tent meer as 25 mense is;
- (ii) waar 'n tent gedurende die nag geokkupeer word;
- (iii) vir sitplekreëlins en afmetings van gangetjies, en
- (iv) vir die verskaffing van brandblussers.
- (d) Die bevolkingsdigtheid van 'n tent moet aan die Nasionale Bouregulasies (A21) voldoen.
- (e) Geen voedselbereiding mag gedoen word nie in 'n tent wat deur die publiek geokkupeer word, en as voedselbereiding gedoen moet word, moet dit geskied in 'n afsonderlike tent of in 'n gebied waartoe die publiek nie toegang het nie.
- (f) Daar mag geen oop vure in 'n tent gemaak word nie, en enige ander toestel wat vlamme afgee, soos 'n kers, lantern of fakkel, maar nie daartoe beperk nie, word in 'n tent toegelaat slegs na goedkeuring deur die beheerowerheid.
- (g) Geen oop vuur of vlam word binne vyf meter van 'n tent, tentpen of tentou toegelaat nie.
- (h) Rook is verbode in 'n tent, en 'n **“Rook Verbode”**-teken moet prominent vertoon word by elke ingang en moet aan SABS 1186: Deel 1 voldoen.
- (i) Verligting en bedrading wat in 'n tent geïnstalleer word, moet voldoen aan die vereistes uiteengesit in SABS 0142 op so 'n wyse dat dit nie direkte kontak maak met brandbare materiaal nie en die uitgestraalde hitte nie 'n ontbrandingsgevaar inhou nie.
- (3) Ondanks die bepalinge van subartikels (1) en (2) kan die beheerowerheid die aansoeker versoek om aan bykomende vereistes vir die opslaan en gebruik van 'n tent te voldoen.

- (3) Where required by the controlling authority, an escape route must be clearly indicated with signage, which complies with SABS 1186, indicating the direction of travel in the event of fire or any other emergency.

Tents

16. (1) Prior to the erection and usage of a tent as an occupancy contemplated in the National Building Regulations (A20), an applicant must—
- (a) submit an application in terms of the National Building Regulations (A2) to the municipality for the erection and usage of the tent, and
- (b) submit an application in terms of the section 21 of this by-law to the controlling authority for a temporary population certificate.
- (2) The application submitted in terms of subsection (1)(a) must comply with the following—
- (a) The tent must be erected at least 4,5 metres from a boundary, combustible store or material and the controlling authority may require that this distance be increased should the situation require it.
- (b) Where tents are erected adjacent to one another, an unobstructed minimum distance of 4,5 metres must be provided between them and where applicable between the stakes and guidelines of the adjacent tents, in order to ensure emergency vehicle access.
- (c) The requirements set out in the National Building Regulations (T1) must be complied with in the following instances—
- (i) where the population of a tent exceeds 25 people;
- (ii) where a tent is occupied during the hours of darkness;
- (iii) for seating arrangements and aisle dimensions, and
- (iv) for the provisions of fire extinguishers.
- (d) The population density of a tent must comply with the National Building Regulations (A21).
- (e) No cooking may be carried out in the tent occupied by the public and where cooking is required, it must be carried out in a separate tent or an area to which the public does not have access.
- (f) No open fire is permitted in a tent and any other flame emitting device, such as a candle, lantern or torch but not limited thereto, is only permitted in a tent after approval by the controlling authority.
- (g) No open fire or flame is permitted within five metres of a tent, stake or guideline of a tent.
- (h) Smoking is prohibited in a tent and a **“No Smoking”** sign must be prominently displayed at each entrance and must comply with SABS 1186: Part 1.
- (i) Lighting and wiring installed in a tent must comply with the requirements set out in SABS 0142 in such a manner that direct contact is not made with combustible material and the radiated heat does not pose an ignition hazard.
- (3) Notwithstanding the provisions in subsections (1) and (2), the controlling authority may request the applicant to fulfil additional requirements for the erection and usage of a tent.

BRANDVEILIGHEIDSTOERUSTING**Brandblussers**

17. (1) Brandblussers moet verskaf en geïnstalleer word op 'n perseel soos deur die beheerowerheid vereis en in ooreenstemming met die Nasionale Bouregulasies (T1) en (T2).
- (2) Brandblussers moet streng ooreenkomstig die vereistes van die regulasies kragtens die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, SABS 1475: Deel 1, SABS 1571, SABS 1573 en SABS 0105: Deel 1 in stand gehou word.
- (3) 'n Natuurlike of regs persoon mag nie 'n brandblusser ingevolge SABS 1475: Deel 1 volmaak, hervul, vernuwe, verander, herstel, inspekteer of toets nie tensy sodanige persoon die houër is van 'n permit uitgereik deur die Suid-Afrikaanse Buro vir Standaarde of 'n bevoegdheidsertifikaat uitgereik deur die Suid-Afrikaanse Kwalifikasiesertifiseringskomitee.
- (4) Die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel mag nie toelaat dat 'n brandblusser volgemaak, hervul, vernuwe, verander, herstel, geïnspekteer of getoets word nie deur 'n persoon wat nie in besit is nie van 'n permit of sertifikaat in subartikel (3) bedoel.
- (5) Wanneer die beheerowerheid bevind dat 'n brandblusser volgemaak, hervul, vernuwe, verander, herstel, geïnspekteer of getoets is deur 'n persoon wat nie in besit is nie van 'n permit of sertifikaat in subartikel (3) bedoel, moet die beheerowerheid die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel gelas om die werk te laat doen deur 'n persoon wat in besit van so 'n permit of sertifikaat is.
- (6) Wanneer 'n brandblusser na die mening van die beheerowerheid onveilig of ondoeltreffend is as gevolg van agteruitgang, ontwerp of konstruksie, moet die beheerowerheid die eienaar of persoon in beheer van die perseel gelas om die toestel te laat inspekteer en toets ingevolge SABS 1475: Deel 1 en SABS 1571.
- (7) 'n Brandblusser mag nie van 'n perseel verwyder word om volgemaak, hervul, vernuwe, verander, herstel, geïnspekteer of getoets te word nie tensy die toestel tydelik vervang word deur 'n soortgelyke toestel in 'n goeie werkende toestand.
- (8) 'n Brandblusser mag nie geïnstalleer, uitmekaar gehaal, hervul, ontkoppel, versien, verander, herstel of getoets word in 'n gebied waar so 'n handeling 'n gevaar of bedreiging sal skep nie.

Toets en instandhouding van brandbeskermingstelsels

18. (1) 'n Brandbeskermingstelsel moet op 'n gereelde basis getoets en in stand gehou word en die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel moet 'n gedetailleerde rekord van die toets en instandhouding van die stelsel hou.
- (2) 'n Persoon mag nie 'n brandbeskermingstelsel toets nie voordat hy die okkuperders van die betrokke perseel in kennis gestel het van die tye vir die begin en afhandeling van die toets en, waar van toepassing, die partye wat die brandbeskermingstelsel moniteer.
- (3) 'n Brandbeskermingstelsel wat ontwerp is om 'n brand op te spoor, te bestry, te beheer en te blus, moet in stand gehou word in ooreenstemming met die Nasionale Bouregulasies (T2), gelees met 'n erkende nasionale kode of standaard, en by gebrek aan 'n nasionale kode of standaard moet 'n toepaslike internasionale kode of standaard gebruik word.
- (4) 'n Brandbeskermingstelsel mag nie geïnstalleer, uitmekaar gehaal, hervul, ontkoppel, versien, verander, herstel of getoets word in 'n gebied waar so 'n handeling 'n gevaar of bedreiging sal skep nie.
- (5) Die persoon wat die instandhouding van 'n brandbeskermingstelsel doen, moet die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel skriftelik in kennis stel van enige gebreke wat hy ontdek het en instandhouding wat gedoen is of nog gedoen

FIRE SAFETY EQUIPMENT**Fire extinguishers**

17. (1) Fire extinguishers must be provided and installed on premises as required by the controlling authority and in accordance with the National Building Regulations (T1) and (T2).
- (2) Fire extinguishers must be maintained strictly in accordance with the requirements of the Occupational Health and Safety Regulations, SABS 1475: Part 1, SABS 1571, SABS 1573 and SABS 0105: Part 1.
- (3) A juristic or a natural person may not fill, recharge, recondition, modify, repair, inspect or test a fire extinguisher in terms of SABS 1475: Part 1, unless such a person is the holder of a permit issued by the South African Bureau of Standards or certificate of competence issued by the South African Qualifications Certification Committee.
- (4) The owner or person in charge of the premises may not allow a fire extinguisher to be filled, recharged, reconditioned, modified, repaired, inspected or tested by a person not in possession of a permit or certificate mentioned in subsection (3).
- (5) When the controlling authority finds that a fire extinguisher has been filled, recharged, reconditioned, modified, repaired, inspected or tested by a person not in possession of a permit mentioned in subsection (3), the controlling authority must instruct the owner or person in charge of such premises to have the work carried out by a person who is in possession of such a permit or certificate.
- (6) When, in the opinion of the controlling authority, a fire extinguisher is unsafe or ineffective either by reason of deterioration, design or construction, the controlling authority must instruct the owner or the person in charge of the premises to have the appliance inspected and tested in terms of SABS 1475: Part 1 and SABS 1571.
- (7) A fire extinguisher may not be removed from the premises for filling, recharging, reconditioning, modification, repair, inspection or testing unless the appliance is replaced temporarily with a similar appliance in good working condition.
- (8) A fire extinguisher may not be installed, dismantled, recharged, disconnected, serviced, modified, repaired or tested in an area where such action would create a danger or hazard.

Testing and maintenance of fire protection systems

18. (1) A fire protection system must be tested and maintained on a regular basis and the owner or person in charge of the premises must keep a detailed record of the test and maintenance of the system.
- (2) A person may not test a fire protection system before notifying the occupants of the premises concerned of the starting and completion times of the test, and where applicable the parties who monitor the fire protection system.
- (3) A fire protection system designed for detecting, fighting, controlling and extinguishing a fire must be maintained in accordance with the National Building Regulations (T2) read in conjunction with a recognised national code or standard, and in the absence of a national code or standard an applicable international code or standard must be used.
- (4) A fire protection system may not be installed, dismantled, recharged, disconnected, serviced, modified, repaired or tested in any area where such action would create a danger or hazard.
- (5) The person carrying out the maintenance of a fire protection system must inform the owner or person in charge of the premises in writing, of any defects discovered, maintenance performed or still outstanding, and where the person in charge

moet word, en waar die persoon in beheer sodanige kennisgewing ontvang het, moet hy die eienaar onverwyld dienoreenkomstig inlig.

- (6) Die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel moet die beheerowerheid onmiddellik in kennis stel wanneer die brandbeskermingstelsel of 'n komponent daarvan ondiensbaar geraak het of aan diens onttrek is en moet die beheerowerheid in kennis stel sodra die stelsel herstel is.
- (7) Die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel moet alle stappe doen wat nodig geag word deur die beheerowerheid om alternatiewe toerusting te verskaf ten einde die vlak van veiligheid in die perseel te handhaaf.

Inmenging met en toegang tot brandbeskermingstelsels en brandblussers

19. 'n Persoon word nie toegelaat om 'n brandblusser of brandbeskermingstelsel minder doeltreffend, ondiensbaar of ontoeganklik te maak of daarmee te peuter of in te meng nie, behalwe soos wat nodig is tydens noodgevalle, instandhouding, oefening of voorgeskrewe toetsing.

Brandalarms en brandkrane

20. (1) Sonder vergoeding aan die eienaar van 'n betrokke perseel kan die beheerowerheid—
- (a) 'n brandalarm;
- (b) 'n transmissie-instrument vir oproepe van brand of ander noodgevalle, of
- (c) 'n transmissie-instrument om inwoners teen 'n brand of ander noodgeval te waarsku,
- aan enige gebou, muur, heining, paal of boom laat aanbring.
- (2) Sonder vergoeding aan die eienaar van 'n betrokke perseel kan die beheerowerheid die posisie van 'n brandkraan en brandalarm laat merk aan enige gebou, muur, heining, paal, boom, pad, randsteen of brandkraandeksel met 'n bord, metaalplaat of geveerde merker of op enige ander wyse.
- (3) Die beheerowerheid kan te eniger tyd 'n brandalarm, ander transmissie-instrument in subartikel (1) bedoel, bord, metaalplaat of geveerde merker laat verwyder sonder vergoeding aan die eienaar van die betrokke perseel.
- (4) 'n Ongemagtigde persoon word verbied om 'n brandalarm, ander transmissie-instrument in subartikel (1) bedoel, bord, metaalplaat of geveerde merker te verwyder, te ontsier, te verander of te beskadig of daarmee te peuter.
- (5) 'n Persoon mag nie 'n brandkraan minder doeltreffend, ondiensbaar of ontoeganklik maak of daarmee peuter of inmeng nie.

OPENBARE VEILIGHEID

Voorkoming en beheer van oorbevolking

21. (1) Voordat 'n perseel vir vermaak of openbare byeenkoms gebruik word, moet die eienaar of persoon in beheer van sodanige perseel 'n aansoek om 'n bevolkingssertifikaat aan die beheerowerheid voorlê, soos in Bylae 2 van hierdie verordening voorgeskryf.
- (2) Die beheerowerheid kan bykomende inligting van die aansoeker versoek.
- (3) Ondanks die bepaling van subartikel (1) kan die beheerowerheid die eienaar of persoon in beheer van die perseel gelas om aansoek te doen om 'n tydelike of 'n permanente bevolkingssertifikaat, indien die perseel gebruik word ten opsigte van enige ander okkupasie in die Nasionale Bouregulasies (A20) beoog.

has received such notice, he must without delay inform the owner accordingly.

- (6) The owner or person in charge of the premises must immediately notify the controlling authority when the fire protection system, or a component thereof, is rendered inoperable or taken out of service and must notify the controlling authority as soon as the system is restored.
- (7) The owner or person in charge of the premises must take all steps deemed necessary by the controlling authority to provide alternate equipment to maintain the level of safety within the premises.

Interference with and access to fire protection systems and fire extinguishers

19. A person is not permitted to render less effective, inoperative, inaccessible, or tamper and interfere with a fire extinguisher or fire protection system, except as may be necessary during emergencies, maintenance, drills or prescribed testing.

Fire alarms and fire hydrants

20. (1) Without compensation to the owner of the premises concerned, the controlling authority may cause—
- (a) a fire alarm;
- (b) a transmission instrument for calls of fire or other emergency, or
- (c) a transmission instrument for warning residents of a fire or other emergency,
- to be affixed to any building, wall, fence, pole or tree.
- (2) Without compensation to the owner of the premises concerned, the controlling authority may cause the position of a fire hydrant and fire alarm or any other fire protection information to be marked on any building, wall, fence, pole, tree, road, pavement or hydrant cover with a board, metal plate or painted marker or by any other means.
- (3) The controlling authority may at any time cause a fire alarm, other transmission instrument mentioned in subsection (1), board, metal plate or painted marker to be removed without compensating an owner of the premises concerned.
- (4) An unauthorised person is prohibited from removing, defacing, altering, tampering or damaging a fire alarm, other transmission instrument mentioned in subsection (1), board, metal plate or painted marker.
- (5) A person may not render less effective, inoperative, inaccessible, or tamper and interfere with a fire hydrant.

PUBLIC SAFETY

Prevention and control of overcrowding

21. (1) Prior to the usage of the premises for entertainment or public assembly, the owner or person in charge of such premises must submit an application for a population certificate to the controlling authority, as prescribed in the Schedule 2 of this by-law.
- (2) The controlling authority may request additional information from the applicant.
- (3) Notwithstanding the provision in subsection (1), the controlling authority may instruct the owner or person in charge of the premises to apply for either a temporary or a permanent population certificate, should the premises be used in respect of any other occupancy contemplated in the National Building Regulations (A20).

- (4) 'n Tydelike bevolkingstertifikaat is geldig vir 'n tydperk van hoogstens 30 kalenderdae.
- (5) Die beheerowerheid moet weier om die tydelike of permanente bevolkingstertifikaat uit te reik as die perseel nie aan die vereistes van die Nasionale Bouregulasies (T1) voldoen nie, en waar die beheerowerheid van mening is dat die nie-nakoming van die perseel reggestel kan word, moet hy die eienaar of persoon in beheer van sodanige perseel skriftelik gelas om alle redelike stappe te doen om die perseel veilig te maak voordat die perseel gebruik word en die tydelike of permanente bevolkingstertifikaat uitgereik word.
- (6) Indien die beheerowerheid te eniger tyd bewus word dat die gebruik van die perseel nie in ooreenstemming met die tydelike of permanente bevolkingstertifikaat is nie, moet hy ingevolge artikels 4(2) of 6(1) en artikel 7 van hierdie verordening optree.
- (7) Die tydelike en permanente bevolkingstertifikaat is geldig net vir die perseel of deel van die perseel waarvoor dit uitgereik is, en wanneer veranderinge van okkupasie plaasvind of wysigings aangebring word aan die perseel waarvoor die tertifikaat uitgereik is, moet die eienaar of persoon in beheer weer om die tertifikaat aansoek doen in ooreenstemming met subartikel (1).
- (8) Die tydelike of permanente bevolkingstertifikaat moet vertoon word op 'n duidelik sigbare en opvallende plek in of op die perseel waarvoor die tertifikaat uitgereik is.
- (9) Die eienaar of persoon in beheer van die perseel moet oorbevolking voorkom deur die maksimum bevolking te beperk tot dit wat op die tydelike of permanente bevolkingstertifikaat vermeld word.
- (10) 'n Persoon moet die perseel wat oorbevolk is, ontruim wanneer hy of sy gelas word om dit te doen deur die beheerowerheid of die eienaar of persoon in beheer van die perseel.

Verskaffing van 'n diens

22. (1) Wanneer die beheerowerheid van mening is dat 'n diens teenwoordig moet wees tydens 'n funksie op 'n plek wat vir vermaak of openbare byeenkoms gebruik word, kan hy in belang van openbare veiligheid en behoudens die vereistes van die diens, een of meer lede, 'n voertuig of toerusting van 'n diens verskaf om vir die duur van die funksie of 'n deel daarvan op die perseel teenwoordig te wees.
- (2) Wanneer die verskaffing van 'n diens tydens 'n funksie op 'n plek wat vir vermaak of openbare byeenkoms gebruik word koste behels, kan die koste wat deur die munisipaliteit aangegaan is, in ooreenstemming met artikel 9 van hierdie verordening verhaal word van die persoon in beheer van die funksie.

Formulering van 'n noodontruimingsplan

23. (1) Die eienaar of persoon in beheer van 'n skool, hospitaal, residensiële instelling, hotel, gastehuis, hostel of ander soortgelyke okkupasie wat 'n bevolking van meer as 25 persone (insluitende personeel) het, moet 'n noodontruimingsplan formuleer waarin die gepaste stappe uiteengesit word wat in die geval van 'n brand of ander dreigende gevaar deur die personeel of die okkuppeerders gedoen moet word.
- (2) Die beheerowerheid kan die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel, uitgesonderd dié in subartikel (1) bedoel, gelas om 'n noodontruimingsplan te formuleer waarin die gepaste stappe uiteengesit word wat in die geval van 'n brand of ander dreigende gevaar deur die personeel of die okkuppeerders gedoen moet word.
- (3) Die plan in subartikels (1) en (2) bedoel, moet hersien word as 'n aspek daarvan nie meer toepaslik is nie of as die gebou waarvoor die plan ontwerp is, verander het.
- (4) Die noodontruimingsplan moet in sy geheel getoets word met 'n tussenpose van hoogstens ses maande of wanneer die plan hersien is, en 'n rekord van die toetsing moet in 'n register gehou word.

- (4) A temporary population certificate is valid for a period not exceeding 30 calendar days.
- (5) The controlling authority must refuse to issue the temporary or permanent population certificate if the premises do not comply with the requirements of the National Building Regulations (T1), and where the controlling authority is of the opinion that the non-compliance of the premises can be remedied, he must instruct the owner or person in charge of the premises in writing, to take all reasonable steps to render the premises safe prior to the usage of the premises and the issuing of the temporary or permanent population certificate.
- (6) If at any time the controlling authority becomes aware that the usage of the premises is not in accordance with the temporary or permanent population certificate, he must act in terms of sections 4(2) or 6(1) and section 7 of this by-law.
- (7) The temporary and permanent population certificate is valid only for the premises or portion of the premises for which it was issued, and when changes of occupancy occur or alterations are made to the premises for which the certificate was issued, the owner or person in charge of the premises must reapply for the certificate in accordance with subsection (1).
- (8) The temporary or permanent population certificate must be displayed in a clearly visible and conspicuous position in or on the premises for which the certificate was issued.
- (9) The owner or the person in charge of the premises must prevent overcrowding by limiting the maximum population to that which is specified on the temporary or permanent population certificate.
- (10) A person must vacate the premises that are overcrowded when instructed to do so by the controlling authority, the owner or person in charge of the premises.

Attendance of a service

22. (1) When the controlling authority is of the opinion that a service is required to be in attendance during a function in a place used for entertainment or public assembly, he may provide, in the interest of public safety and subject to the exigencies of the service, one or more members, a vehicle or equipment of a service to be in attendance on the premises for the duration of the function or part thereof.
- (2) When the attendance of a service during a function in a place used for entertainment or public assembly involves costs, the costs incurred by the municipality may be recovered from the person in charge of the function in accordance with section 9 of this by-law.

Formulation of an emergency evacuation plan

23. (1) The owner or person in charge of a school, hospital, residential institution, hotel, guest house, hostel or other similar occupancy which has a population in excess of 25 persons (including staff), must formulate an emergency evacuation plan detailing the appropriate action to be taken by the staff or the occupants in the event of a fire or other threatening danger.
- (2) The controlling authority may order the owner or person in charge of the premises, other than those contemplated in subsection (1), to formulate an emergency evacuation plan detailing the appropriate action to be taken by the staff or the occupants in the event of a fire or other threatening danger.
- (3) The plan mentioned in subsections (1) and (2) must be revised if an aspect thereof is no longer applicable or if the building for which the plan was designed has changed.
- (4) The emergency evacuation plan must be tested in its entirety at a maximum of six-monthly intervals or when the plan has been revised and a record of the testing must be kept in a register.

- (5) Die register in subartikel (4) bedoel, moet die volgende inligting bevat:
- die datum en tyd van die toets;
 - die aantal deelnemers;
 - die resultaat van die toets en enige regstellende stappe wat nodig is, en
 - die naam en handtekening van die persoon wat oor die toets toesig gehou het.
- (6) Die register, tesame met die noodonttruimingsplan, moet op die perseel beskikbaar wees vir insae deur die beheerowerheid.
- (7) Die beheerowerheid kan die formulering en implementering van die noodonttruimingsplan evalueer en kan enige aanbevelings of regstellende stappe amptelik meedeel om die plan te verbeter of foute daarin reg te stel.

Vertoon van ontsnaproeteplanne

24. (1) In 'n hospitaal, residensiële instelling, hotel, gastehuis, hostel of ander soortgelyke okkupasie wat ontwerp of bedoel is vir gebruik deur pasiënte, inwoners of persone wat 'n tyd lank vertoef, ongeag die bevolking, moet die ontsnaproeteplan op 'n opvallende plek vertoon word in enige kamer wat vir slaapdoeleindes ontwerp is.
- (2) Die vertoning van ontsnaproeteplanne vir enige ander perseel is onderhewig aan die goedkeuring van die beheerowerheid.

Versperring van leë geboue

25. Die eienaar of persoon in beheer van 'n gebou of deel daarvan wat leeg is, moet alle brandbare afval of vullis daaruit verwyder en alle vensters, deure en ander openinge in die gebou sluit, versper of andersins beveilig tot tevredenheid van die munisipaliteit, wat die skepping van 'n brandgevaar as gevolg van die betreding deur 'n ongematigde persoon sal voorkom.

HUISHOUDINGS

Brandbare afval en vullis

26. (1) Die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel of 'n deel daarvan mag nie toelaat dat brandbare afval of vullis in enige gebied of op enige wyse ophoop sodat dit 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar skep nie.
- (2) Brandbare afval en vullis moet behoorlik opgeberg of weggedoen word ten einde 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar te voorkom soos voorgeskryf in die toepaslike wetgewing wat oor die opberging en wegdoening van daardie spesifieke tipe brandbare afval en vullis handel, of by gebrek aan toepaslike wetgewing, soos deur die beheerowerheid bepaal.

Stof

27. Die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel of deel daarvan mag nie toelaat dat stof ophoop in hoeveelhede wat 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar skep nie, en moet die stof opberg of wegdoen soos voorgeskryf in die toepaslike wetgewing wat oor die opberging en wegdoening van daardie spesifieke tipe stof handel.

Brandbare of vlambare stowwe en verbindings vir vee van vloere

28. (1) Ondanks enige andersluidende bepalings in enige ander wet mag slegs goedgekeurde waterbasisoplossings of -skoonmaakmiddels, verbindings vir die vee van vloere en vetabsorbermiddels vir skoonmaakdoeleindes gebruik word.
- (2) Die gebruik van saagsels of soortgelyke brandbare materiaal om brandbare of vlambare stowwe op te suig wat in die loop van 'n proses gestort of gemors is, is verbode.

- (5) The register mentioned in subsection (4) must contain the following information—
- the date and time of the test;
 - the number of participants;
 - the outcome of the test and any corrective actions required, and
 - the name and signature of the person supervising the test.
- (6) The register, together with the emergency evacuation plan, must be available on the premises for inspection by the controlling authority.
- (7) The controlling authority may evaluate the formulation and implementation of the emergency evacuation plan and may officially communicate any recommendations or remedial actions to improve or rectify faults in the plan.

Displaying of escape route plans

24. (1) In a hospital, residential institution, hotel, guest house, hostel or other similar occupancy designed or intended for or used by patients, residents or transient persons, irrespective of the population, the escape route plan must be displayed in a conspicuous position in any room designed for sleeping purposes.
- (2) The displaying of escape route plans for any other premises is subject to the approval of the controlling authority.

Barricading of vacant buildings

25. The owner or person in charge of a building or portion thereof which is vacant must remove all combustible waste or refuse therefrom and lock, barricade or otherwise secure all windows, doors and other openings in the building to the satisfaction of the Municipality which will prevent the creation of a fire hazard caused by the entering of an unauthorised person.

HOUSEKEEPING

Combustible waste and refuse

26. (1) The owner or person in charge of the premises or a portion thereof must not allow combustible waste or refuse to accumulate in any area or in any manner so as to create a fire hazard or other threatening danger.
- (2) Combustible waste and refuse must be properly stored or disposed of to prevent a fire hazard or other threatening danger as prescribed in the applicable legislation, dealing with the storage and disposal of that specific type of combustible waste and refuse, or in the absence of applicable legislation as determined by the controlling authority.

Dust

27. The owner or person in charge of the premises or a portion thereof may not allow the accumulation of dust in quantities sufficient to create a fire or other threatening danger and must store or dispose of the dust as prescribed in the applicable legislation dealing with the storage and disposal of that specific type of dust.

Combustible or flammable substances and sweeping compounds

28. (1) Notwithstanding anything to the contrary contained in any other law, only approved water-based solutions or detergents, floor sweeping compounds and grease absorbents must be used for cleaning purposes.
- (2) The use of sawdust or similar combustible materials to soak up combustible or flammable substances spilled or dropped in the course of a process, is prohibited.

Aanpaksels in skoorstene, rookgaskanale en -gange

29. Die eienaar of persoon in beheer van die perseel of 'n deel daarvan mag nie toelaat dat roet of enige ander brandbare stof in sulke hoeveelhede in skoorstene, rookgaskanale en -gange van die perseel aanpak dat dit 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar skep nie.

Bronne van ontbranding

30. (1) Rook en die dra van vuurhoutjies, die gebruik van verwarmings- of ander toestelle wat 'n oop vlam gebruik of die gebruik van enige vonktoerusting is verbode in gebiede wat brandbare of vlambare stowwe bevat, en waar toerusting of gereedskap nodig is vir die verrigting of instandhouding van 'n bedrywigheid, moet dit intrinsiek veilig en spesifiek vir daardie doel ontwerp wees.
- (2) Warm as, sintel of smeulende kole moet in nie-brandbare houers geplaas word en die houers moet op 'n nie-brandbare oppervlak of staander geplaas word.
- (3) 'n Toereikende afstand, soos geskik geag deur die beheerowerheid, moet verskaf en gehandhaaf word tussen brandbare stowwe en verwarmings- of verligtingstoerusting of ander bronne van ontbranding.
- (4) Draagbare verwarmers moet beveilig word sodat dit nie kan omval nie, en die beheerowerheid kan die gebruik van draagbare verwarmers verbied ten opsigte van okkupasies of situasies waar sodanige gebruik of werking 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar sal skep.

Rook

31. (1) Indien daar toestande bestaan wat rook 'n brandgevaar op 'n perseel maak, is rook verbode en moet "Rook Verbode"-tekens vertoon word soos deur die beheerowerheid gelas, en die tekens moet aan SABS 1186: Deel 1 voldoen.
- (2) 'n Persoon mag nie 'n "Rook Verbode"-tekens verwyder nie.
- (3) 'n Persoon mag nie 'n sigaar, sigaret, pyp, tabak of ander stof aansteek of rook nie of andersins ander materiaal aan die brand steek nie of enige brandende of smeulende stof hou, besit, weggooi of plaas nie op enige plek waar dit uitdruklik verbode is om dit te doen.
- (4) Waar rook toegelaat word, moet daar voorsiening gemaak word vir die veilige wegdoening van die rookmateriaal en vuurhoutjies ten einde die skepping van 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar te voorkom.
- (5) 'n Persoon mag nie 'n brandende vuurhoutjie, brandende sigaret of ander brandende materiaal of enige materiaal wat spontaan kan ontbrand, op 'n pad of enige ander plek weggooi, neersit of laat val nie.

Elektriese toebehore, toerusting en toestelle

32. (1) 'n Persoon mag nie 'n elektriese kragpunt laat oorlaai of toelaat dat dit oorlaai word nie.
- (2) 'n Persoon mag nie 'n elektriese toestel of verlengkoord op 'n manier wat waarskynlik 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar kan skep, laat gebruik of toelaat dat dit so gebruik word nie.

Oopvlamtoestel

33. 'n Persoon mag nie 'n oopvlamtoestel soos 'n kers, lantern of fakkel, maar nie daartoe beperk nie, op 'n manier wat waarskynlik 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar kan skep, laat gebruik of toelaat dat dit so gebruik word nie.

BRANDGEVARE**Brandbare materiaal**

34. (1) 'n Persoon mag nie enige brandbare materiaal of 'n vlambare stof, hetsy binne of buite enige perseel, opberg, vervoer,

Accumulations in chimneys, flues and ducts

29. The owner or person in charge of the premises or a portion thereof must not allow soot or any other combustible substance to accumulate in a chimney, flue or duct of the premises in such quantities or in such a manner as to constitute a fire hazard or other threatening danger.

Sources of ignition

30. (1) Smoking, the carrying of matches, the use of heating or other flame-emitting devices, or the use of any spark-producing equipment is prohibited in areas containing combustible or flammable substances, and where equipment or tools are necessary to conduct or maintain an operation, it must be intrinsically safe and specifically designed for that purpose.
- (2) Hot ashes, cinders or smouldering coals must be placed in a non-combustible container and the container must be placed on a non-combustible surface or stand.
- (3) An adequate distance, as deemed appropriate by the controlling authority, must be ensured and maintained between combustible substances and heating or lighting equipment or other sources of ignition.
- (4) Portable heaters must be secured so that it cannot be overturned and the controlling authority may prohibit the use of portable heaters in respect of occupancies or situations where such use or operation would present a fire hazard or other threatening danger.

Smoking

31. (1) If conditions exist where smoking creates a fire hazard on the premises, smoking is prohibited and "No Smoking" signs must be displayed as directed by the controlling authority and the signs must comply with SABS 1186: Part 1.
- (2) A person may not remove a "No Smoking" sign.
- (3) A person may not light or smoke a cigar, cigarette, pipe, tobacco or other substance or ignite or otherwise set fire to other material, nor hold, possess, throw or deposit any lighted or smouldering substance in any place where expressly prohibited.
- (4) Where smoking is allowed, provisions must be made for the safe disposal of the smoking material and matches to prevent the creation of a fire hazard or other threatening danger.
- (5) A person may not throw, put down or drop a burning match, burning cigarette, or other burning material or any material capable of spontaneous combustion or self-ignition in a road or any other place.

Electrical fittings, equipment and appliances

32. (1) A person may not cause or permit an electrical supply outlet to be overloaded.
- (2) A person may not cause or permit an electrical appliance or extension lead to be used in a manner which is likely to create a fire hazard or other threatening danger.

Flame-emitting device

33. A person may not cause or permit a flame-emitting device, such as a candle, lantern or torch, but not limited thereto, to be used in a manner which is likely to create a fire hazard or other threatening danger.

FIRE HAZARDS**Combustible material**

34. (1) A person may not store, transport, use or display or cause or permit to be stored, transported, used or displayed, whether

gebruik of vertoon of veroorsaak of toelaat dat dit opgeberg, vervoer, gebruik of vertoon word nie in hoeveelhede of in 'n posisie of op 'n wyse dat dit waarskynlik 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar sal veroorsaak of skep nie.

- (2) Die eienaar of persoon in beheer van enige perseel mag nie toelaat dat plantegroei daarop groei of ophoop of dat ander brandbare materiaal daarop ophoop nie op 'n wyse dat dit waarskynlik 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar sal veroorsaak nie.

Aansteek van vure en verbranding van brandbare materiaal

35. (1) Die aansteek van vure en die wegdoen van brandbare materiaal deur verbranding is verbode, uitgesonderd in die omstandighede in hierdie artikel uiteengesit.
- (2) 'n Persoon mag 'n vuur aansteek of 'n oopvlamtoestel gebruik vir die doel van voedselbereiding of vir enige ander huishoudelike doel op 'n wyse wat nie 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar sal veroorsaak nie of waar so 'n vuur nie deur enige ander wetgewing verbied word nie.
- (3) Die eienaar of persoon in beheer van die perseel wat gebruik word ten opsigte van 'n okkupasie van vermaak of openbare byeenkoms, moet toesien dat 'n kookvuur of oopvlamtoestel in aangewese gebiede geplaas word ten einde 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar te voorkom.
- (4) Verbranding kan plaasvind op Staatsgrond, 'n plaas, 'n kleinhoewe of grond binne 'n geproklameerde dorp wat nie vir woondoeleindes gebruik word nie, mits daar vooraf goedkeuring van die beheerowerheid verkry word, en daar moet skriftelik om sodanige goedkeuring aansoek gedoen word nadat goedkeuring verkry is ingevolge die toepaslike wetgewing in Bylae 2 uiteengesit.

VLAMBARE STOWWE

Toepassing van hierdie Hoofstuk

36. Ondanks die bepalings van die Wet op Gevaarhoudende Stowwe of die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid reël hierdie hoofstuk vlambare stowwe in die regsgebied van die munisipaliteit ten einde brandgevaar of ander dreigende gevare te voorkom en te verminder.

Opberging en gebruik van 'n vlambare stof

37. (1) Voor die konstruksie van 'n nuwe installasie of die verandering van 'n bestaande installasie, hetsy tydelik of permanent, vir die opberging van 'n vlambare stof moet die eienaar of persoon in beheer van die installasie 'n bouplan aan die Munisipaliteit voorlê in ooreenstemming met die Nasionale Bouregulasies, en 'n afskrif van die goedgekeurde plan moet beskikbaar wees op die terrein waar die installasie gebou word.
- (2) Voor die ingebruikstelling van 'n bogrondse of ondergrondse opgaarteninstallasie, vloeibarepetroleumgasinstallasie of gepaardgaande pype moet die eienaar of persoon in beheer van die installasie verseker dat dit gedruktoets word in ooreenstemming met die bepalings van die Nasionale Bouregulasies (T1), SABS 0131: Dele 1 en 2, SABS 089: Deel 3 en SABS 087: Dele 1, 3 en 7 (wat ook al van toepassing is), in teenwoordigheid van die beheerowerheid.
- (3) Ondanks subartikel (2) kan die beheerowerheid vereis dat 'n bestaande bogrondse of ondergrondse opgaarteninstallasie, vloeibarepetroleumgasinstallasie of gepaardgaande pype gedruktoets word in ooreenstemming met die bepalings van die Nasionale Bouregulasies (T1).
- (4) Die beheerowerheid moet minstens 48 uur voor die druktoets in kennis gestel word.
- (5) Voor die verandering van die perseel wat die brandveiligheid van 'n bestaande bogrondse of ondergrondse opgaarteninstallasie, vloeibarepetroleumgasinstallasie of gepaardgaande pype beïnvloed, moet die eienaar of persoon in beheer van die

inside or outside any premises, any combustible material or a flammable substance in quantities or in a position or in a manner likely to cause or create a fire hazard or other threatening danger.

- (2) The owner or person in charge of any premises may not permit vegetation to grow or accumulate thereon, or other combustible material to accumulate thereon, in a manner likely to cause a fire hazard or other threatening danger.

Lighting of fires and burning of combustible material

35. (1) The lighting of fires and the disposal of combustible material by burning is prohibited, save in the circumstances set out in this section.
- (2) A person may light a fire or use a flame-emitting device for the purpose of preparing food or for any other domestic purpose in a manner which will not cause a fire hazard or other threatening danger or where such a fire is not precluded by any other legislation.
- (3) The owner or person in charge of the premises used in respect of an occupancy of entertainment or public assembly must ensure that a cooking fire or flame-emitting device is placed in designated areas so as to prevent a fire hazard or other threatening danger.
- (4) Burning may take place on State land, a farm, a small holding, or land within a proclaimed township that is not utilised for residential purposes provided that the prior approval is obtained from the controlling authority which approval shall be applied for in writing after approval has been obtained in terms of the applicable legislation set out in Schedule 2.

FLAMMABLE SUBSTANCES

Application of this Chapter

36. Notwithstanding the provisions in either the Hazardous Substances Act or the Occupational Health and Safety Act, this Chapter regulates flammable substances in the area of jurisdiction of the municipality so as to prevent and reduce fire hazards or other threatening dangers.

Storage and use of a flammable substance

37. (1) Prior to the construction of a new installation or the alteration of an existing installation, whether temporary or permanent, for the storage of a flammable substance, the owner or person in charge of the installation must submit a building plan to the Municipality, in accordance with the National Building Regulations, and a copy of the approved plan must be available at the site where the installation is being constructed.
- (2) Prior to the commissioning of an aboveground or underground storage tank installation, liquid petroleum gas installation or associated pipework, the owner or person in charge of the installation must ensure that it is pressure-tested in accordance with the provisions of the National Building Regulations (T1), S.A.B.S. 0131: Parts 1 and 2, S.A.B.S. 089: Part 3 and S.A.B.S. 087: Parts 1, 3 and 7 (whichever is applicable) in the presence of the controlling authority.
- (3) Notwithstanding subsection (2), the controlling authority may require an existing above ground or underground storage tank installation, liquid petroleum gas installation or associated pipework, to be pressure-tested in accordance with the provisions of the National Building Regulations (T1).
- (4) The controlling authority must be notified at least 48 hours prior to the pressure test.
- (5) Prior to the alteration of the premises that impacts on the fire safety of an existing above ground or underground storage tank installation, liquid petroleum gas installation or associated pipe work, the owner or person in charge of the premises must

perseel die beheerowerheid in kennis stel, wat kan vereis dat die perseel of installasie veilig gemaak moet word.

- (6) Die eienaar of persoon in beheer van 'n perseel mag nie—
- (i) 'n vlambare gas van meer as 19 kilogram, of
 - (ii) 'n vlambare vloeistof van 'n gevaargroep (i), (ii), (iii) of (iv) van meer as 200 liter,

opberg of gebruik nie tensy hy 'n sertifikaat vir vlambare stowwe van die beheerowerheid verkry het.

Sertifikaat vir vlambare stowwe

38. (1) Die eienaar of persoon in beheer van die perseel wat 'n sertifikaat vir vlambare stowwe benodig, in artikel 37(6) bedoel, moet 'n aansoek aan die beheerowerheid voorlê, soos in Bylae 2 van hierdie verordening voorgeskryf.
- (2) Die beheerowerheid kan bykomende inligting van die aansoeker verlang.
- (3) Die beheerowerheid moet weier om die sertifikaat vir vlambare stowwe uit te reik indien die perseel nie aan die vereistes van die Nasionale Bouregulasies (T1) asook bykomende vereistes in hierdie verordening uiteengesit, voldoen nie, en waar die beheerowerheid van mening is dat die nie-nakoming van die perseel reggestel kan word, moet hy die eienaar of persoon in beheer van die perseel skriftelik gelas om alle redelike stappe te doen om die perseel veilig te maak voordat die perseel in ooreenstemming met artikel 37(6) gebruik word en die sertifikaat uitgereik word.
- (4) 'n Sertifikaat vir vlambare stowwe moet jaarliks hernu word voor of op die datum op die sertifikaat vir vlambare stowwe aangedui, en telkens wanneer die hoeveelheid of klas van die vlambare stowwe verander moet word of wanneer artikel 37(5) van toepassing is.
- (5) Indien die beheerowerheid te eniger tyd bewus word dat die gebruik van 'n perseel nie in ooreenstemming met die sertifikaat vir vlambare stowwe is nie, moet hy ingevolge artikels 4(2) of 6(1) en artikel 7 van hierdie Verordening optree.
- (6) Ondanks subartikel (5), wanneer na die mening van die beheerowerheid 'n vlambare stowwe opgeberg of gebruik word vir enige proses op 'n wyse wat gevaarlik is vir lewe of eiendom, of 'n installasie ongemagtig is, kan 'n bevel uitgereik word vir die verwydering van die vlambare stowwe of installasie van die perseel.
- (7) 'n Verskaffer mag nie vlambare stowwe aan die eienaar of persoon in beheer van die perseel verskaf nie tensy die eienaar of persoon in beheer van die perseel in besit is van 'n geldige sertifikaat vir vlambare stowwe wat deur die beheerowerheid uitgereik is.
- (8) 'n Sertifikaat vir vlambare stowwe is geldig net—
- (a) vir die installasie waarvoor dit uitgereik is;
 - (b) vir die toestand van die perseel ten tyde van uitreiking, en
 - (c) vir die hoeveelhede in die sertifikaat vermeld.
- (9) Die sertifikaat vir vlambare stowwe moet te alle tye op die perseel beskikbaar wees vir insae.
- (10) Die beheerowerheid moet rekords hou van alle persele ten opsigte waarvan 'n sertifikaat vir vlambare stowwe uitgereik, gewysig of hernu is.

Permanente of tydelike bogrondse opgaartenk vir 'n vlambare vloeistof

39. (1) In hierdie artikel word net 'n permanente of tydelike bogrondse tenk wat vir die opberging van vlambare vloeistowwe gebruik word, gereguleer.

notify the controlling authority, who may call for the premises or installation to be rendered safe.

- (6) The owner or person in charge of the premises may not store or use—
- (i) a flammable gas in excess of 19 kilogram, or
 - (ii) a flammable liquid of a danger group (i), (ii), (iii) or (iv) in excess of 200 litres,

unless he has obtained a flammable substance certificate from the controlling authority.

Flammable substance certificate

38. (1) The owner or person in charge of the premises, who requires a flammable substance certificate mentioned in section 37(6), must submit an application to the controlling authority as prescribed in the Schedule 2 of this by-law.
- (2) The controlling authority may request additional information from the applicant.
- (3) The controlling authority must refuse to issue the flammable substance certificate if the premises do not comply with the requirements of the National Building Regulations (T1) as well as additional requirements set out in this by-law, and where the controlling authority is of the opinion that the non-compliance of the premises can be remedied, he must instruct the owner or person in charge of the premises in writing to take all reasonable steps to render the premises safe prior to usage of the premises in accordance with section 37(6) and the issuing of the certificate.
- (4) A flammable substance certificate must be renewed annually, on or before the date as indicated on the flammable substance certificate, and whenever the quantity or class of the flammable substance requires to be changed or when section 37(5) applies.
- (5) If at any time the controlling authority becomes aware that the usage of the premises is not in accordance with the flammable substances certificate, he must act in terms of sections 4(2) or 6(1) and section 7 of this by-law.
- (6) Notwithstanding subsection (5), when in the opinion of the controlling authority, a flammable substance is stored or utilised for any process in a manner which is hazardous to life or property, or an installation is unauthorised, an order may be issued for the removal of the flammable substance or installation from the premises.
- (7) A supplier may not supply flammable substances to the owner or person in charge of the premises, unless the owner or person in charge of the premises is in possession of a valid flammable substance certificate issued by the controlling authority.
- (8) A flammable substance certificate is valid only—
- (a) for the installation for which it was issued;
 - (b) for the state of the premises at the time of issue, and
 - (c) for the quantities stated on the certificate.
- (9) The flammable substance certificate must be available on the premises for inspection at all times.
- (10) The controlling authority must keep records of all premises in respect of which a flammable substance certificate has been issued, amended and renewed.

Permanent or temporary above ground storage tank for a flammable liquid

39. (1) In this section, only a permanent or temporary above ground tank used for the storage of flammable liquids is regulated.

- (2) 'n Tydelike bogronde opgaartenk, uitgesonderd by 'n massaopgaardepot, is na goeddunke van die beheerowerheid toelaatbaar volgens die meriete van die situasie, mits daar aan die volgende vereistes voldoen word:
- (a) Dit moet 'n kapasiteit van hoogstens 9 000 liter hê en mag nie vir die opberging van vlambare stowwe met 'n flitspunt onder 40 °C gebruik word nie.
- (b) Dit moet vir 'n tydperk van hoogstens ses maande op die perseel wees.
- (c) Die hele installasie moet voldoen aan SABS 0131: Deel 1 of SABS 0131: Deel 2, wat ook al toepaslik is.
- (d) 'n Skriftelike aansoek tesame met 'n plan moet aan die beheerowerheid gestuur word minstens 14 dae voor die oprigting van die tenk, en skriftelike toestemming vir die oprigting van die tenk moet vooraf van die beheerowerheid verkry word.
- (3) Ondanks artikel 37(1), as 'n bogronde opgaartenk met 'n groter kapasiteit nodig is of as die tenk 'n permanente installasie moet wees, moet 'n aanvaarbare rasionele ontwerp, gebaseer op 'n tersaaklike nasionale of internasionale kode of standaard, aan die munisipaliteit voorgelê word vir goedkeuring ingevolge die Nasionale Bouregulasies (T1).
- (4) Die ontwerpvereistes en konstruksie van 'n permanente tenk moet in ooreenstemming met tersaaklike nasionale of internasionale kodes wees.
- (5) Die aangeslane kapasiteit van 'n permanente of tydelike tenk moet voldoende vryruimte bied om voorsiening te maak vir die uitsetting van die produk wat daarin gehou word as gevolg van die styging in temperatuur tydens opberging.
- (6) 'n Permanente of tydelike tenk moet minstens 3,5 meter van grense, geboue en ander vlambare stowwe of brandbare materiaal operig word.
- (7) 'n Permanente of tydelike tenk moet op stewige gelyk grond geplaas word en die grond moet sterk genoeg wees om die massa van die tenk en die inhoud daarvan te dra.
- (8) 'n Permanente of tydelike tenk moet 'n keermuur hê.
- (9) Voldoende voorsorgmaatreëls moet getref word om storting te voorkom wanneer 'n tenk volgemaak word.
- (10) Voldoende brandblussers, soos deur die beheerowerheid bepaal, moet in weervaste kaste naby 'n tenk verskaf word.
- (11) Simboliese veiligheidstekens wat **“Rook verbode”**, **“Geen onbedekte ligte”** en **“Gevaar”** aandui, moet by 'n tenk verskaf word, en die tekens moet aan SABS 1186: Deel 1 voldoen.
- (12) Die vlambare vloeistof in die tenk moet duidelik geïdentifiseer word deur gebruik te maak van die Hazchem-plakkate in SABS 0232: Deel 1 gelys.
- (13) 'n Elektriese of 'n binnebrandenjinaangedrewe pomp moet verskaf word en so geplaas word dat die gevaar dat die vlambare vloeistof kan ontsteek, uitgeskakel word.
- (14) Die elektriese installasie wat met die bogronde opgaartenk gepaard gaan, moet aan SABS 0108 en SABS 089: Deel 2 voldoen.

Ondergrondse opgaartenk vir 'n vlambare vloeistof

40. Die installasie van ondergrondse opgaartenks, pompe, voerders en pype by vulstasies en verbruikersinstallasies moet in ooreenstemming met die Nasionale Bouregulasies (T1) gelees met SABS 0400, SABS 089: Deel 3 en SABS 0131: Deel 3 wees.

- (2) A temporary above ground storage tank other than that at a bulk storage depot is permitted, at the discretion of the controlling authority, on the merit of the situation, provided that the following requirements are complied with—
- (a) if it has a capacity not exceeding 9 000 litres and is not used for the storage of flammable substances with a flash point below 40 °C;
- (b) to be on the premises for a period not exceeding six months;
- (c) the entire installation must comply with SABS 0131: Part 1 or S.A.B.S. 0131: Part 2 whichever is applicable, and
- (d) written application together with a plan must be forwarded to the controlling authority at least 14 days prior to the erection of the tank and prior written permission must be obtained from the controlling authority for the erection of the tank.
- (3) Notwithstanding section 37(1), if a larger capacity above ground storage tank is required or the tank is to be a permanent installation, an acceptable rational design based on a relevant national or international code or standard must be submitted to the Municipality for approval in terms of the National Building Regulations (T1).
- (4) The design requirements and construction of a permanent tank must be in accordance with relevant national or international recognised codes.
- (5) The rated capacity of a permanent or temporary tank must provide sufficient ullage to permit expansion of the product contained therein by reason of the rise in temperature during storage.
- (6) A permanent or temporary tank must be erected at least 3,5 metres from boundaries, buildings and other flammable substances or combustible materials.
- (7) A permanent or temporary tank must be located on firm level ground and the ground must be of adequate strength to support the mass of the tank and contents.
- (8) A permanent or temporary tank must have a bund wall.
- (9) Adequate precautions must be taken to prevent spillage during the filling of a tank.
- (10) Sufficient fire extinguishers, as determined by the controlling authority, must be provided in weatherproof boxes in close proximity to a tank.
- (11) Symbolic safety signs depicting **“No Smoking”**, **“No Naked Lights”** and **“Danger”** must be provided adjacent to a tank, and the signs must comply with SABS 1186: Part 1.
- (12) The flammable liquid in the tank must be clearly identified, using the Hazchem placards listed in SABS 0232: Part 1.
- (13) An electrical or an internal combustion-driven pump must be equipped and so positioned as to eliminate the danger of the flammable liquid being ignited.
- (14) The electrical installation associated with the above ground storage tank must comply with SABS 0108 and SABS 089: Part 2.

Underground storage tank for a flammable liquid

40. The installation of underground storage tanks, pumps, dispensers and pipe work at service stations and consumer installations must be in accordance with National Building Regulations (T1) read in conjunction with S.A.B.S. 0400, S.A.B.S. 089: Part 3 and S.A.B.S. 0131: Part 3.

Massaopgaardepot vir vlambare stowwe

41. Die hantering, opgaring en verspreiding van vlambare stowwe by grootmaatdepots moet in ooreenstemming met die Nasionale Bouregulasies (T1) gelees met SABS 089: Deel 1 wees.

Klein installasies vir vloeibare petroleumgas

42. Vloeibare petroleumgasinstallasies wat gasopbergingshouers met 'n individuele waterkapasiteit van hoogstens 500 liter en 'n gekombineerde waterkapasiteit van hoogstens 3 000 liter per installasie behels, moet in ooreenstemming met SABS 087: Deel 1 geïnstalleer en hanteer word.

Vloeibare petroleumgasinstallasies in mobiele eenhede en klein nie-permanente geboue

43. 'n Vloeibare petroleumgasinstallasie in mobiele eenhede en klein nie-permanente geboue moet in ooreenstemming met SABS 087: Deel 2 wees.

Brandstofvoorsiening aan vrkhywaens en ander vloeibare petroleumgasaangedrewe voertuie

44. Die brandstofvoorsiening aan vrkhywaens en ander vloeibare petroleumgasaangedrewe voertuie moet in ooreenstemming met SABS 087: Deel 8 wees.

Die opberging en volmaak van hervulbare vloeibare petroleumgashouers

45. Opbergings- en volmaakterreine wat vir hervulbare vloeibare petroleumgashouers met 'n kapasiteit van hoogstens 9 kg gebruik word, moet in ooreenstemming met SABS 087: Deel 7 wees.

Massahouer vir vloeibare petroleumgas

46. Die uitleg, ontwerp en bedryf van installasies vir die opberging van 'n massa vloeibare petroleumhouer en verwante fasiliteite moet in ooreenstemming met die Nasionale Bouregulasies (T1) gelees met SABS 087: Deel 3 wees.

Beëindiging van die opberging en gebruik van vlambare stowwe

47. (1) As 'n bogrondse of ondergrondse tenkinstallasie, vloeibare-petroleumgasinstallasie of verwante pype nie meer vir die opgaring of gebruik van 'n vlambare stof nodig is nie, moet die eienaar of persoon in beheer van die perseel waarop die installasie opgerig is—
- binne sewe dae na die beëindiging, die beheerowerheid skriftelik daarvan in kennis stel;
 - binne 30 dae na die beëindiging, die vlambare stowwe van die installasie verwyder en dit veilig maak;
 - binne ses maande na die beëindiging, die installasie, insluitende enige verwante pype, volledig vanaf die perseel verwyder, tensy die beheerowerheid anders gelas, en
 - 'n openbare voetpad of pad wat versteur is deur die verwydering, tot tevredeheid van die munisipaliteit herstel binne 'n tydperk van sewe dae na afhandeling van die verwydering van die installasie.
- (2) Indien die verwydering van 'n ondergrondse tenkinstallasie die stabiliteit van 'n perseel nadelig raak, moet die eienaar of persoon in beheer van die installasie skriftelik by die beheerowerheid aansoek doen om die tenk met vloeibare sementflodder te vul.

Aanmelding van ongelukke

48. Indien 'n ongeluk plaasvind waarby 'n vlambare stof betrokke is en wat lei tot 'n brand, 'n ontploffing, storting of verlies van 'n vlambare stof, asook persoonlike besering of dood, moet die eienaar of persoon in beheer van die perseel die beheerowerheid onmiddellik in kennis stel.

Bulk storage depot for flammable substances

41. The handling, storage and distribution of flammable substances at bulk depots must be in accordance with the National Building Regulations (T1), read in conjunction with SABS 089: Part 1.

Small installations for liquefied petroleum gas

42. Liquefied petroleum gas installations involving gas storage containers of individual water capacity not exceeding 500 litres and a combined water capacity not exceeding 3 000 litres per installation must be installed and handled in accordance with SABS 087: Part 1.

Liquid petroleum gas installation in mobile units and small non-permanent buildings

43. A liquid petroleum gas installation in mobile units and small non-permanent buildings shall be in accordance with S.A.B.S. 087: Part 2.

The fuelling of forklift trucks and other LP gas operated vehicles

44. The fuelling of forklift trucks and other LP gas operated vehicles shall be in accordance with S.A.B.S. 087: Part 8.

The storage and filling of refillable liquid petroleum gas containers

45. Storage and filling sites used for refillable liquid petroleum gas containers of capacity not exceeding 9 kg must be in accordance with S.A.B.S. 087: Part 7.

Bulk storage vessel for liquid petroleum gas

46. The layout, design and operation of installations for the storage of a bulk liquid petroleum vessel and allied facilities must be in accordance with the National Building Regulations (T1), read in conjunction with SABS 087: Part 3.

Termination of the storage and use of flammable substances

47. (1) If an above ground or underground tank installation, liquid petroleum gas installation or associated pipe work is no longer required for the storage or use of a flammable substance, the owner or person in charge of the premises on which the installation was erected must—
- within seven days of the cessation, notify the controlling authority in writing thereof;
 - within 30 days of the cessation, remove the flammable substance from the installation and render it safe;
 - within six months of the cessation, remove the installation including any associated pipe work, from the premises entirely, unless the controlling authority otherwise instructs, and
 - restore a public footpath or roadway, which has been disturbed by the removal to the satisfaction of the Municipality within a period of seven days of the completion of the removal of the installation.
- (2) If the removal of an underground tank installation detrimentally affects the stability of the premises, the owner or person in charge of the installation must apply in writing to the controlling authority to fill the tank with liquid cement slurry.

Reporting accidents

48. If an accident occurs which involves a flammable substance and results in a fire, an explosion, spillage or loss of a flammable substance, as well as personal injury or death, the owner or person in charge of the premises must immediately notify the controlling authority.

Bewaarplekke vir vlambare stowwe

49. (1) Die konstruksie van 'n bewaarplek vir vlambare stowwe moet in ooreenstemming met die Nasionale Bouregulasies (T1) gelees met SABS 0400 wees.
- (2) Die vloer moet van betonkonstruksie of ander ondeurlatende materiaal wees en moet onder die deurvlak versink wees of 'n drumpel insluit.
- (3) Die versinking of drumpel moet so diep of hoog wees dat dit in die geval van 'n storting die hoeveelheid vlambare vloeistof soos op die sertifikaat vir vlambare stowwe getoon en 'n bykomende 10% van die hoeveelheid in die sertifikaat vermeld, kan bevat.
- (4) Ondanks die Nasionale Bouregulasies (T1) gelees met SABS 0400—
- (a) moet die daksamestel van 'n bewaarplek vir vlambare stowwe bestaan uit 'n betonblad wat 'n brandweerstand van twee uur kan bied, as dit deel van 'n ander gebou uitmaak;
- (b) moet die ventilasie van 'n bewaarplek vir vlambare stowwe geskied deur die gebruik van lugstene in die buitemure in 'n verhouding van een lugsteen nominaal bokant die drumpelvlak en een lugsteen in die boonste derde van die muur per 5 m² van die muuroppervlakte of deel daarvan, sodat dampe nie in die bewaarplek kan versamel nie;
- (c) moet die lugstene aan die binnekant en die buitekant bedek word met diggeweefde korrosiebestande draadgaas met 'n minimum maastelling van 1 100 per meter, en
- (d) moet die draadgaas met metaalstroke, 'n metaalraam of sement in posisie gehou word.
- (5) Indien die beheerowerheid dit vereis, moet die bewaarplek vir vlambare stowwe geventileer word deur 'n meganiese ventilasiesistelsel wat deur die munisipaliteit goedgekeur is en aan die volgende vereistes voldoen:
- (a) Die ventilasiesistelsel moet intrinsiek veilig wees en 30 lugveranderings per uur verskaf en deurlopend funksioneer.
- (b) Die waaierruittrekpunt moet nominaal bokant drumpelhoogte wees en moet uitblaas deur 'n vertikale metaalkanaal wat minstens 1 meter bo dakhoopte of minstens 3,6 meter bo grondvlak eindig, wat ook al die grootste is.
- (c) Kanaalmateriaal wat buite die bewaarplek is maar verbind is met die res van die gebou, moet op die plek waar dit die bewaarplek verlaat, toegerus word met 'n branddemper met 'n brandweerstand van twee uur.
- (d) Die kanaal moet so kort as moontlik wees en mag nie skerp draaie hê nie.
- (6) Ondanks die Nasionale Bouregulasies (T1), gelees met SABS 0400, moet 'n bewaarplek vir vlambare stowwe se deur gemaak wees van materiaal met 'n brandweerstand van twee uur, mits alle toepaslike veiligheidsafstande nagekom word, en die deur moet na buite oopmaak.
- (7) Indien die beheerowerheid dit vereis, moet 'n bewaarplek vir vlambare stowwe se deur 'n D-klas branddeur wees wat aan SABS 1253 voldoen.
- (8) Ondanks die Nasionale Bouregulasies (T1), gelees met SABS 0400, moet kunsmatige verligting in die bewaarplek vir vlambare stowwe geskied deur elektriese ligte met dampbestande toebehore waarvan die drade deur naatlose staalleipype loop, en die skakelaars vir sodanige ligte moet buite die bewaarplek geleë wees.
- (9) Geen ander elektriese apparaat mag in die bewaarplek vir vlambare stowwe geïnstalleer word nie.

Flammable stores

49. (1) The construction of a flammable store must be in accordance with the National Building Regulations (T1) read in conjunction with SABS 0400.
- (2) The floor must be of concrete construction or other impermeable material and must be recessed below the door level or incorporate a sill.
- (3) The recess or sill must be of such a depth or height that in the case of spillage it will be capable of containing the quantity of flammable liquid, as indicated on the flammable substance certificate and an additional 10% of the quantity mentioned on the certificate.
- (4) Notwithstanding the National Building Regulations (T1) read in conjunction with SABS 0400—
- (a) the roof assembly of a flammable store must be constructed of a concrete slab capable of providing a two-hour fire resistance when it forms part of another building;
- (b) the ventilation of a flammable store must be achieved by the use of air bricks located in the external walls at the ratio of one air brick nominally above the sill level and one air brick located in the top third of the wall per 5 m² of wall area or part thereof, so that vapour cannot accumulate inside the store;
- (c) the air bricks must be covered both internally and externally with closely-woven, non-corrodible wire gauze of at least 1 100 meshes per metre, and
- (d) the wire gauze must be held in position by metal straps, a metal frame or cement.
- (5) When required by the controlling authority, the flammable store must be ventilated by a mechanical ventilation system approved by the municipality and must comply with the following requirements—
- (a) the ventilation system is to be intrinsically safe, provide 30 air changes per hour and must operate continuously;
- (b) the fan extraction point must be nominally above sill level and must discharge through a vertical metal duct terminating at least 1 metre above roof height or at least 3,6 metres above ground level, whichever is the greater;
- (c) ducting material that is external to the store, but communicates with the remainder of the building, must be fitted with a fire damper of two-hour fire resistance at the point of exit from a flammable store, and
- (d) the ducting must be as short as possible and must not have sharp bends.
- (6) Notwithstanding the National Building Regulations (T1) read in conjunction with SABS 0400, a flammable store door must be constructed of material with a fire resistance of two hours, provided that all relevant safety distances are complied with, and the door must open outwards.
- (7) When required by the controlling authority, a flammable store door must be a D-class fire door, which complies with SABS 1253.
- (8) Notwithstanding the National Building Regulations (T1) read in conjunction with SABS 0400, artificial lighting in the flammable store must be by electric light having vapour-proof fittings wired through seamless steel conduit and the switches operating the lights must be located outside the store.
- (9) No other electrical apparatus may be installed in the flammable store.

- (10) 'n Bewaarplek vir vlambare stowwe moet voorsien word van 'n skuiminlaat bestaande uit 'n snelinpaskoppeling van 65 millimeter en weekstaalpipe wat na die binnekant van die bewaarplek lei, en die skuiminlaat moet geïdentifiseer word deur middel van 'n teken met die woord “**Skuiminlaat**” in blokletters van 100 millimeter.
- (11) Rakke wat in die bewaarplek vir vlambare stowwe opgerig word, moet van nie-brandbare materiaal wees.
- (12) Die bewaarplek vir vlambare stowwe moet geïdentifiseer word deur die woorde “**Bewaarplek vir Vlambare Stowwe—Flammable Store—Isitoro Indawo Yokugcina Izixhobo Ezithatha Lula Umlilo**”, en die toelaatbare hoeveelheid wat in die bewaarplek vir vlambare stowwe toegelaat word, aangedui in blokletters van 100 millimeter aan die binnekant en buitekant van alle deure wat regstreeks na die bewaarplek lei.
- (13) Die eienaar of persoon in beheer van 'n bewaarplek vir vlambare stowwe moet verseker dat die bewaarplek vir vlambare stowwe se deure gesluit gehou word wanneer die bewaarplek nie gebruik word nie.
- (14) 'n Persoon mag nie 'n bewaarplek vir vlambare stowwe binnegaan of toelaat dat dit binnegegaan word nie sonder die toestemming van die eienaar of persoon in beheer van die perseel.
- (15) Voldoende brandblussers, soos deur die beheerowerheid bepaal, moet teen die buitemuur van die bewaarplek vir vlambare stowwe gemonteer word op 'n opvallende en maklik bereikbare plek.
- (16) Enige handgereedskap wat in die bewaarplek vir vlambare stowwe gebruik word, moet intrinsiek veilig wees.
- (17) 'n Persoon mag nie 'n bewaarplek vir vlambare stowwe vir enige ander doel as die doel wat op die sertifikaat vir vlambare stowwe aangedui word, gebruik of toelaat dat dit aldus gebruik word nie, tensy die bewaarplek nie as 'n bewaarplek vir vlambare stowwe gebruik word nie en die beheerowerheid in kennis gestel is deur die volgende prosedure:
- binne sewe dae na die beëindiging, stel die beheerowerheid skriftelik in kennis daarvan;
 - binne 30 dae na die beëindiging, verwyder die vlambare stowwe uit die bewaarplek vir vlambare stowwe en maak dit veilig, en
 - binne 30 dae na die beëindiging, verwyder alle tekens.
- (18) Behoudens die bepalinge van hierdie artikel kan die beheerowerheid bykomende vereistes stel om die brandveiligheid van 'n bewaarplek vir vlambare stowwe te verbeter.

Hantering en opberging van houers

50. (1) Alle houers vir vlambare stowwe moet toe gehou word wanneer dit nie gebruik word nie.
- (2) 'n Persoon mag nie vlambare vloeistowwe uit 'n houer met 'n kapasiteit van meer as 20 liter neem nie tensy die houer met 'n behoorlik geseëde pomp of kraan toegerus is.
- (3) Houers vir vlambare vloeistowwe moet geëtiketteer en gemerk wees met woorde en dekals wat die vlambare stowwe daarin vervat en die gevaar van die vloeistowwe aandui.
- (4) Houers vir vlambare vloeistowwe moet deur 'n bevoegde persoon gas- of dampvry verklaar word voordat enige verandering of herstelwerk daaraan gedoen word.
- (5) Alle houers vir vlambare stowwe moet so vervaardig en in stand gehou word dat dit redelikerwys veilig is teen beskadiging en dat lekkasie van vlambare stowwe of dampe daaruit voorkom word.
- (6) 'n Leë houer vir vlambare stowwe moet in 'n bewaarplek vir vlambare stowwe geplaas word.
- (7) Waar 'n bewaarplek vir vlambare stowwe nie vir die opberging van leë houers vir vlambare stowwe beskikbaar is nie, kan die beheerowerheid sodanige opberging in die ope lug toelaat, mits—

- (10) A flammable store must be provided with a foam inlet consisting of a 65 millimetre male instantaneous coupling and mild steel pipe work leading to the inside thereof and the foam inlet must be identified by means of a sign displaying the words “**Foam Inlet**” in 100 millimetre block letters.
- (11) Racking or shelving erected in the flammable store must be of non-combustible material.
- (12) The flammable store must be identified by the words, “**Flammable Store—Bewaarplek vir Vlambare Vloeistowwe—Isitoro Indawo Yokugcina Izixhobo Ezithatha Lula Umlilo**”, and the permissible quantity allowed within the flammable store, indicated in 100 millimetre block letters on both the inside and outside of all doors communicating directly with the store.
- (13) The owner or person in charge of a flammable store must ensure that the flammable store doors are kept locked when the store is not in use.
- (14) A person shall not enter a flammable store or cause or permit it to be entered without the permission of the owner or person in charge of the premises.
- (15) Sufficient fire extinguishers, as determined by the controlling authority, must be mounted on the external wall of the flammable store in a conspicuous and easily accessible position.
- (16) Any hand tool used in the flammable store must be intrinsically safe.
- (17) A person may not use or permit a flammable store to be used for any purpose other than that indicated on the flammable substance certificate, unless the store is not in use as a flammable store and the controlling authority has been notified in terms of the following procedure—
- within seven days of the cessation, notify the controlling authority in writing thereof;
 - within 30 days of the cessation, remove the flammable substance from the flammable store and render it safe, and
 - within 30 days of the cessation, remove all signage.
- (18) Subject to the provisions in this section, the controlling authority may call for additional requirements to improve the fire safety of a flammable store.

Container handling and storage

50. (1) All flammable substance containers must be kept closed when not in use.
- (2) A person may not extract flammable liquids from a container of a capacity exceeding 20 litres, unless the container is fitted with an adequately sealed pump or tap.
- (3) Flammable liquid containers must be labelled and marked with words and decals, which indicate the flammable liquids contained therein as well as the hazard of the liquids.
- (4) Flammable substance containers must be declared gas or vapour-free by a competent person before any modification or repairs are undertaken.
- (5) All flammable substance containers must be manufactured and maintained in such a condition as to be reasonably safe from damage and to prevent leakage of flammable substances or vapours therefrom.
- (6) An empty flammable liquid container must be placed in a flammable store.
- (7) Where a flammable store is not available for the storage of empty flammable liquid containers, the controlling authority may permit such storage in the open; provided that—

- (a) die opbergingsgebied in 'n posisie en so groot is dat dit na die mening van die beheerowerheid nie 'n brandgevaar of ander dreigende gevaar sal veroorsaak nie;
 - (b) die opbergingsgebied goed eventileer en omring is deur 'n draadmaasheining en—
 - (i) die heiningpale van staal of gewapende beton is;
 - (ii) 'n hek het wat na buite oopmaak en wat gesluit gehou word wanneer dit nie gebruik word nie, en
 - (iii) wanneer die vloeroppervlakte groter as 10 m² is, 'n bykomende ontsnaphek geïnstalleer is, toegerus met 'n grendel of ander soortgelyke sluittoestel wat van binne af sonder 'n sleutel oopgemaak kan word;
 - (c) die opbergingsgebied vry is van plantegroei en 'n nie-brandbare stewige gelyk basis het;
 - (d) 'n afstand van twee meter rondom die omheinde gebied vry is van gras, onkruid en soortgelyke brandbare materiaal;
 - (e) wanneer die opbergingsgebied 'n dak het, die konstruksie van die dak en steunstruktuur van nie-brandbare materiaal is;
 - (f) oop vlamme, sweiswerk, snywerk en rook verbode is in of naby die opbergingsgebied en tekens prominent vertoon word op die heining en aan SABS 1186: Deel 1 voldoen, en
 - (g) brandbestrydings-toerusting geïnstalleer is soos deur die beheerowerheid bepaal.
- (8) 'n Leë houer vir vlambare stowwe moet dig toe wees met 'n prop of ander geskikte stopper.

Spuitskamers of -hokkies

51. 'n Spuitkamer of -hokkie of gebied aangewys vir die toediening van 'n vlambare stof moet op so 'n wyse gebou en toegerus wees dat dit voldoen aan die Algemene Gesondheidsregulasies uitgevaardig kragtens die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid.

Vloeibare petroleumgashouers

52. (1) 'n Vloeibare petroleumgashouer moet vervaardig, in stand gehou en getoets word in ooreenstemming met SABS 087: Deel 1 en SABS 019.
- (2) 'n Vloeibare petroleumgashouer moet op so 'n wyse gebruik en opgeberg word dat skade of lekkasie van vloeistof of damp daaruit voorkom word.
- (3) 'n Vloeibare petroleumgashouer met 'n kapasiteit van hoogstens nege kilogram moet in ooreenstemming met SABS 087: Deel 7 volgemaak en opgeberg word.

VERVOER VAN GEVAARHOUDENDE GOEDERE

Sertifikaat vir gevaarhoudende goedere

53. (1) Die operateur van 'n voertuig wat vir die vervoer van gevaarhoudende goedere ontwerp is, mag nie sodanige voertuig in die jurisdiksie van die beheerowerheid bedryf nie tensy hy 'n sertifikaat vir gevaarhoudende goedere verkry het wat deur 'n brandweardiens ingevolge die Nasionale Padverkeerswet uitgereik is.
- (2) 'n Operateur van 'n voertuig in subartikel (1) bedoel, moet 'n aansoek aan die beheerowerheid voorlê soos in Bylae 2 van hierdie Verordening voorgeskryf.
- (3) Die beheerowerheid kan bykomende inligting van die aansoeker aanvra.
- (4) Die beheerowerheid moet weier om die sertifikaat vir gevaarhoudende goedere uit te reik indien 'n voertuig nie voldoen nie aan die vereistes van SABS 087: Deel 4, SABS 089: Deel 1, SABS 0230, SABS 1398 en SABS 1518 (wat ook al op die voertuig van toepassing is), en waar die beheerowerheid van mening is dat die nie-nakoming van 'n voertuig reggestel kan word, moet hy die operateur van 'n voertuig skriftelik gelas om

- (a) the storage area must be in a position and of sufficient size which in the opinion of the controlling authority, will not cause a fire hazard or other threatening danger;
 - (b) the storage area is well ventilated and enclosed by a wire mesh fence and—
 - (i) the fence supports are of steel or reinforced concrete;
 - (ii) has an outward opening gate that is kept locked when not in use, and
 - (iii) when the floor area exceeds 10 m² an additional escape gate is installed, fitted with a sliding bolt or other similar locking device that can be opened from the inside without the use of a key;
 - (c) the storage area is free of vegetation and has a non-combustible firm level base;
 - (d) a two metre distance around the perimeter of the fenced area is clear of grass, weeds and similar combustible materials;
 - (e) when the storage area has a roof, the construction of the roof and supporting structure must be of non-combustible material;
 - (f) open flames, welding, cutting operations and smoking is prohibited in or near the storage area and signage is prominently displayed on the fence and complies with SABS 1186: Part 1, and
 - (g) fire-fighting equipment is installed as determined by the controlling authority.
- (8) An empty flammable liquid container must be securely closed with a bung or other suitable stopper.

Spray rooms and booths

51. A spray room, booth or area designated for the application of a flammable liquid must be constructed and equipped in such a manner as to comply with the General Safety Regulations promulgated in terms of the Occupational Health and Safety Act.

Liquid petroleum gas containers

52. (1) A liquid petroleum gas container must be manufactured, maintained and tested in accordance with SABS 087: Part 1 and SABS 019.
- (2) A liquid petroleum gas container must be used and stored in such a manner as to prevent damage or leakage of liquid or vapour therefrom.
- (3) A liquid petroleum gas container of a capacity not exceeding nine kilogram must be filled and stored in accordance with SABS 087: Part 7.

TRANSPORTATION OF DANGEROUS GOODS

Dangerous goods certificate

53. (1) The operator of a vehicle designed for the transportation of dangerous goods may not operate such a vehicle in the jurisdiction of the controlling authority, unless he has obtained a dangerous goods certificate issued by a fire brigade service in terms of the National Road Traffic Act.
- (2) An operator of a vehicle mentioned in subsection (1), must submit an application to the controlling authority as prescribed in Schedule 2 of this by-law.
- (3) The controlling authority may request additional information from the applicant.
- (4) The controlling authority must refuse to issue the dangerous goods certificate if a vehicle does not comply with (whichever is applicable to the vehicle) the requirements of SABS 087: Part 4, SABS 089: Part 1, SABS 0230, SABS 1398, SABS 1518, and where the controlling authority is of the opinion that the non-compliance of a vehicle can be remedied, he must instruct an operator of a vehicle in writing to take all reasonable

alle redelike stappe te doen om die gebreke reg te stel alvorens die voertuig in ooreenstemming met subartikel (1) en die sertifikaat vir gevaarhoudende goedere gebruik word.

- (5) 'n Sertifikaat vir gevaarhoudende goedere moet jaarliks hernu word, voor of op die datum op die sertifikaat vir gevaarhoudende goedere aangedui of telkens wanneer groot instandhouding of herstelwerk aan die voertuig gedoen is.
- (6) Indien die beheerowerheid te eniger tyd bewus word dat die gebruik van 'n voertuig nie in ooreenstemming met die sertifikaat vir gevaarhoudende goedere is nie, moet hy ingevolge artikel 4(2) of 6(1) en artikel 7 van hierdie Verordening optree.
- (7) 'n Afsender mag nie 'n vlambare stof aan die operateur van 'n voertuig in subartikel (1) bedoel verskaf nie tensy die operateur in besit is van 'n geldige sertifikaat vir gevaarhoudende goedere wat deur die beheerowerheid uitgereik is.
- (8) 'n Geadresseerde mag nie 'n vlambare stof van 'n operateur van 'n voertuig in subartikel (1) bedoel, ontvang nie tensy die operateur aan die vereistes in subartikel (7) voldoen.
- (9) 'n Sertifikaat vir gevaarhoudende goedere is geldig slegs—
- vir die voertuig waarvoor dit uitgereik is;
 - vir die toestand van die voertuig ten tyde van uitreiking, en
 - vir die hoeveelhede op die sertifikaat vermeld.
- (10) Die sertifikaat vir gevaarhoudende goedere moet te alle tye vir insae beskikbaar wees in die voertuig in subartikel (1) bedoel.
- (11) Die beheerowerheid moet rekords hou van alle voertuie ten opsigte waarvan 'n sertifikaat vir gevaarhoudende goedere uitgereik, gewysig of hernu is.

ALGEMENE BEPALINGS

Staat gebind

54. Hierdie Verordening bind die Staat en enige persoon in diens van die Staat.

Misdrywe en strawwe

55. (1) Enige persoon wat—
- enige van die bepalings van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, of
 - enige bevel wat hierkragtens gemaak is of enige kennisgewing wat in verband hiermee beteken is, oortree of versuim om daaraan te voldoen,
- is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met—
- 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
 - in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, of beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en
 - 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

BYLAE 1

GEVAARGROEP GEGROND OP VLAMBAARHEID

1
2
3

Gevaargroep
Geslotebakkiefitspunt (°C)
Aanvanklike kookpunt (°C)

steps to remedy the defaults prior to the use of the vehicle in accordance with subsection (1) as well as the dangerous goods certificate.

- (5) A dangerous goods certificate must be renewed annually, on or before the date as indicated on the dangerous goods certificate or whenever major maintenance or repairs have been performed on the vehicle.
- (6) If at any time, the controlling authority becomes aware that the usage of a vehicle is not in accordance with the dangerous goods certificate, he must act in terms of section 4(2) or 6(1) and section 7 of this by-law.
- (7) A consignor may not supply a flammable substance to an operator of a vehicle mentioned in subsection (1), unless the operator is in possession of a valid dangerous goods certificate issued by the controlling authority.
- (8) A consignee may not receive a flammable substance from an operator of a vehicle mentioned in subsection (1), unless the operator meets the requirement in subsection (7).
- (9) A dangerous goods certificate is valid only—
- for the vehicle for which it was issued;
 - for the state of the vehicle at the time of issue, and
 - for the quantities stated on the certificate.
- (10) The dangerous goods certificate must be available in the vehicle mentioned in subsection (1) for inspection at all times.
- (11) The controlling authority must keep records of all vehicles in respect of which a dangerous goods certificate has been issued, amended and renewed.

GENERAL PROVISIONS

State Bound

54. This by-law binds the State and any person in the service of the State.

Offences and penalties

55. (1) Any person who—
- contravenes any of the provisions of this By-law or fails to comply therewith, or
 - contravenes or fails to comply with any order made hereunder or any notice served in connection herewith,
- is guilty of an offence and upon conviction liable to—
- a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
 - in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
 - a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention.

SCHEDULE 1

Danger Group Based on Flammability

1
2
3

Danger group
Closed Cup Flash Point (°C)
Initial Boiling Point (°C)

- i $\bar{\quad}$
<35 (°C)
- ii <23 (°C)
>35 (°C)
- iii <23<60,5 (°C)
>35 (°C)
- iv >60,5–100 (°C)
>35 (°C)

BYLAE 2

Vorms

- A. Aansoek om bevolkingstertifikaat
- B. Bevolkingstertifikaat
- C. Aansoek om sertifikaat vir vlambare stowwe
- D. Sertifikaat vir vlambare stowwe
- E. Aansoek om sertifikaat vir gevaarhoudende stowwe
- F. Sertifikaat vir gevaarhoudende stowwe

A. Aansoek om bevolkingstertifikaat

Net vir amptelike gebruik		MUNISIPALITEIT CEDERBERG									
Permanent/Tydelik (Skrap wat nie van toepassing is nie)											
Aansoek No. _____											
Lêer No. _____											
Aansoek om Bevolkingstertifikaat Aansoek om 'n bevolkingstertifikaat word gedoen ingevolge artikel 21(1) van die Verordening op Gemeenskapsbrandveiligheid.											
Naam van aansoeker:		Telefoon No. _____									
		Sel No. _____									
Naam van besigheid:		Telefoon No. _____									
		Sel No. _____									
Tipe besigheid, bv kroeg, nagklub, ens.:											
Erf No: _____											
Op watter vloer van die gebou is die plek? by grond, 1ste ens.											
Straatadres:											
Voorstad:		Kode									
Besonderhede van perseel											
Hoeveel vloere het die gebou?		Hoeveel vloere word deur die plek beslaan waarvoor hierdie aansoek gedoen word?									
Vierkante meter bruikbare oppervlakte per vloer van plek		Verwagte bevolking									
Dui 'n afsonderlike vierkante oppervlakte aan vir elke vloer wat deur die plek beslaan word in die blokkies hieronder											
Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer
()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
1) Die Beheerowerheid kan weier om die sertifikaat waarom aansoek gedoen word, uit te reik as die perseel nie aan die vereistes van die Nasionale Bouregulasies voldoen nie. 2) Die Beheerowerheid kan enige bykomende voorwaardes voorskryf wat nodig geag word om die perseel veilig te maak voordat die sertifikaat uitgereik word. 3) Die sertifikaat is geldig net vir die perseel waarvoor dit uitgereik is en is nie oordraagbaar nie. 4) As die okkupasie of eienaarskap van die perseel verander, moet die eienaar of persoon in beheer aansoek doen om 'n nuwe sertifikaat.											
Handtekening van aansoeker											
Naam in drukskrif											
Datum											
Adres											
Vir Beheerowerheid: (Handtekening)											
Naam in drukskrif											
Datum											
Sertifikaatgeld van R _____ is betaalbaar aan DIE MUNISIPALITEIT CEDERBERG ten opsigte van hierdie aansoek en die daaropvolgende inspeksie.											

- i $\bar{\quad}$
<35 (°C)
- ii <23 (°C)
>35 (°C)
- iii <23<60,5 (°C)
>35 (°C)
- iv >60,5–100 (°C)
>35 (°C)

SCHEDULE 2

Forms

- A. Population Certificate Application
- B. Population Certificate
- C. Flammable Substance Certificate Application
- D. Flammable Substance Certificate
- E. Dangerous Goods Certificate Application
- F. Dangerous Goods Certificate

A. Population Certificate Application

For official use only		CEDERBERG MUNICIPALITY									
Permanent/Temporary (Delete which is not applicable)											
Application No. _____											
File No. _____											
Population Certificate Application Application for a Population Certificate is made in terms of Section 21(1) of the Community Fire Safety By-law.											
Name of applicant:		Telephone No. _____									
		Cell No. _____									
Name of business:		Telephone No. _____									
		Cell No. _____									
Type of business, e.g. bar, nightclub, etc.:											
Erf No: _____											
On what floor of the building is the venue situated i.e. ground, 1st, etc?											
Street address:											
Suburb:		Code									
Details of Premises											
How many floors does the building have?		How many floors are occupied by the venue for which this application is being made?									
Square metres of suitable area per floor of venue		Expected Population									
Indicate a separate square meterage for each floor occupied by the venue in the blocks below											
Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor
()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
1) The controlling authority may refuse to issue the certificate applied for if the premises do not comply with the requirements of the National Building Regulations. 2) The controlling authority may prescribe any additional conditions deemed necessary to render the premises safe prior to the issuing of the certificate. 3) The certificate is valid only for the premises for which it is issued and is not transferable. 4) If the occupancy or ownership of the premises change, the owner or person in charge must apply for a new certificate.											
Signature of applicant											
Print Name											
Date											
Address											
For Controlling Authority: (Signature)											
Print Name											
Date											
A certificate fee of R _____ is payable to THE CEDERBERG MUNICIPALITY in respect of this application and the subsequent inspection.											

B. Bevolkingsertifikaat

Net vir Amptelike gebruik		MUNISIPALITEIT CEDERBERG												
Permanent/Tydelik (Skrap wat nie van toepassing is nie)														
Aansoek No. _____ Lêer No. _____														
Bevolkingsertifikaat Hierdie bevolkingsertifikaat word uitgereik ingevolge artikel 21 van die Verordening op Gemeenskapsbrandveiligheid.														
Naam van gesertifiseerde eienaar:		Telefoon No.		Sel No.										
Naam van gesertifiseerde besigheid:		Telefoon No.		Sel No.										
Okkupasie:														
Erf No:														
Die plek is geleë op die _____ vloer van die perseel (grond, 1ste, 2de, ens.)														
Straatadres:														
Voorstad:														
Besonderhede van Perseel														
Getal vloere in die gebou				Getal vloere deur die plek beslaan										
Vierkante meter bruikbare oppervlakte per vloer van die plek						Goedgekeurde bevolking								
						Getal uitgange per vloer								
Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	
()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	
						Maksimum bevolking per vloer								
						Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer	Vloer			
						()	()	()	()	()	()			
1) Die sertifikaat word uitgereik ingevolge artikel 21 van die Verordening op Gemeenskapsbrandveiligheid en is geldig net vir die perseel waarvoor dit uitgereik is.														
2) Indien die okkupasie of eienaarskap van die perseel verander, moet die eienaar of persoon in beheer aansoek doen om 'n nuwe sertifikaat.														
3) Die sertifikaat moet op 'n duidelik sigbare en opvallende plek vertoon word in die perseel waarvoor dit uitgereik is.														
Vir Beheerowerheid (Handtekening)														
Naam in drukskrif														
Datum														

B. Population Certificate

For Official use only						CEDERBERG MUNICIPALITY					
Permanent/Temporary (Delete which is not applicable)											
Application No. _____ File No. _____											
Population Certificate This population certificate is issued in terms of Section 21 of the Community Fire Safety By-law.											
Name of certified owner:						Telephone No.					
						Cell No.					
Name of certified business:						Telephone No.					
						Cell No.					
Occupancy:											
Erf No:											
The venue is situated on the _____ floor of the premises (ground, 1st, 2nd, etc.)											
Street Address:											
Suburb:											
Details of Premises											
Number of floors in the building						Number of floors occupied by the venue					
Square metres of usable area per floor of the venue						Approved Population					
						A. Number of exits per floor					
Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor
()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()	()
						Maximum population per floor					
						Floor	Floor	Floor	Floor	Floor	Floor
						()	()	()	()	()	()
1) The certificate is issued in terms of Section 21 of the Community Fire Safety By-law and is valid only for the premises for which it was issued.											
2) If the occupancy or ownership of the premises change, the owner or person in charge must apply for a new certificate.											
3) The certificate must be displayed in a clearly visible and conspicuous position in the premises for which it was issued.											
For controlling authority (signature)											
Print name											
Date											

E. Aansoek om sertifikaat vir gevaarhoudende stowwe

Net vir amptelike gebruik		MUNISIPALITEIT CEDERBERG	
Aansoek No. _____			
Lêer No. _____		Aansoek om Sertifikaat vir Gevaarhoudende Goedere ten opsigte van vlambare materiaal Aansoek om 'n sertifikaat vir gevaarhoudende goedere ingevolge die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996)	
Adres van operateur			
Naam van aansoeker:			
Handeldrywend as:			
Erf No.:			
Straatadres:			
Voorstad:		Kode	
Stad			
Ligging van voertuig			
Erf No.:			
Straatadres:			
Voorstad:		Kode	
Stad			
Besonderhede van voertuig waarvoor 'n registrasiesertifikaat verlang word			
Type of klas voertuig			
Voertuigregistrasienommer			
Tarra			
Vrag			
Fabrikaat			
Getal tenks			
Kapasiteit van tenks			
Jaar van vervaardiging van tenk			
Enjinnommer (indien van toepassing)			
Onderstelnummer			
Hoeveelheid vlambare stof wat vervoer gaan word			
Vlambare vloeistof (l)			
Vlambare gas (kg)			
Vlambare vaste stof (kg)			
Opmerkings:			
Operateur (Handtekening)			
Adres:			
Telefoon No.:			
Vir Beheerowerheid: (handtekening)			
Net vir amptelike gebruik			
Sertifikaatgeld is betaalbaar aan DIE MUNISIPALITEIT CEDERBERG ten opsigte van hierdie aansoek en die daaropvolgende inspeksie.			
Handtekening van ontvangende beampte _____		Datum: _____	
Naam van ontvangende beampte: _____		Ampsbenaaming: _____	

E. Dangerous Goods Certificate Application

For official use only		CEDERBERG MUNICIPALITY	
Application No. _____			
File No. _____		Dangerous Goods Certificate Application in respect of flammable materials. Application for a dangerous goods certificate in terms of The National Road Traffic Act, 1996 (No. 93 of 1996)	
Address of operator			
Name of operator:			
Trading as:			
Erf No.:			
Street address:			
Suburb:		Kode	
<i>City</i>			
Location of vehicle			
Erf No.:			
Street address:			
Suburb:		Kode	
<i>City</i>			
B. Details of vehicle for which a certificate of registration is required			
Type or class of vehicle			
Vehicle Registration No.			
Dangerous Goods Registration number			
Tare			
Load			
Make			
Number of tanks			
Capacity of tanks			
Year of manufacture of tank			
Engine No. (if applicable)			
Chassis No.			
Quantity of flammable substance to be conveyed			
Flammable liquid (l)			
Flammable gas (kg)			
Flammable solid (kg)			
Remarks:			
Operator (signature)			
Address:		Print name:	
Telephone No.:		Fax No.:	
For controlling authority: (signature)			
For official use only			
A certificate fee is payable to THE CEDERBERG MUNICIPALITY in respect of this application and the subsequent inspection.			
Signature of receiving official _____		Date: _____	
Name of receiving official: _____		Designation: _____	

F. Sertifikaat vir gevaarhoudende goedere

Net vir amptelike gebruik		MUNISIPALITEIT CEDERBERG	
Aansoek No. _____			
Lêer No. _____			
Sertifikaat vir Gevaarhoudende Goedere ten opsigte van vlambare materiaal Sertifikaat vir gevaarhoudende goedere uitgereik kragtens die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996)			
Hierby word gesertifiseer dat die voertuig waarvan besonderhede hieronder verstrekk word, ondersoek is en dat daar bevind is dat dit voldoen aan die toepaslike dele van SABS 0230 vir die vervoer van vlambare stowwe, maar sodanige voertuig is aan alle ander toepaslike wetgewing onderhewig.			
Besonderhede van Operateur			
Naam van Operateur			
Handeldrywend as			
Straatadres			
Voorstad		Kode	
Stad			
Besonderhede van Voertuig			
Tipe of klas voertuig			
Registrasienuommer			
Registrasienuommer vir Gevaarhouene Goedere			
Tarra			
Vrag			
Fabrikaat			
Getal tenks			
Kapasiteit van tenks			
Jaar van vervaardiging			
Enjinnummer (indien van toepassing)			
Onderstelnummer			
Hoeveelheid vlambare stof wat vervoer moet word			
Vlambare vloeistof (l)			
Vlambare gas (kg)			
Vlambare vaste stof (kg)			
Hierdie registrasiesertifikaat is nie 'n waarborg van geskiktheid van die voertuig wat hierin beskryf word nie en enige operateur, bestuurder of ander belanghebbende persoon moet hulself vergewis van die padwaardigheid, konstruksie en toestand van voormelde voertuig.			
Hierdie sertifikaat word uitgereik deur DIE MUNISIPALITEIT CEDERBERG en is geldig tot _____			
Hernuwingsdatum _____			
Vervaldatum _____			
Beheerowerheid (handtekening) _____ Datum van uitreiking _____			
Naam van uitreikende beampte (naam in drukskrif) _____			
Ampbenaming: _____			

BYLAE 3**Toepaslike wetgewing**

Met verwysing na artikel 35(4)—

Title	No.
Wet op Voorkoming van Lugbesoedeling, 1965	Wet 45 van 1965
Wet op die Bewaring van Landbouhulpbronne, 1983	Wet 43 van 1983
Boswet, 1984	Wet 122 van 1984
Nasionale Wet op Bosse, 1998	Wet 84 van 1998
Nasionale Wet op Veld- en Bosbrande, 1998	Wet 101 van 1998
Nasionale Waterwet, 1998	Wet 36 van 1998

F. Dangerous Goods Certificate

For official use only		CEDERBERG MUNICIPALITY	
Application No. _____			
File No. _____			
Dangerous Goods Certificate in respect of flammable materials. Dangerous goods certificate issued in terms of The National Road Traffic Act, 1996 (No. 93 of 1996)			
This is to certify that the vehicle, particulars of which are given below, has been examined and found to comply with the relevant sections of SABS 0230 for the conveyance of flammable substances notwithstanding that such vehicle is subject to all other applicable legislation.			
Details of Operator			
Name of Operator			
Trading as			
Street address			
Suburb		Kode	
City			
Details of Vehicle			
Type or class of vehicle			
Registration No.			
Dangerous Goods Registration Number			
Tare			
Load			
Make			
Number of tanks			
Capacity of tanks			
Year of manufacture			
Engine No. (if applicable)			
Chassis No.			
Quantity of flammable substance to be conveyed			
Flammable liquid (l)			
Flammable gas (kg)			
Flammable solid (kg)			
This certificate of registration is not a warranty of fitness of the vehicle herein described and any operator, driver or other person interested should satisfy themselves as to the roadworthiness, construction and condition of the aforementioned vehicle.			
This certificate is issued by THE CEDERBERG MUNICIPALITY and is valid until _____			
Date of Renewal _____			
Date of Expiry _____			
Controlling Authority (signature) _____ Date of issue _____			
Name of issuing official (Print name) _____			
Designation: _____			

SCHEDULE 3**Applicable legislation**

With reference to section 35(4)—

Title	No.
Atmospheric Pollution Prevention Act, 1965	Act 45 of 1965
Conservation of Agricultural Resources Act, 1983	Act 43 of 1983
Forest Act, 1984	Act 122 of 1984
National Forest Act, 1998	Act 84 of 1998
National Veld and Forest Fire Act, 1998	Act 101 of 1998
National Water Act, 1998	Act 36 of 1998

BYLAE 4**SABS-praktykkodes en Spesifikasies**

SABS-kode	Titel
SABS 019	Verplaasbare metaalhouers vir saamgeperste gas—Basiese ontwerpmaatstawwe, gebruik en instandhouding.
SABS 087: Deel 1	Die hantering, bewaring en distribusie van vloeibare petroleumgas in huishoudelike, kommersiële en nywerheidsinstallasies Deel 1: Houers vir die bewaring van vloeibare petroleumgas met waterinhoudsvermoë van hoogstens 500 l en 'n gekombineerde waterinhoudsvermoë van hoogstens 3 000 l per installasie.
SABS 087: Deel 3	Die hantering, bewaring en distribusie van vloeibare petroleumgas in huishoudelike, kommersiële en nywerheidsinstallasies Deel 3: Installasies vir vloeibare petroleumgas met bewaarhouers met individuele waterinhoudsvermoë van meer as 5 000 l.
SABS 087: Deel 4	Die hantering, bewaring en distribusie van vloeibare petroleumgas in huishoudelike, kommersiële en nywerheidsinstallasies Deel 4: Grootmaatpadvervoer van VPG.
SABS 087: Deel 7	Die hantering, bewaring en distribusie van vloeibare petroleumgas in huishoudelike, kommersiële en nywerheidsinstallasies Deel 7: Bewaar- en vulterreine vir houers van hervulbare vloeibare petroleumgas (VPG) met 'n inhoudsvermoë van hoogstens 9 kg.
SABS 089: Deel 1	Die petroleumnywerheid Deel 1: Die massahantering, bewaring en distribusie van petroleumprodukte in bogrondse installasies.
SABS 089: Deel 2	Die petroleumnywerheid Deel 1: Elektriese installasies in die distribusie- en bemarkingssektor.
SABS 0105: Deel 1	Die klassifikasie, gebruik en kontrole van brandbestrydingsuitrusting Deel 1: Draagbare brandblussers.
SABS 0108	Die klassifikasie van gevaarlike gebiede en die kies van apparaat vir gebruik in sulke gebiede.
SABS 0131: Deel 2	Die bewaring en hantering van vloeibare brandstof Deel 2: Groot verbruikersinstallasies.
SABS 0142	Die bedrading van persele.
SABS 0177: Deel 5	Brandtoets op materiaal, komponente en elemente wat in geboue gebruik word Deel 5: Nie-brandbaarheid by 750 °C van boumateriaal.
SABS 193	Branddempers.
SABS 0228	Die identifisering en klassifisering van gevaarlike stowwe en goedere.
SABS 0230	Vervoer van gevaarlike goedere— Inspeksievereistes vir padvoertuie.
SABS 0232: Deel 1	Vervoer van gevaarlike goedere— Noodinligtingstelsels Deel 1: Noodinligtingstelsel vir padvervoer.
SABS 0400	Die toepassing van die Nasionale Bouregulasies.
SABS 1186: Deel 1	Simboliese veiligheidstekens Deel 1: Standaardtekens en algemene vereistes.
SABS 1253	Branddeure en brandluik.
SABS 1398	Padtenkwaens vir vlambare vloeistof met petroleum as basis.
SABS 1475: Deel 1	Die produksie van vernude brandbestrydingstoerusting Deel 1: Draagbare hervulbare brandblussers.
SABS 1518	Vervoer van gevaarlike goedere— Ontwerpvereistes vir padtenkwaens.
SABS 1571	Vervoerbare hervulbare brandblussers.
SABS 1573	Draagbare hervulbare brandblussers— Skuimtype brandblussers.

10871

SCHEDULE 4**SABS Codes of Practice and Specifications**

SABS Code	Title
SABS 019	Portable metal containers for compressed gas— basic design, manufacture, use and maintenance.
SABS 087: Part 1	The handling, storage and distribution of liquefied petroleum gas in domestic, commercial and industrial installations, Part 1: Liquefied petroleum gas installations involving gas storage containers of individual water capacity not exceeding 500 l and a combined water capacity not exceeding 3 000 l per installation.
SABS 087: Part 3	The handling, storage and distribution of liquefied petroleum gas in domestic, commercial and industrial installations, Part 3: Liquefied petroleum gas installations involving storage vessels of individual water capacity exceeding 5 000l.
SABS 087: Part 4	The handling, storage and distribution of liquefied petroleum gas in domestic, commercial and industrial installations, Part 4: Transportation of liquefied petroleum gas in bulk by road.
SABS 087: Part 7	The handling, storage and distribution of liquefied petroleum gas in domestic, commercial and industrial installations, Part 7: Storage and filling sites for refillable liquefied petroleum gas (LPG) containers of capacity not exceeding 9 kg.
SABS 089: Part 1	The petroleum industry, Part 1: Storage and distribution of petroleum products in above ground bulk installations.
SABS 089: Part 2	The petroleum industry, Part 2: Electrical installations in the distribution and marketing sector.
SABS 0105: Part 1	The classification, use and control of fire fighting equipment, Part 1: Portable fire extinguishers.
SABS 0108	The classification of hazardous locations and the selection of apparatus for use in such locations.
SABS 0131: Part 2	The handling and storage of liquid fuel, Part 2: Large consumer premises.
SABS 0142	The wiring of premises.
SABS 0177: Part 5	The testing of materials, components and elements used in buildings: Non-combustibility at 750 °C of building materials.
SABS 193	Fire dampers.
SABS 0228	The identification and classification of dangerous substances and goods.
SABS 0230	Transportation of dangerous goods—Inspection requirements for road vehicles.
SABS 0232: Part 1	Transportation of dangerous goods—Emergency information systems, Part 1: Emergency information systems for road transportation.
SABS 0400	The application of the National Building Regulations.
SABS 1186: Part 1	Symbolic safety signs, Part 1: Standard signs and general requirements.
SABS 1253	Fire doors and fire shutters.
SABS 1398	Road tank vehicles for flammable liquids.
SABS 1475: Part 1	The production of reconditioned fire fighting equipment, Part 1: Portable rechargeable fire extinguishers.
SABS 1518	Transportation of dangerous goods—Design requirements for road tankers.
SABS 1571	Transportable rechargeable fire extinguishers.
SABS 1573	Portable rechargeable fire extinguishers—Foam type extinguishers.

10871

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE DORPSGRONDE****(10/2004)****Doel van Verordening**

- Om die verwesenliking van 'n veilige en ongeskonde omgewing te bevorder tot voordeel van alle inwoners;
- Om voorsiening te maak vir bewaring van die dorpsgronde deur die verbod op beskadiging van plantegroei, voël- en dierelewe, die verwydering van enige materiaal en die onwettige bewoning van die dorpsgronde.

Woordoms krywing

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“dorpsgrond” enige grond of gedeelte van grond wat in besit of onder beheer van die munisipaliteit is en sluit in enige straat, pad, deurgang of openbare plek;

“munisipale gebied” die gebied soos beskryf in klousule 2(1) van die Instellingskennisgewing gepubliseer per Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleider, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleider, raadslid, agent of werknemer;

“openbare plek” enige plein, park, ontspanningsoord of oop terrein wat—

- (a) by die munisipaliteit berus;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik, of
- (c) getoon word op 'n algemene plan van 'n dorpsgebied in 'n aktereregistrasiekantoor van 'n landmeter-generaal en wat verskaf is vir of gereserveer is vir die gebruik van die publiek of die eienaars van erwe in sodanige dorpsgebied;

“straat” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek wat gewoonlik deur die publiek of 'n deel daarvan gebruik word of waartoe die publiek of 'n deel daarvan die reg van toegang het en tensy onbestaanbaar met die sinsverband, sluit dit ook in—

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, sygaardjie of soortgelyke voetganger gedeelte van 'n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif waarvoor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) enige ander voorwerp wat 'n deel uitmaak van sodanige pad, straat of deurgang.

Verbode handelinge

2. Niemand mag sonder die toestemming van die munisipaliteit 'n hut, beskutting, kraal, woning of struktuur van enige soort op 'n gedeelte van die dorpsgrond of in 'n straat, pad, deurgang of openbare plek oprig of dit okkupeer of daarop kampeer.
3. Niemand mag sonder die voorafverkreë toestemming van die munisipaliteit enige verlate motorkarre of ander voertuie of masjinerie of enige verlate onderdele daarvan op enige gedeelte van die dorpsgrond ophoop, weggooi of aflaai of laat ophoop, weggooi of aflaai nie.

CEDERBERG MUNICIPALITY**COMMONAGE BY-LAW****(10/2004)****Purpose of By-Law**

- To promote the achievement of a safe and sound environment for the benefit of all residents;
- To provide for the conservation of the commonage through the prohibition of damaging of vegetation, bird- and animal life, the removal of any material and the unlawful occupation of the commonage.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“commonage” means any land or portion of land which is in possession or under control of the municipality and includes any street, road, thoroughfare or public place;

“municipal area” means the area described in Clause 2(1) of the Establishment Notice published under Provincial Notice 482 dated 22 September 2000;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“public place” means any square, park, recreation ground or open space which—

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use, or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General's office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“street” means any road, street or thoroughfare or any other place which is commonly used by the public or any section thereof or to which the public or any section thereof has a right of access and except where inconsistent with the context includes—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare.

Prohibited actions

2. No person shall erect any hut, shelter, kraal, habitation or structure of any kind nor occupy, camp on any portion of the commonage or in any street, or road, thoroughfare or public place without the consent of the municipality.
3. No person shall without prior permission of the municipality, accumulate, dump or deposit or cause to be accumulated, dumped or deposited on any portion of the commonage any derelict motor cars or other vehicles or machinery or any derelict parts thereof.

4. (1) Geen persoon wat nie in besit is van 'n geldige permit deur die munisipaliteit uitgereik, mag op dorpsgrond klei, grond, sand, gruis of klippe grawe of verwyder nie. (2) Die munisipaliteit kan permitte uitreik teen betaling vooruit van die gelde wat hy vasstel vir die verwydering van grond, klei, sand, gruis of klippe van afgebakende terreine. 5. Niemand mag sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit bakstene maak of baksteen-, kalk- of houtskooloonde oprig op grond binne die munisipale gebied of op grond onder beheer van die munisipaliteit nie, behalwe op grond wat ingevolge 'n goedgekeurde ruimtelike ontwikkelingsraamwerk of soneringskema vir sodanige doeleindes aangewys is en onderworpe aan die betaling van die gelde deur die munisipaliteit bepaal. 6. Niemand mag plante, struik, bome, hout, brandhout, kreupelhout, mis of gras wat op enige gedeelte van die dorpsgrond groei of daarop gevind word, afsny, beskadig, verbrand, vernietig, bymekaarmaak of verwyder sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit nie. 7. Niemand mag aan 'n heining, hek, drinkbak, waterkraan of ander toestel of ding peuter of dit beskadig of die weiveld of bossies, bome of struik op die dorpsgrond aan brand steek nie. 8. Niemand mag van enige pad oor die dorpsgrond gebruik maak nie, behalwe dié wat van tyd tot tyd deur die munisipaliteit oopgestel word en dié ten opsigte waarvan die publiek 'n wettige gebruiksreg het. 9. Niemand mag gif vir watter doel ook al op die dorpsgrond of op enige straat, verkeersweg of openbare plek plaas of laat sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit nie. 10. Die munisipaliteit besit die reg om gedeeltes van die dorpsgrond af te sonder vir 'n skietbaan of skietbane en niemand mag met 'n geweer op enige ander gedeelte van die dorpsgrond skyfskiet nie behalwe op sodanige skietbaan of skietbane. 11. Die munisipaliteit kan valle vir ongediertes laat stel op die dorpsgronde en iedereen wat hom op enige wyse met sodanige valle bemoei of dit beskadig of 'n ongedierte daaruit loslaat of verwyder of laat loslaat of verwyder of toelaat dat dit gedoen word of op enige wyse karkasse daaruit verwyder sonder die voorafverkreë goedkeuring van die munisipaliteit, is skuldig aan 'n misdryf. 12. Niemand mag wild of voëls van watter soort ook al op die dorpsgrond doodmaak, vang of op hulle jag maak of hulle probeer doodmaak nie. 13. Niemand mag sonder die voorafverkreë toestemming van die munisipaliteit valle van watter soort ook al op die dorpsgrond stel nie. 14. Niemand mag die nes van voëls of watervoëls op die dorpsgrond of 'n openbare plek vernietig of die eiers of die kuikens daaruit haal nie.	4. (1) No person shall on the commonage dig or remove soil, clay, sand, gravel or boulders without being in possession of a valid and current permit issued by the municipality. (2) The municipality may issue permits upon payment in advance of the charges fixed by it for the removal of soil, clay, sand, gravel or boulders from demarcated sites. 5. No person shall make bricks, or erect brick-, lime- or charcoal kilns, on any land within the municipal area, or on land under control of the municipality, without prior written consent of the municipality, except on land denoted for such purposes in terms of an approved spatial development plan and zoning scheme and further subject to payment of the fees determined by municipality. 6. No person shall cut, damage, burn, destroy, gather or remove any plants, shrubs, trees, timber, firewood, brushwood, manure or any grass growing or being upon any portion of the commonage without prior written permission of the municipality. 7. No person shall interfere with or cause damage to any fence, gate, drinking trough, water tap or other appliance or thing, or set fire to the pasture or any bush, tree, shrub on the commonage. 8. No person shall make use of any road over the commonage other than such roads as shall be allowed open by the municipality from time to time, and such roads to the use of which the public have a legal right. 9. No person shall deposit or in any way leave any poison for whatever purpose on the commonage or on any street, thoroughfare of public place without the written permission of the municipality. 10. The municipality has the right to set apart any portions of the commonage for the purpose of forming a rifle range or rifle ranges and no person shall practice target shooting with any rifle on any other portion of the commonage except on such range or ranges. 11. The municipality may cause traps to be set for vermin on the commonage and any person interfering with or damaging such traps in any way or letting loose or removing or causing to be loosened or removed any vermin there from or in any way disposing of any bodies there from without the prior approval of the municipality, shall be guilty of an offence. 12. No person shall kill, catch, capture or hunt or attempt to kill, any game or birds of whatsoever description on the commonage. 13. No person shall set traps of whatsoever description on the commonage without the prior consent of the municipality. 14. No person shall destroy the nest, or remove the eggs or young there from, of any birds or water-fowl on the commonage or any public place within the municipality.

Strafbepalings

15. Behalwe in die geval van die oprigting van 'n hut, of enige gebou of struktuur op dorpsgronde vir woondoeleindes, in welke geval die bepalings van die Wet op Voorkoming van Onwettige Uitsetting en Onregmatige Besetting van Grond, Wet 19 van 1998, sal geld, is iedereen wat die bepalings van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met—
- (1) 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en
- (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10872

Penalties

15. Except for the erection of a hut, building or any other structure for residential purposes on the commonage, in which case the provisions of the Act on Prevention of Illegal Eviction and the Unlawful Occupation of land, Act 19 of 1998, shall prevail, any person who contravenes or fails to comply with the provisions of this by-law shall be guilty of an offence and shall on conviction be liable to—
- (1) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
- (2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
- (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention. 10872

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**ELEKTRISITEITSVOORSIENINGSVERORDENING**

(11/2004)

Doel van Verordening

- Om voorsiening te maak vir die lewering van elektrisiteit aan inwoners in die regsgebied van die munisipaliteit;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om sodanige voorsiening van elektrisiteit te reguleer.

WOORDBEPALING

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“aansitstroom van motor” ten opsigte van wisselstroommotors die wortel van die gemiddelde kwadraatwaarde van die simmetriese stroom wat deur 'n motor geneem word wanneer dit krag ontvang teen die aangeslane spanning met die aansitter in die aansitposisie en die rotor gesluit;

“bewoner” ten opsigte van enige perseel—

- (a) enige persoon wat werklik sodanige perseel okkupeer;
- (b) enige persoon wat wetlik daarop geregtig is om sodanige perseel te okkupeer;
- (c) in 'n geval waar sodanige perseel onderverdeel is en aan loseerders of verskeie huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld wat deur sodanige loseerders of huurders betaalbaar is, ontvang ongeag of dit vir sy eie rekening is of as agent vir enige persoon wat daarop geregtig is of 'n belang daarby het, of
- (d) enige persoon in beheer van sodanige perseel of wat verantwoordelik is vir die bestuur daarvan, met inbegrip van die agent van enige sodanige persoon wanneer hy/sy afwesig is uit die Republiek van Suid-Afrika, of as sy/haar verblyfplek onbekend is;

“bewys” die noodsaaklike element van 'n stelsel vir die meet van voorafbetaalde elektrisiteit wat gebruik word om inligting van 'n verkooppunt na 'n voorafbetaalmeter oor te dra en omgekeerd;

“diensaansluiting” alle kables en toerusting wat nodig is om die hooftoevoerleiding aan die verbruiker se elektriese installasies by die punt van lewering te koppel;

“diensbeskermingstoestel” enige sekering of stroombreker wat geïnstalleer is vir die doel om die munisipaliteit se toerusting te beskerm teen oorbelasting of foute wat in die installasie of op die interne diensaansluiting voorkom;

“die wet” enige toepaslike wet, proklamasie, ordonnansie, wet van die parlement of bepaling wat die mag van die wet het;

“eienaar” ten opsigte van 'n perseel die persoon in wie die wetlike titel daartoe vestig, mits—

- (a) in die geval van onroerende eiendom—
 - (i) dit vir 'n tydperk van nie minder as 50 jaar verhuur is nie, ongeag of die huurkontrak geregistreer is of nie, die huurder daarvan, of
 - (ii) dit voordelig geokkupeer word ingevolge 'n serwituit of reg gelyksoortig daaraan, die bewoner daarvan;
- (b) indien die eienaar wat hierbo omskryf is—
 - (i) oorlede of insolvent is, sy boedel tot die voordeel van sy krediteure aangewys het, deur 'n hofbevel onder kuratele geplaas is of 'n maatskappy is wat ontbind word of wat onder geregtelike bestuur is, die persoon in

CEDERBERG MUNICIPALITY**ELECTRICITY SUPPLY BY-LAW**

(11/2004)

Purpose of By-Law

- To provide for the supply of electricity to the residents within the area of jurisdiction of the municipality;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate such provision of electricity.

DEFINITIONS

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“accredited person” means a person registered in terms of the Regulations as an electrical tester for single phase, an installation electrician or a master installation electrician, as the case may be;

“applicable standard specification” means the standard specifications as listed in Schedule 1 attached to this by-law;

“certificate of compliance” means a certificate issued in terms of the Regulations in respect of an electrical installation or part of an electrical installation by an accredited person;

“consumer” in relation to premises means:

- (i) any occupier thereof or any other person with whom the Municipality has contracted to supply or is actually supplying electricity thereat; or
- (ii) if such premises are not occupied, any person who has a valid existing agreement with the Municipality for the supply of electricity to such premises; or
- (iii) if there is no such person or occupier, the owner of the premises;

“credit meter” means a meter where an account is issued subsequent to the consumption of electricity;

“electrical contractor” means an electrical contractor as defined in the Regulations;

“electrical installation” means an electrical installation as defined in the Regulations;

“high voltage” means the set of nominal voltage levels that are used in power systems for bulk transmission of electricity in the range of $44\text{kV} < U_n \leq 220\text{ kV}$. [SABS 1019];

“low voltage” means the set of nominal voltage levels that are used for the distribution of electricity and whose upper limit is generally accepted to be an a.c. voltage of 1000V (or a d.c. voltage of 1500 V). [SABS 1019];

“the law” means any applicable law, proclamation, ordinance, act of parliament or enactment having force of law;

“medium voltage” means the set of nominal voltage levels that lie above low voltage and below high voltage in the range of $1\text{ kV} < U_n \leq 44\text{ kV}$. [SABS 1019];

“meter” means a device which records the demand and/or the electrical energy consumed and includes credit and prepayment meters;

“motor load, total connected” means the sum total of the kW input ratings of all the individual motors connected to an installation;

“motor rating” means the maximum continuous kW output of a motor as stated on the maker’s rating plate;

wie die administrasie van sodanige eiendom vestig as eksekuteur, administrateur, trustee, gevolmagtigde, kurator, likwidateur of geregtelike bestuurder, wat ook al die geval mag wees, of

- (ii) afwesig is uit die Republiek van Suid-Afrika, of as sy adres nie aan die munisipaliteit bekend is nie, enige persoon wat as agent of andersins die huur ten opsigte van sodanige perseel ontvang of daarop geregtig is, en
- (iii) indien die munisipaliteit nie in staat is om te bepaal wie sodanige persoon is nie, die persoon wat geregtig is op voordelige gebruik van sodanige eiendom,

sal geag word die eienaar daarvan te wees, met uitsluiting van die persoon in wie die wetlike titel daarop gevestig is;

“elektriese installasie” ’n elektriese installasie soos omskryf in die Regulasies;

“elektriese kontrakteur” ’n elektriese kontrakteur soos omskryf in die Regulasies;

“geakkrediteerde persoon” ’n persoon wat ingevolge die Regulasies geregistreer is as ’n elektriese toetsers vir enkelfasige krag, ’n installasie-elektrisiën of ’n meester-installasie-elektrisiën, wat die geval ook al mag wees;

“gereedheidstoewoer” ’n alternatiewe elektrisiteitsvoorsiening wat nie gewoonlik deur die verbruiker gebruik word nie;

“hoë spanning” die stel nominale spanningsvlakke wat in kragstelsels gebruik word vir massatransmissie van elektrisiteit tussen $44\text{kV} < U_n \leq 220\text{ kV}$. [SABS 1019];

“hooftoewoerleiding” enige deel van die munisipaliteit se elektrisiteitsnetwerk;

“konvensionele meter” ’n meter waar ’n rekening na die verbruik van elektrisiteit uitgereik word;

“lae spanning” die stel nominale spanningsvlakke wat gebruik word vir die verspreiding van elektrisiteit en waarvan die boonste grens gewoonlik aanvaar word as ’n ws-spanning van 1000V (of ’n gs-spanning van 1500 V). [SABS 1019];

“medium spanning” die stel nominale spanningsvlakke wat bo lae spanning en onder hoë spanning lê, tussen $1\text{ kV} < U_n \leq 44\text{ kV}$. [SABS 1019];

“meter” ’n toestel wat die vraag na en/of die verbruik van elektriese energie bepaal en sluit konvensionele en voorafbetaalmeters in;

“motorontwerpvermoë” die maksimum aaneenlopende kW-uitset van ’n motor soos aangetoon op die vervaardiger se aanslagplaatjie;

“motorlading, totale gekoppelde” die totaal van die kW-insetbedryfsvermoë van al die individuele motors wat aan ’n installasie gekoppel is;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, agent of werknemer;

“perseel” enige grond of enige gebou of struktuur bo of onder grondvlak, en sluit enige voertuig, vliegtuig of vaartuig in;

“punt van lewering” die punt wat deur die munisipaliteit bepaal word en waar elektrisiteit aan enige perseel deur die munisipaliteit gelewer word;

“punt van meting” die punt waar die verbruiker se elektrisiteitsverbruik gemeet word en wat kan wees by die leweringpunt of by enige ander punt in die verspreidingsstelsel van

“motor starting current” in relation to alternating current motors means the root mean square value of the symmetrical current taken by a motor when energised at its rated voltage with its starter in the starting position and the rotor locked;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“occupier” in relation to any premises means—

- (a) any person in actual occupation of such premises;
- (b) any person legally entitled to occupy such premises;
- (c) in the case of such premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants, whether on his own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein, or
- (d) any person in control of such premises or responsible for the management thereof, and includes the agent of any such person when he/she is absent from the Republic of South Africa or his/her whereabouts are unknown;

“owner” in relation to premises means the person in whom is vested the legal title thereto; provided that—

- (a) in the case of immovable property—
 - (i) leased for a period of not less than 50 years, whether the lease is registered or not, the lessee thereof, or
 - (ii) beneficially occupied under a servitude or right analogous thereto, the occupier thereof;
- (b) if the owner as hereinbefore defined—
 - (i) is deceased or insolvent, has assigned his estate for the benefit of his creditors, has been placed under curatorship by order of court or is a company being wound up or under judicial management, the person in whom the administration of such property is vested as executor, administrator, trustee, assignee, curator, liquidator or judicial manager, as the case may be, or
 - (ii) is absent from the Republic of South Africa, or if his address is unknown to the municipality, any person who as agent or otherwise receives or is entitled to receive the rent in respect of such property, and
 - (iii) if the municipality is unable to determine who such person is, the person who is entitled to the beneficial use of such property,

shall be deemed to be the owner thereof to the exclusion of the person in whom is vested the legal title thereto;

“point of consumption” means a point of consumption as defined in the Regulations; (SABS 0142);

“point of metering” means the point at which the consumer’s consumption of electricity is metered and which may be at the point of supply or at any other point on the distribution system of the municipality or the electrical installation of the consumer, as specified by the municipality; provided that it shall meter all of, and only, the consumer’s consumption of electricity;

“point of supply” means the point determined by municipality at which electricity is supplied to any premises by the municipality;

“premises” means any land or any building or structure above or below ground level and includes any vehicle, aircraft or vessel;

“prepayment meter” means a meter that can be programmed to

die munisipaliteit of die elektriese installasie van die verbruiker, soos gespesifiseer deur die munisipaliteit; met dien verstande dat al, en slegs, die verbruikers se elektrisiteitsverbruik gemeet sal word;

“punt van verbruik” ’n punt van verbruik soos omskryf in die Regulasies;

“Regulasies” Regulasies opgestel ingevolge die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993), soos gewysig;

“sertifikaat van voldoening” ’n sertifikaat wat ingevolge die Regulasies deur ’n geakkrediteerde persoon ten opsigte van ’n elektriese installasie of ’n gedeelte van ’n elektriese installasie uitgereik is;

“spanning” die wortel van die gemiddelde kwadraatwaarde van elektriese potensiaal tussen twee geleiers;

“tarief” die munisipaliteit se tarief vir die lewering van elektrisiteit;

“toepaslike standaardspesifikasie” die standaardspesifikasie soos genoem in Bylae 1 wat by hierdie verordening aangeheg is;

“veiligheidsstandaard” die Praktykkode vir die Bedrading van Persele, SABS 0142, geïnkorporeer in die Regulasies;

“verbruiker” ten opsigte van persele:

- (i) enige bewoner daarvan of enige ander persoon met wie die munisipaliteit ’n kontrak aangegaan het vir die lewering van elektrisiteit, of waar die munisipaliteit in werklikheid elektrisiteit lewer; of
- (ii) indien sodanige perseel nie geokkupeer is nie, enige persoon wat ’n geldige bestaande ooreenkoms met die munisipaliteit het vir die lewering van elektrisiteit aan sodanige perseel; of
- (iii) indien daar geen sodanige persoon of bewoner is nie, die eienaar van die perseel;

“vooruitbetaalmeter” ’n meter wat geprogrammeer kan word om die vloeï van vooraf gekoopte hoeveelhede energie in ’n elektriese stroom toe te laat.

Ander terme

2. Alle ander terme wat in hierdie verordening gebruik word, het, tensy anders vereis deur die konteks, die betekenis wat in die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet 41 van 1987), soos gewysig, of die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993), soos gewysig, daaraan geheg word.

Opskrifte en titels

3. Die opskrifte en titels in hierdie verordening sal nie ’n effek op die opstel daarvan hê nie.

ALGEMENE VOORWAARDES VAN DIE LEWERING VAN ELEKTRISITEIT

Die lewering van elektrisiteitsdienste

4. Slegs die munisipaliteit sal binne sy regsgebied elektrisiteit lewer of ’n kontrak vir die lewering van elektrisiteit aangaan, met die uitsondering van daardie gebiede waar elektrisiteit deur Eskom gelewer word.

Lewering volgens ooreenkoms

5. Geen persoon sal elektrisiteit wat deur die munisipaliteit gelewer word, gebruik of geregtig wees op die gebruik daarvan, tensy of totdat sodanige persoon ’n skriftelike ooreenkoms vir sodanige lewering met die munisipaliteit aangegaan het nie, en sodanige ooreenkoms saam met die bepalinge van hierdie verordening sal sodanige lewering in alle opsigte beheer. Indien ’n persoon elektrisiteitsvoorsiening gebruik sonder dat ’n ooreenkoms aangegaan is, sal hy of sy aanspreeklik wees vir die koste van die elektrisiteit wat gebruik is, soos bepaal in artikel 44 van hierdie verordening.

allow the flow of pre-purchased amounts of energy in an electrical circuit;

“Regulations” means Regulations made in terms of the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993), as amended;

“safety standard” means the Code of Practice for the Wiring of Premises SABS 0142 incorporated in the Regulations;

“service connection” means all cables and equipment required to connect the supply mains to the electrical installation of the consumer at the point of supply;

“service protective device” means any fuse or circuit breaker installed for the purpose of protecting the municipality’s equipment from overloads or faults occurring on the installation or on the internal service connection;

“standby supply” means an alternative electricity supply not normally used by the consumer;

“supply mains” means any part of the municipality’s electricity network;

“tariff” means the municipality’s tariff of charges for the supply of electricity;

“token” means the essential element of a prepayment metering system used to transfer information from a point of sale for electricity credit to a prepayment meter and *vice versa*;

“voltage” means the root-mean-square value of electrical potential between two conductors.

Other terms

2. All other terms used in this by-law shall, unless the context otherwise requires, have the meaning assigned thereto in the Electricity Act, 1987 (Act 41 of 1987), as amended, or the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993), as amended.

Headings and titles

3. The headings and titles in this by-law shall not affect the construction thereof.

GENERAL CONDITIONS OF SUPPLY

Provision of electricity services

4. Only the municipality shall supply or contract for the supply of electricity within its area of jurisdiction with the exception of those areas where electricity is supplied by Eskom.

Supply by agreement

5. No person shall use or be entitled to use an electricity supply from the municipality unless or until such person shall have entered into an agreement in writing with the municipality for such supply, and such agreement together with the provisions of this by-law shall in all respects govern such supply. If a person uses an electricity supply without entering into an agreement he shall be liable for the cost of electricity used as stated in section 44 of this by-law.

Betekening van kennisgewing

6. (1) Enige kennisgewing of ander dokument wat ingevolge hierdie verordening aan enige persoon beteken word, word beskou as beteken te wees—
- wanneer dit persoonlik by daardie persoon afgelewer is;
 - wanneer dit by die persoon se blyplek of besigheid in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat oënskynlik bo die ouderdom van sestien jaar is;
 - wanneer dit per geregisteerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woon- of besigheidsadres in die Republiek gepegs is en 'n bewys van die pos daarvan by die posdiens verkry is;
 - indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, as dit aan daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken is op die manier waarvoor in paragraaf (a), (b) of (c) voorsiening gemaak is; of
 - indien daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, as dit vertoon word op 'n opsigtelike plek op die eiendom of perseel, indien enige, waarmee dit verband hou.
- (2) Wanneer enige kennisgewing of ander dokument gemagtig moet word of aan die eienaar, bewoner of houer van enige eiendom of reg op enige eiendom beteken moet word, is dit voldoende as die persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, bewoner of houer van die betrokke eiendom of reg, en dit is nie nodig dat die persoon se naam genoem word nie.

Voldoening aan kennisgewings

7. Enige persoon aan wie 'n kennisgewing ingevolge hierdie verordening behoorlik uitgereik of beteken word, sal binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing gespesifiseer word, aan die voorwaardes voldoen.

Aansoek om die lewering van elektrisiteit

8. (1) Die voornemende verbruiker sal skriftelik op die voorgeskrewe vorm aansoek doen om die lewering van elektrisiteit. Die voorgeskrewe vorm is by die kantore van die munisipaliteit beskikbaar. Die benaderde belading, in kVA, van die installasie sal op die vorm genoem word. Sodanige aansoek sal so vroeg as moontlik gedoen word voordat die lewering van elektrisiteit verlang word om sodoende die werk van die munisipaliteit te vergemaklik.
- (2) 'n Aansoek om die lewering van elektrisiteit vir 'n tydperk van minder as een jaar sal beskou word as 'n aansoek om tydelike elektrisiteitsvoorsiening en sal oorweeg word volgens die diskresie van die munisipaliteit, wat in so 'n geval enige spesiale voorwaardes waaraan voldoen moet word, kan spesifiseer.

Die verwerking van aansoeke om die lewering van elektrisiteit

9. Aansoeke om die lewering van elektrisiteit sal verwerk word en die lewering sal binne die tydperke wat in NRS 047 gestipuleer word, beskikbaar gemaak word.

Gebruiksreg

10. (1) Die munisipaliteit mag weier om 'n diensaansluiting bo of onder die grond te lê of op te rig op enige deurgang of grond wat nie in die munisipaliteit gevestig is nie of op enige privaat eiendom, tensy en totdat die voornemende verbruiker skriftelike toestemming en magtiging deur die eienaar van die genoemde privaat eiendom of deur die persoon in wie die wettige titel vir die grond of deurgang soos hierbo genoem, vestig, wat die geval ook al mag wees, vir die lê of oprigting van die diensaansluiting daarop, verkry en by die munisipaliteit ingedien het.

Service of notice

6. (1) Any notice or other document that is served on any person in terms of this by-law is regarded as having been served—
- when it has been delivered to that person personally;
 - when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
 - when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof from the postal service is obtained;
 - if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c); or
 - if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates.
- (2) When any notice or other document must be authorised or served on the owner, occupier or holder of any property or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.

Compliance with notices

7. Any person on whom a notice duly issued or given under this by-law is served shall, within the time specified in such notice, comply with its terms.

Application for supply

8. (1) Application for the supply of electricity shall be made in writing by the prospective consumer on the prescribed form obtainable at the office of the municipality, and the estimated load, in kVA, of the installation, shall be stated therein. Such application shall be made as early as possible before the supply of electricity is required in order to facilitate the work of the municipality.
- (2) An application for an electricity supply for a period of less than one year shall be regarded as an application for a temporary supply of electricity and shall be considered at the discretion of the municipality, which may specify any special conditions to be satisfied in such case.

Processing of requests for supply

9. Applications for the supply of electricity will be processed and the supply made available within the periods stipulated in NRS 047.

Wayleaves

10. (1) The municipality may refuse to lay or erect a service connection above or below ground on any thoroughfare or land not vested in the municipality or on any private property, unless and until the prospective consumer shall have obtained and deposited with the municipality written permission granted by the owner of the said private property or by the person in whom is vested the legal title to the land or thoroughfare as aforesaid exists, as the case may be, authorising the laying or erection of a service connection thereon.

- (2) Indien sodanige toestemming te eniger tyd teruggetrek word of indien die bogenoemde privaats eiendom of deurgang van eienaar verander en die nuwe eienaar weier om sodanige toestemming te verleen of om voort te gaan daarmee, sal die koste van enige veranderinge wat aan die diensaansluiting aangebring moet word sodat die lewering van elektrisiteit kan voortgaan, of enige verwydering daarvan wat onder die omstandighede nodig mag wees, gedra word deur die verbruiker by wie se perseel die voorsiening van elektrisiteit voortgesit moet word.

Statutêre serwituut

11. (1) Onderworpe aan die bepalings van subartikel (3) mag die munisipaliteit binne die munisipale gebied:
- elektrisiteitsdienste lewer, vestig en in stand hou;
 - elektrisiteitshoofvoerleiding verkry, oprig, lê, uitbrei, vergroot, herlei, in stand hou, herstel, uit gebruik stel, sluit en vernietig;
 - enige elektrisiteitshoofvoerleiding bou, oprig of lê op, oor, deur, bo-oor of onder enige straat of vaste eiendom en die eienaarskap van sodanige hoofvoerleiding sal in die munisipaliteit vestig;
 - enigiets anders doen wat nodig of wenslik is vir of insiditeel, aanvullend of bykomstig is tot enige ander saak wat in paragraaf (a) tot (c) bedoel word.
- (2) Indien die munisipaliteit enige elektrisiteitshoofvoerleiding bou, oprig of lê op, oor, deur, bo-oor of onder enige straat of vaste eiendom wat nie die eiendom van die munisipaliteit is nie, of nie onder die beheer van of bestuur van die munisipaliteit is nie, sal die munisipaliteit aan die eienaar van sodanige straat of eiendom vergoeding betaal, waaroor die eienaar en die munisipaliteit ooreenkom. In die afwesigheid van 'n ooreenkoms, sal dit deur arbitrasie of 'n geregshof bepaal word.
- (3) Die munisipaliteit sal, voordat daar begin word met enige werk anders as herstel- of instandhoudingswerk aan of in verband met enige elektrisiteitshoofvoerleiding op vaste eiendom wat nie deur die munisipaliteit besit of beheer word nie, aan die eienaar of bewoner van sodanige eiendom redelike kennis gee van die voorgene werk en die datum waarop daar waarskynlik met sodanige werk begin sal word.

Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets en/of instandhoudingswerk te doen

12. (1) Die munisipaliteit sal toegang hê tot of oor enige eiendom vir die doel om—
- enigiets te doen wat ingevolge hierdie verordening of enige ander wet deur die munisipaliteit gedoen moet word;
 - enige verbruiksleiding en enigiets wat daarmee verband hou te inspekteer en te ondersoek;
 - navraag te doen oor en ondersoek in te stel na enige moontlike bron van elektrisiteitsvoorsiening of die geskiktheid van vaste eiendom vir enige werk, skema of onderneming van die munisipaliteit en die maak van enige opname wat in verband daarmee nodig is;
 - vas te stel of daar 'n oortreding van die bepalings van hierdie verordening of enige ander wet plaasvind het, en
 - om te verseker dat daar voldoen word aan die bepalings van hierdie verordening of enige ander wet.
- (2) Die munisipaliteit sal die aan enige persoon vergoeding betaal waarop die munisipaliteit en sodanige persoon ooreenkom, of indien daar nie 'n ooreenkoms is nie, soos wat deur middel van arbitrasie of deur 'n geregshof bepaal word, indien die persoon skade ly as gevolg van die uitoefening van die reg tot toegang

- (2) If such permission is withdrawn at any time or if the aforesaid private property or thoroughfare changes ownership and the new owner refuses to grant or continue such permission, the cost of any alteration required to be made to a service connection in order that the supply of electricity may be continued, and of any removal thereof which may become necessary in the circumstances, shall be borne by the consumer to whose premises the supply of electricity is required to be continued.

Statutory servitude

11. (1) Subject to the provisions of subsection (3) the municipality may within its municipal area:
- provide, establish and maintain electricity services;
 - acquire, construct, lay, extend, enlarge, divert, maintain, repair, discontinue the use of, close up and destroy electricity supply mains;
 - construct, erect or lay any electricity supply main on, across, through, over or under any street or immovable property and the ownership of any such main shall vest in the municipality;
 - do any other thing necessary or desirable for or incidental, supplementary or ancillary to any matter contemplated by paragraphs (a) to (c).
- (2) If the municipality constructs, erects or lays any electricity supply main on, across, through, over or under any street or immovable property not owned by the municipality or under the control of or management of the municipality it shall pay to the owner of such street or property compensation in an amount agreed upon by such owner and the municipality or, in the absence of agreement, be determined either by arbitration or a court of law.
- (3) The municipality shall, before commencing any work other than repairs or maintenance on or in connection with any electricity supply main on immovable property not owned by the municipality or under the control or management of the municipality, give the owner or occupier of such property reasonable notice of the proposed work and the date on which it proposes to commence such work.

Right of admittance to inspect, test and/or do maintenance work

12. (1) The municipality shall, through its employees, contractors and their assistants and advisers, have access to or over any property for the purposes of—
- doing anything authorised or required to be done by the municipality under this by-law or any other law;
 - inspecting and examining any service mains and anything connected therewith;
 - enquiring into and investigating any possible source of electricity supply or the suitability of immovable property for any work, scheme or undertaking of the municipality and making any necessary survey in connection therewith;
 - ascertaining whether there is or has been a contravention of the provisions of this by-law or any other law, and
 - enforcing compliance with the provisions of this by-law or any other law.
- (2) The municipality shall pay to any person suffering damage as a result of the exercise of the right of access contemplated by sub-section (1), except where the municipality is authorised to execute on the property concerned any work at the cost of such person or some other person or to execute on such property any work and recover the cost thereof from such person or some

soos bedoel in subartikel (1), behalwe waar die munisipaliteit gemagtig is om enige werk wat op die betrokke eiendom gedoen moet word op sodanige persoon of enige ander persoon se koste te doen of om op sodanige eiendom enige werk te doen en die koste daarvan van sodanige persoon of van enige ander persoon te verhaal.

- (3) Die munisipaliteit mag, na skriftelike kennisgewing wat aan die eienaar of bewoner van enige eiendom beteken is, van sodanige eienaar of bewoner verlang om op die dag en tyd wat in sodanige kennisgewing genoem word, toegang tot sodanige eiendom te verleen aan 'n persoon en vir die doeleindes waarna in subartikel (1) verwys is.
- (4) Die munisipaliteit mag sonder kennisgewing toegang tot en oor enige eiendom verkry en kan enige stappe doen wat na die mening van die munisipaliteit nodig of wenslik mag wees as gevolg van 'n staat van oorlog of die voorkoms van enige ramp, noodtoestand of ongeluk.

Weiering of versuim om inligting te verskaf

13. Geen persoon sal weier of versuim om sodanige inligting te verstrek as wat redelik deur die munisipaliteit van hom verlang kan word, of enige vals inligting aan enige sodanige amptenaar te verskaf in verband met enige elektriese installasiewerk wat voltooi is of beoog word nie.

Weiering van toegang

14. Geen persoon sal opsetlik toegang aan enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit verhinder, belemmer, of weier of daarmee inmeng in die uitvoering van sy plig ingevolge hierdie verordening of van enige ander plig wat daaraan verbonde is of wat daarmee verband hou nie.

Onbehoorlike gebruik

15. Indien die gebruiker die elektrisiteit hanteer op 'n manier of gebruik vir enige doel waarvoor die munisipaliteit redelike gronde het om te glo dit op 'n onbehoorlike of onveilige manier inmeng, of wat bereken word as op 'n onbehoorlike of onveilige manier in te meng met die doeltreffende lewering van elektrisiteit aan enige ander verbruiker, kan die munisipaliteit, met of sonder kennisgewing, die elektrisiteitsvoorsiening diskonnekteer, maar sodanige elektrisiteitsvoorsiening sal herstel word sodra die oorsaak vir diskonneksie permanent reggestel of verwyder is. Die fooi, soos deur die munisipaliteit voorgeskryf vir die diskonneksie en die heraan-sluiting, sal deur die verbruiker betaal word voordat die elektrisiteitsvoorsiening herstel word, tensy daar bewys kan word dat die verbruiker nie die elektrisiteit op 'n onbehoorlike of onveilige manier gebruik of mee gehandel nie.

Elektrisiteitstariewe en -fooie

16. Afskrifte van heffings en fooie is gratis beskikbaar by die munisipale kantore.

Deposito's

17. Die munisipaliteit behou die reg voor om te vereis dat die verbruiker 'n bedrag geld inbetaal as sekuriteit vir die betaling van enige bedrae wat aan die munisipaliteit verskuldig is of verskuldig kan raak. Die bedrag van die deposito ten opsigte van elke elektrisiteitsinstallasie sal deur die munisipaliteit bepaal word, en elke sodanige deposito kan verhoog word indien die munisipaliteit die deposito wat gehou word as onvoldoende beskou. Sodanige deposito sal nie beskou word as betaling of gedeeltelike betaling van enige rekeninge vir die voorsiening van elektrisiteit vir die doel om enige afslag te kry waarvoor voorsiening gemaak is in die elektrisiteitstarief waarna in hierdie verordening verwys word nie. By die staking van die elektrisiteitsvoorsiening, sal die bedrag van sodanige deposito, vry van enige rente, minus enige betalings wat aan die munisipaliteit verskuldig is, aan die verbruiker terugbetaal word.

Die betaling van heffings

18. (1) Die verbruiker sal aanspreeklik wees vir alle heffings wat in die voorgeskrewe tarief vir die elektrisiteitsdiens, soos goedgekeur deur die munisipaliteit, verskyn. 'n Afskrif van die voorgeskrewe tarief is gratis verkrygbaar by die munisipaliteit.

other person, compensation in such amount as may be agreed upon by the municipality and such person or, in the absence of agreement, as may be determined by arbitration or court of law.

- (3) The municipality may, by notice in writing served on the owner or occupier of any property, require such owner or occupier to provide, on the day and at the hour specified in such notice, to allow access to such property to a person and for a purpose referred to in sub-section (1).
- (4) The municipality may gain access to or over any property without notice and may take whatever action as may, in its opinion, be necessary or desirable in consequence of the existence of a state of war or the occurrence of any calamity, emergency or disaster.

Refusal or failure to give information

13. No person shall refuse or fail to give such information as may be reasonably required of him by the municipality or render any false information to any such official regarding any electrical installation work completed or contemplated.

Refusal of admittance

14. No person shall wilfully hinder, obstruct, interfere with or refuse admittance to any duly authorised official of the municipality in the performance of his duty under this by-law or of any duty connected therewith or relating thereto.

Improper use

15. If the consumer uses the electricity for any purpose or deals with the electricity in any manner which the municipality has reasonable grounds for believing interferes in an improper or unsafe manner or is calculated to interfere in an improper or unsafe manner with the efficient supply of electricity to any other consumer, the municipality may, with or without notice, disconnect the electricity supply but such supply shall be restored as soon as the cause for the disconnection has been permanently remedied or removed. The fee as prescribed by the municipality for the disconnection and reconnection shall be paid by the consumer before the electricity supply is restored, unless it can be shown that the consumer did not use or deal with the electricity in an improper or unsafe manner.

Electricity tariffs and fees

16. Copies of charges and fees may be obtained free of charge at the offices of the municipality.

Deposits

17. The municipality reserves the right to require the consumer to deposit a sum of money as security in payment of any charges which are due or may become due to the municipality. The amount of the deposit in respect of each electricity installation shall be determined by the municipality, and each such deposit may be increased if the municipality deems the deposit held to be inadequate. Such deposit shall not be regarded as being in payment or part payment of any accounts due for the supply of electricity for the purpose of obtaining any discount provided for in the electricity tariff referred to in this by-law. On cessation of the supply of electricity, the amount of such deposit, free of any interest, less any payments due to the municipality shall be refunded to the consumer.

Payment of charges

18. (1) The consumer shall be liable for all charges listed in the prescribed tariff for the electricity service as approved by the municipality a copy of which is obtainable free of charge from the municipality.

- (2) Alle rekeninge sal geag word as betaalbaar te wees wanneer hulle deur die munisipaliteit uitgereik word en elke rekening sal, op die voorkant daarvan, die betaaldatum en 'n waarskuwing vertoon wat aandui dat die elektrisiteitsvoorsiening afgesny kan word indien die koste ten opsigte van sodanige voorsiening na die betaaldatum nog nie betaal is nie.
- (3) 'n Fout of weglating op enige rekening of versuim om 'n rekening te lewer, sal nie die verbruiker onthef van sy verpligting om die korrekte bedrag te betaal vir die elektrisiteit wat aan die perseel voorsien is nie, en die onus sal op die verbruiker wees om homself tevrede te stel dat die rekening gelewer is in ooreenstemming met die voorgeskrewe tarief ten opsigte van die elektrisiteit wat aan die perseel gelewer is.
- (4) Waar 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit die perseel besoek het met die doel om die elektrisiteitsvoorsiening ingevolge subartikel (2) te diskonnekteer en hy verhinder of verhoed word om sodanige diskonneksie te bewerkstellig, sal die voorgeskrewe fooi betaalbaar wees vir elke besoek wat nodig is vir die doel van sodanige diskonneksie.
- (5) Nadat elektrisiteitsvoorsiening as gevolg van die nie-betaling van 'n rekening gediskonnekteer is, sal die voorgeskrewe fooie en enige bedrae wat betaalbaar is vir elektrisiteit wat verbruik is, betaal word voordat die elektrisiteitsvoorsiening weer aangesluit word.

Rente op uitstaande rekening

19. Die munisipaliteit kan rente hef op rekeninge wat nie teen die betaaldatum wat op die rekening verskyn, betaal is nie, teen 'n rentekoers soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit goedgekeur.

Herverkoop van elektrisiteit

20. Tensy anders gemagtig deur die munisipaliteit, sal geen persoon elektrisiteit wat ingevolge 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aan sy perseel voorsien word, verkoop of verskaf aan enige ander persoon of persone vir gebruik op enige ander perseel, of toelaat dat sodanige herverkoop of voorsiening plaasvind nie. Indien elektrisiteit herverkoop word vir gebruik op dieselfde perseel, sal sodanige herverkoop onderworpe wees aan die voorwaardes wat neergelê word in die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet 41 van 1987), op voorwaarde dat die herverkoper toegelaat sal word om sy/haar werklike elektrisiteitskoste te verhaal, en met dien verstande dat hy/sy hierdie koste moet staaf indien daar van hom/haar verlang word om dit te doen.

Die reg om elektrisiteitsvoorsiening te diskonnekteer

21. (1) Die munisipaliteit sal die reg hê om sonder kennisgewing die voorsiening van elektrisiteit aan enige perseel te diskonnekteer indien die persoon wat daarvoor aanspreeklik is om vir sodanige voorsiening te betaal, versuim om enige gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig is ten opsigte van die voorsiening van elektrisiteit wat hy in enige stadium van die munisipaliteit ten opsigte van sodanige perseel ontvang het, of waar enige bepaling van hierdie verordening en/of die Regulasies oortree word, op voorwaarde dat die munisipaliteit die persoon 14 (veertien) dae kennis gegee het om die versuim reg te stel en die persoon versuim het om die wanbetaling reg te stel nadat hy/sy die kennisgewing ontvang het, of in die geval van 'n ernstige risiko vir 'n persoon of die eiendom, of soos beoog ingevolge Artikel 26 van hierdie verordening. Nadat die elektrisiteitsvoorsiening as gevolg van die wanbetaling van rekening of die onbehoorlike of onveilige gebruik van elektrisiteit gediskonnekteer is, sal die fooi soos deur die munisipaliteit voorgeskryf, betaalbaar wees.
- (2) In die geval waar 'n installasie op 'n verbruiker se perseel onwettig geherkonnekteer is nadat dit voorheen wettig deur die munisipaliteit gediskonnekteer is, of in die geval waar daar met die munisipaliteit se elektriese toerusting gepeuter is om te verhoed dat die meter die volle verbruik registreer, kan die elektrisiteitsvoorsiening fisies van daardie perseel verwyder word.

Nie-aanspreeklikheid van die Munisipaliteit

22. Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir enige verlies of

- (2) All accounts shall be deemed to be payable when issued by the municipality and each account shall, on its face, reflect the due date and a warning indicating that the supply of electricity may be disconnected should the charges in respect of such supply remain unpaid after the due date.
- (3) An error or omission in any account or failure to render an account shall not relieve the consumer of his obligation to pay the correct amount due for electricity supplied to the premises and the onus shall be on the consumer to satisfy himself that the account rendered is in accordance with the prescribed tariff of charges in respect of electricity supplied to the premises.
- (4) Where a duly authorised official of the municipality has visited the premises for the purpose of disconnecting the supply of electricity in terms of subsection (2) and he is obstructed or prevented from effecting such disconnection, the prescribed fee shall become payable for each visit necessary for the purpose of such disconnection.
- (5) After disconnection for non-payment of an account, the prescribed fees and any amounts due for electricity consumed shall be paid before the electricity supply is re-connected.

Interest on overdue accounts

19. The Municipality may charge interest on accounts which are not paid by the due date appearing on the account, at a interest rate as approved by the municipality from time to time.

Resale of electricity

20. Unless otherwise authorised by the municipality, no person shall sell or supply electricity, supplied to his premises under an agreement with the municipality, to any other person or persons for use on any other premises, or permit or suffer such resale or supply to take place. If electricity is resold for use upon the same premises, such resale shall be subject to the conditions laid down in the Electricity Act, 1987 (Act 41 of 1987), provided that the reseller shall be permitted to recover his/her actual electricity cost, provided further that he/she must substantiate these costs if called upon to do so.

Right to disconnect supply

21. (1) The municipality shall have the right to disconnect the supply of electricity to any premises if the person liable to pay for such supply fails to pay any charge due to the municipality in connection with any supply of electricity which he may at any time have received from the municipality in respect of such premises, or, where any of the provisions of this by-law and/or the Regulations are being contravened, provided the municipality has given the person 14 (fourteen) days notice to remedy his/her default and the person has failed to remedy such default after notice has been given, or, in the case of a grave risk to person or property, or as envisaged in terms of section 26 of this by-law, without notice. After disconnection for non-payment of accounts or the improper or unsafe use of electricity, the fee as prescribed by the municipality shall be paid.
- (2) In the case where an installation has been illegally reconnected on a consumer's premises after having been previously legally disconnected by the municipality, or in the case where the municipality's electrical equipment has been tampered with to prevent the full registration of consumption by the meter, the electricity supply may be physically removed from those premises.

Non-liability of the Municipality

22. The municipality shall not be liable for any loss or damage, direct or

skade, direk of indirek, wat 'n verbruiker ly as gevolg van die staking, onderbreking of enige ander abnormaliteit van die elektrisiteitsvoorsiening nie, tensy dit veroorsaak is deur nalatigheid aan die kant van die munisipaliteit.

Lekkasië van elektrisiteit

23. Onder geen omstandighede sal enige korting toegestaan word ten opsigte van die rekening vir elektrisiteit wat voorsien en gemeet is ten opsigte van elektrisiteit wat vermors is as gevolg van lekkasië of enige ander fout in die elektriese installasie nie.

Onderbreking van elektrisiteitsvoorsiening

24. Die munisipaliteit onderneem nie om aandag te gee aan 'n onderbreking van die elektrisiteitsvoorsiening as gevolg van 'n fout in die elektriese installasie van die verbruiker nie, tensy sodanige fout die gevolg is van die werking van die diensbeskermingstoestel van die munisipaliteit. Indien daar bevind word dat enige onderbreking van die elektrisiteitstoever die gevolg is van 'n fout in die elektriese installasie van die verbruiker of die verkeerde aanwending van apparaat wat in verband daarmee gebruik word, sal die munisipaliteit die reg hê om die fout, soos voorgeskryf deur die munisipaliteit, ten opsigte van elke keer wat die elektrisiteitstoever herstel moes word, asook die koste ten opsigte van die aanvulling of herstel van enige skade wat as gevolg van sodanige fout of foutiewe gebruik soos hierbo gesê aan die hooftoevoerleiding en die meter veroorsaak is, van die verbruiker te verhaal.

Seëls van die munisipaliteit

25. Die meter, diensbeskermingstoestelle en alle apparaat wat aan die munisipaliteit behoort, sal gesêel of gesluit word deur die munisipaliteit en geen persoon wat nie 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit is nie, sal op enige manier of om enige rede hoegenaamd sodanige seëls of slotte verwyder, breek, beskadig of daarmee peuter of inmeng nie.

Peuter met verbruikersaansluitings of hooftoevoerleidings

26. (1) Geen persoon sal op enige manier of om enige rede hoegenaamd met enige meter of meettoerusting of verbruikersaansluitings of diensbeskermingstoestel of hooftoevoerleiding of enige ander toerusting van die Munisipaliteit peuter of inmeng nie.
- (2) Waar *prima facie*-bewys bestaan dat 'n verbruiker en/of enige ander persoon subartikel (1) oortree het, sal die munisipaliteit die reg hê om die elektrisiteitstoever onmiddellik en sonder vooraf kennisgewing aan die verbruiker, te diskonnekteer. Die persoon sal aanspreeklik wees vir alle gelde en heffings wat die munisipaliteit vir sodanige diskonneksie hef.
- (3) Indien 'n verbruiker en/of enige persoon subartikel (1) oortree het en sodanige oortreding daartoe gelei het dat die meterlesing minder as die werklike verbruik toon, sal die munisipaliteit die reg hê om die volle koste van die geskatte verbruik van die verbruiker te verhaal.

Beskerming van die Munisipaliteit se hooftoevoerleiding

27. (1) Geen persoon sal, buiten met die toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat gestel mag word—
- (a) enige gebou, struktuur of ander voorwerp bou, oprig of lê of die bou, oprigting of lê daarvan toelaat, of bome of plante plant oor of in so 'n posisie of op so 'n manier dat dit met die hooftoevoerleiding inmeng of dit in gevaar stel nie;
- (b) die grond bo, langs, onder of naby enige deel van die hooftoevoerleiding uitgrawe, oopmaak of verwyder nie;
- (c) enige deel van die hooftoevoerleiding beskadig, in gevaar stel, verwyder of vernietig, of enigiets doen wat dit moontlik kan beskadig, in gevaar kan stel of kan vernietig nie;
- (d) enige ongemagtigde konneksie maak aan enige deel van die hooftoevoerleiding of enige elektrisiteit van daar af herlei of veroorsaak dat elektrisiteit van daar af herlei

consequential, suffered or sustained by a consumer as a result of or arising from the cessation, interruption or any other abnormality of the supply of electricity, unless caused by negligence on the part of the municipality.

Leakage of electricity

23. Under no circumstances shall any rebate be allowed on the account for electricity supplied and metered in respect of electricity wasted owing to leakage or any other fault in the electrical installation.

Failure of supply

24. The municipality does not undertake to attend to a failure of supply of electricity due to a fault in the electrical installation of the consumer, except when such failure is due to the operation of the service protective device of the municipality. When any failure of supply of electricity is found to be due to a fault in the electrical installation of the consumer or to the faulty operation of apparatus used in connection therewith, the municipality shall have the right to charge the consumer the fee as prescribed by the municipality for each restoration of the supply of electricity in addition to the cost of making good or repairing any damage which may have been done to the service main and meter by such fault or faulty operation as aforesaid.

Seals of the municipality

25. The meter, service protective devices and all apparatus belonging to the municipality shall be sealed or locked by the municipality, and no person who is not an authorised official of the municipality shall in any manner or for any reason whatsoever remove, break, deface, or tamper or interfere with such seals or locks.

Tampering with service connection or supply mains

26. (1) No person shall in any manner or for any reason whatsoever tamper or interfere with any meter or metering equipment or service connection or service protective device or supply mains or any other equipment of the municipality.
- (2) Where *prima facie* evidence exists of a consumer and/or any person having contravened subsection (1), the municipality shall have the right to disconnect the supply of electricity immediately and without prior notice to the consumer. The person shall be liable for all fees and charges levied by the municipality for such disconnection.
- (3) Where a consumer and/or any person has contravened subsection (1) and such contravention has resulted in the meter recording less than the true consumption, the municipality shall have the right to recover from the consumer the full cost of his estimated consumption.

Protection of municipality's supply mains

27. (1) No person shall, except with the consent of the municipality and subject to such conditions as may be imposed—
- (a) construct, erect or lay, or permit the construction, erection or laying of any building, structure or other object, or plant trees or vegetation over or in such a position or in such a manner as to interfere with or endanger the supply mains
- (b) excavate, open up or remove the ground above, next to, under or near any part of the supply mains
- (c) damage, endanger, remove or destroy, or do any act likely to damage, endanger or destroy any part of the supply mains
- (d) make any unauthorized connection to any part of the supply mains or divert or cause to be diverted any electricity there from. Any such unauthorised connection

word nie. Enige ongemagtigde konneksie of herleiding sal deur die munisipaliteit verwyder word en die koste vir sodanige verwydering verhaal van die eienaar of okkupeerder van die perseel waarop die ongemagtigde konneksie gemaak is of van waar die herleiding gemaak is.

- (e) Die eienaar of bewoner sal die hoogte van bome of die lengte van takke wat in die nabyheid van oorhoofse lyne uitsteek, beperk, of 'n manier van beskerming voorsien wat na die mening van die munisipaliteit genoegsaam sal verhoed dat die boom met die geleiers inmeng indien die boom of 'n tak sou val of afgesaag sou word. Indien die eienaar sou nalaat om by hierdie bepaling te hou, sal die munisipaliteit die reg hê om na vooraf skriftelike kennisgewing, of te eniger tyd gedurende 'n noodsituasie, die bome of ander plantegroei op so 'n manier af te saag of in te kort dat dit aan die vereistes voldoen, en die munisipaliteit sal daarop geregtig wees om die perseel vir hierdie doel te betree.

- (2) Die munisipaliteit mag, na kennisgewing van minstens 14 dae, enige gebou, struktuur of ander voorwerp wat strydig met die bepalinge van hierdie verordening gebou, opgerig of gelê is, sloop, verander of op enige manier daarmee handel.
- (3) Die munisipaliteit mag in die geval van 'n noodtoestand of ramp enigiets verwyder wat enige gedeelte van die elektrisiteitsverspreidingsstelsel beskadig, belemmer of in gevaar stel of wat dit moontlik kan beskadig, belemmer, in gevaar kan stel of kan vernietig.

Die voorkoming van peutery met verbruikersaansluiting of hooftoevoerleiding

28. Indien die munisipaliteit besluit dat dit nodig of wenslik is om spesiale voorsorg te tref om peutery met enige gedeelte van die hooftoevoerleiding, verbruikersaansluiting of diensbeskermings-toestel of meter of meettoerusting te voorkom, sal die verbruiker of die nodige beskerming voorsien en installeer of die koste verbonde aan sodanige beskerming wat deur die munisipaliteit voorsien is, betaal.

Ongemagtigde aansluitings

29. Geen persoon anders as 'n persoon wat deur die munisipaliteit spesifiek skriftelik daartoe gemagtig is, sal direk of indirek enige elektriese installasie of gedeelte daarvan koppel, probeer om dit te koppel of veroorsaak of toelaat dat dit aan die hooftoevoerleiding of verbruikersaansluiting gekoppel word nie.

Ongemagtigde heraansluitings

30. (1) Geen persoon anders as 'n persoon wat spesifiek skriftelik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig is sal enige elektriese installasie of installasies wat deur die munisipaliteit gediskonnekteer is herkonnekteer, probeer om dit te herkonnekteer of veroorsaak of toelaat dat dit weer aan die hooftoevoerleiding of verbruikersaansluiting gekonnekteer word nie.
- (2) Waar daar gevind word dat die elektrisiteitstoevoer wat voorheen gediskonnekteer is, geherkonnekteer is, sal die verbruiker wat die elektrisiteitstoevoer gebruik, aanspreeklik wees vir alle kostes vir elektrisiteit wat verbruik is tussen die datum waarop die toevoer gediskonnekteer is en die datum waar daar gevind is dat die elektrisiteitstoevoer weer gekonnekteer is, asook vir enige ander kostes wat in hierdie verband kan ontstaan. Verder behou die munisipaliteit die reg voor om 'n gedeelte van of al die elektrisiteitsvoorsieningstoerusting te verwyder totdat die volle betaling ontvang is. Hierbenewens sal die verbruiker verantwoordelik wees vir al die koste wat met die herinstallering van sodanige elektrisiteitsvoorsieningstoerusting verband hou.

Tydlike diskonneksie en heraansluiting

31. (1) Die munisipaliteit sal, op versoek van die verbruiker, die elektrisiteitstoevoer na die verbruiker se elektriese installasie tydelik diskonnekteer en dit heraansluit na die betaling van 'n bedrag soos deur die munisipaliteit vir elke sodanige diskonneksie en gevolglike heraansluiting voorgeskryf.

or diversion shall be removed by the municipality and the costs thereof be recovered from the owner or occupier of the premises on which the unauthorised connection was made or from which electricity was diverted.

- (e) The owner or occupier shall limit the height of trees or length of projecting branches in the proximity of overhead lines or provide a means of protection which in the opinion of the municipality will adequately prevent the tree from interfering with the conductors should the tree or branch fall or be cut down. Should the owner fail to observe this provision the municipality shall have the right, after prior written notification, or at any time in an emergency, to cut or trim the trees or other vegetation in such a manner as to comply with this provision and shall be entitled to enter the property for this purpose.

- (2) The municipality may, subject to written notice of at least 14 days, demolish, alter or other wise deal with any building, structure or other object constructed, erected or laid in contravention with this by-law.

- (3) The municipality may in the case of an emergency or disaster remove anything damaging, obstructing or endangering or likely to damage, obstruct, endanger or destroy any part of the electrical distribution system.

Prevention of tampering with service connection or supply mains

28. If the municipality decides that it is necessary or desirable to take special precautions in order to prevent tampering with any portion of the supply mains, service connection or service protective device or meter or metering equipment, the consumer shall either supply and install the necessary protection or pay the costs involved where such protection is supplied by the municipality.

Unauthorised connections

29. No person other than a person specifically authorised thereto by the municipality in writing shall directly or indirectly connect, attempt to connect or cause or permit to be connected any electrical installation or part thereof to the supply mains or service connection.

Unauthorised reconnections

30. (1) No person other than a person specifically authorised thereto by the municipality in writing shall reconnect, attempt to reconnect or cause or permit to be reconnected to the supply mains or service connection any electrical installation or installations which has or have been disconnected by the municipality.
- (2) Where the supply of electricity that has previously been disconnected is found to have been reconnected, the consumer using the supply of electricity shall be liable for all charges for electricity consumed between the date of disconnection and the date the electricity supply was found to be reconnected and any other charges raised in this regard. Furthermore, the municipality reserves the right to remove part or all of the supply equipment until such time as payment has been received in full. In addition, the consumer will be responsible for all the costs associated with the reinstatement of such supply equipment.

Temporary disconnection and reconnection

31. (1) The municipality shall, at the request of the consumer, temporarily disconnect and reconnect the supply of electricity to the consumer's electrical installation upon payment of the fee as prescribed by the municipality for each such disconnection and subsequent reconnection.

- (2) In geval dit nodig sou word dat die munisipaliteit die elektrisiteitstoever na 'n verbruiker se elektriese installasie tydelik moet diskonnekteer en heraansluit, en die verbruiker op geen manier daarvoor verantwoordelik is dat dit gedoen moet word nie, sal die munisipaliteit die betaling waarna hierbo verwys is, kwytsteld.
- (3) Die munisipaliteit mag slegs onder uitsonderlike omstandighede die elektrisiteitstoever na enige perseel sonder kennisgewing diskonnekteer vir die doel van herstelwerk of die doen van toetse of vir enige ander wettige doel. Onder alle ander omstandighede sal voldoende kennisgewing geskied.

Tydlike elektrisiteitstoever

32. Dit sal 'n voorwaarde van die verskaffing van enige tydelike elektrisiteitstoever, soos omskryf in hierdie verordening, wees dat, indien daar gevind word dat sodanige elektrisiteitstoever inneng met die doeltreffende en ekonomiese lewering van elektrisiteit aan ander verbruikers, die munisipaliteit die reg sal hê om, na kennisgewing, of onder uitsonderlike omstandighede sonder kennisgewing, sodanige tydelike elektrisiteitstoever te eniger tyd te beëindig, en die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir enige verlies of skade wat die verbruiker as gevolg van sodanige beëindiging ly nie.

Tydlike werk

33. Elektriese installasies wat tydelike elektrisiteitstoever nodig het, sal nie direk of indirek aan die hooftoevoerleiding gekoppel word nie, buiten met die spesiale skriftelike toestemming van die munisipaliteit. Volledige inligting in verband met die redes vir en die aard van sodanige tydelike werk sal die aansoek om die bogenoemde toestemming vergesel, en die munisipaliteit kan sodanige toestemming weier of kan toestemming verleen op sodanige voorwaardes en bedinge as wat die munisipaliteit wenslik en nodig mag ag.

Vermindering van lading

34. (1) Gedurende tye van spitslas, of in 'n noodgeval, of wanneer dit na die mening van die munisipaliteit om enige rede nodig is om die lading op die elektrisiteitsvoorsieningstelsel van die munisipaliteit te verminder, mag die munisipaliteit die elektrisiteitstoever na enige verbruiker se elektriese geiser of enige spesifieke toestel of die hele installasie sonder kennisgewing onderbreek en vir sodanige tydperk as wat die munisipaliteit nodig ag, staak. Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir enige verlies of skade wat direk of indirek as gevolg van sodanige onderbreking en staking van die elektrisiteitstoever veroorsaak word nie.
- (2) Die munisipaliteit mag sodanige apparate en toerusting as wat nodig geag mag word om uitvoering te gee aan die bepalings van subartikel (1) op die perseel van die verbruiker installeer, en die munisipaliteit mag op enige redelike tyd die perseel binnegaan vir die doel van die installing, inspeksie, toetsing, aanpassing en/of van verandering van sodanige apparate en toerusting.
- (3) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (2), sal die verbruiker of die eienaar, wat die geval ook al mag wees, tydens die installing van 'n elektriese geiser sodanige nodige akkommodasie en bedrading verskaf as wat die munisipaliteit mag besluit nodig is om die later installasie van die apparaat en toerusting waarna in subartikel (2) verwys is, te vergemaklik.

Medium- en laespanningskakelgerei en -toerusting

35. (1) In gevalle waar elektrisiteit teen medium of lae spanning gelewer word, sal die voorsiening en installasie van die skakelgerei, kables en toerusting wat deel vorm van die verbruikersaansluiting deur die verbruiker betaal word, tensy anders goedgekeur deur die munisipaliteit.
- (2) In die geval van mediumspanningselektrisiteitsvoorsiening, sal al sodanige toerusting deur die munisipaliteit goedgekeur en geïnstalleer word.
- (3) Geen persoon sal mediumspanningskakelgerei sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit bedryf nie.

- (2) In the event of the necessity arising for the municipality to effect a temporary disconnection and reconnection of the supply of electricity to a consumer's electrical installation and the consumer is in no way responsible for bringing about this necessity, the municipality shall waive payment of the fee hereinbefore referred to.

- (3) The municipality may only under exceptional circumstances temporarily disconnect the supply of electricity to any premises without notice, for the purpose of effecting repairs or carrying out tests or for any other legitimate purpose. In all other instances adequate notice shall be given.

Temporary supplies

32. It shall be a condition of the giving of any temporary supply of electricity, as defined in this by-law, that, if such supply is found to interfere with the efficient and economical supply of electricity to other consumers, the municipality shall have the right, with notice, or under exceptional circumstances without notice, to terminate such temporary supply at any time and, the municipality shall not be liable for any loss or damage occasioned by the consumer by such termination.

Temporary work

33. Electrical installations requiring a temporary supply of electricity shall not be connected directly or indirectly to the supply mains except with the special permission in writing of the municipality. Full information as to the reasons for and nature of such temporary work shall accompany the application for the aforesaid permission, and the municipality may refuse such permission or may grant the same upon such terms and conditions as it may appear desirable and necessary.

Load reduction

34. (1) At times of peak load, or in an emergency, or when, in the opinion of the municipality, it is necessary for any reason to reduce the load on the electricity supply system of the municipality, the municipality may without notice interrupt and, for such period as the municipality may deem necessary, discontinue the electricity supply to any consumer's electrically operated thermal storage water heater or any specific appliance or the whole installation. The municipality shall not be liable for any loss or damage directly or consequentially due to or arising from such interruption and discontinuance of the electricity supply.
- (2) The municipality may install upon the premises of the consumer such apparatus and equipment as may be necessary to give effect to the provisions of subsection (1), and the municipality may at any reasonable time enter any premises for the purpose of installing, inspecting, testing adjusting and/or changing such apparatus and equipment.
- (3) Notwithstanding the provisions of subsection (2), the consumer or the owner, as the case may be, shall, when installing an electrically operated water storage heater, provide such necessary accommodation and wiring as the municipality may decide to facilitate the later installation of the apparatus and equipment referred to in subsection (2).

Medium and low voltage switchgear and equipment

35. (1) In cases where a supply of electricity is given at either medium or low voltage, the supply and installation of the switchgear, cables and equipment forming part of the service connection shall, unless otherwise approved by the municipality, be paid for by the consumer.
- (2) In the case of a medium voltage supply of electricity, all such equipment shall be approved and installed by municipality.
- (3) No person shall operate medium voltage switchgear without the written authority of the municipality.

- (4) Alle aardverbinding en toetsing van mediumspanningtoerusting wat aan die munisipaliteit se netwerk gekoppel is, sal uitgevoer word deur of onder die toesig van die munisipaliteit.
- (5) In die geval van laagspanningselektrisiteitsvoorsiening sal die verbruiker 'n laagspanningshoofskakelaar en/of enige ander toerusting wat deur die munisipaliteit verlang word, verskaf en installeer.

Substasie-akkommodasie

36. Die munisipaliteit mag, op sodanige voorwaardes as wat hy goed dink, van die eienaar vereis om akkommodasie te verskaf en in stand te hou wat 'n substasie sal insluit en wat sal bestaan uit 'n afsonderlike kamer of kamers wat uitsluitlik gebruik sal word vir die doel van die akkommodasie van mediumspanningskabels en -skakelgerei, transformators, laespanningskabels en -skakelgerei en ander toerusting wat nodig is vir die elektrisiteitslewering wat deur die aansoeker versoek is. Die akkommodasie sal geleë wees op 'n plek waartoe vrye, voldoende en onbeperkte toegang te alle tye beskikbaar is vir doeleindes wat verband hou met die bedryf en instandhouding van die toerusting.

Die munisipaliteit behou die reg voor om sy eie netwerke te voorsien uit sy eie toerusting wat in sodanige akkommodasie geïnstalleer is en indien addisionele akkommodasie deur die munisipaliteit verlang word, sal sodanige addisionele akkommodasie op die munisipaliteit se koste deur die aansoeker verskaf word.

Bedradingsdiagram en -spesifikasie

37. (1) Wanneer meer as een elektriese installasie of elektrisiteitstoever van 'n gemeenskaplike hoofleiding of meer as een verdeelbord of meter vir enige gebou of blok gebou verlang word, sal die bedradingsdiagram vir die stroombane wat by die hoofskakelaar begin, asook 'n spesifikasie, op versoek in duplikaat aan die munisipaliteit verskaf word vir goedkeuring voordat die werk 'n aanvang neem.
- (2) Waar 'n elektriese installasie voorsien moet word vanaf 'n substasie op dieselfde perseel waarop die stroom van hoëspanning af omgeskakel word, of van een van die substasies van die munisipaliteit deur hoofleidings wat afsonderlik is van die algemene verspreidingsstelsel, sal die verbruiker, indien dit verlang word, 'n volledige spesifikasie en tekening vir die aanleg wat geïnstalleer gaan word aan die munisipaliteit stuur vir goedkeuring voordat enige materiaal in verband daarmee bestel word.

Gereedheidstoever

38. Niemand sal geregtig wees op gereedheidstoever van die munisipaliteit vir enige perseel wat 'n afsonderlike bron van elektrisiteitsvoorsiening het nie, buiten met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan sodanige voorwaardes en bedinge as wat deur die munisipaliteit neergelê mag word.

Die verbruiker se toerusting vir gereedheidstoever in noodgevallen

39. (1) Geen toerusting vir gereedheidstoever wat ingevolge enige Regulasies of vir sy eie bedryfsvereistes deur 'n verbruiker verskaf word, sal sonder die vooraf skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit aan enige installasie gekoppel word nie. Aansoek om sodanige goedkeuring sal skriftelik gedoen word en sal 'n volledige spesifikasie van die toerusting en 'n bedradingsdiagram insluit. Die toerusting vir gereedheidstoever sal so ontwerp en geïnstalleer word dat dit onmoontlik sal wees vir die munisipaliteit se hooftoevoerleiding om energie deur middel van terugvoer vanaf sodanige toerusting te kry. Die verbruiker sal verantwoordelik wees vir die verskaffing en installering van al sodanige beskermende toerusting.
- (2) Waar die verbruiker se toerusting vir gereedheidstoever volgens 'n spesiale ooreenkoms met die munisipaliteit aan die munisipaliteit se hooftoevoerleiding gekoppel mag word, en waar dit parallel daarmee bedryf word, sal die verbruiker verantwoordelik wees vir die verskaffing, installering en

- (4) All earthing and testing of medium voltage equipment linked to the municipality's network shall be conducted by or under the supervision of municipality.

- (5) In the case of a low voltage supply of electricity, the consumer shall provide and install a low voltage main switch and/or any other equipment required by the municipality.

Substation accommodation

36. The municipality may, on such conditions as it may be deemed fit, require the owner to provide and maintain accommodation which shall constitute a substation and which shall consist of a separate room or rooms to be used exclusively for the purpose of housing medium voltage cables and switchgear, transformers, low voltage cables and switchgear and other equipment necessary for the supply of electricity requested by the applicant. The accommodation shall be situated at a point to which free, adequate and unrestricted access is available at all times for purposes connected with the operation and maintenance of the equipment.

The municipality reserves the right to supply its own networks from its own equipment installed in such accommodation, and if additional accommodation is required by the municipality, such additional accommodation shall be provided by the applicant at the cost of the municipality.

Wiring diagram and specification

37. (1) When more than one electrical installation or electricity supply from a common main or more than one distribution board or meter is required for any building or block of buildings, the wiring diagram of the circuits starting from the main switch and a specification shall on request be supplied to the municipality in duplicate for approval before the work commences.
- (2) Where an electrical installation is to be supplied from a substation on the same premises on which the current is transformed from high voltage, or from one of the substations of the municipality through mains separate from the general distribution system, a complete specification and drawings for the plant to be installed by the consumer shall, if so required, be forwarded to the municipality for approval before any material in connection therewith is ordered.

Standby supply

38. No person shall be entitled to a standby supply of electricity from the municipality for any premises having a separate source of electricity supply except with the written consent of the municipality and subject to such terms and conditions as may be laid down by the municipality.

Consumer's emergency standby supply equipment

39. (1) No emergency standby equipment provided by a consumer in terms of any Regulations or for his own operational requirements shall be connected to any installation without the prior written approval of the municipality. Application for such approval shall be made in writing and shall include a full specification of the equipment and a wiring diagram. The standby equipment shall be so designed and installed that it is impossible for the municipality's supply mains to be energized by means of a back-feed from such equipment. The consumer shall be responsible for providing and installing all such protective equipment.
- (2) Where by special agreement with the municipality, the consumer's standby generating equipment is permitted to be electrically coupled to, and run in parallel with the municipality's supply mains, the consumer shall be responsible for providing, installing and maintaining all the necessary syn-

instandhouding van al die nodige sinchroniserings- en beskermende toerusting wat vir sodanige veilige parallelle werking tot die tevreedenheid van die munisipaliteit vereis word.

Omsendbriewe

40. Die munisipaliteit mag van tyd tot tyd omsendbriewe uitreik waarin die vereistes in verband met kwessies wat nie spesifiek in die Regulasies of in hierdie verordening gedek word nie, maar wat nodig is vir die veilige, doeltreffende bedryf en bestuur van die lewering van elektrisiteit, uiteengesit word.

VERANTWOORDELIKHEDE VAN VERBRUIKERS

Die verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou

41. Enige elektriese installasie wat aan die hooftoevoerleiding gekoppel is of wat daaraan gekoppel gaan word, en enige byvoegings of veranderings wat van tyd tot tyd daaraan gemaak word, sal deur die verbruiker op sy eie koste en in ooreenstemming met hierdie verordening en die Regulasies voorsien, opgerig, in stand gehou en in goeie toestand gehou word.

Fout in elektriese installasie

42. (1) Indien enige fout wat 'n gevaar vir mense, lewende hawe of eiendom inhou in die elektriese installasie ontwikkel, sal die verbruiker die elektrisiteitsvoorsiening onmiddellik ontkoppel. Die verbruiker sal die munisipaliteit sonder versuim daarvan in kennis stel en onmiddellik die nodige stappe doen om die fout reg te stel.
- (2) Die munisipaliteit kan van die verbruiker verwag om enige uitgawes wat in verband met die fout in die elektriese installasie aangegaan is, terug te betaal.

Onderbreking van gebruik van elektrisiteitsvoorsiening

43. Ingeval 'n verbruiker die elektrisiteitsvoorsiening wil beëindig, sal hy/sy minstens twee volle werksdae voor die tyd die munisipaliteit skriftelik in kennis stel van die beoogde beëindiging. Indien die verbruiker versuim om dit te doen, sal hy/sy aanspreeklik bly vir alle betalings wat gedoen moet word ingevolge die tarief vir die lewering van elektrisiteit totdat twee volle werksdae verstryk het nadat sodanige kennisgewing geskied het.

Verandering van bewoner

44. (1) 'n Verbruiker wat enige perseel ontruim, sal die munisipaliteit nie minder nie as twee volle werksdae skriftelik kennis gee van sy/haar voorneme om die gebruik van elektrisiteitsvoorsiening te beëindig. Indien hy/sy versuim om dit te doen, bly hy/sy verantwoordelik vir sodanige voorsiening.
- (2) Indien die persoon wat okkupasie van die perseel oorneem, wil voortgaan om die elektrisiteitslewering te gebruik, sal hy/sy in ooreenstemming met die bepalinge van artikel 5 van hierdie verordening aansoek doen om elektrisiteitsvoorsiening, en indien hy/sy versuim om binne tien werksdae vanaf okkupasie van die perseel aansoek te doen, sal die elektrisiteitsvoorsiening gestaak word en hy/sy sal teenoor die munisipaliteit aanspreeklik wees vir die elektrisiteitsvoorsiening vanaf die datum van okkupasie tot sodanige tyd wat voorsiening gestaak word.
- (3) Waar persele met voorafbetaalmeters toegerus is, sal enige persoon wat op daardie oomblik die perseel bewoon, as die verbruiker beskou word. Totdat hierdie persoon aansoek doen om elektrisiteitsvoorsiening, ingevolge artikel 5 van hierdie verordening, sal hy/sy aanspreeklik wees vir alle kostes en gelde wat ten opsigte van die meetpunt aan die munisipaliteit verskuldig is, asook vir enige uitstaande heffings en gelde, ongeag of dit deur daardie persoon laat ooploop is of nie.

Diensapparaat

45. (1) Die verbruiker sal teenoor die munisipaliteit aanspreeklik wees vir al die kostes as gevolg van skade aan of verlies van enige meettoerusting, diensbeskermingstoestel, verbruikersaansluiting of ander apparaat op die perseel, tensy daar bewys kan

chronizing and protective equipment required for such safe parallel operation, to the satisfaction of the municipality.

Circular letters

40. The municipality may from time to time issue circulars detailing the requirements regarding matters not specifically covered in the Regulations or this by-law but which are necessary for the safe, efficient operation and management of the supply of electricity.

RESPONSIBILITIES OF CONSUMERS

Consumer to erect and maintain electrical installation

41. Any electrical installation connected or to be connected to the supply mains, and any additions or alterations thereto which may be made from time to time, shall be provided and erected and maintained and kept in good order by the consumer at his own expense and in accordance with this by-law and the Regulations.

Fault in electrical installation

42. (1) If any fault develops in the electrical installation, which constitutes a hazard to persons, livestock or property, the consumer shall immediately disconnect the electricity supply. The consumer shall without delay give notice thereof to the Municipality and shall immediately take steps to remedy the fault.
- (2) The Municipality may require the consumer to reimburse it for any expense to which it may be put in connection with a fault in the electrical installation.

Discontinuance of use of supply

43. In the event of a consumer desiring to discontinue using the electricity supply, he/she shall give at least two full working days' notice in writing of such intended discontinuance to the Municipality, failing which he/she shall remain liable for all payments due in terms of the tariff for the supply of electricity until the expiration of two full working days after such notice has been given.

Change of occupier

44. (1) A consumer vacating any premises shall give the Municipality not less than two full working days' notice in writing of his intention to discontinue using the electricity supply, failing which he shall remain liable for such supply.
- (2) If the person taking over occupation of the premises desires to continue using the electricity supply, he/she shall make application in accordance with the provisions of section 5 of this by-law, and if he/she fails to make application for an electricity supply within ten working days of taking occupation of the premises, the supply of electricity shall be disconnected, and he/she shall be liable to the Municipality for the electricity supply from the date of occupation till such time as the supply is so disconnected.
- (3) Where premises are fitted with pre-payment meters any person occupying the premises at that time shall be deemed to be the consumer. Until such time as an application is made by this person for a supply of electricity, in terms of section 5 of this by-law, he/she shall be liable for all charges and fees owed to the Municipality for that metering point as well as any outstanding charges and fees whether accrued by that person or not.

Service apparatus

45. (1) The consumer shall be liable for all costs to the Municipality arising from damage to or loss of any metering equipment, service protective device, service connection or other apparatus on the premises, unless such damage or loss is shown to

word dat sodanige skade of verlies deur 'n natuurkrag of 'n handeling van of versuim deur die munisipaliteit veroorsaak is, of dat dit deur 'n abnormaliteit in die elektrisiteitsvoorsiening aan die perseel veroorsaak is.

- (2) Indien die verbruiksleiding, meettoerusting of enige ander diensapparaat, wat die eiendom van die munisipaliteit is en voorheen gebruik is, gedurende die tydperk wat 'n installasie van die hooftoevoerleiding gediskonnekteer is, sonder die toestemming van die Munisipaliteit verwyder is of sodanig beskadig is dat dit gevaarlik is om dit weer te koppel, sal die eienaar of bewoner van die perseel die koste verbonde aan die opknapping en/of vervanging van sodanige toerusting dra.
- (3) Waar daar 'n gemeenskaplike meetpunt is, sal die aanspreeklikheid wat in subartikel (1) uiteengesit is, na die eienaar van die perseel afwentel.
- (4) Die bedrag verskuldig in gevolge subartikel (1) sal bevestig word deur 'n sertifikaat van die munisipaliteit wat finaal en bindend sal wees.

SPESIFIEKE VOORWAARDES VIR ELEKTRISITEITSVOORSIENING

Verbruikersaansluiting

46. (1) Die verbruiker sal die koste dra van die verbruikersaansluiting, soos goedgekeur deur die munisipaliteit.
- (2) Nieteenstaande die feit dat die verbruiker die koste van die verbruikersaansluiting dra, sal eienaarskap van die verbruikersaansluiting wat deur die munisipaliteit gelê of opgerig is, in die munisipaliteit vestig. Die munisipaliteit sal verantwoordelik wees vir die instandhouding van sodanige verbruikersaansluiting tot by die punt van voorsiening. Die verbruiker sal nie geregtig wees op enige vergoeding van die munisipaliteit ten opsigte van sodanige verbruikersaansluiting nie.
- (3) Die werk wat die munisipaliteit op die verbruiker se koste vir 'n verbruikersaansluiting na die verbruiker se perseel doen, sal deur die munisipaliteit bepaal word.
- (4) 'n Verbruikersaansluiting sal ondergronds gelê word, ongeag of die hooftoevoerleiding ondergronds gelê is of oorhoofs opgerig is, tensy 'n oorhoofse verbruikersaansluiting spesifiek deur die munisipaliteit vereis word.
- (5) Die verbruiker sal op sy perseel sodanige kanale, draadbane, slote en hegstukke voorsien, aanbring en/of in stand hou as wat die munisipaliteit nodig mag hê vir die installering van die verbruikersaansluiting.
- (6) Die geleier wat vir die verbruikersaanleg gebruik word, sal 'n dwarsneoppervlakte hê volgens die grootte van die elektrisiteitsvoorsiening, maar dit sal nie minder wees as 10 mm² nie (koper of koperekwivalent), en alle geleiers sal dieselfde dwarsneoppervlakte hê, tensy anders goedgekeur deur die munisipaliteit.
- (7) Die munisipaliteit sal, tensy anders goedgekeur, slegs een verbruikersaanleg aan elke geregistreerde erf voorsien. Ten opsigte van twee of meer persele wat aan een eienaar behoort en op aangrensende erwe geleë is, mag 'n enkele massa-elektrisiteitsvoorsiening beskikbaar gemaak word mits die erwe gekonsolideer is en notarieel verbind is.
- (8) Enige bedekkings van 'n draadbaan wat die toevoerbaan van die voorsieningspunt tot by die meettoerusting dra, sal so gemaak word dat die munisipaliteit se seëls daarop pas.
- (9) In die meterkas sal die diensgeleier of kabel, wat die geval ook al mag wees, in 'n opsigtelike posisie eindig, en die totale lengte van die geleiers sal sigbaar wees wanneer die dekplate, indien teenwoordig, verwyder word.
- (10) In die geval van blokke geboue wat deur 'n aantal individuele verbruikers bewoon word, sal afsonderlike draadbane en geleiers of kables gelê word vanaf die gemeenskaplike meetkamer of meetkamers na elke individuele verbruiker in die

have been caused by an Act of God or an act or omission of an employee of the municipality or caused by an abnormality in the supply of electricity to the premises.

- (2) If, during a period of disconnection of an installation from the supply mains, the service main, metering equipment or any other service apparatus, being the property of the municipality and having been previously used, have been removed without its permission or have been damaged so as to render reconnection dangerous, the owner or occupier of the premises, as the case may be, during such period shall bear the cost of overhauling and/or replacing such equipment.
- (3) Where there is a common metering position, the liability detailed in subsection (1) shall devolve on the owner of the premises.
- (4) The amount due in terms of subsection (1) shall be evidenced by a certificate from the municipality which shall be final and binding.

SPECIFIC CONDITIONS OF SUPPLY

Service connection

46. (1) The consumer shall bear the cost of the service connection, as approved by the municipality.
- (2) Notwithstanding the fact that the consumer bears the cost of the service connection, ownership of the service connection, laid or erected by the municipality, shall vest in the municipality, the municipality shall be responsible for the maintenance of such service connection up to the point of supply. The consumer shall not be entitled to any compensation from the municipality in respect of such service connection.
- (3) The work to be carried out by the municipality at the cost of the consumer for a service connection to the consumer's premises, shall be determined by the municipality.
- (4) A service connection shall be laid underground, whether the supply mains are laid underground or erected overhead, unless an overhead service connection is specifically required by the municipality.
- (5) The consumer shall provide, fix and/or maintain on his premises such ducts, wire ways, trenches and fastenings as may be required by the municipality for the installation of the service connection.
- (6) The conductor used for the service connection shall have a cross-sectional area according to the size of the electrical supply but shall not be less than 10 mm² (copper or copper equivalent), and all conductors shall have the same cross-sectional area, unless otherwise approved by the municipality.
- (7) Unless otherwise approved, the municipality shall only provide one service connection to each registered erf. In respect of two or more premises belonging to one owner and situated on adjacent erven, a single bulk supply of electricity may be made available provided the erven are consolidated or notariaily tied.
- (8) Any covers of a wire way carrying the supply circuit from the point of supply to the metering equipment shall be made to accept the seals of the municipality.
- (9) Within the meter box, the service conductor or cable, as the case may be, shall terminate in an unobscured position and the conductors shall be visible throughout their length when cover plates, if present, are removed.
- (10) In the case of blocks of buildings occupied by a number of individual consumers, separate wire ways and conductors or cables shall be laid from the common metering room or rooms to each individual consumer in the blocks of buildings.

blokke geboue. As alternatief sal die geleiers van die individuele stroombane, indien roetering gebruik word, duidelik geïdentifiseer word (elke 1,5 m saamgebind) oor die totale lengte daarvan.

Akkommodasie vir meettoerusting

47. (1) Die verbruiker sal, indien verlang deur die munisipaliteit, akkommodasie in 'n goedgekeurde posisie, die meterbord en toereikende geleiers vir die munisipaliteit se meettoerusting, diensapparaat en beskermingstoestelle verskaf. Sodanige akkommodasie en beskerming sal verskaf en in stand gehou word tot die tevredenheid van die munisipaliteit, op die verbruiker of die eienaar se koste, soos omstandighede dit vereis, en dit sal, in die geval van konvensionele meters, geleë wees by 'n punt waartoe daar te alle tye vrye en onbeperkte toegang sal wees vir doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die dienstoeerusting verband hou. Toegang op alle redelike tye sal verleen word vir die inspeksie van vooruitbetaalmeters.
- (2) Waar toerusting vir submeting geïnstalleer word, sal akkommodasie afsonderlik van die munisipaliteit se meettoerusting verskaf word.
- (3) Die verbruiker of, in die geval van 'n gemeenskaplike meterposisie, die eienaar van die perseel, sal voldoende elektriese beligting verskaf in die ruimte wat uitgesit is om die meettoerusting en diensapparaat te akkommodeer.
- (4) Waar, na die mening van die munisipaliteit, die posisie van die meter, verbruikersaansluiting, beskermingstoestelle of hoofverdeelbord nie meer redelik toeganklik is nie of gevaarlik raak vir lewende wesens of eiendom, of op enige manier ongeskik raak, sal die verbruiker dit na 'n nuwe posisie verskuif en die koste van sodanige verskuiwing, wat teen 'n redelike spoed gedoen moet word, sal deur die verbruiker gedra word.
- (5) Die akkommodasie vir die munisipaliteit se meettoerusting en beskermingstoestelle mag, indien goedgekeur, die verbruiker se hoofskakelaar en hoofbeskermingstoestelle insluit. Geen ander apparaat as dié wat in verband met die elektrisiteitsvoorsiening en die gebruik van elektrisiteit gebruik word, sal in sodanige akkommodasie geïnstalleer of gestoor word nie, tensy goedgekeur.

LEWERINGSTELSELS

Ladingvereistes

48. Wisselstroomvoorsiening sal geskied soos voorgeskryf in die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet 41 van 1987), en in die afwesigheid van 'n ooreenkoms oor die gehalte van voorsiening, soos uiteengesit in 'n toepaslike standaardspesifikasie.

Ladingbeperkings

49. (1) Waar die beraamde lading, bereken in terme van die veiligheidsstandaard, nie meer as 15 kVA is nie, sal die elektriese installasie opgestel word vir tweedraad- enkelfasige elektrisiteitstoever, tensy anders goedgekeur deur die munisipaliteit.
- (2) Waar driefasige vierdraad-elektrisiteitsvoorsiening verskaf word, sal die lading min of meer gebalanseer wees oor die drie fases, maar die maksimum ongebalanseerde lading sal nie meer as 15 kVA wees nie, tensy anders goedgekeur deur die munisipaliteit.
- (3) Geen stroomverbruikende toestel wat inherent enkelfasig van aard is, en wat 'n bedryfsvermoë van meer as 15 kVA het, sal sonder vooraf goedkeuring deur die munisipaliteit aan die elektriese installasie gekoppel word nie.

Sturing van ander mense se elektriese toerusting

50. (1) Geen persoon sal elektriese toerusting gebruik met ladingseienskappe wat, individueel of gesamentlik, aanleiding gee tot spanningswisseling, bofrekwensiestrome of

Alternatively, if trunking is used, the conductors of the individual circuits shall be clearly identified (tied together every 1,5m) throughout their length.

Metering accommodation

47. (1) The consumer shall, if required by the municipality, provide accommodation in an approved position, the meter board and adequate conductors for the municipality's metering equipment, service apparatus and protective devices. Such accommodation and protection shall be provided and maintained, to the satisfaction of the municipality, at the cost of the consumer or the owner, as the circumstances may demand, and shall be situated, in the case of conventional meters, at a point to which free and unrestricted access shall be had at all reasonable hours for the reading of meters but at all times for purposes connected with the operation and maintenance of the service equipment. Access at all reasonable hours shall be afforded for the inspection of prepayment meters.
- (2) Where sub-metering equipment is installed, accommodation separate from the municipality's metering equipment shall be provided.
- (3) The consumer or, in the case of a common meter position, the owner of the premises shall provide adequate electric lighting in the space set aside for accommodating the metering equipment and service apparatus.
- (4) Where in the opinion of the municipality the position of the meter, service connection, protective devices or main distribution board is no longer readily accessible or becomes a course of danger to life or property or in any way becomes unsuitable, the consumer shall remove it to a new position, and the cost of such removal, which shall be carried out with reasonable dispatch, shall be borne by the consumer.
- (5) The accommodation for the municipality's metering equipment and protective devices may, if approved, include the consumer's main switch and main protective devices. No apparatus other than that used in connection with the supply of electricity and use of electricity shall be installed or stored in such accommodation unless approved.

SYSTEMS OF SUPPLY

Load requirements

48. Alternating current supplies shall be given as prescribed by the Electricity Act, 1987 (Act 41 of 1987), and in the absence of a quality of supply agreement, as set out in applicable standard specification.

Load limitations

49. (1) Where the estimated load, calculated in terms of the safety standard, does not exceed 15 kVA, the electrical installation shall be arranged for a two-wire single-phase supply of electricity, unless otherwise approved by the municipality.
- (2) Where a three-phase four-wire supply of electricity is provided, the load shall be approximately balanced over the three phases but the maximum out-of-balance load shall not exceed 15kVA, unless otherwise approved by the municipality.
- (3) No current-consuming appliance, inherently single phase in character, with a rating which exceeds 15kVA shall be connected to the electrical installation without the prior approval of the municipality.

Interference with other persons' electrical equipment

50. (1) No person shall operate electrical equipment having load characteristics which, singly or collectively, give rise to voltage variations, harmonic currents or voltages, or unbal-

bofrekwensiespanning, of ongebalanseerde strome wat buite die toepaslike standaardspesifikasie val nie.

- (2) Die assessering van die steuring van ander mense se elektriese toerusting sal gedoen word deur middel van metings wat by die gemeenskaplike koppelpunt gedoen word.
- (3) Indien daar vasgestel sou word dat oormatige steuring inderdaad voorkom, sal die verbruiker, op sy/haar eie koste, die nodige toerusting installeer om die steuring uit te filtreer en om te verhoed dat dit die hooftoevoerleiding bereik.

Lewering aan motors

51. Tensy anders deur die munisipaliteit goedgekeur, sal die bedryfsvermoë van motors soos volg beperk word:

- (1) Beperkte grootte vir laagspanningsmotors—

Die bedryfsvermoë van 'n laagspanning- enkelfasige motor sal beperk word tot 2 kW en/of die aansitstroom sal nie meer as 70 A wees nie. Alle motors wat hierdie perke oorskry, sal bewikkel word vir drie fases teen lae spanning of sodanige hoër spanning as wat verlang word.

- (2) Maksimum aansit- en versnellingstroom van driefasige wisselstroommotors—

Die aansitstroom van driefasige laespanningsmotors wat toegelaat word, sal soos volg verband hou met die kapasiteit van die verbruiker se verbruikersaansluiting:

Geïsoleerde dienskabel, grootte in mm ² , koper-ekwivalent mm ²	Maksimum toelaatbare aansitstroom A	Maksimum bedryfsvermoë van motor in kW		
		Direk op die lyn (6 x vol-lasstroom)	Sterdelta (2,5 x vol-lasstroom)	Ander maniere (1,5 x vol-lasstroom)
		kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

- (3) Verbruikers met toevoer teen medium spanning—

In 'n installasie met toevoer teen medium spanning, sal die aansitstroom van 'n laagspanningsmotor beperk wees tot 1,5 keer die geskatte vol-lasstroom van die transformator wat elektrisiteit aan sodanige motor lewer. Die aansitnrigting vir mediumspanningsmotors sal onderworpe wees aan die goedkeuring van die Munisipaliteit.

Arbeidsfaktor

52. (1) Indien dit deur die munisipaliteit verlang word, sal die arbeidsfaktor van enige lading gehandhaaf word tussen die grense 0,85 naying en 0,9 vooryling.

- (2) Waar, om aan die bepalings van subartikel (1) te voldoen, dit nodig is om arbeidsfaktor-korrigeerders te installeer, sal sodanige korrigeerders aan die individuele toestelterminale gekoppel word, tensy die korrigering van die arbeidsfaktor outomaties beheer word.
- (3) Die verbruiker sal, op sy/haar eie koste, sodanige korrigeerders installeer.

anced phase currents which fall outside the applicable standard specification.

- (2) The assessment of interference with other persons' electrical equipment shall be carried out by means of measurements taken at the point of common coupling.
- (3) Should it be established that undue interference is in fact occurring, the consumer shall, at his/her own cost, install the necessary equipment to filter out the interference and prevent it reaching the supply mains.

Supplies to motors

51. Unless otherwise approved by the Municipality the rating of motors shall be limited as follows:

- (1) Limited size for low voltage motors—

The rating of a low voltage single-phase motor shall be limited to 2kW and/or the starting current shall not exceed 70A. All motors exceeding these limits shall be wound for three phases at low voltage or such higher voltage as may be required.

- (2) Maximum starting and accelerating currents of three-phase alternating current motors—

The starting current of three-phase low voltage motors permitted shall be related to the capacity of the consumer's service connection, as follows:

Insulated service cable, size in mm ² , copper equivalent mm ²	Maximum permissible starting current A	Maximum motor rating in kW		
		Direk op die lyn (6 x full-load current)	Star/Delta (2,5 x full-load current)	Other means (1,5 x full-load current)
		kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

- (3) Consumers supplied at medium voltage—

In an installation supplied at medium voltage the starting current of a low voltage motor shall be limited to 1,5 times the rated full-load current of the transformer supplying such a motor. The starting arrangement for medium voltage motors shall be subject to the approval of the municipality.

Power factor

52. (1) If required by the municipality, the power factor of any load shall be maintained within the limits 0,85 lagging and 0,9 leading.

- (2) Where, for the purpose of complying with subsection (1), it is necessary to install power factor corrective devices, such corrective devices shall be connected to the individual appliance terminals unless the correction of the power factor is automatically controlled.
- (3) The consumer shall, at his/her own cost, install such corrective devices.

Beskerming

53. Elektriese beskermingstoestelle vir motors sal so ontwerp wees dat dit doeltreffend volgehoue oorstrom en enkelfasering verhoed, waar van toepassing.

DIE MEET VAN ELEKTRISITEIT**Meting**

54. (1) Die munisipaliteit sal, op die verbruiker se koste in die vorm van 'n direkte heffing of voorgeskrewe fooi, meettoerusting met die toepaslike aanslag, by die meetpunt installeer vir die meet van die elektrisiteit wat gelewer word.
- (2) Buiten in die geval van meters vir voorafbetaalde elektrisiteit, sal die elektrisiteit wat 'n verbruiker gedurende enige metingsperiode verbruik, aan die einde van sodanige tydperk bepaal word deur die lesing van die toepaslike meter of meter wat deur die munisipaliteit voorsien en geïnstalleer is, behalwe waar daar gevind word dat die meettoerusting defektief is, of indien die munisipaliteit hom beroep op die bepaling van artikel 58(2) van hierdie verordening, in welke geval die verbruik vir die tydperk geskat sal word.
- (3) Waar daar verskillende tariewe gehê word vir elektrisiteit wat deur 'n verbruiker verbruik word, sal die verbruik afsonderlik gemeet word vir elke tarief.
- (4) Die munisipaliteit behou die reg voor om die lewering van elektrisiteit aan winkelsentrums en woonstelblokke, deelhuise en soortgelyke geboue vir die geboue as 'n geheel, of vir individuele eenhede, of vir groepe eenhede te meet.
- (5) Geen veranderings, herstelwerk of byvoegings by elektriese konneksies van enige beskrywing sal gemaak word aan die leweringkant van die metingspunt nie, tensy spesifiek skriftelik goedgekeur deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit.

Akkuraatheid van meting

55. (1) Daar sal aangeneem word dat 'n meter akkuraat meet indien daar bevind word dat die fout, wanneer die meter getoets word op die manier soos voorgeskryf in subartikel (5) hiervan, binne die perke van foute, soos bepaal in die toepaslike standaardspesifikasies, is.
- (2) Die munisipaliteit sal die reg hê om die meettoerusting te toets. Indien daar deur toetsing of andersins vasgestel word dat sodanige meettoerusting defektief is, sal die munisipaliteit—
- (i) in die geval van 'n konvensionele meter, die rekening wat gelewer is, aanpas;
- (ii) in die geval van meters vir voorafbetaalde elektrisiteit, (a) 'n rekening lewer waar die meter te min geregistreer het, of (b) 'n gratis bewys uitreik waar die meter te veel geregistreer het;
- in ooreenstemming met die bepaling van subartikel (6).
- (3) Die verbruiker sal daarop geregtig wees om die meettoerusting deur die munisipaliteit te laat toets teen betaling van die voorgeskrewe bedrag. Indien daar bevind word dat die meettoerusting nie aan die akkuraatheidsvereistes van die stelsel, soos bepaal in die toepaslike standaardspesifikasie, voldoen nie, sal 'n aanpassing in ooreenstemming met die bepaling van subartikels (2) en (6) gemaak word, en die bogenoemde bedrag sal terugbetaal word.
- (4) In geval van 'n dispuut, sal die verbruiker die reg hê om op sy eie koste die meettoerusting waaroor die dispuut handel, deur 'n goedgekeurde onafhanklike toetsowerheid te laat toets, en die uitslag van sodanige toets sal finaal en bindend wees vir albei partye.

Protection

53. Electrical protective devices for motors shall be of such a design as effectively to prevent sustained over current and single phasing, where applicable.

MEASUREMENT OF ELECTRICITY**Metering**

54. (1) The municipality shall, at the consumer's cost in the form of a direct charge or prescribed fee, provide, install and maintain appropriately rated metering equipment at the point of metering for measuring the electricity supplied.
- (2) Except in the case of prepayment meters, the electricity used by a consumer during any metering period shall be ascertained by the reading of the appropriate meter or meters supplied and installed by the municipality and read at the end of such period except where the metering equipment is found to be defective, or the municipality invokes the provisions of section 58(2) of this by-law, in which case the consumption for the period shall be estimated.
- (3) Where the electricity used by a consumer is charged at different tariff rates, the consumption shall be metered separately for each rate.
- (4) The municipality reserves the right to meter the supply to blocks of shops and flats, tenement-houses and similar buildings for the buildings as a whole, or for individual units, or for groups of units.
- (5) No alterations, repairs or additions or electrical connections of any description shall be made on the supply side of the point of metering unless specifically approved in writing by the municipality.

Accuracy of metering

55. (1) A meter shall be conclusively presumed to be registering accurately if its error, when tested in the manner prescribed in subsection (5) hereof, is found to be within the limits of error as provided for in the applicable standard specifications.
- (2) The municipality shall have the right to test its metering equipment. If it is established by test or otherwise that such metering equipment is defective, the municipality shall—
- (i) in the case of a conventional meter, adjust the account rendered;
- (ii) in the case of prepayment meters, (a) render an account where the meter has been under-registering, or (b) issue a free token where the meter has been over-registering;
- in accordance with the provisions of subsection (6).
- (3) The consumer shall be entitled to have the metering equipment tested by the municipality on payment of the prescribed fee. If the metering equipment is found not to comply with the system accuracy requirements as provided for in the applicable standard specifications, an adjustment in accordance with the provisions of subsections (2) and (6) shall be made and the aforesaid fee shall be refunded.
- (4) In case of a dispute, the consumer shall have the right at his own cost to have the metering equipment under dispute tested by an approved independent testing authority, and the result of such test shall be final and binding on both parties.

- (5) Meters sal getoets word op die manier waarvoor in die toepaslike standaardspesifikasies voorsiening gemaak word.
- (6) Wanneer daar ingevolge subartikel (2) of (3) 'n aanpassing gemaak word aan die elektrisiteitsverbruik wat op 'n meter geregistreer is, sal sodanige aanpassing gemaak word óf volgens die persentasiefout van die meter, soos bepaal deur die toets waarna in subartikel (5) verwys is, óf volgens 'n berekening deur die munisipaliteit op grond van verbruiksdata wat in sy besit is. Waar van toepassing, sal daar voorsiening gemaak word vir seisoenale of ander wisseling wat 'n invloed op die verbruik van elektrisiteit kan hê.
- (7) Wanneer 'n aanpassing gemaak word soos bedoel in subartikel (6), mag die aanpassing nie 'n tydperk van ses maande voor die datum waarop agtergekom is dat die meettoerusting onakkuraat is, oorskry nie. Die toepassing van hierdie artikel sluit die verbruiker nie daarvan uit om oorbetalings vir enige langer tydperk te eis indien die verbruiker die eis in 'n normale regsproes kan bewys nie.
- (8) Waar die werklike lading van 'n verbruiker tot so 'n mate verskil van die aanvanklike geskatte lading waarvoor ingevolge artikel 8(1) voorsiening gemaak is dat die munisipaliteit dit nodig ag om die meettoerusting te verander of te vervang om te pas by die lading, sal die koste van sodanige verandering of vervanging deur die verbruiker gedra word.
- (9) (a) Voordat die munisipaliteit enige opwaartse aanpassings ingevolge subartikel (6) maak, sal die munisipaliteit—
- (i) die verbruiker skriftelik in kennis stel van die geldwaarde van die aanpassing wat gemaak gaan word, asook die redes waarom die aanpassings nodig is;
 - (ii) in sodanige kennisgewing voldoende besonderhede verskaf om die verbruiker in staat te stel om versoë te rig, en
 - (iii) in sodanige kennisgewing 'n beroep op die verbruiker doen om binne 21 dae, of sodanige langer tydperk as wat die munisipaliteit mag toelaat, skriftelik redes, indien enige, te verstrek waarom sy/haar rekening nie aangepas moet word soos in die kennisgewing gemeld nie.
- (b) Indien die verbruiker sou versuim om gedurende die tydperk waarna in subartikel 9(a)(iii) verwys is, enige versoë te rig, sal die munisipaliteit daarop geregtig wees om die rekening aan te pas soos in kennis gestel in subartikel 9(a)(i).
- (c) Die munisipaliteit sal enige redes wat ingevolge subartikel (9)(a) deur die verbruiker verstrek word, oorweeg, en sal, indien die munisipaliteit tevrede is dat grondige redes aangevoer is, die nodige aanpassings aan die rekening aanbring.
- (d) Indien die munisipaliteit na oorweging van die versoë deur die verbruiker besluit dat sodanige versoë nie grondige redes bevat vir die aanpassing van die geldwaarde wat ingevolge subartikel (6) vasgestel is nie, sal die munisipaliteit daarop geregtig wees om die rekening aan te pas soos in kennis gestel ingevolge subartikel 9(a)(i), onderworpe aan die verbruiker se reg om ingevolge artikel 62 van die Wet op Munisipale Stelsels, 2000, appèl teen die besluit van die munisipaliteit aan te teken.

Die lees van konvensionele meters

56. (1) Tensy anders voorgeskryf, sal konvensionele meters gewoonlik gelees word met intervalle van een maand.
- (2) Indien die konvensionele meter om enige rede nie gelees kan word nie, mag die munisipaliteit 'n rekening met 'n geskatte lesing lewer. Die elektriese energie wat verbruik is, sal in 'n volgende rekening aangepas word volgens die elektriese energie wat werklik verbruik is.

- (5) Meters shall be tested in the manner as provided for in the applicable standard specifications.
- (6) When an adjustment is made to the electricity consumption registered on a meter in terms of subsection (2) or (3), such adjustment shall either be based on the percentage error of the meter as determined by the test referred to in subsection (5) or upon a calculation by the municipality from consumption data in its possession. Where applicable, due allowance shall be made, where possible, for seasonal or other variations which may affect the consumption of electricity.
- (7) When an adjustment is made as contemplated in subsection (6), the adjustment may not exceed a period of six months preceding the date on which the metering equipment was found to be inaccurate. The application of this section does not bar a consumer from claiming back overpayment for any longer period where the consumer is able to prove the claim in the normal legal process.
- (8) Where the actual load of a consumer differs from the initial estimated load provided for under section 8(1) to the extent that the municipality deems it necessary to alter or replace its metering equipment to match the load, the costs of such alteration or replacement shall be borne by the consumer.
- (9) (a) Prior to the municipality making any upward adjustment to an account in terms of subsection (6), the municipality shall—
- (i) notify the consumer in writing of the monetary value of the adjustment to be made and the reasons therefore;
 - (ii) in such notification provide sufficient particulars to enable the consumer to submit representations thereon, and
 - (iii) call upon the consumer in such notice to provide it with reasons in writing, if any, within 21 days or such longer period as the municipality may permit why his/her account should not be adjusted as notified.
- (b) Should the consumer fail to make any representations during the period referred to in subsection 9(a)(iii) the municipality shall be entitled to adjust the account as notified in subsection 9(a)(i).
- (c) The municipality shall consider any reasons provided by the consumer in terms of subsection (9)(a) and shall, if satisfied that a case has been made out, adjust the account accordingly.
- (d) If the municipality decides after having considered the representation made by the consumer that such representations do not establish a case warranting an amendment to the monetary value established in terms of subsection (6), the municipality shall be entitled to adjust the account as notified in terms of subsection 9(a)(i), subject to the consumer's right to appeal the decision of the municipality in terms of section 62 of the Municipal Systems Act, 2000.

Reading of credit meters

56. (1) Unless otherwise prescribed, conventional meters shall normally be read at intervals of one month.
- (2) If for any reason the credit meter cannot be read, the municipality render an estimated account. The electrical energy consumed shall be adjusted in a subsequent account in accordance with the electrical energy actually consumed.

- (3) Wanneer 'n verbruiker 'n eiendom ontruim en dit nie moontlik is om 'n finale lesing te neem nie, kan 'n raming van die verbruik gemaak word en die finale rekening kan daarvolgens gelewer word.
- (4) Indien 'n spesiale lesing van 'n meter deur 'n verbruiker verlang word, kan dit verkry word na betaling van die voorgeskrewe bedrag.
- (5) Indien enige berekenings-, lees- of meetfout ontdek word ten opsigte van enige rekening wat aan 'n verbruiker gelewer is, sal die fout in volgende rekeninge reggestel word. Enige sodanige regstelling sal net van toepassing wees op rekeninge vir 'n tydperk van 6 maande voor die datum waarop die fout in die rekening ontdek is, en sal gebaseer word op die werklike tariewe wat gedurende daardie tydperk van toepassing was. Die toepassing van hierdie artikel verhoed nie die verbruiker om oorbetalings vir enige langer tydperk terug te eis indien die verbruiker in staat is om die eis in 'n normale regsgeleding te bewys nie.

Die meet van voorafbetaalde elektrisiteit

57. (1) Geen terugbetaling van die bedrag wat vir die aankoop van elektrisiteitskrediet aangebied is sal by die verkooppunt gemaak word nadat die proses waardeur die bewys vir die voorafbetaalde elektrisiteit geproduseer word, aan die gang gesit is nie.
- (2) Afskrifte van bewyse wat voorheen uitgereik is vir die oordra van krediet na die meter vir voorafbetaalde elektrisiteit, kan op versoek van die verbruiker uitgereik word.
- (3) Wanneer 'n verbruiker enige perseel waar 'n meter vir voorafbetaalde elektrisiteit geïnstalleer is ontruim, sal die munisipaliteit geen terugbetaling aan die verbruiker maak vir die krediet wat op die meter oorbly nie.
- (4) Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir die herstel van krediet in 'n vooruitbetaalmeter ten opsigte van krag wat verlore gegaan het as gevolg van peutery met die meter, die verkeerde gebruik of misbruik van meters en/of bewyse vir voorafbetaalde elektrisiteit, nie.
- (5) Waar 'n verbruiker aan die munisipaliteit geld verskuldig is vir elektrisiteit wat verbruik is of vir enige ander diens wat deur die munisipaliteit gelewer is (met inbegrip van belasting) of vir enige bedrae wat voorheen gehef is in verband met enige diens wat gelewer is, mag die munisipaliteit 'n persentasie aftrek van die bedrag wat aangebied word om die bedrag wat aan die munisipaliteit verskuldig is te verminder, soos uiteengesit in die artikel 5-ooreenkoms vir die lewering van elektrisiteit.
- (6) Die munisipaliteit mag, volgens sy diskresie, handelaars vir die verkoop van krediet vir meters vir voorafbetaalde elektrisiteit aanstel en sal nie die voortgesette bedryf van enige handelaar waarborg nie.

ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

58. Benewens die vereistes van die Regulasies, sal die volgende vereistes van toepassing wees:
 - (1) Waar daar by die aansoek gedoen is om nuwe of verhoogde elektrisiteitslewering, mag die munisipaliteit volgens sy diskresie kennisgewing aanvaar van die voltooiing van enige gedeelte van 'n elektriese installasie, waarvan die stroombaaninrigting toelaat dat die elektriese installasie in goed gedefinieerde afsonderlike gedeeltes verdeel kan word, en sodanige gedeelte van die elektriese installasie mag, volgens die diskresie van die munisipaliteit, geïnspekteer, getoets en aan die hooftoevoerleiding gekoppel word asof dit 'n volledige installasie is.
 - (2) Die ondersoek, toets en inspeksie wat volgens die diskresie van die munisipaliteit uitgevoer kan word, onthef op geen manier die elektriese kontrakteur/geakkrediteerde persoon of die gebruiker of verhuurder, wat die geval ook al mag wees, van sy verantwoordelikheid vir enige defek in die installasie nie. Sodanige ondersoek, toets en inspeksie sal onder geen

- (3) When a consumer vacates a property and a final reading of the meter is not possible, an estimation of the consumption may be made and the final account rendered accordingly.
- (4) If a special reading of the meter is desired by a consumer, this may be obtained upon payment of the prescribed fee.
- (5) If any calculating, reading or metering error is discovered in respect of any account rendered to a consumer, the error shall be corrected in subsequent accounts. Any such correction shall only apply in respect of accounts for a period of 6 months preceding the date on which the error in the accounts was discovered, and shall be based on the actual tariffs applicable during the period. The application of this section does not prevent a consumer from claiming back overpayment for any longer period where the consumer is able to prove the claim in the normal legal process.

Prepayment metering

57. (1) No refund of the amount tendered for the purchase of electricity credit shall be given at the point of sale after initiation of the process by which the prepayment meter token is produced.
- (2) Copies of previously issued tokens for the transfer of credit to the prepayment meter may be issued at the request of the consumer.
- (3) When a consumer vacates any premises where a prepayment meter is installed, no refund for the credit remaining in the meter shall be made to the consumer by the municipality.
- (4) The municipality shall not be liable for the reinstatement of credit in a prepayment meter lost due to tampering with, or the incorrect use or the abuse of, prepayment meters and/or tokens.
- (5) Where a consumer is indebted to the municipality for electricity consumed or to the municipality for any other service (including rates) or for any charges previously raised against him in connection with any service rendered, the municipality may deduct a percentage from the amount tendered to offset the amount owing, as set out in the section 5 agreement for the supply of electricity.
- (6) The municipality may, at its discretion, appoint vendors for the sale of credit for prepayment meters and shall not guarantee the continued operation of any vendor.

ELECTRICAL CONTRACTORS

58. In addition to the requirements of the Regulations the following requirements shall apply:
 - (1) Where an application for a new or increased supply of electricity has been made to the municipality, the municipality may at its discretion accept notification of the completion of any part of an electrical installation, the circuit arrangements of which permit the electrical installation to be divided up into well-defined separate portions, and such part of the electrical installation may, at the discretion of the municipality, be inspected, tested and connected to the supply mains as though it were a complete installation.
 - (2) The examination, test and inspection that may be carried out at the discretion of the municipality in no way relieves the electrical contractor/accredited person or the user or lessor, as the case may be, from his responsibility for any defect in the installation. Such examination, test and inspection shall not be taken under any circumstances (even where the electrical

omstandighede (selfs waar die elektriese installasie aan die hooftoevoerleiding gekoppel is) beskou word as 'n aanduiding of waarborg dat die elektriese installasie doeltreffend en met die mees geskikte materiaal vir die doel uitgevoer is nie, of dat dit in ooreenstemming met hierdie verordening of die veiligheidsstandaard is nie. Die munisipaliteit sal nie verantwoordelik gehou word vir enige defek of fout in sodanige elektriese installasie nie.

59. Die munisipaliteit sal nie verantwoordelik gehou word vir werk wat deur die elektriese kontrakteur/geakkrediteerde persoon op die verbruiker se perseel gedoen is nie en sal op geen manier verantwoordelik wees vir enige verlies of skade wat veroorsaak kan word deur brand of deur enige ongeluk as gevolg van die toestand van die bedrading op die perseel nie.

DIE KOSTE VAN WERK

60. Die munisipaliteit mag skade wat deur die oortreding van hierdie verordening of as gevolg van 'n oortreding van hierdie verordening veroorsaak is, herstel of goedmaak. Die koste van enige sodanige werk wat deur die munisipaliteit gedoen is en wat nodig was as gevolg van die oortreding van hierdie verordening, sal wees vir die rekening van die persoon wat strydig met hierdie verordening opgetree het.

STRAFBEPALINGS

61. (1) Enige persoon wat enige van die bepalings van artikels 5, 7, 13, 14, 20, 25, 26, 27, 29 en 30 van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, sal skuldig wees aan 'n oortreding en by skuldigbevinding strafbaar met—
- (2) 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (3) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
- (4) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

BYLAE 1

“toepaslike standaardspesifikasie” beteken

SABS 1607 Elektromeganiese watt-uurmeters,
 SABS 1524 Deel 0,1 & 2—Elektrisiteits uitmeetstelsels,
 SABS IEC 60211 Maksimum aanvraag indikaturs, Klas1.0,
 SABS IEC 60521 Wisselstroom elektromeganiese watt-huur meter (Klasse 0.5, 1 & 2),
 SABS 0142 Toepassingskode vir die bedrading van persele;
 NRS 047 Nasionale Spesifikasie vir Elektrisiteitsvoorsiening—gehalte van diens;
 NRS 048 Nasionale Spesifikasie vir Elektrisiteitsvoorsiening—gehalte van diens, en
 NRS 057 Elektrisiteit Metering: Minimum Vereistes.

10873

installation has been connected to the supply mains) as indicating or guaranteeing in any way that the electrical installation has been carried out efficiently with the most suitable materials for the purpose or that it is in accordance with this by-law or the safety standard, and the municipality shall not be held responsible for any defect or fault in such electrical installation.

59. The municipality shall not be held responsible for the work done by the electrical contractor/accredited person on a consumer's premises and shall not in any way be responsible for any loss or damage which may be occasioned by fire or by any accident arising from the state of the wiring on the premises.

COST OF WORK

60. The municipality may repair and make good any damage done in contravention of this by-law or resulting from a contravention of this by-law. The cost of any such work carried out by the municipality which was necessary due to the contravention of this by-law, shall be to the account of the person who acted in contravention of this by-law.

PENALTIES

61. (1) Any person who contravenes any of the provisions of sections 5, 7, 13, 14, 20, 25, 26, 27, 29 and 30 of this by-law shall be guilty of an offence and upon conviction be liable to —
- (2) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
- (3) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
- (4) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention.

SCHEDULE 1

“applicable standard specification” means

SABS 1607 Electromechanical watt-hour meters,
 SABS 1524 Parts 0,1 & 2—Electricity dispensing systems,
 SABS IEC 60211 Maximum demand indicators, Class1.0,
 SABS IEC 60521 Alternating current electromechanical watt-hour meter (Classes 0.5, 1 & 2),
 SABS 0142 Code of practice for the wiring of premises;
 NRS 047 National Rationalised Specification for the Electricity Supply—Quality of Service
 NRS 048 National Rationalised Specification for the Electricity Supply—Quality of Supply, and
 NRS 057 Electricity Metering: Minimum Requirements.

10873

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE KAMPEERGEBIEDE**

(12/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van 'n veilige en gesogte toerisme-omgewing vir besoekers en inwoners binne die regsgebied van die munisipaliteit te bevorder;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die gebruik en bestuur van kampeergebiede te reguleer.

Woordbepaling

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“dier” enige soogdier, reptiel, amfibie of vis;

“eienaar” die persoon aan wie die munisipaliteit skriftelike toestemming verleen het om kampering toe te laat op private grond;

“kampeer” of “om te kampeer” om enige kampeerseel te okkupeer deur enige woonwa, motorvoertuig, mobiele woning of ander voertuig daarop te laat staan of enige tent of tydelike struktuur daarop op te rig en sodanige woonwa, motorvoertuig, mobiele woning of ander voertuig, tent of tydelike struktuur vir woon- en slaapdoeleindes te gebruik;

“kampeerder” die persoon wat kampeer en, met betrekking tot 'n kampeergebied, die persoon aan wie 'n kampeerpermit uitgereik is;

“kampeergebied” enige grond afgesonder deur die munisipaliteit as 'n openbare piekniek-, kampeer- of woonwaparkeerterrein of 'n dergelike fasiliteit deur die munisipaliteit goedgekeur op private grond;

“kampeerpermit” 'n dokument gedruk en uitgereik deur die munisipaliteit vir die doel soos by hierdie verordening beoog, of die munisipaliteit se amptelike kwitansie uitgereik teen betaling van die voorgeskrewe kampeergeld, ten opsigte van die okkupering van 'n kampeergebied;

“kampeerperseel” die grond wat binne 'n kampeergebied afgesonder is vir die akkommodasie van 'n woonwa met toerusting, mobiele woning, of tent;

“mobiele woning” 'n fabrieksgemonteerde struktuur goedgekeur deur die munisipaliteit, met die nodige diensaansluitings sodat dit op die kampeerperseel verskuifbaar is en sodanig ontwerp is dat dit as 'n permanente woning gebruik kan word;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleider, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleider, raadslid, agent of werknemer;

“oorlas” enige handeling, versuim of toestand wat aanstootlik of nadelig of gevaarlik vir die gesondheid is of wat wesenlik inbreuk maak op die gewone gemak, gerief, vrede of rus van persone in 'n kampeergebied of wat die veiligheid van sodanige persone nadelig raak;

“opsigter” die beamppte wat deur die munisipaliteit of 'n eienaar aangestel is om toe te sien dat die bepalings van hierdie verordening nagekom word en sluit in enige werknemer van die munisipaliteit of eienaar wat in die hoedanigheid as opsigter waarnaem of wat ingevolge 'n opdrag of magtiging van die opsigter namens die opsigter optree;

“tent” 'n seil gespan oor pale wat as opvoubare en vervoerbare vertrek dien, uitgesonderd 'n tent gebruik deur kinders vir speeldoeleindes;

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO CAMPING AREAS**

(12/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of a safe and sought after tourism environment for the benefit of visitors and residents within the area of jurisdiction of the municipality;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate the use and management of camping areas.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“animal” means any mammal, reptile, amphibian or fish;

“camp” or “camping” means to occupy any camping site or by standing thereon with a caravan or vehicle or erecting thereon a tent or temporary structure and using such caravan, vehicle, tent or temporary structure for the purpose of habitation and/or sleeping;

“camper” means the person who camps and, in relation to a camping area, to whom a camping permit is issued;

“camping area” means land vesting in and set aside by the municipality as a public picnic, camping or caravan park site or a similar facility approved by the municipality on private land;

“camping permit” means a document printed and issued by the municipality for the purposes contemplated by this by-law or the municipality's official receipt issued against payment of the prescribed camping charges in respect of the occupation of a camping area;

“camping site” means the land set aside in a camping area for the accommodation of a caravan with equipment, mobile home, or a tent;

“caravan” means a motor vehicle or trailer permanently equipped to provide living and sleeping accommodation for persons;

“caravan park” means any land used or intended to be used for the accommodation of caravans and mobile homes;

“caretaker” means the official appointed by the municipality or an owner to ensure that the provisions of this by-law is complied with and includes any employee of the municipality or owner, acting in the capacity as caretaker or acting in terms of a direction by or authority of the caretaker;

“mobile home” means a factory assembled structure approved by the municipality, with the necessary service connections so as to allow it to be moved about on the camping site and designed to be utilised as a permanent dwelling;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“nuisance” means any act, omission or condition which is offensive or injurious or dangerous to health, or which materially interferes with the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of persons in a camping area or adversely affects the safety of such persons;

“owner” means the person to whom the municipality has granted written permission to permit camping on private land;

“prescribed charges” means the charges prescribed by the munici-

“voertuig” ’n toestel ontwerp of aangepas om hoofsaaklik op wiele of rusperbande te loop en omvat dit ook ’n sleepwa;

“voorgeskrewe gelde” die gelde wat deur die munisipaliteit voorgeskryf word vir toegang tot en gebruik van ’n kampeergebied en die fasiliteite wat daarmee gepaard gaan;

“waters” riviere, strome, damme, reservoirs en vore, met inbegrip van die oewers daarvan en enige gedeelte van sodanige waters;

“woonwa” ’n motorvoertuig of sleepwa wat permanent toegerus is vir gebruik deur persone vir woon- en slaapdoeleindes, en

“woonwapark” enige grond wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word vir die akkommodasie van woonwaens en mobiele wonings.

Kampering en oprigting van tente op grond onder beheer van die munisipaliteit

2. (1) Niemand mag op enige grond onder beheer van die munisipaliteit kampeer nie behalwe op ’n kampeerperseel binne die grense van ’n kampeergebied, en dan alleenlik onderworpe aan die bepalings van hierdie verordening.
- (2) Niemand mag op enige grond onder beheer van die munisipaliteit, behalwe in ’n goedgekeurde kampeerterrin, ’n tent oprig of laat oprig of toelaat dat sodanige tent opgerig word sonder toestemming van die munisipaliteit nie, welke toestemming onderhewig kan wees aan voorwaardes.
3. Niemand mag op enige grond binne ’n kampeergebied kampeer as so ’n persoon nie in besit van ’n geldige kampeerpermit is nie.
4. Iedereen wat van ’n kampeergebied of enige fasiliteit daarin gebruik maak vir welke doeleindes ook al, doen dit op eie risiko en by gebrek aan bewys van nalatigheid aan die kant van die munisipaliteit of enige van sy werknemers, aanvaar die munisipaliteit geen aanspreeklikheid vir sodanige persoon se dood of besering of skade of verlies wat so ’n persoon in die proses opdoen of ly nie.
5. ’n Kampeerpermit word nie uitgereik nie alvorens die voornemende kampeerder—
 - (1) die kampeerregister behoorlik ingevul het en deur sy of haar handtekening daarin aan te bring, bevestig het dat die inligting wat verstrekk is korrek is, dat hy of sy onderneem om hom of haar en sy of haar kampeergeselskap te onderwerp aan die bepalings van hierdie verordening en alle reëls daarkragtens voorgeskryf asook aan die redelike opdragte van die opsigter;
 - (2) die voorgeskrewe gelde vir die volle tydperk waarvoor die kampeerperseel geokkupeer gaan word, betaal het.
6. (1) ’n Kampeerpermit is net geldig vir die tydperk daarop aangedui en moet gehou en op aanvraag aan die opsigter getoon word. Die opsigter kan sodanige permit hernieu of die hernuwing daarvan weier.
- (2) Niemand mag sonder die munisipaliteit se skriftelike toestemming vir ’n langer tydperk as agt weke, hetsy ononderbroke of andersins, in enige tydperk van twaalf maande in ’n kampeergebied kampeer nie. Die munisipaliteit kan so ’n aansoek weier of dit toestaan onderworpe aan die voorwaardes en vir die tydperk wat die munisipaliteit dienstig ag, maar wat nie langer as ’n verdere agt weke is nie.
- (3) Indien toestemming ingevolge subartikels (1) en (2) verleen word, word ’n nuwe kampeerpermit uitgereik teen betaling van die gewone voorgeskrewe gelde vir die volle tydperk van verdere okkupasie.
7. Die okkupeerder van ’n kampeerperseel moet die persoon wees wie se naam op die kampeerpermit verskyn en hy of sy mag nie sy regte daarkragtens onderverhuur, sedeer, afstaan of op enige wyse vervreem nie.
8. (1) Die bespreking van kampeerpersele word alleenlik oorweeg by ontvangs van ’n skriftelike aansoek.

pality for entrance to and use of a camping area and the amenities connected therewith;

“tent” means canvas stretched over poles which serves as a foldable and transportable room excluding a tent used by children for playing purposes;

“vehicle” means a device designed or adapted mainly to travel on wheels or crawler tracks and also includes a trailer, and

“waters” include rivers, streams, dams, reservoirs and furrows together with the banks thereof and any part of such waters.

Camping and erection of tents on land under control of the municipality

2. (1) No person shall camp on any land under the control of the municipality except on a camping site within the boundaries of a camping area, and then only subject to the provisions of this by-law.
- (2) No person shall erect a tent on land under control of the municipality, except on an approved camping site, without the permission of the municipality which approval may be subject to the conditions laid down by the municipality.
3. No person shall camp on any land within a camping area without being in possession of a valid camping permit.
4. Any person making use of a camping area or any amenity therein for whatever purpose shall do so at his own risk and the municipality shall, in the absence of proof of negligence on its part or any of its employees, not accept responsibility for the death of such person or injury, damage or loss suffered by such a person in the process.
5. No camping permit shall be issued unless the prospective camper—
 - (1) duly completes the camping register and by means of his or her signature therein signifies as to the correctness of the information supplied, to submission by him or her and his or her camping party to the provisions of this by-law and all rules laid down in terms thereof as also to the reasonable instructions of the caretaker;
 - (2) has paid the prescribed charges in respect of the full period during which the camping site will be occupied.
6. (1) A camping permit shall be valid only for the period stated therein and must be kept and produced upon request by the superintendent. The caretaker may renew such permit or refuse the renewal thereof.
- (2) No person shall without the written consent of the municipality camp in a camping area whether continuous or otherwise for a period exceeding eight weeks in any period of twelve months. The municipality may refuse such an application or grant it subject to such conditions and for such period as it may deem fit but not for any period in excess of a further eight weeks.
- (3) If permission is granted in terms of subsections (1) and (2) a new camping permit shall be issued on payment of the normal prescribed charges in respect of the full period of further occupation.
7. The occupier of a camping site must be the person whose name appears on the camping permit and he or she may not sublet, cede, dispose of, or in any way alienate his rights thereunder.
8. (1) Reservation of camping sites shall only be considered upon receipt of a written application.

(2) 'n Bedrag gelyk aan die volle bedrag ten opsigte van 'n perseel vir die hele tydperk waarvoor bespreking verlang word, is betaalbaar voordat sodanige bespreking bekragtig word. (3) Indien skriftelike kennis van kansellering van 'n bespreking minstens een-en-twintig dae voor die aanvang van die tydperk van bespreking deur die munisipaliteit ontvang word, word die helfte van die bedrag wat reeds deur die houër van die kampeerpermit betaal is aan hom terugbetaal. Alleenlik in buitengewone omstandighede oorweeg die munisipaliteit 'n groter terugbetaling. 9. (1) Nieteenstaande enige kontrak tussen die munisipaliteit en enige persoon kan die opsigter enige kampeerder en/of lid van sy of haar kampeergeselskap gelas om die kampeergebied te verlaat as die opsigter op redelike gronde glo dat sodanige persoon 'n misdryf gepleeg het, hetsy ingevolge hierdie verordening of enige ander wetsbepaling, of indien hy of sy hom of haar volgens die opsigter se mening op so 'n wyse gedra het dat sy of haar teenwoordigheid in die kampeergebied onwenslik is, of indien hy of sy versuim om die opsigter se redelike versoek of opdragte na te kom. (2) In die omstandighede in subartikel (1) vermeld, word die kampeerder se kampeerpermit ingetrek en word geen gelde ten opsigte van enige onverstreke tydperk waarvoor reeds betaal is, terugbetaal nie. 10. Wanneer 'n kampeerder se kampeerpermit weens tydsverloop of intrekking verval, moet so 'n kampeerder— (1) sy of haar kampeerperseel vrywilliglik en sonder versuim ontruim en dit in 'n skoon en netjiese toestand laat. Hy of sy is verantwoordelik vir die wegdoen van alle vullis en die opvul van alle gate en vore wat hy of sy in die grond gemaak het en indien hy of sy dit nie ten genoeg van die opsigter doen nie, kan dit op sy of haar koste deur die munisipaliteit gedoen word, en (2) al sy of haar besittings en dié van sy of haar kampeergeselskap vanaf sodanige kampeerperseel en die kampeergebied verwyder. Enige sodanige besittings wat in die kampeergebied agterbly nadat die kampeerder vertrek het, kan deur die opsigter op koste en risiko van die kampeerder verwyder en in bewaring gehou word en indien dit nie binne een maand vanaf sodanige verwydering deur die eienaar opgeëis en afgehaal word nie, word dit die munisipaliteit se eiendom. 11. (1) Net een woonwa, met hoogstens twee sytente wat deel daarvan uitmaak, per kampeerperseel word toegelaat op daardie kampeerpersele wat binne 'n kampeergebied afgesonder is vir die akkommodasie van woonwaens en mobiele wonings alleenlik. (2) Hoogstens drie tente per kampeerperseel sal toegelaat word op daardie kampeerpersele wat binne 'n kampeergebied afgesonder is vir die akkommodasie van tente alleenlik. 12. Geen kampeerder mag kampeer op 'n ander kampeerperseel as dié wat die opsigter aan hom of haar toewys nie of weier om sodanige beampte se redelike opdragte uit te voer of die opsigter se vereistes na te kom wat betref die wyse waarop sodanige kamp opgeslaan moet word. Die opsigter het in dié verband absolute diskresie en so ook wat betref die aanvaarbaarheid en genoegsaamheid, al dan nie, van enige woon/slaapakkommodasie, omheining, skerms, tydelike strukture, oprigtings en die getal en tipe voertuig/voertuie wat op 'n kampeerperseel toegelaat word. 13. Die opsigter kan enige kampeerder te eniger tyd gelas om sy of haar kamp na 'n ander kampeerperseel te verskuif as die opsigter dit ag in die openbare belang te wees of ter wille van die veiligheid van persone en/of eiendom of ter uitvoering van dringende werke van die munisipaliteit. 14. Geen kampeerder mag— (1) enige kampeerperseel vir enige ander doel as kampering gebruik nie en in die besonder mag hy of sy geen handel drijf of besigheid doen daarop nie; (2) op enige kampeerperseel 'n oorlas skep of toelaat dat dit daarop	(2) An amount equal to the full charges in respect of a site for the full period for which reservations is desired, shall be payable before such reservation is confirmed. (3) If written notice of cancellation of a reservation is received by the municipality at least twenty-one days prior to the commencement of the reserved period, half the amount of the charge already paid by the holder of the camping permit, shall be refunded to him. Only under exceptional circumstances will the municipality consider making a greater refund. 9. (1) Notwithstanding any contract between the municipality and any person, the caretaker may direct any camper and/or member of his or her camping party to leave the camping area if the caretaker has reasonable grounds to believe that such person has committed an offence whether in terms of this by-law or the provision of any other Act or if in the opinion of the caretaker he or she has conducted himself in such a manner that his or her presence in the camping area is undesirable or if he or she fails to comply with the reasonable requests or instructions of the caretaker. (2) In the circumstances set out in subsection (1) the campers' camping permit shall be withdrawn and no money shall be refunded in respect of any unexpired period already paid for. 10. When a camper's camping permit expires on account of efflux of time or withdrawal, such a camper shall— (1) voluntarily and without delay vacate his or her camping site and leave it in a clean and tidy condition. He or she shall be responsible for the disposing of all rubbish and the filling of all holes and furrows made by him or her in the ground and should he or she fail to do so to the satisfaction of the caretaker, the municipality may do so at his or her expense, and (2) remove from such camping site and the camping area all property belonging to him or her and members of his or her camping party. Any such property remaining in the camping area after the departure of the camper may be removed and kept in custody by the caretaker at the cost and risk of the camper and shall become the municipality's property if not claimed and removed by the owner within one month of such removal. 11. (1) Only one caravan with not more than two side tents forming part thereof, is permitted per camping site on those camping sites set aside within a camping area for the accommodation of caravans and mobile homes only. (2) Only three tents per camping site shall be permitted on those camping sites set aside within a camping area for the accommodation of tents only. 12. No camper shall camp on a camping site other than that assigned to him or her by the caretaker or refuse to obey the reasonable instructions of such officer or to comply with the caretaker's demands as to the manner of making such camp. The caretaker shall have absolute discretion in this regard as also with regard to the acceptability and sufficiency, or not, of any dwelling/sleeping accommodation, fencing, shelters, temporary structures, erections and the number and type of vehicle/s to be permitted on camping site. 13. Any camper may be instructed by the caretaker at any time to move his or her camp to another camping site if the caretaker considers such moving to be desirable in the public interest or for the sake of the safety of person and/or property or for purposes of executing urgent municipal works. 14. No camper shall— (1) use any camping site for any purpose other than a camping holiday and he or she shall in particular not carry on any trade or business thereon; (2) on any camping site create a nuisance or permit the creation of

geskep word deur enige lid van sy of haar kampeergeselskap of enige van sy of haar gaste nie.

- (3) In gebreke bly om sy of haar kampeerperseel in 'n skoon higiëniese toestand te hou of versuim om die goeie orde en welvoeglikheid daarop te handhaaf nie; ook mag hy of sy niks daarop toelaat wat inbreuk kan maak op die gerief en gemak van ander kampeerdere of die algemene publiek nie;
- (4) huisgereedskap, vis of groente skoonmaak of toelaat dat dit skoongemaak word, of voedsel voorberei of toelaat dat dit voorberei word op 'n ander plek as dié wat vir die doel aangewys is nie;
- (5) huishoudelike linnegoed of klere was en uithang of toelaat dat dit gewas of uitgehang word nie, behalwe ligte kledingstukke en benodigdhede wat nodig is vir die gerief van die individu, en dan alleenlik op die plekke wat vir die doel aangewys is;
- (6) aan enige persoon kos of losies verskaf vir geld of teen enige ander vergoeding nie;
- (7) enige dier, hond of hoender, eend, gans, kalkoen of ander voël op 'n kampeerperseel aanhou nie; met dien verstande dat die opsigter na goedgevoel die aanhou van kouvoëltyjies in koue kan toelaat, en
- (8) in gebreke bly om die redelike opdragte van die opsigter in verband met die beskerming van gesondheid en die handhawing van sindelikeid, netheid en die goeie orde binne die kampeergebied te gehoorsaam nie.

15. Niemand mag in 'n kampeergebied—

- (1) enige roerende of onroerende eiendom van die munisipaliteit, met inbegrip van inligtingstekens, aanwysingsborde, bome, bosse of plantegroei versteur, ontsier, beskadig, vernietig of verwyder nie;
- (2) enige dier of voël beseer, doodmaak, vang of versteur of die nes of eiers van 'n voël beskadig, versteur of vernietig nie;
- (3) na of van enige kampeerperseel beweeg behalwe langs die erkende paaie nie;
- (4) in 'n voertuig ry of dit bestuur op 'n wyse wat na die opsigter se mening die veiligheid van enige persoon, voertuig of eiendom in die gevaar kan stel nie;
- (5) 'n voertuig parkeer op 'n kampeerperseel waarop 'n ander persoon kampeer of in enige pad op so 'n wyse dat dit 'n versperring vir 'n ander kampeerder of verkeer kan veroorsaak nie. Die opsigter kan te eniger tyd wanneer hy of sy dit dienstig ag in belang van die kampeerdere en/of die publiek, enige persoon gelas om sy of haar voertuig elders te parkeer of om dit uit die kampeergebied te verwyder;
- (6) enige herstelwerk aan enige voertuig doen nie;
- (7) enige artikels of goedere of voedsel of enige ander handelsware smous, verkoop, uitstal vir verkoop of verwerk nie;
- (8) enige godslasterlike, onwelvoeglike of beledigende woord, artikel, voorstelling of teken op enige perseel of eiendom skryf, teken, ophang of vertoon nie;
- (9) enige daad verrig of enige taal besig wat godslasterlik, onwelvoeglik of beledigend is nie;
- (10) enige handeling verrig waardeur enige persoon beseer of eiendom beskadig of verniel kan word nie;
- (11) hom of haar op 'n wanordelike of oproerige wyse gedra nie;
- (12) urineer of hom of haar ontlast nie, behalwe in 'n sanitêre gerief;
- (13) in 'n naakte toestand of onbetaamlik geklee buite 'n kleedkamer, gemakhuisie of in die openbaar verskyn nie;
- (14) enige sanitêre gerief of kleedkamer wat vir die teenoorgestelde geslag bedoel is, gebruik of binnegaan nie;

a nuisance by any member of his or her camping party or any of his or her guests;

- (3) fail to maintain his camping site in a clean and sanitary condition or fail to maintain thereon good order and decency nor allow thereon anything which may interfere with the comfort and convenience of other campers of the general public;
- (4) clean or permit to be cleaned household utensils, fish or vegetables or prepare or permit to be prepared food at any place other than that assigned for the purpose;
- (5) wash or hang out or permit to be washed or hung out any household linen or clothes, except such light garments and accessories as are necessary for the comfort of the individual, and then only at the places assigned for the purpose;
- (6) board or lodge any person for money or against any other compensation;
- (7) keep any animal, dog or fowl, duck, goose, turkey or any other bird on a camping site; provided that the caretaker may at his discretion permit small cage birds in cages, and
- (8) fail to obey the reasonable instructions of the caretaker in connection with the preservation of health, cleanliness, neatness and good order within the camping area.

15. No person shall in a camping area—

- (1) disturb, deface, damage, destroy or remove any movable or immovable property belonging to the municipality including information and direction signs, trees, bushes or vegetation;
- (2) injure, kill, capture or disturb any animal or bird or damage, disturb or destroy the nest or eggs of any bird;
- (3) proceed to or from any camping site except along the recognised roads;
- (4) ride or drive a vehicle in a manner which may in the opinion of the superintendent endanger the safety of any person, vehicle or property;
- (5) park a vehicle on a camping site on which another person camps or in any road in such a manner as to cause an obstruction to another camper or traffic. The caretaker may whenever he or she considers it desirable in the interest of campers and/or the public, instruct any person to park his or her vehicle elsewhere or to remove it from the camping area;
- (6) do any repairs to any vehicle;
- (7) hawk, sell, expose for sale or process any articles or goods or foodstuffs or other commodity;
- (8) write, draw, affix or exhibit any profane, obscene or abusive word, matter, representation or character upon any premises or property;
- (9) commit any act or use any language which is profane, obscene or abusive;
- (10) do anything which may cause injury to persons or damage or destruction to property;
- (11) behave in a disorderly or riotous manner;
- (12) urinate or defecate except in a sanitary convenience;
- (13) appear in a nude state or improperly dressed outside a dressing room, closet or in public;
- (14) use or enter any sanitary convenience or change room provided for the opposite sex;

(15) bottels, stukkende glas of vullis weggooi behalwe in die houers wat die munisipaliteit vir die doel voorsien nie;	(15) deposit bottles, broken glass or rubbish except in the receptacles provided by the Municipality for the purpose;
(16) enige oorlas veroorsaak nie;	(16) cause a nuisance;
(17) enige musiek maak, verskaf of voortbring op 'n wyse wat inbreuk maak op die gerief, gemak en rus van kampeerders of van die algemene publiek nie;	(17) make, provide or reproduce any music in a manner which interferes with the comfort, convenience and peace of campers or the general public;
(18) 'n vuur maak nie, behalwe op die plekke wat vir die doel afgesonder is;	(18) make any fire except in the places assigned for the purpose;
(19) 'n vuurwapen, windbuks of windpistool afvuur nie;	(19) discharge a firearm, air rifle or air pistol;
(20) enige rekker gebruik nie;	(20) use a catapult;
(21) enige vuurwerk afvuur nie;	(21) discharge any fireworks;
(22) drentel nie, tensy hy of sy 'n lid van 'n kampeergeselskap of 'n gas van 'n kampeerder is;	(22) loiter unless he or she is a member of a camper's group or a camper's guest;
(23) deur of oor enige hek of heining kruip of klim nie;	(23) climb over or creep through any gate or fence;
(24) om aalmoese bedel of dobbel nie;	(24) solicit alms or gamble;
(25) enige waters besoedel nie;	(25) pollute any waters;
(26) (i) behalwe met die toestemming van die opsigter en op die wyse wat die opsigter goedkeur enige elektriese verbinding na sy of haar kampeerperseel of enige ander plek binne die kampeergebied maak nie;	(26) (i) except with the permission of the caretaker and in a manner approved by the caretaker make any electrical connection to his or her camping site or any other place within the camping area;
(ii) meer as een elektriese verbinding na sy of haar kampeerperseel hê nie, en net een toevoerleiding per kampeerperseel word toegelaat;	(ii) be permitted more than one electrical connection to his or her camping site and only one supply conductor shall be permitted per camping site;
(iii) 'n elektriese verbinding na sy of haar kampeerperseel vir ander doeleindes as 'n kampeerder se bona fide kampeerbehoefes gebruik nie;	(iii) use an electrical connection to his or her camping site for purposes other than a camper's bona fide camping needs;
(27) enige werknemer van die munisipaliteit hinder by die wettige uitvoering van sy of haar pligte nie;	(27) obstruct any employee of the municipality in the lawful execution of his or her duties;
(28) wanneer hy of sy daartoe versoek word deur die opsigter of ander gemagtigde werknemer van die munisipaliteit by die wettige uitvoering van sy of haar pligte, weier om—	(28) refuse, upon being requested by the caretaker or other authorised employee of the municipality in the lawful execution of his or her duty—
(a) 'n kaartjie of kampeerpermit wat deur die munisipaliteit uitgereik is in verband met die kampeergebied te toon nie, of	(a) to produce any ticket or camping permit issued by the municipality in connection with a camping area, or
(b) sy naam en adres te verstrek nie;	(b) to furnish his name and address;
(29) sonder die toestemming van die opsigter—	(29) without the consent of the caretaker—
(a) enige gebied betree of gebou binnegaan wat nie vir die publiek toeganklik is nie;	(a) enter any area or building not open to the public;
(b) enige openbare vermaaklikheid aanbied of hou nie;	(b) present or hold any public entertainment;
(c) enige geld insamel of kollekte hou nie;	(c) collect any money or hold collections;
(d) enige pamflet, boek, strooibiljet of enige ander gedrukte of geskrewe stof versprei nie;	(d) distribute any pamphlet, book, handbill or any printed or written matter;
(e) enige byeenkoms organiseer of toespreek nie.	(e) organise or address any gathering.
16. Geen georganiseerde dansery word binne die kampeergebied toegelaat sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit nie.	16. Organised dancing within the camping area shall not be permitted without written approval by the municipality.
17. Die munisipaliteit kan—	17. The municipality may—
(1) kennisgewing of tekens aanbring vir die beheer oor 'n kampeergebied en die bepaling van die algemene sake wat hy nodig of geskik ag om die oogmerke van hierdie verordening te bereik, en	(1) set up notices or signs for the control of a camping area and the defining of the general matters which it may deem necessary or suitable to achieve the objects of this by-law, and
(2) voorts en sonder inkorting van die algemeenheid van sy magte en bevoegdhede—	(2) furthermore and without prejudice to the generality of its powers and authority—

- (i) die gebruik van 'n kampeergebied of enige gedeelte/ daarvan vir 'n bepaalde doel afsonder;
- (ii) die tye wanneer persone tot 'n kampeergebied toegelaat word of dit kan of moet verlaat, voorskryf;
- (iii) die maksimum getal persone voorskryf wat per kampeerperseel mag kampeer of wat die kampeergebied mag binnegaan;
- (iv) die gebruik van voertuie beheer, reël of beperk, en
- (v) die gelde voorskryf wat betaalbaar is vir toegang tot en die gebruik van enige kampeergebied en fasiliteite daarin.

Kampering op private grond

18. (1) Niemand mag sonder die munisipaliteit se voorafverkreë skriftelike toestemming op private grond kampeer of toelaat dat daarop gekampeer word nie, hetsy vir wins of andersins.
- (2) Die munisipaliteit kan na goeë dunde enige sodanige aansoek om toestemming weier of dit toestaan onderworpe aan die bepalings van hierdie verordening en enige verdere voorwaardes wat die munisipaliteit dienstig ag.
- (3) Die munisipaliteit kan enige toestemming wat soos voornoem toegestaan is, intrek indien die eienaar versuim om aan al die voorwaardes wat tydens goedkeuring deur die munisipaliteit voorgeskryf is of die bepalings van enige ordonnansie of wet na te kom nadat die eienaar skriftelik in kennis gestel is om dit na te kom.

Strafbepaling

19. Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of 'n wettige opdrag van die opsigter verontagsaam of nalaat om daaraan te voldoen, is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met—
- (1) 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
 - (2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
 - (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10874

- (i) reserve the use of a camping area or any portion/s thereof for a specific purpose;
- (ii) prescribe the times when persons shall be allowed into or may or must leave a camping area;
- (iii) determine the maximum number of persons who shall be permitted to camp per camping site or to enter the camping area;
- (iv) control, regulate or restrict the use of vehicles, and
- (v) prescribe the charges payable for entry to and the use of any camping area and amenities therein.

Camping on private land

18. (1) No person shall without the prior written permission of the municipality having been obtained camp on private land or permit camping thereon be it for profit or otherwise.
- (2) The municipality may in its discretion refuse any such application for permission or grant it subject to the provisions of this by-law and any further conditions which the municipality may consider expedient.
- (3) The municipality may withdraw any permission granted as aforementioned, if the owner does not comply with all the provisions of this by-law and the further conditions imposed by the municipality at the time of approval or the provisions of any ordinance or act, after having been warned in writing to comply therewith.

Penalties

19. Any person who contravenes any provision of this by-law or disregards or fails to comply with a lawful instruction from the caretaker shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—
- (1) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
 - (2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
 - (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention. 10874

MUNISIPALITEIT CEDERBERG

VERORDENING INSAKE NATUURRESERVATE

(13/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van natuur- en omgewingsbewaring te bevorder;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die gebruik en bestuur van natuurreservate te reguleer.

Woordbepaling

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

CEDERBERG MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO NATURE RESERVES

(13/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of nature and environmental conservation;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate the use and management of nature reserves.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, agent of werknemer;

“reservaat” die grond soos beskryf in Provinsiale Kennisgewing soos hieronder uiteengesit:

- (a) Ramskop Natuurreservaat — PK 824/1979;
- (b) Lambertsbaai Natuurreservaat — PK 785/1967.

Natuur- en Omgewingsbewaringsregulasies van toepassing

2. Die bepalings van die Natuur- en Omgewingsbewaringsregulasies afgekondig by Provinsiale Kennisgewing 955 van 29 Augustus 1975 is *mutatis mutandis* van toepassing ten opsigte van die reservate, en enige verwysing in sodanige regulasies na—
 - (a) ’n natuurreservaat, of
 - (b) die Direkteur of die Departement word vertolk as ’n verwysing onderskeidelik na—
 - (i) die reservaat, of
 - (ii) die munisipaliteit.

Gelde

3. Die munisipaliteit stel die gelde vas wat aan hom betaalbaar is in verband met enige gerief, fasiliteit, vermaaklikheid, vertoning, uitvoering of diens wat deur hom ten opsigte van die reservate ingestel is of voorsien word.

Kampeer en piekniek hou

4. (a) Niemand mag in die reservate kampeer of piekniek hou nie behalwe ooreenkomstig die bepalings van hierdie verordening en op die perseel wat deur die munisipaliteit aan sodanige persoon toegewys is.
- (b) Iedereen aan wie ’n perseel ingevolge hierdie artikel toegewys is, is verantwoordelik vir die sindelikeit daarvan.

Algemene verbod

5. Niemand mag in die reservate—
 - (a) enige blombedding of grasperk wederregtelik betree nie;
 - (b) enigiets verkoop of te koop aanbied sonder die voorafverkreeë skriftelike toestemming van die munisipaliteit nie;
 - (c) sonder grondige rede weier of versuim om sy regte naam en adres op aanvraag aan die munisipaliteit te verstrek nie, en
 - (d) enige motorvoertuig sonder toesig laat nie alvorens die handrem en deure daarvan vasgetrek en gesluit is.

Strafbepaling

6. Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen is aan ’n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met ’n straf van—
 - (1) ’n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
 - (2) in die geval van ’n voortdurende misdryf, met ’n addisionele boete of ’n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“reserve” means the land described in the Provincial Notice set out below:

- (a) Ramskop Nature Reserve — Provincial Notice 824/1979;
- (b) Lamberts’s Bay Nature Reserve — Provincial Notice 785/1967.

Nature and Environmental Regulations applicable

2. The provisions of the Nature and Environmental Conservation Regulations promulgated under Provincial Notice 955 dated 29 August 1975 shall apply *mutatis mutandis* in respect of the reserves, and any reference in such regulations to—
 - (a) a nature reserve, or
 - (b) the Director or the Department, shall be construed as a reference to—
 - (i) the reserve, or
 - (ii) the municipality respectively.

Charges

3. The municipality shall fix the charges payable to it in connection with any amenity, facility, entertainment, exhibition, performance or service established or provided by it in respect of the reserves.

Camping and picnicking

4. (a) No person shall camp or picnic in the reserves except in conformity with the provisions of this by-law and at such site as the municipality may allocate to such person.
- (b) Any person who has been allocated a site in terms of this section shall be responsible for the cleanliness thereof.

General prohibitions

5. No person shall—
 - (a) trespass upon any flower bed or lawn;
 - (b) sell or offer for sale anything without first having obtained the written permission of the municipality;
 - (c) without good cause refuse or fail on demand to furnish any official with his correct name and address, and
 - (d) leave any motor vehicle unattended without first having secured the handbrake and locked the doors thereof, in the reserves.

Penalty

6. Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—
 - (1) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
 - (2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and

- (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10875

- (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention. 10875

MUNISIPALITEIT CEDERBERG

VERORDENING INSAKE OPENBARE GERIEWE

(14/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van 'n veilige en rustige omgewing te bevorder;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die gebruik en bestuur van openbare geriewe te reguleer.

Woordomskrywing

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“kennisgewing” 'n amptelike kennisgewing deur die munisipaliteit opgestel en wat vertoon word by elke ingang tot of op 'n opsigtelike plek in, by of op 'n openbare gerief waardeur die munisipaliteit bepalings of voorskrifte wat hy ingevolge hierdie verordening aangeneem het, bekend maak;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“openbare gerief”—

- (a) enige grond, plein, kampeertreëin, swembadterreëin, rivier, openbare oord, ontspanningsgrond, natuurreservaat, diere-, botaniese- of ander tuin, park, speelpark, sportterreëin of wandelpad, met inbegrip van enige gedeelte daarvan en enige fasiliteit of apparaat daarin of daarop;
- (b) enige gebou, struktuur, saal, kamer of kantoor met inbegrip van enige gedeelte daarvan en enige fasiliteit of apparaat daarin, wat die eiendom is van, of besit, beheer of gehuur word deur die munisipaliteit en waartoe die algemene publiek toegang het, hetsy teen betaling van toegangsgelde al dan nie;

maar uitgesonderd:

- (i) enige publieke pad of straat;
- (ii) enige openbare gerief in paragrawe (a) en (b) bedoel, indien dit wettiglik ingevolge 'n ooreenkoms deur 'n ander persoon as die munisipaliteit beheer en bestuur word, en
- (iii) enige openbare gerief wat van die munisipaliteit gehuur word.

Maksimum getal besoekers

2. (1) Die munisipaliteit kan die maksimum getal besoekers wat op 'n bepaalde tydstep in of by 'n openbare gerief aanwesig mag wees, bepaal; met dien verstande dat verskillende getalle aldus vir verskillende openbare geriewe bepaal kan word.
- (2) Die getalle in subartikel (1) bedoel, word deur die munisipaliteit bekend gemaak by wyse van 'n kennisgewing.

CEDERBERG MUNICIPALITY

PUBLIC AMENITIES BY-LAW

(14/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of a safe and peaceful environment;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate the use and management of public amenities.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“notice” means official notice displayed at every entrance to or at a conspicuous place at or on a public amenity and in which the municipality shall make known provisions and directions adopted by it in terms of this by-law;

“public amenity” means—

- (a) any land, square, camping site, swimming bath, river, public resort, recreation site, nature reserve, zoological, botanical or other garden, park or hiking trail which is the property of the municipality, including any portion thereof and any facility or apparatus therein or thereon;
- (b) any building, structure, hall, room, or office including any part thereof and any facility or apparatus therein, which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission fees or not;

but excluding:

- (i) any public road or street;
- (ii) any public amenity contemplated in paragraphs (a) and (b), if it is lawfully controlled and managed in terms of an agreement by a person other than the municipality, and
- (iii) any public amenity hired from the municipality.

Maximum number of visitors

2. (1) The municipality may determine the maximum number of visitors who may be present at a specific time in or at a public amenity.
- (2) The number contemplated in subsection (1) are made known by the municipality by means of a notice.

Toegang tot en verblyf in 'n openbare gerief

3. (1) 'n Openbare gerief is, behoudens die bepalings van hierdie verordeninge, oop vir die publiek op die tye wat die munisipaliteit bepaal.
- (2) Geen besoeker mag 'n openbare gerief binnegaan of verlaat op 'n ander plek as die wat vir daardie doel aangedui is nie.
- (3) Die tye en plekke in subartikels (1) en (2) bedoel, word deur die munisipaliteit by wyse van 'n kennisgewing bekend gemaak.

Toegangsgelde

4. (1) 'n Besoeker aan 'n openbare gerief betaal die toegangsgelde wat van tyd tot tyd deur die munisipaliteit vasgestel word en sodanige toegangsgelde word by wyse van kennisgewing bekend gemaak.
- (2) Verskillende toegangsgelde kan aldus ten opsigte van besoekers van verskillende ouderdomme vasgestel word en die munisipaliteit kan sekere groepe persone vrystel van die betaling van enige toegangsgelde.

Oorlaste

5. Geen persoon mag in of by 'n openbare gerief enigeen van die volgende handeling verrig of toelaat dat dit verrig word nie—
- (a) die gebruik van taal of die verrigting van enige ander handeling wat daarop bereken is om die goeie orde te versteur;
- (b) die afvuur van vuurwapens, windbukse, windpistole, vuurwerke of die gebruik van rekkers, slingervelle of katapulte sonder die munisipaliteit se skriftelike toestemming;
- (c) die brand van rommel of vullis;
- (d) die veroorsaking van onaangename of aanstootlike reuke;
- (e) die verwekking van rookoorlaste;
- (f) die veroorsaking van steurings deur bakleiery, geskree, getwis of gesing of die speel van musiekinstrumente, of die gebruik van luidsprekers, radio-ontvangstoestelle, televisiestelle of soortgelyke toerusting;
- (g) te bedel vir geld, kos of werk of die aanbied van dienste, of
- (h) op enige ander wyse 'n oorlaste, belemmering, stoornis of ergenis vir die publiek veroorsaak;
- (i) enige vullis, afvalstof, materiaal of enige stof of ding stort, laat val of neersit of toelaat dat dit gedoen word, behalwe in 'n houer wat vir daardie doel in of op die gerief verskaf is nie.

Strukture

6. Geen persoon mag sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige struktuur, skerm of enigets anders, behalwe die parkering van 'n woonwa of tent wat vir kampeerdoeleindes opgerig is op 'n terrein wat spesifiek by kennisgewing daarvoor afgesonder is, in of op 'n openbare gerief oprig of aanbring nie.

Drank en voedsel

7. Geen persoon mag in stryd met 'n bepaling van 'n kennisgewing enige alkoholieë of enige ander drank of enige voedsel van welke aard ook al in 'n openbare gerief inbring nie.

Diere

8. (1) Geen persoon mag enige lewendige dier, voël, vis of pluimvee in 'n openbare gerief inbring nie behalwe ooreenkomstig voorskrifte van die munisipaliteit.
- (2) Die voorskrifte in subartikel (1) bedoel, word by wyse van kennisgewing bekend gemaak.

Admission to and sojourn in a public amenity

3. (1) A public amenity is, subject to the provisions of this by-law, open to the public on the times determined by the municipality.
- (2) No visitor shall enter or leave a public amenity at a place other than that indicated for that purpose.
- (3) The times and places contemplated in subsections (1) and (2), shall be made known by the municipality by means of a notice.

Entrance fees

4. (1) A visitor to a public amenity shall pay entrance fees determined from time to time by the municipality and such entrance fees shall be made known by means of a notice.
- (2) Different entrance fees may be determined in respect of visitors of different ages and the municipality may exempt certain groups of persons from the payment of an entrance fee.

Nuisances

5. No person shall perform or permit any of the following acts in or at a public amenity—
- (a) the use of language or the performance of any other act which disturbs the good order;
- (b) the firing of firearms, airguns, air pistols, fireworks or the use of sling-shots or catapults without the municipality's written consent;
- (c) the burning of rubble or refuse;
- (d) the causing of unpleasant or offensive smells;
- (e) the production of smoke nuisances;
- (f) the causing of disturbances by fighting, shouting, arguing, singing or the playing of musical instruments; or by the use of loudspeakers, radio reception devices, television sets, or similar equipment;
- (g) the begging for money, food, work or the offering of services, or
- (h) in any other manner cause a nuisance, obstruction, disturbance or annoyance to the public;
- (i) dump, drop or place any refuse, rubble, material or any object or thing or permit it to be done, except in a container provided for that purpose in or at the amenity.

Structures

6. No person shall without the written consent of the municipality having first been obtained, erect or establish in or on a public amenity any structure, shelter or anything similar, except the parking of a caravan or tent erected for camping purposes on a site specifically set aside therefor by notice.

Liquor and food

7. No person shall, contrary to a provision of a notice, bring into a public amenity any alcoholic or any other liquor or any food of whatever nature.

Animals

8. (1) No person shall bring any live animal, bird, fish or poultry into a public amenity except in accordance with the directions of the municipality.
- (2) The directions contemplated in subsection (1) shall be made known by means of a notice.

Gebruik van openbare geriewe

9. (1) Geen persoon mag sonder die toestemming van die munisipaliteit, of in stryd met enige voorwaardes wat die munisipaliteit by die verlening van sodanige toestemming mag oplê, in of by 'n openbare gerief—
- (a) 'n openbare vermaaklikheid reël of aanbied nie;
 - (b) geld of enige ander goedere vir liefdadigheid of enige ander doel van die algemene publiek insamel nie;
 - (c) enige pamflet, plakkaat, skildery, boek, strooibiljet of enige ander gedrukte, geskrewe of geskilderde werk vertoon of versprei nie;
 - (d) enige vergadering reël, hou of toespreek nie;
 - (e) 'n openbare byeenkoms of optog, uitstalling of uitvoering reël of hou nie;
 - (f) enige ambag, beroep of besigheid bedryf nie;
 - (g) enige ware of artikels uitstal, verkoop of verhuur of te koop of te huur aanbied nie;
 - (h) 'n veiling hou nie;
 - (i) teen vergoeding waarsêery beoefen nie.
- (2) By die toepassing van hierdie verordening beteken “openbare byeenkoms of optog” 'n byeenkoms of optog van 15 of meer persone wat nie deur nasionale of provinsiale wetgewing gereël word nie.

Veiligheid en orde

10. (1) Geen persoon mag, behoudens subartikel (2) in of by 'n openbare gerief—
- (a) enigiets binne so 'n gerief beskadig of ontsier nie;
 - (b) enigiets binne so 'n gerief gebruik of poog om dit te gebruik vir 'n ander doel as waarvoor dit bestem of by kennisgewing bepaal is nie;
 - (c) 'n vuur aansteek of voedsel voorberei nie, behalwe op 'n plek wat vir daardie doel by kennisgewing aangedui is;
 - (d) enige brandende of smeulende voorwerp weggooi nie;
 - (e) enige rots, klip of voorwerp van enige berg, koppie, skuinste, krans of wal gooi of afrol nie;
 - (f) enige boom, plant, struik, gewas of blom uittrek, pluk of beskadig nie;
 - (g) hom/haar op 'n onbehoorlike, onfatsoenlike, oproerige, gewelddadige of onbetaamlike wyse gedra nie;
 - (h) 'n steurnis veroorsaak nie;
 - (i) 'n voertuig was, poleer of herstel nie;
 - (j) in 'n blombedding loop, staan, sit of lê nie;
 - (k) enige dier, voël of vis doodmaak, beseer, agtervolg, pla, mishandel of vang of 'n voëlne of eiers verplaas, versteur, vernietig of verwyder nie;
 - (l) in stryd met 'n bepaling van 'n kennisgewing op gras loop, staan, sit of lê nie;
 - (m) op 'n bank of sitplek lê of dit op so 'n wyse gebruik dat ander gebruikers of voornemende gebruikers dit onmoontlik vind om daarvan gebruik te maak nie;
 - (n) teenstrydig met enige kennisgewing of voorskrif op speelparktoerusting speel of sit nie;

Use of public amenities

9. (1) No person shall without the consent of the municipality or contrary to any condition which the municipality may impose when granting such consent—
- (a) arrange or present any public entertainment;
 - (b) collect money or any other goods for charity or any other purpose from the general public;
 - (c) display or distribute any pamphlet, placard, painting, book, handbill or any other printed, written or painted work;
 - (d) arrange, hold or address any meeting;
 - (e) arrange or hold a public gathering or procession, exhibition or performance;
 - (f) conduct any trade, occupation or business;
 - (g) display, sell or rent out or present for sale or rent any wares or articles;
 - (h) hold an auction;
 - (i) tell fortunes for compensation.
- (2) For the purposes of this by-law “public gathering or procession” shall mean a procession or gathering of 15 or more persons and which is not regulated by national or provincial legislation.

Safety and order

10. (1) No person shall, subject to subsection (2), in or at a public amenity—
- (a) damage or disfigure anything within such amenity;
 - (b) use or try to use anything within such amenity for any purpose other than that for which it is designated or determined by notice;
 - (c) light a fire or prepare food, except at a place indicated for that purpose by notice;
 - (d) throw away any burning or smouldering object;
 - (e) throw or roll down any rock, stone or object from any mountain, koppie, slope or cliff;
 - (f) pull out, pick or damage any tree, plant, shrub, vegetation or flower;
 - (g) behave himself or herself in an improper, indecent, unruly, violent or unbecoming manner;
 - (h) cause a disturbance;
 - (i) wash, polish or repair a vehicle;
 - (j) walk, stand, sit or lie in a flower bed;
 - (k) kill, hurt, follow, disturb, ill-treat or catch any animal, bird or fish or displace, disturb, destroy or remove any bird nests or eggs;
 - (l) walk, stand sit or lie on grass contrary to the provisions of a notice;
 - (m) lie on a bench or seating-place or use it in such a manner that other users or potential users find it impossible to make use thereof;
 - (n) play or sit on play park equipment contrary to the provisions of a notice or prescription;

(o) in stryd met 'n bepaling van 'n kennisgewing in 'n visdam, spuitfontein, stroom of vyver swem, loop of speel nie.

- (2) Die munisipaliteit kan by wyse van kennisgewing enige van die handelinge in subartikel (1) bedoel en onderworpe aan die voorskrifte wat die munisipaliteit nodig ag en in die kennisgewing vermeld, magtig.

Water

11. Geen persoon mag in of by enige openbare gerief enige waterbron of watertoevoer misbruik, besmet of besoedel, of water vermors nie.

Wasgoed en skottelgoed

12. Geen persoon mag in of by enige openbare gerief enige skottelgoed of wasgoed was of klere uithang nie, behalwe op plekke wat vir daardie doel by 'n kennisgewing aangedui is.

Voertuie

13. (1) Geen persoon mag enige vragmotor, bus, motorkar, motorfiets, motordriewiel, fiets of enige ander voertuig, vaartuig of vliegtuig hetsy by wyse van meganiese, dierlike, natuurlike of menslike krag aangedryf, in 'n openbare gerief inbring nie, behalwe ooreenkomstig die voorskrifte van die munisipaliteit;
- (2) Die munisipaliteit bepaal die snelheidsgrens wat van toepassing is in 'n openbare gerief;
- (3) Die voorskrifte in subartikel (1) bedoel en die snelheidsgrens in subartikel (2) bedoel, word by wyse van kennisgewing deur die munisipaliteit bekend gemaak.

Spele

14. Geen spel van welke aard ook al mag in of op 'n openbare gerief gespeel of bedryf word deur enige persoon of persone nie, behalwe op die plekke wat vir daardie doel by kennisgewing afgesonder is en ooreenkomstig die voorskrifte van die munisipaliteit wat by wyse van kennisgewing aldus bekend gemaak word.

Strafbepalings

15. Enige persoon wat 'n bepaling of voorskrif van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, of 'n kennisgewing of voorwaarde in terme van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, ongeag of sodanige oortreding of versuim elders in hierdie verordeninge tot 'n misdryf verklaar is, al dan nie, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met—
- (1) 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
- (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10876

(o) swim, walk or play, contrary to the provisions of a notice, in a fish-pond, fountain, stream or pond.

- (2) The municipality may by way of notice and subject to such conditions as the municipality deems necessary and mentioned in the notice, authorise any of the actions contemplated in subsection (1).

Water

11. No person may misuse, pollute or contaminate any water source or water supply or waste water in or at any public amenity.

Laundry and crockery

12. No person may in or at a public amenity wash any crockery or laundry or hang out clothes, except at places indicated by notice for that purpose.

Vehicles

13. (1) No person may bring into a public amenity any truck, bus, motorcar, motor cycle, motor tricycle, bicycle or any other vehicle, craft or aeroplane, whether driven by mechanical, animal, natural or human power, except in accordance with the directions of the municipality;
- (2) The municipality determines the speed limit applicable in a public amenity;
- (3) The directions contemplated in subsection (1) and the speed limit contemplated in subsection (2) shall be made known by the municipality by way of notice.

Games

14. No game of any nature whatsoever shall be played or conducted in or on a public amenity by any person or persons except at places set aside for that purpose by notice and in accordance with the directions of the municipality and which is made known by way of notice.

Penalties

15. Any person who contravenes or fails to comply with a provision of this by-law, a notice issued in terms of this by-law or a condition imposed under this by-law, irrespective of whether such contravention or failure has been declared as an offence elsewhere in this by-law, shall be guilty of an offence and liable upon conviction to:
- (1) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
- (2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
- (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention. 10876

MUNISIPALITEIT CEDERBERG

OPENBARE OORLASTE EN DIE AANHOU VAN DIERE,
PLUIMVEE, DUIWE EN BYE

(15/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van 'n veilige, aantreklike en rustige omgewing tot voordeel van inwoners in die regsgebied van die munisipaliteit te bevorder;

Woordomskriving

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“**dier**”, perd, ponie, muil, donkie, bees, vark, skaap, bok, kameel, reptiel, inheemse dier en ander wilde of eksotiese dier, maar sluit uit honde en katte wat as troeteldiere aangehou word;

“**distriksmunisipaliteit**” die Weskus Distriksmunisipaliteit gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 480 van 2000 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“**duif**” enige duif, uitgesonderd enige sierduif of wildeduif.

“**eienaar**”, sluit in—

- (a) die persoon of persone in wie se naam die vaste eiendom van tyd tot tyd geregistreer is.
- (b) in enige geval waar 'n eiendom aan 'n geregistreerde huurooreenkoms onderworpe is, die huurder van so 'n eiendom.
- (c) in gevalle wat die persoon in wie se naam dit geregistreer is insolvent is of afgestorwe is, of nie by sy volle verstand is nie of wie se boedel toegewys is vir die wins van sy krediteure, die persoon in wie die administrasie van die eiendom gevestig is as trustee, eksekuteur, kurator of gevolmagtigde, of administrateur.
- (d) in gevalle waar die eienaar soos hierbo beskryf afwesig is, die agent of persoon wat die huur van die ter sake eiendom ontvang.
- (e) in enige geval waar die eiendom voordelig bewoon word onder 'n servituut of soortgelyke reg die bewoner van so 'n eiendom.

“**hondeherberg**”, enige inrigting waarvan die besigheid die teel, aanhou of afrigting van honde is insluitend skutte hetsy dit deur die Staat of andersins bedryf word;

“**kattery**”, enige inrigting waar katte geteel word of aangehou word;

“**munisipaliteit**” die Cederberg Munisipaliteit gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“**openbare oorlas**” enige handeling, versuim of toestand op 'n perseel met inbegrip van enige gebou, struktuur of gewas daarop wat na die mening van die munisipaliteit die veiligheid van 'n persoon of eiendom in gevaar stel of wat onooglik, hinderlik, aanstootlik of rusversteurend is vir die algemene publiek of inwoners van die omgewing van sodanige perseel;

CEDERBERG MUNICIPALITY

BY-LAW FOR THE PREVENTION OF PUBLIC NUISANCES
AND THE KEEPING OF ANIMALS, POULTRY, PIGEONS
AND BEES

(15/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of a safe, pleasant and tranquil environment for the benefit of residents within the area of jurisdiction of the municipality;

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“**animal**” means horse, pony, mule, donkey, cattle, pig, sheep, goat, camel, reptile, indigenous animal or exotic animal, but excludes dogs and cats kept as domestic pets;

“**cattery**” means any establishment where cats are bred or boarded;

“**district municipality**” means the West Coast District Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 480 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**kennel**” means any establishment that has as its business the breeding, training or boarding of dogs and includes pounds whether operated by the State or otherwise;

“**municipality**” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**owner**” includes—

- (a) the person or persons in whom from time to time shall be vested the legal title to any immovable property.
- (b) in any case where a property is subject to a registered lease the lessee of such property.
- (c) in cases where the person in whom the legal title is vested is insolvent or deceased, or is of unsound mind or whose estate has been assigned for the benefit of his creditors, the person in whom the administration of the property is vested as trustee, executor, curator or assignee, or administrator.
- (d) in cases where the owner as above described is absent the agent or person receiving the rent of the property in question.
- (e) in any case where the property is beneficially occupied under a servitude or right similar thereto the occupier of such property.

“**pigeon**” means any pigeon other than any fancy pigeon or dove;

“**poultry**” means any fowl, goose, ostrich, duck, pigeon, dove, turkey, muscovy, guinea-fowl, peacock and/or peahen or bird whether domesticated or wild;

“**premises**” means any building, tent or other structure, together with the land on which it is erected and any adjacent land, whether vacant or not, which is used in coherence therewith, and includes any vehicle, carriage, ship or boat;

“openbare pad” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek (hetsy ’n deurgang aldan nie) wat algemeen gebruik word deur die publiek of enige gedeelte daarvan of waartoe die publiek of ’n deel daarvan die reg van toegang het, en ook—

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop; en
- (c) enige ander werk of voorwerp wat ’n deel uitmaak van of verbind is met of behoort tot daardie pad, straat of deurgang;

“openbare plek” enige plein, gebou, park, ontspanningsoord of oop terrein wat—

- (a) by die munisipaliteit berus;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik, of
- (c) getoon word op ’n algemene plan van ’n dorpsgebied in ’n akteregistrasiekantoor van ’n landmeter-generaal en wat verskaf is vir of gereserveer is vir die gebruik van die publiek of die eienaars van erwe in sodanige dorpsgebied;

“perseel”, enige gebou, tent of enige ander struktuur, saam met die grond waarop dit staan en enige aangrensende grond, hetsy vakant aldan nie, wat in samehang daarmee gebruik word en sluit in enige voertuig, rytuig, skip of boot.

“pluimvee”, enige hoender, gans, volstruis, eend, kalkoen, makou, tarentaal, pou of voël hetsy dit makgemaak of wild is.

“struktuur”, enige, stal, skuur, varkhok, kraal, voëlhok, kamp, bedekte struktuur, hoenderhok, hok, kamp, duiwehok of gebou wat gebruik word vir die behuising van mense of die aanhou diere en pluimvee.

DEEL 1

OPENBARE OORLASTE

Gedrag en optrede

2. (1) Ondanks die bepalings van enige ander verordening mag niemand—
 - (a) werk op enige perseel uitvoer of ’n gebou of gronde gebruik vir doeleindes wat daarop bereken is om sodanige perseel in waarde te laat verminder of dit te ontsier of om inbreuk te maak op die gerief of gemak van die bure of om ’n bron van gevaar vir enige persoon te word nie. Indien die munisipaliteit van mening is dat hierdie bepaling verontagsaam word, kan hy gelas dat sodanige werk of gebruik onmiddellik gestaak word en dat die vorige toestand herstel word;
 - (b) enige handel, besigheid of beroep uitoefen op enige perseel in die munisipale gebied wat na die mening van die munisipaliteit ’n bron van ongerief of ergernis vir die omgewing is of kan word nie;
 - (c) enige vrugte- of groenteskille, gebreke bottels, glas, vullis of ding wat aanstootlik is of waarskynlik ergernis, gevaar of besering sal veroorsaak aan persone in of op enige perseel, straat of openbare plek stort, laat bly, uitgooi, neergooi of plaas nie;
 - (d) toelaat dat die omheining van enige perseel in ’n vervalde, gevaarlike, onooglike of verwaarloosde toestand raak nie;
 - (e) toelaat dat ’n gebou of struktuur of enige gedeelte daarvan op enige perseel in ’n vervalde, gevaarlike, verwaarloosde of onooglike toestand raak nie, of in gebreke bly om die dakwaterwegdoenstelsel, pype, vuilriole, riole, water-, afvalwater- en spoelklosettoerusting en alle ander toebehore wat deel uitmaak van of bevestig is aan enige gebou of struktuur, in ’n goeie en heel toestand te hou, of in gebreke bly om die mure van enige gebou of struktuur vogyry te hou nie;

“public nuisance” means any act, omission or condition on any premises, including any building, structure or growth thereon, which in the opinion of the municipality is offensive or dangerous, or which materially interferes with the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of the occupiers of property in the neighbourhood or which adversely effects the safety of the public;

“public place” means any square, building, park, recreation ground or open space which:—

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use, or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“public road” means any road, street or thoroughfare or any other place (whether a thoroughfare or not) which is commonly used by the public or any section thereof or to which the public or any section thereof has a right of access, and includes:—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare, and
- (c) any other work or object forming part of or connected with or belonging to such road, street or thoroughfare;

“structure” means any stable, shed, pigsty, kraal, aviary, paddock, covering structure, poultry house, enclosure, run, loft or building used for human shelter or the keeping or enclosing of animals, poultry, pigeons or bees;

PART 1

PUBLIC NUISANCES

Behaviour and conduct

2. (1) Notwithstanding the provisions of any other by-law no person shall:
 - (a) do work on any premises or use any building or land for purposes calculated to depreciate or to disfigure such premises or to interfere with the convenience or comfort of the neighbours or to become a source of danger to any person. Should the municipality be of the opinion that this provision is being ignored, the municipality may instruct that such work or use be discontinued forthwith and that the previous condition be reinstated;
 - (b) carry on any trade, business or profession on any premises in the municipal area which may in the opinion of the municipality be a source or become a source of discomfort or annoyance to the neighbourhood;
 - (c) deposit, leave, spill, drop or place any fruit or vegetable peels, broken bottles, glass, refuse or thing which is offensive or likely to cause annoyance, danger or injury to persons in or upon any premises, street or public place;
 - (d) allow the fencing of any premises to fall into a state of disrepair or to become unsightly or dilapidated;
 - (e) allow any building or structure or any portion thereof on any premises to fall into a dilapidated, neglected or unsightly state, or fail to maintain the roof-water disposal system, pipes, sewers, drains, water fittings, waste water fittings, water closet fittings and all other appurtenances forming part of or attached to any building or structure in good and sound repair, or fail to maintain the walls of any building or structure free from dampness;

- (f) enige stoep en/of veranda van enige winkel of besigheidperseel of onbeboude grond wat aan sodanige winkel of besigheidperseel grens, gebruik of laat gebruik of toelaat dat dit gebruik word vir die doel om enige goedere, artikels of handelsware op te berg, op te stapel, te stort, weg te doen, uit te stal, te hou, te verkoop of vir verkoop aan te bied nie;
- (g) enige winkel of besigheidperseel of onbeboude grond wat aan sodanige winkel of besigheidperseel grens of enige gedeelte daarvan wat vir die publiek toeganklik of sigbaar is, gebruik of laat gebruik of toelaat dat dit gebruik word vir die doel om enige afvalmateriaal, vullis, kratte, kartondose, houers of ander artikels van 'n dergelike aard op te berg, op te stapel, te stort, weg te doen of te hou nie;
- (h) enige stoep of veranda van enige winkel of besigheidperseel deur middel van los of vaste strukture, voorwerpe, artikels of toestelle toemaak of laat toemaak of toelaat dat dit daardeur toegemaak word nie, behalwe op 'n wyse deur die munisipaliteit goedkeur;
- (i) op sy perseel 'n dier of voël aanhou wat deur gedurig raas, die omliggende okkupeerders steur of vir hulle tot oorlas is nie;
- (j) veroorsaak of toelaat dat die gewone gerief, gemak, vrede en rus van die okkupeerders van omliggende eiendomme versteur word deur die gebruik of aanwending van elektriese toebehore of masjinerie, defektiewe lugreëlingtoestelle of soortgelyke toestelle of toebehore nie;
- (k) 'n openbare toilet of 'n toilet wat in 'n openbare gebou of openbare plek voorsien is, bemors, misbruik of beskadig nie;
- (l) enige materiaal of ding, vloeibaar of vas, wat aanstootlik of gevaarlik is of kan word, deur of in 'n straat of openbare plek dra of vervoer of laat dra of vervoer word nie, tensy sodanige aanstootlike materiaal of ding met geskikte materiaal bedek is om te voorkom dat 'n openbare oorlas ontstaan;
- (m) in 'n openbare stroom, rivier, dam of watersloot baai of hom of 'n dier of kledingstuk of 'n ander artikel of ding daarin of by 'n openbare brandkraan of fontein of op 'n plek wat nie deur die munisipaliteit vir enige sodanige doel afgesonder is, was nie;
- (n) te eniger tyd gedurende die dag of nag die openbare vrede in 'n straat of openbare plek versteur deur geluide te maak of deur te skreeu, aanhoudend te toeter, te twis of rusie te maak, of deur 'n skare byeen te bring, of deur 'n betoging te reël, of deur bakleiery of 'n uitdaging tot 'n bakleiery, of deur met 'n stok of ander wapen te slaan of dit te swaai of op 'n dreigende wyse te gebruik, of deur enige ander oproerige, geweldadige of onbetaamlike gedrag, of deur op sypaadjies te vergader of saam te drom nie;
- (o) ware of dienste in 'n straat of openbare plek adverteer deur middel van 'n megafoon, luidspreker of dergelike toestel of deur aanhoudend te skreeu, op 'n ghong te slaan, toeters te druk of klokke te lui op so 'n wyse dat dit 'n openbare oorlas uitmaak nie;
- (p) in of op enige eiendom of perseel die openbare vrede in die omgewing van sodanige perseel versteur deur daarin of daarop geluide te maak, te sing, of daarin of daarop 'n musiekinstrument bespeel of 'n musiekinstrument, radio, televisie of dergelike toestel of enige luidspreker of ander toestel vir die reproduksie of versterking van klank, gebruik of toelaat dat dit gebruik word op so 'n wyse of op so 'n tyd of in sulke omstandighede dat die klank daarvan hoorbaar is buite die grense van sodanige eiendom of perseel en die gewone gerief, gemak, vrede en rus van die okkupeerders van omliggende eiendomme versteur nie;
- (f) use or cause or permit to be used any stoep and/or verandah of any shop or business premises or vacant land adjoining such shop or business premises for the purpose of storing, stacking, dumping, disposing, displaying, keeping, selling or offering for sale any goods, articles or merchandise;
- (g) use or cause or permit any shop or business premises or vacant land adjoining such shop or business premises or any portion thereof which is open or visible to the public for the purpose of storing, stacking, dumping, disposing, or keeping any waste material, refuse, cartons, crates, containers or other articles of a like nature;
- (h) enclose or cause or permit the enclosing of any stoep or verandah of any shop or business premises by means of movable or immovable structures, objections, articles or devices otherwise than by such means as the municipality may approve;
- (i) keep on his premises any animal or bird which creates a disturbance or a nuisance to the neighbours by making frequent and excessive noise;
- (j) cause or allow the disturbance of the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of the occupiers of adjacent properties by the utilisation or use of electrical appliances, machinery, malfunctioning air conditioning units or similar appliances or equipment.
- (k) defoul, misuse or damage a toilet provided in a public building or public place;
- (l) carry or convey, or cause or permit to be carried or conveyed through or in any street or public place, any objectionable material or thing, liquid or solid, which is or may become offensive or dangerous or injurious to health, unless such objectionable material or thing is covered with a suitable material to prevent the creation of any nuisance;
- (m) bathe or wash himself or any animal or article or clothing or any other article or thing in any public stream, pool or water trough or at any public hydrant or fountain or at any place which has not been set aside by the municipality for any purpose;
- (n) at any time during the day or night disturb the public peace in any street or public place by making unseemly noises or by shouting, insistent hooting, wrangling or quarrelling, or by collecting a crowd or by organising any demonstration or by fighting or challenging to fight, or by striking with or brandishing or using in a threatening manner any stick or other weapon or by any other riotous, violent or unseemly behaviour at any time of the day or night, or by loitering in any street or public place or by gathering in crowds on pavements;
- (o) advertise wares or services in any street or public place by means of any megaphone, loudspeaker, or similar device or by insistent shouting, striking of gongs, blowing of horns or ringing of bells in such manner as to constitute a public nuisance in the neighbourhood;
- (p) in or upon any property or premises disturb the public peace in the neighbourhood of such premises by making therein or thereon any unseemly noises, or by shouting, wrangling, quarrelling and singing or by playing therein or thereon a musical instrument or use or permit to be used any musical instruments, radios, television sets or the like or any loudspeaker or other device for the reproduction or amplification of sound, in such manner or at such a time or in such circumstances that the sound thereof is audible beyond the boundaries of such property or premises and materially interfere with the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of the occupiers of surrounding properties;

- (q) in enige straat of openbare plek beledigende of dreigende taal besig of iets doen wat die vrede kan versteur of wat daarop bereken is om die vrede te versteur nie;
- (r) 'n voertuig of stuk gereedskap in 'n straat of openbare plek skoonmaak of was nie;
- (s) 'n vuurwapen, windbuks of windpistool op enige perseel, behalwe 'n perseel of grond wat aangewend word vir landboudoeleindes en wat nie deel vorm 'n algemene plan van 'n dorpsgebied nie, afvuur nie.
- (2) Waar daar 'n oortreding van artikel 2(a) tot (l) plaasvind kan die munisipaliteit na goedgekeurde kennisgewing op die eienaar of okkuperder of beweerde oortreder beteken om binne 'n bepaalde tyd die handeling te staak of die oorlas uit die weg te ruim.
- (3) Enige persoon wat enige van die bepalings van hierdie deel oortree of versuim om daaraan te voldoen, of versuim om aan 'n kennisgewing wat regtens daaronder uitgereik is te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf.

DEEL 2

AANHOU VAN DIERE, PLUIMVEE, DUIWE EN BYE

Skriftelike toestemming

3. (1) Niemand mag sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige diere, pluimvee, duive en bye, met uitsondering van troeteldiere, op enige perseel of eiendom aanhou of toelaat dat dit daarop aangehou word nie.
- (2) Ten einde die aanhou van diere, pluimvee en duive op persele te bestuur kan die munisipaliteit, van tyd tot tyd die getal, soorte en geslag diere, pluimvee en duive asook die hoeveelhede bye wat aangehou mag word, bepaal asook die gebiede waarbinne die aanhou van sodanige diere, pluimvee, duive en bye verbied word.

Planne vir strukture en bestuur

4. 'n Aansoek om toestemming om diere, pluimvee, duive en bye aan te hou, moet vergesel gaan van 'n gedetailleerde terreinplan waarop alle bestaande en voorgestelde strukture en heinings op die perseel waarvoor die permit benodig word, aangedui word.
5. Gedetailleerde planne en spesifikasies ten opsigte van alle strukture waarin diere, pluimvee, duive en bye gehuisves gaan word, moet die aansoek in artikel 4 vergesel en goedgekeur word deur die munisipaliteit.
6. 'n Uiteensetting van die getal, soorte, grootte en geslag van diere moet die plan in artikel 5 vergesel terwyl die getalle in die geval van pluimvee, duive en bye aangedui moet word.
7. Ondanks enige andersluidende bepalings in hierdie verordening vervat, kan die munisipaliteit weier om die aansoek en planne goed te keur indien hy van mening is dat die perseel, vanweë die ligging of geografiese kenmerke daarvan, ongeskik is vir die aanhou van diere, pluimvee, duive en bye daarop.

Sigbaarheid van strukture op persele

8. Alle strukture waarin diere, pluimvee, duive en bye aangehou word, moet tot die bevrediging van die munisipaliteit toepaslik afgeskerm word van enige straat.

Magtigings en permitte

9. Nieteenstaande bogemelde bepalings mag die munisipaliteit, na oorweging van voorwaardes ten opsigte van die eiendom en op voorwaarde dat geen beswaar van aangrensende bure ontvang is nie, enige of alle vereistes van hierdie gedeelte opskort en ander voorwaardes instel, indien toepaslik, en kan hy enige magtiging ingevolge artikel 3(1) intrek indien daar nie voldoen word aan enige voorwaardes daarin neergeleë nie.

- (q) in any street or public place use any abusive or threatening language or commit any act which may or is calculated to cause a breach of the peace;

- (r) cleanse or wash any vehicle or part in any street or public place;

- (s) discharge any fire-arm, airgun or air pistol on any premises except premises or land used for agricultural purposes and which does not form part of a general plan for a township.

- (2) In the event of a contravention of section 2(a) to (j), the municipality may in its discretion issue a notice on the owner or occupier or the alleged offender to terminate the action or to abate the nuisance created.

- (3) Any person who contravenes or fails to comply with any provisions of this part or fails to comply with any notice lawfully given there under shall be guilty of an offence.

PART 2

KEEPING OF ANIMALS, POULTRY, PIGEONS AND BEES

Written permission

3. (1) No person shall keep or permit to be kept on any premises or property any animals, poultry, pigeons and bees, excluding pets, without the written permission of the municipality.
- (2) For the purpose of managing the keeping of animals, poultry, pigeons and bees on premises, the municipality may from time to time determine the number of bees, as well as the kind, number and sex of animals, poultry, pigeons that may be kept and the areas within which such animals, poultry, pigeons and bees shall be prohibited.

Plans for structures and management

4. An application to keep animals, poultry, pigeons and bees must be accompanied by a detailed site plan indicating all existing or proposed structures and fences on the property for which the permit is required.
5. Detailed plans and specifications of structures in which it is proposed to keep animals, poultry, pigeons and bees must accompany the application in section 4 and such plans must be approved by the municipality.
6. An exposition of the numbers, kinds, sizes and gender of animals must accompany the plans in section 5 while the numbers in the case of poultry, pigeons and bees must be indicated.
7. Notwithstanding anything to the contrary contained in this by-law, the municipality may refuse to approve an application or grant approval subject to specific conditions if, in its opinion, the property owing to its location, siting or geographical features or size, is unsuitable for the keeping of animals, poultry, pigeons and bees.

Visibility of structures on premises

8. All structures in which animals, poultry and pigeons are kept shall be suitably screened from any street to the satisfaction of the municipality.

Authorisations and permits

9. Notwithstanding the aforementioned provisions, the municipality may after considering conditions particular to the property and on condition that no objection is received from adjoining neighbours, waive any or all of the requirements of this part and impose other conditions if appropriate and may further withdraw any authorisation in terms of section 3(1) if any of the conditions therein are not adhered to.

10. Alle permitte, magtigings en konsessies om diere, pluimvee, duiwe en bye aan te hou wat uitgereik is ingevolge enige verordening of regulasie wat herroep word, sal geag word as sou dit ingevolge hierdie verordening uitgereik wees.

Diere en troeteldiere wat op 'n onbevredigende wyse aangehou word

11. Wanneer ookal, na die mening van die munisipaliteit enige diere, pluimvee, duiwe of troeteldiere wat op enige perseel aangehou word, ongeag of sodanige perseel kragtens hierdie verordening deur die munisipaliteit goedgekeur is of nie, 'n openbare oorlas is, kan die munisipaliteit by wyse van 'n skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige perseel aansê om, binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing aangedui moet word, die oorsaak van sodanige oor las te verwyder en om die werk te verrig of die stappe te neem wat die munisipaliteit vir genoemde doel nodig ag.

Loslopende diere en troeteldiere

12. (1) Die munisipaliteit mag diere, pluimvee, duiwe of troeteldiere in beslag neem wat op enige perseel of plek aangetref word wat nie onder toesig of beheer van iemand is nie en wat 'n openbare oorlas skep of 'n gevaar vir die veiligheid van persone is.
- (2) Die munisipaliteit mag diere, pluimvee, duiwe of troeteldiere wat ingevolge subartikel (1) in beslag geneem is afmaak of laat afmaak met die instrumente of toestelle wat nodig mag wees en op 'n wyse wat so min lyding as moontlik veroorsaak.

Honde- en Katterherberge

13. (1) Geen hondeherberg of kattery mag bedryf word sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit nie, welke goedkeuring aan voorwaardes onderworpe mag wees.
- (2) Aansoeke vir goedkeuring moet gedoen word op die wyse deur die munisipaliteit voorgeskryf.
- (3) Die persoon wat 'n hondeherberg of kattery bedryf mag nie toelaat dat die besigheid op so 'n wyse bedryf word dat dit 'n openbare oorlas of ongerief vir okkupeerders van aangrensende eiendomme veroorsaak nie;
14. Enige persoon wat enige bepaling van hierdie deel oortree is skuldig aan 'n misdryf.

DEEL 3

SAMEWERKING TUSSEN MUNISIPALITEITE

15. Ten einde optimale dienslewering ingevolge hierdie verordening te verseker, kan die munisipaliteit ooreenkomste aangaan met die distriksmunisipaliteit met wie wetgewende en uitvoerende gesag gedeel word ten opsigte van die volgende:
- (a) die praktiese reëlings met betrekking tot die uitvoering van die bepalings van hierdie verordening;
- (b) die verhaling van kostes en uitgawes met betrekking tot enige handeling ingevolge hierdie verordening;
- (c) meganismes vir die beslegting van geskille wat tussen die munisipaliteit en die distriksmunisipaliteit mag ontstaan oor die uitoefening van funksies en bevoegdhede ingevolge hierdie verordening of die aangeleenthede waaroor onderling ooreengekom is;
- (d) enige ander aangeleentheid wat deur die betrokke partye nodig geag word om optimale dienslewering ingevolge hierdie verordening te verseker.

DEEL 4

BEVOEGDHEDE VAN DIE MUNISIPALITEIT IN GEVAL VAN VERSUIM DEUR DISTRIKSMUNISIPALITEIT

16. Wanneer die munisipaliteit van oordeel is dat optimale dienslewering soos bedoel in artikel 15 in sy regsgebied in gevaar gestel word deur die weiering of versuim van die distriksmunisipaliteit om enige van

10. All permits, authorisations and concessions to keep animals, poultry, pigeons and bees granted in terms of any by-law or regulation repealed shall be deemed to have been granted in terms of this by-law.

Animals and pets kept in an unsatisfactory manner

11. Whenever, in the opinion of the municipality, any animals, poultry, pigeons or pets kept on any premises, whether or not such premises have been approved by the municipality under this by-law, are a public nuisance, the municipality may by written notice require the owner or occupier of such premises, within a period to be stated in such notice but not less than 24 hours after the date of such notice, to remove the cause of and to abate such nuisance and to carry out such work or take such steps as the municipality may deem necessary for the said purpose.

Stray animals and pets

12. (1) The municipality may seize animals, poultry, pigeons or pets found on any premises, land or road which are not under supervision or control of any person and which are causing a nuisance or danger to the safety of persons.
- (2) Animals, poultry, pigeons or pets seized in terms of sub-section (1) may be destroyed or caused to be destroyed by the municipality with such instruments or appliances and with such precautions and in such a manner as to inflict as little suffering as possible.

Kennels and catteries

13. (1) No kennel or cattery may be operated without the written permission of the municipality, which permission may be subject to conditions.
- (2) Application for permission must be done in the form prescribed by the municipality.
- (3) The person operating a kennel or cattery may not conduct the business in such a manner so as to cause any nuisance or annoyance to residents of neighbouring properties.
14. Any person contravening any provision of this part shall be guilty of an offence.

PART 3

CO-OPERATION BETWEEN MUNICIPALITIES

15. In an effort to achieve optimal service delivery in terms of this by-law, the municipality may enter into agreements with the district municipality with which legislative and executive powers is shared, in respect of the following:
- (a) the practical arrangements with regard to the execution of the provisions of this by-law;
- (b) the recovery of costs and expenses related to any action in terms of this by-law;
- (c) mechanisms for the settlement of disputes with regard to execution of powers or functions in terms of this by-law or the matters on which have been agreed;
- (d) any other matter regarded necessary by the parties to achieve optimal service delivery in terms of this by-law.

PART 4

POWERS OF MUNICIPALITY IN CASE OF OMISSION BY DISTRICT MUNICIPALITY

16. If the municipality is of the opinion that optimal service delivery referred to in section 15 in its area of jurisdiction is endangered by the refusal or omission by the district municipality to execute any of

die praktiese reëlings soos bedoel in artikel 15(a) uit te voer of na te kom, kan hy die distriksmunisipaliteit by skriftelike kennisgewing aansê om binne redelike tyd sodanige reëling uit te voer of na te kom, en indien die distriksmunisipaliteit versuim om aan sodanige kennisgewing gehoor te gee, kan die munisipaliteit self sodanige reëling uitvoer.

17. Enige uitgawe of kostes deur die munisipaliteit aangegaan by die uitvoering van enige reëling uit hoofde van die bepalings van artikel 16 kan van die distriksmunisipaliteit verhaal word.

DEEL 5

ALGEMENE BEPALINGS

Reg van toegang en inspeksie

18. (1) Enige behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit is gemagtig om enige perseel binne die munisipale gebied te inspekteer ten einde te bepaal of daar aan die bepalings van die verordening voldoen word.
- (2) Wanneer 'n perseel ingevolge subartikel (1) binnegegaan word, moet die gemagtigde werknemer op versoek van enige persoon, hom/haarself identifiseer deur 'n geskrewe bewys van magtiging te toon.
- (3) Die gemagtigde werknemer mag vergesel word van 'n persoon van wie dit redelikerwys verwag word om te help in die uitvoer van die inspeksie.
- (4) Iemand wat versuim of weier om toegang te verleen aan 'n behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit indien hy toegang tot grond of 'n perseel versoek, of wat hom dwarsboom of hinder in die uitvoering van sy pligte kragtens hierdie verordening, of wat versuim of weier om inligting te verstrek wat wettiglik van hom vereis kan word of vals of misleidende inligting aan sodanige behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit verstrek, welwetende dat dit vals of misleidend is, is skuldig aan 'n misdryf.

Bediening van dokumente en geregtelike stappe

19. (1) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument gemagtig is of nodig is om bedien te word op 'n persoon ingevolge hierdie verordening, word dit geag effektief en na behore aan sodanige persoon beteken te wees—
- (a) wanneer dit persoonlik aan hom afgelewer is;
- (b) wanneer dit by sy plek van inwoning of besigheid in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat duidelik ouer as sestien jaar is;
- (c) wanneer dit gepos is per geregisreerde of gesertifiseerde pos aan sy laaste bekende woon- of besigheidsadres in die Republiek en 'n erkenning van die versending verskaf word;
- (d) indien sy adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit aan sy agent of verteenwoordiger in die Republiek bedien is op so 'n manier soos bepaal deur paragraaf (a), (b) of (c), of
- (e) indien sy adres en agent in die Republiek onbekend is, wanneer dit opsigtelik vertoon word op die vaste eiendom, indien enige, waarop dit betrekking het.
- (2) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument soos die voorgenoemde gemagtig is of bedien moet word aan 'n persoon omdat hy die eienaar of bewoner is of was of 'n ander reg hou met betrekking tot vaste eiendom, sal dit nie nodig wees om hom by name te noem nie, maar sal dit voldoende wees as hy daarin beskryf word as die eienaar, bewoner of houer van sodanige vaste eiendom of ander reg, wat ook al die geval mag wees.

Toepassing

20. (1) Die bepalings van artikels 3(1) en 13 is nie van toepassing op 'n perseel of grond wat vir landboudoeleindes gesoneer is nie of

the practical arrangements envisaged in section 15(a), it may serve written notice on such district municipality to give effect or adhere to such arrangement within reasonable time. Upon failure to adhere to such notice, the municipality may proceed to give effect to such arrangement.

17. Any expenses or cost incurred by the municipality in giving effect to any arrangement referred to in section 16 may be recovered from the district municipality.

PART 5

GENERAL PROVISIONS

Right of entry and inspection

18. (1) Any duly authorised employee of the municipality is authorised to inspect any premises within the municipal area in order to determine whether there is compliance with the provisions of this by-law.
- (2) When entering a premises in terms of sub-section (1), the authorised employee must on request by any person, identify him-/herself by producing written proof of authorisation.
- (3) The authorised employee may be accompanied by a person reasonably required to assist in conducting the inspection.
- (4) Any person who fails to give or refuses access to any authorised employee if he requests entrance on any land or premises, or obstructs or hinders him in the execution of his duties under this by-law, or who fails or refuses to give information that he may lawfully be required to give to such employee, or who gives false or misleading information knowing it to be false or misleading, shall be guilty of an offence.

Service of documents and process

19. (1) Whenever any notice, order, demand or other document is authorised or required to be served on a person in terms of this by-law, it shall be deemed to have been effectively and sufficiently served on such person:
- (a) when it has been delivered to him personally;
- (b) when it has been left at his place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age or sixteen years.
- (c) when it has been posted by registered or certified mail to his last known residential or businesses address in the Republic and an acknowledgment of the posting thereof is produced;
- (d) if his address in the Republic is unknown, when it has been served on his agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraph (a), (b) or (c), or
- (e) if his address and agent in the Republic are unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the immovable property (if any) to which it relates.
- (2) When any notice, order, demand or other document as aforesaid is authorised or required to be served on a person by reason of his being or having been the owner or occupier of or holding some other right in respect of immovable property, it shall not be necessary to name him but it shall be sufficient if he is therein described as the owner, occupier or holder of such immovable property or other right, as the case may be.

Application

20. (1) The provisions of sections 3(1) and 13 are not applicable to premises or land which is zoned for agricultural purposes or

op 'n perseel of grond wat deur die munisipaliteit geïdentifiseer is waar die aanhou van diere, pluimvee, duiwe en bye of die bedryf van honde- en katteherberge toelaatbaar is en as sodanig aangedui word in 'n goedgekeurde ruimtelike ontwikkelingsraamwerk of soneringskema.

- (2) 'n Persoon wie diere, pluimvee, duiwe en bye aanhou in terme van 'n goedgekeurde grondgebruik of op 'n perseel of grond wat vir landboudoeleindes gesoneer is, word nie vrygestel van die bepalings van enige ander verordeninge van die munisipaliteit of wetgewing met betrekking tot die ontstaan of veroorsaking van 'n openbare oorlas nie.

Strawwe

21. Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n straf van—

- (1) 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en
- (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

Vrystellings

22. Nieteenstaande die bepalings van die verordening, mag die munisipaliteit enige persoon en/of klas van persone vrystel van enige of al hierdie vereistes en mag dit enige ander vereistes oplê wat dit as geskik beskou. 10877

premises or land identified by the municipality where the keeping of animals, poultry, pigeons and bees or the operation of catteries and kennels is permitted and indicated as such in an approved spatial development framework and zoning scheme.

- (2) A person who keeps animals, poultry, pigeons and bees or operates a cattery of kennel in terms of an approved land use, or on premises or land zoned for agricultural purposes, is not exempt from the provisions of any other by-laws of the appropriate municipality or legislation with regard to the inception or bringing about of a public nuisance.

Penalties

21. Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—

- (1) a fine or imprisonment, or to such imprisonment without the option of a fine or to both such fine and such imprisonment and,
- (2) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,
- (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

Exemptions

22. Notwithstanding the provisions of this by-law, the municipality may exempt any person and/or class of persons from any or all of these requirements and may impose any other requirements it deems appropriate. 10877

MUNISIPALITEIT CEDERBERG

VERORDENING VIR STRAATHANDEL

(16/2004)

HOOFSTUK I

INTERPRETASIE EN HANDELSVRYHEID

Woordomskrywing

1. (1) In die verordening, tensy uit die samehang anders blyk, het enige woord of uitdrukking waaraan 'n betekenis in die Wet op Besighede, Wet 71 van 1991, geheg word, dieselfde betekenis en beteken—
- (i) “beperkte gebied” enige plek wat ingevolge artikel 6A(2) van die Wet deur 'n besluit van die munisipale raad as 'n gebied waar straathandel beperk kan word, verklaar is of nog verklaar moet word;
- (ii) “dienste” ook enige wins of voordeel teen vergoeding of beloning;
- (iii) “die Wet” die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991) soos gewysig, insluitende die regulasies;
- (iv) “eiendom”, met betrekking tot 'n persoon wat die besigheid van straathandel bedryf, enige grond, geboue, bouwerk, gedeelte van 'n gebou of van 'n bouwerk, of enige voertuig, vervoermiddel, vaartuig, lugvaartuig, artikel of houer wat gebruik word of bestem is om gebruik te word in verband met sodanige besigheid en sluit goedere waarmee hy handeldryf, in;

CEDERBERG MUNICIPALITY

STREET TRADING BY-LAW

(16/2004)

CHAPTER I

INTERPRETATION AND FREEDOM OF TRADE

Definitions

1. (1) In this by-law, unless the context otherwise indicates any word or expression to which a meaning has been assigned in the Businesses Act, Act 71 of 1991, shall have that meaning, and—
- (i) “authorised official” means an official of the Council who is authorised to implement the provisions of this by-law;
- (ii) “council” means the municipal council of Cederberg or its duly authorised employee, councillor, committee or agent;
- (iii) “foodstuff” means a foodstuff as defined in section 1 of the Foodstuffs, Cosmetics and Disinfectants Act, 1972 (Act 54 of 1972);
- (iv) “garden or park” means a garden or park to which the public has a right of access;
- (v) “goods” includes a living thing and any transferable interest;

- (v) “gemagtigde beampte” enige beampte in diens van die Raad en wat gemagtig is om die bepalings van hierdie verordening toe te pas;
- (vi) “goedere” ook enige lewendige dier of oordraagbare belang;
- (vii) “handel” beteken die verkoop van goedere of dienste op ’n openbare pad, openbare plek of strandgebied en het “handeldryf” ’n ooreenstemmende betekenis;
- (viii) “kruising” ’n kruising soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, (Wet 93 van 1996);
- (ix) “munisipale gebied” die munisipale gebied van Cederberg;
- (x) “erfenis terrein” ’n plek wat kragtens die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, (Wet 25 van 1999) tot ’n erfenis terrein verklaar is;
- (xi) “oorlas” enige gedrag wat ’n stand van sake of toestand meebring of kan meebring wat ’n bron van gevaar vir die persoon of eiendom van ’n ander inhou of wat wesenlik inmeng met hulle gewone gerief, gemak, rus of vrede;
- (xii) “openbare gebou” ’n gebou wat slegs deur die Staat of Raad geokkupeer word;
- (xiii) “openbare pad” ’n openbare pad soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, (Wet 93 van 1996);
- (xiv) “openbare plek” enige plein, park, ontspanningsoord, oop terrein of strandgebied wat—
- (a) by die munisipaliteit berus;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik; of
- (c) getoon word op ’n algemene plan van ’n dorpsgebied in ’n akteregistrasiekantoor van ’n landmeter-generaal en wat verskaf is vir of gereserveer is vir die gebruik van die publiek of die eienaars van erwe in sodanige dorpsgebied en sluit ook private eiendom waartoe die algemene publiek of enige deel daarvan ’n reg tot toegang het, in;
- (xv) “munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg;
- (xvi) “raad” die munisipale raad van Cederberg of sy behoorlik gemagtigde werknemer, raadslid, komitee of agent;
- (xvii) “ryvlak” ’n ryvlak soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, (Wet 93 van 1996);
- (xviii) “soom” ’n soom soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, (Wet 93 van 1996);
- (xix) “stedelike gebied” enige plek in die munisipale gebied van Cederberg wat ’n stedelike gebied is soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, (Wet 93 van 1996);
- (xx) “straathandel” verkoop van goedere of dienste in ’n openbare pad of openbare plek en het “straathandeldryf” ’n ooreenstemmende betekenis;
- (xxi) “straathandelaar” ’n persoon wat die besigheid van straathandelaar, venter of smous bedryf en sluit ’n werknemer van sodanige persoon in, en vir die toepassing van hierdie verordening sluit dit ’n persoon in wat in ’n openbare pad of openbare plek handeldryf;
- (xxii) “sypaadjie” ’n sypaadjie soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, (Wet 93 van 1996);
- (vi) “intersection” means an intersection as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996 (Act No. 93 of 1996);
- (vii) “litter” includes any container or other matter which has been discarded, abandoned or left behind by a person trading or his/her customers;
- (viii) “municipality” the municipality of Cederberg;
- (ix) “municipal area” the municipal area of Cederberg;
- (x) “national heritage site” means a place declared to be a national heritage site under the National Heritage Resources Act, 1999 (Act 25 of 1999);
- (xi) “nuisance” means any conduct which brings about or may bring about a state of affairs or condition which constitutes a source of danger to the person or property of others or which materially interferes with their ordinary comfort, convenience, piece or quiet;
- (xii) “prohibited area” means any place declared or to be declared under section 6A(2) of the Act by resolution of the Council to be an area in which street trading may be prohibited;
- (xiii) “property” in relation to a person carrying on the business of street trading, means any land, building, structure, part of a building or of a structure, or any vehicle, conveyance, vessel, aircraft, article or receptacle used or intended to be used in connection with such business, and includes goods in which he/she trades;
- (xiv) “public building” means a building occupied solely by the State or the Council;
- (xv) “public place” means any square, park, recreation ground, open space or beach area which:
- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use, or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township and includes private property to which the general public or any section thereof has a right of access.
- (xvi) “public road” means a public road as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996, but excludes a public place;
- (xvii) “restricted area” means any place in the municipal area which has been declared under section 6A(2) of the Act by resolution of the Council to be an area in which street trading may be restricted;
- (xviii) “roadway” means a roadway as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996;
- (xix) “sell” includes supply and also—
- (a) exchange or hire
- (b) store, expose, offer or prepare for sale, process or display for sale;
- and “sale” has a corresponding meaning;
- (xx) “services” includes any advantage or gain for consideration or reward;
- (xxi) “sidewalk” means a sidewalk as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996;

(xxiii) “tuin of park” ’n tuin of park waartoe die publiek die reg tot toegang het;

(xxiv) “verbode gebied” enige plek wat ingevolge artikel 6A(2) van die Wet deur ’n Raadsbesluit as ’n gebied waarin straathandel verbied word, verklaar is of nog verklaar moet word;

(xxv) “verkoop” ook die voorsiening en

(a) uitruil of huur

(b) stoor, vertoon, aanbied of voorberei vir verkope, verwerk of uitstal en het “te koop aanbied” dieselfde betekenis;

(xxvi) “voedingsmiddel” ’n voedingsmiddel soos omskryf in artikel 1 van die Wet op Voedingsmiddels, Skoonheidsmiddels en Ontsmettingsmiddels, 1972 (Wet 54 van 1972);

(xxvii) “vullis” ook enige houder of ander voorwerp wat weggegooi, vergeet of agtergelaat is deur ’n persoon wat handeldryf of deur sy/haar kliënte.

(2) Vir die doeleindes van hierdie verordening word ’n enkele handeling van verkoop in ’n openbare pad of openbare plek as handeldryf geag.

Vryheid van handel

2. Straathandel word vryelik toegelaat in alle openbare paaie en openbare plekke van die munisipale gebied, onderworpe aan die bepalings van hierdie verordening.

HOOFSTUK II

ALGEMENE TOESIG EN BEHEER

Algemene gedrag

3. ’n Straathandelaar—

(a) mag nie sy/haar eiendom plaas op ’n soom of openbare plek nie, behalwe met die doel om handel te dryf;

(b) moet verseker dat sy/haar eiendom nie ’n oppervlak van ’n openbare pad of openbare plek beslaan wat groter is as drie meter lank en drie meter breed nie;

(c) mag nie sy/haar eiendom op so ’n wyse plaas of stapel dat dit gevaar inhou vir enige persoon of waarskynlik enige persoon kan beseer nie;

(d) mag nie toegang tot ’n brandkraan versper nie;

(e) moet daaglik na afloop van sy/haar besigheid sy/haar eiendom verwyder na ’n plek wat nie deel is van ’n openbare pad of openbare plek nie;

(f) mag nie sy/haar goedere of ander eiendom uitstal in ’n gebou of op ander private eiendom nie, tensy die eienaar, inwoner of persoon in beheer van so ’n gebou of eiendom sy/haar toestemming daartoe verleen het;

(g) moet op versoek van ’n werknemer of agent van die Raad of enige ander voorsiener van telekommunikasie of elektrisiteit of enige ander diens, sy/haar eiendom skuif sodat enige werk in verband met ’n openbare pad, openbare plek of enige ander diens verrig kan word;

(h) mag geen voorwerp op enige wyse aan enige gebou, struktuur, sypaadjie, boom, parkeermeter, lamppaal, elektrisiteitspaal, telefoonhokkie, posbus, verkeersteken, bank of enige ander straat toebehore in of op ’n openbare pad of openbare plek heg nie;

(i) mag nie ’n vuur maak op ’n plek of in omstandighede waar dit ’n persoon kan benadeel nie of in ’n plek waar dit ’n gebou of voertuig of enige ander straat toebehore waarna in paragraaf (h) verwys word, kan beskadig nie;

(xxii) “the Act” means the Businesses Act, 1991 (Act 71 of 1991), as amended, and includes the regulations;

(xxiii) “street trade” means to sell goods or services in a public road or public place, and “street trading” has a corresponding meaning;

(xxiv) “street trader” means a person who carries on the business of a street trader, peddler or hawker and includes an employee of such person and shall, for the purposes of this by-law, include a person who trades in a public road or place;

(xxv) “trade” means to sell goods or services in a public road, public place or beach area and “trading” has a corresponding meaning;

(xxvi) “urban area” means any place in the municipal area which is an urban area as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996, and

(xxvii) “verge” means a verge as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996.

(2) For the purposes of this by-law, a single act of selling in a public road or public place shall constitute street trading.

Freedom of trade

2. Street trading is freely permitted in all public streets and public places in the municipal area, subject to the provisions of this by-law.

CHAPTER II

GENERAL SUPERVISION AND CONTROL

General conduct

3. A person trading shall—

(a) not place his/her property on a verge or public place except for the purpose of commencing to trade;

(b) ensure that his/her property does not cover an area of a public road or public place which is greater in extent than three metres long or three metres in width;

(c) not place or stack his/her property in such a manner that it constitutes a danger to any person or is likely to injure any person;

(d) not obstruct access to a fire hydrant;

(e) on concluding business for the day, remove his/her property to a place which is not part of a public road or public place;

(f) not display his/her goods or other property on a building or other private property, without the consent of the owner, occupier or person in control of such building or property;

(g) at the request of an employee or the agent of the Council or any supplier of telecommunication or electricity or other services, move his/her property so as to permit the carrying out of any work in relation to a public road, public place or any such service;

(h) not attach any object by any means to any building, structure, pavement, tree parking meter, lamp-pole, electricity pole, telephone booth, post box, traffic sign, bench or any other street furniture in or on a public road or public place;

(i) not make a fire at a place or in circumstances where it could harm any person or damage a building or vehicle or any street furniture referred to in paragraph (h);

- (j) mag nie sy/haar eiendom in 'n mangat of stormwater riool bêre nie;
- (k) mag nie voetgangers in hul gebruik van 'n sypaadjie belemmer nie;
- (l) mag nie, waar die besigheid in 'n openbare pad of openbare plek bedryf word, op die plek van besigheid oornag of enige onbeweegbare struktuur oprig vir beskutting nie.

Sindelikheid

4. 'n Straathandelaar moet—

- (a) die gebied of plek wat deur hom of haar geokkupeer word vir die doel van so 'n besigheid in 'n skoon en higiëniese toestand laat;
- (b) sy/haar of haar eiendom in 'n skoon en higiëniese toestand hou;
- (c) vullis wat deur sy/haar of haar besigheid gegenerer is na behore verwyder;
- (d) nie sy/haar of haar vullis in 'n mangat, stormwater riool of ander plek wat nie vir die wegdoening van vullis bedoel is, stort nie;
- (e) daaglik versker dat na die afloop van besigheid, alle vullis vanaf die gebied deur hom of haar gebruik, verwyder is;
- (f) in die geval van 'n straathandelaar, venter of smous in voedingsmiddels, die nodige voorsorgmaatreëls tref wat nodig mag wees om te verhoed dat enige vet, olie of ghries op 'n openbare pad of openbare plek gemors word gedurende die bedryf van sy/haar besigheid en verhoed dat enige rook, vlamme of reuke wat afkomstig is vanaf sy/haar bedrywighede 'n oorlas veroorsaak;
- (g) op versoek van 'n werknemer of agent van die Raad, sy/haar eiendom verskuif sodat die oppervlakte van die gebied of staanplek waar handel gedryf word, skoongemaak kan word.

Obstruksie van voetgangers, uitstalvensters, straattoebehore, ens.

5. Geen persoon mag handeldryf op 'n plek waar—

- (a) dit toegang tot straat toebehore, soos 'n buspassasiersbank of skuiling of toustaanplek of vullishouer of ander geriewe wat bedoel is vir die gebruik deur die algemene publiek belemmer nie;
- (b) dit die sigbaarheid van 'n vertoonvenster van 'n sakeperseel versper nie, indien die persoon wat besigheid op die betrokke sakeperseel bedryf, daarteen beswaar maak;
- (c) dit die ingang tot of uitgang van 'n gebou of 'n outomatiese banktellermasjien versper nie;
- (d) dit toegang tot 'n voortoegang versper nie;
- (e) dit toegang tot enige voertuig versper nie;
- (f) dit minder as twee meter in breedte van 'n sypaadjie vir voetganger gebruik laat nie; of
- (g) dit op enige ander wyse voetgangers se gebruik van sypaadjies weselik belemmer nie.

Geen straathandeldryf in staanplekke of gebiede wat verhuur word nie, behalwe deur die huurder

6. Indien die raad enige staanplek of gebied wat opsy gesit is of wat andersins bepaal is vir doeleindes van straathandel soos beoog in artikel 6A(3)(c) van die Wet verhuur of andersins toeken, mag geen persoon handeldryf op so 'n staanplek of in so 'n gebied nie, tensy hy in besit is van bewys dat hy so 'n staanplek of gebied by die raad huur of dat dit andersins aan hom toegewys is.

- (j) not store his/her property in a manhole or stormwater drain;
- (k) not obstruct pedestrians in their use of a sidewalk;
- (l) may not, where the business is carried on in a public road or public place, overnight or erect an immovable structure for the purpose of providing shelter at the place of such business.

Cleanliness

4. A street trader shall—

- (a) keep the area or site occupied by him/her for the purpose of such business in a clean and sanitary condition;
- (b) keep his/her property in a clean and sanitary condition;
- (c) properly dispose of litter generated by his/her business;
- (d) not dispose of litter in a manhole, stormwater drain or other place not intended for the disposal of litter;
- (e) ensure that on completion of business for the day the area or site occupied by him/her for the purposes of trade is free of litter;
- (f) in the case of street trading with foodstuffs, take such precautions as may be necessary to prevent the spilling onto a public road or public place of any fat, oil or grease in the course of conducting his/her business and prevent any smoke, fumes or odours emanating from his/her activities from becoming a nuisance;
- (g) on request by an employee or agent of the Council, move his/her property so as to permit the cleansing of the surface of the area or site where he/she is trading.

Obstruction of pedestrians, display windows, street furniture, etc.

5. No person shall trade at a place where—

- (a) it obstructs access to street furniture such as a bus passenger bench or shelter or queuing line, a refuse disposal bin or other facility intended for the use of the general public;
- (b) it obstructs the visibility of a display window on business premises, if the person carrying on business in the business premises concerned objects thereto;
- (c) it obstructs access to an entrance to or exit from a building or an automatic bank teller machine;
- (d) it obstructs access to a pedestrian crossing;
- (e) it obstructs access to any vehicle;
- (f) it leaves less than two metres in width of a sidewalk clear for pedestrian use;
- (g) it in any other manner substantially obstructs pedestrians in their use of a sidewalk.

No street trading in stands or areas which have been let except by the lessee

6. If the Council has let or otherwise allocated any stand or an area set apart or otherwise established for street trading purposes, as contemplated in section 6A(3)(c) of the Act, no person may trade on such stand or in such area if he is not in possession of proof that he has hired such stand or area from the Council or that it has otherwise been allocated to him.

HOOFSTUK III**HANDELDRYF NABY SEKERE WOON- EN SAKEPERSELE**

Geen handeldryf naby residensiële geboue in sekere omstandighede nie

7. Geen persoon mag handeldryf op daardie helfte van 'n openbare pad wat aangrensend is aan 'n gebou wat gebruik word vir residensiële doeleindes nie, indien—
- die eienaar, persoon in beheer of enige bewoner van enige deel van die gebou wat aan so 'n pad front, daarteen beswaar maak; en
 - die beswaar wat teen die handeldryf gemaak is deur 'n gemagtigde beamppte aan die straathandelaar bekend gemaak is.

Geen handeldryf naby sekere besigheidspersone

8. Geen persoon mag handeldryf op 'n soom aangrensend tot enige deel van 'n gebou waarin besigheid bedryf word deur 'n persoon (anders as 'n kettingwinkel of supermark of enige ander verskaffer van 'n verskeidenheid goedere) wat as een van sy/haar hoof items goedere verkoop van dieselfde aard of soortgelyke aard as die goedere wat verkoop word deur die straathandelaar, venter of smous, sonder die goedkeuring van daardie persoon nie.

HOOFSTUK IV**BEPERKINGS TEN OPSIGTE VAN VOERTUIGVERKEER**

Obstruksie van voertuigverkeer

9. Geen persoon mag handeldryf op 'n plek waar—
- dit 'n obstruksie op 'n ryvlak veroorsaak nie;
 - dit toegang tot parkeer- of laaiplekke of ander geriewe vir voertuigverkeer beperk nie;
 - dit enige padverkeersteken of enige merk, kennisgewing of teken wat ingevolge hierdie verordening vertoon word, versper nie; of
 - dit op enige wyse met enige voertuig wat langs sodanige plek parkeer is, inmeng nie.

Beperking op grootte en massa van voertuie ingevolge regulasie 305(2) van die Regulasies ingevolge die Nasionale Padverkeerswet, Wet 93 van 1996

10. Vir die doeleindes van handeldryf in 'n openbare plek mag geen persoon enige karretjie, trollie, sleepwaentjie of soortgelyke vervoermiddel wat die volgende parkeer afmetings oorskry op 'n sypaadjie parkeer nie—
- 1,5 meter in hoogte, 2 meter in lengte of 1 meter in breedte;
 - 200 kg in massa.

Beperkings rakende openbare paaie ingevolge regulasie 322 van die Nasionale Padverkeerswet, Wet 93 van 1996

11. (1) Behoudens die bepalinge van subartikel (2) mag geen persoon handeldryf op 'n ryvlak nie.
- (2) 'n Persoon mag handeldryf binne 'n stedelike gebied op 'n ryvlak binne vyf meter van enige kruising met die goedere en dienste soos uiteengesit in Bylae B.
- (3) Geen persoon mag handeldryf met goedere of dienste—
- op 'n soom in 'n stedelike gebied binne vyf meter van enige kruising daarop; of
 - op 'n soom buite 'n stedelike gebied,

CHAPTER III**TRADING NEAR CERTAIN RESIDENTIAL AND BUSINESS PREMISES**

No trading near residential buildings in certain circumstances

7. No person shall trade in that half of a public road adjacent to a building used for residential purposes if—
- the owner, person in control or any occupier of any part of the building facing onto such road has objected thereto; and
 - such objection has been made known to the street trader by an authorised official.

No trading near certain business premises

8. No person shall trade on a verge adjacent to any part of a building in which business is being carried on by a person (other than a department store or supermarket or other supplier of many different lines of goods) who as one of his/her principal lines sell goods of the same nature as or of a similar nature to goods being sold by the street trader, without the consent of that person.

CHAPTER IV**RESTRICTIONS RELATING TO VEHICULAR TRAFFIC**

Obstruction of vehicular traffic

9. No person shall trade at a place where—
- it causes an obstruction on a roadway;
 - it limits access to parking or loading bays or other facilities for vehicular traffic;
 - it obscures any road traffic sign or any marking, notice of sign displayed or made in terms of this bylaw; or
 - it interferes in any way with any vehicle that may be parked alongside such place.

Restrictions on dimensions and mass of vehicles contemplated in regulation 305(2) of the regulations promulgated under the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996)

10. No person shall, for the purpose of trading in a public place, park on a sidewalk any cart, trolley, trailer or similar vehicle which exceeds—
- 1,5 metres in height, 2 metres in length or 1 metre in width;
 - 200 kg in mass.

Restrictions affecting public roads contemplated in regulation 322 of the regulations promulgated under the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996)

11. (1) Subject to the provisions of subsection (2), no person shall trade on a roadway.
- (2) A person may trade inside an urban area on a roadway within five metres from any intersection thereon in the goods or services as set out in Annexure B.
- (3) No person shall trade in goods or services—
- on a verge in an urban area within five metres from any intersection thereon; or
 - on a verge outside an urban area,

buite 'n staanplek of gebied opsy gesit vir doeleindes om handel te dryf ingevolge artikel 6A(3)(b) van die Wet.

HOOFSTUK V

TUINE, PARKE EN SOME LANGS SEKERE GEBOUE

Geen handeldryf in sekere tuine en parke, behalwe waar en soos gespesifiseer

12. Geen persoon mag handeldryf in 'n tuin, park, openbare parkeerterrein of openbare plek waartoe die publiek reg van toegang het, ongeag of die bedryf van die besigheid toelaatbaar is of nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die raad. Gemelde goedkeuring mag nie sonder goeie redes weerhou word nie en kan verleen word onderworpe aan sekere voorwaardes, soos higiëne, beskerming van openbare gesondheid, beskikbaarheid van toiletgeriewe, die voorsiening van drinkbare water asook aanvaarbare reëlings rakende die opgaar en verwydering van vullis.

Geen handeldryf op some langs sekere openbare geboue, plekke van aanbidding of nasionale erfenis terreine, behalwe waar en soos gespesifiseer

13. Geen persoon mag handeldryf op 'n soom aangrensend tot enige openbare gebou, plek van aanbidding of nasionale erfenis terrein nie.

HOOFSTUK VI

BEPERKTE GEBIEDE EN VERBODE GEBIEDE

Beperkte gebiede

14. Geen persoon mag handeldryf in 'n beperkte gebied buite 'n staanplek of gebied wat opsy gesit is vir die doeleindes van handeldryf ingevolge artikel 6A(3) van die Wet nie.

Verbode gebiede

15. Geen persoon mag in 'n verbode gebied handeldryf nie. (Sien Bylae A)

HOOFSTUK VII

HANDHAWING EN STRAFBEPALINGS

Tekens wat beperkings en gebiede aandui

16. Die Raad—
- (a) skryf deur 'n besluit tekens, merke of ander apparaat voor wat aandui—
 - (i) gespesifiseerde ure, plekke, goedere of dienste ten opsigte waarvan straathandel beperk is,
 - (ii) die grense van 'n staanplek of gebied wat opsy gesit is vir doeleindes van handeldryf ingevolge artikel 6A(2)(a) van die Wet;
 - (iii) dat enige sodanige staanplek of gebied verhuur is of andersins toegewys is; en
 - (iv) die ligging of grense van plekke waar straathandel verbode is; en
 - (b) vertoon enige sodanige teken, merk of apparaat in sodanige posisie of wyse dat dit die betrokke beperkings, verbod, ligging of grens duidelik aandui.

Verwydering en skut

17. (1) 'n Beampte kan enige goedere, artikels, houer, voertuig of struktuur verwyder en skut wat hy/sy redelikerwys vermoed gebruik word of bestem is om gebruik te word of gebruik is by of in verband met die bedryf van enige besigheid van straathandel, en wat hy/sy by 'n plek vind waar straathandel beperk of verbied is ingevolge artikels 5 tot 13 en artikels 15 en

outside a stand or area set apart for trading purposes as contemplated in section 6A(3)(b) of the Act.

CHAPTER V

GARDENS AND PARKS, AND VERGES NEXT TO CERTAIN BUILDINGS

No trading in certain gardens and parks, except where and as specified

12. No person may trade in a garden, park, public parking area, or public place to which the public has the right of access, whether the carrying on of the business is permissible or not, without the written permission of the council which permission shall not be unreasonably withheld. Such permission may be granted subject to certain conditions such as cleanliness, protection of public health, availability of toilet facilities, the provision of potable water as well as acceptable refuse storage and removal arrangements.

No trading on verges next to certain public buildings, places of worship and national heritage sites, except where and as specified

13. No person shall trade on a verge adjacent to any public building, place of worship or national heritage site.

CHAPTER VI

RESTRICTED AREAS AND PROHIBITED AREAS

Restricted areas

14. No person shall trade in a restricted area outside a stand or area set apart for trading purposes as contemplated in section 6A(3) of the Act.

Prohibited areas

15. No person shall trade in any prohibited area. (See Schedule A)

CHAPTER VII

ENFORCEMENT AND PENAL PROVISIONS

Signs indicating restrictions and areas

16. The Council shall—
- (a) by resolution prescribe signs, markings or other devices indicating—
 - (i) specified hours, places, goods or services in respect of which street trading is restricted;
 - (ii) the boundaries of a stand or area set apart for trading purposes under section 6A(2)(a) of the Act;
 - (iii) that any such stand or area has been let or otherwise allocated; and
 - (iv) the location or boundaries of places where street trading is prohibited; and
 - (b) display any such sign, marking or device in such a position and manner as will indicate the restrictions, prohibition, location or boundary concerned.

Removal and impoundment

17. (1) An authorised official may remove and impound any goods, article, receptacle, vehicle or structure which he/she reasonably suspects is being used or intended to be used or has been used in or in connection with street trading, and which he/she finds at a place where street trading is restricted or prohibited in terms of sections 5 to 13 inclusive and sections 15 and 16, and

16, en wat na sy/haar mening 'n oortreding is van enige sodanige artikel, ongeag of sodanige goedere, artikel, houer, voertuig of struktuur in besit of onder beheer is van enige persoon op die tydstip van sodanige verwydering of skut.

- (2) Die vernietiging van enige goedere, artikel, houer, voertuig of struktuur wat ingevolge subartikel (1) verwyder en geskut is en die verantwoordelikheid vir die uitgawe wat aangegaan is in verband met sodanige verwydering, skut en vernietiging moet ooreenkomstig die bepalings van die regulasies ingevolge artikel 6(1)(b) van die Wet, soos deur die Administrateur voorgeskryf, wees.

Gelde

18. Die raad stel van tyd tot tyd gelde vas wat aan hom betaalbaar is vir die verhuring van staanplekke of stalletjies binne afgebakende gebiede onder sy beheer vanwaar die bedryf van die besigheid van straathandelaar toelaatbaar is.

Appelle

19. (1) Enige persoon wat verontreg voel deur 'n besluit van die munisipaliteit mag appèl aanteken teen so 'n besluit by 'n appèlkomitee in ooreenstemming met die voorskrifte hierin uiteengesit.
- (2) Enige persoon wat verontreg voel deur 'n besluit van die munisipaliteit moet die munisipaliteit skriftelik en binne 10 dae na ontvangs van 'n kennisgewing van die munisipaliteit se besluit, in kennis stel van sy/haar voorneme om teen die besluit te appelleer.
- (3) Die Voorsitter sal binne 10 dae na ontvangs van die Kennisgewing van appèl kennis gee aan die gegriefde persoon van die datum, tyd en plek van die sitting van die appèlkomitee waartydens sy/haar teenwoordigheid verlang word.
- (4) Die gegriefde persoon wat kennis ontvang het ingevolge klousule 18(3) verskyn persoonlik by die sitting óf stel 'n regsverteenvoerder aan óf enige ander persoon om namens hom/haar te verskyn.

Samestelling van appèlkomitee

20. (1) Die Lid van die Uitvoerende Raad van Ekonomiese Sake mag, in samewerking met die munisipaliteit, verteenwoordigers van die straathandelaars en enige ander belangstellende persoon of persone as lede van die appèlkomitee aanstel.
- (2) Die appèlkomitee bestaan uit hoogstens ses lede met minstens twee lede van die betrokke sektor.
- (3) Die lede van die appèlkomitee stel lede aan om onderskeidelik op te tree as Voorsitter en Ondervoorsitter.
- (4) Wanneer die voorsitter nie in staat is om sy/haar funksie te verrig nie, sal die ondervoorsitter die funksie van die voorsitter verrig.
- (5) Indien die voorsitter van mening is dat 'n spesifieke persoon bevoeg is om die appèlkomitee by te staan, mag hy/sy sodanige persoon vir daardie doel koöpteer.
- (6) Sodanige gekoöpteerde persoon sal nie geregtig wees om te stem by enige sitting van die komitee nie.

Procedure by appèlsittings

21. (1) Die voorsitter stel die procedure by die sitting vas.
- (2) Al die lede moet by 'n sitting van die appèlkomitee teenwoordig wees.
- (3) Enige persoon wat by enige sitting teenwoordig is, mag—
- (a) deur die voorsitter opgeroep word om getuienis te lewer;

which, in his/her opinion, constitutes an infringement of any such section, whether or not such goods, article, receptacle, vehicle or structure is in the possession or under the control of any person at the time of such removal or impoundment.

- (2) The disposal of any goods, article, receptacle vehicle or structure removed and impounded as contemplated in subsection (1), and the liability of any person for the expenses incurred in connection with such removal, impoundment and disposal, shall be in accordance with the regulations prescribed by the Premier under section 6(1)(b) of the Act.

Charges

18. the council shall from time to time fix charges payable to it for the letting of stands or stalls in demarcated areas under its control from where carrying on of the business of street trader is permissible.

Appeals

19. (1) Any person who feels himself aggrieved by a decision of the municipality may appeal against the decision to an Appeal Committee in accordance with the provisions set out herein.
- (2) Any person who feels himself aggrieved by a decision of the municipality shall notify the municipality of his/her intention to appeal against the decision in writing within 10 days of having received notification of the municipality's decision.
- (3) The Chairperson shall notify the aggrieved person of the date, time and place of the meeting of the Appeal Committee at which his/her presence is required within 10 days of receipt of notice of appeal.
- (4) The aggrieved person who has received notice in terms of clause 18(3) shall personally appear at the meeting or appoint a legal representative or any other person to appear on his/her behalf.

Constitution of Appeal Committee

20. (1) The Member of the Executive Council responsible for Economic Affairs may, with the concurrence of the municipality, representatives of the street traders and any other interested person, designate persons as members of the Appeal Committee.
- (2) The Appeal Committee shall consist of a maximum of six members with at least two members from the relevant sector.
- (3) The members of the Appeal Committee shall appoint members to act as a chairperson and deputy chairperson respectively.
- (4) When the chairperson is unable to perform the function of chairperson, the deputy chairperson shall perform the function of chairperson.
- (5) If the chairperson is of the opinion that a particular person is able to assist the Appeal Committee, he/she may co-opt that person for that purpose.
- (6) A person so co-opted shall not be entitled to vote at any meeting of the Committee.

Procedure at Appeal Meetings

21. (1) The chairperson shall determine the procedure at the meeting.
- (2) All members shall be present at the meeting of the Appeal Committee.
- (3) Any person present at the meeting may—
- (a) be called upon by the chairperson to give evidence,

- (b) deur die voorsitter opgeroep word om enige dokument of ander eiendom wat in sy/haar besit is, of onder sy/haar beheer is, aan die komitee te toon; en
- (c) deur die komitee ondervra word ten opsigte van die aangeleentheid wat ter tafel gelê is.
- (4) Die appèlkomitee hersien die besluit van die munisipaliteit en maak 'n beslissing met inagneming van die volgende oorwegings—
 - (a) of die besluit van die munisipaliteit in die omstandighede billik en regverdig was;
 - (b) die uitwerking van die besluit op die gegriefde persoon se vermoë om handel te dryf;
 - (c) of alternatiewe stappe gedoen kan word om die voortgesette bedryf van die gegriefde persoon se besigheid te vergemaklik.
- (5) Die Komitee neem 'n besluit deur 'n meerderheid van stemme van die lede wat by die sitting teenwoordig en in die geval van 'n staking van stemme, het die voorsitter 'n beslissende stem bo en behalwe sy/haar gewone stem.
- (6) Die appèlkomitee mag na oorweging van die voorgelegde getuienis—
 - (a) die appèl weier;
 - (b) die appèl handhaaf, of
 - (c) sodanige ander stappe neem as wat dit goed ag.
- (7) Die appèlkomitee moet so spoedig as wat prakties moontlik is—
 - (a) die gegriefde persoon skriftelik in kennis stel van sy/haar beslissing; en
 - (b) die benadeelde persoon skriftelik van die redes vir die beslissing voorsien.

Misdrywe

22. Enige persoon wat—

- (a) enige bepaling vervat in Hoofstuk II, III of IV van hierdie verordening oortree; of
- (b) nalaat om te voldoen aan die voorskrifte wat aangedui word deur 'n teken, merk of apparaat—
 - (i) wat 'n beperking of verbod aandui in terme van enige bepaling vervat in Hoofstuk V of VI van hierdie verordening; en
 - (ii) wat vertoon is op die wyse voorgeskryf in artikel 16(b),

is skuldig aan 'n oortreding.

Vermoedens

23. By 'n vervolging weens enige misdryf ingevolge hierdie verordening, sal 'n bewering in die betrokke aanklag dat:

- (a) enige goedere waarmee 'n besigheid bedryf is of wat in verband met die besigheid gebruik is, van 'n bepaalde soort, klas, tipe of beskrywing was of dit nie was nie;
- (b) enige goedere verkoop of te koop aangebied is;
- (c) enige plek geleë is in 'n openbare pad of openbare plek binne 'n spesifieke gebied;
- (d) enige persoon die besigheid van straathandel bedryf en op so 'n wyse en plek wat beweer word;

(b) be called upon by the chairperson to produce to the Committee any document or any other property which is in his/her possession or under his/her control, or

(c) be questioned by the committee on the matter before it.

(4) The Appeal Committee shall review the decision of the municipality and make a finding having regard to the following considerations—

(a) whether the decision of the municipality was fair and equitable in the circumstances;

(b) the effect of the decision on the ability of the aggrieved person to trade, and

(c) whether alternative measures may be adopted to facilitate the continued business of the aggrieved person.

(5) A decision of the Committee shall be taken by a majority of votes of the members present at the meeting and in the event of an equality of votes, the chairperson shall have a casting vote in addition to his/her deliberate vote.

(6) The Appeal Committee may after consideration by it of the evidence presented—

(a) refuse the Appeal;

(b) uphold the Appeal, or

(c) take such other steps as it may think fit.

(7) The Appeal Committee shall as soon as it is practicable—

(a) notify the aggrieved person of its decision in writing, and

(b) furnish the aggrieved person with written reasons for its decision.

Offences

22. Any person who—

(a) contravenes any provision contained in Chapter II, III or IV of this by-law; or

(b) fails to comply with any direction conveyed by a sign, marking or device—

(i) which indicates a restriction or prohibition in terms of any provision contained in Chapter V or VI of this by-law; and

(ii) which has been displayed in the manner prescribed in section 16(b),

shall be guilty of an offence.

Presumptions

23. In any prosecution of an offence under this by-law, an allegation in the charge concerned that—

(a) any goods with which a business was carried on were or were not of a particular kind, class, type or description;

(b) any goods or services were sold;

(c) any place is situated in a public road or public place or within a particular area;

(d) any person carried on the business of street trading and in a manner and place alleged;

- (e) enige teken, merk of apparaat wat 'n beperking of verbod aandui wat vervat is in enige relevante bepaling soos vervat in Hoofstuk V of VI van hierdie verordening vertoon is op die wyse soos voorgeskryf in artikel 16(b), vermoed word korrek te wees tensy die teendeel bewys kan word.

Strafbepalings

24. (a) Enigeen wat skuldig bevind word aan 'n oortreding genoem in artikel 22 is strafbaar met 'n boete of gevangenisstraf of beide 'n boete en sodanige gevangenisstraf;
- (b) In die geval van 'n voortdurende misdryf met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

Middellike aanspreeklikheid van persone wat besigheid bedryf

25. Wanneer 'n werknemer van 'n persoon wat die besigheid van straathandel bedryf 'n handeling verrig of versuim om te verrig wat ingevolge hierdie verordening 'n misdryf sou wees vir daardie persoon om te verrig of versuim om te verrig, word daardie persoon geag self sodanige handeling te verrig het of versuim het om te verrig, behalwe indien hy tot bevrediging van die hof kan aandui dat—
- (a) hy/sy nóg toegestem het, nóg toegelaat het dat die betrokke werknemer die handeling verrig of versuim om te verrig;
- (b) hy/sy alle redelike stappe gedoen het om sodanige handeling of versuim te verhoed; en
- (c) enige handeling of versuim, hetsy wettig of onwettig, van die aard waarvoor hy aangekla word, in geen omstandighede binne die bevoegdheid of werksverband van die betrokke werknemer geval het nie,

en die feit dat so 'n straathandelaar opdrag gegee het ingevolge waarvan 'n handeling of versuim van daardie aard verbied word, sal nie opsigself voldoende bewys wees dat hy/sy alle redelike stappe gedoen het om die handeling of versuim te voorkom nie.

Middellike aanspreeklikheid van werknemers

26. Wanneer 'n persoon wat die besigheid van straathandelaar bedryf ingevolge artikel 22 aanspreeklik is vir enige handeling of versuim om te handel deur een van sy/haar werknemers sal die werknemer ook aanspreeklik wees asof hy self die betrokke besigheid bedryf het.

BYLAE A

VERBODE GEBIEDE

[artikel 15]

Clanwilliam: Die Hoofpad, Visserstraat, Voortrekkerstraat, Ou Kaapseweg en Graaffwaterweg.

BYLAE B

GOEDERE OF DIENSTE WAARMEE HANDEL GEDRYF MAG WORD BY KRUISINGS

[artikel 11(2) en (3)]

Koerante

Blomme

10878

- (e) any sign, marking or device which indicates a restriction or prohibition contained in any relevant provision contained in Chapter V or VI of this by-law was displayed in the manner prescribed in section 16(b), shall be presumed to be correct unless the contrary is proved.

Penalties

24. (a) Any person convicted under of an offence under section 22 is liable to a fine or imprisonment or to both a fine and such imprisonment;
- (b) In the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as a result of such contravention of failure.

Vicarious liability of persons carrying on business

25. When an employee of a person conducting the business of street trading performs or omits to perform any act which would be an offence in terms of this by-law for that person to perform or omit to perform, that person shall be deemed himself to have performed or omitted to perform the act, unless he satisfies the court that—
- (a) he or she neither connived at nor permitted the act or omission by the employee concerned,
- (b) he/she took all reasonable steps to prevent the act or omission; and
- (c) an act or omission, whether lawful or unlawful, of the nature charged on no condition or under no circumstances fell within the scope of the authority or employment of the employee concerned,

and the fact that the said person issued instructions whereby an act or omission of that nature is prohibited shall not in itself be sufficient proof that he took all reasonable steps to prevent the act or omission.

Vicarious responsibility of employees

26. When a person carrying on the business of street trading is by virtue of section 22 liable for an act or omission by an employee of that person, that employee shall also be liable therefore as if he were the person carrying on the business concerned.

SCHEDULE A

PROHIBITED AREAS

[section 15]

Clanwilliam: Main Road, Visser Street, Voortrekker Street, Old Cape Road, and Graaffwater Road.

SCHEDULE B

GOODS OR SERVICES WHICH MAY BE TRADED AT INTERSECTIONS

[section 11(2) and (3)]

Newspapers

Flowers

10878

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE DIE SKUT VAN DIERE**

(17/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van 'n gesonde en veilige omgewing te bevorder tot voordeel van inwoners binne die regsgebied van die munisipaliteit;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die skut van diere te reguleer.

Woordomskrywing

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“bees” ’n bul, koei, os, vers, tollie en kalf;

“bok” ’n ram, ooi, kapater en lam;

“dier” ’n lid van die perdefamilie, ’n bees, skaap, bok, vark, hoender, volstruis, hond, kat of ander huisdier of voël of ’n wilde dier, wilde voël of reptiel wat in gevangenissskap verkeer of onder iemand se beheer;

“eienaar” met betrekking tot ’n dier, enige iemand wat in besit is van of belas is met die sorg, bewaring of beheer van ’n dier;

“grondeienaar” ’n eienaar, huurder of okkupeerder van grond;

“hings” ’n perd, donkie- of muilhings wat nie gekastreer is nie of wat gedeeltelik gekastreer is;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“okkupeerder” ’n persoon wat werklik grond okkupeer, of wat as eienaar geregtig is om grond te okkupeer;

“perd” ’n hings, merrie, reunperd, hingsvul, merrievul, donkie en muil;

“skaap” ’n ram, ooi, hamel en lam;

“skut” ’n afgeslote area bestaande uit een of meer kampte onder die beheer van ’n skutmeester wat geskep is om afgedwaalde, verdwaalde, verlore of loslopende diere te huisves en te versorg;

“skutmeester” ’n persoon wat of—

(a) ’n deeltydse of heeltydse werknemer van ’n munisipaliteit is; of

(b) kragtens ’n diensleweringsooreenkoms aangestel word, om ’n skut aan te hou en te bedryf;

“veearts” ’n persoon wat as sodanig gekwalifiseer is ooreenkomstig die bepalings van die Wet op Veterinêre en Para-Veterinêre Beroepe, 1982 (Wet 19 van 1982), en

“vee-inspekteur” ’n persoon wat bevoeg en gekwalifiseer is om vee te inspekteer, en wat vir hierdie doel deur die Departement van Landbou aangestel is.

Skut vir oortreding

2. Enige persoon kan ’n dier wat hom in of op ’n straat, pad, padreserwe of openbare plek bevind en wat nie in die sorg van iemand is nie, skut.

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO THE IMPOUNDMENT OF ANIMALS**

(17/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of a safe, and healthy environment for the benefit of residents within the area of jurisdiction of the municipality;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate the impoundment of animals.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“animal” means any equine, bovine, sheep, goat, pig, fowl, ostrich, dog, cat or other domestic animal or bird, or any wild animal, wild bird or reptile which is in captivity or under the control of any person;

“cattle” means bulls, cows, oxen, heifers, steers and calves;

“goat” means an adult male or female goat, a wether and a kid;

“horse” means a stallion, mare, gelding, colt, filly, donkey and mule;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“occupier” means any person in actual occupation of land or entitled as owner to occupy land;

“owner”, in relation to an animal, includes any person having possession, charge, custody of control of such animal;

“pound” means a fenced-off area consisting of one or more camps under the control of a pound master, which was created for the housing and care of stray animals which are astray, lost or at large;

“pound master” means a person who may be either

(a) a part-time or full-time employee of a municipality, or

(b) appointed under a service delivery agreement to keep and operate a pound;

“sheep” means a ram, an ewe, a wether and a lamb;

“stallion” means a male horse, donkey or mule not castrated or partially castrated;

“proprietor” means any owner, lessee, or occupier of land;

“stock inspector” means any owner, lessee, or occupier of land;

“veterinary surgeon” means a person who is qualified as such in accordance with the provisions of the Veterinary and Para-Veterinary Professions Act, 1982 (Act 19 of 1982).

Impoundment for trespassing

2. Any person may impound an animal found abandoned upon any street, road, road reserve or other public place.

Skut waarheen diere gestuur moet word

3. 'n Grondeienaar op wie se grond diere gevind word wat daarop oortree kan sodanige diere na dié skut stuur wat met 'n begaanbare pad of verkeersweg langs die naaste is aan die grond waarop aldus oortree is, of sodanige ander skut wat deur die munisipaliteit aangewys is.

Aanbod deur eienaar voor skut van diere

4. Die eienaar van diere wat weens oortreding geskut kan word, kan, voordat die diere verwyder word van die eiendom waarop hulle oortree het, die persoon wat oor die oortreding kla 'n som geld aanbied om hom te vergoed vir die skade wat hy gely het. So 'n aanbod word aan die klaer self of sy opsigter gedoen. Indien sodanige diere reeds op pad na die skut is, kan die eienaar daarvan 'n som geld aanbied om vir die skade of enige ander koste te vergoed. Sodanige aanbod kan gedoen word aan die klaer self of sy eienaar of agent belas met die plig om die diere na die skut te neem.

Aanneem van diere deur skutmeester

5. (1) Dit is die plig van elke skutmeester om alle diere onder sy sorg te neem wat gedurende die ure, soos deur die munisipaliteit vasgestel, na sy skut gebring word deur die grondeienaar of deur 'n persoon wat skriftelik deur sodanige grondeienaar of opsigter daartoe gemagtig is, om geskut te word omrede hulle oortree het op die grond van sodanige grondeienaar.
- (2) 'n Skutmeester wat onredelik weier of versuim om diere te ontvang wat soos voornoem na sy skut gebring word, is skuldig aan 'n misdryf, en is bykomend aanspreeklik vir alle skade wat die eienaar van genoemde diere of enige ander persoon ly weens sodanige weiering of versuim; met dien verstande dat indien 'n dier wat sigbaar aan 'n aansteeklike siekte ly na die skut gebring word, sodanige dier van alle ander geskutte diere afgesonder moet word, en die skutmeester sulke diere kan laat afmaak kragtens die bepalinge van artikel 8.

Ontvangsbewys vir geskutte diere

6. Elke skutmeester moet aan die persoon wat diere onder sy sorg laat, 'n skriftelike ontvangsbewys gee waarin die getal en beskrywing van die diere aldus in sy sorg gelaat en die oortreding waarvoor genoemde diere geskut moet word, uiteengesit word.

Getal kampe

7. Elke skutmeester moet minstens vyf afsonderlike kampe in 'n goeie toestand en sover moontlik vry van alle besmetting in stand hou vir—
- volstruise en perde;
 - beeste, en
 - skape, bokke en varke;
 - honde;
 - katte;

met dien verstande dat 'n munisipaliteit ten opsigte van enige skut in sy gebied verlot aan die skutmeester kan gee om 'n kleiner getal kampe daarop in stand te hou.

Afmaak van gevaarlike of aansteeklike diere

8. 'n Skutmeester mag enige geskutte dier afmaak of laat afmaak wat aan 'n aansteeklike siekte ly of wat moontlik gevaarlik vir mense of vir ander geskutte diere kan wees; met dien verstande dat geen sodanige dier afgemaak mag word nie tensy 'n veearts dit ondersoek het en met die skutmeester ooreengekom het oor die noodsaaklikheid daarvan om dit af te maak.

Kennisgewing van geskutte diere

9. Elke skutmeester wat bekend is met die naam van die eienaar van 'n dier wat in sy skut is, moet sonder versuim skriftelike kennis aan sodanige eienaar gee dat genoemde dier geskut is.

Pound to which animals are to be sent

3. Any proprietor upon whose land any animals are found trespassing may send such animals to such pound as is nearest by a passable road or thoroughfare to the land trespassed upon, or such other pound designated by the municipality.

Offer by owner before impoundment of animals

4. The owner of any animals liable to impoundment for trespassing may, before the animals are removed from the property trespassed upon, offer to the person complaining of the trespassing a sum of money in compensation of the damage suffered by him. Such offer shall be made to the complainant himself or to his servant or agent charged with the duty of taking the animals to the pound.

Receiving of animals by pound master

5. (1) It shall be the duty of every pound master to receive into his charge all animals brought to his pound, during such hours as the municipality may determine, by the proprietor, or by any person authorized in writing thereto by such proprietor or caretaker, to be impounded for having been found trespassing upon the land of such proprietor.
- (2) Any pound master who unreasonably refuses or fails to receive animals brought to his pound as aforesaid shall be guilty of an offence and shall, in addition, be liable for any damage caused to the owner of the said animals, or to any other person, by reason of such refusal of failure; provided that, if any animal suffering from any contagious disease is brought to the pound, such animal shall be kept separate from all other impounded animals, and the pound master may cause such animals to be finished off under the provisions of section 8.

Receipt for impounded animals

6. Every pound master shall give the person delivering animals into his charge a written receipt, indicating the number and description of the animals so delivered, and specifying the trespassing for which the said animals, as reported, are to be impounded.

Number of enclosures

7. Every pound master shall maintain in good repair and, as far as possible, free from all infection, not less than five separate enclosures for—
- ostriches and horses;
 - cattle
 - sheep, goats and pigs;
 - canine;
 - feline;

provided that a municipality may in regard to any pound in its area give permission to the pound master to maintain a smaller number of enclosures thereon.

Finishing off of dangerous or contagious animals

8. A pound master may cause to be finished off any impounded animal suffering from a contagious disease, or which may prove dangerous to human life or other animals impounded; provided that no such animal shall be finished off unless a veterinary surgeon has examined it and has agreed with the pound master as to the necessity for its finishing off.

Notice of impounded animals

9. Every pound master who knows the name of the owner of any animal impounded in his pound shall forthwith give written notice to such owner that the said animal has been impounded.

Byhou van skutregister

10. (1) Elke skutmeester moet 'n skutregister hou waarin die volgende besonderhede aangeteken word:
- die datum waarop en die rede waarom alle diere wat deur hom ontvang is, geskut is;
 - die getal en beskrywing van sodanige diere;
 - die naam en woonplek van die persoon wat sodanige diere skut, en die naam en woonplek van die eienaar of vermeende eienaar;
 - die datum en besonderhede van die los of verkoop van die diere, na gelang van die geval, en
 - alle ander sake wat die munisipaliteit hom gelas om vas te stel en aan te teken.
- (2) Die inskrywing onder subartikel (1)(a), (b) en (c) moet gedoen word wanneer die diere geskut word en die inskrywings onder subartikel (1)(d) en (e) moet gedoen word sodra die skutmeester in besit kom van die nodige besonderhede; met dien verstande dat geen inskrywing gedoen mag word nadat 'n geskil ontstaan het nie.
- (3) In geval van die dood of besering van 'n geskutte dier moet die skutmeester 'n beskrywing van sodanige dier en die oorsaak van die dood of besering daarvan in sy skutregister aanteken.

Insae in en uitreksels uit skutregister

11. Elke skutregister moet by die skut of 'n ander goedgekeurde plek gehou word en moet op alle redelike rye ter insae wees van enige gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit, veearts, vee-inspekteur, en enige lid van die polisiemag of van die publiek.

Voorlegging van skutregisterinskrywings na skutverkoop

12. Elke skutmeester moet binne veertien dae na die datum van elke skutverkoop 'n afskrif aan die munisipaliteit voorlê van alle inskrywings in sy skutregister wat gedoen is sedert die datum van die vorige voorlegging. Die munisipaliteit moet al sodanige afskrifte bewaar ter insae van enige persoon wat dit verlang.

Insae in skutregister op plek van verkoping

13. Wanneer 'n verkoping gehou gaan word van diere wat geskut is, moet die skutmeester of 'n persoon wat gemagtig is om die verkoping waar te neem, die skutregister met hom saamneem na die plek van verkoping, en sodanige register moet op die plek van verkoping kosteloos ter insae wees van alle persone wat dit verlang.

Skutmeestergelde

14. (1) Die munisipaliteit kan gelde, koste of tariewe vasstel vir die aanhou van diere in 'n skut en kan by die vasstelling van sodanige gelde en koste of tariewe onderskei tussen verskillende soorte diere en voorsiening maak vir die hou en voer van diere in afsonderlike kampe.
- (2) Elke skutmeester is geregtig om die gelde, koste of tariewe wat deur die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) vasgestel word te eis ten opsigte van elke dier wat hy ingevolge hierdie verordening skut.

Gelde betaalbaar

15. (1) Die gelde, koste en tariewe wat ingevolge artikel 14 vasgestel word, moet aan die skutmeester deur die eienaar van die diere wat geskut is, betaal word tesame met enige onkoste wat die skutmeester aangegaan het, en sodanige diere kan deur die skutmeester as waarborg vir die betaling van sodanige gelde, koste en tariewe gehou word; met dien verstande dat—
- indien die waarde van die diere wat geskut is meer is as die totale bedrag wat daarop verskuldig is, soos bepaal

Keeping of pound register

10. (1) Every pound master shall keep a pound register with the following particulars:
- the date when, and the cause for which, all animals received by him are impounded;
 - the number and description of such animals;
 - the name and residence of the person impounding such animals, and the name and residence of the owner or supposed owner;
 - the date and particulars of the release of sale of the animals, as the case may be, and
 - any other matters which he may be directed by the municipality to ascertain and record.
- (2) The entries under subsection (1)(a), (b) and (c) shall be made at the time the animals are impounded and the entries under subsection (1)(d) and (e) shall be made as soon as the pound master obtains the necessary information; provided that no entry shall be made after a dispute has arisen.
- (3) In case of the death of injury of any impounded animal, the pound master shall enter in his pound register a description of such animal and the cause of its death or injury.

Inspection of and extracts from pound register

11. Every pound register shall be kept at the pound or any other approved place and shall at all reasonable times be open for inspection, free of charge, to any authorized officer of the municipality, veterinary surgeon, stock inspector, and any member of the police service of the public.

Submission of pound register entries after pound sales

12. Every pound master shall within a fortnight after the date of each pound sale submit to the municipality a copy of all entries in his pound register made since the date of the preceding submission. The municipality shall preserve all such copies for inspection by any person desirous of seeing them.

Inspection of pound register at place of sale

13. Whenever a sale of impounded animals is to take place, the pound master or a person authorized to conduct the sale, shall take the pound register with him to the place of sale, and such register shall be open for inspection, free of charge, at the place of sale to all persons desirous of inspecting it.

Pound master's fees

14. (1) The municipality may fix fees and charges or tariffs for the keeping of animals in a pound and may, in determining such fees and charges or tariffs, distinguish between different kinds of animals and provide for the keeping and feeding of animals in separate enclosures.
- (2) Every pound master shall be entitled to claim the fees and charges or tariffs determined by the municipality in terms of subsection (1) for every animal impounded by him in terms of this by-law.

Fees payable

15. (1) The fees and charges or tariffs determined by the municipality in terms of section 14 shall be paid to be the pound master by the owner of the animals impounded, and the said fees and charges or tariffs, together with any costs which the pound master may have incurred and such animals may be detained by the pound master in security of payment of the said fees and charges or tariffs, provided that:
- if the value of the animals impounded is in excess of the total amount due thereon, as determined in terms of this

kragtens hierdie verordening, en indien die eienaar nie in staat is om genoemde bedrag te betaal nie, die skutmeester slegs soveel van genoemde diere moet aanhou as wat voldoende is om die totale bedrag verskuldig op al die diere te verkry, en die res van die diere aan genoemde eienaar moet afgee, en

- (b) 'n skutmeester wat 'n groter getal van sodanige diere aanhou as wat redelik nodig is om sodanige bedrag te verhaal, teenoor die eienaar aanspreeklik is vir skade wat deur hom gely word weens die aanhou van sy diere.
- (2) Indien die skutmeester 'n amptenaar van 'n munisipaliteit is moet hy die gelde, koste en tariewe hy ingevolge hierdie verordening ontvang, in die inkomste van die munisipaliteit stort.
- (3) Geen skutmeester mag 'n geskutte dier los nie tensy die voorgeskrewe gelde, koste en tariewe aan hom betaal is nie.

Kennisgewing van verkoping

16. Elke skutmeester moet—

- (1) wanneer ook al 'n geskutte dier nie gelos is binne ses dae na die datum waarop dit geskut is nie, aan die munisipaliteit in wie se regsgebied die skut geleë is 'n kennisgewing stuur waarin die soort, merke en onderskeidende kenmerke (as daar is) van sodanige dier aangegee word, en ten opsigte van perde en beeste ook hul kleur, met vermelding van die feit dat die dier wat daarin genoem word tydens die volgende verkoping van geskutte diere verkoop sal word, asook die tyd en plek van sodanige verkoping;
- (2) wanneer hy sodanige kennisgewing aan die munisipaliteit stuur, 'n afskrif daarvan op een of ander duidelik sigbare plek by of naby die skut opplak tot die dag van die verkoping, en
- (3) 'n kennisgewing dat 'n geskutte dier verkoop gaan word, publiseer in 'n nuusblad wat sirkuleer in die regsgebied van die munisipaliteit waar die skut geleë is; met dien verstande dat die koste van sodanige kennisgewing op die eienaar van die geskutte dier verhaalbaar is en geag word deel uit te maak van die bedrag wat afgetrek moet word die opbrengs van die verkoop van 'n dier, en verhaalbaar is op die eienaar van sodanige dier indien genoemde opbrengs minder is as die bedrag wat verskuldig is; met dien verstande dat—
- (a) indien sodanige kennisgewing betrekking het op meer as een dier, die munisipaliteit na goeddunke die koste van sodanige kennisgewing pro rata moet verdeel ten opsigte van die diere wat daarin genoem word, en
- (b) indien die eienaar van 'n geskutte dier onbekend is en die opbrengs van die verkoop nie die bedrag soos voornoem dek nie, die munisipaliteit die tekort moet goed maak.

Afslaer

17. (1) Elke verkoping van geskutte diere moet—

- (a) gelei word deur die skutmeester of 'n persoon wat behoorlik deur die betrokke munisipaliteit daartoe gemagtig is, en
- (b) begin op 'n tyd en gehou word op 'n dag wat deur die afslaer vasgestel is.
- (2) Niemand wat 'n skutverkoping waarneem, mag regstreeks of onregstreeks belang hê by enige koop by 'n verkoping aldus deur hom waargeneem nie.

Verkoping van diere

18. By elke sodanige verkoping—

- (1) mag geen dier te koop aangebied word nie tensy dit minstens twee weke geskut is;
- (2) moet alle diere, uitgesonder skape en bokke, stuksgewys verkoop word;

by-law, and if the owner is unable to pay the said amount, the pound master shall detain only so many of the said animals as may be sufficient to secure the total amount due for all the animals, and shall deliver the remainder of the animals to the said owner, and

- (b) any pound master who retains any greater number of such animals than is reasonably necessary to secure such amount shall be liable to the owner for any damages sustained by him on account of such retention.
- (2) If the pound master is an official of the municipality, he shall pay the fees and charges or tariffs received by him in terms of this by-law into the revenue of the municipality.
- (3) No pound master shall release any impounded animal until the prescribed fees and charges or tariffs have been paid to him.

Notice of sale

16. Every pound master shall—

- (1) whenever any impounded animal has not been released within six days from the date of its impoundment, forward to the municipality in whose area of jurisdiction the pound is situated, a notice setting forth the species, marks and distinguishing features (if any) of such animal, and in regard to horses and cattle their colour also, and stating that the animal mentioned therein will be sold at the next sale of impounded animals, as well as the time and place of such sale;
- (2) upon sending such notice to the municipality, post a copy thereof in some or other conspicuous place at or near his pound, there to remain until the day of the sale, and
- (3) cause to be published in a newspaper circulating in the area of jurisdiction of the municipality where the pound is situated a notice of the sale of an impounded animal; provided that the cost of such notice shall be recoverable from the owner of the impounded animal and shall be deemed to be part of the amount to be deducted from the proceeds of the sale of an animal and it shall be recoverable from the owner of such animal if the said proceeds are less than the amount due; provided further that—
- (a) if such notice refers to more than one animal, the municipality shall in its discretion, divide the cost of such notice pro rata in respect of the animals referred to therein, and
- (b) if the owner of an impounded animal is unknown, and the proceeds of the sale do not cover the amount as aforesaid, the municipality shall make good the deficiency.

Auctioneer

17. (1) Every sale of impounded stock shall—

- (a) be conducted by the pound master or some other person duly authorized thereto by the municipality concerned, and
- (b) commence at a time and be held on a day to be fixed by the auctioneer.
- (2) No person conducting a pound sale shall have any direct or indirect interest in any purchase at any sale so held by him.

Sale of animals

18. At every such sale—

- (1) no animal shall be put up for sale unless impounded for at least two weeks;
- (2) all animals, except sheep and goats shall be sold individually;

- (3) moet skape en bokke in troppe van hoogstens tien verkoop word en mag skape en bokke, of skape of bokke met verskillende oor- of brandmerke in geen omstandighede saam in dieselfde trop verkoop word nie;
- (4) moet diere vir kontant verkoop word, en moet die opbrengs, min die bedrag van skutgelde en ander gelde, koste en tariewe betaalbaar ten opsigte van sodanige diere dadelik by ontvangs daarvan deur die skutmeester aan die munisipaliteit oorhandig word om aan die eienaars van die diere wat verkoop is betaal te word al na hul onderskeie regte; met dien verstande dat—
- (a) indien in enige besondere geval die diere wat verkoop word nie voldoende opbring om die bedrag van sodanige skutgelde en skadevergoeding en gelde, koste en tariewe soos voornoem te lewer nie, die opbrengs in die eerste instansie aangewend moet word om die vergoeding wat aan die skutmeester verskuldig is te betaal, en indien genoemde opbrengs onvoldoende is om sodanige vergoeding te dek, die saldo van die vergoeding deur die munisipaliteit aan die skutmeester betaal word;
- (b) geld wat die opbrengs is van die verkoop van 'n geskutte dier soos voornoem wat vir 'n tydperk van twaalf maande in besit van die munisipaliteit bly sonder dat dit deur die eienaar van sodanige dier opgeëis word, die eiendom van sodanige munisipaliteit word;
- (c) die munisipaliteit die bevoegdheid het om 'n skutmeester te vergoed vir enige verlies wat hy weens die aanhou van diere ly waar die verkoopprijs nie die onkoste dek wat aangegaan is nie;
- (d) 'n skutmeester die bevoegdheid het om, nadat by voldoen het aan die prosedure in verband met besmette diere voorgeskryf by artikel 8, enige dier wat na die skut gebring is en wat weens ouderdom of andersins permanent onbruikbaar geword het, af te maak;
- (e) indien 'n dier in die skut doodgaan en die eienaar nie opgespoor kan word nie, die onkoste in verband met die begrawing van die karkas deur die munisipaliteit gedra word;
- (f) die munisipaliteit 'n reserweprijs kan vasstel vir enige dier wat te koop aangebied word, en
- (g) die afslaer enige dier aan die verkoping kan onttrek as die hoogste bod wat gedoen word, na sy mening nie bevredigend is nie, ongeag of 'n reserweprijs deur die munisipaliteit vasgestel is of nie.

Onwettige skut van diere en boetes

19. Enige persoon wat 'n dier onwettig skut, is skuldig aan 'n misdryf en is bykomend aanspreeklik teenoor die eienaar vir alle skutgelde, skadevergoeding, onkoste wat daaruit ontstaan, en vir gelde, koste en tariewe in verband daarmee.

Verhaal van verlies ten opsigte van diere geskut uit gebied van ander plaaslike owerheid

20. Enige verlies wat 'n munisipaliteit ly ten gevolge van die skut van diere in 'n skut onder sy beheer en bestuur wat binne die regsgebied van 'n ander munisipaliteit oortree, kan deur sodanige eersgenoemde munisipaliteit op sodanige ander munisipaliteit verhaal word.

Gebruik, aanhouding en mishandeling van diere

21. Niemand mag 'n dier wat gevind word waar dit oortree, buitensporig vinnig aanjaag of dit pla of mishandel nie.

Misdrywe en straf

22. Enige persoon wat—
- (1) 'n bepaling van hierdie verordening, oortree of versuim om daaraan te voldoen, ongeag of sodanige oortreding of versuim elders in hierdie verordening tot 'n misdryf verklaar is, al dan nie;

- (3) sheep and goats shall be sold in lots of not more than ten, and sheep and goats, or sheep or goats with different marks or brands shall in no circumstances be sold together in the same lot;
- (4) animals shall be sold for cash, and the proceeds, less the amount of the pound fees and other fees, charges or tariffs payable in respect of such animals shall forthwith upon receipt, be handed by the pound master to the municipality, to be paid to the owners of the animals sold according to their respective rights; provided that—
- (a) if in any particular case the animals sold do not realise sufficient to yield the sum of pound fees and other fees, charges or tariffs as aforesaid, the proceeds shall be first utilized for the payment of the compensation due to the pound master, and if the said proceeds are insufficient to cover such compensation, the balance of compensation shall be paid to the pound master by the municipality;
- (b) any money, being the proceeds of the sale of any impounded animal as aforesaid, which remains in the hands of the municipality for a period of twelve months without being claimed by the owner of such animal, shall become the property of such municipality;
- (c) it shall be competent for the municipality to make good to any pound master any loss which he may incur in the keeping of animals where the selling price does not cover the costs incurred;
- (d) it shall be competent for any pound master, after compliance with the procedure prescribed by section 8 relating to diseased animals, to cause to be finished off any aged or otherwise permanently unfit animal presented at the pound;
- (e) if any animal dies in the pound and the owner cannot be traced, the expenses of burying the carcass shall be borne by the municipality;
- (f) the municipality or an authorized officer may fix a reserve price for any animal offered for sale, and
- (g) the auctioneer may withdraw any animal from the sale if the highest bid received is not in his opinion satisfactory, irrespective of whether or not a reserve price has been fixed by the municipality.

Illegal impounding and penalties

19. Any person who illegally impounds any animal shall be guilty of an offence and shall in addition be liable to the owner for all damages, pound fees, compensation, cost and charges arising out of such proceeding, and for all charges, fees or tariffs in connection therewith.

Recovery of loss in respect of impounding of animals from area of another municipality

20. Any loss suffered by a municipality as a result of the impounding in a pound under its management and control of animals found trespassing within the area of jurisdiction of another municipality, may be recovered by such first-mentioned municipality from such other municipality.

Use, detention and ill-treatment of animals

21. No person shall furiously drive away any animal found trespassing, worry or ill-treat it.

Offences and penalties

22. Any person who—
- (1) contravenes or fails to comply with a provision of this by-law, whether or not such contravention or failure has been declared an offence elsewhere in this by-law;

<p>(2) enige ander persoon in die uitoefening van enige bevoegdheid of die verrigting van enige plig of funksie ingevolge 'n bepaling van hierdie verordening opsetlik dwarsboom, hinder of belemmer, of</p> <p>(3) valse, onjuiste of misleidende inligting verstrekk,</p> <p>is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met—</p> <p>(a) 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;</p> <p>(b) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en</p> <p>(c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10879</p>	<p>(2) deliberately obstructs, hampers or handicaps any person in the exercise of any power or the performance of any duty or function in terms of any provision of this by-law, or</p> <p>(3) furnishes false, incorrect or misleading information</p> <p>shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—</p> <p>(a) a fine or imprisonment or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment;</p> <p>(b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and</p> <p>(c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure. 10879</p>
---	--

MUNISIPALITEIT CEDERBERG
VERORDENING INSAKE STRATE
(18/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van 'n veilige omgewing te bevorder tot voordeel van inwoners binne die regsgebied van die munisipaliteit;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die gebruik en aanwending van strate binne die regsgebied van die munisipaliteit te bestuur.

Woordbepaling

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken: —

“diere” enige perde, muile, donkies, beeste, varke, skape, bokke, volstruise, inheemse soogdiere en enige ander wilde diere;

“leunwa” 'n sleepwa wat geen vooras het nie en aldus ontwerp is dat minstens 15% van sy tarra op die voertuig wat so 'n sleepwa trek, rus en daardeur gedra word;

“motorvoertuig” enige selfgedrewe voertuig en ook—

(1) 'n sleepwa; en

(2) 'n voertuig met pedale en met 'n enjin of 'n elektriese motor as 'n integreerende deel daarvan of daaraan geheg en wat ontwerp of aangepas is om deur middel van sodanige pedale, enjin of motor, of sodanige pedale sowel as sodanige enjin of motor aangedryf te word, maar nie ook—

(a) 'n voertuig wat aangedryf word deur elektriese krag verkry uit opgaarbatterye en wat deur 'n voetganger beheer word nie;

(b) 'n voertuig met 'n massa van hoogstens 230 kilogram nie en wat spesiaal ontwerp en gebou, en nie net aangepas is nie, vir gebruik deur iemand wat aan die een of ander liggaamlike gestremdheid of ongeskiktheid ly en wat uitsluitlik deur sodanige persoon gebruik word;

“munisipale gebied” die regsgebied van Cederberg Munisipaliteit soos bepaal ingevolge die Munisipale Afbakeningswet, 1998;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbeklede, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbeklede, raadslid, agent of werknemer;

“munisipale bestuurder” 'n persoon aangestel in terme van artikel 82 van die Munisipale Strukturewet, 1998;

“openbare plek” enige plein, park, ontspanningsterrein, sportterrein, sanitêre steeg of oop ruimte wat—

- (3) in verband met enige onderverdeling of aanleg van grond in erwe, voorsien, gereserveer of afgesonder is vir gebruik deur die publiek of die eienaars of okkupeerders van sodanige erwe, ongeag of dit op 'n algemene plan, onderverdelingsplan of diagram aangetoon word of nie;

CEDERBERG MUNICIPALITY
BY-LAW RELATING TO STREETS
(18/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of a safe environment for the benefit of residents within the area of jurisdiction of the municipality;
- To provide for procedures, methods and practices to manage the use and utilisation of streets in the area of jurisdiction of the municipality

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“animals” means any horses, mules, donkeys, cattle, pigs, sheep, goats, ostriches indigenous mammals and other wild animals;

“caravan” means any vehicle permanently fitted out for use by persons for living and sleeping purposes, whether or not such vehicle is a trailer;

“council” means the municipal council of Cederberg;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“municipal area” means the area of jurisdiction of Cederberg Municipality as determined in terms of the Municipal Demarcation Act, 1998;

“municipal manager” means a person appointed in terms of section 82 of the Municipal Structures Act, 1998

“motor vehicle” means any self-propelled vehicle and includes—

(1) a trailer, and

(2) a vehicle having pedals and an engine or an electric motor as an integral part thereof or attached thereto and which is designed or adapted to be propelled by means of such pedals, engine or motor, or both such pedals and engine or motor, but does not include—

(a) any vehicle propelled by electrical power derived from storage batteries and which is controlled by a pedestrian; or

(b) any vehicle with a mass not exceeding 230 kilograms and specially designed and constructed, and not merely adapted, for the use of any person suffering from some physical defect or disability and used solely by such person;

“park” means to keep a vehicle, whether occupied or not, stationary for a period of time longer than is reasonably necessary for the actual loading or unloading of persons or goods, but does not include any such keeping of a vehicle by reason of a cause beyond the control of the person in charge of such vehicle;

“public place” means any square, park, recreation ground, sports ground, sanitary lane or open space which has—

- (3) in connection with any subdivision or layout of land into erven, been provided, reserved or set apart for use by the public or the owners or occupiers of such erven, whether or not it is shown on a general plan, plan of subdivision or diagram;

- (4) te enige tyd aan die publiek opgedra is;
- (5) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir 'n tydperk van dertig jaar, of
- (6) te enige tyd deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid tot sodanig verklaar of gemaak is.

“straat”

- (7) enige straat, pad, fietspad, of deurgang of enige ander plek wat insluit:
- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige voetpad, sygaardjie of soortgelyke voetgangergedeelte van 'n padreserwe;
- (c) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
- (d) enige ander voorwerp wat 'n deel uitmaak van sodanige pad, straat of deurgang, wat te enige tyd—
- (i) aan die publiek opgedra is;
- (ii) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir 'n tydperk van minstens dertig jaar;
- (iii) deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid tot sodanig verklaar of gemaak is, of
- (iv) deur 'n plaaslike owerheid aangelê is, en
- (v) enige grond, met of sonder geboue of strukture daarop, wat as 'n straat aangetoon word op—
- (a) enige onderverdelingsplan of diagram deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid goedgekeur en waarvolgens gehandel is, of
- (b) enige algemene plan soos omskryf in die Opmetingswet, 9 van 1927, wat in 'n registrasiekantoor of die Landmeter-Generaal se kantoor geregistreer is of gebêre word,

tensy sodanige grond op sodanige plan of diagram as 'n private straat beskryf word.

“parkeer” om 'n voertuig, met of sonder insittendes, langer te laat stilhou as wat redelikerwys nodig is om persone of goedere werklik op of af te laai, maar nie ook die stilhou van 'n voertuig weens 'n rede buite die beheer van die persoon in beheer van daardie voertuig nie;

“raad” die munisipale raad van Cederberg;

“sloopwa” 'n voertuig wat nie selfgedrewe is nie en wat ontwerp of aangepas is om deur 'n motorvoertuig getrek te word, maar nie ook 'n sypaan wat aan 'n motorfiets geheg is nie;

“sypaadjie” dié gedeelte van 'n straat tussen die buitegrens van die ryvlak van 'n pad en die grenslyne van aanliggende eiendomme of geboue wat bedoel is vir die gebruik van voetgangers;

“tara”, met betrekking tot 'n motorvoertuig, die massa van so 'n voertuig wanneer dit gereed is om op 'n pad te gaan en ook die massa van—

- (8) enige noodwiel en van alle ander toebehore en toerusting wat deur die vervaardiger as standaard vir die besondere model van die betrokke motorvoertuig verskaf word;
- (9) enigiets wat 'n permanente deel van die struktuur van so 'n voertuig is;
- (10) enigiets wat aan so 'n voertuig geheg is sodat dit 'n struktuurverandering van 'n permanente aard uitmaak; en

- (4) at any time been dedicated to the public;
- (5) been used by the public without interruption for a period of at least thirty years, or
- (6) at any time been declared or rendered such by the municipality or other competent authority;

“street” means—

- (7) any street, road, cycle path, thoroughfare or any other place, which includes—
- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare, which has at any time been—
- (i) dedicated to the public;
- (ii) used without interruption by the public for a period of at least thirty years;
- (iii) declared or rendered such by the municipality or other competent authority, or
- (iv) constructed by a local authority, and
- (v) any land, with or without buildings or structures thereon, which is shown as a street on—
- (a) any plan of subdivision or diagram approved by the municipality or other competent authority and acted upon, or
- (b) any general plan as defined in the Land Survey Act, 1927, registered or filed in a deeds registry or Surveyor General's office;
- unless such land is on such plan or diagram described as a private street;

“semi-trailer” means a trailer having no front axle and so designed that at least 15% of its tare is super-imposed on and borne by a vehicle drawing such trailer;

“sidewalk” means that portion of a street between the outer boundary of the roadway of a road and the boundary lines of adjacent properties or buildings which is intended for the use of pedestrians;

“tare”, in relation to a motor vehicle, means the mass of such a vehicle ready to travel on a road and includes the mass of—

- (8) any spare wheel and of all other accessories and equipment supplied by the manufacturer as standard for the particular model of motor vehicle concerned;
- (9) anything which is a permanent part of the structure of such vehicle;
- (10) anything attached to such vehicle so as to form a structural alteration of a permanent structure; and

(11) die opgaarbatterye, indien so 'n voertuig deur elektriese krag selfgedrewe is,

maar nie ook die massa nie van—

- (a) brandstof; en
- (b) enigiets wat aan die voertuig geheg is en nie van die aard is wat in subartikel (8) of (9) bedoel word nie;

“voertuig” ’n toestel ontwerp of aangepas om hoofsaaklik op wiele, bande of rusperbande te loop en ook so 'n toestel wat met 'n trekstang aan 'n teëspoedwa verbind is en gebruik word as deel van die sleeptoerusting van 'n teëspoedwa om enige of al die asse van 'n motorvoertuig wat geberg word, te ondersteun, behalwe so 'n toestel wat uitsluitlik op spore beweeg;

“werk” werk van watter aard ook al wat onderneem word op enige grond of straat of openbare plek binne die regsgebied van Cederberg Munisipaliteit en, sonder om die gewone betekenis van die woord op enige wyse te beperk, omvat dit die oprigting van 'n nuwe gebou of veranderings of aanbouings aan enige bestaande gebou, die lê van kables of pype, die stort van bou- of ander materiaal op enige plek in 'n straat of openbare plek of die aflewering aan of verwydering vanaf enige perseel van enige grond of materiaal van watter aard ook al;

“woonwa” enige voertuig wat permanent ingerig is vir gebruik deur persone vir woon- of slaapdoeleindes, ongeag of sodanige voertuig 'n sleepwa is of nie.

Strate, sypaadjies en oorskrydings op strate

- 2. Niemand mag—
 - (a) 'n straat of 'n sypaadjie bou, aanlê, heraanlê of verander nie—
 - (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, of
 - (ii) behalwe in ooreenstemming met die vereistes wat die munisipaliteit bepaal, of
 - (b) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit 'n veranda, muur of 'n stoep, trappies of ander oorstek bou of 'n paal oprig in 'n straat of openbare plek nie.

Advertensies sigbaar vanaf strate

- 3. (1) Niemand mag 'n advertensie, aanplakbiljet, plakkaat of biljet in 'n straat of openbare plek vertoon nie—
 - (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, en
 - (b) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.
- (2) Hierdie artikel is nie van toepassing op tekens wat kragtens die bepalings van die munisipaliteit se toepaslike verordening insake Buitereklame en Advertensietekens toegelaat word nie.

Diere of voorwerpe wat 'n versperring veroorsaak

- 4. Niemand mag—
 - (a) goedere of artikels in 'n straat of openbare plek neersit of laat bly nie, behalwe vir 'n redelike tydperk terwyl dit op- of afgelaai of verwyder word, of
 - (b) op enige wyse die voetgangverkeer op 'n sypaadjie belemmer deur enige dier, voorwerp of voertuig (uitgesonderd 'n kinderwaentjie of rolstoel wat vir die vervoer van kinders of gestremdes gebruik word) daarop te bring of toe te laat dat dit daarop gebring word nie, of
 - (c) 'n blinding, skerm, tou of ander voorwerp oor of op 'n straat laat uitsteek of span of toelaat dat dit daarvoor uitsteek of gespan word nie—

(11) the accumulators, if such vehicle is self-propelled by electrical power, but does not include the mass of—

- (a) fuel, and
- (b) anything attached to such vehicle which is not of the nature referred to in sub-section (8) or (9);

“trailer” means a vehicle which is not self-propelled and designed or adapted to be drawn by a motor vehicle, but does not include a side-car fitted to a motor cycle;

“vehicle” means a device designed or adapted mainly to travel on wheels, tyres or crawler tracks and includes such a device which is connected with a draw-bar to a breakdown vehicle and is used as part of the towing equipment of a breakdown vehicle to support any axle or all the axles of a motor vehicle which is being salvaged other than such a device which moves solely on rails; and

“work” means work of any nature whatsoever undertaken on any land within the area of jurisdiction of Cederberg Municipality and, without in any way limiting the ordinary meaning of the word, includes the erection of a new building or alterations or additions to any existing building, the laying of cables and pipes, the dumping of building or other material anywhere in a street or public place, or delivery to or removal from any site of any soil or material of any nature whatsoever.

Streets, sidewalks and encroachments on streets

- 2. No person shall—
 - (a) make, construct, reconstruct, or alter a street or sidewalk—
 - (i) except with the written permission of the municipality, or
 - (ii) otherwise than in accordance with the requirements prescribed by the municipality, or
 - (b) construct a verandah, stoep, steps or other projection or erect a post in a street or public place except with the written permission of the municipality.

Advertisements visible from streets

- 3. (1) No person shall display any advertisement, placard, poster or bill in a street—
 - (a) except with the written permission of the municipality, and
 - (b) subject to such conditions as may be determined by the municipality.
- (2) This section shall not be applicable to signs which have been exempted under the provisions of the municipality's applicable by-law relating to Outdoor Advertising and Signage.

Animals or objects causing an obstruction

- 4. No person shall—
 - (a) deposit or leave any goods or articles in a street or public place, other than for a reasonable period during the course of the loading, off-loading or removal thereof, or
 - (b) in any way obstruct the pedestrian traffic on a sidewalk by bringing or allowing to be brought thereon any animal, object or vehicle (other than a perambulator or wheel-chair which is being used for the conveyance of children or the disabled), or
 - (c) cause or allow any blind, awning, cord or other object to project or to be stretched over or onto a street—

- (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, en
- (ii) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

Bome in strate

5. (1) Niemand mag—
- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, 'n boom of struik in 'n straat of openbare plek plant, of dit op enige wyse in 'n straat of openbare plek afkap of daarvandaan verwyder nie;
 - (b) in 'n boom klim wat in 'n straat of openbare plek groei, of dit breek of beskadig nie, of
 - (c) 'n boom wat in 'n straat of openbare plek groei, op enige wyse merk of beskilder of 'n advertensie daarop aanbring nie.
- (2) 'n Boom of struik wat in 'n straat of openbare plek geplant word, word die eiendom van die munisipaliteit.

Bome of gewasse wat 'n hindernis of versperring veroorsaak

6. (1) Wanneer daar ook al op 'n eiendom 'n boom of ander gewas is wat lugdrade belemmer of wat ergernis, gevaar of ongerief veroorsaak vir persone wat 'n straat of openbare plek gebruik, kan die munisipaliteit by skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige eiendom gelas om sodanige boom of gewas te snoei of te verwyder in die mate en binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing bepaal word.
- (2) Iedereen wat in gebreke bly om te voldoen aan 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) uitgereik word, is skuldig aan 'n misdryf.
- (3) Indien iemand versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing ingevolge hierdie artikel, kan die munisipaliteit self die boom of gewas snoei of verwyder op koste van die persoon aan wie die kennisgewing beteken is.

Vullis, motorvoertuigwrakke, afvalmateriaal, ens.

7. Niemand mag—
- (a) enige tuinvullis, motorvoertuigwrakke, onderdele van voertuie, bou- of afvalmateriaal, rommel of enige ander afvalprodukte in 'n straat of openbare plek stort of laat lê of ophoop nie, of
 - (b) toelaat dat sodanige voorwerpe of stowwe vanaf 'n perseel waarvan hy die eienaar of okkupeerder is, in 'n straat of op 'n openbare plek gestort of geplaas word nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat sodanige munisipaliteit stel.

Verbod op sekere werksaamhede in verband met voorwerpe in strate of openbare plekke

8. Niemand mag in 'n straat of openbare plek—
- (a) 'n voertuig herstel of versien nie, behalwe waar dit nodig is om sodanige voertuig te kan verwyder van die plek waar dit in 'n ongeluk betrokke was, of
 - (b) 'n voertuig skoonmaak of was nie.

Verbod op speletjies en ander handelinge in strate en openbare plekke

9. Niemand mag—
- (a) in, op of oor 'n straat of openbare plek 'n hoepel rol, 'n vlieër oplaai, met 'n pyl en boog of 'n rekker skiet, vuurwerk afskiet of 'n klip, stok of ander werptuig gooi nie, of

- (i) except with the written permission of the municipality, and
- (ii) subject to such conditions as may be determined by the municipality.

Trees in streets

5. (1) No person shall—
- (a) plant a tree or shrub in a street or public place, or in any way cut down a tree or a shrub in a street or public place or remove it there from, except with the written permission of the municipality;
 - (b) climb, break or damage a tree growing in a street or public place, or
 - (c) in any way mark or paint any tree growing in a street or public place or attach any advertisement thereto.
- (2) Any tree or shrub planted in a street or public place shall become the property of the municipality.

Trees or growth causing an interference or obstruction

6. (1) Whenever there is upon any property any tree or other growth which interferes with overhead wires or is a source of annoyance, danger or inconvenience to persons using a street or public place, the municipality may by notice in writing order the owner or occupier of such property to prune or remove such tree or growth to the extent and within the period specified in such notice.
- (2) Any person failing to comply with a notice issued in terms of subsection (1) shall be guilty of an offence.
- (3) If any person fails to comply with a notice in terms of this section, the municipality may itself prune or remove the tree or growth at the expense of the person on whom the notice was served.

Refuse, motor vehicle wrecks, waste material, etc.

7. No person shall—
- (a) dump, leave or accumulate any garden refuse, motor vehicle wrecks, spare parts of vehicles, building or waste materials, rubbish or any other waste products in any street or public place, or
 - (b) permit any such objects or substances to be dumped or placed in a street or public place from premises owned or occupied by him,
- except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality.

Prohibition upon certain activities in connection with objects in streets and public places

8. No person shall, in a street or public place—
- (a) effect any repairs or service to a vehicle, except where necessary for the purpose of removing such vehicle from the place where it was involved in an accident, or
 - (b) clean or wash a vehicle.

Prohibition upon games and other acts in streets and public places

9. No person shall—
- (a) roll a hoop, fly a kite, shoot with a bow and arrow or catapult, discharge fireworks or throw a stone, stick or other projectile in, onto or across a street or public place, or

- (b) enigiets in 'n straat of openbare plek doen wat die lewe of veiligheid van 'n persoon, dier of ding in gevaar kan stel of 'n oorlas, belemmering of ergernis vir die publiek kan wees nie, tensy sodanige straat of openbare plek voorsien is van duidelike tekens en identifiseerbare plaveisel en meublement wat dit onderskei as "woonerf" of "straatpark".

Gebruik van springstowwe

10. Niemand mag in of op 'n straat of openbare plek springstowwe gebruik of skietwerk uitvoer nie—
- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en
- (b) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

Vervoer van karkasse van diere of ander afvalstowwe deur strate en openbare plekke

11. Niemand mag die karkas van 'n dier of afval, nagvuil, vullis, rommel, vuilgoed, mis, gruis of sand deur 'n straat of openbare plek dra of vervoer nie—
- (a) tensy dit behoorlik bedek is, en
- (b) tensy dit in so 'n tipe houer vervoer word dat aanstootlike vloeistowwe of dele van die vrag nie in die straat of openbare plek gestort word nie.

Heinings op straatgrense

12. Behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit mag niemand 'n doringdraadheining, lemmetjiesdraadheining, geëlektrifiseerde heining of ander gevaarlike heining op die grens van 'n straat of openbare plek oprig nie.

Boumateriaal in strate en openbare plekke

13. Niemand mag in 'n straat of openbare plek klippe of stene boor of kap, kalk blus of sif, of enige boumateriaal meng nie, of boumateriaal opberg of plaas nie behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die vereistes wat die munisipaliteit bepaal.

Balkonne en verandas

14. Behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, mag niemand—
- (a) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat of openbare plek opgerig is, gebruik vir die doel van handeldryf of die opberg van goedere, of vir die was of droog van klere daarop nie, of
- (b) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat of openbare plek opgerig is of gedeelte daarvan as 'n woon- of slaapvertrek omsluit of afskort nie.

Droogmaak van wasgoed op heinings op grense van strate en openbare plekke

15. Niemand mag wasgoed op 'n heining op die grens van 'n straat of openbare plek droogmaak of dit daarvoor hang nie.

Uitspan in strate of openbare plekke

16. Niemand mag 'n voertuig wat deur diere getrek word, in 'n straat of openbare plek uitspan of laat uitspan, of enige sleepwa, woonwa of voertuig wat nie selfaangedrewe is, in 'n straat of openbare plek afhaal of laat staan nie; met dien verstande dat dié bepaling nie van toepassing is op die werklike op- of aflaai van sodanige voertuig nie.

Beskerming van straatoppervlak en openbare plekke

17. (1) Niemand mag—
- (a) 'n voertuig in 'n straat of openbare plek gebruik of toelaat dat dit daarin gebruik word indien sodanige voertuig in so

- (b) do anything in a street or public place which may endanger the life or safety of any person, animal or thing or may be a nuisance, obstruction or annoyance to the public unless such street or public place is provided with clear signs and identifiable paving and furniture which distinguishes it as "residential erf" or "street park".

Use of explosives

10. No person shall in or upon a street or public place use explosives or undertake blasting operations—
- (a) except with the written permission of the municipality, and
- (b) subject to such conditions as may be determined by the municipality.

Conveyance of animal carcasses or other waste products through streets and public places

11. No person shall carry or convey through a street or public place the carcass of an animal or any garbage, night soil, refuse, litter, rubbish, manure, gravel or sand—
- (a) unless it is properly covered, and
- (b) unless it is conveyed in such type of container as will not allow any offensive liquids or parts of the load to be spilt in the street or public place.

Fences on street boundaries

12. No person shall erect a barbed-wire-, razor wire-, electrified fence or other dangerous fence on the boundary of a street or public place except with the written permission of the municipality.

Building materials in streets and public places

13. No person shall bore or cut stone or bricks, slake or sift lime, or mix building materials, or store or place building materials in a street or public place except with the written permission of the municipality, and subject to the requirements prescribed by the municipality.

Balconies and verandahs

14. No person shall, except with the written permission of the municipality—
- (a) use a balcony or verandah erected beyond the boundary line of a street or public place for purposes of trading or the storage of goods, or for the washing or drying of clothes thereon, or
- (b) enclose or partition a balcony or verandah erected beyond the boundary line of a street or public place or portion thereof as a living or bedroom.

Drying of washing on fences on boundaries of streets and public places

15. No person shall dry or spread washing on a fence on the boundary of a street or public place.

Outspanning in streets

16. No person shall outspan or allow to be outspanned in any street or public place any vehicle drawn by animals, or detach or leave in any street or public place any trailer, caravan or vehicle which is not self-propelled; provided that this provision shall not apply to the actual loading or unloading of such vehicle.

Protection of street surface and public places

17. (1) No person shall—
- (a) use a vehicle or allow it to be used in any street or public place if such vehicle is in such a defective condition that it

'n gebrekkige toestand is dat dit skade aan 'n straat of openbare plek sal veroorsaak of moontlik sal veroorsaak nie, en

- (b) enige voorwerp, masjien of ander materiaal deur of langs 'n straat of openbare plek bestuur, stoot, rol, trek of laat voortbeweeg op so 'n wyse, of terwyl sodanige voorwerp, masjien of materiaal in so 'n toestand is, dat die oppervlak van die straat of openbare plek op enige wyse daardeur beskadig, gebreek of vernietig kan word nie.
 - (c) enige werk, waardeur die oppervlakte van 'n straat of openbare plek verander, beskadig of gebreek word, onderneem sonder die toestemming van die munisipaliteit nie.
- (2) Indien die munisipaliteit 'n persoon identifiseer wat as gevolg van die handelinge in subartikel (1) vermeld die oppervlak van 'n straat of openbare plek beskadig, gebreek of vernietig het, kan die herstelkoste, soos deur die munisipaliteit vasgestel, van die oortreder verhaal word.
 - (3) Iedereen wat die eienaar is van enige grond waarop enige werk gedoen word, is aanspreeklik vir enige skade aan enige gedeelte van 'n straat of openbare plek wat veroorsaak word deur of wat in verband staan met die uitvoering van sodanige werk deur sodanige eienaar, sy werknemer of enige onafhanklike aannemer wat namens sodanige eienaar handel.
 - (4) Wanneer enige werk wat op enige grond onderneem moet word, meebring dat voertuie oor randstene, sypaadjies of padrande moet ry, mag die eienaar van sodanige grond nie 'n aanvang met enige sodanige werk maak of enige ander persoon toelaat om 'n aanvang daarmee te maak nie, tensy en voordat so 'n persoon 'n bedrag by die munisipaliteit gedeponeer het wat vasgestel word as voldoende om die koste te bestry van die herstel van enige skade wat aan enige gedeelte van sodanige straat of openbare plek veroorsaak word as gevolg van of in verband met die uitvoering van sodanige werk deur sodanige eienaar, sy werknemer of enige onafhanklike aannemer wat namens sodanige eienaar handel.
 - (5) Na die voltooiing van sodanige werk onderneem die munisipaliteit self die herstel van enige gedeelte van sodanige straat of openbare plek wat deur sodanige werk beskadig is en verreken die munisipaliteit die koste van sodanige herstelwerk teen sodanige deposito. As sodanige koste minder is as die bedrag van die deposito, betaal die munisipaliteit die saldo aan die deponeerder terug, maar indien die bedrag van die deposito nie sodanige koste dek nie, is die eienaar aanspreeklik vir die verskil, wat betaalbaar word by die ontvangs van 'n rekening waarin die addisionele bedrag wat verskuldig is, aangetoon word.
 - (6) Niemand behalwe 'n gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit by die vervulling van sy of haar pligte mag strepe, woorde, tekens of advertensies op die oppervlak van 'n straat of openbare plek aanbring, merk, verf of skilder nie.

Beskadiging van kennisgewingborde

18. Niemand mag 'n kennisgewingbord, padverkeersteken, straatnaambord of ander soortgelyke teken of 'n skutting wat deur of met die toestemming van die munisipaliteit in 'n straat of openbare plek opgerig is, ontsier of beskadig of hom of haar op enige wyse daarmee bemoei nie.

Straat-, huis-tot-huiskollektes en verspreiding van strooibiljette

19. Niemand mag—
 - (a) in 'n straat of openbare plek geld insamel of probeer insamel of sodanige insameling organiseer of op enige wyse behulpsaam wees met die organisering daarvan nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes deur die munisipaliteit gestel, of

will or may cause damage to any street or public place, and

- (b) drive, push, roll, pull or propel any object, machine or other material through or along a street or public place in such a way, or while such object, machine or material is in such a condition, as may damage, break or destroy the surface of the street or public place in any way.
 - (c) undertake any work which may cause the surface of any street or public place to be altered, damaged or broken without the permission of the municipality.
- (2) If the municipality identifies a person who, as a result of the actions referred to in subsection (1), has damaged, broken or destroyed the surface of a street or public place, the cost of repairs, as determined by the municipality, may be recovered from the offender.
 - (3) Any person who is the owner of land on which any work is done shall be liable for any damage to any portion of a street or public place caused by or in connection with the execution of such work by such owner, his or her employee or any independent contractor acting on behalf of such owner.
 - (4) When any work which has to be undertaken on any land entails the driving of vehicles over kerbs, sidewalks or road verges, the owner of such land shall not commence, or allow any other person to commence, any such work unless and until such a person has deposited with the municipality an amount sufficient to cover the cost of repairing any damage which may be caused to any portion of such street or public place as a result of, or in connection with, the execution of such work by such owner, his or her employee or any independent contractor acting on behalf of such owner.
 - (5) After completion of such work, the municipality shall itself undertake the repair of any portion of such street or public place as may have been damaged by such work and shall set off the cost of such repairs against such deposit. If such cost is less than the amount of the deposit, the municipality shall refund the balance to the depositor, but if the amount of the deposit does not cover such cost, the owner shall be liable for the difference, which shall become payable on receipt of an account specifying the additional amount due.
 - (6) No person other than an authorised official of the municipality in the performance of his or her duties may apply, mark, paint or draw lines, marks, words, signs or advertisements on the surface of a street or public place.

Damaging of notice-boards

18. No person shall deface, damage or in any way interfere with any notice-board, road traffic sign, street-name board or other similar sign or any hoarding which has been erected in a street or public place by or with the permission of the municipality.

Street-, door-to-door collections and distribution of handbills

19. No person shall—
 - (a) collect or attempt to collect money in a street or public place or organise or in any way assist in the organisation of such collection, except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality, or
 - (b) collect from door to door, beg or solicit or accept alms, except with the written permission of the municipality;

- (b) van huis tot huis kollekteer, bedel of aalmoese vra of invorder nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit.
- (c) 'n strooibiljet of soortgelyke advertensiemateriaal versprei of laat versprei in enige straat of openbare plek, of enige strooibiljet of soortgelyke advertensiemateriaal op of in enige voertuig plaas of laat plaas sonder voorafverkreë toestemming van die munisipaliteit nie.
- (d) aansoekgelde soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal kan deur die munisipaliteit gehef word ten opsigte van enige aansoek ingevolge subartikel (c).

Uitgrawings in strate

20. Niemand mag in 'n straat of openbare plek 'n uitgraving maak of laat maak of 'n put, sloot of gat grawe of laat grawe nie—
- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en
 - (b) onderworpe aan die vereistes wat die munisipaliteit bepaal.

Gif in strate en openbare plekke

21. Niemand behalwe 'n amptenaar van die munisipaliteit of 'n gemagtigde persoon wat wettig goedgekeurde onkruidodders of gifstof toedien, mag gif in 'n straat of openbare plek plaas, gebruik of gooi nie.

Optogte

22. (1) Behoudens die bepalings van sub-artikel (6) mag niemand in enige straat of openbare plek 'n optog, of byeenkoms hou, organiseer, op tou sit of beheer of daadwerklik daaraan deelneem, of dans of sing of 'n musiekinstrument bespeel, of enigiets doen wat waarskynlik 'n byeenkoms van persone of 'n verwarring of versperring van verkeer in sodanige straat of openbare plek sal veroorsaak, of enige luidspreker of ander toestel vir die reproduksie of versterking van klank gebruik nie sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit ingevolge subartikels (2) en (3).
- (2) Iedereen wat voornemens is om een of meer van die handelinge in subartikel (1) beskryf, in enige straat of openbare plek te verrig of uit te voer, moet 'n skriftelike aansoek om toestemming daartoe indien, wat die munisipaliteit moet bereik minstens sewe dae voor die datum waarop dit die voorneme is om een of meer van sodanige handelinge te verrig of uit te voer; met dien verstande dat persone wat voornemens is om daadwerklik aan 'n optog, byeenkoms in enige straat of openbare plek deel te neem, nie by die munisipaliteit om toestemming daartoe aansoek hoef te doen nie en dit nie vir sodanige persone onwettig is om daadwerklik aan sodanige optog of byeenkoms deel te neem nie indien die organiseerder, ondernemer of beheerder daarvan die toestemming van die munisipaliteit verkry het. 'n Aansoek wat hierkragtig gedoen word, moet die volgende bevat:
- (a) volledige besonderhede van die naam, adres en beroep van die aansoeker;
 - (b) volledige besonderhede van die straat of openbare plek waar en roete waarlangs dit die voorneme is om een of meer van die handelinge beskryf in sub-artikel (1) te verrig of uit te voer, die voorgestelde aanvangs- en sluitingstyd van een of meer van voornoemde handelinge en, in die geval van optogte, en byeenkomste, die getal persone wat na verwagting teenwoordig sal wees, en
 - (c) algemene besonderhede en die doel van een of meer van voornoemde handelinge wat dit die voorneme is om te verrig of uit te voer.
- (3) Enige aansoek wat ooreenkomstig subartikel (2) ingedien word, moet deur die munisipaliteit oorweeg word, en indien een of meer handelinge wat verrig of uitgevoer gaan word soos in sodanige aansoek voorgestel, na die mening van die munisipaliteit waarskynlik nie in stryd met die belange van die

- (c) distribute a handbill or similar advertising material or cause it to be distributed in any street or public place, or place any handbill or similar advertising material or cause it to be placed on or in any vehicle without prior permission of the municipality;
- (d) an application fee as determined by the municipality from time to time may be levied in respect of any application in terms of sub-section (c).

Excavations in streets

20. No person shall make or cause to be made an excavation or dig or cause to be dug a pit, trench or hole in a street or public place—
- (a) except with the written permission of the municipality, and
 - (b) subject to the requirements prescribed by the municipality.

Poison in streets or public places

21. No person other than an official of the municipality or an authorised person who administers legally approved weed-killers or poisons, shall use, set or cast poison in any street or public place.

Processions

22. (1) Subject to the provisions of sub-section (6) no person shall hold, organise, initiate, control or actively participate in a procession or gathering in a street or public place, or dance or sing or play a musical instrument, or do anything which is likely to cause a gathering of persons or the disruption or obstruction of traffic in such street or public place, or shall use any loudspeaker or other device for the reproduction or amplification of sound without the written permission of the municipality in terms of subsections (2) and (3).
- (2) Any person who intends to perform or carry out any one or more of the actions described in subsection (1) in any street or public place shall submit a written application for permission thereto, which shall reach the municipality at least seven days before the date upon which any one or more of such actions is or are intended to be performed or carried out; provided that persons who intend participating actively in a procession, or gathering in any street need not apply to the municipality for permission thereto and it shall not be illegal for such persons to participate actively in such procession or gathering if the organiser, promoter or controller thereof has obtained the permission of the municipality. An application made in terms hereof shall contain the following:
- (a) full details of the name, address and occupation of the applicant;
 - (b) full details of the street or public place where or route along which any one or more of the actions prescribed in subsection (1) is or are intended to be performed or carried out, proposed starting and finishing times or any one or more of the aforesaid actions and, in the case of processions and gatherings, the number of persons expected to attend, and
 - (c) general details of the purpose of any one or more of the aforesaid actions intended to be performed or carried out.
- (3) Any application submitted in accordance with subsection (2) shall be considered by the municipality, and if any one or more of the actions to be performed or carried out as proposed in such application is or are not, in the opinion of the municipality, likely to be in conflict with the interests of public peace,

openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees nie, moet die munisipaliteit 'n sertifikaat uitreik waarby toestemming en magtiging verleen word vir die verrigting of uitvoering van een of meer van sodanige handeling, onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit nodig ag vir die handhawing van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid.

- (4) Die munisipaliteit kan weier om toestemming te verleen vir die verrigting of uitvoering van een of meer van die handeling wat in sub-artikel (1) beskryf word, indien die verrigting of uitvoering van sodanige handeling of handeling na die mening van die munisipaliteit in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees.
- (5) Die munisipaliteit kan enige toestemming wat kragtens sub-artikel (3) verleen is, terugtrek indien hy, as gevolg van nadere inligting van mening is dat die verrigting of uitvoering van die betrokke handeling of handeling in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees.
- (6) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing nie op—
- (a) optogte vir huwelike of begrafnisse;
 - (b) 'n byeenkoms of betoging soos beoog by die Wet op die Reëling van Byeenkomste, No 205 van 1993 in welke geval die bepalings van die betrokke wet van toepassing sal wees.

Rolskaats en skaats op skaatsplanke

23. Niemand mag, behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit, met rolskaats of 'n skaatsplank of soortgelyke toestel in of op 'n straat of openbare plek, of in of op 'n terrein waar dit deur 'n toepaslike padverkeerstekens verbied word, skaats nie.

Persone moet behoorlik geklee wees

24. Niemand mag op straat of in 'n openbare plek verskyn sonder om geklee te wees op 'n wyse wat aan die eise van welvoeglikheid voldoen nie.

Oorloop van water in strate en openbare plekke

25. Niemand mag enige water, behalwe reënwater, in 'n straat of openbare plek laat loop of toelaat dat dit daarin loop nie.

Gedrag in strate en openbare plekke

26. Niemand mag in 'n straat of openbare plek—
- (a) tot oorlas van ander persone slenter, staan, sit, lê of bedel nie;
 - (b) slaap of oornag of enige skuiling oprig nie;
 - (c) klere, komberse of ander huishoudelike artikels was, skoonmaak of droogmaak nie;
 - (d) skel-, beledigende, onwelvoeglike, dreigende of godslasterlike taal besig nie;
 - (e) baklei of oproerig optree nie;
 - (f) 'n vuurwapen, windbuks of windpistool afvuur nie;
 - (g) tot ergernis of ongemak van enige ander persoon skreeu, gil of enige lawaai op watter wyse ook al maak nie;
 - (h) homself was, ontlas of urineer nie;
 - (i) met die oog op prostitusie of onsedelikheid iemand aanspreek of lastig val nie;
 - (j) dobbelary beoefen nie;
 - (k) bedwelmende drank of ander dwelmmiddels gebruik nie, of
 - (l) spuug nie.

good order or safety, the municipality shall issue a certificate granting permission and authorisation for the performance or carrying out of any one or more of such actions subject to such conditions as the municipality may deem necessary to uphold public peace, good order or safety.

- (4) The municipality may refuse to grant permission for the performance or carrying out of any one or more of the actions described in subsection(1), if the performance or carrying out of such action or actions will, in the opinion of the municipality, be in conflict with the interests of public peace, good order or safety.
- (5) The municipality may withdraw any permission granted in terms of subsection (3), if, as a result of further information, it is of the opinion that the performance or carrying out of the action or action in question will be in conflict with the interests of public peace, good order or safety.
- (6) The provisions of this section shall not apply—
- (a) to wedding or funeral processions
 - (b) to a gathering or demonstration as contemplated by the Regulation of Gatherings Act No 205 of 1993 in which case the provisions of the said act shall be applicable.

Roller-skating and skating on skate-boards

23. No person shall, except with the prior written permission of the municipality, skate on roller skates or a skate board or a similar device in or on a street or public place or in or upon an area where skating is prohibited by an applicable road traffic sign.

Persons to be decently clad

24. No person shall appear in any street or public place without being clothed in such a manner as decency demands.

Overflow of water into streets and public places

25. No person shall cause or allow any water other than rain water to flow into a street or public place.

Behaviour in streets and public places

26. No person shall—
- (a) cause a nuisance to other persons by loitering, standing, sitting or lying or begging;
 - (b) sleep, overnight or erect any shelter;
 - (c) wash or dry clothes, blankets or any other domestic articles;
 - (d) use abusive, insulting, obscene, threatening or blasphemous language;
 - (e) fight or act in a riotous manner;
 - (f) discharge a fire-arm, airgun or air-pistol;
 - (g) annoy or inconvenience any other person by yelling, shouting or making any noise in any manner whatsoever;
 - (h) defecate, urinate or wash himself;
 - (i) solicit or importune any person for the purpose of prostitution or immorality;
 - (j) engage in gambling;
 - (k) use intoxicating liquor or drugs;
 - (l) spit
- in a street or public place.

Diere in 'n straat of openbare plek

27. Geen eienaar of persoon

- (a) wat beheer het oor 'n wilde of kwaai dier, aap of horingvee, mag toelaat dat dit te eniger tyd in 'n straat of openbare plek sonder voldoende toesig is of los rondloop, of mag sodanige dier op so 'n wyse aanhou dat dit gevaarlik of 'n ergenis vir die publiek kan wees nie.
- (b) mag duld, toelaat of veroorsaak dat enige dier in of op enige straat of openbare plek wei of rondloop nie.

Vertoning van straatnommer van plekke

28. (1) Die munisipaliteit kan by wyse van skriftelike kennisgewing aan die eienaar van enige perseel, voorskryf dat 'n nommer wat deur die munisipaliteit ingevolge artikel 37(c) aan so 'n perseel toegeken is, op sodanige perseel vertoon moet word en die eienaar van sodanige perseel moet binne 30 dae na die datum van sodanige kennisgewing die toegekende nommer op die perseel aanbring.
- (2) 'n Nommer wat vertoon word soos beoog by sub-artikel (1) moet
- (a) op 'n opsigtelike plek op die perseel vertoon word en moet te alle tye sigbaar en leesbaar vanaf die aangrensende straat wees; en
 - (b) deur die eienaar van die perseel vervang word so dikwels as wat dit uitgewis of geskend of onleesbaar word.

Brûe en oorgange oor vore en sypaadjies

29. Geen private oorgang, voetpaadjie, brug of duiker mag na of voor 'n woning of ander perseel in 'n straat of op 'n openbare plek gemaak of gebou word nie—
- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en
 - (b) onderworpe aan die vereistes wat die munisipaliteit bepaal.

Beheer oor vermaaklikheidsvertonings en -toestelle

30. (1) Niemand mag 'n sirkus, draaimeule, mallemeule of ander byvertoning of toestel vir die vermaak of ontspanning van die publiek in 'n straat of op 'n openbare plek oprig of gebruik nie—
- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel;
 - (b) tensy geskikte sanitêre geriewe vir albei geslagte van die personeel aldaar verskaf is, en
 - (c) as dit enigsins gevaarlik of onveilig vir die gebruik van die publiek is.
- (2) 'n Gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit het vir inspeksiedoeleindes te alle redelike tye vrye toegang tot sodanige sirkus, draaimeule, mallemeule of ander byvertoning of toestel.

Beheer oor voertuie wat deur diere getrek word

31. (1) Niemand mag—
- (a) tegelykertyd meer as een voertuig wat deur diere getrek word, in 'n straat of openbare plek bestuur of beheer daaroor hê nie;
 - (b) 'n voertuig wat deur diere getrek word, in 'n straat of openbare plek bestuur of beheer daaroor hê nie as hy of sy onder die ouderdom van 16 jaar is, of

Animals in a street or public place

27. No owner or person—

- (a) in charge of any wild or ferocious animal, monkey or horned cattle shall allow such animals at any time to be insufficiently attended or at large in any street or public place or shall keep any such animal in such a manner as to be a danger or annoyance to the public; or
- (b) shall, allow, permit or cause any animal to graze or stray in or about any street or public place.

Display of street number of places

28. (1) The municipality may prescribe by notice in writing to the owner of any premises that a number allocated to such premises by the municipality in terms of section 37(c) shall be displayed and the owner of such premises shall, within 30 days of the date of such notice, display the allocated number on the premises.
- (2) a number displayed as contemplated by sub-section (1) shall —
- (a) be displayed in a conspicuous position on the premises and must at all times be visible and legible from the adjacent street; and
 - (b) be replaced by the owner of the premises as often as it gets obliterated, defaced or illegible.

Bridges and crossings over gutters and sidewalks

29. No private crossing, pathway, bridge or culvert shall be made or built to or in front of any dwelling or other premises in any street or public place—
- (a) except with the written permission of the municipality, and
 - (b) subject to the requirements prescribed by the municipality.

Control of amusement shows and devices

30. (1) No person shall set up or use in any street or public place any circus, whirligig, roundabout or other side-show or device for the amusement or recreation of the public—
- (a) except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality.
 - (b) unless suitable sanitary conveniences for both sexes of the staff have been provided, and
 - (c) if it is in any way dangerous or unsafe for public use.
- (2) An authorised official of the municipality shall, for the purposes of inspection, at all reasonable times have free access to such circus, whirligig, roundabout or other side-show or device.

Control of animal-drawn vehicles

31. (1) No person shall—
- (a) simultaneously drive or be in control of more than one animal-drawn vehicle in a street or public place;
 - (b) drive or be in control of an animal-drawn vehicle in a street or public place if he or she is under 16 years of age, or

- (c) as hy of sy in 'n straat beheer het oor 'n voertuig wat deur diere getrek word, iemand onder die ouderdom van 16 jaar toelaat om sodanige voertuig te bestuur of beheer daaroor te hê nie.

Voertuie moet opgepas word

32. Niemand mag in 'n straat of openbare plek in 'n voertuig slaap nie, behalwe in 'n motorvoertuig wat geparkeer is op 'n huurmotor- of ander staanplek wat behoorlik deur die munisipaliteit aangewys is.

Munisipaliteit kan optree en koste verhaal

33. (1) Ondanks enige andersluidende bepalings van hierdie verordening kan die munisipaliteit—

- (a) waar die toestemming van die munisipaliteit benodig is alvorens 'n persoon 'n sekere daad mag verrig of iets mag bou of oprig, en sodanige toestemming nie verkry is nie, en
- (b) waar enige bepaling van hierdie verordening oortree word in omstandighede waar die oortreding beëindig kan word deur die verwydering van enige struktuur, voorwerp, materiaal of stof,

'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, beteken om sodanige oortreding te beëindig, of die struktuur, voorwerp, materiaal of stof te verwyder, of die ander stappe te doen wat die munisipaliteit vereis om sodanige oortreding reg te stel binne die tydperk in sodanige kennisgewing vermeld.

- (2) Iedereen wat versuim om aan 'n kennisgewing ingevolge subartikel (1) te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf, en die munisipaliteit kan, sonder inkorting van sy bevoegdhede om teen die oortreder op te tree, die nodige stappe doen om op koste van die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, uitvoering aan sodanige kennisgewing te gee.

Sluiting van strate en openbare plekke

34. Niemand mag, sonder die toestemming van die munisipaliteit, enige straat sluit of openbare plek of toegang daartoe versper of beperk nie.

35. (1) Die munisipaliteit kan enige straat permanent sluit of enige gedeelte van 'n straat of openbare plek sluit of verlê of toegang na 'n straat of openbare plek beperk;

- (2) Indien die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) wil handel, moet hy ingevolge sy kommunikasiebeleid kennis gee van sy voorneme om dit te doen; by gebrek aan sodanige beleid moet die munisipaliteit sy voorneme deur middel van 'n toepaslike kennisgewing in minstens twee amptelike tale in 'n plaaslike nuusblad bekend maak.

- (3) Enige besware teen die voorgenome handeling moet binne 30 dae na datum van kennisgewing ingevolge subartikel (2) skriftelik by die Munisipale Bestuurder ingedien word vir voorlegging aan die Raad of 'n komitee of persoon aan wie bevoegdheid gedelegeer is om daaroor te besluit.

36. Die munisipaliteit kan, sonder nakoming van die bepalings van artikel 35—

- (1) 'n straat of openbare plek tydelik sluit—
- (a) vir die doeleindes of in afwagting van die aanleg, heraanleg, onderhoud of herstel van sodanige straat of openbare plek;
- (b) vir die doeleindes of in afwagting van die bou, oprigting, aanleg, uitbreiding, onderhoud, herstel of sloping van enige gebou, struktuur, werke of diens langsaan, op, dwarsoor, deur, oor of onder sodanige straat of openbare plek;

- (c) if he or she is in control of an animal-drawn vehicle in a street, allow a person under 16 years of age to drive or be in control of such vehicle.

Vehicles to be attended

32. No person shall, in a street or public place, sleep in a vehicle other than a motor vehicle parked in a taxi rank or on some other stand duly allocated by the municipality.

Municipality may act and recover costs

33. (1) Notwithstanding any other provisions of this by-law, the municipality may—

- (a) where the permission of the municipality is required before a person may perform a certain action or build or erect anything, and such permission has not been obtained, and
- (b) where any provision of this by-law is contravened under circumstances in which the contravention may be terminated by the removal of any structure, object, material or substance,

serve a written notice on the owner of the premises or the offender, as the case may be, to terminate such contravention, or to remove the structure, object, material or substance, or to take such other steps as the municipality may require to rectify such contravention within the period stated in such notice.

- (2) Any person who fails to comply with a notice in terms of subsection (1) shall be guilty of an offence, and the municipality may, without prejudice to its powers to take action against the offender, take the necessary steps to implement such notice at the expense of the owner of the premises or the offender, as the case may be.

Closure of streets and public places

34. No person shall, without the approval of the municipality, close or barricade any street or public place or restrict access thereto.

35. (1) The municipality may permanently close or divert any street or public place or part thereof or restrict access to any street or public place;

- (2) When the municipality decides to act in terms of subsection (1), it shall give notice of such intention in terms of its communication policy; in the absence of such policy the municipality shall give notice of its intention in a local newspaper in at least two official languages;

- (3) Any objection against the intended action must be delivered in writing to the municipal manager within 30 days from the date of notification in terms of subsection (2) for submission to Council or a committee or person who has delegated powers to decide upon it.

36. The municipality may, without complying with the provisions of section 35—

- (1) temporarily close a street or public place—
- (a) for the purpose of or pending the construction, reconstruction, maintenance or repair of such street or public place;
- (b) for the purpose of or pending the construction, erection, laying, extension, maintenance, repair or demolition of any building, structure, works or service alongside, on, across, through, over or under such street or public place;

- (i) indien sodanige straat na die mening van die munisipaliteit in 'n toestand is wat gevaarlik is vir verkeer;
- (ii) omrede van enige noodtoestand of openbare geleentheid wat na die mening van die munisipaliteit spesiale maatreëls vir die beheer van verkeer of spesiale voorsiening vir die akkommodasie van skares verei, of
- (iii) om enige ander rede wat na die mening van die mening van die munisipaliteit die tydelike sluiting van sodanige straat of openbare plek wenslik maak, en

(c) 'n straat wat ingevolge paragraaf (a) gesluit is, tydelik verlê.

- (2) Die munisipale bestuurder kan, indien hy dit nodig ag, 'n kennisgewing van sodanige tydelike sluiting vir algemene inligting in 'n plaaslike nuusblad plaas.

Aanleg, onderhoud en benaming van strate en openbare plekke

37. Die munisipaliteit kan binne sy regsgebied—

- (a) strate en openbare plekke maak, aanlê, heraanlê, verander en onderhou;
- (b) strate en openbare plekke benoem en herbenoem;
- (c) nommers toeken en hertoeken aan eiendomme wat aan strate en openbare plekke grens.

Verklaring van strate en openbare plekke

38. (1) Die munisipaliteit kan:

- (a) enige grond of gedeelte grond onder sy beheer tot straat, of enige straat of gedeelte daarvan tot 'n openbare plek verklaar;
- (b) enige privaat straat of gedeelte daarvan tot openbare straat of enige plek of gedeelte daarvan tot openbare plek verklaar.

(2) Indien die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) wil handel moet hy ingevolge sy kommunikasiebeleid kennis gee van sy voorneme om dit te doen; by gebrek aan sodanige beleid moet die munisipaliteit sy voorneme deur middel van 'n toepaslike kennisgewing in minstens twee amptelike tale in 'n plaaslike nuusblad bekendmaak.

(3) Enige besware teen die voorgename handeling moet binne 30 dae na datum van kennisgewing ingevolge subartikel (2) skriftelik by die munisipale bestuurder ingedien word vir voorlegging aan die Raad of 'n komitee of persoon aan wie bevoegdheid gedelegeer is om daaroor te besluit.

Parkering van swaar voertuie en woonwaens

39. (1) Niemand mag binne die munisipale gebied—

- (a) 'n motorvoertuig met 'n tarra wat 3 500 kilogram oorskry;
- (b) 'n sleepwa;
- (c) 'n leunwa, of
- (d) 'n woonwa, in 'n straat of openbare plek parkeer vir 'n ononderbroke tydperk wat twee ure oorskry nie, buiten op plekke wat vir swaar voertuie ge-oormerk is.

(2) Wanneer ook al 'n voertuig geparkeer is in stryd met subartikel (1), word daar, totdat die teendeel bewys word, vermoed dat sodanige voertuig geparkeer is deur die eienaar daarvan.

(i) if such street or public place is, in the opinion of the municipality, in a state dangerous to traffic;

(ii) by reason of any emergency or public event which, in the opinion of the municipality, requires special measures for the control of traffic or special provision for the accommodation of crowds, or

(iii) for any other reason which, in the opinion of the municipality, renders the temporary closing of such street necessary, and

(c) temporarily divert a street which has been closed in terms of paragraph (a).

(2) The municipal manager may in his discretion, for general information, place a notice of such temporary closure in a local newspaper.

Construction, maintenance and naming of streets and public places

37. The municipality may in its area—

- (a) make, construct, reconstruct, alter and maintain streets and public places;
- (b) name and re-name streets and public places;
- (c) allocate and re-allocate numbers to properties abutting on streets and public places.

Declaration of streets and public places

38. (1) The municipality may;

- (a) declare any land or portion of land under its control to street, or any street or portion thereof to be a public place;
- (b) declare any private street or portion thereof to be a public street, or any place or portion thereof to be a public place;

(2) When the municipality decides to act in terms of subsection (1), it shall give notice of such intention in terms of its communication policy; in the absence of such policy, the municipality shall give notice of its intention in a local newspaper in at least two official languages.

(3) Any objection against the intended action must be delivered in writing to the municipal manager within 30 days from the date of notification in terms of subsection (2) for submission to Council or a committee or person who has delegated powers to decide upon it.

Parking of Heavy Vehicles and Caravans

39. (1) No person shall park on a street within the municipal area—

- (a) a motor vehicle with a tare exceeding 3 500 kg;
- (b) a trailer;
- (c) a semi-trailer, or
- (d) a caravan,

for an uninterrupted period exceeding two hours except on places reserved for parking of heavy vehicles.

(2) Whenever a vehicle is parked in contravention of sub section (1), it shall be deemed that such vehicle has been parked by the owner thereof unless the contrary is proved.

Strafbepaling	Penalty
<p>40. Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met—</p> <p>(1) 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;</p> <p>(2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, òf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en</p> <p>(3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10880</p>	<p>40. Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—</p> <p>(1) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and,</p> <p>(2) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and,</p> <p>(3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure. 10880</p>

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**SWEMBADVERORDENING**

(19/2004)

Doel van Verordening

- Om voorsiening te maak vir die daarstelling van swembadgeriewe tot voordeel van inwoners binne die regsgebied van die munisipaliteit en prosedures, metodes en praktyke te voorsien vir die gebruik en bestuur daarvan.

Woordbepaling

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“bestuurder” die werknemer van die munisipaliteit wat in beheer van swembaddens is en wat deur die munisipaliteit aangestel is om uitvoering aan hierdie verordening te gee; en

“kennisgewing” ’n duidelike en leesbare amptelike kennisgewing deur die munisipaliteit opgestel en wat by elke ingang tot of op ’n opsigtelike plek in of by die swembad aangebring is, en waardeur die munisipaliteit bepalings of voorskrifte bekend maak;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“perseel” die swembaddens wat aan die munisipaliteit behoort of onder sy bestuur of beheer is en wat vir gebruik deur die publiek beskikbaar is, en omvat dit alle kleedkamers en ander geriewe wat in verband daarmee gebruik word asook die grond waarop dit opgerig is; en

“swembad” die swembad wat op die perseel geleë is.

Toegang tot swembad

2. (a) Niemand mag die perseel binnegaan nie en niemand mag in die swembad swem nie, behalwe op die dae en tye en op die voorwaardes wat die munisipaliteit van tyd tot tyd bepaal.
- (b) Die munisipaliteit moet ’n kennisgewing wat die dae en tye vermeld wanneer die swembad gewoonlik oop is, vir die publiek, in ’n opvallende plek by of naby die ingang van die perseel aanbring.
- (c) Ondanks die bepaling deur die munisipaliteit van die dae en tye wanneer die swembad gewoonlik oop is, soos in subartikel (a) bepaal, kan die munisipaliteit die swembad of ’n gedeelte daarvan vir ’n bepaalde tyd en doel gedurende die oop tye vir die publiek sluit; met dien verstande dat ’n kennisgewing te dien effekte op dieselfde plek opgeplak word as die kennisgewing in subartikel (b) genoem. Wanneer die swembad vir die hou van ’n swemgala of vir spesiale doeleindes van ’n swemklub of ander organisasie of skool, na gelang van die geval, vir die publiek gesluit is, kan toegang aan die publiek en toeskouers of swemmers verleen word en wel op die voorwaardes en toegangsvoorwaardes wat die organiseerders van sodanige swemgala, swemklub of ander organisasie of skool met die munisipaliteit se goedkeuring bepaal.
- (d) Geen klub, skool of ander organisasie of persoon mag die swembad gebruik vir enige gala, byeenkoms, oefening of onderrig nie, tensy vooraf skriftelik aansoek by die munisipaliteit gedoen is, en slegs op die voorwaardes wat die munisipaliteit bepaal.

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO SWIMMING POOLS**

(19/2004)

Purpose of By-Law

- To provide for swimming pool facilities for the benefit of residents within the area of jurisdiction of the municipality and to provide for procedures, methods and practices to regulate the utilisation and management thereof.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“manager” means the employee of the municipality who is in charge of the swimming pools and who has been appointed by the municipality to give effect to this by-law;

“municipality” means the municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“notice” means official notice displayed at every entrance to or at a conspicuous place at or on a public amenity and in which the municipality shall make known provisions and directions adopted by it in terms of this by-law;

“premises” means swimming pools owned by or under the management or control of the municipality and available for the use of the public and includes all dressing-rooms and other facilities used in connection therewith and the ground on which it is erected; and

“swimming pool” means the swimming pool situated on the premises;

Admission to swimming pool

2. (a) No person shall enter the premises, nor shall any person swim in the swimming pool except on such days and at such times and on such conditions as shall be laid down by the municipality from time to time.
- (b) The municipality shall post a notice setting forth the days and hours during which the swimming pool shall normally be open to the public in a prominent place at or near the entrance to the premises.
- (c) Notwithstanding the fixing by the municipality of the days and hours of normal opening as provided in subsection (a), the municipality may close the swimming pool or part thereof to the public for a specified time and purpose during the open hours; provided that a notice to that effect shall be posted at the same place as the notice referred to in subsection (b). When the swimming pool is closed to the public to allow a swimming gala to be held or for the special purposes of a swimming club or other organization or school, as the case may be, the public may be admitted as spectators or swimmers on such conditions and terms of admission as shall be determined by the organizers of such swimming gala, swimming club or other organization or school with the approval of the municipality.
- (d) No club, school or other organization or person shall use the swimming pool for any gala, meeting, practice or training unless written application is made beforehand to the municipality, and only on such conditions as the municipality may determine.

3. (a) Niemand behalwe 'n persoon wat die houër is van 'n toegangskaartjie mag toegang tot die perseel verkry nie. Enige sodanige persoon aan wie 'n kaartjie soos voornoem, uitgereik is, moet te eniger tyd terwyl hy die perseel besoek, sodanige kaartjie aan die bestuurder toon wanneer hy deur hom daartoe versoek word.
- (b) Toegang tot die perseel word aan geen kind onder die ouderdom van sewe jaar verleen nie, tensy hy van 'n ouer of ander verantwoordelike persoon vergesel is.
- (c) Niemand wat onder die invloed van drank of verdowingsmiddels is of van wie die bestuurder op redelike gronde vermoed dat hy in so 'n toestand verkeer, word tot die perseel toegelaat nie. Indien so iemand per abuis toegelaat is, moet hy die perseel sonder versuim verlaat nadat die bestuurder hom gelas het om dit te doen.
- (d) Geen troeteldiere word op die perseel toegelaat nie.
- (e) Die bestuurder besit die reg om toegang te weier aan enigiemand wat klaarblyklik ingevolge hierdie verordening nie op toegang geregtig is nie en om, ingeval so iemand reeds toegang verkry het, hom te gelas om die perseel onverwylt te verlaat.
- (f) Iedereen aan wie toegang tot die perseel geweier is of wat, nadat hy toegang verkry het, deur die bestuurder of sy gemagtigde gelas word om die perseel te verlaat, besit die reg om by die munisipaliteit appèl aan te teken teen die beslissing van die bestuurder.
- (g) Niemand wat vir toegang betaal het en daarna gelas word om die perseel te verlaat, is geregtig op die terugbetaling van sy toegangsgeld nie.
- (h) Geen vuurwapen, windbuks, voëlrek, tradisionele wapen, vuurwerke en klappers of enige ander gevaarlike wapen mag die perseel binnebring word nie.

Gebruik van kleedkamers

4. (a) Die munisipaliteit verskaf op die perseel die kleedkamers wat hy nodig ag, waarin persone wat die swembad vir swemdoeleindes besoek, hul gewone klere moet uittrek en swemklere moet aantrek, en omgekeerd asook die sanitêre en ander geriewe wat hy nodig ag.
- (b) Afsonderlike kleedkamers en sanitêre en ander geriewe word vir beide geslagte verskaf en kennisgewings waarin die geslag vermeld word wat geregtig is om die onderskeie kleedkamers en sanitêre of ander geriewe te gebruik, word aangebring. Niemand mag enige sodanige kleedkamers of ander akkommodasie wat vir gebruik deur die teenoorgestelde geslag aangewys of afgesonder is, binnegaan nie.

Algemene verbodsbepalings

5. Niemand mag—
- (a) hom op enige plek behalwe in die kleedkamers of ander plekke wat vir die doel verskaf word, aan- of uittrek nie;
- (b) nadat hy in die swembad ingegaan het, enige seep of ander stof of preparaat vir enige doel wat ook al daarin gebruik nie;
- (c) deur wanordelike of onbehoorlike gedrag iemand anders steur, beseer of molesteer of die bestuurder by die uitvoering van sy pligte hinder nie, en niemand mag enige onkuise, beledigende of lasterlike taal gebruik of hom op 'n onbetaamlike of aanstootlike wyse gedra nie;
- (d) enige glasbottel of enige glasware op die perseel bring nie;
- (e) enige meubels, toebehore, gereedskap, masjinerie of ander artikel of ding wat op die perseel behoort of gebruik word en wat die eiendom van die munisipaliteit is, verwyder, wegneem, neergooi, beskadig of vernietig nie;

3. (a) No person other than a person who is the holder of an admission ticket shall be permitted admission to the premises. Any such person to whom a ticket, as aforesaid, has been issued shall at any time while visiting the premises produce such ticket to the manager when requested by him to do so.
- (b) No child under the age of seven years shall be permitted admission to the premises unless accompanied by a parent or other responsible person.
- (c) No person who is in a state of intoxication or under the influence of drugs or whom the manager upon reasonable grounds believes to be in such a state shall be admitted to the premises. Where such person has been inadvertently admitted, he shall vacate the premises without delay on being ordered to do so by the manager.
- (d) No pets shall be allowed on the premises.
- (e) The manager shall have the right to refuse admission to any person who in terms of this by-law is manifestly not entitled to obtain admission, and in the event of any such person having already obtained admission, to order him to leave the premises forthwith.
- (f) Any person who has been refused admission to the premises or who, having gained admission, is ordered by the manager to leave the premises shall have the right to appeal to the municipality against the decision of the manager.
- (g) No person who has paid for admission and who is subsequently ordered to leave the premises shall be entitled to a refund of his admission fee.
- (h) No fire-arms, catapults, air-guns, traditional weapons, fire-works or crackers or any dangerous weapon may be brought into the swimming pool area.

Use of dressing rooms

4. (a) The municipality shall provide on the premises such dressing rooms as it may deem necessary in which persons visiting the swimming pool for the purpose of swimming shall change from their ordinary clothes into pooling costumes and vice versa as well as such sanitary conveniences and other facilities as it may deem necessary.
- (b) Separate dressing rooms and sanitary and other conveniences shall be provided for both sexes and notices shall be erected stating the sex which shall be entitled to use the respective dressing room and sanitary or other conveniences. No person shall enter any such dressing room or other accommodation which has been appropriated or set apart for the use of the opposite sex.

General prohibitions

5. No person shall—
- (a) dress or undress in any place, except in the dressing room or other places provided for such purpose;
- (b) after having entered the swimming pool, use therein any soap or other substance or preparation for any purpose whatsoever;
- (c) by any disorderly or improper conduct disturb, injure or molest any other person or obstruct the manager or his authorised official in the performance of his duties, and no person shall use any indecent, offensive or profane language or behave in an indecent or offensive manner;
- (d) bring any glass bottle or any glassware onto the premises;
- (e) remove, take away, throw down, damage or destroy any furniture, fitting, tool, machinery or other article or thing pertaining to or used on the premises which is the property of the municipality;

- (f) indien hy daarvan bewus is dat hy aan 'n aansteeklike of besmetlike siekte ly of 'n abnormale afskeiding van die oë, neus, ore, keel of 'n ander liggaamsdeel of 'n oop wond of seer het, te eniger tyd in die swembad gaan of 'n kleedkamer gebruik nie;
- (g) enige sterk drank of verdowingsmiddels op die perseel bring of daar gebruik of rook nie;
- (h) in die swembad swem nie, tensy hy in betaamlike en geskikte swemklere geklee is, of op enige plek op die perseel verskyn nie, tensy hy swemklere dra of anders behoorlik geklee is;
- (i) op die perseel of in die swembad of op 'n ander plek spuug nie, ontlas of enige papier, vrugteskille of ander vullis op enige plek weggooi of laat nie, uitgesonderd in die vullisbakke wat vir dié doel verskaf word;
- (j) 'n stortbad of sanitêre gerief op 'n onbehoorlike of aanstootlike wyse gebruik nie;
- (k) 'n muur, sitplek of deur beskadig, deur óf daarop te skryf, te teken of te krap óf deur enige ander middel of op enige ander wyse dit ontsier of vuil maak, óf enige gerief of toebehore of enige ander deel van die swembad beskadig of hom onwettig daarmee bemoei nie;
- (l) op die perseel dobbel nie;
- (m) in die swembad waterpolo speel nie behalwe op die tye en die voorwaardes wat die munisipaliteit bepaal, en niemand mag enige ander spel met of sonder 'n bal of ander voorwerp speel wat moontlik besering of ongerief aan swemmers of toeskouers kan veroorsaak nie;
- (n) 'n branderplank, kano, skuit, vlot, of ander ding wat besering kan veroorsaak op die perseel of in die swembad bring of gebruik nie;
- (o) enige kledingstuk of ander goedere in die swembad was nie;
- (p) enige vuurwerke op die perseel afskiet nie;
- (q) enige musiekinstrument speel of geluide daarop maak terwyl hy die geriewe op die perseel benut nie, behalwe in gevalle waar die munisipaliteit sy skriftelike toestemming daarvoor verleen het;
- (r) op die perseel enige publieke toespraak, gebed, boek of rede luid lewer, uitspreek of uitlees, of enige lied hardop sing, of enige openbare vergadering of byeenkoms hou of daaraan deelneem nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit;
- (s) wanneer hy deur die bestuurder of sy gemagtigde daartoe versoek word, weier om sy of haar naam en adres te verstrek nie;
- (t) met kledingstukke aan in die swembad swem behalwe normale aanvaarde swemdrag nie;
- (u) met 'n fiets, motorvoertuig, motorfiets of enige selfaangedrewe vervoermiddel in of op die swembadperseel ry nie;
- (v) hom met enige dier of voël wat gehou word op die perseel waarop 'n swembad geleë is, bemoei of dit molesteer nie; ook mag niemand hom met enige plant bemoei of enige blom of steggie pluk nie;
- (w) 'n funksie, uitstalling, verkoping, uitvoering, optog of enige ander samekoms op die parkeerarea, swembadgronde of in die swembadarea laat plaasvind sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit nie.

Aanspreeklikheid van munisipaliteit

6. Die munisipaliteit is nie aanspreeklik—

- (a) vir die verlies of diefstal van klere of besittings van watter aard ook al wat deur enigiemand in die kleedkamers of sluitkaste of elders op die perseel gelaat is nie, en

- (f) at any time enter the swimming pool or use a dressing room while knowingly suffering from a contagious or infectious disease or from any abnormal discharge from the eyes, nose, ears, throat or other body part or from an open wound or suppurating sore;
- (g) introduce into or consume or smoke on the premises any intoxicating liquor or drugs;
- (h) swim in the swimming pool unless clothed in a proper and adequate pooling costume, nor appear anywhere on the premises unless he is wearing a pooling costume or is otherwise properly dressed;
- (i) expectorate on the premises or defecate in the swimming pool or some other place, or leave or deposit any paper, fruit peels or other litter anywhere except in the refuse bins provided for the purpose;
- (j) use any shower or sanitary convenience in an improper or offensive manner;
- (k) damage, or by writing, drawing or scribbling thereon or by any other means or in any other manner deface or defile any wall, seat or door, or damage or unlawfully interfere with any facility or appurtenance or any part of the swimming pool;
- (l) gamble on the premises;
- (m) play water-polo in the swimming pool except at such times and on such conditions as shall be fixed by the municipality, nor shall any person play, with or without a ball or other object, any other game likely to cause injury or discomfort to swimmers or spectators;
- (n) bring or use a surfboard, canoe, boat, punt, raft or other thing which may cause injury on the premises or in the swimming pool;
- (o) wash any garment or other matter in the swimming pool;
- (p) discharge any fireworks on the premises;
- (q) play any musical instrument or make noises thereon whilst utilising the conveniences on the premises, except with the prior written consent of the municipality;
- (r) deliver, utter or read aloud any public speech, prayer, book or address, or sing any song out loud, or hold or take part in any public meeting or assemblage on the premises, except with the prior written consent of the municipality;
- (s) refuse to give his or her name and address when requested to do so by the manager;
- (t) enter the swimming pool with clothing other than normal swimwear;
- (u) enter the swimming pool area with a bicycle, motorcar, motorbike or any other self-propelled means of transport;
- (v) interfere with or molest any animal or bird kept on the premises on which a swimming pool is situated, nor shall any person interfere with any plant or pick any flower, slip or cutting;
- (w) organise a function, sale, performance, march or any other gathering on the parking area or in the swimming pool area without the written consent of the manager.

Responsibility of municipality

6. The municipality shall not be responsible—

- (a) for the loss or theft of clothing or effects of any description whatsoever left by any person in the dressing rooms or lockers or elsewhere on the premises, and

- (b) vir enige beserings of siekte wat iemand op die perseel of in die swembad opgedoen het of na bewering opgedoen het nie, na gelang van die geval;
- (c) vir dood in die geval van verdrinking of enige ander oorsaak nie.

Toegangsgelde

7. Die munisipaliteit bepaal van tyd tot tyd die gelde vir toegang tot die perseel, en sodanige gelde word in 'n duidelik sigbare plek vertoon by die kantoor waar die toegangsgelde betaal word.

Uitsetting

8. Iedereen wat 'n bepaling van hierdie verordening oortree en iedereen wat deur die bestuurder redelikerwys daarvan verdink word dat hy enige ander misdryf op die perseel gepleeg het, moet die perseel onmiddellik verlaat wanneer hy deur die bestuurder daartoe gelas word.

Strafbepaling

9. Iedereen wat 'n bepaling van hierdie verordening oortree, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met—
- (1) 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en
- (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10881

- (b) for any injuries sustained or illness contracted or alleged to have been sustained or contracted, as the case may be, by any person on the premises or in the swimming pool;
- (c) for death as a result of drowning or any other cause.

Admission charges

7. The municipality shall from time to time fix the charges for admission to the premises, and such charges shall be prominently displayed at the office where the admission charges are paid.

Ejection

8. Any person contravening any provision of this by-law and any person whom the manager reasonably suspects of having committed any other offence on the premises shall immediately leave the premises when ordered to do so by the manager.

Penalty

9. Any person who contravenes any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—
- (1) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment;
- (2) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
- (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure. 10881

MUNISIPALITEIT CEDERBERG

VERORDENING INSAKE VULLISVERWYDERING

(20/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van 'n gesonde en veilige omgewing tot voordeel van die inwoners binne die regsgebied van die munisipaliteit te bevorder;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die storting van vullis en die verwydering van vullis te reguleer.

Woordbepaling

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—
- “diensterekening” die amptelike rekening, wat die munisipaliteit maandeliks aan die eienaar van 'n perseel lewer;
- “eienaar” ook huurder, okkupeerder, bewoner of enige persoon wat voordeel uit die perseel verkry of daarop geregtig is en dit omvat ook enige insolvente boedel, eksekuteur, administrateur, trustee, likwidateur of geregtelike bestuurder;
- “gelde” die tarief vir die verwydering van vullis hetsy dit een, twee of drie verwyderings per week is;

CEDERBERG MUNICIPALITY

BY-LAW RELATING TO REFUSE REMOVAL

(20/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of a safe and healthy environment for the benefit of the residents in the area of jurisdiction of the municipality;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate the dumping of refuse and the removal thereof.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—
- “charges” means the tariff for the removal of refuse, whether one, two or three removals per week;
- “dumping site” means an area where dumping is allowed as determined and designated by the municipality;
- “municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleeder, raadslid, agent of werknemer;

“perseel” enige grond, hetsy onbebou, ge-okkupeer of met geboue daarop;

“stortingsterrein” ’n gebied deur die munisipaliteit bepaal en aangewys waar vullis stortings mag plaasvind;

“toelaat” ook op opsetlike, nalatige of welke wyse ook al toe te laat;

“verwyderingsdag” die dag deur die munisipaliteit bepaal vir die verwydering van vullis en kan een, twee of drie verwyderings, afhangend van die geval, per week wees;

“vullis” ook—

“afval” enige stof of voorwerp wat nie as gevaarhoudende afval, vullis of materiaal geklassifiseer kan word nie, soos motorolie of onderdele, motorolies of smeermiddels of olies en soortgelyke stowwe, materiale, vloeistowwe, ens;

“besigheidsafval” enige stof of voorwerp wat ontstaan deur die gebruik van ’n besigheidsperseel, maar dit omvat nie afval, gevaarhoudende stowwe, materiaal, huisvullis en tuinafval nie;

“huisvullis” enige vrugte- of groenteskille, groente- of vrugte-afval, algemene huishoudelike afval asook tuinafval van sodanige grootte dat dit in ’n vullishouer geplaas kan word of enige ander voorwerp wat na die mening van die munisipaliteit vullis uitmaak;

“materiale” enige klippe, sand, boumateriale of bourommel of enige ander tipe saamgestelde of kunsmatige materiale soos plastiekpype of soortgelyke materiale, asook materiale wat gebruik word vir die oprigting van geboue of strukture of toebehore tot die geboue of strukture of enige ander materiale wat na die mening van die munisipaliteit as materiale geklassifiseer kan word;

“tuinafval” afval wat ontstaan as gevolg van tuinmaakbedrywighede soos sny van gras, blare, plante, blomme en dergelike afval van sodanige grootte dat dit in ’n vullishouer geplaas kan word;

“vullishouer” die mobiele houder met ’n inhoudsmaat van 240 liter of alternatiewelik plastieksakke wat deur die munisipaliteit aan elke perseel beskikbaar gestel word of soos deur die munisipaliteit vereis word;

“woonperseel” ’n perseel wat vir woondoeleindes gesoneer is ingevolge die soneringskema.

Verpligte gebruik van diens

2. (1) Niemand, uitgesonderd die munisipaliteit of ’n persoon deur die munisipaliteit daartoe gemagtig, mag enige vullis vanaf enige perseel verwyder of daarmee wegdoen nie.
- (2) Elke eienaar, uitgesluit die eienaars van plase en kleinhoues, moet gebruik maak van die diens wat deur die munisipaliteit voorsien word vir die verwydering en wegdoen van vullis, ten opsigte van vullis wat afkomstig is van sodanige perseel.
- (3) Die gelde soos deur die munisipaliteit vasgestel is deur die eienaar betaalbaar aan die munisipaliteit, ongeag of van die diens gebruik gemaak word, al dan nie.

“night soil” means human excrement not disposed of in an approved sanitary convenience;

“owner” also means lessee, occupier, resident or any person who obtains a benefit from the premises or is entitled thereto and also includes any insolvent estate, executor, administrator, trustee, liquidator judicial manager;

“permit” also means to allow intentionally, negligently or any other manner whatsoever;

“premises” means any land, whether vacant, occupied or with buildings thereon;

“refuse” includes—

“business refuse” which means any matter or substance arising out of the use of business premises but does not include waste, hazardous waste, material, domestic refuse or garden refuse;

“domestic refuse” which means any fruit or vegetable peels, fruit or vegetable waste, general domestic waste as well as garden refuse which is of such size that it may be deposited in a refuse bin or any other matter which in the opinion of the municipality constitutes refuse;

“garden refuse” which means refuse originating from a gardening activity such as grass cutting, leaves, plants flowers or similar refuse of such size that it can be placed in a refuse bin;

“hazardous waste” which means any waste, matter or substance which may be hazardous or harmful to the environment and residents or which may pollute the environment including medical waste, asbestos, motor oils or lubricants, or any other waste, matter or substance which in the opinion of the municipality constitutes hazardous waste;

“materials” which means any stone, rock, sand, building materials or building rubble or any other type of composite or artificial materials such as plastic pipes and similar materials as well as materials which are utilised in the erection of buildings or structures or any other materials which in the opinion of the municipality constitute materials;

“waste” which means any matter or substance which cannot be classified as hazardous waste, refuse or materials such as parts of cars, spare parts, motor oils or lubricants or oils and similar substances, materials, liquids, etc;

“refuse bin” means a mobile container with a capacity of 240 litres, or alternatively plastic bags, which the municipality makes available to each premises or as required by the municipality;

“removal day” the day fixed by the municipality for the removal of refuse and depending on the case may be one, two or three removals, per week;

“residential premises” means premises which are zoned for residential purposes in terms of the zoning scheme;

“services account” means the official account rendered by the municipality to the owner of premises.

Compulsory use of service

2. (1) No one except the municipality or a person authorised by the municipality; may remove any refuse from any premises or dispose thereof.
- (2) Each owner, excluding the owners of farms and smallholdings must make use of the service provided by the municipality for the removal or disposal of refuse, in respect of refuse originating from such premises.
- (3) The tariff as fixed by the municipality is payable to the municipality by the owner, irrespective whether the service is being used, or not.

Vullishouers

3. Die munisipaliteit verskaf een vullishouer, wat van 'n reeksnommer voorsien is, of plastieksakke per woonperseel nadat die eienaar van die perseel 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit aangegaan het, maar kan in gevalle—
- (a) waar die munisipaliteit van mening is dat meer as een vullishouer nodig is; of
- (b) waar die eienaar skriftelik om meer as een vullishouer aansoek doen;
- meer as een vullishouer aan 'n woonperseel verskaf op voorwaarde dat die koste van sodanige addisionele vullisverwyderingsdiens deur die eienaar betaal word en enige addisionele verwyderingskoste ten opsigte van die addisionele houër(s) vir die rekening van die eienaar is.

Verwydering

4. (1) Die munisipaliteit verskaf die aantal vullishouers wat van 'n reeksnommer voorsien is, of die tipe vullishouer wat normaalweg voorsien word, op versoek van die eienaar van 'n perseel anders as 'n woonperseel, met dien verstande dat—
- (a) eienaars daarvoor verantwoordelik is om alternatiewe reëlings tot die bevrediging van die munisipaliteit te treffen vir die verwydering van vullis vanaf die perseel;
- (b) die munisipaliteit spesiale vullishouers kan voorskryf waarin spesifieke vullis gegooi of opgeberg moet word;
- (c) die munisipaliteit vullis op 'n verwyderingsdag direk van die eienaar se perseel verwyder;
- en verder met dien verstande dat indien die eienaar van so 'n perseel 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit aangaan vir die verwydering van vullis en/of die voorsiening van vullishouers aan die perseel, die diens gelewer word op die voorwaardes, koste en tye waartoe skriftelik ooreengekom word.
- (2) Die munisipaliteit verwyder slegs vullis wat in die vullishouers, soos deur die munisipaliteit goedgekeur, geplaas is op die verwyderingsdae soos wat van tyd tot tyd deur die munisipaliteit gewysig kan word.
- (3) (a) Slegs huisvullis mag in vullishouers geplaas word.
- (b) Niemand mag enige—
- (i) afval, gevaarhoudende afval en/of materiale in 'n vullishouer plaas of toelaat dat dit daarin geplaas word nie;
- (ii) vullis in 'n vullishouer plaas of toelaat dat dit daarin geplaas word op so 'n manier dat die deksel van die vullishouer nie behoorlik kan toemaak nie;
- (iii) afval, gevaarhoudende afval, materiale of vullis langs of bo-op 'n vullishouer in 'n pad of op 'n sypaadjie of op enige ander plek uitsit, ophoop, stort, opberg of op welke wyse ook al plaas nie, of toelaat dat dit langs of bo-op 'n vullishouer, in 'n pad of op 'n sypaadjie of op enige ander plek uitgesit, opgehoop, gestort opgeberg of op welke wyse ook al geplaas word nie.
- (c) Die munisipaliteit kan, indien daar 'n gevaar of gesondheidsgevaar bestaan of moontlik kan ontstaan, enige redelike voorwaarde stel met betrekking tot die hantering, berging of verwydering van vullishouers of enigiets wat daarmee verband hou.
- (d) Indien die eienaar meer vullisverwydering verlang, kan hy aansoek doen om 'n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit aan te gaan vir addisionele vullisverwyderings op die voorwaardes en tye en teen die tariewe wat die munisipaliteit van tyd tot tyd mag bepaal.

Refuse bins

3. The municipality provides one refuse bin, supplied with a serial number, or plastic bags per residential premises after the owner of the premises has concluded a written agreement with the municipality, but may in cases—
- (a) where the municipality is of the opinion that more than one refuse bin is needed, or
- (b) where the owner applies in writing for more than one refuse bin,
- supply more than one refuse bin per residential premises provided that the costs of such additional refuse removal service be paid by the owner and any additional removal costs in respect of the additional container(s) is for the account of the owner.

Removal

4. (1) The municipality provides the number of refuse bins with a serial number, or the type of refuse bin that is normally supplied, at request of the owner of a premises other than a residential premises, provided that—
- (a) owners are responsible for making alternative arrangements to the satisfaction of the municipality, for the removal of refuse from the premises;
- (b) the municipality may prescribe special refuse bins, in which specific refuse must be dumped or stored;
- (c) the municipality removes refuse on the day of removal, directly from the premises of the owner,
- and further provided that in case the owner of such premises concludes a written agreement with the municipality for the removal of refuse and/or the provision of refuse bins to the premises, the services be delivered on the conditions, and at the cost and times which have been agreed upon in writing.
- (2) The municipality shall only remove refuse that has been deposited in refuse bins, as approved by municipality and on the removal days as may be amended by municipality from time to time.
- (3) (a) Only domestic refuse may be deposited in refuse bins.
- (b) No person shall—
- (i) deposit or permit to be deposited any waste, hazardous waste and/or material in a refuse bin;
- (ii) deposit or permit to be deposited any refuse in a refuse bin in such a manner as to cause the lid of the refuse bin not to close properly;
- (iii) put out, accumulate, dump, store or deposit in any manner whatsoever waste, hazardous waste, materials or refuse next to or on a refuse bin, in a road, or on a sidewalk or in any other place or permit it to be put out, accumulated, dumped, stored or deposited in any manner whatsoever next to or on a refuse bin in a road or on a sidewalk or in any other place.
- (c) The municipality may, if a hazard or health hazard exists or may possibly arise, impose any reasonable condition, regarding the handling, storage or removal of refuse bins, or anything in connection therewith.
- (d) If the owner requires more refuse removals he may apply to enter into a written agreement with the municipality for additional refuse removals subject to the conditions and at the times and tariffs determined by the municipality, from time to time.

- (e) Die munisipaliteit kan 'n diens voorsien ten opsigte van addisionele tuinvullisverwydering wat nie in die vullishouer geplaas kan word nie en spesiale reëlings vir die verwydering daarvan moet met die munisipaliteit getref word wat onderworpe is aan die betaling van die tariewe en die nakoming van die voorwaardes wat die munisipaliteit van tyd tot tyd bepaal.

Gebruik van vullishouer(s)

5. (1) Enige vullishouer wat deur die munisipaliteit verskaf is, bly die eiendom van die munisipaliteit, behalwe waar 'n vullishouer, soos bepaal in artikel 4(b), aangekoop word.
- (2) Die eienaar moet die vullishouers op sy perseel in 'n skoon en netjiese toestand hou en mag 'n vullishouer vir geen ander doel, behalwe vir die plasing van vullis daarin, gebruik nie.
- (3) Die munisipaliteit verwyder nie vullis tensy die vullishouer op die sypaadjie voor die perseel waaraan dit toegeken is op die verwyderingsdag, binne normale werksure, geplaas is nie.
- (4) Die eienaar moet vullishouers terugplaas op sy perseel voor donker op die verwyderingsdag waarop die vullisverwydering plaasgevind het.
- (5) Die eienaar mag geen vullis in die vullishouer(s) plaas of toelaat dat dit daarin geplaas word wat tot gevolg kan hê dat die vullishouer(s) op welke wyse ook al beskadig of vernietig kan word nie.
- (6) 'n Vullishouer word vervang wanneer dit nodig is, met dien verstande dat waar die vullishouer vervang moet word as gevolg van diefstal of skade veroorsaak deur die nalatigheid van die eienaar, sodanige eienaar aanspreeklik gehou sal word vir die koste van die vervanging van die vullishouer.
- (7) Niemand mag 'n vullishouer vanaf die perseel waaraan dit toegeken is, verwyder, dit vernietig of beskadig nie, of toelaat dat dit verwyder, vernietig of beskadig word nie.

Verbod op ophoping en storting

6. (1) Niemand mag enige vullis op enige grond of perseel, insluitende die eienaar se woonperseel, of in enige openbare plek of straat ophoop, stort, opberg of plaas of toelaat dat dit opgehoop, gestort, opgeberg of geplaas word nie met dien verstande dat 'n persoon wat die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit vooraf verkry het om dit op 'n bepaalde plek te doen, die voorwaardes van sodanige goedkeuring moet nakom. Hierdie verbod geld ook ten opsigte van 'n eienaar se woonperseel waar die vullis na die mening van die munisipaliteit 'n oorlas, gevaar of gesondheidsgevaar kan skep.
- (2) Slegs vullis en materiale afkomstig vanaf woonpersele mag op die stortingsterrein gestort word:
- (a) as die eienaar sy diensterekening toon aan die werknemer van die munisipaliteit of die persoon wat namens die munisipaliteit toegangsbeheer op die stortingsterrein reël; en
- (b) teen betaling van die tarief en op die tye wat die munisipaliteit van tyd tot tyd bepaal.
- (3) Geen persoon mag vullis verbrand of veroorsaak dat vullis verbrand word sonder die vooraf verkreë skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit nie en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes en vereistes vervat in sodanige goedkeuring om dit te verbrand.
- (4) Niemand mag enige gevaarhoudende afval in 'n vullishouer plaas of toelaat dat dit daarin geplaas word, toelaat dat sodanige gevaarhoudende afval verwyder word of sodanige gevaarhoudende afval op 'n stortingsterrein stort of veroorsaak dat dit gestort word, sonder die voorafverkreë skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit nie en dan slegs in ooreenstemming met die voorwaardes en vereistes in sodanige gespesifiseer.

- (e) The municipality may provide an additional garden refuse removal service for garden refuse which cannot be deposited in a refuse bin and special arrangements must be made with the municipality subject to the payment of the tariff and compliance with the conditions determined by the municipality from time to time.

Utilisation of refuse bin(s)

5. (1) Any refuse bin provided by the municipality shall remain the property of the municipality, except where, as provided in section 4(b), a bin is purchased.
- (2) The owner shall keep the refuse bins on his premises in a clean and neat condition and shall not use any refuse bin for any purpose other than for the depositing of refuse.
- (3) The municipality shall not remove refuse unless the refuse bin has on the removal day been placed on the sidewalk in front of the premises to which it has been allocated.
- (4) The owner shall return refuse bins to his premises not later than nightfall on the day of the refuse removal.
- (5) The owner shall not deposit or permit to be deposited any refuse in a refuse bin which may cause such bin to be damaged or destroyed in any manner whatsoever.
- (6) A refuse bin shall be replaced as and when it is necessary, provided that where such refuse bin has to be replaced as a result of theft or damage caused through the negligence of the owner, such owner shall be held liable for the cost of replacing such refuse bin.
- (7) No person shall remove a refuse bin from any premises to which it has been allocated or destroy or damage it, or permit it to be removed, destroyed or damaged.

Prohibition on accumulation and dumping

6. (1) No person shall accumulate, dump, store or deposit or permit the accumulation, dumping, storage or depositing of any refuse, hazardous waste, materials and/or waste on any land or premises, including the owner's residential site, or in any public place or street, provided that a person who has obtained the prior written approval of the municipality to do so at a specific place shall comply with the conditions of such approval. This prohibition shall also apply in respect of an owner's residential premises where it may in the opinion of the municipality create a nuisance, hazard or health hazard.
- (2) Only refuse and materials generated on residential premise may be dumped at the dumping site:
- (a) on production by the owner of his services account to the official of the municipality or the person acting on behalf of the municipality in charge of access control at the dumping site; and
- (b) upon payment of the tariff and at such times as the municipality may fix from time to time.
- (3) No person shall burn refuse, hazardous waste, materials and/or waste or cause refuse, hazardous waste, materials and/or waste to be burnt without the prior written approval of the municipality and then only in accordance with the conditions and requirements specified in such approval.
- (4) No person shall deposit or permit to be deposited any hazardous waste in any refuse bin, permit such hazardous waste to be removed, or such hazardous waste to be dumped or cause to be dumped at a dumping site without the prior written approval of the municipality and then only in accordance with the conditions and requirements specified in such approval.

Sypaadjies

7. Dit is die plig van elke eienaar van 'n besigheid, van 'n winkel of handelsperseel om toe te sien dat die sypaadjie voor of aangrensend aan die perseel, skoon en vry gehou word van vullis wat van sodanige perseel afkomstig is of wat voortspruit uit die lewering van goedere aan sodanige perseel.

Stortingsterreine

8. (1) Die munisipaliteit kan enige stortingsterrein of enige gedeelte van 'n stortingsterrein aanwys waarop slegs 'n besondere vullis gestort of geplaas mag word.
- (2) Die munisipaliteit kan die tipe of grootte voertuig beperk waaruit vullis gestort of geplaas mag word by enige stortingsterrein
- (3) Die munisipaliteit kan 'n beperking stel op die hoeveelheid vullis in die algemeen of die hoeveelheid van 'n besondere tipe vullis wat gestort of geplaas mag word by enige stortingsterrein.
- (4) Die munisipaliteit kan vereis dat enige vullis wat by 'n stortingsterrein gestort of geplaas moet word, net op 'n besondere plek of op 'n voorgeskrewe wyse gestort of geplaas mag word of dat dit behandel, omhul of verpak moet word op 'n voorgeskrewe wyse voor storting of plasing.
- (5) Die munisipaliteit bepaal die dae waarop en ure waartydens storting van vullis by enige stortingsterrein mag plaasvind.
- (6) Enige vereiste opgelê ingevolge hierdie verordening word vir die publiek aangetoon by wyse van 'n geskikte kennisgewing opgerig by die ingang van die betrokke stortingsterrein. Enige opdragte van 'n werknemer van die munisipaliteit of 'n persoon wat namens die munisipaliteit optree, wat toegangsbeheer op die stortingsterrein reël wanneer afval by so 'n terrein gestort of geplaas word, moet stiptelik nagekom word.

Eiendomsreg op vullis

9. Alle vullis wat die munisipaliteit verwyder het en alle vullis op die stortingsterreine waaroor die munisipaliteit beheer uitoefen, is die eiendom van die munisipaliteit en niemand wat nie behoorlik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig is, mag sodanige vullis verwyder of hom daarmee bemoei nie.

Toepassing

10. Waar enige voorwerp of ding van watter aard ook al wat nie in die omskrywing omskryf word nie, na die mening van die munisipaliteit vullis, onooglik is of waarskynlik 'n versperring sal uitmaak of 'n gevaar of oorlas kan skep opgehoop, gestort, opberg of geplaas is op of in enige grond, plek, perseel of vullishouer(s) of in enige straat of openbare plek behalwe soos toegelaat ingevolge hierdie verordening, kan die munisipaliteit 'n skriftelike kennisgewing beteken aan—
- (a) die persoon wat regstreeks of onregstreeks vir sodanige ophoping, storting, opberging of plasing verantwoordelik is, en/of
- (b) die eienaar van sodanige vullis, voorwerp of ding ongeag of hy vir sodanige ophoping, storting, opberging of plasing verantwoordelik is of nie, en/of
- (c) die eienaar van sodanige grond of perseel ongeag of hy vir sodanige ophoping, storting, opberging of plasing verantwoordelik is of nie,

waarin van sodanige persoon of eienaar, na gelang van die geval, vereis word om sodanige vullis, voorwerp of ding weg te doen, te vernietig of te verwyder tot genoë van die munisipaliteit voor of op 'n datum in sodanige kennisgewing en indien hy in gebreke bly, is sodanige eienaar skuldig aan 'n misdryf en kan die munisipaliteit self sodanige vullis wegdoen, vernietig of verwyder op koste van enige een of meer van die persone of eienaars in (a), (b) en (c) van hierdie artikel genoem.

Pavements

7. It shall be the duty of every licensee or occupier of a shop or trade premises to ensure that the pavement in front of or abutting the premises is kept clean and free of refuse or material originating from such premises or resulting from the delivery of good to such premises.

Dumping sites

8. (1) The municipality may set aside any dumping site or any part of a dumping site where only a particular kind of refuse may be deposited or dumped.
- (2) The municipality may limit the type or size of vehicle from which waste may be dumped or deposited at any dumping site.
- (3) The municipality may limit the quantity of waste in general or the quantity of a particular type of waste which may be dumped or deposited at any dumping site.
- (4) The municipality may require that any waste to be dumped or deposited at a dumping site shall be dumped or deposited at a particular place or in a specified manner only or that it be treated, wrapped or packaged in a specific manner before being dumped or deposited.
- (5) The municipality shall determine the days when and hours during which dumping may take place at any dumping site.
- (6) Any requirement imposed in terms of this by-law shall be indicated to the public by means of an appropriate notice erected at the entrance of the dumping site concerned. Any instruction issued by an official of the municipality or a person acting on behalf of the municipality in charge of access control at the dumping site, shall be strictly complied with.

Ownership of refuse

9. All refuse removed by the municipality and all refuse on dumping sites controlled by the municipality shall be the property of the municipality and no person who is not duly authorised thereto by the municipality, shall remove or interfere with such refuse.

Enforcement

10. Where, in the opinion of the municipality any object or thing of whatever description which is not defined in the definitions constitutes refuse, is unsightly or is likely to create an obstruction, a hazard or a nuisance is accumulated, dumped, stored or deposited on or in any land, place, premises or refuse bin(s) or in any street or public place, except where allowed in terms of this by-law the municipality may serve a written notice on—
- (a) the person who is directly or indirectly responsible for such accumulation, dumping, storing or depositing, and/or
- (b) the owner of such waste, hazardous waste, refuse, materials, object or thing, whether or not he is responsible for such accumulation, dumping, storing or depositing, and/or
- (c) the owner of such land or premises, whether or not he is responsible for such accumulation, dumping, storing or depositing,

in which such a person or owner, as the case may be, shall be required to do away with, destroy or remove such refuse, hazardous waste, materials, waste, object or thing to the satisfaction of the municipality on or before a date determined in such notice and failing to comply with such a notice, such owner shall be guilty of an offence and the municipality may dispose, destroy or remove such waste at the expense of any one or more persons or owners referred to in (a), (b) and (c) of this section.

Stowwe in vullishouer

11. Niemand mag enige artikel of stof, behalwe vullis, in 'n vullishouer vir verwydering plaas nie.

Gelde

12. Die munisipaliteit stel gelde vas wat aan hom betaalbaar is vir die verwydering of wegdoen van vullis en storting of plasing van vullis op die stortingsterrein.

- (a) Die gelde soos deur die munisipaliteit vasgestel, is verskuldig en betaalbaar deur die okkupeerder wat van die vullisverwyderingsdiens voorsien word of as hy in gebreke bly, deur die eienaar van die eiendom soos omskryf in die woordbepaling;
- (b) die gelde verskuldig is betaalbaar en sal gevorder word in terme van die kredietbeheer en skuldinvorderingsbeleid en verordeninge soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit aanvaar.

Strafbepaling

13. Iedereen wat enige van die bepalinge van hierdie verordening oortree of versuim om te voldoen aan enige bevel of kennisgewing wat kragtens hierdie verordening deur die munisipaliteit uitgereik is, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met—

- (1) 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
- (3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10882

Substances in refuse bin

11. No one shall deposit any article or substance, except waste, in a refuse bin for removal.

Charges

12. The municipality shall fix the charges payable to it for the removal or disposal of waste and dumping or depositing of waste at the dumping site.

- (a) The charges as fixed by the municipality shall be due and payable by the occupier who is supplied with the refuse removal service or failing which by the owner of the premises;
- (b) the charges due shall be payable and recoverable in terms of the credit control and debt collection policy and by-law adopted by the municipality from time to time.

Offences and penalties

13. Any person who contravenes any provisions of this by-law or fails or refuses to comply with any order or notice issued by the municipality in accordance with this by-law shall be guilty of an offence and on conviction be liable to—

- (1) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;
- (2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and
- (3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention. 10882

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING RAKENDE WATERVOORSIENING, SANITASIEDIENSTE EN NYWERHEIDSUITVLOEISEL**

(21/2004)

INHOUDSOPGAWE**HOOFSTUK I : Algemene bepalinge**

- Deel 1 : Woordomskrivings**
Woordomskrivings
- Deel 2 : Aansoek om waterdienste**
Aansoek om waterdienste
Spesiale ooreenkomste vir waterdienste
- Deel 3 : Tariewe en heffings**
Voorgestelde tariewe en heffings vir waterdienste
Vasgestelde heffings vir waterdienste
- Deel 4 : Betaling**
Betaling van deposito
Betaling van gelewerde waterdienste
- Deel 5 : Rekenings**
Rekenings
- Deel 6 : Beëindiging, inkorting en staking van waterdienste**
Beëindiging van ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste
Inkorting en/of staking van gelewerde waterdienste

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO WATER SUPPLY, SANITATION SERVICES AND INDUSTRIAL EFFLUENT**

(21/2004)

TABLE OF CONTENTS**CHAPTER I : General provisions**

- Part 1 : Definitions**
Definitions
- Part 2 : Application for water services**
Application for water services
Special agreements for water services
- Part 3 : Tariffs and charges**
Prescribed tariffs and charges for water services
Fixed charges for water services
- Part 4 : Payment**
Payment of deposit
Payment for water services provided
- Part 5 : Accounts**
Accounts
- Part 6 : Termination, limitation and discontinuation of water services**
Termination of agreement for the provision of water services
Limitation and/or discontinuation of water services provided

- Deel 7 : Algemene bepalings**
 Verantwoordelikheid vir nakoming van hierdie verordening
 Vrystelling
 Ongemagtigde gebruik van waterdienste
 Verandering van doel waarvoor waterdienste gebruik word
 Inmenging met watervoorsieningstelsel of enige sanitêre dienste
 Versperring van toegang tot watervoorsieningstelsel of enige sanitasiedienste
 Kennisgewings en dokumente
 Bevoegdheid om kennisgewings te beteken en nakoming van kennisgewings
 Bevoegdheid om te betree en te inspekteer
 Vals verklarings of inligting
 Misdrywe

HOOFSTUK II : Watervoorsieningsdienste

- Deel 1 : Verbinding aan watervoorsieningstelsel**
 Voorsiening van verbindingspyp
 Plasing van verbindingspyp
 Voorsiening van enkelwaterverbinding vir lewering aan verskeie verbruikers op dieselfde perseel
 Interverbinding tussen persele of waterinstallasies
 Diskonnektering van waterinstallasie vanaf verbindingspyp
- Deel 2 : Gemeenskapswaterdienstewerke**
 Voorsiening van 'n waterdienstewerk vir waterverskaffing aan verskeie verbruikers
- Deel 3 : Tydelike voorsiening**
 Water vanaf brandkraan voorsien
- Deel 4 : Standaard en algemene voorwaardes van voorsiening**
 Hoeveelheid, gehalte en druk
 Algemene voorwaardes van voorsiening
- Deel 5 : Meting van watervoorsieningsdienste**
 Meting van hoeveelheid water verskaf
 Hoeveel water aan gebruiker verskaf
 Foutiewe meting
 Spesiale meting
 Geen afslag op bedrag betaalbaar vir verkiste water
- Deel 6 : Installasiewerk**
 Goedkeuring van installasiewerk
 Voorsiening en instandhouding van waterinstallasies
 Gebruik van pype en waterbybehoorsels moet gemagtig word
 Etikettering van eindpunt-waterbybehoorsels en -toestelle
- Deel 7 : Waterbesoedeling, beperking en verkwistende gebruik van water**
 Eienaar moet waterbesoedeling voorkom
 Waterbeperkings
 Waterverkwisting onregmatig
- Deel 8 : Algemene bepalings**
 Kennisgewing van boorgate
 Monsterneming van water
 Voorsiening van nie-drinkbare water deur munisipaliteit
 Toetsing van druk in watervoorsieningstelsels
 Pype in strate of openbare plekke
 Gebruik van grys water

HOOFSTUK III : Sanitasiedienste

- Deel 1 : Standaard en algemene bepalings**
 Standaard vir sanitasiedienste
 Aanstootlike loslaat na rioolvuilwegdoenstelsel

- Part 7 : General provisions**
 Responsibility for compliance with this by-law
 Exemption
 Unauthorised use of water services
 Change in purpose for which water services are used
 Interference with water supply system or any sanitation services
 Obstruction of access to water supply system or any sanitation services
 Notices and documents
 Power to serve and compliance with notices
 Power of entry and inspection
 False statements or information
 Offences

CHAPTER II : Water supply services

- Part 1 : Connection to water supply system**
 Provision of connection pipe
 Location of connection pipe
 Provision of single water connection for supply to several consumers on same premises
 Interconnection between premises or water installations
 Disconnection of water installation from connection pipe
- Part 2 : Communal water services works**
 Provision of a water services work for water supply to several consumers
- Part 3 : Temporary supply**
 Water supplied from a hydrant
- Part 4 : Standards and general conditions of supply**
 Quantity, quality and pressure
 General conditions of supply
- Part 5 : Measurement of water supply services**
 Measuring of quantity of water supplied
 Quantity of water supplied to consumer
 Defective measurement
 Special measurement
 No reduction of amount payable for water wasted
- Part 6 : Installation work**
 Approval of installation work
 Provision and maintenance of water installations
 Use of pipes and water fittings to be authorised
 Labelling of terminal water fittings and appliances
- Part 7 : Water pollution, restriction and wasteful use of water**
 Owner to prevent pollution of water
 Water restrictions
 Waste of water unlawful
- Part 8 : General provisions**
 Notification of boreholes
 Sampling of water
 Supply of non-potable water by municipality
 Testing of pressure in water supply systems
 Pipes in streets or public places
 Use of grey water

CHAPTER III : Sanitation services

- Part 1 : Standards and general provisions**
 Standards for sanitation services
 Objectionable discharge to sewer disposal system

Deel 2 : *In situ* sanitasiedienste en verwante dienste
Aansoek om infrastruktuur
Dienste verwant aan *in situ* sanitasiedienste
Heffings ten opsigte van dienste verwant aan *in situ* sanitasiedienste

Deel 3 : Wegdoen van rioolvuil
Voorsiening van 'n verbindingsriool
Plasing van verbindingsriool
Voorsiening van enkelverbindingsriool vir verskeie verbruikers op dieselfde perseel
Tussenverbinding tussen persele
Diskonnektering van perseelrioleringsinstallasie van verbindingsriool

Deel 4 : Rioolvuil deur middel van padvervoer gelewer
Aanvaarding van lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer
Skriftelike toestemming vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer
Voorwaardes vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer
Terugtrekking van toestemming vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

Deel 5 : Gesuiwerde rioolwater
Gebruik van gesuiwerde rioolwater

Deel 6 : Wegdoen van nywerheidsuitvloeisel en handelspersele
Aansoek om verwydering van nywerheidsuitvloeisel
Ongemagtigde loslating van nywerheidsuitvloeisel
Gehaltestandaarde vir wegdoening van nywerheidsuitvloeisel
Voorwaardes vir wegdoening van nywerheidsuitvloeisel
Terugtrekking van skriftelike toestemming vir wegdoening van nywerheidsuitvloeisel
See-uitlate

Deel 7 : Meting van hoeveelheid uitvloeisel losgelaat in rioleringsstelsel
Meting van hoeveelheid standard huishoudelike uitvloeisel losgelaat
Meting van hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel losgelaat
Vermindering van die hoeveelheid bepaal ingevolge artikels 69 en 70

Deel 8 : Perseelrioleringsinstallasies
Bou of installing van perseelrioleringsinstallasies
Perseelriool in strate of openbare plekke
Bouwerk deur munisipaliteit
Instandhouding van perseelrioleringsinstallasie
Installing van voorbehandelingsfasiliteit
Beskerming teen instroming van vloedwater

Deel 9 : Gehaltestandaarde

BYLAE A : Aanvaarding van nywerheidsuitvloeisel vir loslating in die rioolvuilwegdoenstelsel

HOOFSTUK I: Algemene bepalinge

Deel 1: Woordomsrywings

Woordomsrywings

1. (1) In hierdie verordening sluit woorde wat in die manlike geslag gebruik word die vroulike geslag in, sluit enkelvoudige woorde die meervoud daarvan in en andersom, geld die Afrikaanse teks in die geval van 'n teenstrydigheid en, tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“**behoorlik gekwalifiseerde toetsers**” ’n persoon of geakkrediteerde maatskappy wat monsters vir ontleding uit die rioolvuil-, stormwaterwegdoen-stelsels en openbare water haal en wat sertifisering vir sodanige werksaamheid van ’n gevolmagtigde het;

Part 2 : On-site sanitation services and associated services
Application for infrastructure
Services associated with on-site sanitation services
Charges in respect of services associated with on-site sanitation services

Part 3 : Sewage disposal
Provision of a connecting sewer
Location of connecting sewer
Provision of one connecting sewer for several consumers on same premises
Interconnection between premises
Disconnection of draining installation from connecting sewer

Part 4 : Sewage delivered by road haulage
Acceptance of sewage delivered by road haulage
Written permission for delivery of sewage by road haulage
Conditions for delivery of sewage by road haulage
Withdrawal of permission for delivery of sewage by road haulage

Part 5 : Purified sewage
Use of purified sewage

Part 6 : Disposal of industrial effluent and trade premises
Application for disposal of industrial effluent
Unauthorised discharge of industrial effluent
Quality standards for disposal of industrial effluent
Conditions for disposal of industrial effluent
Withdrawal of written permission for disposal of industrial effluent
Sea outfalls

Part 7 : Measurement of quantity of effluent discharged to sewage disposal system
Measurement of quantity of standard domestic effluent discharged
Measurement of quantity of industrial effluent discharged
Reduction in the quantity determined in terms of sections 69 and 70

Part 8 : Drainage installations
Construction or installation of drainage installations
Drains in streets or public places
Construction by municipality
Maintenance or drainage installation
Installation of pre-treatment facility
Protection from ingress of floodwaters

Part 9 : Quality standards

SCHEDULE A : Acceptance of industrial effluent for discharge into the sewage disposal system

CHAPTER I: General provisions

Part 1: Definitions

Definitions

1. (1) In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“**accommodation unit**” in relation to any premises, means a building or section of a building occupied or used or intended for occupation or use for any purpose;

“**besoedeling**” die inbring van enige stof in die watervoorsieningstelsel, ’n waterinstallasie of ’n waterbron wat regstreeks of onregstreeks die fisieke, chemiese of biologiese eienskappe van die water daarin aangetref, sodanig kan verander dat dit—

- (a) minder geskik is vir die doel waarvoor dit redelikerwys verwag is om voor gebruik te word; of
- (b) skadelik of potensieel skadelik is—
 - (i) vir die welsyn, gesondheid of veiligheid van mense;
 - (ii) vir enige waterlewende of ander organisme;

“**beste uitvoerbare omgewingsopsie**” die opsie wat op die lang- sowel as die korttermyn en teen koste wat vir die samelewing aanvaarbaar is, die grootste voordeel vir of die minste skade aan die omgewing as ’n geheel inhou;

“**boorgat**” ook ’n put, uitgraving of enige kunsmatig opgerigte of verbeterde ondergrondse holte wat gebruik kan word vir die doeleindes van—

- (a) die onderskepping, versameling of opgaar van water in of die verwydering van water vanuit ’n waterdraer;
- (b) die waarneming en versameling van gegewens en inligting oor water in ’n waterdraer; of
- (c) die hervulling van ’n waterdraer;

“**Bouregulasies**” die Nasionale Bouregulasies uitgevaardig ingevolge die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet Nr 103 van 1977);

“**brandkraan**” ’n installasie waaruit water slegs vir brandbestrydingdoeleindes geneem mag word;

“**dienspyp**” ’n pyp wat deel uitmaak van ’n waterinstallasie wat op enige perseel deur die eienaar of okkupeerder van die perseel voorsien en geïnstalleer is en verbind is of verbind staan te word met ’n verbindingspyp om die waterinstallasie op die perseel te bedien;

“**eienaar**”

- (a) die persoon in wie die eiendomsreg ten opsigte van die perseel van tyd tot tyd setel;
- (b) in ’n geval waar die eiendomsreg in ’n persoon setel wat insolvent of oorlede is, of wat hoegenaamd onder enige aard van regsonbevoegdheid verkeer, die persoon by wie die bevoegdheid as kurator, trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsverteenvoordiger vir die administrasie en beheer van die perseel berus;
- (c) in enige geval waar die munisipaliteit nie in staat is om die identiteit van so ’n persoon vas te stel nie, ’n persoon wat op die voordeel van die gebruik van sodanige perseel, of ’n gebou of geboue daarop, geregtig is;
- (d) in die geval van ’n perseel waarvoor ’n huurooreenkoms van 30 jaar of langer gesluit is, die huurder daarvan;
- (e) met betrekking tot—
 - (i) ’n stuk grond afgebaken op ’n deelplan wat ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet Nr 95 van 1986) geregistreer is, die ontwikkelaar of die regspersoon ten opsigte van die gemeenskaplike eiendom, of
 - (ii) ’n gedeelte soos omskryf in die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet Nr 95 van 1986), die persoon in wie se naam sodanige gedeelte ingevolge ’n deeltitelakte geregistreer is, en sluit dit die regmatig aangestelde verteenwoordiger van sodanige persoon in;

“**Act**” means the Water Services Act, 1997 (Act No. 108 of 1997), as amended from time to time;

“**approved**” means approved by the municipality;

“**authorised agent**” means a person authorised by the municipality to perform any act, function or duty in terms of, or exercise any power under, this by-law;

“**best practicable environmental option**” means the option that provides the most benefit or causes the least damage to the environment as a whole, at a cost acceptable to society, in the long term as well as in the short term;

“**borehole**” includes a well, excavation or any artificially constructed or improved underground cavity which can be used for the purpose of—

- (a) intercepting, collecting or storing water in or removing water from an aquifer;
- (b) observing and collecting data and information on water in an aquifer; or
- (c) recharging an aquifer;

“**Building Regulations**” means the National Building Regulations made in terms of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act No. 103 of 1977);

“**communal water services work**” means a consumer connection through which water services are supplied to more than one person;

“**connection pipe**” means a pipe, the ownership of which is vested in the municipality and installed by it for the purpose of conveying water from a main to a water installation, and includes a “communication pipe” referred to in SABS 0252 Part I;

“**connecting point**” means the point at which the drainage installation joins the connecting sewer;

“**connecting sewer**” means a pipe owned by the municipality and installed by it for the purpose of conveying sewage from a drainage installation on a premises to a sewer beyond the boundary of those premises or within a servitude area or within an area covered by a way leave or by agreement;

“**consumer**” means—

- (a) any occupier of any premises to which or on which the municipality has agreed to provide water services or is actually providing water services, or if there be no occupier, then any person who has entered into a current agreement with the municipality for the provision of water services to or on such premises, or, if there be no such person, then the owner of the premises; provided that where water services is provided through a single connection to a number of occupiers, it shall mean the occupier, or person, to whom the municipality has agreed to provide water services; or
- (b) a person that obtains access to water services provided through a communal water services work;

“**drain**” means that portion of the drainage installation that conveys sewage within any premises;

“**drainage installation**” means a system situated on any premises and vested in the owner thereof and is used for or intended to be used for or in connection with the reception, storage, treatment or conveyance of sewage on that premises to the connecting point and includes drains, fittings, appliances, septic tanks, conservancy tanks, pit latrines and private pumping installations forming part of or ancillary to such systems;

“**drainage work**” includes any drain, sanitary fitting, water

“eindpunt-watertoebehoorsels” watertoebehoorsels by ’n uitloop van ’n waterinstallasie wat die loslaat van water uit ’n waterinstallasie beheer;

“gevolmagtigde” ’n persoon deur die munisipaliteit gemagtig om enige handeling, werksaamheid of plig uit te voer ingevolge, of enige bevoegdheid te verrig kragtens, hierdie verordening;

“gemeenskapswaterdienstewerk” ’n verbruikersverbinding waardeur waterdienste aan meer as een persoon verskaf word;

“gesuiwerde rioolwater” rioolvuil wat gesuiwer is tot ’n aanvaarbare standaard vir ’n spesifieke doel soos van tyd tot tyd deur die departement Waterwese en Bosbou bepaal;

“goedgekeurde” goedgekeur deur die munisipaliteit;

“grys water” afvalwater afkomstig van die gebruik van huishoudelike water, maar sluit nie menslike ekskreta in nie;

“handelsperseel” ’n perseel waarop nywerheidsuitvloeiisel gegenereer word;

“hoë konsentrasie rioolvuil” rioolvuil met ’n konsentrasie of gehalte wat hoër is as standaard huishoudelike uitvloeiisel;

“hooftoevoerpyp” enige pyp, uitgesonderd ’n verbindingspyp, wat in die munisipaliteit setel en deur die munisipaliteit gebruik word vir die vervoer van water na ’n verbruiker;

“installasiewerk” werk ten opsigte van die konstruksie van of uitgevoer in ’n waterinstallasie;

“meetmiddel” enige metode, prosedure, proses, instrument, apparaat of installasie wat die kwantifisering van gelewerde waterdienste moontlik maak en sluit dit ’n metode, prosedure of proses in waarvolgens hoeveelheid geskat of vermoed word;

“meter” ’n watermeter soos omskryf in die Regulasies uitgereik ingevolge die Wet op Handelsmetologie, 1973 (Wet Nr 77 van 1973), of, in die geval van watermeters meer as 100 mm in gootte, ’n toestel wat die hoeveelheid water wat deur dit loop, meet;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“natbedryf” ’n bedryf wat bedryfsuitvloeiisel loslaat;

“nywerheidsuitvloeiisel” uitvloeiisel wat uit die nywerheidsgebruik van water vooruitspruit, wat vir doeleindes van hierdie verordening alle uitvloeiisels, met uitsondering van standaard huishoudelike uitvloeiisel en stormwater, insluit

“noodgeval” enige situasie wat ’n risiko of potensiële risiko vir lewe, gesondheid, die omgewing of eiendom inhou;

“okkupeerder” ’n persoon wat enige perseel of gedeelte daarvan okkupeer, sonder inagneming van die reg ingevolge waarvan hy of sy die perseel okkupeer;

“omgewingskoste” die volle omvang van die nodige koste om die omgewing te herstel na dieselfde toestand waarin dit voor die skadelike voorval was;

“openbare kennisgewing” kennisgewing aan die publiek op ’n wyse soos deur die raad bepaal;

“openbare water” enige rivier, waterloop, baai, riviermonding, die see en enige ander water ten opsigte waarvan die publiek ’n gebruiksreg of ’n toegangsreg geniet;

supplying apparatus, waste or other pipe or any work connected with the discharge of liquid or solid matter into any drain or sewer or otherwise connected with the drainage of any premises;

“duly qualified sampler” means a person or accredited company who takes samples for analysis from the sewage disposal and storm water disposal systems and from public waters and who has been certified to do so by an authorised agent;

“effluent” means any liquid whether or not containing matter in solution or suspension;

“emergency” means any situation that poses a risk or potential risk to life, health, the environment or property;

“environmental cost” means the full cost of all measures necessary to restore the environment to its condition prior to the damaging incident;

“fire hydrant” means an installation that conveys water for fire fighting purposes only;

“fixed quantity water delivery system” means a water installation, which delivers a fixed quantity of water to a consumer in any single day;

“flood level (1 in 50 years)” means that level reached by flood waters resulting from a storm of a frequency of 1 in 50 years;

“flood plain (1 in 50 years)” means the area subject to inundation by flood waters from a storm of a frequency of 1 in 50 years;

“grey water” means waste water resulting from the use of water for domestic purposes but does not include human excreta;

“high strength sewage” means sewage with a strength or quality greater than standard domestic effluent;

“industrial effluent” means effluent emanating from industrial use of water, includes for purposes of this by-law, any effluent other than standard domestic effluent or storm water;

“installation work” means work in respect of the construction of, or carried out on a water installation;

“main” means a pipe, other than a connection pipe, vesting in the municipality and used by it for the purpose of conveying water to a consumer;

“measuring device” means any method, procedure, process or device, apparatus, installation that enables the quantity of water services provided to be quantified and includes a method, procedure or process whereby quantity is estimated or assumed;

“meter” means a water meter as defined by the Regulations published in terms of the Trade Metology Act, 1973 (Act No. 77 of 1973), or, in the case of water meters of size greater than 100 mm, a device which measures the quantity of water passing through it;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“occupier” means a person who occupies any premises or part thereof, without regard to the title under which he or she occupies;

“owner” means—

“**perseel**” enige stuk grond waarop die buitenste oppervlaktgrense aangedui is op—

- (a) ’n algemene plan of diagram wat ingevolge die Opmetingswet, 1927 (Wet Nr 9 van 1927) of die Registrasie van Aktes Wet, 1937 (Wet Nr 47 van 1937) geregistreer is; of
- (b) ’n deelplan geregistreer ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet Nr 95 van 1986);
- (c) ’n register wat deur ’n stamowerheid gehou word;

“**perseelrioleringsinstallasie**” ’n stelsel op enige terrein geleë waarvan die eiendom in die terreineienaar setel en wat gebruik word of beoog is om gebruik staan te word vir of in verband met die opvang, opgaring, behandeling of vervoer van rioolvuil op daardie terrein na die verbindingspunt, en sluit dit perseelriole, bybehoorsels, toestelle, septiese tenks, riooltenks, putlatrines en private pompinstallasies in wat deel uitmaak van of bykomstig is tot sodanige stelsel;

“**perseelrioleringswerk**” die insluiting van enige perseelriool, sanitêre toestel, watervoorsieningsapparaat, vuilwater- of ander pyp of enige werk wat in verband staan met die loslaat van vloeistof of vaste stof in enige perseelriool of riool of wat andersins in verband staan met die riolering van enige terrein;

“**perseelriool**” daardie gedeelte van die perseelrioleringsinstallasie wat rioolvuil op enige terrein vervoer;

“**persoon**” ’n natuurlike persoon, plaaslike regeringsliggaam of soortgelyke owerheid, ’n maatskappy wat ingevolge enige wet ingelyf is, ’n groep persone, afgesien daarvan of hulle ingelyf is of nie, ’n statutêre liggaam, openbare nutsliggaam of ’n vrywillige vereniging of trust;

“**riool**” enige pyp of leipyp wat die eindom is van of setel in die munisipaliteit of sy gevolmagtigde en wat gebruik kan word vir die vervoer van riool vanaf die verbindingsriool, met uitsluiting van ’n perseelriool, soos omskryf;

“**rioolvuil**” enige vuilwaterafvoer, nywerheidsuitvloeisel, standaard huishoudelike uitvloeisel, en ander vloeibare afval, hetsy afsonderlik, hetsy gesamentlik, maar met uitsluiting van stormwater;

“**rioolvuilwegdoenstelsel**” die strukture, pype, kleppe, pompe, meters of ander toebehoorsels wat in die vervoer van riool deur die rioolnetstelsel gebruik word en behandeling by die verwerkingsaanleg onder beheer van die munisipaliteit en wat ook deur die munisipaliteit in verband met die wegdoen van rioolvuil gebruik kan word;

“**sanitasiedienste**” dieselfde as wat ingevolge die Wet daaraan geheg word en sluit dit vir doeleindes van hierdie verordening water vir nywerheidsdoeleindes en die wegdoen van nywerheidsafvloeisel in;

“**standaard huishoudelike uitvloeisel**” huishoudelike uitvloeisel met voorgeskrewe konsentrasie-eienskappe ten opsigte van chemiese suurstofvereistes en afsakbare vaste stowwe as synde geskik vir die loslaat van rioolvuil vanaf huishoudelike persele binne die gebied van jurisdiksie van die munisipaliteit, maar met uitsluiting van nywerheidsuitvloeisel;

“**stormwater**” water wat die gevolg van natuurlike neerslag of versameling is, met insluiting van reënwater, ondergrondwater of fonteinwater

“**uitvloeisel**” enige vloeistof, hetsy dit opgeloste stowwe of stowwe in suspensie bevat;

“**verbindingspunt**” die punt waar die perseelrioleringsinstallasie en die verbindingsriool by mekaar aansluit;

“**verbindingspyp**” ’n pyp waarvan die eiendom in die munisipaliteit setel en wat deur die munisipaliteit geïnstalleer is met die doel om water vanaf ’n hooftoevoer na ’n

- (a) the person in whom from time to time is vested the legal title to premises;
- (b) in a case where the person in whom the legal title to premises is vested is insolvent or dead, or is under any form of legal disability whatsoever, the person in whom the administration and control of such premises is vested as curator, trustee, executor, administrator, judicial manager, liquidator or other legal representative;
- (c) in any case where the municipality is unable to determine the identity of such person, a person who is entitled to the benefit of the use of such premises or a building or buildings thereon;
- (d) in the case of premises for which a lease agreement of 30 years or longer has been entered into, the lessee thereof;
- (e) in relation to—
 - (i) a piece of land delineated on a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act No. 95 of 1986), the developer or the body corporate in respect of the common property, or
 - (ii) a section as defined in the Sectional Titles Act, 1986 (Act No. 95 of 1986), the person in whose name such section is registered under a sectional title deed and includes the lawfully appointed agent of such a person;

“**person**” means any natural person, local government body or like authority, a company incorporated under any law, a body of persons whether incorporated or not, a statutory body, public utility body, voluntary association or trust;

“**pollution**” means the introduction of any substance into the water supply system, a water installation or a water resource that may directly or indirectly alter the physical, chemical or biological properties of the water found therein so as to make it—

- (a) less fit for any beneficial purpose for which it may reasonably be expected to be used; or
- (b) harmful or potentially harmful—
 - (i) to the welfare, health or safety of human beings;
 - (ii) to any aquatic or non-aquatic organism;

“**premises**” means any piece of land, the external surface boundaries of which are delineated on—

- (a) a general plan or diagram registered in terms of the Land Survey Act, 1927 (Act No. 9 of 1927), or in terms of the Deeds Registries Act, 1937 (Act No. 47 of 1937); or
- (b) a sectional plan registered in terms of the Sectional Titles Act, 1986 (Act No. 95 of 1986);
- (c) a register held by a tribal authority;

“**prescribed tariff or charge**” means a charge prescribed by the municipality;

“**public notice**” means notice to the public in a manner determined by the council;

“**public water**” means any river, watercourse, bay, estuary, the sea and any other water to which the public has the right of use or to which the public has the right of access;

waterinstallasie te voer en sluit dit 'n "kommunikasiestyp" waarna in SABS 0252 Deel 1 verwys word in;

"verbindingsriool" 'n pyp wat deur die munisipaliteit besit en geïnstalleer is met die doel om rioolvuil vanaf 'n perseelrioleringsinstallasie op 'n perseel weg te voer na 'n perseelriool buite die grense van daardie perseel of binne 'n serwituitsgebied of binne 'n gebied wat aan 'n toegangsverlof of 'n ooreenkoms onderhewig is;

"verbruiker"

(a) enige okkupeerder van enige perseel waartoe of waarop die munisipaliteit onderneem het om waterdienste te verskaf, of reeds verskaf, of, waar daar geen okkupeerder is nie, enige persoon met wie die munisipaliteit 'n tans-geldende ooreenkoms aangegaan het vir die voorsiening van waterdienste na of op sodanige perseel, of, indien daar geen sodanige persoon is nie, die eienaar van die perseel; met dien verstande, waar waterdienste deur middel van 'n enkelverbinding aan 'n aantal okkupeerders voorsien word, dan die okkupeerder of persoon waarmee die munisipaliteit ooreengekom het om waterdienste te verskaf; of

(b) 'n persoon wat toegang tot waterdienste verkry wat deur middel van 'n gemeenskapswaterdienstewerk voorsien word;

"vloedhoogterand (1 in 50 jaar)" daardie hoogte wat deur vloedwater weens 'n storm met 'n frekwensie van 1 in 50 jaar bereik is;

"vloedvlakte" (1 in 50 jaar)" die area onderhewig aan oorstroming deur vloedwater weens 'n storm met 'n frekwensie van 1 in 50 jaar;

"voorgeskrewe tarief of heffing" 'n heffing deur die munisipaliteit voorgeskryf;

"waterdienste" dieselfde as die betekenis ingevolge die Wet en sluit dit vir doeleindes van hierdie verordening gesuiwerde rioolwater, water vir nywerheidsdoeleindes en die wegdoen van nywerheidsuitvloeiensel in;

"waterinstallasie" die pype en watertoehoorsels wat op enige perseel geleë is en in die eienaar van die perseel setel en wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die gebruik van water op sodanige perseel, met insluiting van 'n pyp en watertoehoorsels buite die grense van die perseel geleë, wat óf verbind is aan die verbindingspyp met betrekking tot sodanige perseel óf andersins met die toestemming van die munisipaliteit geleë is.

"waterleweringsstelsel vir 'n vasgestelde hoeveelheid" 'n waterinstallasie wat 'n vasgestelde hoeveelheid water op enige enkele dag aan 'n verbruiker verskaf;

"watertoehoorsel" 'n onderdeel van 'n waterinstallasie, met uitsluiting van 'n pyp, waardeur water beweeg of waarin dit geberg word;

"watervoorsieningsdienste" dieselfde as die betekenis ingevolge die Wet en sluit dit vir doeleindes van hierdie verordening water vir nywerheidsdoeleindes en die wegdoen van nywerheidsafvloeiensel in;

"watervoorsieningsstelsel" die strukture, brugkanale, pype, kleppe, pompe, meters of ander bybehoorsels wat daarmee in verband staan, wat in die munisipaliteit setel en deur die munisipaliteit gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die voorsiening van water, en sluit dit enige gedeelte van die stelsel in;

"werkdag" 'n dag uitgesonderd 'n Saterdag, Sondag of openbare vakasiedag;

"Wet" die Wet op Waterdienste, 1997 (Wet Nr 108 van 1997), soos van tyd tot tyd gewysig; en

"wooneenheid" met betrekking tot enige perseel, 'n gebou of gedeelte van 'n gebou, bewoon of gebruik of bedoel vir die bewoning of gebruik vir enige doeleinde.

"sanitation services" has the same meaning assigned to it in terms of the Act and includes for purposes of this by-law water for industrial purposes and the disposal of industrial effluent;

"service pipe" means a pipe which is part of a water installation provided and installed on any premises by the owner or occupier and which is connected or to be connected to a connection pipe to serve the water installation on the premises;

"sewage" means waste water, industrial effluent, standard domestic effluent and other liquid waste, either separately or in combination, but shall not include storm water;

"sewage disposal system" means the structures, pipes, valves, pumps, meters or other appurtenances used in the conveyance through the sewer reticulation system and treatment at the sewage treatment plant under the control of the municipality and which may be used by it in connection with the disposal of sewage;

"sewer" means any pipe or conduit which is the property of or is vested in the municipality and which may be used for the conveyance of sewage from the connecting sewer and shall not include a drain as defined;

"standard domestic effluent" means domestic effluent with prescribed strength characteristics in respect of chemical oxygen demand and settleable solids as being appropriate to sewage discharges from domestic premises within the jurisdiction of the municipality, but shall not include industrial effluent;

"storm water" means water resulting from natural precipitation or accumulation and includes rainwater, subsoil water or spring water;

"terminal water fitting" means a water fitting at an outlet of a water installation that controls the discharge of water from a water installation;

"trade premises" means premises upon which industrial effluent is produced;

"water fitting" means a component of a water installation, other than a pipe, through which water passes or in which it is stored;

"water installation" means the pipes and water fittings which are situated on any premises and vested in the owner thereof and used or intended to be used in connection with the use of water on such premises, and includes a pipe and water fitting situated outside the boundary of the premises, which either connects to the connection pipe relating to such premises or is otherwise laid with the permission of the municipality;

"water services" has the same meaning assigned to it in terms of the Act and includes for purposes of this by-law purified sewage, water for industrial purposes and the disposal of industrial effluent;

"water supply services" has the same meaning assigned to it in terms of the Act and includes for purposes of this by-law water for industrial purposes and the disposal of industrial effluent;

"water supply system" means the structures, aqueducts, pipes, valves, pumps, meters or other apparatus relating thereto which are vested in the municipality and are used or intended to be used by it in connection with the supply of water, and includes any part of the system;

"wet industry" means an industry which discharges industrial effluent; and

"working day" means a day other than a Saturday, Sunday or public holiday.

(2) Enige woord wat in hierdie verordening gebruik word en waaraan 'n betekenis geheg is in—

- (a) die Wet, sal daardie betekenis hê; en
- (b) die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet Nr 103 van 1977), die Bouregulasies

sal ten opsigte van Hoofstuk III daardie betekenis hê, tensy dit uit die samehang daarvan anders dui.

(3) Enige verwysing na waterdienste of dienste in Hoofstuk I van hierdie verordening, moet uitgelê word as verwysend na watervoorsieningsdienste of sanitasiedienste, afhange van die dienste waarop dit van toepassing is.

Deel 2: Aansoek om waterdienste

Aansoek om waterdienste

2. (1) Geen persoon sal vanuit die watervoorsieningstelsel, rioolvuilwegdoenstelsel of deur middel van enige ander sanitasiedienste toegang tot waterdienste bekom nie tensy hy of sy by die munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm om sodanige dienste vir 'n spesifieke doel aansoek gedoen het en daar daarop ooreengekom is.
- (2) Die munisipaliteit mag weier om 'n wateraansluiting te voorsien.
- (3) Nadat 'n perseel of verbruiker van waterdienste voorsien is, sal dit geag word dat 'n ooreenkoms soos in subartikel (1) beoog, tot stand gekom het.
- (4) By ontvangs van 'n verbruiker se aansoek om voorsiening van waterdienste, moet die munisipaliteit daardie verbruiker in kennis stel van die verskillende beskikbare diensvlakke, asook die tariewe en/of heffings van toepassing op elke vlak.
- (5) Die verbruiker moet sy/haar keuse uitoefen ten opsigte van die beskikbare diensvlak wat aan hom/haar verskaf moet word.
- (6) 'n Verbruiker kan te eniger tyd aansoek doen om die wysiging van die vlak wat aanvanklik verkies is ingevolge die ooreenkoms aangegaan, mits sodanige dienste beskikbaar is en die munisipaliteit se watervoorsieningstelsel dit toelaat, met dien verstande verder dat die verbruiker alle koste en uitgawes verbonde aan so 'n verandering van diensvlak sal betaal.
- (7) 'n Aansoek waartoe die munisipaliteit of sy gevolmagtigde ingestem het, sal 'n ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die verbruiker tot gevolg hê, en sodanige ooreenkoms sal op 'n datum in die ooreenkoms na verwys of bepaal, in werking tree.
- (8) 'n Verbruiker sal aanspreeklik wees vir alle voorgeskrewe tariewe en/of heffings ten aansien van waterdienste aan hom of haar voorsien, tot en met beëindiging van die ooreenkoms ingevolge hierdie verordening of tot tyd en wyl enige agterstallige rekening betaal is.
- (9) By voltooiing van 'n aansoekvorm vir waterdienste, moet die munisipaliteit toesien dat die eienaar, verbruiker of enige ander aansoeker die dokument en die proses van interaksie verstaan. In geval van ongeletterde of soortgelyk benadeelde persone, moet die munisipaliteit redelike stappe doen ten einde te verseker dat die persoon bewus is van die inhoud van die aansoekvorm en dat hy of sy dit verstaan.
- (10) Minstens die volgende inligting moet op die aansoekvorm aangebring word:
 - (a) sertifisering deur 'n gemagtigde verteenwoordiger dat die aansoeker bewus is van en die inhoud van die vorm verstaan;
 - (b) aanvaarding deur die verbruiker van die bepalings van die verordening en aanvaarding van aanspreeklikheid vir die koste verbonde aan gelewerde waterdienste tot met beëindiging van die ooreenkoms of tot tyd en wyl enige agterstallige rekening betaal is;
 - (c) die naam van die verbruiker;

(2) Any word or expression used in this by-law to which a meaning has been assigned in—

- (a) the Act will bear that meaning; and
- (b) the National Building Regulations and Building Standards Act, 1997 (Act No. 103 of 1977), the Building Regulations

will in respect of Chapter III bear that meaning, unless the context indicates otherwise.

(3) Any reference in Chapter I of this by-law to water services or services must be interpreted as referring to water supply services or sanitation services depending on the services to which it is applicable.

Part 2: Application for water services

Application for water services

2. (1) No person shall gain access to water services from the water supply system, sewage disposal system or through any other sanitation services unless he or she has applied to the municipality on the prescribed form for such services for a specific purpose and to which such application has been agreed.
- (2) The municipality may refuse to provide a water connection.
- (3) Where a premises or consumer are provided with water services, it shall be deemed that an agreement in terms of subsection (1) exists.
- (4) The municipality must on application for the provision of water services by a consumer inform that consumer of the different levels of services available and the tariffs and/or charges associated with each level of services.
- (5) A consumer must elect the available level of services to be provided to him or her or it.
- (6) A consumer may at any time apply to alter the level of services elected in terms of the agreement entered into, provided that such services are available or that the municipality's water supply service allows for such alteration and that any costs and expenditure associated with altering the level of services will be payable by the consumer.
- (7) An application agreed to by the municipality shall constitute an agreement between the municipality and the applicant, and such agreement shall take effect on the date referred to or stipulated in such agreement.
- (8) A consumer shall be liable for all the prescribed tariffs and/or charges in respect of water services rendered to him or her until the agreement has been terminated in accordance with this by-law or until such time as any arrears have been paid.
- (9) In preparing an application form for water services the municipality will ensure that the document and the process of interaction with the owner, consumer or any other person making application are understood by that owner, consumer or other person. In the case of illiterate or similarly disadvantaged persons, the municipality will take reasonable steps to ensure that the person is aware of and understands the contents of the application form.
- (10) An application form will require at least the following minimum information:
 - (a) certification by an authorised agent that the applicant is aware of and understands the contents of the form;
 - (b) acceptance by the consumer of the provisions of the by-law and acceptance of liability for the cost of water services rendered until the agreement is terminated or until such time as any arrears have been paid;
 - (c) name of consumer;

- (d) die adres of ernommer van die perseel waarheen of waarop waterdienste gelewer moet word of die gemeenskaps-waterdiensstelsel waar waterdienste gebruik sal word;
- (e) die adres waarheen rekenings gestuur moet word;
- (f) die bron van die aansoeker se inkomste;
- (g) indien van toepassing, die naam en adres van die aansoeker se werkgewer;
- (h) indien water voorsien sou word, die doel waarvoor die water aangewend sal word; en
- (i) die ooreengekome datum waarop die verskaffing van waterdienste 'n aanvang sal neem.

(11) Waterdienste wat aan 'n verbruiker verskaf word, is onderhewig aan die bepalings van hierdie verordening en die ter saaklike ooreenkoms.

(12) Indien die munisipaliteit 'n aansoek om die voorsiening van waterdienste weier, of nie in staat is om sodanige waterdienste op die aangevraagde datum vir die aanvang van sodanige dienste te verskaf nie, of nie in staat is om die waterdienste te verskaf nie, moet die munisipaliteit die verbruiker in kennis stel van sodanige weiering en/of onvermoë en, indien van toepassing, wanneer die munisipaliteit in staat sal wees om sodanige waterdiens te lewer.

Spesiale ooreenkomste vir waterdienste

3. Die munisipaliteit mag 'n spesiale ooreenkoms sluit vir die voorsiening van waterdienste aan—
- (a) 'n aansoeker binne sy gebied van jurisdiksie, indien die dienste waarom aansoek gedoen is die oplegging van voorwaardes noodsaak wat nie in die voorgeskrewe vorm vervat is nie; en
 - (b) 'n aansoeker buite sy gebied van jurisdiksie, indien sodanige aansoek goedgekeur is deur die munisipaliteit met jurisdiksie in die gebied waarin die perseel geleë is.

Deel 3: Tariewe en heffings

Voorgeskrewe tariewe en heffings vir waterdienste

4. Alle tariewe en heffings betaalbaar ten opsigte van waterdienste deur die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening gelewer, insluitend, maar nie daartoe beperk nie, die betaling van aansluitingsfooi, vasgestelde tariewe of enige bykomende tariewe of rente ten aansien van die nie-betaling van sodanige tariewe of heffings teen die voorafbepaalde datum, sal deur die munisipaliteit bepaal word in ooreenstemming met—
- (i) sy tariewebeleid;
 - (ii) enige verordening ten opsigte daarvan; en
 - (iii) enige regulasies ingevolge artikel 10 van die Wet.

Vasgestelde heffings vir waterdienste

5. (1) Benewens die voorgeskrewe tariewe of heffings vir werklik gelewerde waterdienste, kan die munisipaliteit 'n vasgestelde maandelikse heffing, 'n vasgestelde jaarlikse heffing of 'n vasgestelde eenmalige heffing ten aansien van waterdiens te voorskryf, in ooreenstemming met—
- (a) sy tariewebeleid;
 - (b) enige verordening ten opsigte daarvan; en
 - (c) enige regulasies ingevolge artikel 10 van die Wet.
- (2) Waar 'n vasgestelde heffing ingevolge subartikel (1) voorgeskryf is, sal dit deur elke eienaar of verbruiker betaalbaar wees ten opsigte van waterdiens wat die munisipaliteit aan hom of haar voorsien het, ongeag of sodanige waterdiens deur hom of haar gebruik is, al dan nie.

- (d) address or stand number of premises to or on which water services are to be rendered or the communal water services work where water services will be used;
- (e) address where accounts will be sent;
- (f) source of income of the applicant;
- (g) name and address of the applicant's employer, where appropriate;
- (h) if water will be supplied, the purpose for which the water is to be used; and
- (i) the agreed date on which the provision of water services will commence.

(11) Water services rendered to a consumer are subject to the provisions of this by-law and the conditions contained in the relevant agreement.

(12) If a municipality refuses an application for the provision of water services, is unable to render such water services on the date requested for such provision of water services to commence or is unable to render the water services, the municipality will inform the consumer of such refusal and/or inability, the reasons therefor and, if applicable, when the municipality will be able to provide such water services.

Special agreements for water services

3. The municipality may enter into a special agreement for the provision of water services to—
- (a) an applicant inside its area of jurisdiction, if the services applied for necessitates the imposition of conditions not contained in the prescribed form; and
 - (b) an applicant outside its area of jurisdiction, if such application has been approved by the municipality having jurisdiction in the area in which the premises is situated.

Part 3: Tariffs and charges

Prescribed tariffs and charges for water services

4. All tariffs and or charges payable in respect of water services rendered by the municipality in terms of this by-law, including but not limited to the payment of connection charges, fixed charges or any additional charges or interest in respect of failure to pay such tariffs or charges on the specified date will be set by the municipality by a resolution passed by the Council in accordance with:
- (i) its tariff policy;
 - (ii) any by-law in respect thereof; and
 - (iii) any regulations in terms of section 10 of the Act.

Fixed charges for water services

5. (1) The municipality may, in addition to the tariffs or charges prescribed for water services actually provided, levy a monthly fixed charge, annual fixed charge or once-off fixed charge in respect of the provision of water services in accordance with—
- (a) its tariff policy;
 - (b) any by-law in respect thereof; and
 - (c) any regulations in terms of section (10) of the Act.
- (2) Where a fixed charge is levied in terms of subsection (1), it shall be payable by every owner or consumer in respect of water services provided by the municipality to him, her or it, whether or not water services are used by him, her or it.

Deel 4: Betaling**Betaling van deposito**

6. (1) Tydens aansoek om die voorsiening van waterdienste en voordat die munisipaliteit sodanige waterdienste voorsien, moet elke verbruiker 'n deposito, soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal deponeer, behoudens wanneer die munisipaliteit 'n vooruitbetalingsmeettoestel gebruik.
- (2) Die munisipaliteit kan van 'n verbruiker aan wie waterdienste voorsien is en wat nie vantevore, vir watter rede ookal, om betaling van 'n deposito gevra is nie, vereis om 'n deposito binne 'n redelike tydperk op versoek te betaal.
- (3) Die munisipaliteit of sy gevolmagtigde sal geen rente betaal op die depositoheffings wat dit ingevolge hierdie artikel hou nie.
- (4) 'n Ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste mag 'n bepaling bevat waarvolgens 'n deposito aan die munisipaliteit verbeur sal word indien dit nie binne twaalf maande na beëindiging van die ooreenkoms opgeëis word nie.

Betaling vir gelewerde waterdienste

7. (1) 'n Verbruiker sal vir waterdienste wat deur die munisipaliteit aan hom of haar voorsien word, teen die voorgeskrewe tarief of heffing betaal wat in ooreenstemming met artikels 4 en 5 vir die bepaalde kategorie waterdiens voorgeskryf is.
- (2) Die verbruiker sal verantwoordelik wees vir betaling vir alle waterdienste wat vanaf die datum van sluiting van die ooreenkoms tot die datum van beëindiging daarvan aan hom of haar gelewer is.
- (3) Die munisipaliteit mag die hoeveelheid waterdienste wat in 'n bepaalde periode of periodes binne die tydperk tussen agtereenvolgende metings voorsien is, beraam, en mag 'n rekening aan 'n verbruiker lewer vir die dienste waarvan die hoeveelheid aldus beraam is.

Deel 5: Rekenings**Rekenings**

8. (1) Maandelikse rekenings vir die bedrag uitstaande en betaalbaar moet aan verbruikers gelewer word by die laaste adres in die munisipaliteit se rekords aangeteken.
- (2) Versuim deur die munisipaliteit om 'n rekening te lewer, onthef die verbruiker nie van sy of haar verpligting om enige bedrag uitstaande en betaalbaar te betaal nie.

Deel 6: Beëindiging, inkorting en staking van waterdienste**Beëindiging van ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste**

9. (1) 'n Verbruiker kan 'n ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste beëindig deur skriftelik kennis van sy of haar voorneme om dit te doen, aan die munisipaliteit te voorsien.
- (2) Die munisipaliteit kan 'n verbruiker van die beëindiging van sy of haar ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste in kennis stel deur middel van skriftelike kennisgewing indien—
 - (a) hy of sy nie die waterdienste tydens die voorafgaande ses maande gebruik het nie, en geen bevredigende reëlings met die munisipaliteit getref het vir die voortbestaan van die ooreenkoms nie;
 - (b) hy of sy versuim het om 'n bepaling van hierdie verordening na te kom en in gebreke gebly het om sodanige versuim in ooreenstemming met 'n kennisgewing ingevolge artikel 17 te herstel;
 - (c) 'n reëling met 'n ander waterdiensinstelling aangegaan is om waterdienste aan daardie verbruiker te lewer.
- (3) Die munisipaliteit kan, nadat redelike kennis gegee is, 'n ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste beëindig indien die verbruiker die perseel ten aansien waarvan die ooreenkoms geld, ontruim het.

Part 4: Payment**Payment of deposit**

6. (1) Every consumer must on application for the provision of water services and before such water services will be provided by the municipality, deposit with the municipality a sum of money as determined by the municipality from time to time except in the case of a pre-payment measuring device being used by the municipality.
- (2) The municipality may require a consumer to whom services are provided and who was not previously required to pay a deposit, for whatever reason, to pay a deposit on request, within a specified period.
- (3) No interest shall be payable by the municipality on the amount of a deposit held by it in terms of this section.
- (4) An agreement for the provision of water services may contain a condition that a deposit shall be forfeited to the municipality if it has not been claimed within twelve months of the termination of the agreement.

Payment for water services provided

7. (1) Water services provided by the municipality to a consumer shall be paid for by the consumer at the prescribed tariff or charge set in accordance with sections 4 and 5, for the particular category of water services provided.
- (2) A consumer shall be responsible for payment for all water services provided to the consumer from the date of an agreement until the date of termination thereof.
- (3) The municipality may estimate the quantity of water services provided in respect of a period or periods within the interval between successive measurements and may render an account to a consumer for the services so estimated.

Part 5: Accounts**Accounts**

8. (1) Monthly accounts will be rendered to consumers for the amount due and payable, at the address last recorded with the municipality.
- (2) Failure by the municipality to render an account does not relieve a consumer of the obligation to pay any amount due and payable.

Part 6: Termination, limitation and discontinuation of water services**Termination of agreement for the provision of water services**

9. (1) A consumer may terminate an agreement for the provision of water services by giving to the municipality notice in writing of his or her intention to do so.
- (2) The municipality may, by notice in writing of not less than thirty working days, advise a consumer of the termination of his, her or its agreement for the provision of water services if—
 - (a) he, she or it has not used the water services during the preceding six months and has not made arrangements to the satisfaction of the municipality for the continuation of the agreement;
 - (b) he, she or it has failed to comply with the provisions of this bylaw and has failed to rectify such failure to comply on notice in terms of section 17;
 - (c) in terms of an arrangement made by it with another water services institution to provide water services to the consumer.
- (3) The municipality may, after having given reasonable notice, terminate an agreement for services if a consumer has vacated the premises to which such agreement relates.

Inkorting en/of staking van gelewerde waterdienste

10. (1) Die munisipaliteit kan die waterdienste wat ingevolge hierdie verordening voorsien word, inkort of staak—
- by versuim om betaling te doen van die voorgeskrewe tariewe of heffings voor of op die datum in die munisipaliteit se verordening rakende kredietbeheer bepaal;
 - by versuim om aan enige ander bepalings van hierdie verordening te voldoen nadat kennis ingevolge artikel 17 gegee is;
 - op die skriftelike versoek van 'n verbruiker;
 - indien die ooreenkoms vir die lewering van waterdienste ingevolge artikel 9 beëindig is en die munisipaliteit nie 'n aansoek vir latere dienste na die perseel binne 90 (negentig) dae na sodanige beëindiging ontvang het nie;
 - die gebou op die perseel waarheen dienste voorsien is, gesloop is;
 - indien die verbruiker met 'n ingekorte of gestaakte diens ingemeng het;
 - in 'n noodgeval.
- (2) Die munisipaliteit sal nie vir enige skade of eise wat moontlik uit die in subartikel (1) bepaalde inkorting of staking mag voortspruit, aanspreeklik wees nie.

Deel 7: Algemene bepalings**Verantwoordelikeheid vir die nakoming van hierdie verordening**

11. (1) Die eienaar van 'n perseel is daarvoor verantwoordelik om die nakoming van hierdie verordening ten opsigte van alle of enige aangeleenthede met betrekking tot enige installasie, te verseker.
- (2) Die verbruiker is verantwoordelik vir die nakoming van hierdie verordening ten opsigte van aangeleenthede met betrekking tot die gebruik van enige installasie.

Vrystelling

12. (1) Die munisipaliteit kan 'n eienaar, verbruiker, enige ander persoon of kategorie eienaars, verbruikers of ander persone skriftelik vrystel van die nakoming van 'n bepaling van hierdie verordening, onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag voorskryf, indien dit daarvan oortuig is dat die afdwinging of werking van daardie bepaling onredelik sou wees; met dien verstande dat die munisipaliteit nie vrystelling van enige artikel van hierdie verordening sal verleen nie indien dit kan aanleiding gee tot—
- die verkwisting of buitensporige verbruik van water;
 - die ontwyking of ontduiking van waterbepalings;
 - betekenisvolle negatiewe uitwerkings op openbare gesondheid, veiligheid of die omgewing;
 - die nie-betaling vir dienste;
 - die installering van pype en bybehoorsels wat nie ingevolge hierdie verordening goedgekeur is nie; en
 - nie-nakoming van die Wet of enige regulasies uitgevaardig ingevolge daarvan.
- (2) Die munisipaliteit kan te eniger tyd na skriftelike kennisgewing van minstens dertig dae enige vrystelling wat ingevolge subartikel (1) verleen is, terugtrek.

Limitation and/or discontinuation of water services provided

10. (1) The municipality may limit or discontinue water services provided in terms of this by-law—
- on failure to pay the prescribed tariffs or charges on the date specified in the municipality's by-law relating to credit control;
 - on failure to comply with any other provisions of this by-law, after notice in terms of section 17 was given;
 - at the written request of a consumer;
 - if the agreement for the provision of services has been terminated in terms of section 9 and it has not received an application for subsequent services to the premises within a period of 90 (ninety) days of such termination;
 - the building on the premises to which services were provided has been demolished;
 - if the consumer has interfered with a limited or discontinued service; or
 - in an emergency.
- (2) The municipality will not be liable for any damages or claims that may arise from the limitation or discontinuation of water services provided in terms of subsection (1).

Part 7: General provisions**Responsibility for compliance with this by-law**

11. (1) The owner of premises is responsible for ensuring compliance with this by-law in respect of all or any matters relating to any installation.
- (2) The consumer is responsible for compliance with this by-law in respect of matters relating to the use of any installation.

Exemption

12. (1) The municipality may, in writing exempt an owner, consumer, any other person or category of owners, consumers or other persons from complying with a provision of this by-law, subject to any conditions it may impose, if it is of the opinion that the application or operation of that provision would be unreasonable, provided that the municipality shall not grant exemption from any section of this by-law that may result in—
- the wastage or excessive consumption of water;
 - the evasion or avoidance of water restrictions;
 - significant negative effects on public health, safety or the environment;
 - the non-payment for services;
 - the installation of pipes and fittings which are not approved in terms of this by-law; and
 - the Act, or any regulations made in terms thereof, is not complied with.
- (2) The municipality may at any time after giving written notice of at least thirty days, withdraw any exemption given in terms of subsection (1).

Ongemagtigde gebruik van waterdienste

13. (1) Geen persoon mag toegang tot waterdienste vanuit die watervoorsieningstelsel, rioolvuilwegdoenstelsel of enige ander sanitasiedienste bekom nie tensy hy of sy 'n ooreenkoms met die munisipaliteit vir die voorsiening van daardie dienste aangegaan het.
- (2) Afgesien van die instel van enige ander stappe ingevolge hierdie verordening teen 'n persoon wat sonder 'n ooreenkoms met die munisipaliteit vir die lewering van waterdienste, sodanige dienste vanuit die watervoorsieningstelsel, rioolvuilwegdoenstelsel of enige ander sanitasiedienste bekom het, kan die munisipaliteit so 'n persoon by wyse van skriftelike kennisgewing aansê
- (a) om aansoek te doen vir sodanige dienste ingevolge artikels 2 en 3; en
- (b) om sodanige werk te onderneem as wat nodig mag wees om die verbruikersinstallasie waardeur toegang bekom is, aan die voorskrifte van hierdie verordening te laat voldoen.
- (3) Die bepalinge van artikel 17 sal geld ten opsigte van 'n kennisgewing ingevolge subartikel (2) hierbo.

Verandering van doel waarvoor waterdienste gebruik word

14. Wanneer die doel of omvang waarvoor waterdienste gebruik word, verander, moet die verbruiker 'n nuwe ooreenkoms met die munisipaliteit aangaan.

Inmenging met watervoorsieningstelsel of enige sanitasiedienste

15. (1) Niemand behalwe die munisipaliteit mag die watervoorsieningstelsel of enige sanitêre stelsel bestuur, bedien of onderhou sonder magtiging uit hoofde van hierdie verordening of deur 'n gevolmagtigde nie.
- (2) Niemand behalwe die munisipaliteit mag 'n verbinding aan die watervoorsieningstelsel of rioolvuilwegdoenstelsel aanbring of enige ander sanitasiedienste verrig nie.

Versperring van toegang tot watervoorsieningstelsel of enige sanitasiedienste

16. (1) Niemand mag fisieke toegang tot die watervoorsieningstelsel of rioolvuilwegdoenstelsel voorkom of beperk nie.
- (2) By die nie-nakoming van subartikel (1), kan die munisipaliteit—
- (a) sodanige persoon deur middel van skriftelike kennisgewing aansê om op sy of haar eie onkoste toegang binne 'n bepaalde tydperk te herstel;
- (b) indien dit van mening is dat die aangeleentheid 'n saak van dringendheid is, sonder vooraf kennisgewing die toegang herstel en die koste van sodanige persoon verhaal.

Kennisgewings en dokumente

17. (1) Enige kennisgewing of dokument wat ingevolge hierdie verordening deur die munisipaliteit uitgereik word, en deur die gevolmagtigde onderteken is, sal geag behoorlik gemagtig te wees.
- (2) Indien 'n kennisgewing of dokument ingevolge hierdie verordening op 'n eienaar, verbruiker of enige ander persoon beteken moet word, sal sodanige betekening uitgevoer word—
- (a) deur dit persoonlik aan hom of haar of sy of haar gevolmagtigde te lewer;
- (b) deur dit by sy of haar woonplek, dorp of sakeperseel of werkplek aan 'n persoon te lewer wat nie jonger as sestien jaar oud is nie en wat oënskynlik daar woon of werk;

Unauthorised use of water services

13. (1) No person may gain access to water services from the water supply system, sewage disposal system or any other sanitation services unless an agreement has been entered into with the municipality for the rendering of those services.
- (2) The municipality may, irrespective of any other action it may take against such person in terms of this by-law, by written notice order a person who has gained access to water services from the water supply system, sewage disposal system or any other sanitation services without an agreement with the municipality for the rendering of those services,
- (a) to apply for such services in terms of sections 2 or 3; and
- (b) to undertake such work as may be necessary to ensure that the consumer installation through which access was gained complies with the provisions of this by-law.
- (3) The provisions of section 17 shall apply to a notice in terms of subsection (2) above.

Change in purpose for which water services are used

14. Where the purpose or extent for which water services are used is changed, the consumer must enter into a new agreement with the municipality.

Interference with water supply system or any sanitation services

15. (1) No person other than the municipality shall manage, operate or maintain the water supply system or any sanitation system unless authorised by this by-law or an authorised agent.
- (2) No person other than the municipality shall effect a connection to the water supply system or sewage disposal system or render any other sanitation services.

Obstruction of access to water supply system or any sanitation services

16. (1) No person shall prevent or restrict physical access to the water supply system or sewage disposal system.
- (2) If a person contravenes subsection (1), the municipality may—
- (a) by written notice require such person to restore access at his or her own expense within a specified period; or
- (b) if it is of the opinion that the situation is a matter of urgency, without prior notice restore access and recover the cost from such person.

Notices and documents

17. (1) A notice or document issued by the municipality in terms of this by-law must be deemed to be duly authorised if the authorised agent signs it.
- (2) If a notice or document is to be served on an owner, consumer or any other person in terms of this by-law such service shall be effected by—
- (a) delivering it to him or her personally or to his or her duly authorised agent;
- (b) delivering it at his or her residence, village or place of business or employment to a person not less than sixteen years of age and apparently residing or employed there;

- (c) indien hy of sy 'n adres vir regsdoeleindes aangewys het, die aflewering daarvan by so 'n adres;
 - (d) indien hy of sy nie 'n adres vir regsdoeleindes aangewys het nie, die aflewering daarvan by die adres wat hy of sy in sy of haar aansoek vir die voorsiening van waterdienste aangewys het as die adres vir die ontvangs van rekenings vir die voorsiening van waterdienste;
 - (e) deur dit per vooruitbetaalde geregistreerde of gesertifiseerde pos na sy of haar laaste bekende adres te versend;
 - (f) in die geval van 'n regs persoon, deur die aflewering daarvan by die geregistreerde kantoor of sakeperseel van sodanige regs persoon; of
 - (g) indien beteking nie ingevolge subparagrafe (a) tot (f) uitgevoer kan word nie, deur dit op die hooftoegangsdeur van die betrokke perseel aan te heg.
- (3) Wanneer nakoming van 'n kennisgewing binne 'n bepaalde aantal werkdag geveg word, sal die tydperk geag word 'n aanvang te neem op die dag van lewering of versending van sodanige kennisgewing.

Bevoegdheid om kennisgewings te beteken en nakoming van kennisgewings

18. (1) Die munisipaliteit kan by wyse van skriftelike kennisgewing 'n eienaar, verbruiker of enige ander persoon wat deur sy optrede of late versuim om te voldoen aan die bepalings van hierdie verordening of aan enige voorwaarde ingevolge daarvan opgelê, gelas om sodanige versuim of nie-nakoming aan te suiwer of te herstel binne 'n tydperk in die kennisgewing vermeld.
- (2) Indien 'n persoon versuim om binne die voorgeskrewe tydperk aan 'n kennisgewing van die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening te voldoen, kan dit sodanige stappe doen as wat dit nodig ag om nakoming te verseker, insluitend—
- (a) om self die nodige werk te verrig en die koste verbode aan sodanige werk of optrede van daardie eienaar, verbruiker of ander persoon te verhaal;
 - (b) die inkorting of staking van die lewering van dienste; en
 - (c) die instel van regsaksie.
- (3) 'n Kennisgewing ingevolge subartikel (1) moet—
- (a) besonderhede verskaf van die verordening waaraan nie voldoen is nie;
 - (b) die eienaar, verbruiker of ander persoon 'n redelike geleentheid bied om verhoë te rig en sy of haar saak binne 'n voorgeskrewe tydperk skriftelik aan die munisipaliteit te stel, tensy sodanige geleentheid voor die uitreiking van die kennisgewing aan die eienaar, verbruiker of ander persoon gegun was;
 - (c) die stappe wat die eienaar, verbruiker of ander persoon te doen staan ten einde die versuim te herstel, voorskryf;
 - (d) die tydperk waarbinne die eienaar, verbruiker of ander persoon die voorgeskrewe stappe moet uitvoer ten einde sodanige versuim te herstel; en
 - (e) aandui dat die munisipaliteit—
 - (i) sodanige werk as wat nodig mag wees om die versuim te herstel, self mag onderneem indien daar nie aan die kennisgewing voldoen word nie en dat enige koste wat met sodanige werk gepaard mag gaan, van die eienaar, verbruiker of ander persoon verhaal mag word; en
 - (ii) enige ander stappe wat dit goed dink mag instel ten einde nakoming te verseker.

- (c) if he or she has nominated an address for legal purposes, delivering it to such an address;
 - (d) if he or she has not nominated an address for legal purposes, delivering it to the address given by him or her in his or her application for the provision of water services, for the reception of an account for the provision of water services;
 - (e) sending by pre-paid registered or certified post addressed to his or her last known address;
 - (f) in the case of a legal person, by delivering it at the registered office or business premises of such legal person; or
 - (g) if service cannot be effected in terms of subsections (a) to (f), by affixing it to a principal door of entry to the premises concerned.
- (3) In the case where compliance with a notice is required within a specified number of working days, such period shall be deemed to commence on the date of delivery or sending of such notice.

Power to serve and compliance with notices

18. (1) The municipality may, by written notice, order an owner, consumer or any other person who fails, by act or omission, to comply with the provisions of this by-law or of any condition imposed thereunder to remedy such breach within a period specified in the notice.
- (2) If a person fails to comply with a written notice served on him or her by the municipality in terms of this by-law within the specified period, it may take such action that in its opinion is necessary to ensure compliance, including—
- (a) undertaking the work necessary itself and recovering the cost of such action or work from that owner, consumer or other person;
 - (b) limiting or discontinuing the provision of services; and
 - (c) instituting legal proceedings.
- (3) A notice in terms of subsection (1) will—
- (a) give details of the provision of the by-law not complied with;
 - (b) give the owner, consumer or other person a reasonable opportunity to make representations and state his or her case, in writing, to the municipality within a specified period, unless the owner, consumer or other person was given such an opportunity before the notice was issued;
 - (c) specify the steps that the owner, consumer or other person must take to rectify the failure to comply;
 - (d) specify the period within which the owner, consumer or other person must take the steps specified to rectify such failure; and
 - (e) indicate that the municipality—
 - (i) may undertake such work necessary to rectify the failure to comply if the notice is not complied with and that any costs associated with such work may be recovered from the owner, consumer or other person; and
 - (ii) may take any other action it deems necessary to ensure compliance.

- (4) In 'n noodgeval mag die munisipaliteit of sy gevolmagtigde sonder vooraf kennisgewing enige werk wat ingevolge subartikel (3)(e)(i) vereis word, self onderneem en die koste daaraan verbonde van sodanige persoon verhaal.
- (5) Die koste wat ingevolge subartikels (3) en (4) deur die munisipaliteit verhaalbaar is, is die volle omvang van die koste wat met sodanige werk gepaard gaan, met insluiting, sonder om daartoe beperk te wees, van enige opsporingsondersoek, opnames, planne, spesifikasies, bylaes van hoeveelhede, toesig, administratiewe heffings, die gebruik van gereedskap, die arbeidskoste verbonde aan die versteuring of herstel van enige gedeelte van 'n straat of terrein wat deur die werksaamheid geraak word, sowel as die omgewingskoste.

Bevoegdheid om te betree en te inspekteer

19. (1) 'n Munisipaliteit of sy gevolmagtigde mag enige perseel betree en inspekteer—
- (a) vir die doeleindes uiteengesit in en ingevolge die bepalings van artikel 80 van die Wet;
- (b) te alle redelike tye, vir enige oogmerk wat in verband staan met die uitoefening of afdwinging van hierdie verordening, na die lewering van skriftelike kennisgewing van die voorneme om aldus op te tree, tensy dit 'n noodgeval is.

Vals verklarings of inligting

20. Niemand mag 'n vals verklaring maak of vals inligting verskaf aan die munisipaliteit nie, of 'n dokument ingevolge hierdie verordening uitgereik, vervals nie.

Misdrywe

21. (1) Niemand mag—
- (a) wederregtelik en opsetlik of nalatig met enige waterdienswerke van die munisipaliteit inmeng nie;
- (b) vals inligting verskaf, of weier of versuim om inligting te voorsien, wat redelikerwys deur die munisipaliteit aangevra word nie;
- (c) weier om toegang ingevolge artikel 19 aan die munisipaliteit te verleen nie;
- (d) 'n munisipaliteit in die uitoefening van sy magte, werksaamhede of pligte ingevolge hierdie verordening belemmer of hinder nie;
- (e) 'n voorskrif van hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen nie;
- (f) 'n voorwaarde of verbod opgelê ingevolge hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen nie;
- (g) enige voorwaardes voorgeskryf by die verlening van enige aansoek, instemming, goedkeuring, toewysing, vrywaring of magtiging ingevolge hierdie verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen nie; of
- (h) versuim om aan die bepalings van 'n kennisgewing wat ingevolge hierdie verordening op hom of haar beteken is, te voldoen nie.
- (2) Enige persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) oortree, is skuldig aan 'n misdryf en by skuldigbevinding strafbaar met:
- (a) boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;

- (4) In the event of an emergency the municipality may without prior notice undertake the work required by subsection (3)(e)(i) and recover the costs from such person.
- (5) The costs recoverable by the municipality in terms of subsections (3) and (4) is the full cost associated with that work and includes, but is not limited to, any exploratory investigation, surveys, plans, specifications, schedules of quantities, supervision, administration charge, the use of tools, the expenditure of labour involved in disturbing or rehabilitation of any part of a street or ground affected by the work and the environmental cost.

Power of entry and inspection

19. (1) A municipality may enter and inspect any premises—
- (a) for the purposes set out in and in accordance with the provisions of section 80 of the Act;
- (b) for any purpose connected with the implementation or enforcement of this by-law, at all reasonable times, after having given reasonable written notice of the intention to do so, unless it is an emergency situation.

False statements or information

20. No person shall make a false statement or furnish false information to the municipality or falsify a document issued in terms of this by-law.

Offences

21. (1) No person may—
- (a) unlawfully and intentionally or negligently interfere with any water services works of the municipality;
- (b) refuse or neglect to provide information or provide false information reasonably requested by the municipality;
- (c) refuse to give access required by a municipality in terms of section 19;
- (d) obstruct or hinder a municipality in the exercise of his or her powers or performance of his or her functions or duties under this by-law;
- (e) contravene or fail to comply with a provision of this by-law;
- (f) contravene or fail to comply with a condition or prohibition imposed in terms of this by-law;
- (g) contravene or fail to comply with any conditions imposed upon the granting of any application, consent, approval, concession, exemption or authority in terms of this by-law; or
- (h) fail to comply with the terms of a notice served upon him or her in terms of this by-law.
- (2) Any person who contravenes any of the provisions of subsection (1) shall be guilty of an offence and liable on conviction to:
- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;

- (b) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete óf 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

HOOFSUK II: Watervoorsieningsdienste

Deel 1: Verbinding aan watervoorsieningstelsel

Voorsiening van verbindingspyp

22. (1) Indien 'n ooreenkoms vir watervoorsieningsdienste ten aansien van 'n perseel gesluit is en geen verbindingspyp ten aansien van daardie perseel bestaan nie, moet die eienaar op die voorgeskrewe vorm aansoek doen en die voorgeskrewe heffing betaal vir die installering van sodanige pyp.
- (2) Indien aansoek gedoen is vir watervoorsieningsdienste wat van so 'n aard of ligging is dat dit nodig is om die watervoorsieningstelsel te verleng, aan te pas, of op te gradeer ten einde water aan die perseel te verskaf, kan die munisipaliteit op sodanige voorwaardes as wat dit mag goeddink, tot die verlenging instem.

Plasing van verbindingspyp

23. (1) 'n Verbindingspyp wat deur die munisipaliteit voorsien en geïnstalleer is, moet—
- (a) geplaas word op 'n plek waaroor tussen die munisipaliteit of sy gevolmagtigde en die eienaar ooreengekom is en van 'n toepaslike grootte wees, soos bepaal deur die munisipaliteit;
- (b) eindig by—
- (i) die grens van die grond wat die eiendom is van of setel in die munisipaliteit, of waaroor dit 'n serwituut of ander reg geniet; of
- (ii) die uitlaat van die watermeter indien dit op die perseel geleë is; of
- (iii) die isolasieklep indien dit op die perseel geleë is.
- (2) By die aangaan van die ooreenkoms met die eienaar rakende die plasing van 'n verbindingspyp, moet die munisipaliteit toesien dat die eienaar bewus is van
- (a) praktiese beperkings wat met betrekking tot die plasing van 'n verbindingspyp mag bestaan;
- (b) die koste-implikasies van die verskillende moontlike plasinge van die verbindingspyp;
- (c) of die munisipaliteit van die eienaar verlang of nie verlang nie om die plasing van die verbindingspyp aan te dui deur middel van die voorsiening van 'n gedeelte van sy of haar waterinstallasie by of buite die grens van sy of haar perseel, of sodanige ooreengekome ligging binne of buite sy of haar perseel waar die aansluiting verlang word, vir die munisipaliteit om by sodanige installasie aan te sluit.
- (3) 'n Munisipaliteit mag, onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag goeddink, op versoek van enige persoon instem om 'n verbinding aan 'n ander hooftoevoerppyp te maak as die hooftoevoerppyp wat mees geredelik beskikbaar is vir die voorsiening van water aan die perseel; met dien verstande dat die eienaar verantwoordelike sal wees vir enige verlenging van die waterinstallasie na die verbindingspunt deur die munisipaliteit aangewys, sowel as vir die verkryging, op eie koste, van sodanige serwitute oor ander ander persele as wat nodig mag wees.

- (b) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and

- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention.

CHAPTER II: Water supply services

Part 1: Connection to water supply system

Provision of connection pipe

22. (1) If an agreement for water supply services in respect of premises has been concluded and no connection pipe exists in respect of the premises, the owner shall make application on the prescribed form and pay the prescribed charge for the installation of such a pipe.
- (2) If an application is made for water supply services which are of such an extent or so situated that it is necessary to extend, modify or upgrade the water supply system in order to supply water to the premises, the municipality may agree to the extension subject to such conditions as it may impose.

Location of connection pipe

23. (1) A connection pipe provided and installed by the municipality shall—
- (a) be located in a position agreed to between the owner and the municipality and be of a suitable size as determined by the municipality;
- (b) terminate at—
- (i) the boundary of the land owned by or vested in the municipality, or over which it has a servitude or other right; or
- (ii) the outlet of the water meter if it is situated on the premises; or
- (iii) the isolating valve if it is situated on the premises.
- (2) In reaching agreement with an owner concerning the location of a connection pipe, the municipality shall ensure that the owner is aware of:
- (a) practical restrictions that may exist regarding the location of a connection pipe;
- (b) the cost implications of the various possible locations of the connection pipe;
- (c) whether or not the municipality requires the owner to indicate the location of the connection pipe by providing a portion of his or her water installation at or outside the boundary of his or her premises, or such agreed position inside or outside his or her premises where the connection is required, for the municipality to connect to such installation.
- (3) A municipality may at the request of any person agree, subject to such conditions as he or she may impose, to a connection to a main other than that which is most readily available for the provision of water supply to the premises; provided that the applicant shall be responsible for any extension of the water installation to the connecting point designated by the municipality and for obtaining at his or her cost, such servitudes over other premises as may be necessary.

- (4) 'n Eienaar moet die voorgeskrewe aansluitingsheffing betaal.

Voorsiening van enkelwaterverbinding vir lewering aan verskeie verbruikers op dieselfde perseel

24. (1) Ondanks die bepalings van artikel 22 mag slegs een verbindingspyp na die watervoorsieningstelsel voorsien word vir die lewering van water na enige perseel, ongeag die aantal wooneenhede, sake-eenhede of verbruikers teenwoordig op sodanige perseel.
- (2) Waar die eienaar, of die persoon in beheer of aan die bestuur van enige perseel waarop verskeie wooneenhede geleë is, die voorsiening van water na sodanige perseel verlang, met die oog op die voorsiening daarvan aan die verskeie wooneenhede, kan die munisipaliteit, in eie diskresie, een van die volgende voorsien en installeer—
- (a) 'n enkelmeettoestel ten aansien van die perseel as 'n geheel of enige aantal sodanige wooneenhede;
- (b) 'n afsonderlike meettoestel vir elke wooneenheid of enige aantal wooneenhede.
- (3) Waar die munisipaliteit 'n enkelmeettoestel soos in subartikel (2)(a) beoog, geïnstalleer het, sal die eienaar, of die persoon aan die bestuur of in beheer van die perseel, na gelang van die geval—
- (a) indien die munisipaliteit dit versoek, op elke takpyp wat vanaf die verbindingspyp tot by die verskillende wooneenhede strek, die volgende moet installeer en onderhou—
- (i) 'n afsonderlike meettoestel; en
- (ii) 'n isolasieklep; en
- (b) teenoor die munisipaliteit aanspreeklik wees vir die tariewe en heffings vir alle water wat aan die perseel deur sodanige enkelmeettoestel verskaf is, ongeag die verskillende hoeveelhede wat deur die verskillende verbruikers wat deur sodanige meettoestel bedien word, verbruik is.
- (4) Ondanks subartikel (1) kan die munisipaliteit magtiging verleen dat meer as een verbindingspyp op die watervoorsieningstelsel voorsien word vir die verskaffing van water aan enige perseel wat uit deeltiteleenhede bestaan indien, na die mening van die munisipaliteit, die voorsiening van slegs een verbindingspyp onnodige ontbering of ongerief aan enige verbruiker op sodanige perseel tot gevolg sal hê.
- (5) Waar die munisipaliteit die voorsiening van meer as een verbindingspyp ingevolge subartikel (4) gemagtig het, is die tariewe en heffings vir die voorsiening van 'n verbindingspyp betaalbaar ten opsigte van elke waterverbinding aldus voorsien.

Interverbinding tussen persele en waterinstallasies

25. 'n Perseleeienaar sal verseker dat dat geen tussenverbinding tussen—
- (a) die waterinstallasie op sy of haar perseel en die waterinstallasie op ander persele; of
- (b) waar verskeie wooneenhede op dieselfde perseel geleë is, die waterinstallasies van die wooneenhede;

sal bestaan nie, tensy hy of sy skriftelike toestemming vooraf van die munisipaliteit of sy gevolmagtigde ontvang het en aan alle voorwaardes wat moontlik voorgeskryf kon wees, voldoen het.

Diskonnektering van waterinstallasie vanaf verbindingspyp

26. Die munisipaliteit mag 'n waterinstallasie vanaf die verbindingspyp diskonnekteer en die verbindingspyp verwyder indien—

- (4) An owner must pay the prescribed connection charge.

Provision of single water connection for supply to several consumers on same premises

24. (1) Notwithstanding the provisions of section 22 only one connection pipe to the water supply system may be provided for the supply of water to any premises, irrespective of the number of accommodation units, business units or consumers located on such premises.
- (2) Where the owner, or the person having the charge or management of any premises on which several accommodation units are situated, requires the supply of water to such premises for the purpose of supply to the different accommodation units, the municipality may, in its discretion, provide and install either—
- (a) a single measuring device in respect of the premises as a whole or any number of such accommodation units; or
- (b) a separate measuring device for each accommodation unit or any number thereof.
- (3) Where the municipality has installed a single measuring device as contemplated in subsection (2)(a), the owner or the person having the charge or management of the premises, as the case may be—
- (a) must, if the municipality so requires, install and maintain on each branch pipe extending from the connection pipe to the different accommodation units—
- (i) a separate measuring device; and
- (ii) an isolating valve; and
- (b) will be liable to the municipality for the tariffs and charges for all water supplied to the premises through such a single measuring device, irrespective of the different quantities consumed by the different consumers served by such measuring device.
- (4) Notwithstanding subsection (1), the municipality may authorise that more than one connection pipe be provided on the water supply system for the supply of water to any premises comprising sectional title units if, in the opinion of the municipality, undue hardship or inconvenience would be caused to any consumer on such premises by the provision of only one connection pipe.
- (5) Where the provision of more than one connection pipe is authorised by the municipality under subsection (4), the tariffs and charges for the provision of a connection pipe is payable in respect of each water connection so provided.

Interconnection between premises or water installations

25. An owner of premises shall ensure that no interconnection exists between—
- (a) the water installation on his or her premises and the water installation on other premises; or
- (b) where several accommodation units are situated on the same premises, the water installations of the accommodation units;

unless he or she has obtained the prior written consent of the municipality, and complies with any conditions that it may have imposed.

Disconnection of water installation from connection pipe

26. The municipality may disconnect a water installation from the connection pipe and remove the connection pipe if—

(a) Die voorsieningsooreenkoms ingevolge artikel 9 beëindig is en geen aansoek binne 90 dae na sodanige beëindiging vir 'n verdere voorsiening van water na die perseel wat deur die pyp bedien is, deur die munisipaliteit of sy gevolmagtigde ontvang is nie; of

(b) die gebou op die perseel gesloop is.

Deel 2: Gemeenskapswaterdienswerke

Voorsiening van 'n waterdienswerk vir waterverskaffing aan verskeie verbruikers

27. 'n Munisipaliteit kan 'n gemeenskapswaterdienswerk vir die voorsiening van waterdienste aan verskeie verbruikers by 'n plek wat die munisipaliteit geskik ag, installeer, met dien verstande dat die verbruikers aan wie waterdienste deur daardie waterdienswerk voorsien sal word, geraadpleeg is met betrekking tot die diensvlak, tarief betaalbaar en die plek waar die werk geleë sal wees.

Deel 3: Tydelike voorsiening

Water vanaf brandkraan voorsien

28. (1) Die munisipaliteit mag tydelike watervoorsiening van een of meer brandkrane wat deur die munisipaliteit aangewys is, magtig, onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag goeëddink.
- (2) 'n Persoon wat tydelike watervoorsiening verlang, soos na in subartikel (1) verwys, moet ingevolge artikel 2 aansoek doen vir sodanige waterdiens.
- (3) Die verskaffing van waterdienste ingevolge subartikel (1) moet gemeet word.
- (4) Vir doeleindes van meting, kan die munisipaliteit 'n draagbare watermeter voorsien wat by beëindiging van die tydelike voorsiening aan die munisipaliteit terugbesorg moet word en welke draagbare watermeter en alle ander toerusting en bybehore wat vir die verbinding gebruik is, die eindom van die munisipaliteit sal bly en wat slegs onderhewig aan enige voorwaardes wat deur die munisipaliteit opgelê mag word, voorgeskryf sal word.

Deel 4: Standaard en algemene voorwaardes van voorsiening

Hoeveelheid, gehalte en druk

29. Watervoorsieningsdienste wat deur die munisipaliteit verskaf word, sal aan die minimum standaard voldoen wat ingevolge artikel 9 van die Wet bepaal is.

Algemene voorwaardes van voorsiening

30. (1) Die munisipaliteit kan die maksimum hoogte aanwys waarteen water vanuit die watervoorsieningstelsel voorsien sal word. Waar 'n verbruiker verlang dat water teen 'n groter hoogte of druk voorsien word, sal die verbruiker daarvoor verantwoordelik wees.
- (2) In 'n noodgeval mag die munisipaliteit sonder vooraf kennisgewing die watervoorsiening na enige perseel onderbreek.
- (3) Indien die munisipaliteit van mening is dat die waterverbruik van 'n bepaalde verbruiker die watervoorsiening na 'n ander verbruiker benadeel, mag die munisipaliteit sodanige beperkings op die watervoorsiening na die eerste verbruiker plaas as wat dit mag goeëddink ten einde die lewering van 'n redelike hoeveelheid water na die ander verbruiker te verseker, en sal daardie verbruiker van sodanige beperkings in kennis gestel word.

Deel 5: Meting van watervoorsieningsdienste

Meting van hoeveelheid water verskaf

31. (1) Die munisipaliteit sal die hoeveelheid water wat verskaf is by gereelde tussenposes meet.

(a) the agreement for supply has been terminated in terms of section 9 and it has not received an application for a subsequent supply of water to the premises served by the pipe within a period of 90 days of such termination; or

(b) the building on the premises concerned has been demolished.

Part 2: Communal water services works

Provision of a water services work for water supply to several consumers

27. A municipality may install a communal water services work for the provision of water services to several consumers at a location it deems appropriate, provided that the consumers to whom water services will be provided through that water services work has been consulted in respect of the level of service, tariff that will be payable and location of the work.

Part 3: Temporary supply

Water supplied from a hydrant

28. (1) The municipality may authorise a temporary supply of water to be taken from one or more fire hydrants specified by it, subject to such conditions and period as may be prescribed by it.
- (2) A person who desires a temporary supply of water referred to in subsection (1) must apply for such water services in terms of section 2.
- (3) The supply of water in terms of subsection (1) must be measured.
- (4) The municipality may for purposes of measuring provide a portable water meter to be returned to the municipality on termination of the temporary supply, which portable meter and all other fittings and apparatus used for the connection of the portable water meter to a hydrant, shall remain the property of the municipality and will be provided subject any conditions imposed by the municipality.

Part 4: Standards and general conditions of supply

Quantity, quality and pressure

29. Water supply services provided by the municipality will comply with the minimum standards set for the provision of water supply services in terms of section 9 of the Act.

General conditions of supply

30. (1) The municipality may specify the maximum height to which water will be supplied from the water supply system. Where a consumer requires water to be supplied at a greater height or pressure the consumer will be responsible therefor.
- (2) The municipality may, in an emergency, interrupt the supply of water to any premises without prior notice.
- (3) If in the opinion of the municipality the consumption of water by a consumer adversely affects the supply of water to another consumer, it may apply such restrictions as it may deem fit to the supply of water to the first mentioned consumer in order to ensure a reasonable supply of water to the other consumer and will inform that consumer of such restrictions.

Part 5: Measurement of water supply services

Measuring of quantity of water supplied

31. (1) The municipality will measure the quantity of water supplied at regular intervals.

- (2) Enige meettoestel waardeur water deur die munisipaliteit aan 'n verbruiker verskaf word, sowel as die verwante toerusting, sal deur die munisipaliteit voorsien en geïnstalleer word, die eiendom van die munisipaliteit bly, en mag slegs deur die munisipaliteit verander of onderhou word wanneer die munisipaliteit dit nodig ag.
- (3) Die munisipaliteit kan 'n meettoestel, en die toestel se verwante toerusting, by enige punt aan die dienspyp op die perseel installeer.
- (4) Wanneer die munisipaliteit 'n meettoestel aan 'n dienspyp ingevolge subartikel (3) installeer, mag dit 'n pypseksie en verwante bybehoorsels tussen die eindpunt van sy verbindingspyp en die meter installeer, en sodanige seksie sal geag word deel uit te maak van die watervoorsieningstelsel.
- (5) Indien die munisipaliteit 'n meettoestel en sy verwante toerusting ingevolge subartikel (3) aan 'n dienspyp installeer, moet die eenaar—
- 'n plek tot bevrediging van die munisipaliteit voorsien waarbinne dit geïnstalleer moet word;
 - toesien dat onbelemmerde toegang daartoe te alle tye beskikbaar is;
 - met uitsluiting van redelike slytasie, verantwoordelikheid vir die beskerming daarvan en aanspreeklikheid vir die koste voortspruitend uit enige skade daaraan, aanvaar;
 - toesien dat geen verbinding na die pyp waarin die meettoestel gehuisves is, tussen die meettoestel en die verbindingspyp wat die installasie dien, gemaak word nie; en
 - voorsiening maak vir die dreinerings van water wat vanaf die pyp waarin die meettoestel gehuisves is in die uitoefening van werk deur die munisipaliteit op die meettoestel uitgevoer, losgelaat mag word.
- (6) Niemand behalwe 'n gevolmagtigde mag—
- 'n meettoestel en sy verwante toerusting van die pyp waarin dit geïnstalleer is, diskonnekteer nie;
 - 'n seël wat die munisipaliteit op 'n meter aangebring het, breek nie;
 - op enige nader wyse met 'n meettoestel en sy verwante toerusting inmeng nie.
- (7) Indien die munisipaliteit van mening is, in 'n geval waar die meettoestel 'n meter is, dat die meter van onvoldoende grootte vir die hoeveelheid water is wat aan die perseel voorsien word, kan dit 'n meter van sodanige grootte as wat dit nodig ag installeer en van die betrokke perseleienaar die voorgeskrewe heffing vir die installering van die meter verhaal.
- (8) Die munisipaliteit kan, op rekening van die eenaar, aandrang op die installering van 'n meettoestel vir elke wooneenheid in afsonderlike bewoning op enige perseel, vir gebruik by die vasstelling van die hoeveelheid water wat aan elkeen sodanige eenheid verskaf word; met dien verstande dat waar vaste-hoeveelheid-watervoorsieningstelsels gebruik word, 'n enkelmeettoestel gebruik mag word om meer as een eenheid te voorsien.

Hoeveelheid water aan gebruiker verskaf

32. (1) Vir doeleindes van die vasstelling van die hoeveelheid water wat deur 'n meettoestel wat deur die munisipaliteit op die perseel van 'n verbruiker geïnstalleer is, gemeet is, of, waar van toepassing, deur die munisipaliteit ingevolge enige bepaling van hierdie verordening geskat of bepaal is, sal dit vir doeleindes van hierdie verordening, tensy die teendeel bewys kan word, geag word dat—

- (2) Any measuring device through which water is supplied to a consumer by the municipality and its associated apparatus shall be provided and installed by the municipality, shall remain its property, and may be changed and maintained by the municipality when deemed necessary by it.
- (3) The municipality may install a measuring device, and its associated apparatus, on premises at any point on the service pipe.
- (4) If the municipality installs a measuring device on a service pipe in terms of subsection (3), it may install a section of pipe and associated fittings between the end of its connection pipe and the meter, and such section shall be deemed to form part of the water supply system.
- (5) If the municipality installs a measuring device together with its associated apparatus on a service pipe in terms of subsection (3), the owner shall—
- provide a place satisfactory to the municipality in which to install it;
 - ensure that unrestricted access is available to it at all times;
 - be responsible for its protection and be liable for the costs arising from damage thereto, excluding damage arising from normal fair wear and tear;
 - ensure that no connection is made to the pipe in which the measuring device is installed, between the measuring device and the connection pipe serving the installation; and
 - make provision for the drainage of water which may be discharged, from the pipe in which the measuring device is installed, in the course of work done by the municipality on the measuring device.
- (6) No person other than an authorised agent shall—
- disconnect a measuring device and its associated apparatus from the pipe in which they are installed;
 - break a seal which the municipality has placed on a meter; or
 - in any other way interfere with a measuring device and its associated apparatus.
- (7) If the municipality considers that, in the event of the measuring device being a meter, that the size of a meter is unsuitable by reason of the quantity of water supplied to premises, it may install a meter of such size as it may deem necessary, and may recover from the owner of the premises concerned the prescribed charge for the installation of the meter.
- (8) The municipality may require the installation, at the owner's expense, of a measuring device to each dwelling unit, in separate occupancy, on any premises, for use in determining quantity of water supplied to each such unit; provided that where fixed quantity water delivery systems are used, a single measuring device may be used to supply more than one unit.

Quantity of water supplied to consumer

32. (1) For purposes of assessing the quantity of water measured by a measuring device installed by the municipality on the premises of a consumer or, where applicable, estimated or determined by the municipality in terms of any provision of this by-law, it will, for the purposes of this by-law, be deemed, unless the contrary can be proved, that—

- (a) die hoeveelheid verteenwoordig word deur die verskil in metings wat aan die begin en einde van enige bepaalde tydperk geneem is;
 - (b) die meettoestel akkuraat was tydens sodanige tydperk;
 - (c) die inskrywings in die rekords van die munisipaliteit korrek gedoen is; en
 - (d) dat die skatting deur die munisipaliteit van die hoeveelheid water wat aan 'n verbruiker voorsien is deur 'n verbruiker ontvang is, sonder dat sodanige water deur 'n meettoestel beweeg het, korrek is.
- (2) Waar water wat deur die munisipaliteit voorsien is op enige wyse deur 'n verbruiker bekom word sonder dat daardie water deur enige meettoestel beweeg wat deur die munisipaliteit voorsien is, kan die munisipaliteit, vir doeleindes van die lewering van 'n rekening, 'n beraming ingevolge subartikel (3) doen van die hoeveelheid water wat aan die verbruiker voorsien is vanaf die laaste vorige lesing van die watermeter tot by die datum waarop dit ontdek is dat die verbruiker water op hierdie manier bekom.
- (3) Afhangende van die munisipaliteit se besluit, sal 'n beraming van die hoeveelheid water wat vir doeleindes van subartikel (2) aan 'n verbruiker verskaf is, op een van die volgende wyses gedoen word—
- (a) die gemiddelde maandelikse waterverbruik op die perseel tydens enige drie agtereenvolgende metingsperiodes tydens die tydperk van 12 maande onmiddellik voorafgaande die ontdekking van die bekoming van water soos in subartikel (2) vermeld; of
 - (b) die gemiddelde maandelikse verbruik op die perseel wat oor drie agtereenvolgende metingsperiodes na die datum in subartikel (3)(a) na verwys, geregistreer.
- (4) Niks in hierdie verordening sal só uitgelê word dat dit 'n verpligting op die munisipaliteit plaas om toe te sien dat enige meettoestel wat op enige perseel deur die munisipaliteit geïnstalleer is aan die einde van elke maand of ander bepaalde tydperk gemeet sal word nie, en die munisipaliteit mag die hoeveelheid water skat wat oor enige tydperk tydens die pouse tussen twee agtereenvolgende metings van die meettoestel verskaf is en 'n rekening aan die verbruiker lewer vir die hoeveelheid water wat aldus geskat is.
- (5) By ontvangs van minstens 7 (dae) skriftelike kennisgewing van 'n verbruiker, en onderhewig aan betaling van die voorgeskrewe heffing, moet die munisipaliteit die hoeveelheid water wat aan die verbruiker verskaf is, op 'n ander tyd of dag meet as dit waarop die meting gewoonlik gedoen sou word.
- (6) By 'n oortreding van artikel 31(6), sal die verbruiker die koste van die hoeveelheid water wat na die mening van die munisipaliteit aan hom of haar gelewer is, aan die munisipaliteit betaal.
- (7) Tot tyd en wel 'n meettoestel ten aansien van water aan 'n verbruiker gelewer, geïnstalleer is, moet die geskatte of veronderstelde verbruik van daardie verbruiker gebaseer word op die gemiddelde gebruik van gelewerde water tydens 'n bepaalde tydperk aan die sone waarbinne die verbruiker se perseel geleë is.
- (8) Waar dit na die mening van die munisipaliteit nie redelikerwys moontlik of kostedoeltreffend is om die watervoorsiening aan elke verbruiker in 'n bepaalde sone te meet nie, kan die munisipaliteit ingevolge sy tariefbeleid 'n basiese tarief of heffing vasstel wat deur elke verbruiker in daardie sone betaal moet word, afgesien van die hoeveelheid water wat werklik verbruik is.

Foutiewe meting

33. Indien 'n verbruiker rede het om te vermoed dat 'n meettoestel wat vir die meet van water gebruik word en deur die munisipaliteit aan hom of haar voorsien is, foutief is, is hy of sy geregtig om sodanige

- (a) the quantity is represented by the difference between measurements taken at the beginning and end of such period;
- (b) the measuring device was accurate during such period;
- (c) the entries in the records of the municipality were correctly made; and
- (d) if water was supplied to, or taken by a consumer without its passing through a measuring device, the estimate by the municipality of the quantity of such water was correct.

- (2) Where water supplied by the municipality to any premises is in any way taken by the consumer without such water passing through any measuring device provided by the municipality, the municipality may for the purpose of rendering an account estimate, in accordance with subsection (3), the quantity of water supplied to the consumer during the period from the last previous reading of the water meter until the date it is discovered that water is so taken by the consumer.
- (3) For the purposes of subsection (2), an estimate of the quantity of water supplied to a consumer shall be based on, as the municipality may decide—
- (a) the average monthly consumption of water on the premises during any three consecutive measuring periods during the twelve months' period prior to the date on which the taking of water in the manner mentioned in subsection (2) was discovered; or
 - (b) the average monthly consumption on the premises registered over three succeeding measuring periods after the date referred to in subsection (3)(a).
- (4) Nothing in this by-law shall be construed as imposing on the municipality an obligation to cause any measuring device installed by the municipality on any premises to be measured at the end of every month or any other fixed period, and the municipality may estimate the quantity of water supplied over any period during the interval between successive measurements of the measuring device and render an account to a consumer for the quantity of water so estimated.
- (5) The municipality must, on receipt from the consumer of written notice of not less than 7 (seven) days and subject to payment of the prescribed charge, measure the quantity of water supplied to consumer at a time or on a day other than that upon which it would normally be measured.
- (6) If a contravention of section 31(6) occurs, the consumer shall pay to the municipality the cost of such quantity of water as in the municipality's opinion was supplied to him or her.
- (7) Until such time that a measuring device has been installed in respect of water supplied to a consumer, the estimated or assumed consumption of that consumer must be based on the average consumption of water supplied to the specific zone within which the consumer's premises is situated, during a specific period.
- (8) Where in the opinion of the municipality it is not reasonably possible or cost effective to measure water supplied to each consumer within a determined zone, the municipality may in terms of its tariff policy determine a basic tariff or charge to be paid by each consumer within that zone irrespective of actual consumption.

Defective measurement

33. If a consumer has reason to believe that a measuring device, used for measuring water, which was supplied to him or her by the municipality is defective he or she may take the steps as provided for

stappe te doen as waarvoor daar in die munisipaliteit se verordening rakende kredietbeheer voorsiening gemaak word.

Spesiale meting

34. (1) Indien die munisipaliteit weens ander redes as om die heffing vir waterverbruik te bepaal, die hoeveelheid water wat in 'n gedeelte van 'n waterinstallasie gebruik word, wil meet, kan dit die betrokke eienaar skriftelik in kennis stel van sy voorneme om 'n meettoestel by sodanige punt in die waterinstallasie as wat dit mag aanwys, te installeer.
- (2) Die installering van 'n meettoestel verwys na in subartikel (1), die verwydering daarvan en die herstel van die waterinstallasie na sodanige verwydering, sal op koste van die munisipaliteit uitgevoer word.
- (3) Die bepalinge van artikels 31(5) en 31(6) sal geld vir soverre hulle van toepassing mag wees ten aansien van die meettoestel wat ingevolge subartikel (1) geïnstalleer is.

Geen afslag op bedrag betaalbaar vir verkwiste water

35. 'n Verbruiker sal nie geregtig wees op enige afslag op die bedrag betaalbaar vir verkwiste water of waterverliese in 'n waterinstallasie nie.

Deel 6: Installasiewerk

Goedkeuring van installasiewerk

36. (1) Indien 'n eienaar waterinstallasiewerk wil laat doen, moet hy of sy eers die munisipaliteit se skriftelike toestemming verkry; met dien verstande dat toestemming nie vereis sal word in die geval van waterinstallasies in wooneenhede of installasies waar geen brandinstallasie ingevolge SABS Kode 0400 vereis word nie, of vir die vervanging of herstel van 'n bestaande pyp of waterbybehoorsel anders as 'n vaste-watervarmer en die bybehorende beskermingstoestelle daarvan nie.
- (2) Aansoek vir die toestemming waarna in subartikel (1) verwys word, moet op die voorgeskrewe vorm gedoen word en vergesel wees van—
- (a) die voorgeskrewe heffing, indien dit van toepassing sou wees;
- (b) afskrifte van die sketse soos deur die munisipaliteit voorgeskryf, waardeur inligting in die formaat deur klousule 4.1.1 van SABS Kode 0252: Deel 1 voorgeskryf, verskaf word; en
- (c) 'n sertifikaat dat die installasie in ooreenstemming met SABS Kode 0252: Deel 1 ontwerp is, of dat dit op 'n rasionele basis ontwerp is.
- (3) Die bepalinge van subartikels (1) en (2) sal nie op 'n gekwalifiseerde loodgieter van toepassing wees wat 'n vaste-watervarmer of die bybehorende beskermingstoestelle daarvan vervang nie.
- (4) Toestemming wat ingevolge subartikel (1) verleen is, sal na verloop van vier-en-twintig maande na die eerste dag van die maand volgend op die maand waarin die toestemming verleen is, verval.
- (5) Waar toestemming ingevolge subartikel (1) vereis is, moet 'n volledige stel goedgekeurde sketse van die installasiewerk by die werkaanleg te alle tye tot by voltooiing van die werk beskikbaar wees.
- (6) Indien installasiewerk strydig met subartikel (1) of (2) gedoen is, kan die munisipaliteit die betrokke eienaar by wyse van skriftelike kennisgewing gelas om—
- (a) binne 'n bepaalde tydperk aan daardie regulasie te voldoen;
- (b) indien werk onder hande is, werk te staak; en

in the municipality's by-law relating to credit control and debt collection.

Special measurement

34. (1) If the municipality wishes, for purposes other than charging for water consumed, to ascertain the quantity of water which is used in a part of a water installation, it may by written notice advise the owner concerned of its intention to install a measuring device at such point in the water installation as it may specify.
- (2) The installation of a measuring device referred to in subsection (1), its removal, and the restoration of the water installation after such removal shall be carried out at the expense of the municipality.
- (3) The provisions of sections 31(5) and 31(6) shall apply insofar as they may be applicable in respect of a measuring device installed in terms of subsection (1).

No reduction of amount payable for water wasted

35. A consumer shall not be entitled to a reduction of the amount payable for water wasted or water losses in a water installation.

Part 6: Installation work

Approval of installation work

36. (1) If an owner wishes to have installation work done, he or she must first obtain the municipality's written approval; provided that approval shall not be required in the case of water installations in dwelling units or installations where no fire installation is required in terms of SABS Code 0400 or for the repair or replacement of an existing pipe or water fitting other than a fixed water heater and its associated protective devices.
- (2) Application for the approval referred to in subsection (1) shall be made on the prescribed form and shall be accompanied by—
- (a) the prescribed charge, if applicable;
- (b) copies of the drawings as prescribed by the municipality, giving information in the form required by clause 4.1.1 of SABS Code 0252: Part I; and
- (c) a certificate certifying that the installation has been designed in accordance with SABS Code 0252: Part I or has been designed on a rational basis.
- (3) The provisions of subsections (1) and (2) shall not apply to a qualified plumber who replaces a fixed water heater or its associated protective devices.
- (4) Authority given in terms of subsection (1) shall lapse at the expiry of a period of twenty-four months after the first day of the month succeeding the month in which the authority is given.
- (5) A complete set of approved drawings of installation work shall be available at the site of the work at all times until such work has been completed, where approval was required in terms of subsection (1).
- (6) If installation work has been done in contravention of subsection (1) or (2), the municipality may by written notice require the owner of the premises concerned to—
- (a) comply with that regulation within a specified period;
- (b) if work is in progress, to cease the work; and

- (c) om al sodanige werk as wat nie aan hierdie verordening voldoen nie, te verwyder.

Voorsiening en instandhouding van waterinstallasies

37. (1) 'n Eienaar moet sy of haar waterinstallasie op eie koste voorsien en in stand hou en waar toestemming ingevolge subartikel (2) verleen is, toesien dat die installasie binne die grense van sy of haar eiendom gesetel is.
- (2) Voordat enige werk in verband met die instandhouding van sodanige gedeelte van 'n eienaar se waterinstallasie as wat buite die grense van sy of haar eiendom gesetel is, gedoen word, moet die eienaar, na gelang van die geval, die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, of die eienaar van die grond waarop sodanige gedeelte gesetel is, bekom.

Gebruik van pype en waterbybehoorsels moet gemagtig word

38. (1) Niemand mag sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit 'n pyp of waterbybehoorsel in 'n waterinstallasie binne die munisipaliteit se area van jurisdiksie installeer nie, tensy dit ingesluit is in die Bylae van Goedgekeurde Pype en Bybehoorsels, soos deur die munisipaliteit saamgestel.
- (2) Aansoek om insluiting van 'n pyp of waterbybehoorsel in die Bylae waarna in subartikel (1) verwys word, moet op die vorm wat deur die munisipaliteit voorgeskryf is, gedoen word en van die voorgeskrewe heffing vergesel wees.
- (3) 'n Pyp of waterbybehoorsel kan in die Bylae waarna in subartikel (1) verwys word, ingesluit word, mits—
- (a) die standaardiseringsmerk van die Suid-Afrikaanse Buro vir Standaarde ten aansien van die ter saaklike SABS-voorskrif deur die Buro uitgereik, daarop verskyn; of
- (b) 'n sertifiseringsmerk daarop verskyn wat uitgereik is deur die SABS om te sertifiseer dat die pyp of waterbybehoorsel voldoen aan 'n SABS Merkvoorskrif of 'n voorwaardelike voorskrif wat deur die SABS uitgereik is, met dien verstande dat geen sertifiseringsmerk vir 'n tydperk wat twee jaar oorskry, uitgereik sal word nie.
- (4) Die munisipaliteit mag, ten aansien van enige pyp of waterbybehoorsel wat in die Bylae vervat is, sodanige bykomende voorwaardes as wat dit ten opsigte van die gebruik of metode van die installasie daarvan mag nodig ag, voorskryf.
- (5) 'n Pyp of waterbybehoorsel sal van die Bylae verwyder word indien dit—
- (a) nie meer aan die maatstawwe waarop die insluiting daarvan gebaseer was, voldoen nie; of
- (b) nie meer geskik is vir die doel waarvoor dit aanvaar is nie.
- (6) Die huidige Bylae sal te eniger tyd tydens werkure by die kantoor van die munisipaliteit ter insae beskikbaar wees.

Etikettering van eindpunt-waterbybehoorsels en -toestelle

39. Alle eindpunt-waterbybehoorsels en -toestelle wat water gebruik of afvoer sal met die volgende inligting gemerk wees, of sodanige inligting op die verpakking daarvan bevat:
- (a) die drukomvang in kPa waarvoor die waterbybehoorsel of toestel ontwerp is om te funksioneer;
- (b) die stroomsnelheid, in liters per minuut, in verhouding met die ontwerp-drukromvang, met dien verstande dat sodanige inligting minstens vir die volgende waterdrukke voorsien sal word—
- (i) 20 kPa
- (ii) 100 kPa
- (iii) 400 kPa.

- (c) to remove all such work which does not comply with these by-law.

Provision and maintenance of water installations

37. (1) An owner must provide and maintain his or her water installation at his or her own cost and, where permitted in terms of subsection (2), must ensure that the installation is situated within the boundary of his or her premises.
- (2) Before doing work in connection with the maintenance of a portion of his or her water installation which is situated outside the boundary of his or her premises, an owner shall obtain the written consent of the municipality or the owner of the land on which such portion is situated, as the case may be.

Use of pipes and water fittings to be authorised

38. (1) No person shall, without the prior written authority of the municipality, install or use a pipe or water fitting in a water installation within the municipality's area of jurisdiction unless it is included in the Schedule of Approved Pipes and Fittings as compiled by the municipality.
- (2) Application for the inclusion of a pipe or water fitting in the Schedule referred to in subsection (1) must be made on the form prescribed by the municipality and be accompanied by the prescribed charge.
- (3) A pipe or water fitting may be included in the Schedule referred to in subsection (1) if—
- (a) it bears the standardisation mark of the South African Bureau of Standards in respect of the relevant SABS specification issued by the Bureau; or
- (b) it bears a certification mark issued by the SABS to certify that the pipe or water fitting complies with an SABS Mark specification or a provisional specification issued by the SABS, provided that no certification marks shall be issued for a period exceeding two years.
- (4) The municipality may, in respect of any pipe or water fitting included in the Schedule, impose such additional conditions, as it may deem necessary in respect of the use or method of installation thereof.
- (5) A pipe or water fitting shall be removed from the Schedule if it—
- (a) no longer complies with the criteria upon which its inclusion was based; or
- (b) is no longer suitable for the purpose for which its use was accepted.
- (6) The current schedule shall be available for inspection at the office of the municipality at any time during working hours.

Labelling of terminal water fittings and appliances

39. All terminal water fittings and appliances using or discharging water shall be marked, or have included within the packaging of the item, the following information:
- (a) the range of pressure in kPa over which the water fitting or appliance is designed to operate;
- (b) the flow rates, in litres per minute, related to the design pressure range, provided that this information shall be given for at least the following water pressures—
- (i) 20 kPa
- (ii) 100 kPa
- (iii) 400 kPa.

Deel 7: Waterbesoedeling, beperking en verkostende gebruik van water**Eienaar moet waterbesoedeling voorkom**

40. 'n Eienaar moet goedgekeurde maatreëls voorsien en in stand hou ter voorkoming van die inspyeling in—
- (a) die watervoorsieningsstelsel; en
 - (b) enige deel van die waterinstallasie op sy of haar perseel,
- van 'n stof wat 'n gesondheidsgevaar inhou of die drinkbaarheid van water nadelig beïnvloed of die geskiktheid vir die gebruik daarvan raak.

Waterbeperkings

41. (1) Ter voorkoming van die verkostende gebruik van water ingevolge artikel 42, of in die geval van 'n watertekort, droogte of vloedwater, kan die munisipaliteit by wyse van openbare kennisgewing—
- (a) die verbruik van water in die geheel of 'n gedeelte van sy gebied van jurisdiksie verbied of beperk vir algemene doeleindes of—
 - (i) vir bepaalde doeleindes;
 - (ii) tydens bepaalde ure van die dag of op bepaalde dae; en
 - (iii) op 'n bepaalde manier; en
 - (b)
 - (i) inkortings op die hoeveelheid water wat oor 'n bepaalde tydperk verbruik mag word;
 - (ii) bykomende heffings tot die heffings voorgeskryf vir watervoorsiening wat die beperkte hoeveelheid in subartikel (1)(b)(i) beoog, oorskry; en
 - (iii) 'n algemene boete op die voorgeskryfde heffings vir watervoorsiening;

bepaal en voorskryf; en
 - (c) beperkings of verbodsbepalings op lê met betrekking tot die gebruik of wyse van gebruik of die opstelling van 'n toestel waardeur water gebruik of verbruik word, of die verbinding van sodanige toestelle aan die waterinstallasie.
- (2) Die munisipaliteit mag die toepassing van die bepaling rakende 'n kennisgewing deur subartikel (1) beoog, tot bepaalde areas en kategorieë verbruikers, persele en aktiwiteite inkort, en mag afwykings, vrystellings of die verslapping van enige van die bepalinge op redelike gronde toelaat.
- (3) Die munisipaliteit mag—
- (a) sodanige maatreëls instel, met insluiting van die installering van meetoestelle en toestelle vir die beperking van die vloeï van water, of 'n verbruiker by wyse van skriftelike kennisgewing gelas om sodanige maatreëls self en op sy of haar eie onkoste in te stel as wat in die oordeel van die munisipaliteit nodig mag wees ten einde nakoming van 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) uitgereik is, te verseker; of
 - (b) vir sodanige tydperk as wat die munisipaliteit dit nodig ag, die watervoorsiening na enige perseel inkort, in die geval van 'n oortreding of nie-nakoming op sodanige perseel van die bepalinge van 'n kennisgewing uitgereik ingevolge subartikel (1), onderhewig aan kennisgewing ingevolge artikel 18.
- (4) Die bepalinge van hierdie artikel sal ook van toepassing wees ten aansien van water wat regstreeks deur die munisipaliteit aan verbruikers buite die munisipaliteit se gebied van jurisdiksie voorsien word, nieteenstaande enigiets tot die teendeel in die voorwaardes wat sodanige voorsiening beheer, tensy anders aangedui in die kennisgewing ingevolge subartikel (1) uitgereik.

Part 7: Water pollution, restriction and wasteful use of water**Owner to prevent pollution of water**

40. An owner shall provide and maintain approved measures to prevent the entry of a substance, which may be a danger to health or adversely affect the potability of water or affect its fitness for use, into—
- (a) the water supply system; and
 - (b) any part of the water installation on his or her premises.

Water restrictions

41. (1) The municipality may by public notice to prevent the wasteful use of water in terms of section 42 or in the event of a water shortage, drought or flood—
- (a) prohibit or restrict the consumption of water in the whole or part of its area of jurisdiction in general or for—
 - (i) specified purposes;
 - (ii) during specified hours of the day or on specified days; and
 - (iii) in a specified manner; and
 - (b) determine and impose—
 - (i) limits on the quantity of water that may be consumed over a specified period;
 - (ii) charges additional to those prescribed in respect of the supply of water in excess of a limit contemplated in subsection (1)(b)(i); and
 - (iii) a general surcharge on the prescribed charges in respect of the supply of water; and
 - (c) impose restrictions or prohibitions on the use or manner of use or disposition of an appliance by means of which water is used or consumed, or on the connection of such appliances to the water installation.
- (2) The municipality may limit the application of the provisions of a notice contemplated by subsection (1) to specified areas and categories of consumers, premises and activities, and may permit deviations and exemptions from, and the relaxation of, any of the provisions on reasonable grounds.
- (3) The municipality may—
- (a) take, or by written notice require a consumer at his or her own expense to take, such measures, including the installation of measurement devices and devices for restricting the flow of water, as may in its opinion be necessary to ensure compliance with a notice published in terms of subsection (1); or
 - (b) discontinue or, for such period as it may deem fit, limit the supply of water to any premises in the event of a contravention on such premises or failure to comply with the terms of a notice published in terms of subsection (1), subject to notice in terms of section 18.
- (4) The provisions of this section shall also apply in respect of water supplied directly by the municipality to consumers outside its area of jurisdiction, notwithstanding anything to the contrary in the conditions governing such supply, unless otherwise specified in the notice published in terms of subsection (1).

Waterverkwisting onregmatig

42. (1) Geen verbruiker sal—
- die doellose of verkwistende loslaat van water vanuit eindpunt-waterbybehorsels;
 - die lek van pype of waterbybehorsels;
 - die gebruik van swak-passende of defektiewe waterbybehorsels;
 - die voortdurende oorloop van water; of
 - 'n ondoeltreffende watergebruik wat voortduur, toelaat nie.
- (2) 'n Eienaar moet enige onderdeel van sy of haar waterinstallasie wat in sodanige toestand van vervallendheid verkeer dat dit enige van die gebeure in subartikel (1) uiteengesit veroorsaak, of waarskynlik sal veroorsaak, herstel of vervang.
- (3) Indien 'n eienaar versuim om die maatreëls in subartikel (2) bedoel toe te pas, sal die munisipaliteit deur middel van skriftelike kennisgewing ingevolge artikel 18, van die eienaar verg om aan die bepaling van subartikel (1) te voldoen.
- (4) 'n Verbruiker sal toesien dat enige uitrusting of toerusting wat aan sy of haar waterinstallasie gekoppel is, water op 'n doeltreffende wyse gebruik.
- (5) Die munisipaliteit mag by wyse van skriftelike kennisgewing 'n verbruiker verbied om enige bepaalde uitrusting in 'n waterinstallasie te gebruik, indien die watergebruik van die uitrusting, na die mening van die munisipaliteit, ondoeltreffend is. Sodanige uitrusting mag nie weer gebruik word alvorens die doeltreffendheid daarvan herstel is en 'n skriftelike aansoek om die hergebruik daarvan deur die munisipaliteit goedgekeur is nie.

Deel 8: Algemene bepalinge**Kennisgewing van boorgate**

43. (1) Die munisipaliteit kan, by wyse van openbare kennisgewing, vereis dat—
- die eienaar van enige perseel binne die gebied van jurisdiksie van die munisipaliteit waarop 'n boorgat teenwoordig is, of, indien die eienaar nie in besit van die perseel is nie, die okkupeerder daarvan, die munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm in kennis sal stel van die bestaan van 'n boorgat op sodanige perseel en voorts van sodanige inligting ten opsigte daarvan sal voorsien as wat die munisipaliteit mag vereis; en
 - die eienaar of okkupeerder wat voornemens is om 'n boorgat op sodanige perseel te sink, die munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm van sodanige voorneme in kennis sal stel, alvorens daar met werk in verband daarmee 'n aanvang geneem word.
- (2) Die munisipaliteit kan van die eienaar of okkupeerder van 'n perseel wat voornemens is om 'n boorgat te sink, vereis om 'n omgewingsinvloedstudie vir sodanige beoogde boorgat tot bevrediging van die munisipaliteit te onderneem, alvorens die boorgat gesink word.
- (3) Boorgate is onderhewig aan enige vereistes van die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet Nr 36 van 1998).
- (4) Die munisipaliteit kan by wyse van skriftelike kennisgewing aan 'n eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop daar reeds 'n boorgat vir gebruik van waterdienste bestaan, of by wyse van skriftelike kennisgewing aan sodanige eienaars of okkupeerders, vereis dat sodanige eienaar of okkupeerder—

Waste of water unlawful

42. (1) No consumer shall permit—
- the purposeless or wasteful discharge of water from terminal water fittings;
 - pipes or water fittings to leak;
 - the use of maladjusted or defective water fittings;
 - an overflow of water to persist; or
 - an inefficient use of water to persist.
- (2) An owner shall repair or replace any part of his or her water installation which is in such a state of disrepair that it is either causing or is likely to cause an occurrence listed in subsection (1).
- (3) If an owner fails to take measures as contemplated in subsection (2), the municipality shall, by written notice in terms of section 18, require the owner to comply with the provisions of subsection (1).
- (4) A consumer shall ensure that any equipment or plant connected to his or her water installation uses water in an efficient manner.
- (5) The municipality may, by written notice, prohibit the use by a consumer of any equipment in a water installation if, in its opinion, its use of water is inefficient. Such equipment shall not be returned to use until its efficiency has been restored and a written application to do so has been approved by the municipality.

Part 8: General provisions**Notification of boreholes**

43. (1) The municipality may, by public notice, require—
- the owner of any premises within the area of jurisdiction of the municipality upon which a borehole exists or, if the owner is not in occupation of such premises, the occupier thereof, to notify it on the prescribed form of the existence of a borehole on such premises, and provide it with such information in respect thereof as it may require; and
 - the owner or occupier of any premises who intends to sink a borehole on such premises to notify it on the prescribed form of such intention before work in connection therewith is commenced.
- (2) The municipality may require the owner or occupier of any premises who intends to sink a borehole to undertake an environmental impact assessment for such intended borehole, to the satisfaction of the municipality, before sinking the borehole.
- (3) Boreholes are subject to any requirements of the National Water Act, 1998 (Act No. 36 of 1998).
- (4) The municipality may by notice to an owner or occupier or by public notice require owners and occupiers who have existing boreholes used for water services to—

- (a) goedkeuring van die munisipaliteit sal verkry vir die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste in ooreenstemming met artikels 6, 7 en 22 van die Wet;
- (b) voorwaardes voorgeskryf deur die munisipaliteit ten aansien van die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste, nakom; en
- (c) 'n vaste heffing opgelê deur die munisipaliteit ten aansien van die gebruik van so 'n boorgat, betaal.

Monsterneming van water

44. (1) Die munisipaliteit kan watermonsters neem uit 'n bron ingevolge artikel 6 of 7 van die Wet geoorloof, buiten uit die watervoorsieningstelsel vir huishoudelike doeleindes, en die monsters laat toets vir voldoening daarvan aan enige nasionale standaard wat ingevolge artikel 9 van die Wet voorgeskryf is.
- (2) Die voorgeskrewe heffing vir die neem en toetsing van die monsters waarna in subartikel (1) verwys word, sal betaal word deur die party aan wie goedkeuring ingevolge artikel 6(1) van die Wet verleen is om die water as drinkwater te gebruik.

Voorsiening van nie-drinkbare water deur die munisipaliteit

45. (1) Op aansoek ingevolge artikel 3, kan die munisipaliteit instem om nie-drinkbare water aan 'n verbruiker te verskaf, onderhewig aan sodanige bedinge en voorwaardes as wat die munisipaliteit mag voorskryf.
- (2) Enige voorsiening van water waaroor instemming ingevolge subartikel (1) verleen is, sal nie vir huishoudelike of enige ander doel gebruik word wat na die mening van die munisipaliteit aanleiding tot 'n gesondheidsrisiko kan gee nie.
- (3) Geen waarborg, hetsy uitdruklik, hetsy regtens inbegrepe, sal ten aansien van die suiwerheid van nie-drinkbare water deur die munisipaliteit voorsien, of die geskiktheid vir die doeleindes waarvoor die watervoorsiening toegestaan is, geld nie.
- (4) Die voorsiening van nie-drinkbare water sal ten aansien van beide die toestand en die gebruik daarvan uitsluitlik op risiko van die verbruiker geskied en die verbruiker sal aanspreeklik wees vir enige gevolgskadde of verlies wat hy of sy self, of andere regstreeks of onregstreeks as gevolg daarvan mag ly, met insluiting van gevolge weens enige *bona fide* fout deur die munisipaliteit, of die onklarheid van 'n verwerkingsaanleg.

Toetsing van druk in watervoorsieningstelsels

46. Op aansoek deur 'n eienaar en teen betaling van die voorgeskrewe heffing, kan die munisipaliteit die meting van die druk in die watervoorsieningstelsel van toepassing op daardie perseel oor sodanige tydperk as wat die eienaar mag versoek, bepaal en aan die eienaar verskaf.

Pype in strate of openbare plekke

47. Niemand mag vir doeleindes van die afvoer van water, ongeag van watter bron dit ookal bekom is, 'n pyp of bybehorende bestanddeel op of onder 'n straat, openbare plek of ander grond wat enige munisipaliteit se eiendom is of wat setel in of beheer word deur sodanige munisipaliteit, lê of bou nie, behalwe waar skriftelike toestemming vooraf van daardie munisipaliteit verkry is en onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag voorskryf.

Gebruik van grys water

48. Niemand mag grys water gebruik of toelaat dat dit gebruik word sonder die voorafverkreë toestemming van die munisipaliteit nie, welke toestemming onderhewig sal wees aan voorwaardes soos deur die munisipaliteit bepaal.

- (a) obtain approval from it for the use of a borehole for water services in accordance with sections 6, 7 and 22 of the Act;
- (b) adhere to conditions imposed by it in respect of the use of a borehole for water services; and
- (c) to pay a fixed charge imposed by it in respect of the use of such a borehole.

Sampling of water

44. (1) The municipality may take samples of water obtained from a source, authorised in terms of section 6 or 7 of the Act, other than the water supply system for domestic purposes and cause the samples to be tested for compliance with any national standards prescribed in terms of section 9 of the Act.
- (2) The prescribed charge for the taking and testing of the samples referred to in subsection (1) shall be paid by the person to whom approval to use the water for potable water was granted in terms of section 6(1) of the Act.

Supply of non-potable water by municipality

45. (1) The municipality may on application in terms of section 3 agree to supply non-potable water to a consumer, subject to such terms and conditions as the municipality may impose.
- (2) Any supply of water agreed to in terms of subsection (1) shall not be used for domestic or any other purposes, which, in the opinion of the municipality, may give rise to a health risk.
- (3) No warranty, expressed or implied, shall apply to the purity of any non-potable water supplied by the municipality or its suitability for the purpose for which the supply was granted.
- (4) The supply of non-potable water shall, both as to condition and use, be entirely at the risk of the consumer, who shall be liable for any consequential damage or loss arising to himself, herself or others arising directly or indirectly therefrom, including the consequences of any bona fide fault of the municipality or the malfunction of a treatment plant.

Testing of pressure in water supply systems

46. The municipality may, on application by an owner and on payment of the prescribed charge, determine and furnish the owner with the value of the pressure in the water supply system relating to his or her premises over such period as the owner may request.

Pipes in streets or public places

47. No person shall for the purpose of conveying water derived from whatever source, lay or construct a pipe or associated component on, in or under a street, public place or other land owned by, vested in, or under the control of any municipality, except with the prior written permission of that municipality and subject to such conditions as it may impose.

Use of grey water

48. No person shall use grey water or permit such water to be used, except with the prior written permission of the municipality and subject to such conditions as it may impose.

HOOFSTUK III: Sanitasiedienste**Deel 1: Standaarde en algemene bepalings****Standaarde vir sanitasiedienste**

49. Sanitasiedienste wat deur die munisipaliteit voorsien word, sal aan die minimumvereistes wat vir die voorsiening van sanitasiedienste ingevolge artikel 9 van die Wet bepaal is, voldoen.

Aanstootlike loslaat na rioolvuilwegdoenstelsel

50. (1) Niemand mag enige rioolvuil of ander stof in die rioolvuilwegdoenstelsel loslaat of die loslaat of toegang daarvan toelaat indien daardie rioolvuil of ander stof—

- (a) nie aan die standarde en maatstawwe wat artikels 67 tot 70 hieronder voorskryf, voldoen nie;
- (b) bestanddele in sodanige konsentrasie bevat as wat in die uitvloeiensprodukt vir loslating by enige rioolvuilbehandelingsaanleg of uitlooploslatingspunte ter see of in enige openbare water enige aanstootlike, of andersins onaanvaarbare smaak, kleur, reuk, temperatuur of enige skuim tot gevolg sal hê of waarskynlik tot gevolg sal hê;
- (c) die hergebruik van behandelde rioolvuil benadeel of enige van die prosesse waardeur rioolvuil vir hergebruik gesuiwer word of behandel is om slyk vir beskikking daaroor te produseer, nadelig raak;
- (d) enige stof of voorwerp van watter aard ookal bevat wat nie tot 'n bevredigende mate ontvanklik is vir behandeling by 'n rioolvuilbehandelingsaanleg nie, of wat die staking of onderdrukking van die prosesse wat in sodanige aanleg gebruik word tot gevolg sal hê of waarskynlik tot gevolg sal hê;
- (e) enige stof of voorwerp van watter aard ookal bevat wat so sterk is, of wat slegs ontvanklik is vir behandeling tot so 'n beperkte mate, dat dit tot gevolg het dat die uitvloeiens vanuit die rioolvuilbehandelingsaanleg of loslaat vanuit die loslatingspunte ter see nie aan die standarde voorgeskryf deur die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet Nr 36 van 1998) voldoen nie;
- (f) 'n gevaar vir die gesondheid of veiligheid van enige persoon kan inhou, of nadelig vir die struktuur of materiaal van die rioolvuilwegdoenstelsel kan wees, of wat 'n nadelige uitwerking op enige grond wat deur die munisipaliteit vir die rioolvuilwegdoenstelsel gebruik word, kan hê, anders as in ooreenstemming met die toestemmings wat ingevolge hierdie verordening uitgereik is; en
- (g) die ongehinderde vloei van rioolvuil deur die rioolvuilwegdoenstelsel mag onderdruk.

- (2) Niemand sal die insypeling van enige stormwater in die rioolvuilwegdoenstelsel veroorsaak of toelaat nie.

- (3) Die munisipaliteit kan, by wyse van skriftlike kennisgewing, die eienaar of okkuperder gelas om op sy of haar eie onkoste periodieke deskundige inspeksies van die perseel uit te voer ten einde voorkomingsmaatreëls wat nakoming van hierdie verordening sal verseker, te identifiseer en om sodanige bevindings aan 'n gevolmagtigde verteenwoordiger oor te dra.

- (4) Indien enigiemand enige van die bepalings vervat in subartikel (1) of subartikel (2) oortree, moet sodanige persoon binne 12 uur, of indien moontlik, vroeër, die munisipaliteit van die besonderhede van die oortreding en die redes daarvoor in kennis stel.

Deel 2: *In situ* sanitasiedienste en verwante dienste**Aansoek om infrastruktuur**

51. (1) Indien 'n ooreenkoms vir *in situ* sanitasiedienste en verwante dienste in ooreenstemming met artikel 2 bestaan, en geen

CHAPTER III: Sanitation services**Part 1: Standards and general provisions****Standards for sanitation services**

49. Sanitation services provided by the municipality will comply with the minimum standards set for the provision of sanitation services in terms of the section 9 of the Act.

Objectionable discharge to sewage disposal system

50. (1) No person shall discharge, or permit the discharge or entry into the sewage disposal system of any sewage or other substance—

- (a) which does not comply with the standards and criteria prescribed in sections 67 to 70 below;
- (b) which contains any substance in such concentration as will produce or be likely to produce in the effluent produces for discharge at any sewage treatment plant or sea outfalls discharge point or in any public water any offensive, or otherwise undesirable taste, colour, odour, temperature or any foam;
- (c) which may prejudice the re-use of treated sewage or adversely affect any of the processes whereby sewage is purified for re-use, or treated to produce sludge for disposal;
- (d) which contains any substance or thing of whatsoever nature which is not amenable to treatment to a satisfactory degree at a sewage treatment plant or which causes or is likely to cause a breakdown or inhibition of the processes in use at such plant;
- (e) which contains any substance or thing of whatsoever nature which is of such strength, or which is amenable to treatment only to a degree as will result in effluent from the sewage treatment plant or discharge from any sea outfalls not complying with standards prescribed under the National Water Act, 1998 (Act No. 36 of 1998);
- (f) which may cause danger to the health or safety of any person or may be injurious to the structure or materials of the sewage disposal system or may prejudice the use of any ground used by the municipality for the sewage disposal system, other than in compliance with the permissions issued in terms of this by-law; and
- (g) which may inhibit the unrestricted conveyance of sewage through the sewage disposal system.

- (2) No person shall cause or permit any storm water to enter the sewage disposal system.

- (3) The municipality may, by written notice, order the owner or occupier to conduct, at his or her cost, periodic expert inspections of the premises in order to identify precautionary measures which would ensure compliance with this by-law and to report such findings to an authorised agent.

- (4) If any person contravenes any provision of subsection (1) or subsection (2) he or she shall within twelve hours, or earlier if possible, advise the municipality of the details of the contravention and the reasons for it.

Part 2: On-site sanitation services and associated services**Application for infrastructure**

51. (1) If an agreement for on site sanitation and associated services in accordance with section 2 exists and no infrastructure in

infrastruktuur in verband daarmee op die perseel in stand is nie, moet die eienaar onmiddellik op die voorgeskrewe vorm daarom aansoek doen en—

- (a) die voorgeskrewe heffing vir die installering van die nodige infrastruktuur betaal; of
 - (b) met die goedkeuring van die munisipaliteit en op versoek van die eienaar, die verbindingsriool of *in situ* sanitasiedienste in ooreenstemming met die spesifikasies van die munisipaliteit installeer.
- (2) 'n Munisipaliteit kan die tipe *in situ* sanitasiediens wat geïnstalleer staan te word, spesifiseer.

Dienste verwant aan *in situ* sanitasiedienste

52. (1) Die verwydering of versameling van riooltenkinhoud, nagvuil of die leegmaak van putlatrines, sal deur die munisipaliteit onderneem word in ooreenstemming met 'n verwydering- en versamelingskediule wat deur die munisipaliteit vasgestel is.
- (2) Afskrifte van die verwydering- en versamelingskediule sal op versoek beskikbaar gestel word.

Heffings ten opsigte van dienste verwant aan *in situ* sanitasiedienste

53. (1) Heffings ten opsigte van die verwydering of versameling van riooltenkinhoud, nagvuil of die leegmaak van putlatrines, sal alle operasionele- en onderhoudskoste vir die verwydering van die putinhoud, die vervoer daarvan na 'n wegdoenplek, die behandeling van die inhoud ten einde 'n sanitêre toestand te bereik en die finale beskikking oor soliede oorblyfsels, insluit.
- (2) Heffings sal betaal word ingevolge die munisipaliteit se tariefbeleid.

Deel 3: Wegdoen van rioolvuil

Voorsiening van 'n verbindingsriool

54. (1) Indien 'n ooreenkoms vir die gebruik van 'n rioolvuil-wegdoenstelsel in ooreenstemming met artikel 2 bestaan, en geen verbindingsriool ten opsigte van die perseel bestaan nie, moet die eienaar onmiddellik op die voorgeskrewe vorm daarom aansoek doen en—
- (a) die voorgeskrewe heffing vir die installering van sodanige verbindingsriool betaal; of
 - (b) op versoek van die eienaar en met toestemming van die munisipaliteit die verbindingsriool in ooreenstemming met enige spesifikasies van die munisipaliteit installeer.
- (2) Indien aansoek gedoen is vir gebruik van 'n rioolvuil-wegdoenstelsel na 'n perseel wat sodanig geleë is dat dit nodig is om die riool te verleng ten einde die rioolvuilwegdoenstelsel met die perseel te kan verbind, kan die munisipaliteit tot die verlenging instem, onderhewig aan sodanige voorwaardes wat dit mag voorskryf.

Plasing van verbindingsriool

55. (1) 'n Verbindingsriool wat deur die munisipaliteit of die eienaar ingevolge artikel 54 voorsien en geïnstalleer is, moet—
- (a) geplaas wees in 'n posisie waaroor die eienaar met die munisipaliteit ooreengekom gekom het en van 'n grootte wees wat deur die munisipaliteit of sy gevolmagtigde bepaal is;
 - (b) by 'n verbindingspunt eindig ongeveer 1 meter binnekant die perseel vanaf die grens van die grond wat deur die munisipaliteit besit word of in die munisipaliteit setel, of waaroor die munisipaliteit 'n servituut of ander reg geniet, of, by die toepassing van subartikel (3), by die verbindingspunt ingevolge daardie subartikel aangewys.

connection therewith exists on the premises, the owner must immediately make application on the approved form and—

- (a) pay the prescribed charge for the installation of necessary infrastructure; or
 - (b) with the approval by the municipality and at the request of the owner, install the connecting sewer or on site sanitation services in accordance with the specifications of the municipality.
- (2) A municipality may specify the type of on site sanitation services to be installed.

Services associated with on-site sanitation services

52. (1) The removal or collection of conservancy tank contents, night soil or the emptying of pits will be undertaken by the municipality in accordance with a removal and collection schedule determined by the municipality.
- (2) Copies of the collection and removal schedule will be available on request.

Charges in respect of services associated with on-site sanitation services

53. (1) Charges in respect of the removal or collection of conservancy tank contents, night soil or the emptying of pits will cover all the operating and maintenance costs in the removal of the pit contents, transportation to a disposal site, the treatment of the contents to achieve a sanitary condition and the final disposal of any solid residues.
- (2) Charges shall be payable in terms of the municipality's tariff policy when the service is rendered.

Part 3: Sewage disposal

Provision of a connecting sewer

54. (1) If an agreement for the use of the sewage disposal system in accordance with section 2 exists and no connecting sewer exists in respect of the premises, the owner must immediately make application on the approved form and—
- (a) pay the prescribed charge for the installation of such a connecting sewer; or
 - (b) with the approval by the municipality and at the request of the owner, install the connecting sewer in accordance with any specifications of the municipality.
- (2) If an application is made for use of the sewage disposal system to a premises which is so situated that it is necessary to extend the sewer in order to connect the sewage disposal system to the premises, the municipality may agree to the extension subject to such conditions as it may impose.

Location of connecting sewer

55. (1) A connecting sewer provided and installed by the municipality or owner in terms of section 54 shall—
- (a) be located in a position agreed to between the owner and the municipality and be of a size determined by an authorised officer;
 - (b) terminate at a connection point approximately 1 meter inside the premises from the boundary of the land owned by or vested in the municipality or over which it has a servitude or other right or when subsection (3) applies, at the connecting point designated in terms of that subsection;

- (2) By bereiking van 'n ooreenkoms met die eienaar oor die plasing van 'n verbindingsriool, moet die munisipaliteit toesien dat die eienaar bewus is van—
- praktiese beperkings wat ten aansien van die plasing van 'n verbindingsriool mag bestaan;
 - die koste-implikasies van die verskillende moontlike plasinge van die verbindingsriool;
 - of die munisipaliteit van die eienaar verg, al dan nie, om die plasing van die verbindingsriool te bepaal deur 'n gedeelte van sy of haar waterinstallasie by of buite sy of haar perseel se grense te voorsien, of sodanige ooreengekome posisie binne of buite sy perseel waar die verbinding vereis word, vir die munisipaliteit om aan sodanige installasie te verbind.
- (3) Onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat 'n munisipaliteit mag voorskryf, kan 'n munisipaliteit, op versoek van enigiemand toestemming verleen vir die verbinding aan 'n riool anders as een wat die mees geredelik beskikbaar is vir die riolering van die perseel; met dien verstande dat die applikant aanspreeklik sal wees vir enige verlenging van die perseelrioleringinstallasie na die verbindingpunt deur die munisipaliteit uitgewys, asook vir die verkryging, op sy of haar eie onkoste, van enige sodanige serwitute oor ander persele as wat nodig mag wees.
- (4) 'n Eienaar moet die voorgeskrewe verbindingshoof betaal.
- (5) Waar dit van 'n eienaar vereis word om 'n rioolvuilhyser soos deur die Bouregulasies voorgeskryf, te voorsien, sal die tempo en tyd van loslating in die riool onderhewig wees aan die goedkeuring daarvan deur die munisipaliteit.

Voorsiening van enkelverbindingsriool vir verskeie verbruikers op dieselfde perseel

56. (1) Nieteenstaande die bepalinge van artikel 55, mag slegs een verbindingsriool na die rioolvuilwegdoenstelsel voorsien word vir die wegdoen van rioolvuil vanaf enige perseel, ongeag die aantal wooneenhede of verbruikers wat op sodanige perseel teenwoordig is.
- (2) Wanneer die eienaar of die persoon in bevel of belas met die bestuur van enige perseel waarop verskeie wooneenhede aangetref word die wegdoen van rioolvuil vanaf sodanige perseel verlang vir doeleindes van die wegdoen daarvan vanaf die verskillende wooneenhede, kan die munisipaliteit, in eie diskresie—
- 'n enkelverbindingsriool ten opsigte van die perseel as 'n geheel, of enige aantal sodanige wooneenhede, voorsien en installeer; of
 - 'n afsonderlike verbindingsriool vir elke wooneenheid, of enige aantal wooneenhede, voorsien en installeer.
- (3) Wanneer die munisipaliteit 'n enkelverbindingsriool soos in subartikel (2)(a) beoog, geïnstalleer het—
- moet die eienaar of die persoon in bevel of belas met die bestuur van die perseel, na gelang van die geval, indien die munisipaliteit dit vereis, aan elke takpyp wat vanaf die verbindingsriool na die verskillende wooneenhede strek—
 - 'n afsonderlike verbindingsriool installeer en onderhou; en
 - 'n isoleerklep installeer en onderhou;
 - sal die eienaar of die persoon in bevel of belas met die bestuur van die perseel, na gelang van die geval, aanspreeklike wees teenoor die munisipaliteit vir die tariewe en heffings ten opsigte van alle rioolvuilverwydering vanaf die perseel deur middel van sodanige enkelverbindingsriool, ongeag die verskillende hoeveelhede waarmee deur die verskillende verbruikers wat deur sodanige verbindingsriool bedien is, weggedoen is.

- (2) In reaching agreement with an owner concerning the location of a connecting sewer, the municipality shall ensure that the owner is aware of—
- practical restrictions that may exist regarding the location of a connecting sewer pipe;
 - the cost implications of the various possible locations of the connecting sewer;
 - whether or not the municipality requires the owner to fix the location of the connecting sewer by providing a portion of his or her water installation at or outside the boundary of his or her premises, or such agreed position inside or outside his or her premises where the connection is required, for the municipality to connect to such installation.
- (3) A municipality may at the request of any person agree, subject to such conditions as he or she may impose, to a connection to a sewer other than that which is most readily available for the drainage of the premises; provided that the applicant shall be responsible for any extension of the drainage installation to the connecting point designated by the municipality and for obtaining at his or her cost, such servitudes over other premises as may be necessary.
- (4) An owner must pay the prescribed connection charge.
- (5) Where an owner is required to provide a sewage lift as provided for in terms of the Building Regulations the rate and time of discharge into the sewer shall be subject to the approval of the municipality.

Provision of one connecting sewer for several consumers on same premises

56. (1) Notwithstanding the provisions of section 55 only one connecting sewer to the sewage disposal system may be provided for the disposal of sewage from any premises, irrespective of the number of accommodation units of consumers located on such premises.
- (2) Where the owner, or the person having the charge or management of any premises on which several accommodation units are situated, requires the disposal of sewage from such premises for the purpose of disposal from the different accommodation units, the municipality may, in its discretion, provide and install either—
- a single connecting sewer in respect of the premises as a whole or any number of such accommodation units; or
 - a separate connecting sewer for each accommodation unit or any number thereof.
- (3) Where the municipality has installed a single connecting sewer as contemplated in subsection (2)(a), the owner or the person having the charge or management of the premises, as the case may be—
- must if the municipality so requires, install and maintain on each branch pipe extending from the connecting sewer to the different accommodation units—
 - a separate connecting sewer; and
 - an isolating valve;
 - will be liable to the municipality for the tariffs and charges for all sewage disposed from the premises through such a single connecting sewer, irrespective of the different quantities disposed by the different consumers served by such connecting sewer.

- (4) Ondanks subartikel (1), kan die munisipaliteit instem dat meer as een verbindingsriool aan die rioolvuilverwyderingstelsel voorsien word vir die wegdoen van rioolvuil vanaf enige perseel wat uit deeltiteleenhede bestaan, of indien, na die mening van die munisipaliteit, voorsiening van slegs 'n enkelverbindingsriool onnodige ontbering en ongerief aan enige verbruiker op sodanige perseel tot gevolg sal hê.
- (5) Wanneer die voorsiening van meer as een verbindingsriool ingevolge subartikel (4) deur die munisipaliteit gemagtig is, sal die tariewe en heffings vir die voorsiening van 'n verbindingsriool ten opsigte van elke rioolverbinding wat aldus voorsien is, betaalbaar wees.

Tussenverbinding tussen persele

57. 'n Eienaar van 'n perseel moet toesien dat geen tussenverbinding tussen die perseelrioleringsinstallasie op sy of haar perseel en die perseelrioleringsinstallasie op ander persele bestaan nie, tensy hy of sy die skriftelike toestemming van die munisipaliteit vooraf verkry het en aan alle voorwaardes wat deur die munisipaliteit voorgeskryf mag wees, voldoen.

Diskonnektering van perseelrioleringsinstallasie van verbindingsriool

58. Die munisipaliteit kan 'n perseelrioleringsinstallasie van die verbindingsriool diskonnekteer en die verbindingsriool verwyder indien—
- (a) die ooreenkoms vir voorsiening van die verbindingsriool ingevolge artikel 10 beëindig is en geen aansoek vir die verdere voorsiening aan die perseel wat deur die riool bedien is binne 90 dae na sodanige beëindiging deur die munisipaliteit ontvang is nie; of
- (b) die gebou op die betrokke perseel gesloop is.

Deel 4: Rioolvuil deur middel van padvervoer gelewer

Aanvaarding van lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

59. 'n Munisipaliteit kan, in eie diskresie, en onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag spesifiseer, rioolvuil vir wegdoening wat deur middel van padvervoer aan die munisipaliteit se rioolvuilbehandelingsaanleg gelewer word, aanvaar.

Skriftelike toestemming vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

60. (1) Niemand mag rioolvuil in die munisipaliteit se rioolvuilbehandelingsaanleg deur middel van padvervoer loslaat nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderhewig aan sodanige tydperk en enige voorwaardes wat voorgeskrewe terme van die skriftelike toestemming mag uitmaak.
- (2) Die heffings betaalbaar vir enige rioolvuil wat aan die munisipaliteit se rioolvuilbehandelingsaanleg vir wegdoening gelewer is, sal deur die munisipaliteit in ooreenstemming met die voorgeskrewe tariewe en heffings bepaal word.

Voorwaardes vir die lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

61. (1) Wanneer rioolvuil deur middel van padvervoer gelewer word—
- (a) sal die tyd van aflewering met die munisipaliteit gereël word; en
- (b) sal die aard en samestelling van die rioolvuil tot bevrediging van die munisipaliteit voor die loslating daarvan vasgestel word, en niemand mag rioolvuil lewer wat nie aan die standaard voldoen wat ingevolge hierdie verordening voorgeskryf is nie.

- (4) Notwithstanding subsection (1), the municipality may authorise that more than one connecting sewer be provided on the sewage disposal system for the disposal of sewage from any premises comprising sectional title units or if, in the opinion of the municipality, undue hardship or inconvenience would be caused to any consumer on such premises by the provision of only one connecting sewer.

- (5) Where the provision of more than one connecting sewer is authorised by the municipality under subsection (4), the tariffs and charges for the provision of a connecting sewer is payable in respect of each sewage connection so provided.

Interconnection between premises

57. An owner of premises shall ensure that no interconnection exists between the drainage installation on his or her premises and the drainage installation on other premises, unless he or she has obtained the prior written consent of the municipality and complies with any conditions that it may have imposed.

Disconnection of draining installation from connecting sewer

58. The municipality may disconnect a drainage installation from the connecting sewer and remove the connecting sewer if—
- (a) the agreement for provision has been terminated in terms of section 12 and it has not received an application for subsequent provision to the premises served by the sewer within a period of 90 days of such termination; or
- (b) the building on the premises concerned has been demolished.

Part 4: Sewage delivered by road haulage

Acceptance of sewage delivered by road haulage

59. A municipality may, at its discretion, and subject to such conditions as it may specify, accept sewage for disposal delivered to the municipality's sewage treatment plants by road haulage.

Written permission for delivery of sewage by road haulage

60. (1) No person shall discharge sewage into the municipality's sewage treatment plants by road haulage except with the written permission of the municipality and subject to such period and any conditions that may be imposed terms of the written permission.
- (2) The charges for any sewage delivered for disposal to the municipality's sewage treatment plants shall be assessed by the municipality in accordance with the prescribed tariffs or charges.

Conditions for delivery of sewage by road haulage

61. (1) When sewage is delivered by road haulage—
- (a) the time of delivery shall be arranged with the municipality; and
- (b) the nature and composition of the sewage shall be established to the satisfaction of the municipality prior to the discharge thereof and no person shall deliver sewage that does not comply with the standards laid down in terms of this by-law.

Terugtrekking van toestemming vir lewering van rioolvuil deur middel van padvervoer

62. (1) Die munisipaliteit kan enige toestemming terugtrek nadat skriftelike toestemming van sodanige voorneme aan 'n persoon wat toestemming bekom het om rioolvuil deur middel van padvervoer los te laat, gelewer is, indien sodanige persoon—
- versuim om toe te sien dat die rioolvuil wat aldus gelewer is aan die standaard wat in Bylae "A" of in die skriftelike toestemming voorgeskryf is, voldoen; of
 - versuim of weier om aan enige kennisgewing wat regtens ingevolge hierdie verordening op hom of haar beteken is, te voldoen, of enige bepalings van hierdie verordening of enige voorwaarde aan hom of haar ingevolge enige toestemming voorgeskryf, oortree; en
 - versuim om die bepaalde heffings ten opsigte van enige gelewerde rioolvuil te betaal.

Deel 5: Gesuiwerde rioolwater

Gebruik van gesuiwerde rioolwater

63. (1) Op aansoek ingevolge artikel 2, kan die munisipaliteit instem om gesuiwerde rioolwater aan 'n verbruiker te verskaf, onderhewig aan sodanige bedinge en voorwaardes as wat die munisipaliteit mag voorskryf.
- Geen waarborg, hetsy uitdruklik, hetsy regtens inbegrepe, sal ten aansien van die geskiktheid vir die doeleindes waarvoor die watervoorsiening toegestaan is, deur die munisipaliteit verskaf word nie.
 - Die voorsiening van gesuiwerde rioolwater sal ten aansien van beide die toestand en die gebruik daarvan uitsluitlik op risiko van die verbruiker geskied en die verbruiker sal aanspreeklik wees vir enige gevolgskaade of verlies wat hy of sy self, of andere regstreeks of onregstreeks as gevolg daarvan mag ly, met insluiting van gevolge weens enige *bona fide* fout deur die munisipaliteit, of die onklarheid van 'n verwerkingsaanleg.

Deel 6: Wegdoen van nywerheidsuitvloeielsel en handelsperseel

Aansoek om wegdoen van nywerheidsuitvloeielsel

64. (1) 'n Persoon moet aansoek doen ingevolge artikel 2(1) om toestemming vir die loslaat van nywerheidsuitvloeielsel in 'n rioolvuilwegdoenstelsel van die munisipaliteit.
- Die munisipaliteit of sy gevolmagtige kan, indien dit van mening is dat die kapasiteit van 'n rioolvuilwegdoenstelsel voldoende is om die vervoer en doeltreffende behandeling sowel as die regmatige wegdoen van nywerheidsuitvloeielsel te behartig, vir sodanige tydperk en onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat dit mag voorskryf, skriftelike toestemming vir die wegdoen van nywerheidsuitvloeielsel verleen.
 - Die bepalings van Hoofstuk I sal *mutatis mutandis* van toepassing wees op enige toestemming om nywerheidsuitvloeielsel los te laat.
 - Enige persoon wat voornemens is om 'n gebou wat as 'n handelsperseel gebruik staan te word op te rig, of te laat oprig, sal ten tyde van die indiening van 'n bouplan ingevolge artikel 4 van die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet Nr 103 van 1977), ook aansoek indien om die lewering van sanitasiedienste en om toestemming om nywerheidsuitvloeielsel ingevolge subartikel (1) los te laat.

Ongemagtigde loslating van nywerheidsuitvloeielsel

65. (1) Niemand mag enige nywerheidsuitvloeielsel in die rioolvuilwegdoenstelsel loslaat of veroorsaak of toelaat dat dit daarin losgelaat word nie, behalwe met en ingevolge die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en in ooreenstemming met die bepalings van hierdie deel.
- 'n Persoon aan wie sodanige toestemming verleen is, sal enige voorgeskryfde heffings aan die munisipaliteit betaal.

Withdrawal of permission for delivery of sewage by road haulage

62. (1) The municipality may withdraw any permission, after giving written notice if its intention to a person permitted to discharge sewage by road haul if the person—
- fails to ensure that the sewage so delivered conforms to the standards prescribed in Schedule "A" or in the written permission; or
 - fails or refuses to comply with any notice lawfully served on him or her in terms of this by-law or contravenes any provisions of this by-law or any condition imposed on him or her in terms of any permission granted to him or her; and
 - fails to pay the assessed charges in respect of any sewage delivered.

Part 5: Purified sewage

Use of purified sewage

63. (1) The municipality may on application in terms of section 2, agree to supply purified sewage to a consumer, subject to such terms and conditions as the municipality may impose.
- No warranty, expressed or implied, shall be supplied by the municipality in respect of the suitability of the purified sewage for the purpose for which the supply was granted.
 - The supply of purified sewage shall, both as to condition and use, be entirely at the risk of the consumer, who shall be liable for any consequential damage or loss arising to himself, herself or others arising directly or indirectly therefrom, including the consequences of any *bona fide* fault of the municipality or the malfunction of a treatment plant.

Part 6: Disposal of industrial effluent and trade premises

Application for disposal of industrial effluent

64. (1) A person must apply for the permission to discharge industrial effluent into the sewage disposal system of the municipality in terms of section 2(1).
- The municipality may, if in its opinion the capacity of a sewage disposal system is sufficient to permit the conveyance and effective treatment and lawful disposal of the industrial effluent, for such period and subject to such conditions it may impose, grant written permission to discharge industrial effluent.
 - The provisions of Chapter I will *mutatis mutandis* apply to any permission to discharge industrial effluent.
 - Any person who wishes to construct or cause to be constructed, a building which shall be used as a trade premises, shall at the time of lodging a building plan in terms of section 4 of the National Building Regulations and Building Standards Act, 1977 (Act No. 103 of 1977), also lodge applications for the provision of sanitation services and for permission to discharge industrial effluent in terms of subsection (1).

Unauthorised discharge of industrial effluent

65. (1) No person shall discharge or cause or permit to be discharged into the sewage disposal system any industrial effluent except with and in terms of the written permission of the municipality and in accordance the provisions of this part.
- A person to whom such permission is granted shall pay to the municipality any prescribed charges.

Gehaltstandaarde vir wegdoening van nywerheidsuitvloei

66. (1) 'n Persoon aan wie toestemming ingevolge artikel 62 verleen is, moet toesien dat geen nywerheidsuitvloei in die rioolvuilwegdoenstelsel van die munisipaliteit losgelaat word nie, tensy dit aan die standaarde en maatstawwe in Bylae A hiervan uiteengesit, voldoen.
- (2) Die munisipaliteit kan die standaarde in Bylae A skriftelik in die betrokke toestemming verslap of wysig, met dien verstande dat die munisipaliteit daarvan oortuig sal wees dat enige sodanige verslapping die beste prakties uitvoerbare opsie sal wees.
- (3) By die vasstelling of die verslapping of wysiging van die standaarde in Bylae A die beste prakties uitvoerbare opsie tot gevolg sal hê, sal die munisipaliteit die volgende in ag neem—
- (a) of die aansoeker se onderneming teen optimale vlakke behartig en onderhou word;
- (b) of die tegnologie wat die aansoeker aanwend die beste beskikbare opsie in die aansoeker se nywerheidsveld is, en indien nie, of die installasie van sodanige tegnologie onredelike kostes vir die aansoeker tot gevolg sal hê;
- (c) of die aansoeker uitvoering gee aan 'n program van afvalbeperking wat tot bevrediging van die munisipaliteit aan die nasionale en plaaslike afvalbeperkingstandaarde voldoen;
- (d) die koste vir die munisipaliteit verbonde aan die toestaan van die verslapping of wysiging; en
- (e) die omgewingsinvloed of potensiële invloed as gevolg van sodanige verslapping of wysiging.
- (4) Toetsmonsters kan te eniger tyd deur 'n behoorlik gekwalifiseerde toetsers geneem word ten einde vas te stel of die nywerheidsuitvloei aan Bylae A of aan enige ander standaard wat in 'n skriftelike toestemming voorgeskryf is, voldoen.

Voorwaardes vir wegdoening van nywerheidsuitvloei

67. (1) Die munisipaliteit kan in die skriftelike toestemming of te eniger tyd by wyse van skriftelike kennisgewing, iemand gelas om—
- (a) die nywerheidsuitvloei aan sodanige voorlopige behandeling te onderwerp as wat na die mening van die munisipaliteit sal verseker dat die nywerheidsuitvloei aan die voorgeskrewe standaarde in Bylae A sal voldoen alvorens dit in die rioolvuilwegdoenstelsel losgelaat word;
- (b) sodanige gelykmakende tenks, kleppe, pompe, toestelle, meters en ander toerusting te installeer as wat na die mening van die munisipaliteit nodig sal wees om die tempo en tyd van die storting in die rioolvuilwegdoenstelsel te beheer in ooreenstemming met die voorwaardes wat deur die munisipaliteit voorgeskryf is;
- (c) 'n perseelrioleringsinstallasie afsonderlik van die perseelrioleringsinstallasie vir vuilwaterafvoer en standaard huishoudelike uitvloei te installeer vir die wegvoer van sy of haar nywerheidsuitvloei na die rioolvuilwegdoenstelsel by 'n gegewe punt, en sodanige persoon verbied om sy of haar nywerheidsuitvloei by enige ander punt los te laat of om sy of haar vuilwaterafvoer en standaard huishoudelike uitvloei op enige ander wyse mee weg te doen as in 'n rioolvuilwegdoenstelsel;
- (d) aan enige pyp wat sy of haar nywerheidsuitvloei na enige riool toe wegvoer, 'n dienstoegangsgat of afsluitklep aan te heg, in so 'n posisie en van sodanige afmetings en materiaal as wat die munisipaliteit mag voorskryf;

Quality standards for disposal of industrial effluent

66. (1) A person to whom permission has been granted in terms of section 63 must ensure that no industrial effluent is discharged into the sewage disposal system of the municipality unless it complies with the standards and criteria set out in Schedule A hereto.
- (2) The municipality may by writing in the permission concerned, relax or vary the standards in Schedule A, provided that the municipality is satisfied that any such relaxation or variation represents the best practicable environmental option.
- (3) In determining whether relaxing or varying the standards in Schedule A represents the best practicable environmental option a municipality will consider—
- (a) whether the applicant's undertaking is operated and maintained at optimal levels;
- (b) whether technology used by the applicant represents the best available option to the applicant's industry and, if not, whether the installation of such technology would entail unreasonable cost to the applicant;
- (c) whether the applicant is implementing a programme of waste minimisation which complies with national and local waste minimisation standards to the satisfaction of the municipality;
- (d) the cost to the municipality of granting the relaxation or variation; and
- (e) the environmental impact or potential impact of such a relaxation or variation.
- (4) Test samples may be taken at any time by a duly qualified sampler to ascertain whether the industrial effluent complies with Schedule A or any other standard laid down in a written permission.

Conditions for disposal of industrial effluent

67. (1) The municipality may in the written permission or at any time, by written notice, require a person to—
- (a) subject the industrial effluent to such preliminary treatment as in the opinion of the municipality will ensure that the industrial effluent conforms to the standards prescribed in Schedule A before being discharged into the sewage disposal system;
- (b) install such equalising tanks, valves, pumps, appliances, meters and other equipment as in the opinion of the municipality will be necessary to control the rate and time of discharge into the sewage disposal system in accordance with the conditions imposed by it;
- (c) install for the conveyance of his or her industrial effluent into the sewage disposal system at a given point, a drainage installation separate from the drainage installation for waste water and standard domestic effluent and may prohibit such person from disposing of his or her industrial effluent at any other point and from disposing of his or her waste water and standard domestic effluent by means other than into a sewage disposal system;
- (d) construct on any pipe conveying his or her industrial effluent to any sewer, a service access hole or stop-valve in such position and of such dimensions and materials as the municipality may prescribe;

- (e) al sodanige inligting te voorsien as wat die munisipaliteit benodig ten einde dit in staat te stel om die tariewe of heffings verskuldig aan die munisipaliteit te bepaal;
 - (f) voldoende fasiliteite te verskaf, soos hoogtelynverklidders of oorloopverklidders, gereedheidsuitrusting, oorloopvangbak of ander gepaste maniere om 'n loslating in die rioolvuilwegdoenstelsel te voorkom wat 'n oortreding ingevolge hierdie verordening tot gevolg sal hê;
 - (g) toe te sien dat enige meter, meetglas of ander toestel wat ingevolge hierdie artikel geïnstalleer is, deur 'n onafhanklike owerheid, op rekening van daardie persoon, gekalibreer word by sodanige tussenposes as wat deur die munisipaliteit vereis word en ook toe te sien dat afskrifte van die kalibrering aan die munisipaliteit voorsien word; en
 - (h) toe te sien dat sy of haar nywerheidsuitvloeisel so dikwels en op sodanige wyse as wat deur die munisipaliteit voorgeskryf mag word ontleed word, en dat die uitslae van sodanige ontledings aan die munisipaliteit voorsien word.
- (2) Die koste van enige behandeling, aanleg, werke of ontleding wat van die persoon in subartikel (1) vereis mag word om ingevolge subartikel (1) uit te voer, op te rig of te installeer, sal deur gemelde persoon gedra word.
 - (3) Die skriftelike toestemming van die munisipaliteit moet bekom word vir enige voorgenome veranderings aan die samestelling van nywerheidsuitvloeisel wat in die rioolvuilwegdoenstelsel losgelaat word.
 - (4) Ingeval nywerheidsuitvloeisel wat nie aan die standarde voldoen wat in Bylae A voorgeskryf is nie, of wat nie aan die skriftelike toestemming voldoen wat ten aansien van daardie proses of perseel uitgereik is nie, in 'n rioolvuilwegdoenstelsel losgelaat word, moet die munisipaliteit of sy gevolmagtigde binne 12 uur na sodanige loslating van die voorval en die redes daarvoor in kennis gestel word.

Terugtrekking van skriftelike toestemming vir wegdoening van nywerheidsuitvloeisel

68. (1) Die munisipaliteit kan enige toestemming wat aan 'n persoon vergun is om nywerheidsuitvloeisel in 'n rioolvuilwegdoenstelsel los te laat, terugtrek, nadat skriftelike kennis van die munisipaliteit se voorneme aan die betrokke persoon gelewer is, indien daardie persoon—
 - (a) versuim om toe te sien dat die nywerheidsuitvloeisel wat losgelaat is voldoen aan die nywerheidsuitvloeiselstandaarde wat in Bylae A van hierdie verordening of in die skriftelike toestemming voorgeskryf is;
 - (b) versuim of weier om te voldoen aan enige skriftelike kennisgewing wat wettig ingevolge hierdie verordening of hom of haar beteken is of wat enige voorskrif van hierdie verordening oortree of enige voorwaarde wat voorgeskryf is ingevolge enige toestemming aan hom of haar vergun, oortree; of
 - (c) versuim om die vasgestelde tariewe ten opsigte van enige nywerheidsuitvloeisel wat losgelaat is, te betaal.
- (2) By die terugtrekking van enige skriftelike toestemming, kan die munisipaliteit—
 - (a) bo en behalwe die stappe in hierdie verordening voorgeskryf, en by skriftelike kennisgewing, die sluiting of verseëling van die verbindingsriool van die besondere perseel aan enige riool magtig, teen sodanige heffing as wat in die munisipaliteit of sy gevolmagtigde se tarief van heffings voorgeskryf mag wees; en
 - (b) weier om enige nywerheidsuitvloeisel te aanvaar tensy voldoende stappe, tot bevrediging van die munisipaliteit, ingestel is om te verseker dat die nywerheidsuitvloeisel wat losgelaat staan te word, aan die standarde voldoen wat deur hierdie verordening voorgeskryf is.

- (e) provide all such information as may be required by the municipality to enable it to assess the tariffs or charges due to the municipality;
 - (f) provide adequate facilities such as level or overflow detection devices, standby equipment, overflow catch-pits, or other appropriate means to prevent a discharge into the sewage disposal system which is in contravention of these by-law;
 - (g) cause any meter, gauge or other device installed in terms of this Section to be calibrated by an independent authority at the cost of that person at such intervals as required by the municipality and copies of the calibration to be forwarded to it; and
 - (h) cause his or her industrial effluent to be analysed as often and in such manner as may be prescribed by the municipality and provide it with the results of these tests when completed.
- (2) The cost of any treatment, plant, works or analysis which the person mentioned in subsection (1) may be required to carry out, construct or install in terms of subsection (1) shall be borne by the said person.
 - (3) The written permission of the municipality must be obtained for any proposed changes to the composition of industrial effluent discharged into the sewage disposal system.
 - (4) In the event that industrial effluent that does not comply with the standards in Schedule A or the written permission issued in respect of that process or premises, is discharged into the sewage disposal system, the municipality must be informed of the incident and the reasons therefore within twelve hours of such discharge.

Withdrawal of written permission for disposal of industrial effluent

68. (1) The municipality may withdraw any permission, after giving written notice if its intention to a person permitted to discharge industrial effluent into the sewage disposal system if the person—
 - (a) fails to ensure that the industrial effluent discharged conforms to the industrial effluent standards prescribed in Schedule A of this by-law or the written permission;
 - (b) fails or refuses to comply with any notice lawfully served on him or her in terms of this by-law or contravenes any provisions of this by-law or any condition imposed in terms of any permission granted to him or her; or
 - (c) fails to pay the assessed charges in respect of any industrial effluent discharged.
- (2) The municipality may on withdrawal of any written permission—
 - (a) in addition to any steps prescribed in these by-law, and on written notice authorise the closing or sealing of the connecting sewer of the said premises to any sewer for such charge as may be prescribed in the municipality's tariff of charges; and
 - (b) refuse to accept any industrial effluent until it is satisfied that adequate steps have been taken to ensure that the industrial effluent to be discharged conforms with the standards prescribed in this by-law.

See-uitlate

69. (1) Die bepalings van hierdie gedeelte sal gelykmatig van toepassing wees op nywerheidsuitvloeisel wat in enige van die munisipaliteit of sy gevormagtigde se see-uitlate gestort word, onderhewig aan addisionele vereistes wat spesifiek met betrekking tot see-uitlate gestel mag word.
- (2) Waar nywerheidsuitvloeisel aanvaar word vir storting in 'n see-uitlaat sal dit gelewer word by die punt van aanvaarding soos goedgekeur deur die munisipaliteit of sy gevormagtigde deur middel van 'n pyplyn wat op koste van die persoon aldus toegelaat gebou en onderhou sal word.
- (3) Geen nywerheidsuitvloeisel sal vir storting in 'n see-uitlaat aanvaar word nie tensy—
- (a) dit voldoen aan die standaarde en kriteria soos uiteengesit in Bylae B; en
- (b) bevredigende bewys aan die munisipaliteit of sy gevormagtigde gelewer is dat sodanige uitvloeisel—
- (i) nie toksies is vir mariene fauna of flora nie;
- (ii) nie enige bestanddele in sodanige konsentrasie bevat dat dit 'n oorlas op strande of in die see of 'n gesondheidsgevaar kan veroorsaak of 'n nadelige effek kan hê op swem- en ander ontspanningsgebiede nie;
- (iii) geen drywende materiaal bevat nie;
- (iv) geen bestanddele bevat wat nadelig of gevaarlik mag wees vir die munisipaliteit of sy gevormagtigde se see-uitlate en daarmeegepaardgaande pompe, riole, toerusting of werknemers nie;
- (v) geen materiaal bevat wat 'n oorlas kan veroorsaak deur skuiming nie;
- (vi) geen standaard huishoudelike uitvloeisel bevat nie; en
- (c) voldoen aan enige toepaslike standaarde in terme van die Nasionale Waterwet, Wet 36 van 1998.
- (4) Die munisipaliteit of sy gevormagtigde mag die standaarde en kriteria in Bylae B verslap of wysig, met dien verstande dat sodanige verslapping of wysiging nie sal neerkom op 'n verslapping of wysiging van die vereistes in subartikel (3) nie.
- (5) Die geleidingspyp vanaf die betrokke perseel na die punt van aanvaarding sal in 'n goeie toestand vry van lekkasies onderhou word.
- (6) Aanvaarding van die nywerheidsuitvloeisel sal onderhewig wees aan hersiening van tyd tot tyd.

Deel 7: Meting van hoeveelheid uitvloeisel losgelaat in rioleringsstelsel**Meting van hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloeisel losgelaat**

70. (1) Die hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloeisel wat losgelaat is sal bepaal word deur 'n persentasie water wat deur die munisipaliteit voorsein word; met dien verstande dat waar die munisipaliteit van mening is dat sodanige persentasie ten opsigte van 'n bepaalde perseel, met inagneming van die doeleindes waarvoor water op daardie perseel verbruik word, buitensporig is, die munisipaliteit die persentasie van toepassing op daardie perseel mag verminder na 'n syfer wat, na eie mening en in die lig van beskikbare inligting, die verhouding tussen die hoeveelheid rioolvuil wat vanaf die perseel losgelaat is en die hoeveelheid water wat aan die perseel voorsien is, weerspieël.

Sea outfalls

69. (1) The provisions of this part shall apply equally to industrial effluent discharged into any of the municipality or its authorised agent's sea outfalls, subject to any additional conditions specific to sea outfalls that may be imposed.
- (2) Where industrial effluent is accepted for discharge into a sea outfall it shall be delivered to the point of acceptance approved by the municipality or its authorised agent by means of a pipeline constructed and maintained by the permitted person at his or her expense.
- (3) No industrial effluent shall be accepted for discharge into a sea outfall unless—
- (a) it complies with the standards and criteria set out in Schedule B; and
- (b) it is proved to the satisfaction of the municipality or its authorised agent, that such effluent—
- (i) is not toxic to marine fauna or flora;
- (ii) contains no constituents in concentrations which can create a nuisance on the beaches or in the sea, or a health hazard or which may have an adverse effect on bathing or other recreational areas;
- (iii) contains no floating material;
- (iv) contains no substance which may be prejudicial or injurious to the municipality or its authorised agent's sea outfalls and associated sumps, sewers, plant and equipment or to its employees;
- (v) contains no materials capable of creating a nuisance by frothing;
- (vi) contain no standard domestic effluent; and
- (c) it complies with any applicable standards in terms of the National Water Act, 1998 (Act No. 36 of 1998).
- (4) The municipality or its authorised agent may relax or vary the standards and criteria in Schedule B, provided that such relaxation or variation shall not constitute a relaxation or variation of those matters referred to in subsection (3).
- (5) The delivery pipeline from the premises concerned to the point of acceptance shall be maintained in a proper condition and free from all leaks.
- (6) Acceptance of the industrial effluent shall be subject to review at any time.

Part 7: Measurement of quantity of effluent discharged to sewage disposal system**Measurement of quantity of standard domestic effluent discharged**

70. (1) The quantity of standard domestic effluent discharged shall be determined by a percentage of water supplied by the municipality; provided that where the municipality is of the opinion that such a percentage in respect of specific premises is excessive, having regard to the purposes for which water is consumed on those premises, the municipality may reduce the percentage applicable to those premises to a figure which, in its opinion and in the light of the available information, reflects the proportion between the likely quantity of sewage discharged from the premises and the quantity of water supplied thereto.

- (2) Wanneer water vanaf 'n bron buiten of benewens die munisipaliteit se watervoorsieningstelsel aan 'n perseel voorsien word, met insluiting van die onttrekking van water vanuit 'n rivier of boorgat, sal die hoeveelheid standaard huishoudelike uitvloeisel 'n persentasie wees van die totale waterverbruik op daardie perseel soos wat redelikerwys deur die munisipaliteit vasgestel kan word.

Meting van hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel losgelaat

71. (1) Die hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel wat in die rioolvuilwegdoenstelsel losgelaat is, sal bepaal word deur—
- (a) waar 'n meettoestel geïnstalleer is, deur die hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel losgelaat vanaf 'n perseel soos deur daardie meettoestel gemeet; of
- (b) tot tyd en wyl 'n meettoestel geïnstalleer is, deur 'n persentasie van die water wat deur die munisipaliteit aan daardie perseel voorsien is.
- (2) Wanneer water vanaf 'n bron buiten of benewens die munisipaliteit se watervoorsieningstelsel aan 'n perseel voorsien word, met insluiting van die onttrekking van water vanuit 'n rivier of boorgat, sal die hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel 'n persentasie wees van die totale waterverbruik op daardie perseel soos wat redelikerwys deur die munisipaliteit vasgestel kan word.
- (3) Wanneer 'n gedeelte van die water wat aan 'n perseel voorsien word deel uitmaak van die eindproduk van enige vervaardigingsproses of deur chemiese reaksie of verdamping gedurende die vervaardigingsproses of weens enige ander oorsaak verlore gaan, kan die munisipaliteit op aansoek die vasgestelde hoeveelheid nywerheidsuitvloeisel verminder.

Vermindering van die hoeveelheid bepaal ingevolge artikels 69 en 70

72. (1) In 'n geval waar die hoeveelheid water waarop die persentasie bereken is, in 'n typerk gemeet is waartydens water verspil is of lekkasies nie ontdek is nie, sal 'n persoon geregtig wees op 'n vermindering van die hoeveelheid ingevolge artikels 68 en 69 bepaal, indien die verbruiker tot bevrediging van die munisipaliteit aandui dat die voormelde water nie in die rioolvuilwegdoenstelsel losgelaat is nie.
- (2) Die vermindering van die hoeveelheid sal gebaseer wees op die hoeveelheid waterverlies weens lekkasie of verspilling tydens die lekkasietyperk.
- (3) Die lekkasietyperk sal óf die meettydperk onmiddellik voor die herstel van die lekkasie óf die meettydperk waartydens die lekkasie herstel is wees, welke een ookal die grootste vermindering tot gevolg sal hê.
- (4) Die hoeveelheid waterverlies sal bereken word as die verbruik tydens die lekkasietyperk minus die gemiddelde verbruik, gebaseer op die voorafgaande 3 (drie) maande, vir 'n ooreenstemmende tydperk. Waar geen geskiedkundige gegewens van waterverbruik beskikbaar is nie, sal die gemiddelde waterverbruik, na oorweging van alle tersaaklike inligting, deur die munisipaliteit vasgestel word.
- (5) Daar sal geen vermindering in die hoeveelheid wees nie indien die waterverlies resgtreëks of onregstreeks die gevolg is van die verbruiker se versuim om aan hierdie verordening te voldoen of van die verbruiker se oortreding van hierdie verordening.

Deel 8: Perseelrioleringsinstallasies

Bou of installering van perseelrioleringsinstallasies

73. (1) Enige geboude of geïnstalleerde perseelrioleringsinstallasie moet aan enig toepaslike standarde ingevolge die Bouregulasies en enige standarde deur die Wet voorgeskryf, voldoen.

- (2) Where a premises is supplied with water from a source other than or in addition to the municipality's water supply system, including abstraction from a river or borehole, the quantity of standard domestic effluent will be a percentage of the total water used on that premises as may be reasonably estimated by the municipality.

Measurement of quantity of industrial effluent discharged

71. (1) The quantity of industrial effluent discharged into the sewage disposal system shall be determined—
- (a) where a measuring device is installed by the quantity of industrial effluent discharged from a premises as measured through that measuring device; or
- (b) until such time as a measuring device is installed by a percentage of the water supplied by the municipality to that premises.
- (2) Where a premises is supplied with water from a source other than or in addition to the municipality's water supply system, including abstraction from a river or borehole, the quantity of standard industrial effluent will be a percentage of the total water used on that premises as may be reasonably estimated by the municipality.
- (3) Where a portion of the water supplied to the premises forms part of the end product of any manufacturing process or is lost by reaction or evaporation during the manufacturing process or for any other reason, the municipality may on application reduce the assessed quantity of industrial effluent.

Reduction in the quantity determined in terms of sections 69 and 70

72. (1) A person shall be entitled to a reduction in the quantity determined in terms of sections 68 and 69 in the event that the quantity of water on which the percentage is calculated was measured during a period where water was wasted or a leakage was undetected if the consumer demonstrates to the satisfaction of the municipality that the said water was not discharged into the sewage disposal system.
- (2) The reduction in the quantity shall be based on the quantity of water loss through leakage or wastage during the leak period.
- (3) The leak period shall be either the measuring period immediately prior to the date of repair of the leak or the measurement period during which the leak is repaired, whichever results in the greater reduction in the quantity.
- (4) The quantity of water loss shall be calculated as the consumption for the leak period less an average consumption, based on the preceding 3 (three) months, for the same length of time. In the event of no previous consumption history being available the average water consumption will be determined by the municipality, after due consideration of all relevant information.
- (5) There shall be no reduction in the quantity if the loss of water directly or indirectly resulted from the consumer's failure to comply with or is in contravention of this by-law.

Part 8: Drainage installations

Construction or installation of drainage installations

73. (1) Any drainage installation constructed or installed must comply with any applicable specifications in terms of the Building Regulations and any standards prescribed in terms of the Act.

- (2) (a) Waar die perseelrioleringsinstallasie 'n putlatrine is, moet dit van die geventileerde, verbeterde soort putlatrines of van 'n gelykwaardige soort wees met—
- (i) 'n put met 'n inhoudsmaat van 2 m³;
 - (ii) voering soos vereis;
 - (iii) 'n blad wat ontwerp is om die opgelegde las te kan dra; en
 - (iv) beskerming wat moet voorkom dat kinders by die put inval.
- (b) Die geventileerde, verbeterde putlatrine moet aan die volgende vereistes voldoen—
- (i) die put moet geventileer wees deur middel van 'n pyp, aan die boonste punt verseël met duursame, insekbestande beskutting wat stewig in posisie geheg is;
 - (ii) die ventilasiepyp moet nie minder nie as 0,5 m bokant die naaste dak uitsteek, moet minstens 150 mm in deursnee wees en moet vertikaal sonder kromming geïnstalleer word;
 - (iii) die binnekant van die kloset moet egalig afgewerk wees ten einde dit in 'n skoon en higiëniese toestand te hou. Die bowerk moet goed geventileer wees ten einde die vry vloei van lug na die binnekant van die put deur die pyp te laat ventileer;
 - (iv) die opening in die blad moet voldoende wees ten einde besoedeling te voorkom. Die velling moet verhewe wees sodat vloestowwe wat gebruik word om die vloeroppervlakte mee te was, nie in die put vloei nie. Dit sal van 'n deksel voorsien word ten einde die uittog van vlieë en ander insekte wanneer die toilet nie gebruik word nie, te voorkom;
 - (v) die latrine moet in 'n posisie onafhanklik van die woonstruktuur gelokaliseer wees;
 - (vi) die latrine moet sodanig gelokaliseer wees dat dit toegang bied aan padvoertuie met 'n breedte van 3,0 m ten einde die leegmaak van die put moontlik te maak;
 - (vii) in situasies waar die gevaar van besoedeling van 'n waterdraer vanweë die deurdringbaarheid van die grond bestaan, moet die die put uitgevoer word met 'n ondeurdringbare materiaal wat duursaam is en nie onder druk sal kraak nie;
 - (viii) in situasies waar die grond waarin die put uitgegrawe staan te word onstabiel is, moet voldoende stutting voorsien word ten einde instorting van die grond te voorkom;
 - (ix) daar moet voldoende toegang tot water wees vir die was van hande.

Perseelriool in strate of openbare plekke

74. Niemand sal vir doeleindes van die afvoer van vuilriool, vanuit watter bron ookal afkomstig, 'n perseelriool op, in of onder 'n straat, openbare plek of ander grond wat behoort aan of setel in of onder die beheer verkeer van die die munisipaliteit, lê of bou nie, behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderhewig aan sodanige voorwaardes as wat die munisipaliteit mag voorskryf.

Bouwerk deur munisipaliteit

75. Die munisipaliteit mag met die eienaar van enige perseel ooreenkoms dat enige rioleringswerk wat sodanige eienaar verlang, of ingevolge hierdie verordening of die Bouregulasies verplig is om te bou, deur

- (2) (a) Where the draining installation is a pit latrine it must be of the ventilated improved pit latrine type or equivalent having—
- (i) a pit of 2 m³ capacity;
 - (ii) lining as required;
 - (iii) a slab designed to support the superimposed loading; and
 - (iv) protection preventing children from falling into the pit.
- (b) The ventilated improved pit latrine must conform with the following specifications—
- (i) the pit must be ventilated by means of a pipe, sealed at the upper end with durable insect proof screening fixed firmly in place;
 - (ii) the ventilation pipe must project not less than 0,5 m above the nearest roof, must be of at least 150 mm in diameter, and must be installed vertically with no bend;
 - (iii) the interior of the closet must be finished smooth so that it can be kept in a clean and hygienic condition. The superstructure must be well-ventilated in order to allow the free flow of air into the pit to be vented through the pipe;
 - (iv) the opening through the slab must be of adequate size as to prevent fouling. The rim must be raised so that liquids used for washing the floor do not flow into the pit. It shall be equipped with a lid to prevent the egress of flies and other insects when the toilet is not in use;
 - (v) must be sited in a position that is independent of the residential structure;
 - (vi) must be sited in positions that are accessible to road vehicles having a width of 3,0 m in order to facilitate the emptying of the pit;
 - (vii) in situations where there is the danger of polluting an aquifer due to the permeability of the soil, the pit must be lined with an impermeable material that is durable and will not crack under stress;
 - (viii) in situations where the ground in which the pit is to be excavated is unstable, suitable support is to be given to prevent the collapse of the soil;
 - (ix) the latrine must have access to water for washing hands.

Drains in streets or public places

74. No person shall for the purpose of conveying sewage derived from whatever source, lay or construct a drain on, in or under a street, public place or other land owned by, vested in, or under the control of the municipality, except with the prior written permission of the municipality and subject to such conditions as it may impose.

Construction by municipality

75. The municipality may agree with the owner of any premises that any drainage work which such owner desires, or is required to construct in terms of this by-law or the Building Regulations, will be

die munisipaliteit gebou sal word teen betaling, vooruit of op aanvraag, van alle onkoste wat met sodanige bouwerk in verband staan.

Instandhouding van perseelrioleringsinstallasie

76. (1) Die eienaar of okkupeerder van enige perseel moet enige perseelrioleringsinstallasie en enige rioolverbinding op sodanige perseel in stand hou.
- (2) Enige persoon wat die munisipaliteit versoek om 'n perseelrioleringsinstallasie skoon te maak sal aanspreeklik wees vir betaling van die voorgeskrewe tarief daarvoor.
- (3) Op die skriftelike versoek van die eienaar of okkupeerder van 'n perseel, kan 'n munisipaliteit die perseelrioolinstallasie of enige gedeelte daarvan op die bepaalde perseel inspekteer en toets en die koste verbonde aan sodanige inspeksie en toetsing, soos bereken volgens die spesifieke skaal aangedui in die voorgeskrewe tarief van heffings.

Installering van voorbehandelingsfasiliteit

77. 'n Munisipaliteit mag vereis dat enige nuwe perseel van 'n minimumvoorafbehandelde fasiliteit voorsien word, van 'n tipe wat deur die munisipaliteit gespesifiseer mag word, voordat daardie perseel aan enige rioolvuilwegdoenstelsel verbind word.

Beskerming teen instroming van vloedwater

78. Waar 'n perseel geleë is in die 1 in 50 jaar-vloedvlakte, moet die boonste hoogte van die dienstoegangsgate, inspeksiekamers en rioolputte bokant die 1 in 50 jaar-vloedvlaktheogte, behalwe in die geval van dienstoegangsgate en inspeksiekamers waarvan die deksel op goedgekeurde wyse in posisie vasgeheg is.

Deel 9: Gehaltestandaarde

BYLAE A: Aanvaarding van nywerheidsuitvloei vir loslating binne die rioolvuilwegdoenstelsel

Niemand mag enige uitvloei, direk of indirek, in enige riool loslaat of veroorsaak of toelaat dat dit daarin losgelaat word nie wat—

- (i) 'n temperatuur van meer as 40 grade Celsius het;
- (ii) 'n pH waarde het van minder as 6,0 of meer as 10,0 teen 25 grade Celsius;
- (iii) calsium kARBIED bevat;
- (iv) enige stof bevat wat ontplofbare, ontvlambare, giftige of hinderlike gasse of dampe afgee of voortbring of kan afgee of voortbring;
- (v) enige stof bevat wat 'n oop vlammpunt van minder as 95 grade Celsius het;
- (vi) enige onbestendige, ontvlambare oplossings of organiese oplossings bevat wat onmengbaar is met water;
- (vii) enige radio-aktiewe afval of isotope bevat van so 'n aard dat dit nie voldoen aan die vereistes neergelê in die Wet op Kernenergie, Wet 46 van 1999;
- (viii) enige van die volgende stowwe bevat in konsentrate wat die hoeveelheid, in milligram per liter daarteenoor aangedui oorskry:
- (a) Sakbare vaste stowwe 50 ml/l
- (b) Gesuspendeerde vaste stowwe 500 mg/l
- (c) Opgeloste vaste stowwe 105 gr. C 2 500 mg/l
- (d) Anorganiese opgeloste vaste stowwe 600 gr. C 1 000 mg/l
- (e) Chloried, as Cl 500 mg/l
- (f) Sulfaat, as SO₄ 500 mg/l

constructed by the municipality against payment, in advance or on demand, of all costs associated with such construction.

Maintenance of drainage installation

76. (1) The owner or occupier of any premises must maintain any drainage installation and any sewer connection on such premises.
- (2) Any person who requests the municipality to clear a drainage installation will be liable to pay the prescribed tariff.
- (3) A municipality may, on the written application of the owner or occupier of any premises, inspect and test the drainage installation of such premises or any section thereof and recover from the owner or occupier the cost of such inspection and test, calculated at the rate specified in the prescribed tariff or charges.

Installation of pre-treatment facility

77. A municipality may require that any new premises must be provided with a minimum pre-treatment facility of a type specified by it prior to that premises being connected to the sewage disposal system.

Protection from ingress of floodwaters

78. Where a premises is situated in the 1 in 50 years flood plain the top level of service access holes, inspection chambers and gullies is to be above the 1 in 50 years flood level, except, in the case of service access holes and inspection chambers, where the cover is secured in place by approved means.

Part 9: Quality standards

SCHEDULE A: Acceptance of industrial effluent for discharge into the sewage disposal system

No person shall discharge or cause or permit to be discharged directly or indirectly into any sewer any effluent which—

- (i) has a temperature exceeding 40 deg. C ;
- (ii) has a pH value of less than 6,0 or more than 10,0 at 25 deg. C;
- (iii) contains calcium carbide;
- (iv) contains any substance which gives off or produces or is liable to give off or produce explosive, inflammable, poisonous or offensive gases or vapours ;
- (v) contains any substance which has an open flash point of less than 95 deg. C;
- (vi) contains any volatile inflammable solvents or organic solvents immiscible with water;
- (vii) contains any radio-active waste or isotopes of such nature or in such concentration as do not meet the requirements laid down in the Nuclear Energy Act, Act 46 of 1999;
- (viii) contains any of the following substances in concentrations exceeding the amount, in milligrams per litre, shown opposite such substances:
- (a) Settleable solids 50 ml/l
- (b) Suspended solids 500 mg/l
- (c) Total dissolved solids at 105 deg. C 1 000 mg/l
- (d) Inorganic dissolved solids at 600 deg. C 500 mg/l
- (e) Chloride as Cl 150 mg/l
- (f) Total sulphates as SO₄ 500 mg/l

(g) Sianied, as CN..... 20 mg/l	(g) Total cyanides as CN 20 mg/l
(h) Sulfied, as S..... 50 mg/l	(h) Total sulphides as S 50 mg/l
(i) Fenol, as C ₆ H ₅ OH..... 50 mg/l	(i) Total phenols as C ₆ H ₅ OH 50 mg/l
(j) Toluene oplosbare stowwe..... 250 mg/l	(j) Substances soluble in toluene 50 mg/l
(k) Petroleum oplosbare stowwe 40/60 gr. C 250 mg/l	(k) Substances soluble in petroleum 40/60 deg. C ... 50 mg/l
(l) Totaal van “j” en “k” 80 mg/l	(l) Total of “j” and “k” 80 mg/l
(m) Natrium, as Na..... 500 mg/l	(m) Sodium as Na 500 mg/l
(n) Anioniese oppervlak-aktiewe verbindings..... 500 mg/l	(n) Anionic surfactive compounds 500 mg/l
(o) Suikers en/of Stysel — uitgedruk as glukose..... 1 000 mg/l	(o) Sugars and/or starch (expressed as glucose) . 1 000 mg/l
(p) Metale:	(p) Metals:
Yster, as Fe 25 mg/l	Iron as Fe 25 mg/l
Arseen, as As5 mg/l	Arsenic as As 5 mg/l
Boron, as B5 mg/l	Boron as B 5 mg/l
Kadium, as Cd5 mg/l	Cadmium as Cd 5 mg/l
Chroom, as Cr.....10 mg/l	Chromium as Cr 10 mg/l
Kobalt, as Co5 mg/l	Cobalt as Co 5 mg/l
Koper, as Cu.....10 mg/l	Copper as Cu 10 mg/l
Lood, as Pb10 mg/l	Lead as Pb 5 mg/l
Kwik, as Hg5 mg/l	Mercury as Hg 5 mg/l
Nikkel, as Ni5 mg/l	Nickel as Ni 5 mg/l
Selenium, as Se.....5 mg/l	Selenium as Se 5 mg/l
Titaan, as Ti.....5 mg/l	Titanium as Ti 5 mg/l
Sink, as Zn20 mg/l	Zinc as Zn 20 mg/l
Maksimum toelaatbare swaarmetaalkonsentrasie..... 50 mg/l	Permissible total concentration of all heavy metals 50 mg/l
(ix) 'n elektriese geleidingsvermoë het van meer as 220 mS/m teen 25 gr. C; of	(ix) has an electrical conductivity exceeding 220 mS/m at 25 deg. C, or
(x) enige stof bevat wat na die mening van die munisipaliteit opsigself of in kombinasie met enige ander stof—	(x) contains any substance which may, in the opinion of the municipality, of itself or in combination with any other substance—
(a) tot oorlas kan strek vir die publiek of enige deel daarvan;	(a) cause a nuisance to the public or any section thereof;
(b) die gesondheid van enige persoon in gevaar kan stel of 'n besering aan enige persoon kan veroorsaak, hetsy sodanige persoon in diens van die munisipaliteit is al dan nie;	(b) endanger the health of or injure any person, whether employed by the municipality or not;
(c) 'n nadelige uitwerking het op enige riool of werke of grond wat met sodanige riool verbind is of deur die afvoer, behandeling, suiwering, wegdoening of hergebruik van sodanige uitvloeielsel; of	(c) have a harmful effect on any sewer or any works or land connected with any sewer or with the conveyance, treatment, purification, disposal or re-use of the effluent, or
(d) op enige wyse tot nadeel strek van die wegdoening of hergebruik van riooluitvloeielsel na behandeling of suiwering daarvan, of dat dit lei tot uitvloeielsel wat nie voldoen aan die vereistes soos neergelê in die Nasionale Waterwet, Wet 36 van 1998. 10883	(d) in any way prejudice the disposal or re-use of sewage effluent after treatment or purification or lead to an effluent which does not meet any requirement laid down in terms of the National Water Act, 1998 (Act 36 of 1998), as amended. 10883

MUNISIPALITEIT CEDERBERG**VERORDENING INSAKE PARKE VIR WOONWAENS EN MOBILE WONINGS**

(22/2004)

Doel van Verordening

- Om die verwesenliking van 'n veilige en gesonde toerisme-omgewing te bevorder tot voordeel van besoekers en inwoners binne die regsgebied van die munisipaliteit;
- Om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om die gebruik en bestuur van parke vir woonwaens en mobiele wonings te reguleer.

Woordbepaling

1. In hierdie verordening sluit woorde wat die manlike geslag aandui, ook die vroulike geslag in, sluit die enkelvoud die meervoud in en omgekeerd, geniet die Afrikaanse teks voorrang in die geval van 'n teenstrydigheid tussen die verskillende tekste, en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“kampeer” of “om te kampeer” om 'n perseel te okkupeer deur 'n woonwa, voertuig of mobiele woning daarop te laat staan of 'n tent daarop op te rig en sodanige woonwa, voertuig of tent vir woon- en/of slaapdoeleindes te gebruik;

“kampeerder” die persoon wat kampeer en, met betrekking tot 'n perseel, die persoon aan wie 'n kampeerpermit uitgereik is;

“kampeerpermit” 'n dokument uitgereik deur die munisipaliteit vir die doel soos by hierdie verordening beoog, of die munisipaliteit se amptelike kwitansie uitgereik teen betaling van die voorgeskrewe geld, ten opsigte van die okkupering van 'n perseel;

“mobiele woning” 'n fabrieksgemonteerde struktuur, goedgekeur deur die munisipaliteit met die nodige diensaansluitings sodat dit op die perseel verskuifbaar is en sodanig ontwerp dat dit as 'n permanente woning gebruik kan word;

“munisipaliteit” die munisipaliteit van Cederberg gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 482 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“park” enige grond wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word vir die akkommodasie van woonwaens of mobiele wonings;

“perseel” die grond wat binne 'n park afgesonder is vir die akkommodasie van 'n mobiele woning of 'n woonwa met sy trekvoertuig, indien daar is;

“verantwoordelike owerheid” die owerheid of munisipaliteit verantwoordelik vir die uitvoering van omgewingsgesondheidsfunksies en brandweersfunksies binne die regsgebied van Cederberg Munisipaliteit;

“woonwa” enige voertuig wat permanent ingerig is vir gebruik deur persone vir woon- en slaapdoeleindes, ongeag of sodanige voertuig 'n sleepwa is of nie.

Toepassing van Verordening

2. Hierdie verordening is van toepassing op alle parke, hetsy geleë op private of openbare grond.
3. Hierdie verordening is nie van toepassing nie ten opsigte van—
 - (a) eiendom waarop net een of twee woonwaens of mobiele wonings geakkommodeer word of bedoel is om geakkommodeer te word;

CEDERBERG MUNICIPALITY**BY-LAW RELATING TO PARKS FOR CARAVANS AND MOBILE HOMES**

(22/2004)

Purpose of By-Law

- To promote the achievement of a safe and sought after tourism environment for the benefit of visitors and residents within the area of jurisdiction of the municipality;
- To provide for procedures, methods and practices to regulate the use and management of parks for caravans and mobile homes.

Definitions

1. In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the Afrikaans text prevails in the event of an inconsistency between the different texts and unless the context otherwise indicates:—

“camp” or “camping” means to occupy land by standing thereon with a caravan or vehicle or erecting thereon a tent and using such caravan, vehicle or tent for the purpose of habitation and/or sleeping;

“camper” means the person who camps and, in relation to a site, to whom a camping permit is issued;

“camping permit” means a document issued by the municipality for the purposes contemplated by this by-law or the municipality's official receipt issued against payment of the prescribed charges in respect of the occupation of a site;

“caravan” means any vehicle permanently fitted out for use by persons for living and sleeping purposes, whether or not such a vehicle is a trailer;

“mobile home” means a factory assembled structure approved by the municipality with the necessary service connections made so as to be movable on site and designed to be used as a permanent dwelling;

“municipality” means the Municipality of Cederberg established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, Provincial Notice 482 dated 22 September 2000 and includes any political structure, political office-bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office-bearer, councillor, agent or employee;

“park” means any land used or intended to be used for the accommodation of caravans or mobile homes;

“responsible authority” the authority or municipality responsible for the execution of environmental health and fire fighting functions within the area of jurisdiction of Cederberg Municipality;

“site” means the land set aside within a park for the accommodation of a mobile home or a caravan and its towing vehicle, if any.

Application of By-law

2. This by-law shall be applicable to all parks, whether situated on private or public land.
3. This by-law shall not be applicable in respect of—
 - (a) property on which only one or two caravans or mobile homes are accommodated or are intended to be accommodated;

- (b) landbougrond waar woonwaens of mobiele wonings of woonwaens en mobiele wonings toegelaat word vir bona fide landboudoeleindes;
- (c) eiendom waarop meer as twee woonwaens of mobiele wonings geakkommodeer word, waar sodanige woonwaens of mobiele wonings deur persone vir sakeloeleindes geokkupeer word en die sanitêre en ander reëlins rakende die openbare gesondheid wat die verantwoordelike owerheid nodig ag, verskaf word en die woonwaens en mobiele wonings net vir die tydperk en in die getalle geakkommodeer word wat die verantwoordelike owerheid wenslik ag met die oog op die aard van voormelde reëlins, of
- (d) eiendom waarop meer as twee woonwaens geakkommodeer word waar sodanige woonwaens geokkupeer word deur lede van 'n behoorlik gestigte klub en hul gaste vir die doel om deel te neem aan 'n byeenkoms of uitstappie wat deur sodanige klub georganiseer word en die woonwaens nie vir 'n ononderbroke tydperk van langer as ses dae geakkommodeer word nie.

Minimum vereistes

4. Elke eienaar van 'n park moet aan artikels 5 tot 25 voldoen.
5. Elke eienaar van 'n park moet oor 'n plan beskik wat al die persele in die park aandui, en waarvan 'n afskrif by die munisipaliteit geliasseer moet wees, en elke perseel moet duidelik op die grond afgebaken wees en 'n minimum oppervlakte van 112 vierkante meter hê.
6. Hoogstens 50 persent van enige perseel mag geokkupeer word deur 'n woonwa of mobiele woning en sodanige perseel moet van so 'n aard wees dat 'n woonwa of mobiele woning op enige gedeelte daarvan geakkommodeer kan word.
7. Niemand mag 'n woonwa in enige park vir 'n tydperk van langer as drie maande, hetsy ononderbroke of andersins, in enige tydperk van twaalf maande okkupeer nie.
8. Ondanks artikel 7 mag hoogstens 10 persent van die persele in 'n park of die ander groter persentasie wat die munisipaliteit onderworpe aan die voorwaardes wat hy nodig ag, goedkeur, permanent deur woonwaens of mobiele wonings of woonwaens en mobiele wonings geakkommodeer word.
9. Geen woonwa of mobiele woning mag meer persone huisves as die getal waarvoor sodanige woonwa of mobiele woning ontwerp is nie.
10. Geen woonwa of mobiele woning op enige perseel mag nader as 5 meter vanaf 'n ander woonwa of mobiele woning geplaas word nie.
11. Toegang tot elke perseel moet verskaf word op so 'n wyse dat dit nie nodig sal wees om oor 'n ander perseel te gaan om sodanige toegang te verkry nie.
12. 'n Vuurmaakplek of vuurmaakplekke moet verskaf word en so geleë wees dat dit nie 'n brandgevaar uitmaak nie.
 - (a) Brandblustoestelle soos vereis in die verantwoordelike owerheid se regulasies met betrekking tot brandveiligheid moet in elke park voorsien word.
 - (b) Die toestelle waarna in subartikel (a) verwys word, moet in 'n goeie werkende toestand gehou word.
13. (1) Daar moet 'n watertoevoer verskaf word wat, nadat dit deur die netwerkstelsel gegaan het—
 - (a) minstens 360 liter per perseel per dag lewer; met dien verstande dat waar spoelsanitasie verskaf word, minstens 540 liter per perseel per dag gelewer moet word;
 - (b) by enige staanpyp 'n druk het wat voldoende is om 10 liter per minuut te lewer, en
 - (c) water lewer wat volgens nasionale standaarde vir menslike gebruik geskik is.

- (b) agricultural land where caravans or mobile homes or caravans and mobile homes are permitted for bona fide agricultural purposes;
- (c) property on which more than two caravans or mobile homes are accommodated, where such caravans or mobile homes are occupied by persons for business reasons, and such sanitary and other arrangements affecting the public health as the responsible authority may consider necessary are provided and the caravans and mobile homes are accommodated only for such period and in such numbers as the responsible authority may consider desirable in view of the nature of the aforesaid arrangement, or
- (d) property on which more than two caravans are accommodated where such caravans are occupied by members of any duly constituted club and their guests for the purpose of participating in a meeting or excursion organised by such club and the caravans are not accommodated for a continuous period in excess of six days.

Minimum requirements

4. Every owner of a park shall comply with sections 5 to 25.
5. Every owner of a park shall have a plan clearly indicating all the sites in the park, a copy of which shall be filed with the municipality, and each site shall be clearly demarcated on the ground and shall not be less than 112 square metres in extent.
6. Not more than 50 percent of any site shall be occupied by a caravan or mobile home and such site shall be of such a nature that a caravan or mobile home may be accommodated on any portion thereof.
7. No person shall occupy a caravan in any park, for a period of more than three months, whether continuous or otherwise, in any period of twelve months.
8. Notwithstanding section 7, 10 percent of the sites in a park or such other greater percentage as the municipality, subject to such additional conditions, as the municipality may deem necessary, may approve may be permanently occupied by caravans or mobile homes or caravans and mobile homes.
9. The number of people occupying any caravan or mobile home shall not exceed the number for which such caravan or mobile home was designed.
10. Any caravan or mobile home on any site shall not be situated closer than 5 metres from a caravan or mobile home on any other site.
11. Access shall be provided to every site in such a manner that it will not be necessary to cross another site to obtain such access.
12. A fireplace or fireplaces may be provided and shall be so situated as not to constitute a fire hazard.
 - (a) Fire-fighting appliances as required by the responsible authority's by-law relating to fire safety shall be provided at all parks.
 - (b) The appliances referred to in subsection (1) shall be kept filled with sand and water respectively and any other appliances shall be maintained in good working order.
13. (1) There shall be provided a water supply which, after passing through the reticulation system—
 - (a) has a yield of at least 360 litres per site per day; provided that where flush sanitation is provided the yield shall be at least 540 litres per site per day;
 - (b) exerts a pressure at any standpipe sufficient to supply 10 litres per minute, and
 - (c) supplies water which is fit for human consumption in terms of national standards.

<p>(2) Die watertoevoer en netwerkstelsel moet deur die munisipaliteit goedgekeur word en moet in ooreenstemming wees met die vereistes van subartikel (1).</p> <p>14. Permanente waterstaanpype moet op so 'n wyse verskaf word dat geen perseel verder as 20 meter van die naaste staanpyp af geleë is nie.</p> <p>15. Sentrale geriewe vir die was van potte, panne, breekware en mesware en vir die wegdoen van kombuis- en ander vuilwater moet verskaf word.</p> <p>16. (1) Alleenlik sanitêre geriewe wat deur die munisipaliteit goedgekeur word, mag verskaf word.</p> <p>(2) Alle sanitêre geriewe moet skoon en in 'n goeie werkende toestand gehou word.</p> <p>17. Daar moet vir elke geslag ten opsigte van die eerste ses persele 'n minimum van twee sanitêre geriewe en twee handwasbakke verskaf word en daarna 'n minimum van een sanitêre gerief en een handwasbak vir elke tien persele of gedeelte daarvan. Die munisipaliteit kan vereis dat aparte geriewe vir gestremdes voorsien word volgens spesifikasies soos deur die munisipaliteit voorgeskryf.</p> <p>18. Vir elke geslag moet daar ten opsigte van elke twaalf persele of gedeelte daarvan 'n minimum van een badkamer en een storthokkie verskaf word.</p> <p>19. (1) Geen stelsel vir die wegdoen op die plek van riooluitvloeiende kombuis- en ander vuilwater mag opgerig word nie tensy dit deur die munisipaliteit goedgekeur is.</p> <p>(2) Enige stelsel waarna in subartikel (1) verwys word, moet in 'n goeie werkende toestand en op so 'n wyse gehou word dat dit nie 'n oorlas uitmaak nie.</p> <p>20. Die munisipaliteit kan die addisionele vereistes vir water-, riolerings- en stormwaterdienste voorskryf wat hy nodig ag ten opsigte van persele wat op 'n permanente basis geokkupeer word.</p> <p>21. (1) Vir die was van wasgoed moet daar 'n gebied van minstens 100 vierkante meter verskaf word wat voorsien moet wees van —</p> <p>(a) een permanente waterstaanpyp;</p> <p>(b) een watertrog of ander toestel waarin klere en linnegoed gewas kan word, en</p> <p>(c) een tafel of plank vir strykwerk.</p> <p>(2) Die gebied waarna verwys word in subartikel (1), moet op so 'n wyse afgeskerm wees dat artikels wat uitgehang word om te droog, nie van buite genoemde gebied af gesien kan word nie.</p> <p>22. (1) Vliegdigte, draagbare vullishouers ten genoë van die munisipaliteit moet verskaf word en op so 'n wyse geplaas word dat geen perseel verder as 20 meter van die naaste vullishouer af geleë is nie.</p> <p>(2) Die vullishouers moet in 'n goeie toestand gehou word en moet daaglik leeggemaak, skoongemaak en ontsmet word.</p>	<p>(2) The water supply and reticulation system shall be approved by the municipality and shall comply with the requirements of subsection (1).</p> <p>14. Permanent water standpipes shall be provided in such a manner that no site is situated at a greater distance than 20 metres from the nearest standpipe.</p> <p>15. Central facilities for the washing of pots, pans, crockery and cutlery and for the disposal of kitchen and other waste water shall be provided.</p> <p>16. (1) Only sanitary conveniences approved by the municipality shall be provided.</p> <p>(2) All sanitary conveniences shall be kept clean and in good working order.</p> <p>17. There shall be provided for each sex in respect of the first six sites a minimum of two sanitary conveniences and two wash-hand basins and thereafter a minimum of one sanitary convenience and one wash-hand basin for every ten sites or portion thereof. The municipality may require, and prescribe specifications for the provision of separate facilities for disabled people.</p> <p>18. There shall be provided for each sex in respect of every twelve sites or portion thereof a minimum of one bathroom and one shower cubicle.</p> <p>19. (1) No system for the in situ disposal of sewerage effluent or kitchen and other waste water shall be constructed unless it is approved by the municipality.</p> <p>(2) Any system referred to in subsection (1) shall be maintained in good working order and in such a manner that it does not constitute a nuisance.</p> <p>20. The municipality may prescribe such additional requirements for water, sewerage and storm water services as it may deem necessary in respect of sites which are occupied on a permanent basis.</p> <p>21. (1) There shall be provided for laundering an area of not less than 100 square metres provided with—</p> <p>(a) one permanent water standpipe;</p> <p>(b) one water trough or other contrivance in which clothing and linen may be washed, and</p> <p>(c) one table or board for ironing.</p> <p>(2) The area referred to in subsection (1) shall be screened in such a manner that articles hanging out to dry shall not be visible from outside the said area.</p> <p>22. (1) Portable fly-proof refuse bins to the satisfaction of the municipality shall be provided and shall be so situated that no site is situated at a greater distance than 20 metres from the nearest refuse bin.</p> <p>(2) The refuse bins shall be kept in a good state of repair and shall be emptied, cleaned and disinfected daily.</p>
<p style="text-align: center;">Algemeen</p> <p>23. Niemand mag in 'n park—</p> <p>(1) op 'n perseel kampeer sonder 'n geldige kampeerpermit nie;</p> <p>(2) enige artikel elders was of uithang om droog te word as in die gebied wat in artikel 24 vermeld is nie;</p> <p>(3) vullis elders wegdoen as in die vullishouers wat in gevolge artikel 25 verskaf word nie;</p> <p>(4) enige roerende of onroerende eiendom van die munisipaliteit, met inbegrip van inligtingstekens, aanwysingsborde, bome, bosse of plantegroei versteur, ontsier, beskadig, vernietig of verwyder nie;</p>	<p style="text-align: center;">General</p> <p>23. No person shall in a park—</p> <p>(1) camp on a site without a valid camping permit;</p> <p>(2) wash or hang out to dry any article elsewhere than in the area referred to in section 24;</p> <p>(3) dispose of refuse elsewhere than in the refuse bins provided in terms of section 25;</p> <p>(4) disturb, deface, damage, destroy or remove any movable or immovable property belonging to the municipality including information and direction signs, trees, bushes or vegetation;</p>

(5) enige dier of voël beseer, doodmaak, vang of versteur of die nes of eiers van 'n voël beskadig, versteur of vernietig nie; (6) na of van enige perseel beweeg behalwe langs die erkende paaië nie; (7) in 'n voertuig ry of dit bestuur op 'n wyse wat na die opsigter se mening die veiligheid van enige persoon, voertuig of eiendom in die gevaar kan stel nie; (8) 'n voertuig parkeer op 'n perseel wat deur 'n ander kampeerder geokkupeer word of in enige pad op so 'n wyse dat dit 'n versperring vir 'n ander kampeerder of verkeer kan veroorsaak nie. Die opsigter kan te eniger tyd wanneer hy of sy dit dienstig ag in belang van die kampeeders of die publiek, enige persoon gelas om sy of haar voertuig elders te parkeer of om dit uit die park te verwyder; (9) enige herstelwerk aan enige voertuig doen nie; (10) enige artikels of goedere of voedsel of enige ander handelsware smous, verkoop, uitstal vir verkoop of verwerk nie; (11) enige godslasterlike, onwelvoeglike of beledigende woord, artikel, voorstelling of teken op enige perseel of eiendom skryf, teken, ophang of vertoon nie; (12) enige daad verrig of enige taal besig wat godslasterlik, onwelvoeglik of beledigend is nie; (13) enige handeling verrig waardeur enige persoon beseer of eiendom beskadig of verniel kan word nie; (14) hom of haar op 'n wanordelike of oproerige wyse gedra nie; (15) urineer of hom of haar ontlas nie, behalwe in 'n sanitêre gerief; (16) in 'n naakte toestand of onbetaamlik geklee buite 'n kleedkamer, gemakhuisie of in die openbaar verskyn nie; (17) enige sanitêre gerief of kleedkamer wat vir die teenoorgestelde geslag bedoel is, gebruik of binnegaan nie; (18) bottels, stukkende glas of vullis weggooi behalwe in die houers wat die munisipaliteit vir die doel voorsien nie; (19) enige oorlas veroorsaak nie; (20) enige musiek maak, verskaf of voortbring op 'n wyse wat inbreuk maak op die gerief, gemak en rus van kampeeders of van die algemene publiek nie; (21) 'n vuur maak nie; behalwe op die plekke wat vir die doel afgesonder is of in mobiele braaitoerusting; (22) 'n vuurwapen, windbuks of windpistool afvuur nie; (23) enige rekker gebruik nie; (24) enige vuurwerk afvuur nie; (25) drentel nie, tensy hy of sy 'n lid van 'n kampeergeselskap of 'n gas van 'n kampeerder is; (26) deur of oor enige hek of heining kruip of klim nie; (27) om aalmoese bedel of dobbel nie; (28) enige waters besoedel nie; (29) (a) behalwe met die toestemming van die opsigter en op die wyse wat die opsigter goedkeur enige elektriese verbinding na sy of haar perseel of enige ander plek binne die park maak nie; (b) meer as een elektriese verbinding na sy of haar perseel hê nie, en net een toevoerleiding per perseel word toegelaat;	(5) injure, kill, capture or disturb any animal or bird or damage, disturb or destroy the nest or eggs of any bird; (6) proceed to or from any camping site except along the recognised roads; (7) ride or drive a vehicle in a manner which may in the opinion of the superintendent endanger the safety of any person, vehicle or property; (8) park a vehicle on a site on which another person camps or in any road in such a manner as to cause an obstruction to another camper or traffic. The caretaker may whenever her or she considers it desirable in the interest of campers and/or the public, instruct any person to park his or her vehicle elsewhere or to remove it from the park; (9) do any repairs to any vehicle; (10) hawk, sell, expose for sale or process any articles or goods or foodstuffs or other commodity; (11) write, draw, affix or exhibit any profane, obscene or abusive word, matter, representation or character upon any premises or property; (12) commit any act or use any language which is profane, obscene or abusive; (13) do anything which may cause injury to persons or damage or destruction to property; (14) behave in a disorderly or riotous manner; (15) urinate or defecate except in a sanitary convenience; (16) appear in a nude state or improperly dressed outside a dressing room, closet or in public; (17) use or enter any sanitary convenience or changeroom provided for the opposite sex; (18) deposit bottles, broken glass or rubbish except in the receptacles provided by the municipality for the purpose; (19) cause a nuisance; (20) make, provide or reproduce any music in a manner which interferes with the comfort, convenience and peace of campers or the general public; (21) make any fire except in the places assigned for the purpose or in mobile barbeque equipment; (22) discharge a firearm, air rifle or air pistol; (23) use a catapult; (24) discharge any fireworks; (25) loiter unless he or she is a member of a camper's group or a camper's guest; (26) climb over or creep through any gate or fence; (27) solicit alms or gamble; (28) pollute any waters; (29) (a) except with the permission of the caretaker and in a manner approved by the caretaker make any electrical connection to his or her site or any other place within the park; (b) be permitted more than one electrical connection to his or her site and only one supply conductor shall be permitted per site;

<p>(c) 'n elektriese verbinding na sy of haar perseel vir ander doeleindes as 'n kampeerder se bona fide kampeer-behoefes gebruik nie;</p> <p>(30) enige werknemer van die munisipaliteit hinder by die wettige uitvoering van sy of haar pligte nie;</p> <p>(31) wanneer hy of sy daartoe versoek word deur die opsigter of ander gemagtigde werknemer van die munisipaliteit by die wettige uitvoering van sy of haar pligte, weier om—</p> <p>(a) 'n kampeerpermit wat deur die munisipaliteit uitgereik is in verband met die perseel te toon nie, of</p> <p>(b) sy naam en adres te verstrek nie;</p> <p>(i) sonder die toestemming van die opsigter—</p> <p>(a) enige gebied betree of gebou binnegaan wat nie vir die publiek toeganklik is nie;</p> <p>(b) enige openbare vermaaklikheid aanbied of hou nie;</p> <p>(c) enige geld insamel of kollekte hou nie;</p> <p>(d) enige pamflet, boek, strooibiljet of enige ander gedrukte of geskrewe stof versprei nie;</p> <p>(e) enige byeenkoms organiseer of toespreek nie;</p> <p>(f) op 'n perseel 'n ander tent of struktuur as 'n doeksonskerm wat aan die kant van die woonwa vasgeheg word, opslaan nie.</p> <p>24. (1) Die munisipaliteit kan van tyd tot tyd elke park laat inspekteer vir die doel om vas te stel of hierdie verordening nagekom word.</p> <p>(2) Aan iedereen wat gestuur word om 'n park ingevolge subartikel (1) te inspekteer, moet toegang tot die park verleen word.</p>	<p>(c) use an electrical connection to his or her site for purposes other than a camper's bona fide camping needs;</p> <p>(30) obstruct any employee of the municipality in the lawful execution of his or her duties;</p> <p>(31) refuse, upon being requested by the caretaker or other authorised employee of the municipality in the lawful execution of his or her duty—</p> <p>(a) to produce any camping permit issued by the municipality in connection with a site, or</p> <p>(b) to furnish his name and address;</p> <p>(i) without the consent of the caretaker—</p> <p>(a) enter any area or building not open to the public;</p> <p>(b) present or hold any public entertainment;</p> <p>(c) collect any money or hold collections;</p> <p>(d) distribute any pamphlet, book, handbill or any printed or written matter;</p> <p>(e) organise or address any gathering;</p> <p>(f) erect on a site any tent or structure other than a fabric awning attached to the side of a caravan.</p> <p>24. (1) The municipality may from time to time cause every park to be inspected for the purpose of ascertaining whether this by-law is being complied with.</p> <p>(2) Every person sent to inspect a park in terms of subsection (1) shall be granted admission to the park.</p> <p>(3) The municipality shall provide each person sent in terms of subsection (1) to inspect parks with a written authority which such person shall produce if required to do so.</p>
<p style="text-align: center;">Strafbepaling</p> <p>25. Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met—</p> <p>(1) 'n boete of gevangenisstraf, óf sodanige boete óf sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;</p> <p>(2) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf, óf sodanige addisionele boete óf sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en</p> <p>(3) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim. 10884</p>	<p style="text-align: center;">Penalties</p> <p>25. Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—</p> <p>(1) a fine or imprisonment or either such fine or such imprisonment or both such fine and such imprisonment;</p> <p>(2) in the case of a continuing offence, an additional fine or an additional period of imprisonment of 10 days or either such additional fine or such additional imprisonment or both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued, and</p> <p>(3) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure. 10884</p>

SOUTH AFRICA FIRST –
BUY SOUTH AFRICAN
MANUFACTURED GOODS

SUID-AFRIKA EERSTE –
KOOP SUID-AFRIKAANS
VERVAARDIGDE GOEDERE

